

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 1 januari 1998
Afgiftekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabbonnement : 280 fr.

PROF. DR. PATER ELIE J. VANDENBUSSCHE S.J. OVERLEDEN

Hoogleraar en befaamd publicist afkomstig van Haringe

Op maandag 29 december 1997, in de aanvang van zijn 90ste levensjaar, is prof. dr. pater Elie Vandenbussche na een kortstondige ziekte, in het ziekenhuis Maria Middelaars te Sint-Denijs-Westrem (Gent), overleden.

Tot in 1967 (of was het 1968 ?) kende ik pater Vandenbussche niet persoonlijk. Maar ik las wel regelmatig zijn gezaghebbende filosofisch getinte bijdragen in *De Standaard der Letteren*, en vroeger had ik ook wel van hem gelezen in het progressieve Vlaamse opinieblad *De Linie*, waarvan hij jarenlang hoofdredacteur-directeur was. Ook wist ik dat hij af en toe weer naar Haringe kwam, naar de ouderlijke hoeve die toen bewoond was door zijn broer Max. In die jaren zestig werkte ik aan mijn eerste boek, dat handelde over de Vlaamse 17de eeuwse jezuïet Ferdinand Verbiest, die astronoom was aan het Hof van de Chinese keizer, en ik had graag van pater Vandenbussche zijn bemiddeling gekregen (hij was de enige jezuïet van bij ons) om inlichtingen in te winnen in het archief van een jezuïetenresidentie te Parijs. Ik vroeg aan Max, wanneer ik zijn broer even zou kunnen ontmoeten, maar dat leek onvoorspelbaar.

Tot mijn verrassing stond hij op zekere dag voor mijn deur : de incarnatie van voornameheid - een pater met de allure van een curie-kardinaal - maar voorkomend, minzaam en tenslotte perplex verwonderd iemand aan te treffen die, in dit plattelandsdorp zonder belangrijke bibliotheek of documentatiecentrum, een uitgebreid werk aan het schrijven was over een van zijn beroemde ordegenoten. Het interesseerde hem. Toen dit werk begin 1970 verscheen bij Desclée-De Brouwer, had hij het dolgraag gerecenseerd in *De Standaard der Letteren*, maar tot zijn spijt kreeg Maria Rosseels de opdracht.

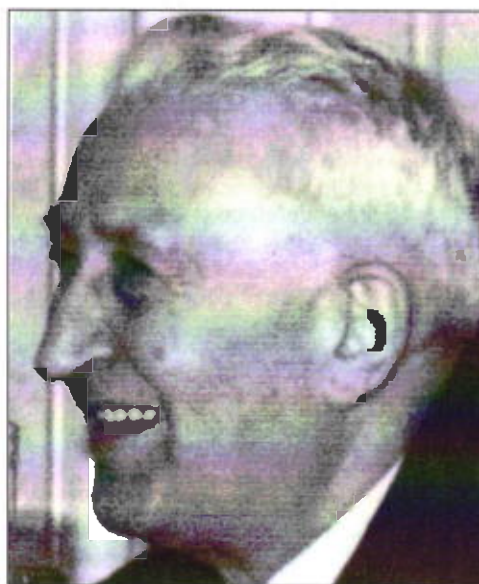
In de volgende jaren is pater Vandenbussche mij wel meer komen opzoeken. Tot zijn gezondheid dat niet meer toeliet.

Elie Vandenbussche werd geboren te Haringe op 30 november 1908, als derde kind en eerste zoon uit het acht kinderen tellend gezin van Julien Vandenbussche en Eugénie Leys, landbouwers in de Nachtegaalstraat, tegen de Heidebeek aan de Franse grens. Grotendeels tijdens de Eerste Wereldoorlog doorliep hij zijn lager onderwijs in de nonnetjesschool van het dorp, bij de zusters Camilla, Sabine en Albertine. Omdat hij zo'n knappe leerling was werd hij in 1920 gestuurd naar het Sint-Stanislascollege te Poperinge, waar hij de oude humaniora volgde. Met zijn dubbele neef, Valère

Vandenbussche, (') (hun vaders waren broers en hun moeders zussen) kampte hij er voortdurend om de eerste plaats, maar in de retorica werd de gouden medaille toch aan Elie toegekend.

Het "Vlaamsch Huis" te Haringe

't Was de tijd waarin de studentenwereld uitpuilde van Vlaamsgezindheid, o.m. een gevolg van de lange lijdensweg die de vernederlandsing van het middelbaar onderwijs heeft moeten afleggen, terwijl ze nu betrokken was bij de eis om de vervlaamsing van de Gentse Hogeschool. De in 1923 tot stand gekomen Nolf-barak kon terzake geen voldoening schenken. Wel integendeel. Het waren jaren van strijd waarin de meeste intellectuelen, en de studierend jeugd in de bres stonden voor de rechten van het miskende volk (al werden ze door dat volk vaak niet begrepen). Vol dadendrang bleven ze niet bij de pakken zitten, en in 1927 stichtten de twee "Bussches" (Valère en Elie), afgestudeerde rectoricastudenten, te Haringe een Vlaams lokaal. Dat kwam tot stand bij Henri Ryon, herbergier, kleermaker, barbier en kerkbaljuw. Pastoor J. D'Hooge, een man van de oude stempel, schrok zich bijna een aap toen hij, na zijn middagdutje, al brevierend doorheen het dorp wandelde en boven de voordeur van zijn kerkbediende een nieuw uithangbord ontwaarde. Een in gele

verf gezette houten plaat, waarop in grote zwarte letters "Vlaamsch Huis" geborsteld stond. - Dat zou niet waar zijn ! Geen gekraakel in het stille, rustige Haringe. Resoluut stapte de pastoor de herberg binnen en stelde het volgende ultimatum : "als dat spel daar boven de deur niet weg was voor vier uur, dan was 't gedaan met het kerkbaljuwschap en Henri mocht geen voet meer in de sacristie zetten". Henri Ryon wilde zijn "positie" niet in het gedrang brengen, en om halfvier hakte hij het splinternieuwe uithangbord, waarvan de verf nog niet droog was, in brandhout. Het "Vlaamsch Huis" van de "Bussches" had drie uur bestaan.

AAN ALLE LEZERS
EEN GELUKKIG EN SUCCESVOL
JAAR

Het succes is het product
van drie factoren :
talent, arbeid en geluk.

WATZOU

Priester van de Sociëteit van Jezus

Na de grote vakantie - dat was in september 1927 - traden de twee neven binnen in het klooster, Valère - de vinnige flamigant - bij de Vlaamse dominikanen te Gent, en Elie te Drongen in het noviciaat van de jezuïeten. Na lange jaren van opleiding werd Elie op 24 augustus 1939 priester gewijd. Een maand later, op 26 september, deed hij zijn eremis in de oude Haringse dorpskerk. In de kleine stoet die de jonge priester begeleidde van zijn ouderlijk huis naar de kerk, liepen pastoor D'Hooge en kerkbaljuw Henri Ryon, de twee medespelers uit de "Vlaansch Huis-affaire", er eerbiedig en ingetogen bij. De Benedictijnermissiebisshop in Brazilië, Dom Chrysostomus (Mgr. Remi Desaegher), eveneens afkomstig van Haringe, en sedert 1932 terug in België, hield er de homilie.

In de eerstvolgende dagen trok Elie weer naar Leuven, waar hij in 1943 het doctoraat behaalde in de theologie, en in 1947 in de filosofie, telkens cum laude.

Al zijn de jezuïeten wel knappe koppen, die lang hebben gestudeerd, toch waren er niet zo veel te vinden met de intellectuele bagage van Elie Vandenbussche. Het was dan ook niet te verwonderen dat hij geroepen werd om anderen op te leiden. Reeds in de jaren 1943-1947, terwijl hij zich voorbereidde op zijn doctoraat in de filosofie, was hij professor aan de Theologische Faculteit in het studiehuis van de jezuïeten te Leuven en naderhand was hij professor te Heythrop, in Engeland. Vanaf september 1953 was hij verbonden aan de *De Vlaamse Linie*.

De Linie

In april 1946 was te Amsterdam een nieuw weekblad verschenen onder de titel *De Linie*, dat uitging van de Nederlandse provincie van de paters jezuïeten, en dat mede ontworpen werd door onze vriend, de veelzijdige en erudiete journalist, Anthony Mertens (1915-1996).^(?) Het was een progressief getinte publicatie, die succeskende, voornamelijk omdat ze een aantal gevoelige en delicate problemen open en

bloot durfde aan te pakken, in een tijd waarin het maatschappelijk leven nog door tal van taboes ingeperkt werd.

Dit zou navolging vinden in Vlaanderen, waar op 1 oktober 1948, eveneens op initiatief van de jezuïetenorde - die toen reeds aanvoelde dat er een vernieuwing moest voorbereid worden - *De Vlaamse Linie* tot stand kwam. In de eerste jaren werd de hoofdredactie achtereenvolgens waargenomen door de paters S. De Clippele en A. van den Daele, die een sterke redactionele samenwerking met het Amsterdamse zusterblad onderhielden. Dat beviel niet iedereen en om de redactie van *De Vlaamse Linie* zelfstandiger uit te bouwen werd beroep gedaan op Elie Vandenbussche - die in andere publicaties reeds staaltjes van zijn journalistiek talent had geleverd - om vanaf september 1953 hoofdredacteur-directeur te worden. Op 1 januari 1954 werd de titel van het blad ingekort tot *De Linie*. Elie Vandenbussche die stevig gefundeerde artikels schreef ter ondersteuning van het katholiek flamigantisme, durfde net als de Hollanders netelige kwesties aanpakken. Wat hem het ongenoegen van politieke en kerkelijke instanties op de hals haalde. Hij handelde onder meer over de afschaffing van de Franstalige missen aan de kust en in Vlaanderen; over de gevolgen van een overdreven en vaak onrechtvaardige repressie, die tal van katholieke mensen trof, die maar weinig kerkelijke bescherming ondervonden; ook over een te strenge kerkelijke huwelijksmoraal, en te rigide richtlijnen betreffende geboorteregeling.

Stille wenken dat het anders moest, hadden niet veel invloed op de wijze, maar principeel ingestelde Vandenbussche. Wel was hij een diepreligieus man, trouw aan de fundamenten van het voorvaderlijk geloof, maar die inzag dat veel tijdgebonden bijkomstigheden dienden aangepast aan de jaren waarin de vierde industriële revolutie op gang kwam.

In 1962 kwam de onstuimige Mark Grammens in de redactie van *De Linie*. Elie Vandenbussche had het moeilijk met Grammens' pamflettisme. Dit leidde tot menings-

verschillen, en Vandenbussche liet het hoofdredacteurschap over aan pater Fr. van Bladel. Maar hijzelf bleef directeur.

Na een visitatie van de Vlaamse provincie der jezuïeten, besliste de generaal van de orde uit Rome, John Janssens (een Mechelaar), in 1964, dat *De Linie* zou verdwijnen. Men had blijkbaar op lange tenen getrap.

Een formidabele prof !

In de jaren 1962-1965 doceerde Elie Vandenbussche achtereenvolgens te Kinshasa en Mayidi in Zaïre en te Beiroet in Libanon. Van 1965 tot 1978 was hij professor in filosofie en moraal aan het vrije Instituut "Maria Haps" (school voor Vertalers en Tolken) te Brussel. Eén van zijn oud-studenten verzekerde mij dat hij een formidabele professor was, die in elke les een uitgekende en diepdoordachte bewijsvoering aanbracht die uitmondde in onafwendbare conclusies. Hij werd door zijn studenten op de handen gedragen. In die periode werkte hij ook mee voor godsdienstige en morele kwesties aan de *Gazet van Antwerpen*, *De Standaard der Letteren*, *Het Nieuwsblad* en diverse tijdschriften.

In 1983 verhuisde hij naar de kleine jezuïetenresidentie in Kortrijk, waar hij bedrijvig was in de pastoraal. Bescheiden werk lag hem wel, en hij streefde niet naar belangrijke functies. Toen hij in 1963 in Amerika verbleef, werd hem een leerstoel aangeboden aan de Georgetown University te Washington. Hij dankte voor de eer. "Er is hier nog zoveel te doen voor ons Vlaamse volk" zei hij.

Kort voor de jezuïetenresidentie, enkele jaren geleden, te Kortrijk werd afgeschaft, keerde hij terug naar de plaats waar hij begonnen was: naar het jezuïetenhuis te Drongen. Tot hij naar het ziekenhuis te Sint-Denijs-Westrem werd overgebracht, waar hij is overleden.

Op zaterdag 3 januari jl. had de teraardebestelling plaats op het kleine jezuïetenkerkhof te Drongen, voorafgegaan door een plechtige eucharistieviering in de kapel van de Oude Abdij.

Pater Elie, niet alleen leven, ook sterven is verwachten !^(?)

Roger-A. Blondeau

Noten :

- (1) Valère Vandenbussche (1908-1968) werd pater dominikaan, doceerde in de Nederlandse letteren in 1942 te Leuven, en was een gerenommeerd Verschaevkenner.
- (2) Anthony Mertens was geboren in Nederlands Limburg, en meester in de rechten van de universiteit van Nijmegen. In 1960 kwam hij naar Vlaanderen en werd hij uitgever bij Desclee-De Brouwer, waarvoor hij te Parijs en te Brugge werkzaam was tot 1965. Toen stapte hij over naar de redactie *Kultuur van De Standaard*. In 1979 werd hij hoofdredacteur van het internationale nieuwsmagazine *The Point*.
- (3) Een geliefd versje van de pater was :
"Leven alleen,
getweeën, velen onderaan,
door de tijd erover heen
Leven is verwachten".

TE KOOP

• **MOTO HONDA CM400.** 33.000 km
Scherm + topkoffer. Prijs : 30.000 fr.
Tel. 057/30 03 79.

Nieuw !!!

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

WETENSCHAP IN VLAANDEREN NA 1830 EN IN DE VLAAMSE BEWEGING (21)

R.-A. BLONDEAU

Aardrijkskunde in het Hoger Onderwijs

Het was niet alleen in de bisschoppelijke colleges dat bij het invoeren van nieuwe vakken moest geïmproviseerd worden. Dat gebeurde ook aan de universiteiten en aan sommige hogere scholen. Dit was zeker het geval toen bij de Belgische organieke wet op het Hoger Onderwijs van 27 september 1835 ook de Fysische Aardrijkskunde en de Etnografie in de faculteit Letteren en Wijsbegeerte werd ingevoerd. Toch heeft het nog een hele tijd geduurd vooraleer die vakken werkelijk werden gedoceerd, en wel bij gebrek aan leerboeken, cursussen en docenten. Zelfs vele jaren later ging het nog om het doceren van elementaire begrippen, die meestal werden aangebracht door historici, hoewel ook soms professoren van een andere discipline met dit onderwijs werden belast. Pas in 1929 zou aardrijkskunde terecht komen in de faculteit van de wetenschappen.

Bijna vijftig jaar later stond men voor dezelfde moeilijkheid toen de "Sections flamandes annexées à la Faculté de Philosophie et Lettres de l'Université de Gand" in 1884 werd opgericht. Deze normaalschool was tot stand gekomen omdat er door de taalwet van 15 juni 1883 was bepaald dat er onderwijs moest worden georganiseerd voor leraars die in de atheneum van de Vlaamse Provinciën, de Germaanse talen, en voor de geschiedenis en de aardrijkskunde de gebruikelijke terminologie in het Nederlands moesten aanleren. Niet gespecialiseerde professoren dienden plots zichzelf een kennis eigen te maken, die niet in overeenstemming was met hun opleiding. Zo bijvoorbeeld de Vlaamsgezinde Gentenaar Pieter-Jan Wouters (1830-1886) die alleen maar de kandidatuur in Letteren en Wijsbegeerte had behaald; in 1851 en 1854 de geschiedenis en de aardrijkskunde had onderwezen respectievelijk aan het atheneum te Brugge en te Gent; in 1871 buitengewoon hoogleraar werd te Gent in de politieke geschiedenis, en in 1885 in het Nederlands les moest geven in de aardrijkskunde van de Middeleeuwen aan de "Section normales flamandes".

Paul-Lambert Michotte

Zo verging het ook priester Paul-Lambert Michotte, die filosofie en sociologie had gestudeerd te Leuven en die naderhand een klinkende naam geworden is in de geografische wetenschap.

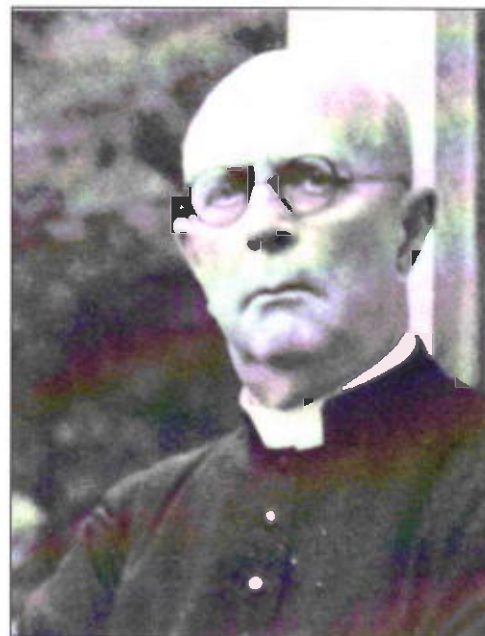
Paul-L. Michotte (hij heette eigenlijk Michotte van den Berck) werd geboren te Joost-ten-Noode op 28 oktober 1876. Hij volgde de humaniora aan het "Collège Saint

Louis" te Brussel; trad binnen in het seminarie Leo XIII te Leuven, in oktober 1894, net achttien jaar oud, en studeerde aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte - gesticht in 1887 door Désiré Mercier - waar hij de graad van licentiaat in de thomistische wijsbegeerte behaalde, op een verhandeling met als onderwerp "Examen du problème critériologique de Spenser".⁽²¹⁰⁾ Daarop trok hij naar het Groot Seminarie van Mechelen in oktober 1898 en werd priester gewijd op 8 augustus 1901. In oktober van hetzelfde jaar ging hij terug naar de universiteit om er de cursussen te volgen van de School voor Politieke en Sociale Wetenschappen. In 1904 promoveerde hij er tot doctor, op een dissertatie over de economische theorieën die dominant waren in België van 1830 tot 1886. In september van hetzelfde jaar werd hij aangesteld tot leraar aan het bisschoppelijk Sint-Pieterscollege te Leuven, waar hij les gaf aan de *Section professionnelle scientifique et commerciale*, een afdeling die voorbereide op de School voor Handels- en Consulaire Wetenschappen,⁽²¹¹⁾ waar o.m. ook aardrijkskunde werd gedoceerd.

Bij het begin van het schooljaar 1906, was de leraar van aardrijkskunde niet meer aanwezig en Paul Michotte moest hem vervangen. Omdat er in die tijd - vóór 1929 - geen aardrijkskundigen aan de universiteit werden gevormd, werd Michotte, zoals dat met zoveel wetenschappelijke vakken het geval was, alleen maar bij toeval aangeduid. Of misschien omdat men wist dat hij in zijn jeugd, samen met zijn gefortuneerde ouders, tal van vakantiereizen had ondernomen doorheen Frankrijk, Italië, Zwitserland, Duitsland, Engeland en zelfs Amerika.

Ongetwijfeld mede daardoor werden zijn lessen van aardrijkskunde geen droge opsommingen van namen, zoals dat toen maar al te veel het geval was, maar levendige beschrijvingen van streken en landen, toegelicht met kaarten en prenten. Toch was het bestaande didactisch materieel in hoge mate onvoldoende. Aardrijkskunde was zeker bij ons, een miskend vak. Ook in buitenlandse atlassen werd het kleine België stiefmoederlijk behandeld. Michotte besloot alleszins eerst voor degelijke geografische kaarten te zorgen. De beste atlassen kwamen in die tijd uit Duitsland. Het Geografisch Instituut van Justus Perthes in Gotha had onlangs een nieuwe atlas gepubliceerd en zou tevens een speciale uitgave voor België laten verschijnen. Michotte wist te bekomen dat het werk zou aangevuld worden met een tiental kaarten gewijd aan België en Belgisch Congo, voorzien van door hem aangebrachte duidelijke en recente gegevens.

Dit werk kende bij het verschijnen, bij ons een levendige belangstelling, en niet alleen

Paul Michotte van den Berck

bij de studerende jeugd. In een tijd toen cartografie nog synoniem was van aardrijkskunde, kreeg Michotte daardoor reeds bekendheid als geograaf.⁽²¹²⁾

Het is duidelijk dat men op de universiteit aan hem ging denken, toen een paar cursussen aardrijkskunde dienden ingericht. Op 28 juli 1911 werd hij benoemd in de faculteit van de wetenschappen om er de industriële aardrijkskunde te doceren in de Speciale Scholen (ingenieursopleiding), en om in de Hogere Handelsschool economische aardrijkskunde en statistiek te geven.

Onmiddellijk schafte hij zich, met eigen middelen, alle mogelijke gespecialiseerde werken aan die betrekking hadden op alle aspecten van de moderne aardrijkskunde. Werken die hij - wat blijkt uit zijn nota's en aantekeningen - met een onverdroten volharding bestudeerde. Maar die boekenwijsheid was hem niet genoeg. Hij wenste de onderzoeks- en onderwijsmethoden aan te leren die bestonden in Duitsland. Nergens was op dat ogenblik, inzake geografie, de pedagogische methode en organisatie zo geperfectioneerd als bij onze oosterburen, waar het aardrijkskundig onderwijs reeds een lange traditie kende. De Duitse filosoof Immanuel Kant doceerde reeds vanaf 1755 tot 1796 fysische geografie aan de universiteit van Königsberg.⁽²¹³⁾ En in 1874 besliste de Pruisische regering aan elke universiteit een leerstoel geografie op te richten. Daar kon men reeds steunen op het werk van Alexander von Humboldt (1769-1859) en

Carl Ritter (1779-1859). Eigenlijk pioniers, die de gegevens van exploraties en expedities in hun geschriften verwerkten, en kunnen beschouwd worden als de grondleggers van de wetenschappelijke geografie. ⁽²¹⁴⁾ Hun werk werd naderhand gepreciseerd door Oskar Peschel (1826-1875), die te Leipzig doceerde en door Ferdinand von Richthofen (1833-1905), die verbonden was aan de universiteiten van Leipzig en Berlijn. Beiden hebben de basis gelegd voor de systematische studie van de fysische aspecten van de aarde. Bovendien was er nog Friederich Ratzel (1844-1904), die Richthofen te Leipzig opvolgde, en de grondslag legde van de menselijke aardrijkskunde.

In de jaren 1911 tot 1914 ging prof. Michotte maandenlang studeren te Bonn, Keulen, Leipzig en Berlijn. Hij geraakte ervan overtuigd dat aardrijkskundig onderwijs diende gecentraliseerd in een soort autonome instelling, die over het aangepaste didactisch materiaal moest beschikken. Met zijn persoonlijk fortuin kon hij zich een verzameling documentatie, kaarten, illustratie en bodemonsters aanschaffen, zoals er in België nergens een voorhanden was. Hij wist van de Leuvense rector, Mgr. Ladeuze, te bekomen dat er een verdieping werd bijgebouwd op de nieuwe Handelsschool, om er zijn gespecialiseerde bibliotheek, zijn didactische collectie en zijn collegezalen in onder te brengen. Aardrijkskunde werd immers nog altijd niet als een zelfstandige discipline beschouwd, maar als een hulpwetenschap van de economie. Helaas ging in augustus 1914 een gedeelte van Michottes verzameling in de vlammen op. Maar hij herbegon met vernieuwde ijver en wist in weinig jaren de rijkste geografische bibliotheek van het land samen te stellen.

Tijdens de oorlogsjaren waarin te Leuven de werkzaamheden op een laag pitje stonden maakte Michotte zich in Duitsland vertrouwd met de inzichten van Alfred Hettner (1859-1918), die hoogleraar was te Leipzig, Tübingen en Heidelberg. "Hettners ideeën hebben lange tijd de Duitse regionale geografie beïnvloed, met een sterke nadruk op de relaties van de mens en zijn fysisch-biotische omgeving" ⁽²¹⁵⁾, en hij heeft de grondslagen uitgekend van de wisselwerking tussen regionale en menselijke aardrijkskunde.

Na de oorlog knoopte Michotte nauwe betrekkingen aan met de Franse geografische school, gedomineerd door het werk van Paul Vidal de la Blache (1845-1918). Het was voornamelijk met diens leerling, Jean Brunhes (1869-1930) dat Michotte in contact kwam. De enigszins met elkaar in strijd zijnde opvattingen van de Duitse en de Franse school wist hij te verzoenen in de stelling dat "het analytisch bepalen en het synthetisch weergeven van de landschapstijl doel en eindpunt moest zijn van alle geografische arbeid", wat hij klaar en duidelijk uiteenzette in zijn referaat, *L'orientation nouvelle en géographie*, verschenen in 1921. ⁽²¹⁶⁾

Professor Michotte die in de eerste plaats een pionier kan genoemd worden van de menselijke aardrijkskunde, werd niet alleen de stichter van het Geografisch Instituut te Leuven, maar tevens een internationale bekendheid in de geografische wereld, die in zijn tijd tot volle ontplooiing kwam.

Volgende keer :
Aardrijkskunde aan de universiteit te Gent.
Leo Hendrik Baekeland

Noten :

- (210) Herbert Spencer (1820-1903), Engelse wijsgeer, die o.m. met het door Darwin opgestelde evolutiebeginsel als basis, een universele systematiek van de wetenschappen ontwierp.
- (211) In 1892, het jaar van de encycloek *Rerum Novarum*, werd in de nog half sluimerende rechtswetenschap te Leuven, de School voor Politieke en Sociale Wetenschappen gesticht door prof. Jules van den Heuvel (1854-1926). In 1894 ontstonden er in die school twee afdelingen : politieke en sociale wetenschappen, en politieke en consulaire wetenschappen. In 1897 werd laatstgenoemde afdeling omgevormd tot de School voor Handels- en Consulaire Wetenschappen. (R. Aubert, e.a., *De Universiteit te Leuven 1425-1975*, Leuven, 1976, p. 350).
- (212) M.A. Lefèvre, *In Memoriam Paul Lambert Michotte, Professeur à l'Université de Louvain, 1876-1940*, Leuven, 1941, p. 9.
- (213) U. Schultz, *Immanuel Kant*, Tirion-Baarn, 1990, p. 140.
- (214) M. Goossens, *Geschiedenis van de Aardrijkskunde*, cursus K.U. Leuven, p. 175-182.
- (215) M. Goossens, idem, p. 202.
- (216) G. Poispoel, *Michotte van den Berck*, Paul Lambert, *geograaf, hoogleraar*, Nat. Biogr. Woordenb. dl. 4, kol. 572.

HARINGE EN DE ARCHEOLOGIE VAN DE "DIEPE WESTHOEK".

Even vóór Kerstmis kreeg ik een brief van prof. dr. Hugo Thoen, die archeologie en oude geschiedenis van Europa doceert aan de Gentse universiteit. Het was prof. Thoen die op 30 november jl. te Haringe een toelichting met dia's hield op de vondsten van Remi Delerue, speciaal wat betreft de Romeinse periode.

De professor schrijft mij o.m. :

...
Het ligt in mijn bedoeling om - via de opleiding van een van mijn studenten, Karien Hemelsoen - de archeologische achterstand van de "Diepe Westhoek" enigszins uit de vergetelheid te halen, althans wat betreft de Romeinse tijd. In die zin kunnen we ook het probleem van de Heidebeek niet uit de weg gaan, maar dit kan alleen maar met voldoende financiële middelen worden aangepakt...

Haringe is dus zeker nog niet uit de belangstelling en het volgehouden opzoekingswerk van Remi Delerue kan wel eens de oorzaak worden van een diepgaand archeologisch onderzoek van deze streek. Laat ons hopen dat er centen voor te vinden zijn.

Roger-A. Blondeau

TE KOOP

• **GROTE RUIME WONING** : alle comfort, centrale verwarming, badkamer, ingerichte keuken en mogelijkheid tot dubbele garage. Zwanestraat 5, Stavele. Tel. 057/30 10 61 of 058/31 27 90.

KLEINE FISCALE KRONIEK *Pensioensparen is wenselijk.*

Speciaal voor zelfstandigen, voor wie normaal maar een klein wettelijk pensioen is voorzien, maar ook voor loon- en weddetrekken, is het aan te raden voor een extra-pensioen te zorgen.

Dit kan op een voordelige wijze gebeuren door te betalen, bij een bank of verzekeringsmaatschappij, op een zgn. spaarrekening of spaarverzekering. Dit is hetgene gewoonlijk "pensioensparen" wordt genoemd.

Dit is een voordelige manier van pensioenvorming, omdat het jaarlijkse betaalde spaarbedrag, aftrekbaar is van de belastbare inkomsten. Evenwel kan tot op heden alleen maar een bedrag tot een maximum van 22.000 fr. per persoon en dus 44.000 fr. voor gehuwden, voor belastingvermindering in aanmerking komen.

Iedere belastingplichtige kan aan "pensioensparen" doen, indien hij tenminste jonger is dan 65 jaar. Op de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar wordt het extra-pensioen immers uitgekeerd.

Dat uitgekeerde bedrag is wel een heel stuk hoger dan het samengetelde betaalde bedrag. Met andere woorden, een gezin dat 10 jaar lang 44.000 fr. heeft betaald zal meer ontvangen dan 440.000 fr. Immers het uitgekeerde bedrag is niet alleen samengesteld door de gespaarde kapitalen, maar daarbij komen de belastingvrije dividenden, interesten, deelneming in de winst, meerwaarden, enz.

Omdat men minder belastingen heeft betaald door jaarlijks een bedrag (pensioensparen) af te trekken van de andere belastbare inkomsten, wordt het aldus bekomen extra-pensioen bij de uitbetaling ook aan de belasting onderworpen. Er zijn echter diverse mogelijkheden, en dat vertellen we de volgende keer.

Serge BLONDEAU

Account. IDAC - Fiscaal Adviseur EHSAL

NIEUW

KAPSTER
AAN HUIS

voor watergolf,
brushing, kleuren,
permanent, snit
dames & heren,
jong & oud.

Wendy NOLLET

Graaf van Hoornweg 6
8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 08 70

NOLLE VERSYP TEKENT HOPPELAND

De bekende tooneel- en TV-acteur Nolle Versyp, "dokter Dré" in het TV1-programma "Thuis" en sinds jaren presentator van de populaire reeks vertellingen voor kinderen "Draaimolen" op de BRTN, heeft naast acteren een andere grote liefde : tekenen.

Door zijn vriendschappelijke contacten in de streek van Reningelst en Poperinge werd hij reeds heel wat jaren lang bekoord door de typische eigenheid van dorp en stad in het Hoppeland. Hij bleef een trouw bezoeker en stilaan groeide bij hem de idee om de dorpskernen van Heuvelland en omstreken in zeer gedetailleerde zwart-wittekeningen vast te leggen. Hij trok naar Poperinge, Reningelst, Watou, Proven, St.-Jan-ter-Biezen, Leisele, Dranouter, 't Vogeltje, Woesten, Abele, Boeschepe, Loker, Westouter, Kemmel, Roesbrugge, Haringe, Krombeke, Westvleteren, De Klyte... en tekende er de stads- en dorpskernen op de hem eigen, bijna fotografische manier. Het blijft bij Versyp niet altijd bij het weergeven van een dorpssteer, hij laat in zijn werken iets gebeuren of hij legt de nadruk op bepaalde details die met eventueel toeristische attracties niets te maken hebben. Hij plaatst veelal mensen in het dorpsbeeld, die dan voor een heel eigen sfeer en karakter zorgen.

Een 40-tal werken worden binnenkort tentoongesteld in de Galerij van de Bank van Roeselare, Gasthuisstraat 16 te Poperinge, van zaterdag 24 januari tot zondag 1 februari. De tentoonstelling heeft plaats onder de gewaardeerde auspiciën van "Kunstkring Hoppeland".

PARRET Kurt

METAALCONSTRUCTIE

LASCONSTRUCTIES

ZAAG-, PONS- EN BOORWERK

TOELEVERING

Krombekestraat 21
8640 Westvleteren
tel. & fax 057/40 03 11

BOKADO

GENY3 Nedine
Terenburgweg 11
8972 Proven
tel 05793.60.28

14 februari

Valentijn

Nieuwe collectie Valentijn kaarsen.

Ook speciale promotie van vazen, potten en andere diverse artikelen.

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

Geert DOOLAE GHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL produkten

✕ Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	✕ Lamppetroleum
✕ Gasolie diesel	✕ Mazouttanks
✕ Smeermiddelen	✕ Veevoerders
✕ Kolen	
✕ Gas	

Kris Wyffels

TIMMERBEDRIJF

Handschotenstr. 18
8691 Beveren a/d IJzer
tel. (057) 30 18 64

Prof O. Rubbrechtstr. 60
8972 Roesbrugge
tel. (057) 30 14 32

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabricatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

**GRATIS EN VRIJBLIJVEND
PRIJSOFFERTE**

DE IJZERVALLEI, PAREL VAN DE WESTHOEK

Iedereen met ook maar een klein beetje gevoel voor schoonheid van landschappen en enig waardebegrip voor open ruimten, die tijdens een fietstocht of een wandeling kennis maakt met de IJzervallei, zal ongetwijfeld het waardevolle van het gebied beamen. Het 'uitzicht' van een landschap, van een open ruimte is een iets, de inhoud (het voorkomen, van planten, dieren, de milieukwaliteit, ...) ervan een andere zaak. In het vorige nummer van DE IJZERBODE verscheen deel I van deze bijdrage over de IJzervallei. Hierin was er ondermeer aandacht voor het unieke van de vallei, de rijkdom aan planten en dieren, de Blankaart, ... In dit tweede deel willen we wat dieper ingaan op de toekomst van de IJzervallei.

DEEL II Beschermd maar bedreigd.

Omwille van de uitzonderlijk ecologische waarden en de betekenis als open ruimte, werd het gebied van de IJzerbroeken beschermd als 'Valleigebied' op het gewestplan en erkend als Ramsar-gebied (Iran, 1971) en als EG-voelrichtlijng gebied (richtlijn 79/409). De Blankaart is bovendien als natuurreservaat erkend door de Vlaamse overheid. Een betere bescherming is - op papier - niet denkbaar.

En toch ... Ondanks de wettelijke beschermingsmaatregelen ging de degradatie van de IJzervallei jarenlang steeds verder. Verdroging ten gevolge van een te laag waterpeil, het betonneren van grote stukken van de IJzeroevers, het storten van baggerslib in laaggelegen weiden, de barslechte waterkwaliteit in de IJzer en de meeste bijrivieren, ... Al die knelpunten en een pak 'kleinere' problemen knaagden aan de milieukwaliteit en dreigden tot voor kort aan het voortbestaan van dit uniek polderlandschap een einde te maken. Vlaanderen stond op het punt hier één van zijn belangrijkste natuurmonumenten te verliezen.

Zoeken naar een oplossing ?

Overtuigd van de noodzaak aan verandering in de IJzervallei werkte Natuurreservaten vzw begin 1992 het Plan Otter voor de IJzervallei uit. In dit concrete actieplan voor de herwaardering van de IJzervallei stond de Otter symbool als kwaliteitsmerk voor de IJzervallei. Met andere woorden: als de Otter hier terugkomt en zich kan voortplanten, gaat het terug goed met de IJzervallei. 'Het Plan Otter zelf werd op 3 mei 1992 officieel voorgesteld op de Paul Houwen-herdenking (de in 1992 overleden conservator van het natuurreservaat de Blankaart en het natuurreservaat de IJzermonding) in Diksmuide. Dirk Van Melkebeke, kabinetschef van de toenmalig minister van leefmilieu Norbert De Batselier, hield er een opmerkelijke toespraak over de toekomst van de IJzervallei. De baggering van de Blankaart-vijver werd aangekondigd, er zou werk gemaakt worden van de waterzuivering

(o.m. de Handzamevaart) en in de IJzervallei zou het eerste Ecologisch Impulsgebied van Vlaanderen opgestart worden. Na jarenlang vaak heel moeizaam strijden voor de IJzervallei leek er eindelijk schot te komen in de herwaardering van de IJzervallei en heel wat mensen in de streek hadden dan ook bijzonder grote verwachtingen naar het beleid toe. Reeds kort na de Paul Houwen-herdenking bleek gelukkig dat de overheid het deze maal niet enkel bij woorden zou laten. Het instrument 'Ecologisch Impulsgebied' zorgde de voorbije 3 jaar voor een ware trendbreuk in de IJzervallei. Na vele jaren discussie, veel tegenkanting, onbegrip en vooral veel non-beleid is de overheid er met het EIG eindelijk in geslaagd om te zorgen voor echte realisaties op het terrein. Met het EIG werd bewezen dat de overheid wel degelijk werk wil en kan maken van natuurontwikkeling en van de herwaardering van de IJzervallei.

In november 1996 besliste de Vlaamse Regering de Ecologische Impulsgebieden met 2 jaar te verlengen. Een eerste trendbreuk mag dan al wel gerealiseerd zijn, het komt er de komende jaren op aan: de verwachtingen die werden gecreëerd bij de verschillende sectoren ook daadwerkelijk in te vullen het wantrouwen dat bij sommigen heerst, en dat leidt tot obstructie weg te werken door een betere communicatie, door nieuwe partners/bondgenoten te zoeken en vooral ook door daadwerkelijke acties de aandacht die het gebied kreeg, de nieuwe dynamiek die er is ontstaan, de contacten die werden gelegd tussen de verschillende besturen en sectoren, ... te gebruiken om het herwaarderingsproces in een verhoogd tempo verder te zetten.

Tot besluit : de sleutel daartoe blijft evenwel in handen van de overheid die bereid zal moeten zijn om een aantal duidelijke beslissingen te nemen. De veranderingen op het terrein zullen bepalend zijn voor de toekomst van de IJzervallei. We moeten er met zijn allen voor zorgen dat dit uniek valleigebied niet verloren gaat. Het is aan ieder van ons om te kiezen voor een Westhoek, voor een IJzervallei waar binnen 20 jaar nog plaats is voor natuur, landbouw, cultuurhistorische waarden, recreatie, toerisme... Voor een streek waarvan we na het jaar 2000 nog kunnen zeggen dat er nog unieke gebieden

zijn. Een zaak staat vast. Als we daar in slagen zal in de toekomst pas echt duidelijk worden welke waarde een streek met een groene identiteit heeft voor het toerisme, het aantrekken van moderne bedrijven, de werkgelegenheid, het welzijn, ... Er blijft alvast nog heel wat WERK AAN DE BROEKEN.

Peter Bossu

BIBLIOGRAFIE

DE ACTUALITEIT VAN DE WESTHOEK, een pleidooi voor het behoud van de groene identiteit van de Westhoek, Natuurreservaten vzw, snelschrift 94/2, 1994.

DE IJZERVALLEI: PAREL VAN DE WESTHOEK, brochure Natuurreservaten vzw, 1992 HET PLAN OTTER: EEN ACTIEPLAN VOOR DE IJZERVALLEI, Natuurreservaten vzw, snelschrift 92/3, 1992.

GEKNOEI IN DE IJZERVALLEI, het gaat maar door, P. Bossu, Uit De Hoek, tijdschrift voor samenlevingsopbouw in de Westhoek, 6^e jg., nr. 3, oktober 1991, blz. 28.

HOE IS DE IJZERVALLEI ERAAN TOE ?, P. Bossu, Uit De Hoek, tijdschrift voor samenlevingsopbouw in de Westhoek, 7^e jg., nr. 1, maart 1992, blz. 22-23.

DE IJZERVALLEI, BESCHERMD EN BEDREIGD I, P. Houwen, NATUURReservaten, 13^e jg., nr. 3, mei 1991, blz. 31.

Wie meer info wenst over de Blankaart, de IJzervallei en/of het Ecologisch Impulsgebied kan terecht bij Natuurreservaten vzw op de Blankaart, Iepersesteenweg 56, 8600 WOUMEN, tel. 051/54.52.44.

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER Roland

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken : gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnepanelen

Waaenburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

DECORATIE - SCHILDERWERKEN

LEO PARENT

- Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- Exclusieve verftechnieken
- Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

HOBBYZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE - Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

Verkoop van voeders voor honden, katten en alle neerhofdieren.

Hondenkorrels :

- Royal Canin
- Bento
- Doko
- Oké croc
- Eukanuba

**Gans het jaar door
-10 %
op klantenkaart
voor alles
in verband
met kat & hond.**

Hondentoiletage
aan huis
"Sabine"
tel. 057/40 00 97

Verkoop van rashonden en gekruiste hondjes

Neofresh : reinigingsmiddel
tevens ontsmettend en luchtverfrissend.

Nu alleen nog een voordelige Autolening vinden.

Toen u klein was stond er geen maat op uw autodromen. Gelukkig moet u vandaag niet meteen op de rem gaan staan. Rij maar eens langs mijn HSA-Spaarkrediet kantoor. Onze Autoleningvoorwaarden zijn alles behalve kinderachtig.

3. HSA-Spaarkrediet financiert de volle 100 % van uw lening. Zonder meerprijs.
4. Onze tarieven zijn extra laag en gelden zowel voor nieuwe als tweedehands wagens.

Vraag om te beginnen een gratis berekening.

Wilt u weten welke mogelijkheden er allemaal opengaan met een HSA-Spaarkrediet Autolening ? U kunt op mij rekenen voor een gratis en vrijblijvende berekening.

1. Bij ons betaalt u geen dossierkosten
2. Uw Autolening wordt soepel en snel toegekend.

- Nog tot 16 januari : sparen voor handdoeken
- Onze zichtrekening extra voordelig : zonder kosten voor bankverrichtingen

Kantoor Geert VANDENBUSSCHE - DESCHUYTTER

Haringestraat 37, 8972 ROESBRUGGE-HARINGE - Tel. 057/30 09 86 - n° C.D.V. 25.166

VOOR AL UW FEESTEN Gasthof

Huwelijks- feesten*

(tot 250 personen)

**gratis
een prachtige
ceremoniewagen
(witte cadillac met open dak)
of paardenkoets
of luxueuze
bruidskamer.*

Communie- feesten

*ook afhaaldienst
mogelijk.*

Familie- en jubileum- feesten

Recepties

*bij mooi weer
in onze
prachtige tuin.*

Rouw- maaltijden

Het menu wordt zorgvuldig en naar uw wensen samengesteld.

Ruime parking !

Familie NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73, 8972 Proven - tel. 057/30 03 55 - Sluitingsdag : dinsdag

Het betere voor uw interieur tegen de beste prijzen

**NIEUW ADRES !
vanaf zaterdag 17 JAN.
Prof.O.Rubbrechtstr. 67
ROESBRUGGE**

GRATIS
prijsbestek meten
en plaatsen van
uw gordijnen

**VERVEN
LEVIS - MATHYS**
aan prijzen buiten
concurrentie

ONDERHOUDSPRODUKTEN
riem, vliegen- en mieren-
bussen, boenwas, trekkers,
keerders, vegers, dweilen,
sponsen, zeemvellen,
enz ...

BEHANG
10.000 rollen uit voorraad
aan nettoprijzen
om U tegen te zeggen
vanaf 69,- de rol

**KARPETTEN wol
KARPETTEN
klassiek synth.
VLOERBEKLEDING**

VOUWDEUREN

DRAPERIEEN
excl. Engelse stoffen,
Wereldmerken : ADO,
ARISTO, GARDISETTE,
UNLAND, VRIESCO,
enz ...

GORDIJNEN
wereldmerken : ADO,
GARDISETTE,
UNLAND, ARISTO,
enz ...

MASSA BEHANG

Bergenstraat 6 - 8691 BEVEREN - (Kalsijde) (Roesbrugge)
Tel. (057) 30 10 20

Openingsuren van 9 tot 12 en van 13 tot 18 uur.
Gesloten : zondag, feestdagen en maandagvoormiddag.

SCOUZONE '98

Zaterdag 7 februari 1998.

Jeugdcentrum De Kouter - zaal Palace.

Wellicht herinner je ook de vorige vijf edities van ScouZone. Het idee om op verscheiden plaatsen verschillende muziekgenres, optredens en fuiven te organiseren en dit alles toegankelijk te maken met één universeel ticket tegen een democratische prijs, kreeg door de jaren heen een eigen karakter. Ook dit jaar gaat ScouZone '98 nog verder. In samenwerking met het jeugdhuis Den Couter wordt Scouzone gecentraliseerd op De Kouter. Dit jaar slaan de scouts een grote, verwarmde constructietent op van waar direct toegang tot de omliggende lokalen, zaal en het jeugdhuis mogelijk wordt. Een uitgekiende programmatie zal ook dit jaar heel wat volk op de been brengen.

De grote verwarmde tent wordt een heuse danstempel. De huis Dj's Zombie & Eater staan garant voor een wervelende dansavond waarop o.a. new forms, scouzone's top 20 en dancemanie aan bod komen.

In zaal de Kouter zit je goed voor afrekeningsmuziek, disco & 80's en folk & world. Een eindje verder wordt je verwend in diverse praatkoffees waar je in een sfeervol kader tot rust kan komen.

In de instuifruimte van het jeugdhuis Den Couter staan twee optredens op het programma. Om 22 u. brengt het Brugs trio Humpty Dumpty een stevige portie swingende rock, gevolgd om 24 u. daar het Gentse "Wrong in the Garret".

Voor de ouders en sympathisanten van de beweging blijft het traditioneel Scoutsbal, georganiseerd met DJ Jan Desagher, alias Napoleon XIV. Een absolute must voor een stijlvolle ambiance-avond. Het bal vangt aan om 21 u. (voorverkoop zaal Palace 150 fr.)

Kaarten zijn te verkrijgen aan 150 fr. in voorverkoop (bij Scoutsleden en het jeugdhuis) en voor 200 fr. aan de deur. Alles gaat van start om klokslag acht uur en we sluiten onze deuren om drie uur.

Info : Rik Verghote (057/33 98 35)

Org. Scouting Poperinge.

DE BURGEMEESTER VAN SAMSON KOMT NAAR POPERINGE

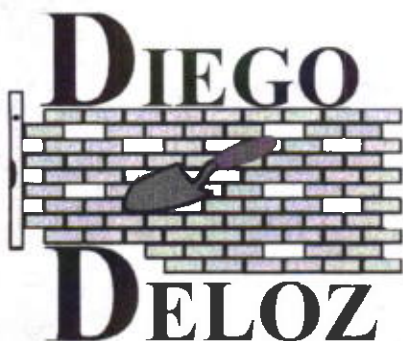
Zaterdag 7 februari 1998 om 14 uur.

Verwarmde tent Jeugdcentrum De Kouter.

De burgemeester van de bekende Samson & Gert-afleveringen komt naar Poperinge met een heuse burgemeester discoshow. In een typisch Samson & Gert-decor worden alle kinderen door een begeleidende discobar voorbereid op de komst van de Burgemeester. Hij zal er met de kinderen zingen en dansen op een mengeling van Samson & Gert-liedjes en aangepaste Top-50 muziek. Tussendoor kunnen de kinderen deelnemen aan een Sound-mix wedstrijd met de Samson & Gert-liedjes en aan een Look-a-like wedstrijd. Natuurlijk wordt met de Samsonrock afgesloten.

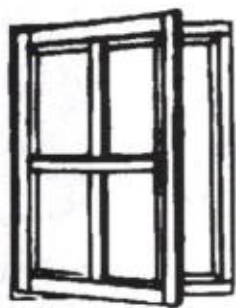
Toegang : 180 fr. in voorverkoop (kinderopvang Baboes, muziekshop Delbaere), 200 fr. aan de ingang.

Info en kaarten : Rik Verghote & Stephanie Ampen, Ieperstraat 117, Poperinge (tel. 057/33 98 35). Org. Scouting Poperinge

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

**Schrijnwerkerij
Kristof REGHEERE**

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaenburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaenburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

ROESBRUGGE TAFELTENNIS

Jaren zijn we naar het stadsbestuur van Poperinge getrokken om een ontmoetingscentrum of een sportzaal in Roesbrugge te bekomen.

Nu is het aan ons om er op allerlei gebied gebruik van te maken zijn. Daarom zijn enkelen een goed jaar geleden gestart met tafeltennis. Het is een gezonde, ontspannende sport - voor jong en oud - waar je vlug wat vordering in kunt maken en waar eenieder op zijn eigen tempo tegen een tegenstrever naar keuze speelt.

Jongeren tot 18 jaar betalen 150 fr. en volwassenen 200 fr. (per gezin 400 fr.) verzekering voor een gans jaar.

Iedere week betalen jongeren slechts 20 fr. en volwassenen 40 fr. voor huur van de sportzaal en gebruik van het materiaal (voor 1 uur speelgenot).

Voorlopig wordt er iedere woensdag gespeeld van 19 tot 20 uur. Iedereen is er welkom.

R. Gyssels

BEVEREN-IJZER - STAVELE BURGERLIJKE STAND

Geboorten :

- Stephanie Campagnie, geboren op 16 november 1997, dochter van Willy en Nicole Verstegen, Stavele.

Huwelijken :

- Geert Callewaert, Stavele met Daisy Dolfen, Stavele, gehuwd op 7 nov. 1997.
- Bernard Bonnez, Stavele met Krista Maes, Beveren-IJzer, gehuwd op 7 nov. 1997.

Overlijdens :

- Michel Deceuninck, overleden op 27 oktober 1997, 69 j., echtgenoot van Rachel Helderweirt, Beveren.
- Roger Desmytter, overleden op 13 december 1997, 70 j., echtgenoot van Maria Caveel, Stavele

FOULON

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 14 tot en met zaterdag 17 JANUARI

APPELS "JONAGORED"

3 KG voor **89 BEF**

WIJNAPPELSIENEN "MORO"

3 KG voor **95 BEF**

KIWI'S

12 stuks voor **95 BEF**

APPELS "BOSCOOP"

4 KG voor **99 BEF**

Dit volledige aanbod voor 364 BEF i.p.v. 378 BEF

Roesbrugge-Haringe, postdatum

Geachte Mevrouw, Geachte Heer,

De eindejaarsfeesten zijn reeds achter de rug en 1998 heeft zijn intrede gedaan. Met deze wens ik U dan ook het allerbeste voor het nieuwe jaar.

Januari is de maand van het bijschrijven van de intresten in de spaarboekjes. Dit kan nu reeds gebeuren in mijn kantoor.

Voor wie zich moeilijk kan verplaatsen kom ik graag bij U aan huis. Bel mij op het nummer 057/300 866 tijdens de kantooruren voor een afspraak.

maandag, dinsdag en donderdag : van 9 tot 12 u. 30

woensdag : van 9 tot 12 u. 30 en van 14 tot 17 u.

vrijdag : van 9 tot 12 u. 30 en van 14 tot 18 u.

zaterdag : van 9 tot 12 u.

Verder hoop ik U dit jaar opnieuw van dienst te zijn met de ASLK-bankproducten alsook met de ASLK-verzekeringen.

Graag tot dan !

Vriendelijke groeten, **Eddy AMELOOT**, kantoorhouder

**De hoofdprijs van de NCMV Eindejaarsactie
ten bedrage van 30.000 Bef werd in ons kantoor uitgegeven.**

ASLK

Bankier waar ik best mee opschiet

EDDY AMELOOT

Prof. O. Rubbrechtstraat 14, 8972 ROESBRUGGE
057/30 08 66 - 057/30 12 42 (privé) - 075/91 83 15

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

TEXTIEL REUZEKOOPJES

-10% • -20% • -30%

Damesschorten • baby-pakjes •
joggings • jassen • slaapkledij •
kinderkleding

NATUUR- EN DIEETVOEDING

Muesli 1 kg **179,-**
Tartexworst in glas **115,-**
- Spelt - Groenten
Ritter Saffloerolie 750 cc **199,-**
NIEUW Pralines dieet

VERSE GROENTEN & FRUIT

van 16/01 t.e.m. 18/01

Jonagold appels 2 kg voor **59,-**
Appelsienen Moro 1 kg voor **39,-**
2 kg voor **74,-**
Citroenen 5 st. voor **79,-**

**Uw bestelling
THUIS GELEVERD
op donderdag**

PETFOOD

Whiskas 190 gr **21,-**
Visvoeding **69,-**
Royal Dog 4 kg **279,-**

NON-FOOD

Shampoo Nivea 500 ml **79,-**
- Normaal - vet
Tandpasta Prodent **49,-**
Wasverzachter Silan 3 l **139,-**
Calg. Tab. Duo 50 st. **299,-**
Luchtverfrisser AmbiP. vul. **119,-**
lento, after, tabaco, enz ...
NIEUW Riem express **99,-**

VOEDING

Chips 150 gr Crocky **29,-**
Côte D'Or repen 3 st. **42,-**
melk, praliné, vanille, enz, ...
Verkade koekjes **39,-**
Cracnuts 150 gr **39,-**
Hak appelmoes 720 gr **48,-**
Effi smeerkaas 150 gr **49,-**
Unox soepen **49,-**
- Tomaten - Kip
- Tom.-Groenten - Groenten
Kellogs variety pack **125,-**
Sinaasappelsap Winny 1 l **25,-**
Pied Boeuf 12 x 75 cl **219,-**
- Blond - Donker
Lefte 4 x 33 cl **115,-**
- Blond - Donker
Glühwein **79,-**

TOPPER
van 16/01 t.e.m. 25/01

Gekookte Achterham
290,-

CHARCUTERIE

Vleesbrood **240,-**
Paté Beauvoorde **280,-**
Gerookt spek **250,-**
Kip Hawai **200 gr**
+ 50 gr GRATIS

ONS KAAS- HOEKJE

Watou **KNALPRIJS 289,-**
Chaumes **470,-**
Rambol noten **490,-**
Sana **380,-**
Belegen Noorderboer **289,-**
Oud Brugge **390,-**

ZUIVEL

Chocovit 0,5 l (melk/witte choc.) **21,-**
Fama 500 gr **59,-**
Planta Alu 250 gr **33,-**

DIEPVRIES

Frieten 1 kg **43,-**

Folder geldig van vrijdag 16/01 t.e.m. 01/02 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (1)

De laatste drie à vier eeuwen wordt de lokale geschiedenis van Roesbrugge-Haringe in niet geringe mate gekenmerkt door de steeds aanwezige wrijvingen, en soms hoogoploeiende onenigheden en conflicten allerhande tussen de twee secties van de gemeente, Roesbrugge enerzijds, Haringe anderzijds.

De vele schermutselingen om de suprematie van de ene sectie over de andere, of om de gelijkberechtiging van de beide, of om de splitsing van het territorium in twee parochies, of om de emancipatie van de zolang niet officieel erkende naam "Roesbrugge" zijn nu goed en wel verleden tijd. Vele verenigingen hebben thans een vreedzaam samenwerkende eenheidsstructuur, en wat vroeger wel eens een bitsig tweegevecht was, is thans gemilderd tot een sportieve of zelfs ludieke rivaliteit. Eindelijk kan men rustig op het trübulente verleden terugkijken met de objectieve, neutrale, relativerende en zakelijke blik van de historicus, zonder het gevaar iemand te kwetsen of emoties los te weken. Over dat turbulente verleden werd heel wat geschreven in lijvige of minder lijvige boekdelen (1) alsook in tijdschriften, (o.m. in *De IJzerbode*), die meteen de publicatie brachten van allerhande geschreven documenten, zoals o.m. briefwisseling, petitie, moties, pamfletten, arresten, processen-verbaal en dies meer. We zullen eventueel ernaar verwijzen, maar ze niet nogmaals inlassen. Onze opzet reikt niet verder dan de openbaarmaking van enkele teksten en relazen van gebeurtenissen die, sommige sinds eeuwen, sluimeren in het parochiaal archief van Haringe. Aangezien de meeste ervan in het Latijn gesteld zijn, en die taal al meer en meer een geheimtaal van specialisten aan 't worden is, dreigen ze helemaal in de vergetelheid te geraken.

Niet dat ze zo belangrijk zijn, want ze brengen helemaal geen monumentale nieuwe gegevens aan het licht, maar ze geven wel van een en ander een pittige of ... bittere illustratie. Sommige laten aanvoelen hoe hevig de conflicten bijwijken waren en hoe "giftig" men te keer kon gaan.

Aangezien onze snuffeltocht gaat doorheen parochiële archivalia, is het begrijpelijk dat we ons grotendeels bewegen op het klerikale vlak. Maar het zijn nu net juist parochie, kerk en clerus die aan de basis lagen van de hevigste en meest virulente betwistingen en onenigheden, en die de bevolking in twee onverzoenlijke kampen tegenover mekaar stelden. Conflicten zoals tussen de schuttersmaatschappijen St.-Sebastiaan en St.-Joris of tussen de Schutters en de Rederijkers (2), waren maar scholierenkibbelarijjes vergeleken bij de botsingen die plaats hadden op kerkelijk vlak, en waarbij helaas de parochiegeeste-

lijkheid de hoge leiding op zich nam. Zij die de verkondigers moesten zijn van liefde en vrede, waren integendeel de voornaamste oorzaak en de aanstichters van de slepende tweedracht.

De oudste tijden Een blik op de voorgeschiedenis

De vlekken Haringe en Rohardsbrugge of Roesbrugge begonnen hun enigszins gekende ontwikkeling in de elfde eeuw. Zonder nadere discussie erover kunnen we stellen, dat de kerk van Haringe gebouwd werd rond het jaar 1100. Ze werd opgetrokken in het landelijke Haringe, buiten het overstromingsgebied van de IJzer. Het was evenwel tegenaan de IJzer dat Roesbrugge ontstond, en zich ontwikkelde tot een dichtbevolkte en bedrijvige woonkern. Op een paar kilometer afstand dus van de kerk die geleidelijk aan evolueerde tot parochiekerk en waarvan de materiële en pastorale zorg door de bisschop van Terenburg (Terwaan, Théroanne onder wiens rechtsmacht ook onze Westhoek viel) in 1147 werd toevertrouwd aan de Norbertijnenabdij van St.-Augustinus te Terenburg buiten-de-muren. Het lag dus zowat aan een gril van de natuur, dat Roesbrugge deel uitmaakte van de parochie Haringe, en de naam "Haringe" voor lange tijd de parochienaam (en vanaf de Frans-republikeinse overheersing ook de gemeentenaam) werd van het geheel.

Waarschijnlijk ook reeds in de twaalfde eeuw en zeker vanaf het begin van de dertiende, bestond er te Roesbrugge een kapel die hofkapel was van het kasteel van de Heer van Rohardsbrugge. Ten dele, en geleidelijk meer en meer, stond ze ook ten dienste van de lokale bevolking. Er werden enkele missen per week opgedragen. Die kapel bleef, zielzorgelijk beschouwd, steeds ondergeschikt aan de parochiekerk van Haringe en juridisch onderworpen aan het gezag van de pastoor die te Haringe verbleef. (Zo verstonden het althans, in zeer letterlijke zin, al de bij naam en ambtsperiode gekende pastoors van Haringe). Ze maakte al de troebelen mee van oorlog, plundering en brand die de geschiedenis van Roesbrugge kenmerken. Vernield, ingestort of afgebrand werd ze toch steeds heropgebouwd, zij het met minder of meer lange tussenpozen.

Zo al niet vanaf haar allereerste begin, dan toch al van sinds zeer oude tijden werd de kapel, zoals vaak ook de parochiekerk, bediend door een monnik van de abdij van Terwaan, die een proostdij bezat te Proven genaam "Beauregard". Hoewel ongetwijfeld bij de toenemende bevolking van Roesbrugge al spoedig een misnoegen

groeide over het feit dat ze voor huwelijken, begrafenissen, doopsels, en in principe ook voor de zondagsmis, door weer en wind, slijk en sneeuw, tij en ontij naar Haringe moesten, is ons niets bekend over onenigheden die, op grond daarvan, ontstaan zouden zijn onder de bevolking of tussen kapel- en kerkbedienaar. De beide laatsten waren confraters van de bisschop van Terwaan. We kunnen aannemen, dat de eerste eeuwen een vreedzaam verloop kenden én op het kerkelijke én op het profane vlak, al zijn de geschreven bronnen uit die tijd bijzonder schaars.

De tijden waren echter alles behalve vreedzaam, en de kapel kende allerm minst een homogene geschiedenis. De talloze troebelen die ze doormaakte hielden grotendeels verband met de beroerde tijden en gebeurtenissen waar ze doorheen moest. Herhaalde oorlogen. De totale verwoesting van de bisschopsstad Terwaan in 1553 op last van keizer Karel V. Daarmee samengaan de ontredde van de patronaatsabdij St.-Augustinus. De zestiende-eeuwse godsdiensttroebelen. De beeldenstorm. De geuzenterreur. De calvinistische overheersing. En ook het feit dat de bouw van de kapel zelf soms weinig solied was speelde een rol.

Het had voor gevolg dat tot in de tweede helft van de zeventiende eeuw vaak onduidelijk blijft wie de kapelbediening waarnam. Vanaf zeer oude tijden was er alvast bij overeenkomst een norbertijnenpater bij betrokken, verblijvend in de proostdij te Proven of ook te Roesbrugge zelf. Maar die monniken lieten soms ook voor langere tijd verstek gaan. Later kwamen ook ongeschoeide karmelieten uit leper dienst bewijzen, waarover verder meer. Nog steeds was er evenwel geen vaste kapelaan van Haringe met woonplaats te Roesbrugge. De bediening van de kapel liep dus vaak spaak, hetzij bij gebrek aan bedienaar, hetzij bij gebrek aan kapel, hetzij bij gebrek aan de beide (3).

Bisdom leper

Afgescheiden van het bisdom Terenburg (in 1559-1560) gaat geheel onze Westhoek, zo Vlaams als Franse (die toen ook Vlaams was) horen tot het nieuw-opgerichte bisdom leper, en dat is een belangrijk nieuw feit. Niet langer maken alleen de bisschop van Terenburg en de abt van St. Augustinus de hiërarchische overheid uit van Roesbrugge-Haringe (toen gewoon de parochie "Haringe"). De abdij behoudt wel het patronaat en blijft tiendenheffer, maar de bisschop van leper is de geestelijke opperherder en dat gaat geleidelijk aan ook concrete gevolgen

krijgen op het lokale vlak. Aanvankelijk is het nog de abt die de pastoors benoemt, wat zijn aloud recht was, doch die moeten nu niet langer door de bisschop van Terwaan, maar wel door leper bekrachtigd worden en meermalen ontstaan er wrijvingen. De pastoors komen alsmaar meer uit de seculiere clerus, vooral sinds het jaar 1565 (volgens de voorschriften van het Concilie van Trente) het priesterseminarie van leper werd opgericht (het eerste in de Nederlanden en een van de eersten in heel de katholieke wereld).

De eerste bisschop van leper, Rythovius (Maarten van Rythove, 1561-1583), kende de woelige tijd van beeldenstormerij, geuzennellende en bloedraad. De stad leper stond, zoals de meeste grotere Vlaamse steden, onder calvinistisch bestuur vanaf juli 1578 tot april 1584. De kapel van Roesbrugge lag er desolaat bij in een desolate streek.

De tweede bisschop was Petrus Simoens (1585-1605). De tijden werden iets beter. De beterschap zou toenemen vooral vanaf het twaalfjarig bestand met de opstandige Verenigde Provinciën (1609-1621). De bewoners van Roesbrugge wensten dat de kapel weer een bedienaar zou krijgen en begonnen zich actiever erop toe te leggen om de parochiële suprematie van Haringe te ondergraven. Dit gaat stilaan ook duidelijker blijken uit de bewaarde documenten. Ze wendden zich tot bisschop Simoens, die verordende dat in de kapel een H. Mis opgedragen zou worden op zon- en feestdagen te 9

u. Voor de bediening moesten ze zich wenden tot de abt van de St.-Augustinusabdij.

Na herhaald aandringen van de dorpelingen draagt de abt aan de proost van Beauregard, Adriaan de Blendecq, op, hun verlangen in te willigen. Hoezeer en hoelang de kapel verwaarloosd werd blijkt uit een schrijven van de proost op datum van 10 april 1606, gericht aan Josse Eghels Heer van Schiervelde, grootbaljuw en superintendant van de goederen van de Baron van Inghelmuuster, eigenaar van de kapel. In bitere bewoordingen klaagt hij erover, dat hij in de kapel geen behoorlijke liturgische benodigdheden vindt. Niet veel meer nl. dan een schamele versleten tinnen kelk ("... calis d'estaing assé usé et vilain"). Hij vraagt met aandrang dat de Baron in het nodige zou voorzien, wat hij immers moet krachtens de aloude stichtingsacte. Uittreksels van rekeningen bewijzen dat inderdaad in de daaropvolgende tijd herhaaldelijk uitgaven werden gedaan voor aankoop van het nodige materiaal alsook voor onderhoud en herstelling van het gebouw.

De bediening van de kapel gaat nu enkele tientallen jaren met regelmaat door, doch niet met enthousiast goedvinden van de pastoor van Haringe. De serie Haringse pastoors die we met historische zekerheid kennen samen met de periodes van hun ambtsbediening, begint met pastoor Ryckebusch, te Haringe van 1614 tot 1639. We zien van nu af aan ook alsmaar duidelijker de conflicten parochiekerk-kapel toenemen en zelfs

leiden tot keihard gevoerde processen tussen pastoor en kapelbedienaar. Gaandeweg wordt ook meer en meer de bevolking van de twee woonkernen, vooral van Roesbrugge, erbij betrokken. In de volgende bijdragen zullen we dan ook de opeenvolgende episodes indelen volgens de ambtstermijn van de successieve pastoors.

(Vervolgt)

J.L. Hosten o.p.

Noten :

- (1) E. Vanden Bussche, *Histoire de Rousbrugge-Haringe en Flandre*, Gent en Brugge, 1866 - L.A. Rubbrecht, *Geschiedboek der Gemeente Roesbrugge-Haringe van 1800 tot 1907*, Brugge, 1907 - W. Bruneel, *Haringe en zijn Kerk*, Langemark, 1961 - *De IJzerbode passim* - Kan G.F. Tanghe, *Beschrijving van Haringhe, Beschrijving van Rousbrugge*, Brugge, 1858
- (2) *Zie De IJzerbode*, 1974, nr. 4
- (3) Dat de abt, respectievelijk de proost, nogal eens in gebreke bleef, lag aan de verwarde tijden en ermee samengaand, ook de moeilijke en wisselende situaties waarin de abdij zelf zich bevond. Wanneer we bedenken, dat de abdij wel eens slechts een tiental monniken telde, is duidelijk dat personeelstekort en leeftijd ook een rol speelden. Zie bv. *Monasticon Belge*, t.III (La Flandre Occidentale), 1974, p. 637 en v.: "La Prévôté de Beauregard à Proven" met de daar vermelde bronnenopgave.

KORTING
50-PLUSERS
MET
WAARBORG

TANDLABO RAHEEN

GEBROKEN GEBIT ? KLAAR TERWIJL U WACHT !

Bruggestraat 75, POPERINGE - Tel. 057/33 86 47
Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

LANTRA 1.9 DIESEL

Gloednieuw

Pas gelanceerd en al een succes,
want wie wil er geen volledig uitgeruste,
ruime berline in combinatie met
een zuinige diesel ? Of bent u toe aan 'n break ?

Lantra Diesel vanaf 519.990 Bcf.

 HYUNDAI
STERK STAALTJE

 HYUNDAI
STERK STAALTJE

 HYUNDAI
STERK STAALTJE

 HYUNDAI
STERK STAALTJE

 HYUNDAI
STERK STAALTJE

 HYUNDAI
STERK STAALTJE

 HYUNDAI
STERK STAALTJE

 HYUNDAI
STERK STAALTJE

COUPÉ TIBURON

Fonkelnieuw

Opwindend idee : een knappe 1.6i-16v atleet
(114 pk) maar dan wel in een luxe-pakje gestoken.
Alles erop en eraan, inclusief brede
15-duims velgen en mistlampen vooraan.

Zeer blitse nettoprijs : 674.990 Bcf.

Salonvoorwaarden op alle modellen van 15 tot 31 januari 1998

Fr. DECLERCK-VERFAILLIE
Roesbruggestraat 72, 8691 ALVERINGEM-BEVEREN - Tel. 057/30 04 16

FOSCOLO CD " Vier in huis "

Jean-Marie Inion uit de Casselstraat 77-79 te Poperinge, heeft de muziek alshetware met de moedermelk meegekregen. Een ideale antipode voor zijn businessambities t.o.v. zijn bedrijf Instant Publishing Service.

Samen met zijn evenknie Pol Bonduelle uit Watou is hij als uitgever binnen de krachtlijnen van IPS o.a. al voor het zevende jaar bezig met het regiomagazine Ticket. Een goedogend kleurrijk maandschrift met onderhoudende lichte lectuur en publiciteit met distinctie en zeggingskracht, de betere soort zeg maar.

In deze korte bijdrage nu eens geen woord over de gehaaide zakenman Inion, maar ter gelegenheid van de kersverse CD *Vier in huis* een portret.

Een familieportret eigenlijk van het salonensemble Foscolo : Jean-Marie met zijn kompanen Harold Debusschere, Mieke Vandermarliere en Caroline Steen, allen met de spaghettsmile.

Salon en romantiek

Het begrip "salon" draagt in zich de mysterieuze zeggingskracht van een raadselachtig en ietwat geheimzinnig vertrek in een riant herenhuis. Een plaats waar met nieuwjaar wensen werden gewisseld en waar met Bamis de pachter zijn contributie betaalde.

Daarnaast had deze ontvangstkamer of mooie kamer nog een andere functie en werd de plaats voor geregelde samenkomsten voor een gezelschap van begoede luiden uit de beaumonde en de uitgaande wereld. In den beginne werden deze georganiseerde bijeenkomsten ofwel culturele, artistieke of literaire kantsjes.

In de twintigste eeuw kwam daar verandering in, al bleef de gastvrouw haar belangrijke functie behouden. Zij koos wel overwogen haar gasten en bracht deze samen rond een muzikaal gebeuren waar vooral barokke muziek, Weense walsen of Italiaanse smartlappen als *Parla mi d'amore*, *Non ti scordar di me*, *O Sole mio* e.a. aan hun trekken kwamen. Bij deze werd het salonorkest geboren.

Na verloop van tijd werd er niet enkel op stairs van zo'n muziek genoten maar ook Jef met de pet legde downstairs zijn oor te lui-

steren. In brasserie en restaurants, feest- en balzalen, in casino's en hotels hadden de salonorkesten hun vaste stek.

De Grote Oorlog was voorbij en alle banden werden losgegooid tijdens het interbellum.

In de met sigarenrook gevulde vertrekken verzamelden oorlogsweduwen in duffe outfit, achterna gezeten door oudere mannen met grote monocle en dito moustaches. Geliefden met dromerige blikken, die elkaar met de benen streelden, namen plaats tussen eenzamen en alleenstaanden.

Allen, zowel de fine fleur van de bourgeoisie als de modale eerbare burger hadden dit zelfde gemeen, zij vonden solas in luchtige aria's, operettes, Weense

walsen, marsen, polka's en quadrilles.

Met de Tweede Wereldoorlog verdween de romantiek en bij deze ook de salonmuziek.

Vergeelde partituren verdwenen op zolder en werden aan de vergetelheid prijsgegeven.

Salonorkest

Zo'n achttien jaar geleden was een jonge man uit Poperinge zo vermetel enkele vrienden-muzikanten uit te nodigen naar de allereerste repetitie in moeders garage in de Casselstraat.

De volgende zondag weer en zo ging dit van toen af iedere zondagmorgen.

Diezelfde jonge man nam de dirigeerstok en luistert naar de naam Jean-Marie Inion.

Het Poperings Kamerorkest was geboren en viert in 't Jaar 2000 haar twintigjarig bestaan.

Inmiddels is deze formatie tot een flink stuk buiten de stadsgrenzen bekend en wie herinnert zich niet hun jaarlijkse tuinconcerten op de tweede zondag van juli (dit jaar 12 juli) in de hovingen van 't Hof van Commerce.

Paul Dequeker, leraar aan diverse muziekcademies, getalenteerd violist en lid van het Poperings Kamerorkest, stelde zo'n zeven jaar geleden voor om met een kleine bezetting genrestukjes te spelen. Oude partituren werden weer bovengehaald en samen met Mieke Vandermarliere (2e viool), Jean-Marie Inion (piano), Lieve Tiegem (cello) en Paul himself (1e viool) stichtten zij het Poperings Salonorkest.

Hun eerste optreden tijdens de Tjechische-Poperingse verbroederingsfeesten in hotel-restaurant *Palace* was meteen een schot in de roos. Er was ambiance, men sprong op tafel en niemand kreeg er genoeg van.

Rudolf Teirlinck die zijn hotel-restaurant de *Rabbit* op de Rodeberg sinds jaar en dag naam en faam geeft met live musicuitvoeringen stelde het Poperings Salonorkest voor op een zomerse zaterdagavond een Weense avond te verzorgen.

Er werd een arrangement met Wildbraten und Gemüse en Zachertorte mit Sahne op de menukaart geschreven, omkranst met kabbellende Donau Wellen, romantiek van het Prater en de frivoliteit van *Die Lustige Witwe*. In een mum van tijd was de *Rabbit* volgeboekt, de verwachting zeer groot.

Kort na de middag van deze Weense auditie telefoneerde 1ste violist, met name Paul Dequeker, naar J.-M. Inion om forfait te geven. Een donderslag bij heldere hemel, paniek alom.

Kort voor het optreden stuurde hij in een soort wanhoopsdaad zijn oud-leerling Harold Debusschere als vervanger naar de Rabbit. Het werd een meevaller. Tot vier uur in de morgen waande men zich bij de heerlijke romantische Wiennermusik in het Belvédère of in Schönbrunn. Van toen af was het hek pas voorgoed van de dam en de doorbraak van het salonorkest gestart.

Paul Dequeker verontschuldigde zich wegens de jaren die stiljetjes begonnen te wegen en haakte af. Caroline Steen die samen met Harold Debusschere lid was van het West-Vlaams Symphonisch Orkest vervang Lieve Tiegem als celliste en de bezetting is sindsdien ongewijzigd gebleven.

Als hommage aan hun leraar, de éminence grise, Paul Dequeker, stelde het ensemble voor hun identiteit als Salonorkest Paul Dequeker hard te maken. Bescheiden als hij is, bedankte Paul voor de eer en suggereerde als roepnaam Salonorkest Foscolo te gebruiken die als een vlag de lading zou dekken.

Foscolo. What's in a name?

Meer dan zeventig jaar geleden woonde er te Oostende op de bovenverdieping van een statig herenhuis in de Amsterdamstraat nr. 28, het gezin Dequeker. Vader was brigadier bij de havendouane en moeder had de zorg voor de twee zonen. Eén van hen, Paul (22.7.1919) was ongeveer vijf jaar toen een Italiaanse vioolvirtuoos bij zijn "Metje-Lap" neerstreek die de gelijkvloerse kamers van het zelfde gebouw betrok, en daar logement nam. Een soort gastarbeider avant la

lettre eigenlijk die te Oostende met muziek maken zijn boterham kwam verdienen. Het was de bloeitijd van de salonmuziek en in tal van brasseries, restaurants en casino's die vooral door Engelse toeristen gefrequenteerd werden, trad niet alleen talent van eigen bodem voor de spotlights, maar ook buitenlandse artisten waren in de salonorkesten graaggeziene en gevierde musici.

Een onder hen, Marco Foscolo, de primus inter pares van de salonmuziek en het onovertroffen bisnummer in de Koningin der Badsteden, werd de grote vriend van de kleine dreumes Paultje Dequeker. Telkens Marco Foscolo zijn viool nam om nieuwe stukken in te studeren sloop het broekventje de trap af naar Metje Lap en bleef, stil als een muisje in een hoekje van de kamer luisteren naar de maestro. Eviva Foscolo!

Het interbellum bracht naast de salonmuziek eveneens de hoogconjunctuur van de stomme film naar onze contreien. Pianisten en violisten improviseerden in de duistere zalen van de lanterne magique en zorgden voor de sound-track bij het filmverhaal. Marco Foscolo werd eveneens als Italiaans migrant met veel emotie, expressie en engagement het paradepaardje van de cinéma. Waar Foscolo speelde had iedere film succes.

In die tijd, amper vijf jaar oud kreeg Paultje van moeder, die de muzikale begaafdheid van haar kind inmiddels had ontdekt, een blikken fluitje met zes gaatjes. Dagelijks zong zij een portie Franse smartlappen, waaronder heel nadrukkelijk het

J'irai revoir ma Normandie dat een paar dagen later feilloos door Paul op zijn speelgoedfluitje werd nagespeeld, terwijl Foscolo hem daarbij enthousiast en met veel gestes begeleidde.

Toen Paul groot en wijs geworden was, huwde hij wijlen Antoinette Decalf uit Watou. Het gezin werd gezegend met een buitengewoon muzikaal begaafde zoon, de internationaal gewaardeerde fluitist, wijlen Eric Dequeker. Wij hopen dit (boeiend) verhaal over atzienbare tijd in *De IJzerbode* te laten verschijnen.

Paul Dequeker, de erudiete en bescheiden man, die het Poperings salonorkest Foscolo op de voet volgt en een dezer dagen Jean-Marie Inion suggereerde een paar schone Vlaamse liederen als Tinneke van Heule, 't Loze Vissertje e.d.m. voor het salonorkest te bewerken, is tevreden.

Marco Foscolo, die na zijn Oostendse periode naar Parijs uitweek en daar furore maakte in opera's, muziektempels en tutti quanti, blijft nu ook in Vlaanderen een levendige legende.

CD Vier in huis

Het salonorkest Foscolo met Jean-Marie Inion (piano), Harold Debusschere (1e viool), Mieke Vandermarliere (2e viool) en Caroline Steen (cello) is inmiddels een begrip geworden in de salonmuziek.

Zo'n tweetal jaar geleden suggereerde Harold een CD te laten persen die als visitekaartje voor het ensemble en als fetisj bij

hun optreden, maar vooral daarna, kon dienstig zijn.

Het werd een uitdaging het vooropgesteld doel: van moderne muziek salonmuziek maken, optimaal te bereiken zonder de nostalgische naar het interbellum te fnuiken.

Twee jaar werd er gewerkt aan de inhoud die uit zestien tracks bestaat en in drie partikels kan opgedeeld worden.

Vooreerst is er de typische salonmuziek als *Serenata* van E. Toselli, het *Vilja-lied* uit de *Lustige Witwe*, *Donau Wellen* van I. Ivanovici, *Poem* van Z. Fibich, *O Soie Mio* van E. di Capua en het onovertroffen *Fermes Yeux* van E. Demaret.

Daarnaast bevat de CD moderne muziek in sublieme arrangementen met de typische stijl en kleur van de salonmuziek zoals *Once upon a time* van E. Morricone, *Hey Jude* en *Let it be* van Lenon en Mc Cartney, *La Maladie d'amour* van J. Revaux, *A love Idea* (Exit to Brooklyn) van M. Knopfler, *Can't help* van G. Weiss en *Tears in Heaven* van E. Clapton.

Tenslotte vinden wij in de CD een paar buitenbeentjes met Hongaars, religieus en jazzytintje als *Esquise Hongroise* van J. Caty, *Ave Maria* van Bach & Gounod en *Stringing Alone* van E. Tower, als bonustrack met Dominique Phyfferoen als contrabas.

Naast de merkwaardige inhoudelijke samenstelling van de CD, die in zijn diversiteit toch een geslaagde eenheid vormt, is de al even merkwaardige en geslaagde DDD-opname bij Studio Ferri Records te Gent.

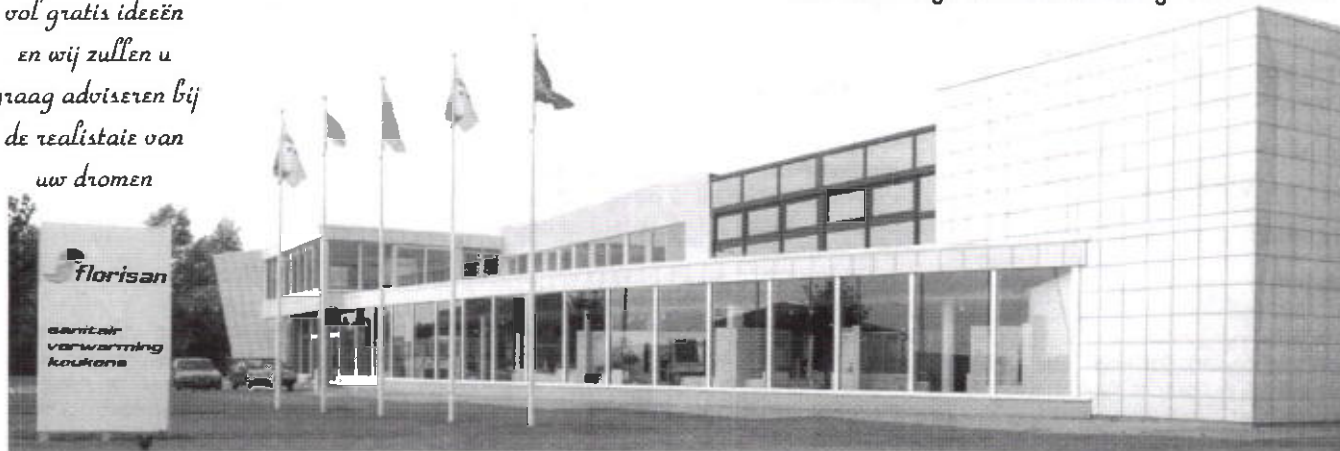
Zowel de producer, Dominique Phyffe-

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

Onze toenzaal zit
vol gratis ideeën
en wij zullen u
graag adviseren bij
de realisatie van
uw dromen

Een uitvoerige dokumentatie ligt voor u klaar

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service!

roen, als de klanktechnicus Fabrizio Ferri, zijn er in geslaagd iedere track een eigen sfeer, een typische klank en een specifieke ruimte te geven, waardoor het geheel een schoolvoorbeeld is van een optimaal geslaagd technisch concept.

Wij zouden uiteindelijk Pol Bonduelle uit Watou, medevenoot van IPS onrecht aandoen hem t.g.v. het verschijnen van de CD van Foscolo *Vier in Huis*, niet op een piëdestal te plaatsen. Hij zorgt er voor dat wij tot vele cijfers na de komma kunnen voortbomen op "vier". Als daar zijn, vier muzikanten vier-tuons, de vier snaren, de vier muren van het huis, viermaal twee handen, de gebiedende wijs van 't werkwoord vieren (feesten), vier of het Poperings voor vuur en doe zo maar verder.

Pol Bonduelle die al zeven jaar als Der Dritte im Bunde, het artistieke drieluik Harold, Jean-Marie en himself vormt en het grafisch aspect van de CD voor zijn rekening nam, slaagde er in lyriek en symboliek in drie strofen vorm te geven. Als orgelpunt van deze bijdrage bieden wij dit de lezer aan om te zoeken, na te denken en te dromen bij *Vier in huis* van Foscolo.

Een vinger op de toets.

Twee armen tekenen een perfecte driehoek uit.

Men voelt een leemte.

De cello strijkt het plooiën glad.

Een rustig samenspel smelt een dialoog van noten op vijf lijnen.

Nu-klanken van toen.

Foscolo spreekt wij hoeven niet te zwijgen-

Vezelt niet onder vier ogen,

Zoekt zijn weg viertuons tussen tafels en kandelaars.

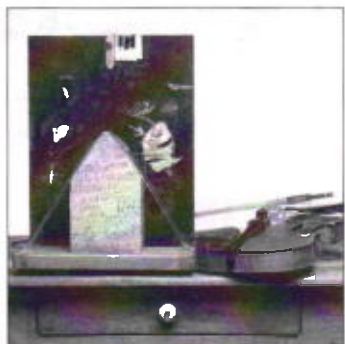
Muziek verzacht de zeden

En zoveel meer.

Vier maal twee handen

Vier maal vier uitvoeringen.

Elie E. Balduck

De cd kost 650 frank (+ 50 frank verzendingskosten) en is verkrijgbaar in de handel en ook bij Jean-Marie Inion, Casselstraat 79, Poperinge (057-33.54.03), bij Harold Debusschere, Kasteelhoekstraat 14, Diksmuide (051-51.01.08) of door overschrijving van 700 frank op 063-1509370-85.

Ontvangt u graag gasten ?
Dan schenken wij u alvast een
champagneglas en een onderlegger.

Met uw spaarrekening
Krediet aan de Nijverheid
verrijkt u ook uw tafel

Hoe ? Heel eenvoudig.

Van 15 december 1997 tot 15 februari 1998 krijgt u
voor elke netto aangroei van 60.000 BEF
op uw spaarrekening een cadeaupakket⁽¹⁾

De spaarrekening Krediet aan de Nijverheid
biedt een zeer aantrekkelijke opbrengst !

basis **2,25 %** netto

+ **1,50 %** netto aangroei premie⁽²⁾

WIE ONS KENT, WINT

PRINZIE bvba
VERZEKERINGS- & ZAKENKANTOOR

Provenplein 39a
Tel. 057/300 901

B-8972 Proven
CDV n°11.232

Openingsuren :
8.30 tot 12 u.
en van 13 tot 16 u.
zaterdagmiddag
gesloten.

(1) bij de aangroei worden
de interesten meegeteld
(2) eerste 6 maanden

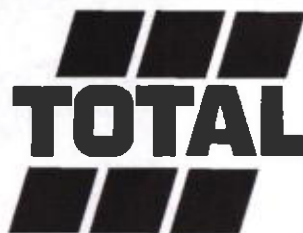
WAAR KOMT HET VANDAAN?

'T LOOPT DE SPUIGATEN UIT
Dat is al te erg

Dit is weer een uitdrukking ontleend aan de zeemanswereld.

De spuigaten bevinden zich boven het dek van een schip, in de rand. Daar loopt het water uit, als 't dek wordt geschrobd. Maar ook als hoge golven, bij stormweer, op het dek terecht komen.

Als men zegt dat het water de spuigaten uitloopt, dan wil dat zeggen dat het hevig stormt, dat het er erg aan toegaat.

officieel verdeler

Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

NIEUW : BUTAAN & PROPANGAS

PETRAVER nv
Petroleumprodukten Andy Vermeersch

☆ Gasolie	☆ Oliën
☆ Diesel	☆ Smeermiddelen
☆ Petroleum	☆ Kolen
☆ Benzine	☆ Brandhout
☆ Tankstation	

***Wij verzekeren een snelle
en trouwe bediening
aan de laagste prijzen.***

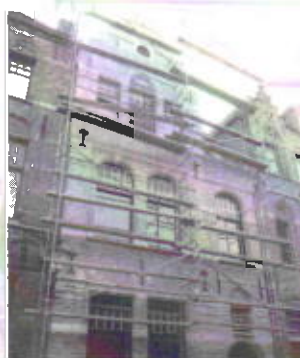

Schoonheidsinstituut
Natacha

Parfumerie - Pedicure - Manicure
Maquillage - Esthetiek
2 Zonnetunnels

- **-25 % KORTING** op
 - ☛ Maroussia
 - ☛ Vanderbilt
 - ☛ Caractère
- **-10 % KORTING** op foulards en sjaals
- **KORTING** op verschillende panty's en herenkousen

**Prof. O. Rubbrechtstraat 44
ROESBRUGGE**
Op afspraak : 057/30 14 12
*Iedere woensdag ook nog verzorgingen
na 19 u. (op afspraak)*
Gesloten zondagmiddag en dinsdag
Open van 9 tot 12 u. en van 13.30 tot 19 u.

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN
BERNARD WYFFELS
MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE

057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER
Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9
8640 Vleteren (Oost)
Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagmiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

KOLEN 25 KG - PROPAN- EN BUTAANGAS
TOP Kristof

Prof.O.Rubbrechtstr. 113, Roesbrugge - 057/30 18 80
Openingsuren : zaterdag : 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.
dinsdag tot vrijdag : 10 - 12 u. en van 16 - 19 u.
zondag en maandag gesloten

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND JANUARI

Kaartingen

zaterdag 24 januari
maandelijks kaarting voor de leden
• Beveren-IJzer, H. Hartzaal
zaterdag 24 januari vanaf 19 u.
zondag 25 januari van 9.30 tot 22 u.
Boterkaarting
t.v.v. motocrosser Steven Declerck
• Roesbrugge, Ontmoetingscentrum
zondag 25 jan. van 10 -13 u. en vanaf 19 u.
Boterkaarting t.v.v. Landelijke Gilde
• Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 27 januari
puntenkaarting "Derde Leeftijd"

MAAND FEBRUARI

Kaartingen

• Haringe, in de schoollokalen
woensdag 11 februari
puntenkaarting "Derde Leeftijd"
• Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 14 februari
Jaarlijkse Apolloniakaarting
voor alle liefhebbers
• Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 24 februari
puntenkaarting "Derde Leeftijd"
• Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 28 februari
maandelijks kaarting voor de leden

Vogelpik

• Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 14 en zondag 15 februari
smijting voor de leden
• Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 14 februari : smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE

K.A.V.

• Demonstratie : Wokken bij P. Gunst op
woensdag 21 januari 1998 om 19.30 uur.
• Woensdag 4 februari, 4 maart, 1 april, 6 mei
en 3 juni om 19.30 uur in het Ontmoetings-
centrum te Roesbrugge : Cursus bloemschik-
ken doorheen de seizoenen. Inschrijven vóór
20 januari bij één van de bestuursleden. Prijs
leden 700 fr. , niet-leden : 1.000 fr.

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

• Donderdag 15 januari om 13.30 u. : algeme-
ne vergadering : "Gezondheid meer dan het
lichamelijke" door Mieke Verheyen. Ingericht
in het O.C. Roesbrugge.
• Woensdag 21 januari om 19.30 u. : gewes-
telijke vergadering, consumenten en produ-
centen praten met elkaar. Ieper
Jeugdstadion, Leopold III laan 16.
• Woensdag 11 februari om 19.30 u. :
"Verrekijker" met o.a. een gesprek met Jessie
De Caluwe, ook vertellingen en choreografie
in het cultureel centrum "De Spil"

UITSLAG VERKOOPACTIE "KOOP IN UW DORP"

winnen 250 fr.

de loten eindigend op ... 391 en ... 734

winnen 500 fr.

259512 314346 329061 203401 325254
312673 206806 206860 303098 339023
344190 218769 220813 341155 262183
222188

winnen 1.000 fr.

347969 361461 305097 237788 249363

winnen 5.000 fr. 344833 (res. 361813)

305143 (res. 317328)

wint 10.000 fr. 241103 (res. 368037)

wint 30.000 fr. 330365 (res. 229479)

Het reservenummer is geldig vanaf 15 febru-
ari 1998. Met de winnende loten van 250 fr.
moet men rechtstreeks aankopen doen bij
de handelaar waar het winnend lot werd uit-
gegeven.

Met de grotere winnende loten bekomt men
waardebons bij de plaatselijke bestuursle-
den van de "IJzerbode".

GARAGE CAPPOEN Denis & Dirk

Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten

Vento 1900 D '93
Opel Vectra 1700 TD '96
VW Sharon 1900 TDi '97
Opel Corsa 1200 '91

SCHOONHEIDSSPECIALISTE

Valerie
VIANE

SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

- Keuze uit groot gamma geschenken,
parfums, geschenksetjes,
handtassen, designjuwelen
- Gelaatsverzorging op basis
van essentiële oliën
voor een optimaal resultaat.

Esthetiek - Parfumerie
Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners
Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Je weet dat er in dit jaar - men is er druk aan
bezig - een boek verschijnt over de geschiede-
nis van Roesbrugge. En met enige fierheid kan
ik zeggen dat het niet gaat om zo'n kleine ver-
zameling postkaarten, zoals dat voor veel dor-
pen en gemeenten het geval is geweest. Verre
van. We krijgen hier een fameus boek van een
200-tal bladzijden, formaat 21 X 30 cm, en met
450 prenten en foto's.

Eerst wordt er de geschiedenis van
Roesbrugge-Haringe verteld, vanaf de vroegste
tijden tot het einde van de 19de eeuw. Dat
bestrijkt een twintigtal bladzijden. Op de overi-
ge pagina's komt het verhaal van de 20ste
eeuw in prentkaarten en foto's. Straat per
straat, met bijzondere aandacht voor de voor-
naamste gebouwen en hun functie : het "stad-
huis", het klooster, de rijkswachtkazerne, het
brandweersarsenaal, de post, enz.

Alle illustraties zijn toegelicht met verklaren-
de en historische teksten. Met o.m. een opgave
van alle pastoors van Haringe en Roesbrugge,
van alle burgemeesters van de gemeente, van
de evolutie van de bevolking, en nog veel
meer.

Er wordt ook aandacht besteed aan de
Beverenkalsijde en de Cappelhoek, die zo
intens met Roesbrugge-Haringe hebben mee-
geleefd.

Er zijn tal van oude school- en klasfoto's nog
uit de tijd van zuster Levina, meester Corneille
en meester Laridon, maar ook met de juffrou-
wen Muysen en Gauguie, om te eindigen met
meester Gyssels en meester Vermeulen. Foto's
van de muziekmaatschappij l'Union, met drie of
vier generaties muzikanten. Foto's ook van
optredens van de toneelmaatschappijen, zowel
van de "Troostverwachters" als van de "Sint-
Lutgardisgilde". Heel wat kiekjes van de voet-
bal- en volleybalclubs, maar ook van stoeten en
vermakelijkheden. Bijna de helft van de bevol-
king van Roesbrugge komt eraan te pas.

We vinden er prenten en uiteenzettingen
over de IJzer, over de overstromingen waaraan
Roesbruggedorp zo vaak ten prooi was; over
de molens die hier destijds te vinden waren (7
of 8 in aantal); over de oude steenbakkerijen,
de hoppepluk, de kantwerk- en de naaischool
en andere verdwenen activiteiten. Ook veel illu-
straties over Roesbrugge in beide wereldoorlo-
gen.

Proficiat aan Guido Schoonaert die dat alle-
maal verzameld heeft.

"Voor jezelf, je kinderen of om iemand een
schoon cadeau te geven", zegt Gusta, "moet je
niet twifelen. Dat boek is een uniek stuk. Het
volledigste fotoalbum dat je maar kunt dromen.
En tot einde januari is het nog te koop aan de
gunstprijs van 950 fr. (af te halen, eventueel +
130 fr. port). Vanaf 1 februari kost het 100 fr.
meer. Dus : overschrijven op rekening 285-
0339583-15 van Boekhandel Schoonaert te
Roesbrugge".

† Is de moeite,
Pol

Een klassieke spaarrekening met een maxirendement : DE MAXIREKENING

Basisrente	= 2,75 %
Getrouwheidspremie (*)	= 1,25 %

Tarieven geldig d.d. 01/01/98

(*) Getrouwheidspremie voor deposito's die onafgebroken gedurende 12 maanden op de rekening blijven.

Tot 55.000 fr. intresten vrijgesteld van roerende voorheffing.

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

De droogautomaten van **CONSTRUCTA**. Nieuwe vorm. Nieuwe functies.

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE
Tel. 057/30 05 94

SERVICE & KWALITEIT

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Was ol geheel de nuchtend dat Vonne van Harieten Casteels rondliep in de keuken, ol jammeren en klaagen van 't zeer in heur tanden. Harieten, die dat zag, vroeg wuk dat er scheelde ...

"Och, zwijgt ervan !" kloeg Vonne ... " 't is de vliegende tandpijne en er kommen daar olle momente van die scheuten in, da'je in de grond zou zinken van 't zeer !"

" 't Is dat er daar entwaar 'n slechten tus-schen zit !" zei Harieten ... " wacht 'n keer , 'k gaan 'n keer mien electrieke zaklampe pakken en 'n keer kijken !"

"Jamaar, je moet zien da'je me geen zeer doet wei !" zei Vonne. Harieten kwam of met zijn lampe en Vonne stoeg ol met heur mond wijd open ...

"Wel ! ... 'k zien 't direkt !" riep Harieten ... " 't komt voort van twee van joen achterste kaake-tanden ... de laatsten is een met é groot gat in ... en den dienen er nevens, begint oek zwart kommen ... je moet gie zoo lichte meugelijk naar den dentist gaan !" "Maar menschen toch !" kloeg Vonne ... 'k zijn er toch zoo verschrikt vooren !"

"Och, je moet gie daarmee toch niet inzitten !" lachte Harieten "n gaat ie dat schoone in slaape doen en trekken en je ga gie daarvan niet gewaare zijn ... 'n ga wel vraagen omdat je je mond zoudt wijd openzetten, daarmee ga je geen moeite hén, want ja kunt dat anders oek !" Vonne wos teweege uit te schieten om daarop te antwoorden, maar ze kreeg op dat moment weer alzo 'n scheute, dat ze schreeuwde van 't zeer. "Ja, 't is beter da' je je mond toehoudt !" zei Harieten ... "want ols je klapt, 't is de wind die erin slaat !"

Vonne pakte in de voornoene nog 'n cachette, omdat 't zeer 'n beetje ging overgaan, maar teegen half achternoene, wos 't nog erger of van te vooren ...

"Horkt 'n keer !" zei Harieten ... "we gaan wieder daarmee niet lange wachten, 'k gaan ik telefoneren naar den dentist of we nu meugen gaan ... Harieten belde en 't wos wel, 'n wos bezig ...

"Doet direct je frak aan en kruipt in den auto en we zijn weg !" zei Harieten ... en ols je daar bij den dentist komt, moet je daar niet begunnen klaagen en jammeren van - oei-e mien tand - dat is niet noodig, je moet gie simpelweg zeggen waar da'je zeer voelt en 'n gaat ie direct weeten wuk dat er te doene staat !"

Ze hadden chance, ze waaren olleene in de wachtzaale, maar ze hoorden dat den dentist met entwien bezig wos. 't Duurde niet lang teegen dat de deure openging en dat den dentist zei dat ze mocht binnengaan. Vonne deed ol heur mond open van ols ze den dentist zag, van klaare dat ze zoo nerveus wos. Ze mocht direct op den stoel gaan zitten ...

" Waar is 't da'je 't zeer voelt, madam ?" vroeg den dentist vriendelijk en 'n tikje met zijn vinger op heur voorenste tanden.

"Jamaar, 't is daar niet wei, meneere !" kloeg Vonne ... " 't is aan mien achterste ... mien vent keek 'n keer van den nuchtend en ie zegt dat er 'n gat in is ... en van 't minste windetje, doet dat toch zulk 'n zeer !" Kwaak

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 2 februari 1998
Afgiftekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabonnement : 280 fr.

Dicht bij ons, even over de grens...

BELANGRIJKE WETENSCHAPPELIJKE INSTELLING te BAILLEUL

Een fytosociologisch centrum in het Heuvelland

Bailleul, het Vlaamse zij het nu Noord-Franse provinciestadje even over de grens, wordt bij ons nog steeds Belle genoemd.

Tijdens de Middeleeuwen was het de hoofdplaats van de kasselrij Belle-Ambacht, waartoe o.m. Poperinge behoorde. Bij het Verdrag van Nijmegen, van 1678, werd Belle afgestaan aan Lodewijk XIV, dus ingelijfd bij Frankrijk, en voortaan heette het, Bailleul.

In 1969 werd door twee Franse plantkundigen, Jean-Marie Géhu en zijn vrouw Jeannette Franck, een oud hoevetje, met een halve hectare grond, aangekocht, gelegen op het grondgebied van Bailleul, aan het uiteinde van de doodlopende *Achtgemete-elst Dreve* (zo staat er op het straatnaambordje) - op 300 meter van de Belgische grens en op 4 km van de kerk van Dranouter - met de bedoeling er een fytosociologisch centrum uit te bouwen.

In een fytosociologisch centrum (*) wordt aan milieuzorg en natuurbehoud gedaan, door het bestuderen van het onderlinge verband tussen de aanwezige spontane planten, hun afhankelijkheid van de omgeving en van de ingrepen door de mens.

De fytosociologie is in feite een combinatie van de ecologie (een tak van de biologie die zich bezighoudt met de leefbaarheid van het milieu) en de biogeografie (een tak van de aardrijkskunde).

Professor Jean-Marie Géhu en zijn echtgenote

Ecologie en biogeografie

In vroegere eeuwen bepaalde de aardrijkskunde zich tot het beschrijven en in kaart brengen van de ontdekkingen en verkenningen op onze planeet. Dit gebeurde voornamelijk ten behoeve van handel en scheepvaart, en ook wel uit militaire overwegingen.

In de 18de eeuw ontwikkelde de aardrijkskunde of geografie zich tot een zuivere wetenschap. Milieu en bevolking worden randgebieden van de geografie. De politieke filosoof Montesquieu (1689-1755) onderlijnde in zijn werk *De l'esprit des lois* (1748) sterk de invloed van het milieu op de mens en de politiek. Ook graaf de Buffon (1707-1788), een voorloper van de evolutiegedachte, en jarenlang directeur van de *Jardin du roi* te Parijs, liet uit zijn geschriften blijken dat voor hem de milieu-invloed buitengewoon belangrijk is. Maar dat alles behoort,

volgens sommigen tot de "preklassieke periode" van de geografie, (?) waarop van 1799 tot 1859 de "klassieke geografie" volgt, met mannen als de Duitsers von Humbolt en Ritter, die inderdaad als de grondleggers van de wetenschappelijke geografie worden beschouwd.

De natuuronderzoeker Alexander von Humboldt (1769-1859) is bij zijn vele reizen doorheen Europa, Azië, maar bijzonderlijk doorheen Midden- en Zuid-Amerika een belangrijke geografische waarnemer geworden. Doordat hij vele duizenden planten bestudeerde en verzamelde is hij voornamelijk van betekenis geweest als plantengeograaf, die tevens de vroege grondslag legde van de ecologie.

Het was Carl Ritter (1779-1859), die de eerste specifieke geografieleerstoel van Duitsland ging bezetten, namelijk aan de universiteit van Berlijn, van 1820 tot aan zijn dood. Hij is in feite de stichter van de weten-

schap der mensaardrijkskunde.

Beide voornoemde geleerden hebben een enorme bijdrage geleverd tot het ontstaan van de biogeografie (de aardrijkskunde met betrekking tot de levende wezens).

Na hen werd de Duitse geografie beheerst door Oskar Peschel (1826-1875) en Ferdinand von Richthofen (1833-1905), die allebei in Leipzig doceerden; door Friederich Ratzel (1844-1904), hoogleraar in de geografie te München en naderhand ook te Leipzig, en door Alfred Hettner (1859-1941). Reeds in 1874 had de Pruisische regering beslist aan elke universiteit een leerstoel geografie op te richten, (3) al bestond er nog lang geen nauwkeurige bepaling van de leerstof. Daarmee was toch de aardrijkskunde als zelfstandige academische discipline erkend. Vanuit Duitsland verspreidde deze tendens zich over Frankrijk en de overige Europese landen.

De biogeografie in België

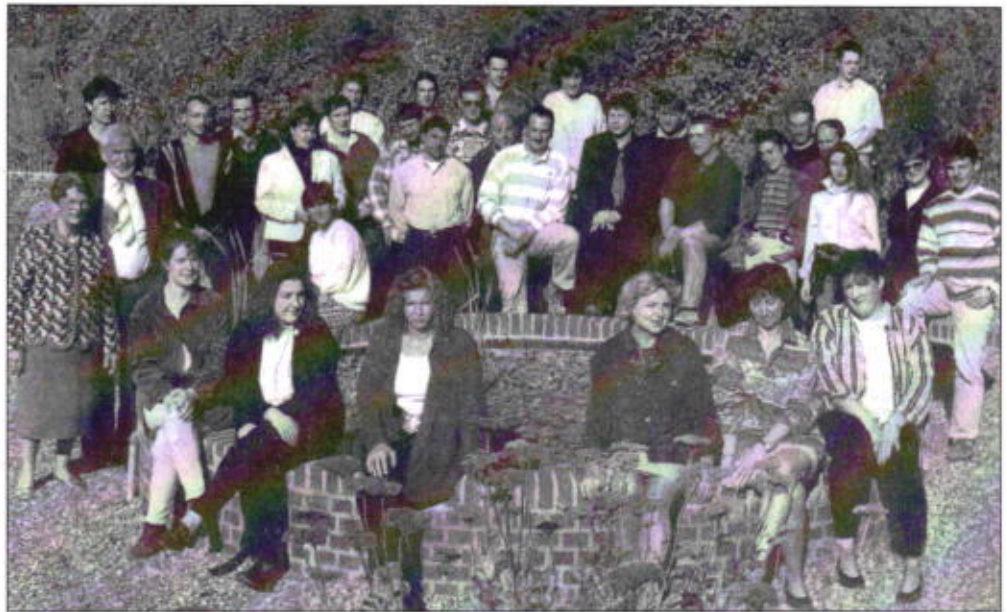
Toen in 1850, in België bij de Organieke Wet op het Middelbaar Onderwijs ook de aardrijkskunde als leervak werd ingevoerd, moest er nog eerst voor de gepaste leerboeken en de gekwalificeerde leraren worden gezorgd. Toen ging men er aan denken ook aan de Belgische universiteiten een leerstoel geografie op te richten. Maar daar herhaalde zich het probleem : men miste de bevoegde professoren.

Pas in 1890 nam de wet op het Hoger Onderwijs de geografie op in het leerplan van verscheidene faculteiten. Te Gent doceerde prof. Adolf de Ceuleneer (1849-1924), historicus en archeoloog van opleiding, van 1891 tot 1899 de aardrijkskunde en de geschiedenis van de aardrijkskunde. Pas tegen het einde van de 19de eeuw werd het volledige programma uitgewerkt. Daarin was de biogeografie (planten- en dierengeografie) begrepen.

Omdat men voor de biogeografie niet over een docent beschikte werd Camille de Bruyne (1861-1937), een brouwerszoon van Pollinkhove, doctor in de natuurwetenschappen, en werkleider voor histologie en embryologie bij professor Charles van Bambeke, door de regering naar het buitenland gestuurd om deze materie te bestuderen. Hij trok naar verscheidene universiteiten en hogescholen in Duitsland, Oostenrijk, Denemarken en Nederland en bracht hierover, in 1900, verslag uit aan de minister van Binnenlandse Zaken en van het Openbaar Onderwijs. De Bruyne werd in februari 1900 benoemd aan de faculteit rechten voor de cursus warenkennis; in september van hetzelfde jaar in de faculteit wetenschappen voor de beginselen van de botanica en de zoölogie en in 1901 voor de biogeografie. (4) Te Gent doceerde Fernand van Ortruy (1856-1934) vanaf 1901 tot 1926 koloniale en politieke aardrijkskunde; in Leuven was het priester Paul Lambert Michotte (1876-1940) die vanaf 1906 vele jaren aardrijkskunde onderwees. Hoewel hij een pionier was van de menselijke geografie, is de eigenlijke biogeografie er pas later tot stand gekomen. De Vrije universiteit van Brussel was wel enigszins een uitzondering op dat gebied met professor Jean Massart (1865-1925), die er plantkunde doceerde. Als bioloog en medicus had hij veel interesse voor de geobotanica. In 1908 publiceerde hij met een collega : *Projet d'étude détaillée de la Géographie botanique de la Belgique*. (5)

De toestand in Frankrijk

De aardrijkskunde bleef in Frankrijk tot op het einde van de 19de eeuw hoofdzakelijk beperkt tot een opsomming van de nomenclatuur. (6) Dat veranderde met Vidal de la Blache (1845-1918) die van de geschiedenis naar de aardrijkskunde was overgestapt. Van 1872 tot 1874 was hij professor aan de universiteit van Nancy, daarna aan de "Ecole Normale Supérieure" van Parijs en later aan de Sorbonne. Hij was niet alleen de grondlegger van de moderne geografische school

De professoren Jean-Marie Géhu en Jeannette Franck (middelste rij links) met de hele ploeg medewerkers.

in Frankrijk, maar tevens de eerste die in Frankrijk de wisselwerking bestudeerde tussen het fysische milieu en de menselijke activiteit. Zo droeg hij bij tot de ontwikkeling van de sociale geografie.

De eerste complete synthese hiervan kwam tot stand in het werk van Maximiliaan Sorre (1880-1962), onderwijzer en leraar in de letteren aan de "école normale". Pas tijdens zijn verblijf te Montpellier ging hij zich voor geografie interesseren. Hij volgde er aan de universiteit de lessen van Charles Flahaut (1852-1935). Sorre schreef *Les Fondements de la géographie humaine*, een vierdelig werk dat postuum werd gepubliceerd.

Zijn leermeester Charles Flahaut, die geboren was te Bailleul, was een botanicus, die zich aanvankelijk had toegelegd op de anatomie en de fysiologie, vervolgens op de cryptogamie (studie van de sporenplanten) en daarna een van de grondleggers werd van de plantenaardrijkskunde, die het plantenleven in de sociale geografie betrok. Hij doceerde aan de universiteit van Montpellier waar hij de meest gerenommeerde plantentuin van Frankrijk te zijner beschikking had. Hij had het plan opgevat een grote botanische kaart van Frankrijk te maken, maar ondervond hieromtrent veel onbegrip, hoewel hij gewezen had op het belang ervan voor de bosbouw en de landbouw.

Toen kwam de Zwitser Josias Braun (1884-1980) die hoger onderwijs had gevolgd te Zurich en Genève naar Montpellier om er de lessen van Flahaut te volgen. Hij zou er zich ook toeleggen op de praktische studie van de plantensociologie. In het laboratorium van Flahaut ontmoette hij Gabrielle Blanquet, waarmee hij in 1915 in het huwelijk trad. Hij vestigde zich definitief te Montpellier, waar hij in 1930 een geobotanisch centrum stichtte (*Station Internationale de géo-botanique méditerranéenne et alpine* - SIGMA) dat weldra grote vermaardheid verwierf. Hij bestudeerde er de karakteristie-

ke samenstelling van de plantengemeenschappen, en hun wisselwerking, en vestigde er tevens een belangrijk documentatiecentrum omtrent deze materie. De daar aangewende werkwijze, bekend als de fytosociologische methode van de Frans-Zwitserse school, heeft een grote verspreiding gevonden in West-Europa.

Einde van de jaren zestig is samen met het sociale leven ook het milieu sterk in de belangstelling gekomen. (7) Zo is de ecologie geboren, die aanleiding heeft gegeven aan het ontstaan van de ecogeografie, waarin de fytosociologie natuurlijk een rol is gaan spelen : geografie voor een betere wereld.

Even over de grens

Het is toen dat Jean-Marie Géhu, te Bailleul een fytosociologisch centrum stichtte.

Geboren in 1930, te Landrecies, een klein provinciestadje op de Samber, in het Franse Henegouwen, waar zijn vader apotheker was, studeerde Jean-Marie Géhu farmacie aan de universiteit van Rijsel. Na zijn doctoraat werd hij docent aan de bescheiden universiteit van Besançon tot hij in 1968, na de fameuze studentenrevolte, hoogleraar werd in de botanica aan de universiteit van Rijsel. (8) Hij koesterde veel belangstelling voor de fytosociologie en in die milieugevoelige tijd droomde hij van een fytosociologisch centrum. Omdat het moeilijk was om dit in de universitaire wereld tot stand te brengen, aarzelde hij niet om het zelfstandig aan te pakken.

Toen dat oude Vlaamse hoevetje te Bailleul te koop werd gesteld, leek hem dit de gepaste plaats, voornamelijk om de afwisselende teeltgrond van het heuvelland, waar men zowel klei- als zand- en leemgrond aantreft, zodat de plaats dus bijzonder geschikt leek om er verschillende planten te vinden en te kweken.

Alleen op zichzelf aangewezen, en op de hulp van zijn echtgenote, die eveneens apotheker van opleiding is, liep het aanvankelijk niet van een leien dakje. In 1976-1977 werd er de vriendenkring van de fyto-sociologie gesticht (*l'Amicale de Phytosociologie*) waarvan botanici van meerdere Franse universiteiten lid werden, weldra gevolgd door buitenlandse geïnteresseerden. Maar pas vanaf de jaren tachtig was er serieuze belangstelling voor het werk te Bailleul, voornamelijk nadat door het centrum onderzoek was gebeurd in verband met de flora in moeras-sige plaatsen rond Sint-Omaars en aan de kust, voor rekening van de regio Nord-Pas-de-Calais. Dit leidde in 1987 tot de stichting van het *Regionaal Centrum voor fyto-sociologie* onder auspiciën van deze regio en de stad Bailleul.

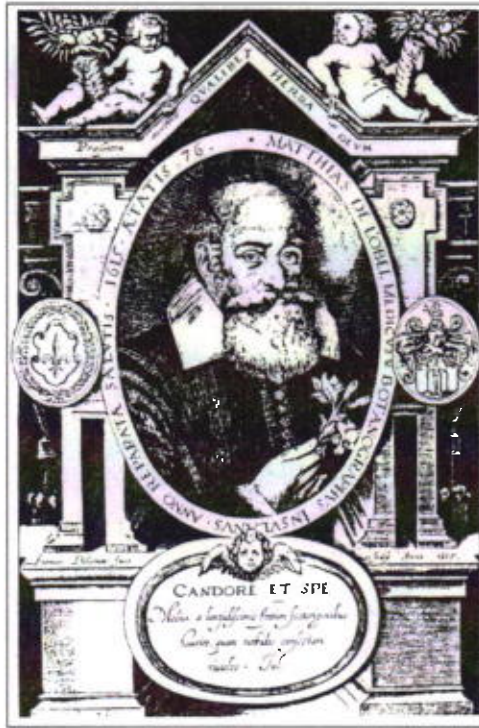
Terrein en inboedel werden toen bij schenking aan de stad overgemaakt, die het centrum als een stedelijke instelling ging beheren. Dit bracht de verhoopde ontplooiing. In plaats van de drie vervallen gebouwtjes van de oude hoeve, waarmee gestart werd, staan er nu een tiental functionele gebouwen ter beschikking. Het oorspronkelijke terrein van een halve hectare is uitgegroeid tot 20 hectaren en 30 medewerkers zijn er werkzaam, waarvan acht botanici. De overige zijn tuinlieden, onderhouds- en administratief personeel en enkele stagiairs. In 1991 werd de instelling door het ministerie voor Milieuzorg erkend als *Conservatoire National de Botanique* met als opdracht in te staan voor de bescherming van de zeldzame of bedreigde plantensoorten in de streek ten noord-westen van Parijs (Nord-Pas-de-Palais, Picardie en Haut-Normandie). Er wordt samengewerkt met diverse diensten voor natuurbescherming en ruimtelijke ordening.

Planten en boeken

De instelling bestaat hoofdzakelijk uit twee speciale tuinen. Een tuin van medicinale planten en eetbare kruiden, en een conserveringstuin voor bedreigde planten. Elke tuin heeft meerdere onderscheiden percelen, die goed afgebakend zijn. Op een bord aan de ingang wordt een klaar overzicht gegeven van de indeling.

De medicinale tuin heeft een oppervlakte van 1500 m² en daar worden 800 soorten geneeskundige en nuttige planten gekweekt in met bakstenen muurtjes omgeven perken, zodat elke plant gemakkelijk bereikbaar is voor onderzoek. Deze tuin werd naar de Vlaamse plantkundige Matthias Lobelius (1538-1616), genoemd. Waarschijnlijk niet alleen omdat de man afkomstig was uit de streek - hij was geboren te Rijsel - maar ook omdat hij aan de universiteit van Montpellier heeft gestudeerd, de plaats die zoveel later de bakermat van de fyto-sociologie geworden is.

Matthias Lobelius studeerde geneeskunde te Leuven en wellicht ook te Parijs. Hij reisde doorheen Duitsland en Italië en in 1565 liet hij zich inschrijven aan de universiteit van Montpellier. Van in 1566 tot 1571 verbleef hij in Engeland. Toen kwam hij terug naar de Nederlanden, om te Antwerpen zijn

De Vlaamse botanicus Matthias Lobelius

geneeskundige praktijk uit te oefenen terwijl hij diverse publicaties voorbereidde. Daarna trok hij naar Delft waar hij lijfarts werd van Willem van Oranje. In 1581 verscheen bij Plantijn te Antwerpen zijn in de volkstaal gesteld *Kruydtboeck*, dat zeker in de schaduw bleef van het gelijknamige werk van Dodoens, maar wel ietwat overzichtelijker was. Na de dood van de Zwijger kwam Lobelius weer naar Antwerpen om vervolgens stadsgeneesheer te worden te Middelburg tot in 1596. Kort daarop trok hij voor de rest van zijn leven naar Engeland.

Hoewel Lobelius in de eerste plaats geneesheer was, is hij als botanist bekend gebleven, omdat hij voornamelijk over plantkunde heeft gepubliceerd. Hij werd vereeuwigd door zijn naam aan het plantengeslacht *Lobelia* te geven.

De conserveringstuin is bestemd om bedreigde en zelfs verdwenen plantensoorten in stand te houden. Hij heeft een oppervlakte van 1,4 ha en bestaat uit 150 perken, naast kunstmatig samengestelde teeltbakken, om bv. moerasplanten te laten gedijen in hun natuurlijke biotoop, ⁽⁹⁾ en een kweekserre.

Zelfs in vitro worden er te Bailleul zeldzame soorten gekweekt en om lange tijd over deze planten te kunnen beschikken, werd er een zaadbank aangelegd, waar na ontvochtting (deshydratation) de zaden in een koelkast of een diepvriezer worden bewaard.

In de streek werden bij de 1400 plantensoorten gedetermineerd waarvan 800 van hoge waarde, en meerdere door verdwijnen of uitsterven bedreigd zijn. Sedert het midden van de 19de eeuw zouden er reeds een 70-tal soorten verdwenen zijn, wat neerkomt op één soort om de twee jaar.

Bij de hoeve te Bailleul is tevens een boomgaard aangelegd waar zeldzame en oude fruitsoorten worden bewaard.

Het centrum bezit een bibliotheek met 5000 gespecialiseerde werken, zowel in het theoretische, praktische als historische genre, aangebracht in een nieuw functioneel gebouw. In 1994 werd de bibliotheek van het door J. Braun-Blanquet te Montpellier gestichte centrum (SIGMA), door bemiddeling van Mireille Braun, de dochter van de beroemde fyto-socioloog, naar Bailleul overgebracht. Er zijn ook 500 tijdschriften ter beschikking en mappen met 40.000 overgedruken van bijdragen en archiefstukken. Alles samen een documentatie van wereldformaat. Daarnaast bestaat er een zeer uitgebreid herbarium van meer dan 75.000 gedroogde planten.

Op 29 oktober 1997 werd het nieuwe bibliotheekgebouw (13 X 19 m - kostprijs 16 miljoen BEF) ingehuldigd, waar in de eerstvolgende maanden alle boeken en documentatiemappen netjes op computer gebracht, een onderkomen zullen vinden.

Het Centrum is ondertussen de zetel geworden van meerdere wetenschappelijke instellingen: naast de "Internationale Vereniging voor Fyto-sociologie", heeft men er de "Ecole des Plantes de Bailleul", voor aanvullende opleiding ten behoeve van artsen, apothekers en gezondheidswerkers; de "Société Botanique du Nord de la France" en het "Institut floristique franco-belge". Ook de Stichting Marguerite Yourcenar, voor natuurbehoud is er gevestigd.

In de zgn. pedagogische zaal worden er lessen en voordrachten gegeven aan de leden van de diverse verenigingen die er hun zetel hebben. Om de twee jaar wordt er door de *Fédération Internationale de Phytosociologie* een congres gehouden. Het tweede congres heeft plaatsgevonden van 27 tot 29 oktober 1997 waarop zes lezingen werden gehouden en 74 mededelingen werden gedaan.

Voor meer inlichtingen en bezoek: telefoon 00 33.328.49.00.83 Bewegwijzering vanaf de markt.

Roger-A. Blondeau

- (1) *Fyto...*, komt van het Grieks *phuton*, wat wil zeggen: plant. In de biologie kent men een hele reeks woorden die betrekking hebben op planten en die met *phyto...* beginnen:
 - fytochemie: scheikundige samenstelling van de planten;
 - fytocide: verdelgingsmiddel voor planten;
 - fytografie: plantenbeschrijving;
 - fytologie: plantenleer;
 - fytopathologie: ziekteleer van de planten;
 - fytomie: ontleedkunde van de planten.
- (2) Zie H. Beck, *Geographie, Europäische Entwicklung in Texten und Erläuterungen*, Alber Verlag, 1973.
- (3) M. Goossens, *Geschiedenis van de Aardrijkskunde*, Cursus Instituut voor sociale en economische geografie, K.U. Leuven, p. 184.
- (4) N. Goossens, *De Gentse Morfologenschool*, Gent, 1992, p. 44.
- (5) F. Stockmans, *Jean Massart (1865-1925)*, in: *Florilèges des Sciences en Belgique, pendant le XIXe siècle et le début du XXe*, Académie Royale de Belgique - Classe des Sciences, 1968, p. 718.
- (6) P. Claval, *Geschiedenis van de aardrijkskunde*, Aula Spectrum nr. 34, 1976, p. 37.
- (7) Zie in dit verband: P.B. Sears, *Leven en samenleven in de natuur* (1967).
- (8) J.-M. Géhu doceert nog steeds aan de "université Paris V". Toen hij Rijsel verliet werd zijn leerstoel er ingenomen door zijn echtgenote Prof. Jeanette Franck.
- (9) Biotoop: natuurlijke omgeving waarin bepaalde plantensoorten goed gedijen.

Hierbij nodigen wij U persoonlijk uit
op onze

OPENDEURDAGEN

op

7 & 8 MAART 1998

telkens vanaf 10 uur

Gedurende deze twee dagen
zullen er prachtige auto's te bezichtigen zijn.

Ons gamma omvat zowel
nieuwe als tweedehandsauto's,
alle merken in verschillende prijsklassen,
kortom,
auto's op ieders maat en smaak !

Wij hopen van harte ook u,
samen met uw familie,
te mogen verwelkomen
op deze opendeurdagen !!!

Met vriendelijke groeten,
Denis & Blanche,
Dirk & Karen
Rodney

GARAGE CAPPOEN D&D

Prof. O. Rubbrechtstraat 32, 8972 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 03 59 - Fax 057/30 17 17

GARAGE
CAPPOEN
D&D

= ERVARING

= VERTROUWEN

= SNELLE SERVICE

= VERKOOP NIEUWE
& TWEEDEHANDSAUTO'S

= OCCASIES
MET WAARBORG

= ALLE HERSTELLINGEN
CARROSSERIE
PISTOOLSCHILDEREN
DEPANNAGE

= STEEDS TOT
UW DIENST !!!!

Wetenschapshistoricus Roger-A. Blondeau krijgt nu Marcel Minnaerts-prijs !

Wie was er eerst, de kip of het ei, Roesbrugge of Haringe ? Frank Deboosere weet alvast antwoord op vraag één, R. Blondeau weet meer. De laureaat van de prof. Minnaertprijs is niet enkel wetenschapshistoricus, hij kent de lokale en regionale geschiedenis als zijn broekzak en schreef daarover een boek. (1)

Op de grens tussen Roesbrugge en Haringe, waar het onmetelijke polderland tot ver over de Heibeek in Frans-Vlaanderen de *Westhoek*, *Le Westhouck* heet, woont in het riante herenhuis *Ter Wijngaerde* wetenschapshistoricus Roger-A. Blondeau. Aan het brede raam naast de toegangsdeur hangt een grote affiche van de *Sarton Leerstoel* van de universiteit Gent met daarop het vriendelijk verzoek tijdens het academiejahr 1997-1998 de lezingen bij te wonen van prof. dr. L. Couloubaritsis, dr. E. Künzl, dr. K. Velle, prof. dr. M. Dorikens of prof. em. dr. D. Dawson. Moesten deze geleerden niet aan de gestelde verwachtingen beantwoorden, dan is er nog mogelijkheid de causerie van dr. C. G. Roelofs mee te pikken.

Ik kan me voorstellen hoe de warme bakker, de bieruitzetter of Wendy, de kapster-aan-huis, hierop reageert tijdens het wachten op de stoep. Aan zijn schrijftafel voor het brede raam zit hij al sedert decennia in het schijnsel van de bureaulamp, de studax, wetenschapper en geleerde waarvoor dorpsgenoten met een tikkeltje geheimzinnige bewondering een stap opzij zetten. *Een man in hemdsmouwen waarvan je kan zeggen dat kennis hem gelukkig maakt.* (2)

Als lid van het Belgisch Comité voor de Geschiedenis van de Wetenschappen en als lid van de Bestendige Commissie voor de Geschiedenis van de Wetenschappen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België kreeg hij talrijke onderscheidingen en prijzen.

In 1974 behaalde hij de prof. dr. Gillisprijs van de Koninklijke Academie voor Geschiedenis van de Wetenschappen. Tijdens het academiejahr 1991-1992 kreeg hij de Sartonmedaille en -diploma van de universiteit Gent. Nog in 1992 ontving hij de medaille van het Museum voor Wetenschap en Techniek van de universiteit Gent. In 1994 werd hem de Herinneringsmedaille aangeboden van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België voor zijn boek *Gerard Mercator van Rupelmonde*.

Op 8 maart 1993 behaalde hij de Cultuurtrofee van de Stad Poperinge en medio januari van dit jaar werd hem de prestigieuze Marcel Minnaertprijs toegekend voor zijn boek *Wetenschap in de taal der Vlamingen*. Geef toe een appreciatie net iets

meer dan het *Gouden Oog, le Petit moment de Gloire...*

Wetenschap in de taal der Vlamingen

Op een koude najaarsdag van 1991 reden wij in opdracht van de uitgeverij *Reinaert-Het Volk* te Gent naar *Ter Wijngaerde* te Roesbrugge. Beide partijen, uitgever en auteur tekenden daar het contract voor de uitgave van het 380 bladzijden lijvig werk *Wetenschap in de taal der Vlamingen - Vanaf Jacob van Maerlant tot de stichting van de Akademiën*, dat op 5 maart 1992 aan de universiteit Gent officieel werd voorgesteld.

Nooit eerder werd deze materie op een zo volledige en encyclopedische manier geïnventariseerd en toegelicht.

In dit naslagwerk dat meer dan acht eeuwen overkoepelt, vanaf Lambertus van Sint-Omaars (1120) tot Corneel Heymans (1939) komen meer dan honderd geleerden aan bod, die in tegenstelling met de eertijds gangbare regels, hun wetenschappelijke werken in het *Duytsch*, later in het *Vlaemsch* en nog later in het *Nederlands* schreven. Alhoewel het Latijn de geleerdentaal bleef, werd er vanaf Jacob van Maerlant tot aan de stichting van de Akademiën toch wetenschappelijk werk in de taal van de Vlamingen, in de taal van het volk gepleegd. Dit gebeurde deels uit overtuiging en uit stam- en volksverbondenheid. *Zo was de Bruggeling Simon Stevin een geestdriftig bewonderaar van de Nederlandse (Duytsche) taal. Vele woorden die wij nu allen gebruiken heeft hij gesmeed, zoals b.v. evenwijdig, evenredig e.a.* (3). Simon Stevin schreef in 1585 *Onze Duytsche Tale, is de alder cierlykste en de alder volmaeckste Spraecke der Spraecken*.

Het is de grote verdienste van Roger Blondeau dat hij de exacte wetenschap en wetenschapsbeoefenaars zodanig in zijn boek inkleedt en vaak met een petite histoire of faits divers kleurt, waardoor de leesbaarheid van zijn *speurtocht naar mensen en handschriften* er ongemeen bij wint. Zo brengt hij b.v. het avontuurlijk verhaal van de wonderbare zeilwagen die Simon Stevin liet bouwen. Eind 1600 bracht dit duivelstuig achtentwintig adellijke hofdignitarissen van prins Maurits van Nassau tegen veertig km per uur van Scheveningen naar Petten. Maar ook de diepe Westhoek bracht wetenschappers die hun eigen roots en taal niet verloochenden, zoals Camiel de Bruyne (1861-1937) uit Pollinkhove, Richard Bruynoghe (1881-1957) uit Alveringem en tal van anderen. De Nederlander Marten Heida schrijft over het boek *Wetenschap in de taal der Vlamingen* : "Het boek is tegelijkertijd

ook een verhaal van het wel en wee van onze Nederlandse taal, in het bijzonder in de zuidelijke gewesten. Een lange en lastige strijd om deze taal te laten doordringen als voertaal in de tempels van de wetenschap : de universiteiten en de academiën (5)".

R. Blondeau zelf zegt het met zijn eigen woorden klaar en ontegensprekelijk in een kort spotje op de cover van zijn boek : "Over ons literair erfgoed werd reeds veel gepubliceerd, maar over het gebruik van onze taal in de exacte wetenschap is er weinig of geen analytisch studiemateriaal voorhanden.

Taalkundig overstappen van letterkunde en kunst naar wetenschap beschouwt men ten onrechte als overstappen van ontspanning naar inspanning, van de warme menselijke emotie naar de kille redenering."

Zes jaar later blijkt dat deze profetische woorden de essentie in zich dragen waarmee de Minnaertprijs geïdentificeerd wordt. Namelijk : "Niet slechts voor literatuur, maar ook voor de *menswetenschappen, natuurwetenschappen, geschiedenis en techniek* is Nederlands een boeiende taal. In de komende eeuw van aanstormende internationale massacommunicatie en technische media, hoeft deze taal niet tot het privé-domein van de huiskamer te worden teruggedrongen.

Prof. dr. Marcel Minnaertprijs

In Nederland en Vlaanderen en ook ver daarbuiten blijft het Nederlands een voortva-

rend middel om er zich over grenzen heen, helder en beweeglijk, cultureel en wetenschappelijk in uit te drukken. Professor Minnaert was hiervan een voorbeeld.

Naar deze geleerde werd de prijs genoemd die kan worden uitgereikt aan een auteur van een wetenschappelijk werk van hoogstaande kwaliteit, publicatie of proefschrift, gesteld in het Nederlands of in een wetenschappelijk internationale taal, waarin de gegevens, beschouwingen en conclusies betrekking hebben op Nederland en Vlaanderen, beide op gelijkwaardige wijze.

De kandidaten worden voorgesteld door het bestuur van de *Unie Nederland-Vlaanderen* v.z.w. (6). Over de toekenning wordt beslist na advies van een jury van diverse mens- en natuurwetenschappelijke deskundigen, behorend tot zoveel mogelijk disciplines. Over de toekenning van de prijs beslist de jury bij meerderheid van stemmen. De prijs wordt uitgereikt op de derde zaterdag van maart na de Minnaertlezing die in de pare jaartallen in Vlaanderen, in de onpare in Nederland gehouden wordt. Dit jaar zal onze hoofdredacteur Roger-A. Blondeau de prof. dr. Marcel Minnaertprijs in ontvangst nemen op zaterdag 21 maart a.s. in het Delbekehuis te Antwerpen. Hij zal er tevens een referaat houden over *Het Nederlands in de geschiedenis van de bètawetenschappen*. Roger Blondeau is naast prof. dr. Luc De Vos (°Oostende 1946) de tweede Vlaming die deze prestigieuze prijs krijgt. De redactie, het drukkerijpersoneel en de lezers van *De IJzerbode* bieden de onvermoeibare wetenschapper hun oprechte gelukwensen aan.

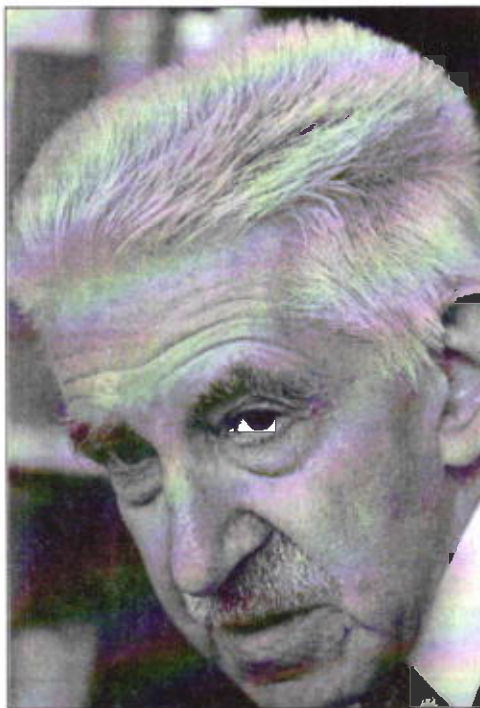
Prof. dr. Marcel Minnaert, Anima pia.

Marcel Minnaert werd geboren als Vlaming, te Brugge op 12 februari 1893, en stierf als Nederlander te Utrecht op 26 oktober 1970 (7). Deze eminente astronoom, gedreven idealist, begenadigde auteur en eeuwige humanist was in wezen wat de Romeinen noemden, *een vrome ziel, anima pia*.

Alhoewel van Gentse oorsprong bleef het gezin tot aan de dood van vader Minnaert, die leraar was aan de regentenschool te Gent, te Brugge wonen. Moeder was lerares aan de rijksnormaalschool voor meisjes in de Sint-Jorisstraat te Brugge. In 1902 werd ze gepensioneerd en verhuisde met haar negenjarige zoon naar Gent. Van grote invloed op de ontwikkeling van de jonge Minnaert was zijn oom Gerard Désiré Minnaert (1836-1919), algemeen inspecteur van de gemeentescholen te Gent, die jarenlang voorzitter was van het Willemsfonds en die veel gedaan heeft voor de Vlaamse ontvoogding.

De liefde voor de natuur bracht de jonge student er toe te Gent biologie te gaan studeren en in het bijzonder plantkunde. Hoewel hij zich later in de natuur- en sterrenkunde specialiseerde, heeft de liefde voor de levende natuur hem nooit losgelaten.

Te Gent onderging Minnaert o.a. de

Prof. dr. Marcel Minnaert

invloed van de hoogleraar Julius Mac Leod, de stichter in 1895 van de Vlaamse Natuur- en Geneeskundige Congressen, en een van de wegbereiders van de vervlaamsing van de universiteit Gent. In 1914 promoveerde hij tot doctor in de natuurkunde en werkte tijdens de oorlogsjaren met groot enthousiasme mee aan de opbouw van de eerste Vlaamse universiteit.

Tegen het eind van de oorlog week Minnaert uit naar Nederland om de gevolgen van zijn euvelaad (sic.) te ontlopen. Desalniettemin werd hij tot 15 jaar straf veroordeeld waarvoor hij in 1932 bij de amnestiewet gratie kreeg. Daarna heeft hij zich tot Nederlander laten naturaliseren, wat voor hem slechts een formele betekenis had. Hij verbleef in een ander deel van hetzelfde land, zoals hij zelf zei. Hij werd hoogleraar te Utrecht en schreef zijn wereldberoemde werk *Natuurkunde van het Vrije Veld* (3 dl.) dat inmiddels vertaald werd in vele talen w.o. het Engels, het Russisch, het Hindi, e.a.

Maar de zon bleef de hoofdrol spelen in zijn leven. Hij verwierf trouwens grote internationale faam met zijn nauwkeurige fotometrie van de spectraallijnen van de zon. De zon is een gasbol. De vraag waarop hij als een der eersten het antwoord leverde was: Uit welke stoffen bestaat het gas? Welke temperatuur en druk heersen er, en welke bewegingen voert het gas uit?

Minnaert wist de chemische samenstelling van de zon te identificeren. Waterstof en helium zijn de meest voorkomende elementen, maar ook koolstof, zuurstof, ijzer, zwavel, koper en vele andere komen er voor. De onderlinge verhoudingen wist hij nauwkeurig te bepalen.

Professor Minnaert die zijn anti-fascistische gevoelens nooit verborgen had gehouden werd tijdens de Tweede Wereldoorlog gegijzeld in Sint-Michielsgestel nabij 's-Her-

togenbosch (mei 1942 - april 1944).

"De behandeling was redelijk," verklaarde hij later, "alleen werd er van tijd tot tijd iemand van ons neergeschoten... telkens wanneer iets ondernomen werd tegen de bezetter" (8).

Na de oorlog, tot een paar dagen voor zijn dood bleef Minnaert, ook als emeritus professor elke dag op de sterrenwacht te Utrecht zijn werk verder zetten. Zijn ganse leven lang betoogde hij dat de denkende geest altijd sterker zal zijn dan stompzinig geweld en illustreerde dit met een aanhaling van zijn vereerde Vlaamse meester prof. Julius Mac Leod: *Studenten, werkt! In uw studeervertrek bent u onoverwinnelijk!*

Het verdriet om de dood van zijn oudste zoon knaagde aan zijn geest. Zijn robuust gestel werd moe. Hij overleed om 26 oktober 1970 enkele maanden na de TV-uitzending "Ten huize van" op 25 juni 1970.

Elie E. Balduck

Noten:

- (1) Roger-A. Blondeau en Guido Schoonaert, *Roesbrugge-Haringe in woord en beeld*. 20 X 30 cm, 200 blz., 450 foto's. Prijs 1 050 fr. Boekhandel Schoonaert, tel 057/30 15 57. Verschijnt in de zomer 1998.
- (2) Gwy Mandelincx, Roger-A. Blondeau. *Een klein niet ingelijst portret*. Watou, 22 oktober 1993
- (3) Joos Florquin, *Ten huize van*, Zevende reeks DF Leuven 1971. Marcel G.J.J. Minnaert, blz. 310.
- (4) Elie E. Balduck, *Huisauteur van Uitgeverij Reinaert-Het Volk brengt levenswerk 'Wetenschap in de Taal der Vlamingen'*, blz. 20 en 21 in "t Bobijntje", uitgave Personeelsvereniging nv Het Volk, Gent, 44e jg., nr. 1, april 1992.
- (5) Moeizame strijd in België voor Nederlandse taal in wetenschap. *Nederlands Dagblad*, dinsdag 29 september 1992.
- (6) *Unie Nederland-Vlaanderen*, vzw. Hof ter Wallen 15, 9820 Merelbeke. Hoofdzetel in Rotterdam.
- (7) Zie jaarboek 1970 van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België. C. De Jager, *In memoriam prof. dr. M.G.J. Minnaert*, blz. 412 t.e.m. 416.
- (8) Gérard Boditée in *De Standaard*, Cultuur en Wetenschap, vrijdag 12 februari 1993.

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER

Roland

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken:
 - gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting: binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnewering

Wacienburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

TE KOOP

• **GROTE RUIME WONING**: alle comfort, centrale verwarming, badkamer, ingerichte keuken en mogelijkheid tot dubbele garage. Zwanestraat 5, Stavele. Tel. 057/30 10 61 of 058/31 27 90.

Koekenbrood ... zonder suiker !

Suiker ... voor velen een probleem !

**Iedereen kan en mag genieten van
een zoete suikersmaak zonder problemen !**

Vraag inlichtingen bij bakkerij

Ivo & Lieve Vandenbroucke - Vanneste
Weggevoerdenstraat 1, 8972 Roesbrugge - 057/30 09 24

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

Geert DOOLAE GHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

x Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	x Lamppetroleum
x Gasolie diesel	x Mazouttanks
x Smeermiddelen	x Veevoeders
x Kolen	
x Gas	

Kris Wyffels
T I M M E R B E D R I J F

Hondschotenstr. 18
8691 Beveren a.d. IJzer
tel. (057) 30 18 64

Prof. O. Rubbrechtstr. 60
8972 Roesbrugge
tel. (057) 30 14 32

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabricatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

GRATIS EN VRIJBLIJVEND
PRIJSOFFERTE

KLEINE FISCALE KRONIEK

De belasting op pensioensparen

Het bedrag dat men jaarlijks stort voor pensioensparen (met een maximum van 22.000 fr. per persoon en dus 44.000 fr. voor gehuwden) is aftrekbaar van de andere belastbare inkomsten, zoals we vorige keer hebben gezien.

Daarom wordt het extra-pensioenbedrag dat men naderhand geniet, ook aan de belastingen onderworpen. Maar in welke mate ?

In principe wordt dit extra-pensioenbedrag bij de andere bedrijfs- of vervangingsinkomsten gevoegd. Maar indien het voordeliger uitkomt wordt volgende tarifiering toegepast:

10 % voor het gedeelte van de stortingen die vanaf 1 januari 1993 zijn gedaan;

16,5 % voor het gedeelte van de stortingen die werden gedaan vóór 1 januari 1993.

Vraagt men echter om *voortijdige* betaling van het bedrag dat betrekking heeft op de stortingen waarvoor men belastingvermindering heeft genoten, d.w.z. eist men zijn geld op voordat men de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, dan wordt er een belasting van 33 % op toegepast.

Het is altijd voordelig van aangegane contracten inzake pensioenen, levensverzekeringen, groepsverzekeringen, enz. slechts na de overeengekomen termijnen op te strijken. Vervroegde inning wordt altijd zwaarder belast.

In het bijzonder wie een levensverzekering vervroegd wenst af te komen, moet vooraf zeker een goede fiscalist raadplegen. Een verschil van enkele dagen, wat betreft de afkoopdatum, kan veel geld kosten.

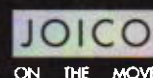
Serge BLONDEAU

Account. IDAC - Fiscaal Adviseur EHSAL

**JOICO KAPPERS ZIJN
FREAKS**

**ZIJ ZIJN NIET ZOALS
DOORSNEE KAPPERS**

**ZIJ GEBRUIKEN
TOPKWALITEIT-PRODUKTEN**

Coiffure MARK

BEVEREN AAN DE IJZER
Tel. 057/300 279

HOBBYZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE - Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

Verkoop van voeders voor honden, katten en alle neerhofdieren.

Hondenkorrels :

- Royal Canin
- Bento
- Doko
- Oké croc
- Eukanuba

**Gans het jaar door
op alles
voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart**

Hondentoiletage aan huis
Gediplomeerde hondentrimster

"Sabine"

tel. 057/40 00 97

Verkoop van alle populaire rassen
met deskundig advies, ingeënt en ontwormd.

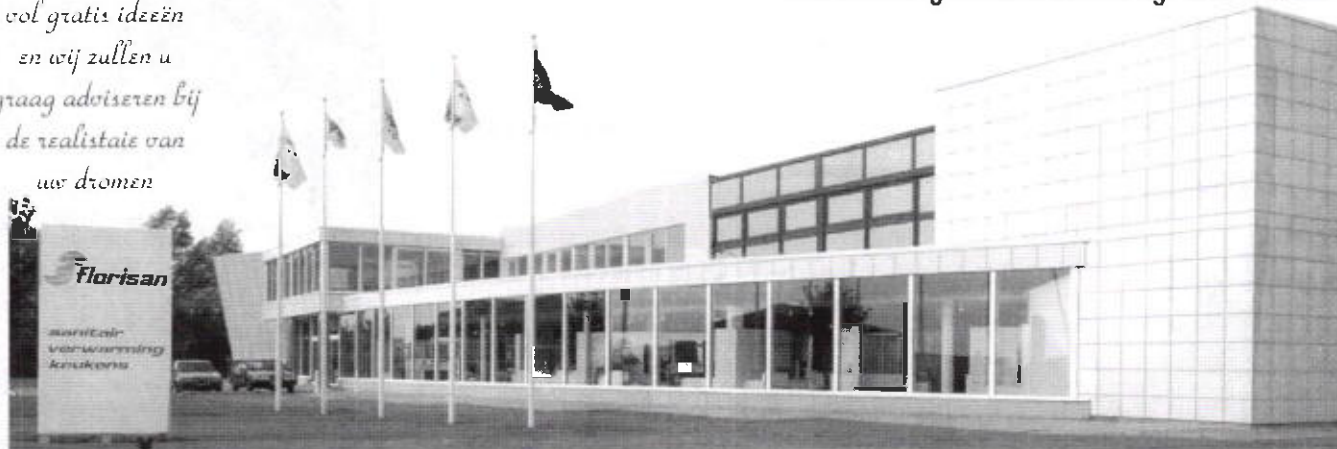
NIEUW !!! Neofresh : reinigingsmiddel
tevens ontsmettend en luchtverfrissend.

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

*Onze toonzaal zit
vol gratis ideeën
en wij zullen u
graag adviseren bij
de realisatie van
uw dromen*

Een uitvoerige documentatie ligt voor u klaar

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service !

officieel verdeler

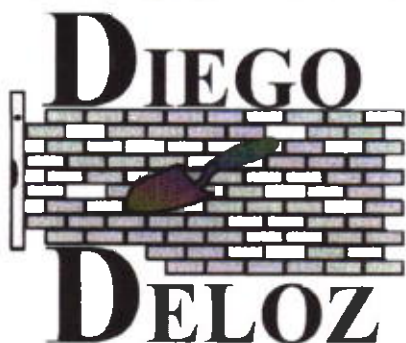
Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

PETRAVER nv
Petroleumprodukten Andy Vermeersch

☆ Gasolie	☆ Oliën
☆ Diesel	☆ Smeermiddelen
☆ Petroleum	☆ Kolen
☆ Benzine	☆ Brandhout
☆ Tankstation	

*Wij verzekeren een snelle
en trouwe bediening
aan de laagste prijzen.*

NIEUW : BUTAAN & PROPAAANGAS

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

**Schrijnwerkerij
Kristof REGHEERE**

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaenburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaenburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

BAKKERIJMUSEUM VEURNE

Artisanale bakdemonstraties

In ons museum worden prachtige vormen, koekenplanken, ouderwetse machines en meer van dat moois met liefde gekoesterd. Samen met het ouderwetse winkeltje en bakkerijtje doen zij bezoekers dromen van de tijd van toen.

Nieuw is onze tijdelijke tentoonstelling "Chocoladeprentjes - verzamelingen uit vervlogen tijden" met "zantjes" over de natuur, geschiedenis, folklore en aardrijkskunde, ook auto's, moto's, vliegtuigen en nog veel meer!

Maar er is meer! Tijdens de Krokus-vakantie bakt onze conservator Walter Plaetinck ovenkoeken. Hij werkt met ambachtelijke materialen en de koeken worden afgebakken in een oude oven (1850) die met hout gestookt wordt.

Bakdemonstraties tijdens de Krokus-vakantie op dinsdag 24 en woensdag 25 februari doorlopend van 10 tot 16 u.

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 2 februari 1998 is te Londen plotseling overleden: Ronny Clauw.

Ronny was geboren te Poperinge op 9 juli 1946 uit Poperingse ouders, Henri en Denise Clauw-Vanspranghe, en was gehuwd met een Britse dame, Mevr. Doreen Parsons.

Ronny was 1ste opperwachtmeester bij de Belgische marine. Eerst woonde hij te Oostende, maar toen hij later te Zeebrugge gelegeerd was, kwam hij naar Roesbrugge, waar hij een huis had in de V. Vandenbus-schestraat (nr. 10). Daar zou hij zich na zijn opruststelling definitief vestigen. Nu verbleef hij in Londen waar hij werkzaam was als secretaris van de militaire attaché op de Belgische ambassade. Hij was te Poperinge een tijdlang ondervoorzitter van de Culturele Raad en van het Willemfonds.

**VAN WORTEL TOT PUNT
GEZONDHEID, GLANS EN
K L E U R ?**

JOICO HEEFT HET,

JOICO GEEFT **HET!**

JOICO
K A P P E R

Coiffure MARK

BEVEREN AAN DE IJZER
Tel. 057/300 279

GARAGE **SERVICE**
NEVEJAN
OKKAZIEMARKT

Met WAARBORG op werk en wisselstukken inbegrepen

100.000 - 200.000 fr.

FORD	SIERRA break	diesel	89
------	--------------	--------	----

200.000 - 300.000 fr.

RENAULT	SAFRANE 2.200	benzine	93
OPEL	CORSA	diesel	96
FORD	CLIPPER	diesel	95

300.000 - 500.000 fr.

OPEL	VECTRA	diesel	92
VOLKSWAGEN	GOLF	diesel	93
FORD	TRANSIT	diesel	95
OPEL	ASTRA	diesel	96

+ 500.000 fr.

BMW	318 break	diesel	95
-----	-----------	--------	----

Graaf van Hoornweg 16, 8972 KROMBEKE Tel. 057/40.00.35

FOULON

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 18 tot en met zaterdag 21 februari

BERGAPPELSIENEN EXTRA ZOET

1 KG / 32 BEF - 3 KG / 90 BEF

PEREN "CONFERENCE"

1 KG / 35 BEF - 3 KG / 95 BEF

KAAPSE BLAUWE DRUIVEN

1 KG / 95 BEF

KIWI'S

12 stuks voor 95 BEF

EXTRA WITLOOF

1 KG / 34 BEF - 3 KG / 95 BEF

EXTRA TOMATEN

1 KG / 45 BEF

**Op zaterdag 28 FEBRUARI is "De Fruitpoort" uitzonderlijk GESLOTEN.
Daarom zijn wij OPEN OP MAANDAG 2 MAART.**

Beleg op de Europese beurzen met : **es-fix equity 14**

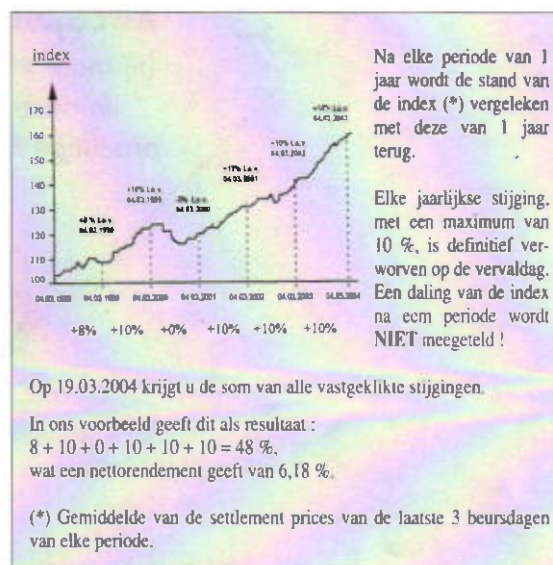
- ☛ Belegging op 6 jaar gekoppeld aan de beursindex EUROTOP 100.
Zonder risico op kapitaalverlies !
- ☛ Jaarlijkse klik van de aangroei over het voorbije jaar van de EUROTOP 100-index met een maximum van 10 %.
- ☛ Dalingen over het voorbije jaar worden **NIET** doorgerekend.
- ☛ Intekenen kan tot en met 27.02.98, behoudens vervroegde afsluiting.
- ☛ Staat de index op eindvervaldag lager dan bij de start en werden geen kliks bereikt, dan krijgt u uw beginkapitaal terug.
- ☛ Maximale groei = + 60 %. Dit geeft een nettorendement van 7,55 %.
- ☛ U houdt het liever bij klassieke beleggingen, maar u bent niet tevreden over de huidige opbrengsten ?

Ons antwoord : **Belubond**

Panelfund Bonds EMU

- ☛ Laat het spreiden van uw portefeuille over aan specialisten en vertel ons uw beleggingstemperament en -horizon.

Wij doen de rest met : **ES Global Fund**
ASLK Fund Plan

ASLK

EDDY AMELOOT

Prof. O. Rubbrechtstraat 14, 8972 ROESBRUGGE
057/30 08 66 - 057/30 12 42 (privé) - 075/91 83 15

Bankier waar ik best mee opschiet

VOOR AL UW FEESTEN Gasthof

Huwelijks- feesten*

(tot 250 personen)

**gratis
een prachtige
ceremoniewagen
(witte cadillac met open dak)
of paardenkoets
of luxueuze
bruidskamer.*

Communie- feesten

*ook afhaaldienst
mogelijk.*

Familie- en jubileum- feesten

Recepties
*bij mooi weer
in onze
prachtige tuin.*

Rouw- maaltijden

Het menu wordt zorgvuldig en naar uw wensen samengesteld.

Ruime parking !

Familie NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73, 8972 Proven - tel. 057/30 03 55 - Sluitingsdag : dinsdag

Uit de oude doos

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (2)

A. Pastoor Martinus Ryckebusch (Te Haringe van 1614 tot 1639).

Door hun toevlucht te nemen tot Mgr. M. Symoens, tweede bisschop van Ieper, hadden de parochianen van Haringe, woonachtig in het "dorp Roesbrugge", enkele goede punten gescoord. De bisschop vond het goed dat, na een lange onderbreking, opnieuw een H. Mis zou worden opgedragen in de kapel van Roesbrugge, niet alleen op bepaalde weekdays maar ook op zon- en feestdagen, en wel te 9 u. En ook bij de abt van de St.-Augustinusabdij vonden ze gehoor.

Pastoor Ryckebusch vond de verordening niet gelukkig. Ze was immers nadelig voor zijn Haringse parochiekerk. Het is een refrain, dat we nu tweehonderd jaar lang zullen horen zingen. Aanvankelijk kon hij er weinig aan doen. Immers én de Ieperse bisschop én de abt-patroon lagen aan de grondslag van de getroffen regeling. Hij wachtte geduldig zijn tijd af. (1)

Hij werd pastoor te Haringe in hetzelfde jaar dat Mgr. Antoon de Haynin bisschop van Ieper werd (1614). Deze stierf in het jaar 1626 en dan was er een vacature tot 1628. Bij ontstentenis van bisschop viel het bisdom dus onder het bestuur van de kapittelvicaris en de vicarissen-generaal. De pastoor greep zijn kans. Hij schreef aan de vicarissen-generaal dat de regeling destijds getroffen door Mgr. Symoens, schadelijk was voor zijn parochiekerk. Doordat in de kapel op zon- en feestdagen een H. Mis te 9 u. wordt opgedragen, ontwennen de Roesbruggenaren het naar hun parochiekerk te komen. Hij vraagt dat een verordening uitgevaardigd zou worden die bepaalt dat de mis in de kapel ten laatste te 8 u. afgelopen moet zijn.

De grootvicarissen vellen een soort Salomonsoordeel. Bij schrijven van 24 april 1627 verordenen ze, dat op zon- en feestdagen in de kapel te Roesbrugge de H. Mis 's winters vóór half negen en 's zomers vóór acht uur... of toch ongeveer ("vel circiter") beëindigd moet zijn. Het wordt bevolen op straffe van interdict, en de verordening moet meegedeeld worden aan de kapelaan die daar gewoonlijk celebreert.

Het laatste zinnetje wijst erop, dat er wel eens afwisseling was bij de bediening van de kapel. Later zal de zondagsmis van 9 u. toch weer in voege komen (als tweede mis).

En toch kwamen de Roesbruggenaren weer zonder kapel en regelmatige Eucharistievieringen te zitten. Preciese gegevens hebben we niet, maar rond het jaar 1660 moet de kapel in onbruik zijn geraakt door toenemende bouwvalligheid die leidde tot algeheel verval. We weten dat men aan de heropbouw begon in 1664 maar dat die aansloopte tot 1676. Ryckebusch had ondertussen al twee opvolgers gehad

(Petrus Charité 1639-1647) en Jacobus Godtschalck (1647-1665). Nu kwam...

B. Pastoor Frans Dewintre. (te Haringe van 1667 tot 1697)

Aanvankelijk had hij weinig last van de kapel van Roesbrugge want die was groten-deels in onbruik. Enkel de paters ongeschoeide karmelieten van Ieper (waar ze een klooster hadden sinds 1649) kwamen er af en toe wat dienst bewijzen. De parochianen van het dorp geraakten echter de slepende situatie eens te meer dermate beu, dat ze een grote onderneming waagden. De kapel zelf was eindelijk weer in bruikbare toestand en men herinnerde zich maar al te goed de diensten eertijds, en ook nu nog af en toe, bewezen door de paters gereformeerde karmelieten van Ieper. Enkele prominenten van het dorp, en wel bepaald van de plaatselijke Rederijkerskamer, staken de koppen bijeen en stuurden een schrijven naar Lodewijk XIV, koning van Frankrijk (waaronder alsdan ook heel de kasselrij Veurne viel), met het verzoek, dat te Roesbrugge een bijhuis van de karmelieten gesticht zou mogen worden, zodat men er kon genieten van een stabielere pastorale begeleiding. Dat schrijven moet dateren van in de jaren 1670, vermoedelijk tegenaan het einde van dit decennium. (2)

Opvallend is, dat de stellers van het schrijven er allusie op maken, dat ze bij de verwezenlijking van dit project tegenkanting en vertraging zullen ondervinden, indien ze niet gesteund worden door Zijne Majesteit. Het is duidelijk dat ze die oppositie verwachtten van de toenmalige pastoor van Haringe, en niet ten onrechte zoals zal blijken. Ook is het tekenend, dat ze niet vragen om de permanente aanwezigheid te Roesbrugge van een onderpastoor van Haringe. Ze streven resoluut naar een grotere autonomie van hun dorp en een zo groot mogelijke onafhankelijkheid van de pastoor van Haringe.

Wegens ongunstig advies van de lokale pastoors, en ongetwijfeld vooral wegens de oppositie van Haringe, krijgt het rekwest aan de koning geen gunstig gevolg. Althans niet onmiddellijk.

Een hele tijd blijft de bediening van de kapel een verwarde bedoening. Spijts het verzet van pastoor Dewintre komt er rond 1690 toch een bijhuis van de karmelieten die er goed werk presteren, maar tegelijkertijd ook in beslag werden genomen door pastoraal werk en predikatie in andere parochies dichtbij en veraf. Ook de monnik van de St.-Augustinusabdij blijft erbij betrokken, en schijnt toch steeds de voornaamste bedienaar te blijven. En samen met dat alles komt ook de onderpastoor van Haringe er wekelijks op donderdag catechismusonderricht

geven. De pastoor zelf doet het nu en dan. Het is immers zijn recht het te doen, doch hij wil niet vast ertoe verplicht worden. Van een seculiere onderpastoor van Haringe met vaste verblijfplaats te Roesbrugge is er tijdens het pastoraat van Dewintre nog steeds geen spraak, hoe vaak we ook in allerhande schriften sinds Vanden Bussche (o.c.) het tegenovergestelde mogen lezen. Het onbetwifelbare getuigenis dienaangaande krijgen we van pastoor Dewintre zelf in zijn antwoorden op de vragen gesteld in een omzendbrief van het bisdom Ieper. Hij vult die vragenlijst in tussen de jaren 1694 en 1697, dus tegenaan het einde van zijn leven. Hij verklaart meermalen uitdrukkelijk, dat er op de parochie één onderpastoor is nl. de heer Lamour, die te Haringe verblijft in een eigen huis, maar die de verplichting heeft wekelijks catechismusles te geven te Roesbrugge. (3)

Uit datzelfde document, dat berust in het parochiearchief van Haringe, vernemen we klaar en duidelijk hoe de pastoor denkt over de kapel van Roesbrugge, over de inwoners van het dorp en wat aldaar omgaat. Bij de 18e vraag van het tweede deel, nl. "of er op het grondgebied van de parochie ook kloosters zijn of kapellen of hospitalen of andere godvruchtige oorden ("loca pia")", antwoordt de pastoor als volgt: (vertaling uit het Latijn)

"Neen, kloosters zijn er niet. Maar op het grondgebied van deze parochie bevindt zich een kapel, nl. te Roesbrugge. Ze werd gesticht door de adellijke graven de Ploto of Cleven (sic Dewintre !). Ongetwijfeld is ze onderworpen aan het gezag van de bisschop van Ieper, hoewel de Eerwaarde Heren Reguliere Kanunniken van de St.-Augustinusabdij van Terenburg verplicht zijn, krachtens contract met de stichters, er meermalen per week en vooral op zon- en feestdagen te celebreren, zeer ten nadele van de parochiekerk. Ook andere priesters immers die op doorreis zijn, dragen er de mis op en meteen maakt de (plaatselijke) bevolking daarvan gebruik om mis te horen. Aldus gebeurt het maar al te vaak, dat maar weinigen naar de moederkerk ("ad matricem ecclesiam") komen om er ook de verkondiging van het woord Gods te aanhoren of bij het catechetisch onderricht aanwezig te zijn. En aldaar (te Roesbrugge) zijn ook nog twee termijnpaters van de eerwaarde paters karmelieten."

De vestiging van een termijnhuis der paters discalsen (ongeschoeide karmelieten) moest de pastoor dus tijdens zijn laatste levensjaren toch nog dulden, hoezeer hij zich ook ertegen had verzet. (4)

In het derde deel van de vragenlijst gaat het over de stoffelijke goederen alsook over de inkomsten van de pastoor. We horen er nog twee korte jeremiaden in verband met

de kapel. Benevens de gewone tienden, waarvan een derde deel toekomt aan de abt van de Terenburgse abdij, een ander derde aan de abdis van de Victorinen, en het derde derde aan de edele heer van Beauvoorde, is er nog een ander soort tiende, genaamd "de korte tiende", en daarvan komt een derde deel toe aan de pastoors van de parochie "als schadeloosstelling voor het nadeel dat ze ondervinden door de kapel van Roesbrugge". Dat zinnetje zal later nog stof doen opwaaien.

En tenslotte is er ook nog dit. Het offerandegeld van de kerk komt toe aan de pastoor en hij moet ook krijgen wat geofferd wordt in de kapel van Roesbrugge. De reguliere kanunnik is dus gehouden het hem te geven... "maar die er thans de dienst waarneemt doet het niet!"

Reden dus te over voor de pastoor van Haringe om én de kapel én haar bedienaren én de Roesbruggenars met een scheef oog te bekijken. Niets anders dan nadelen. Geestelijke voor de dorpelingen en materiële voor de pastoor. De kapel is er oorzaak van dat de omwonenden minder de parochiekerk bezoeken, sermoenen en onderrichtingen ontlopen, en dus minder goede, lauwe, of zelfs slechte parochianen zijn. De pastoor voelt zich tweemaal pijnlijk getroffen. Enerzijds doordat het zielenheil van de hem

toevertrouwde kudde gevaar loopt en anderzijds doordat zijn inkomsten worden beknot... en daarmee staat het grove geschut voor alle toekomstige veldslagen keurig aan de frontlijn opgesteld.

Onder de eerstvolgende pastoor, Antonius Cool, gaat het conflict dermate escaleren, dat het leidt tot bittere rechtsgedingen waarbij niet alleen de pastoor en de kapelaan, doch (rechtstreeks of onrechtstreeks) ook de schuttersgilde, het ambacht van de brouwers, de Abt van Terwaan, de baron van Ingelmunster, de pastoor van Stavele, de proost van Beauregard en nog vele anderen betrokken geraken.

(Vervolgt.)

J.L. Hosten o.p.

Noten :

- (1) A. Deschrevel, geboren Haringenaar, wist aardig wat af van de geschiedenis in 't algemeen en van de geschiedenis van zijn geboortedorp in 't bijzonder. Ik vind het dan ook onbegrijpelijk dat hij in zijn bijdrage "De pastoors van Haringe" ("De IJzerbode", 1976, nr. 4), de gekende pastoors vanaf de 17e eeuw pas laat beginnen met Petrus Charité in 1639. Charité werd duidelijk voorafgegaan door Ryckebusch die in het parochieregister de doopakten inschrijft en ondertekent vanaf 25 november 1629 alsook de huwelijksakten vanaf 27 november 1629. Voorheen werden ze kort ingeschreven maar niet ondertekend. Mogelijk heeft de drukker bij vergissing in de bijdrage van Deschrevel een paragraaf overgeslagen.
- (2) Vanden Bussche, o.c., p. 133, zegt in "vers 1672" : "Zie aldaar ook de volledige tekst." Anderen zeggen 1679. Zie over die episode ook R.A.B. "Het kerkelijk leven te Roesbrugge vóór 1807" in *De IJzerbode*, 1979, nrs. 1 en 2.
- (3) Zie zijn antwoorden op de vragenlijst in de "Brevis informatio Status Ecclesiae Parochialis de Haringhe sub Decanatu Iprensi etc." (Het algemeen formulier van de vragenlijst werd gedrukt te Ieper in 1687).

- (4) Termijnhuizen waren kleine bijhuizen van grotere regelmatige kloosters, waarvan ze ook volledig afhankelijk waren. Ze bevonden zich binnen de grenzen ("termen") van het territorium dat aan het grote klooster was toegewezen voor zijn apostolische activiteiten en bedeltochten. In die huizen bevonden zich één of meer termijnpaters ("terminarii"). Van daaruit konden ze gemakkelijker dan van uit het grote klooster op predikatie of pastorale assistentie ("op statie") of bedelarij gaan in het omliggende. Zo had bv. het dominicanenklooster van Ieper termijnhuizen o.m. te Diksmuide, Roeselare en Menen. St.-Winoksbergen had er te Hazebroek, Duinkerke, Broekburg en Veurne. Van uit dit laatste kwamen vaak paters op statie te Haringe. Het huis van de discalci te Roesbrugge was zo'n type van termijnhuis. Vandaar dat de paters ook in het omliggende actief waren.

ERRATUM :

In de vorige bijdrage van pater Hosten is een deel van een zin in de computer blijven steken. Gelieve op p. 227, derde kolom, eerste alinea, achtste regel te lezen : "De beide laatsten waren confraters uit dezelfde abdij of toch door de abt benoemd en onderhorigen van de bisschop van Terwaan".

Kantoor Taillieu-Cambron

HSA-SPAARKREDIET

HSA-Spaarkrediet

t.e.m. 28/2/98 : HSA-Plusboekje
2% + 2% getrouwheidspremie
12 maand gegarandeerd !

HSA-Autolening :

laagste tarieven
Vraag vrijblijvend
een gratis berekening

HSA-Woningkrediet :

klant of niet,
de beste voorwaarden !

D'Ennetièresplein 11
8906 Elverdinge
☎ 057/42 13 83

Prof. Dewulfstraat 159
8970 Poperinge
☎ 057/33 32 31

ZOekt huisje te koop

Mag werk aan zijn. Liefst alleenstaand.
Tel. 059/517 317.

TE KOOP

BROMFIETS, merk Peugeot, klasse A, type 103. Zich wenden naar Bergenstraat 32, Beveren a.d. IJzer - Tel. 057/30 15 32.

DECORATIE - SCHILDERWERKEN

LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

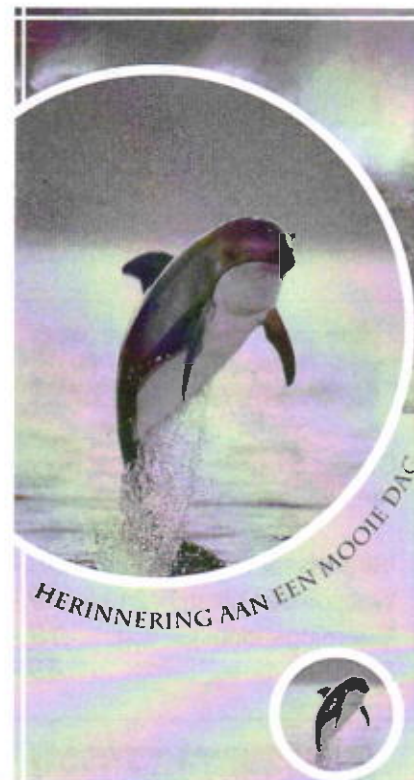
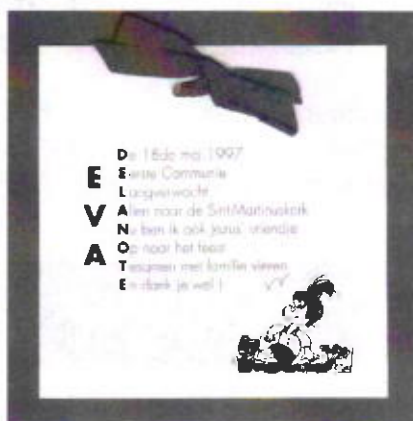
N.V. WALLECAN AGRO

Krombekestraat 85a, 8691 STAVELE
Tel. 057/30 06 23 - Fax 057/30 14 70

- **VERHUREN** - motorhakkfrees
- verticulterder
- **VERKOOP** - anti-mosproductie
- tuin- & bloemzaden
- gazonzaden
- organische meststoffen
- gedroogde koemest
- bestrijdingsmiddelen
- potgrond
- zaai- en stekgrond

Verkoop
van
tuinzaden
&
bloemen !

Drukkerij
SCHOONAERT

Bergenstraat 1
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 79
Fax 057/30 09 80

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

**Uw bestelling THUIS GELEVERD
op donderdag**

PET-FOOD

Friskies Duo 2 x 400 gr	69,-
Sheba 100 gr	24,-
Cesar 150 gr	35,-

GROTE SCHOONMAAK

Carolyn 5 l	309,-
Nieuw Vloerwisser 45 cm wit	NU 129,-
Vloerwisser metaal 45 cm	59,-
Wasspelden plastic 24 st.	29,-
Meerdingendoekjes 3 st.	19,-
Spons nr. 1	49,-

VERSE GROENTEN & FRUIT

van 20/02 t.e.m. 23/02

Maroc **KNALPRIJS**
Clementines 1 kg voor **55,-**

TEXTIEL NIEUWE COLLECTIE

- Babypakjes
- Kinderkleding

NON-FOOD

Wella Plix 3 st.	129,-
Shout 500 ml	79,-
Wasverzachter Silan 3 l	139,-

VOEDING

Meurisse reep Noten 4 voor	69,-
melk, vanille, enz,...	
Felix noten 150 gr	49,-
Crème Doubles 190 gr	36,-
Stimorol	5 + 1 GRATIS
- Sugarfree - Original	
- Peppermint - Fruit, enz ...	
Mentos mint / fruit 150 gr	39,-
Deli Choc Dela 150 g	45,-
Kell Honeypops 500 gr	129,-
Bloem Anco 1 kg	22,-
Topper D.E. Koffie 250 gr	95,-
- Mokka - Dessert	
Manna Bolognese saus 690 gr	99,-
Hak appelmoes 720 gr	43,-
Royco Minuutsoepen	49,-
- Tomaten - Tom. Groenten	
- Kip - Prei enz ...	
Ketchup Heinz 570 ml	59,-
English Pickles 500 g	54,-
Schuimwijn Henri Gluck	149,-
Tafelwijn 1l Prestige Du Chef	
- Rood	79,-
- Wit	84,-
Maes Pils 24 st.	285,-
Evian water 6 x 1,5 l	169,-

TOPPER

van 20/02 t.e.m. 23/02

GRILLHAM
379,-

CHARCUTERIE

Bokaal Paté 300 gr	95,-
Gerookt spek 1/2 kg	99,-
+ 4 eieren GRATIS	
Mamma Lasagne 1 kg	149,-
Macaroni Hesp 1 kg	149,-
Kippewit	390,-

ONS KAAS- HOEKJE

Chaumes	250,-
+ GRATIS WIJNGLAS	
Chamois D'or	499,-
Cambozola 70 %	490,-
Maaslander	390,-
Leerdammer	390,-
Philad. Nat.	59,-

ZUIVEL

Inex yoghurt 6 st.	99,-
Chocovit 0,5 l	21,-
Platte kaas Danone 200 gr	
- aardbei - perzik - enz ...	
Volle melk Winny 6 x 1 l	145,-
Solo 1 kg	117,-
Alpro Soya Minarine 250 g	36,-

NATUUR- EN DIETVOEDING

Muesli 1 kg	179,-
Olijfolie 500 ml	189,-

Folder geldig van vrijdag 20/02 t.e.m. 08/03 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

Het betere voor uw interieur tegen de beste prijzen

NIEUW ADRES !

**Prof.O.Rubbrechtstr. 67
ROESBRUGGE**

GRATIS
prijbsbestek meten
en plaatsen van
uw gordijnen

VERVEN
LEVIS - MATHYS
aan prijzen buiten
concurrentie
SIGMA WENSKLEUREN

ONDERHOUDSPRODUKTEN
riem, vliegen- en mieren-
bussen, boenwas, trekkers,
keerders, vegers, dweilen,
sponsen, zeemvellen,
enz ...

BEHANG
aan nettoprijzen
om U tegen te zeggen

KARPETTEN wol
KARPETTEN
klassiek synth.
VLOERBEKLEDING

DONSDEKENS
VOUWDEUREN

DRAPERIEEN
excl. Engelse stoffen,
Wereldmerken : ADO,
ARISTO, GARDISETTE,
UNLAND, VRIESCO,
enz ...

GORDIJNEN
wereldmerken : ADO,
GARDISETTE,
UNLAND, ARISTO,
enz ...

MASSA BEHANG

Prof. O. Rubbrechtstraat 67, ROESBRUGGE
Tel. (057) 30 10 20

Openingsuren van 9 tot 12 en van 13.30 tot 18 uur.
Gesloten : zondag, feestdagen en maandagvoormiddag.

MEIVELD 1998 Sint-Winoksbergen

Na Poperinge ('92), Hazebroek ('94) en Veurne ('96), fungeert **St.-Winoksbergen op zaterdag 2 mei 1998** als vierde gaststad voor onze tweejaarlijkse reünie: **het Meiveld**.

Voor wie nog weinig vertrouwd is met het Meiveld, geven we vooraf een korte historiek van de beweging, waarbij we ook de doelstellingen en de filosofie van het Meiveld toelichten.

De Meiveld-beweging is ontsproten uit het Documentatiecentrum Frans-Vlaanderen (DFV). Dit documentatiecentrum was een privé-initiatief van het echtpaar Renaat Lecluyse en Klara Vandewoude. Van 1972 tot 1994 stelden zij te Haringe hun collectie boeken en audio-visueel materiaal open voor het publiek.

In 1994 werd het boekenbestand geschonken aan de bibliotheek van het Comité Flamand de France in Hazebroek. Die bibliotheek vormt een Frans-Vlaams pendant voor een gelijkaardige verzameling in de Kortrijkse KULAK-bibliotheek. Via Internet zullen beide bibliotheken met elkaar verbonden worden. Dit vormde het onderwerp van het charter van Veurne.

Het audio-visuele bestand vond een apart onderkomen in het museum Jeanne Devos in Wormhout.

Van bij de aanvang werden ook cultureel-historische reizen naar Frans-Vlaanderen georganiseerd. In de voorbije 24 jaar maakten op die manier honderden mensen kennis met de Franse Nederlanden. Een initiatief dat veel navolging heeft gekend.

Het Meiveld zelf is een jonge loot aan een wijdvertakte, volwassen boom.

Zoals op het Karolingische Meiveld de zendgraven elkaar ontmoetten, zo wil ons Meiveld een tweejaarlijkse reünie zijn van leidinggevende mensen uit de oude Zeventien Provinciën, de lage landen bij de zee.

Die Zeventien Provinciën, die Karel V door de Pragmatieke Sanctie (1549) bijeen wilde houden, liggen nu verspreid over vijf verschillende territoriale staten: Frankrijk, België, Nederland, Duitsland en het Groothertogdom Luxemburg. Het oude graafschap Vlaanderen in het logo van onze beweging symboliseert als het ware die verdeeldheid: Frans-Vlaanderen, West- en Oost-Vlaanderen, en Zeeuws-Vlaanderen maken sinds ruim drie eeuwen deel uit van drie verschillende staten.

Het symboliseert echter ook de eenheid tussen de verschillende volkeren in die staten, want ondanks hun verdeeldheid is er nog een aanzienlijk eenheidsgevoel, vooral op cultureel vlak. In het logo: gemeenschappelijke wortels en gemeenschappelijke, maar ook eigen vruchten.

Om die "eenheid in verscheidenheid" vanuit Vlaanderen naar de hele Zeventien Provinciën te verruimen, trekken we een "aslijn van Atrecht naar Utrecht". Niet voor het rijm, maar omdat we de oude tegenstel-

ling tussen de katholieke Unie van Atrecht en de calvinistische Unie van Utrecht (1579), die de "Verenigde Nederlandse Provinciën" uiteen deed vallen, willen overstijgen. Het religieuze fanatisme van toen, dient plaats te maken voor verdraagzaamheid (de boom in het logo is een linde, aloud symbool van gastvrijheid) en wederzijds respect.

Het Meiveld wil deze hoofddoelstelling concreet gestalte geven door op elk Meiveld leidinggevende mensen uit openbare besturen, uit privé-ondernemingen en uit andere domeinen met elkaar in contact te brengen, onder meer door ze partners van over de staatsgrenzen te laten uitnodigen. We hopen dat op die manier grensoverschrijdende vriendschap en concrete initiatieven ontstaan, buiten het Meiveld om!

De Meiveld-beweging schaaft zich naast bestaande initiatieven en wil zich verdienstelijk maken door - waar dit nog niet gebeurt - binnen de Zeventien Provinciën contacten tot stand te brengen of te intensifiëren. Het Meiveld wil niet alleen zendgraven ontvangen, maar ook haar eigen filosofie uitdragen. Dit verenigende "zendingsaspect" is zowat het waarmerk van de Meiveldbeweging.

Om het dynamisme te verzekeren wordt het Meiveld om de twee jaar georganiseerd in Vlaanderen of Frans-Vlaanderen. In 2000 is Ieper gastheer. We hopen dat ook Nederland zich in de toekomst niet onbetuigd laat.

Het Meiveld '98 werd inhoudelijk voorbereid op het Forum van de 17 Provinciën. Dat bestaat uit afgevaardigden van de DFV-Meiveldbeweging, het Algemeen Nederlands Verbond (ANV), het CFF (Comité Flamand de France) en het "Comité Economique Artois-Flandre-Hainaut", de Michiel De Swaenkring, de Internationale Kring, de Delta Werkgemeenschap, het Rodenbachfonds en de Zannekin Stichting. De doelstellingen van deze "internationale volksvertegenwoordiging" zijn ruimer dan het organiseren van een reünie. De relaties tussen de regio's, het bundelen van gemeenschappelijke-belangendossiers zijn maar enkele domeinen die ter sprake komen en waarop nog veel werk te doen valt.

Het Forum is net zo min als de Meiveldbeweging een politiek platform, maar het hoopt wel door informele contacten tot formele resultaten te komen.

De filosofie van het Meiveld steunt op drie pijlers met evenveel speerpunten (in het logo): visie, innovatie en initiatie.

We hopen onze visie op grensoverschrijdende samenwerking over te brengen op al wie door haar of zijn functie verantwoordelijkheid draagt in een af andere sector.

We hopen ook blijvend innoverend te werken door nieuwe projecten te steunen of te realiseren.

We hopen ten slotte brede volkslagen in dit project te initiëren om op een stijlvolle, verfijnde manier mee te werken aan de culturele "verheffing" van ons volk.

De realisatie van het Meiveld verloopt volgens een vast stramen. Er wordt telkens vertrokken vanuit het privé-initiatief en er wordt zorg voor gedragen dat de zaak finan-

cieel "self-supporting" is. Pas dan spreken we de openbare overheid aan.

We prijzen ons gelukkig dat het stadsbestuur van St.-Winoksbergen, met burgemeester Jarolewski en schepenen Jacques Martel op kop, de filosofie van de Meiveld-beweging onderschrijft en met veel enthousiasme en logistieke steun ons derde Meiveld mee helpt organiseren. Ook de organisatie "Bergues Toujours" en de plaatselijke fotoclub springen mee in de bres. Op het vierde Meiveld hopen we de Meiveldbeweging inhoudelijk verder gestalte te geven met tweetalige voordrachten over de gemeenschappelijke en verscheiden historische ontwikkeling van delen van de oude 17 Provinciën. Ook aan de opvolging van de charters wordt de nodige aandacht besteed. Het vierde Meiveld is echter vooral een groot feest, dat we met een internationaal woord "musicale" gedoopt hebben. Via muziek en dans hopen we mensen uit de oude 17 Provinciën die dag weer even te verenigen om een al even internationale boodschap van verdraagzaamheid en wederzijds begrip uit te dragen.

Luc Vanacker

KORTING
50-PLUSERS

MET
WAARBORG

TANLABO RAHEEN

**GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !**

Bruggestraat 75, POPERINGE - Tel. 057/33 86 47
Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

NIEUW

**KAPSTER
AAN HUIS**

voor watergolf,
brushing, kleuren,
permanent, snit
dames & heren,
jong & oud.

Wendy NOLLET
Graaf van Hoornweg 6
8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 08 70

BEVEREN-IJZER
Louis VERBEECK met
"Gewenste intimiteiten"
vrijdag 13 maart 1998

Dingen die je niet lachend kunt zeggen, zijn de moeite niet waard.

Louis Verbeeck is er zo een, schalkse schrijver, cursiefjes in "De Bond" iedere week, en op de radio. Een begenadigd woordkunstenaar, die met een pennetrek een ernstige situatie geestig kan maken.

Tijdsgeenoot en ook geestesgeenoot van Jos Gheysen, ook Limburger en ook cursiefjesschrijver, van Louis De Lentdecker, die we ook reeds in Beveren begroetten op een geestige avond, en op stap geweest met de betreunde Gerard Vermeersch, je weet wel van "dedju, dedju, de Kwoaremont ligt open, ge kunt er nie overe".

Louis waagt zich ook aan poëzie met een knipoog, en zou al eens teksten bezorgen voor Vlaamse liedjes.

Maar voor dit alles, een uitnemende conferencier, verteller van de bovenste plank, sfeerschepper, nu eens voor uitbundige lachers, dan weer voor wie er nog even moet op knabbelen.

Kortom, een avond in Beveren die je niet mag missen !

Het is de Landelijke Gilde en de dit jaar 50 jaar jonge KVLV, die de Hasseltnaar naar Beveren doet komen, voor een deugddoende avond vol humor, spetterend en dan weer romantisch, over de ernstige dingen die guitijs gebracht worden.

De titel liegt er niet om en je wordt dan ook van harte uitgenodigd naar "Gewenste

intimiteiten", lid of geen lid, Bevernaar of niet, het maakt niets uit.

Om zeker te zijn van je avond : kaarten zijn te bekomen bij het bestuur van de Landelijke Gilde, Beveren. Je kan ook bellen naar Frans Catteeu 057/30 06 15.

Het zou wel eens kunnen dat de H. Hartzaal afgeladen vol zit op vrijdagavond 13 maart.

BIBLIOTHEEK
TE BEVEREN-IJZER

Sinds enige tijd zijn de openinguren van de bibliotheek te Beveren-IJzer gewijzigd. Er werd immers vastgesteld dat de geldende openingsuren in de winter niet voldeden. Blijkbaar vormden de donkere winterdag een probleem voor de jongere lezertjes. Daarom hebben we beslist de openingsuren te veranderen.

Vanaf nu is de bibliotheek van Beveren-IJzer elke zaterdag open van 14.00 tot 15.00 uur. Dit heeft als voordeel dat er een ruimere keuze voorhanden zal zijn van AVI-boekjes voor eerste lezertjes en van informatieve jeugdboeken.

Personen voor wie deze openingsuren niet passen, kunnen nog terecht in de hoofdbibliotheek te Alveringem of de uitleenposten te Stavele en Leisele.

- Alveringem : Dorp 1, oud-gemeentehuis
 woensdag : 14.00 - 18.00 uur
 zaterdag : 14.00 - 18.00 uur
 zondag : 10.00 - 12.00 uur

!!! Vanaf maart verhuist de hoofdbibliotheek wegens verbouwingswerken tijdelijk naar het zuivelbedrijf van De Heer Cornette !!!

- Stavele, IJzerstraat, gemeenteschool
 donderdag : 16.30 - 18.00 uur
- Leisele, gemeentelijke feestzaal
 dinsdag : 16.30 - 17.30 uur

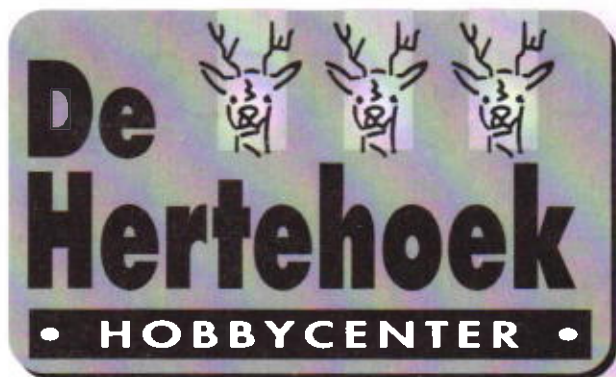
't Hobbyhuisje

- leer je eigen communie- en wenskaarten maken
- aanleren van het maken van poppen Anton Pieck, parelboompjes, enz, enz ...
- iedere woensdagnamiddag hobbynamiddag voor kinderen vanaf 6 jaar

Steeds vrijblijvende inlichtingen :

Provenseweg 70, 8970 Poperinge - Tel. 057/33 88 93

Open van dinsdag t.e.m. vrijdag van 9 - 12 u. en van 14 - 19 u.
 zaterdag van 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.

- PLANTAARDAPPELEN
- PLANTJES
- MEST- EN SPROEISTOFFEN
- POTGROND

- HOBBYVOEDERS
- HONDENVOER ➡ **495,-/kg**

OPEN : zaterdag van 9 tot 12 u. en van 14 tot 18 u.
 van dinsdag tot vrijdag open van 10 tot 12 u. en van 16 tot 19 u.
 zondag en maandag gesloten

Prof. O. Rubbrechtstraat 113, 8972 ROESBRUGGE - Tel. 057/30 18 80

WAAR KOMT HET VANDAAN?

ONDER IEMANDS DUIVEN SCHIETEN

Iemand onderkruipen

Het houden van duiven was in de Middeleeuwen een der heerlijke rechten, of rechten van de heer. Als men zijn duiven afschoot, benadeelde men de heer in zijn rechten, vaak ten eigen bate.

Onder iemands duiven schieten wil dus zeggen, zich bevoordelen met de middelen van iemand anders, of ten nadele van iemand anders. Zo bv. profiteren van een vertrouwelijk gesprek, om zelf profijt of voordeel te halen uit de situatie; ook wel het meisje van iemand anders afpakken.

Nieuw !!!

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

Schoonheidsinstituut

Natacha

Parfumerie - Pedicure - Manicure
Maquillage - Esthetiek
2 Zonnetunnels

**Maak NU een afspraak
voor een GRATIS
minipedicure of maquillage
tijdens de**

OPENDEURDAGEN

op 20, 21, 22 en 23 MAART

(meer informatie in de IJzerbode van maart !)

**Prof. O. Rubbrechtstraat 44
ROESBRUGGE**

Op afspraak : 057/30 14 12

ledere woensdag ook nog verzorgingen
na 19 u. (op afspraak)

Gesloten zondagnamiddag en dinsdag
Open van 9 tot 12 u. en van 13.30 tot 19 u.

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN

BERNARD WYFFELS

MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE

057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER

Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

KOLEN 25 KG - PROPAAAN- EN BUTAANGAS

TOP Kristof

Prof.O.Rubbrechtstr. 113, Roesbrugge - 057/30 18 80

Openingsuren : zaterdag : 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.
dinsdag tot vrijdag : 10 - 12 u. en van 16 - 19 u.
zondag en maandag gesloten

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9

8640 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

AKTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND FEBRUARI

Kaartingen

- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 24 februari puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 28 februari maandelijkse kaarting voor de leden

MAAND MAART

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen woensdag 11 maart puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 14 maart Jaarlijkse Apolloniakaarting voor alle liefhebbers
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 24 maart puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 28 maart maandelijkse kaarting voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 14 en zondag 15 maart smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 14 maart : smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

geboorten :

- Brent Coertjens, geboren op 24 januari 1998, zoon van Peter en Veerle Ryon.

overlijdens :

- Michel Christiaan, overleden op 9 januari 1998, 68 j.

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

- Dinsdag 24 februari 1998 om 19.30 u. : OC Roesbrugge, algemene vergadering "Landbouw draagt de hele industrie" door C. Boeraeve.
- Woensdag 18 maart om 19.30 u. : Kookles bij P. Gunst : "Nieuwe trends in hartig en zoet gebak."

ROESBRUGGE-HARINGE IN WOORD EN BEELD

We danken de personen die nog in de jongste dagen, voor nieuwe, en voor ons onbekende foto's hebben gezorgd. Daaronder zitten tal van interessante beelden, die in de plaats zullen komen van minder geslaagde opnamen of die een aanvulling betekenen op de reeds ontworpen reportages.

We doen tevens een oproep aan al wie over duidelijke foto's zou beschikken van de Roesbrugse of de Haringse processie. Beelden uit een tijd die nooit meer terugkomt en die historische documenten zijn. Met eventuele vermelding uit welk jaar (ongeveer) en wie er op voorkomt.

Het is echter duidelijk dat deze nieuwe documentatie tot het her- of bijwerken noopt van sommige gedeelten van het boek. Tot op heden zijn er 127 bladzijden volledig in orde.

Voor wie ingeschreven heeft, dus even geduld. Het werk zal er alleen maar beter van worden.

Wie nog niet ingeschreven heeft, doet het nu ! Dank u.

VERKEERSENQUÊTE ROESBRUGGE

Enige tijd geleden kreeg elke Roesbruggenaar een enquête in de bus. Deze enquête peilde naar de verkeersproblemen in Roesbrugge. Iedereen kreeg hierdoor de gelegenheid om hierover zijn mening te uiten.

Deze enquêtes zullen verwerkt worden en de resultaten ervan worden meegedeeld in een dorpsvergadering op woensdag 11 maart 1998 (en NIET op 4 maart zoals verkeerdelijk werd meegedeeld) om 19.30 u. in het cultureel centrum Karel de Blauwer te Roesbrugge.

Elke inwoner is welkom op deze vergadering.

WIELERTOERISTEN KAREL DE BLAUWER

Inschrijving voor de leden en nieuwe leden op 15 en 22 maart van 10 tot 12 uur in het lokaal "De Gouden Arend" te Roesbrugge. Er zijn ritten op dinsdagavond en zondagmorgen. Iedereen welkom !

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Niemand weet wie er rond 1830 voor het eerst gezegd heeft : "La Belgique sera latine ou ne sera pas". Intussen is het mij duidelijk geworden dat die man klaar zag. Vlaanderen en Wallonië konden maar een hechte staat vormen als ze dezelfde taal spraken. En dat moest natuurlijk het Frans zijn.

Hoewel de vrijheid van het gebruik der talen in de grondwet was opgenomen, werden door allerlei bijzondere wetten, het gerecht, het leger, de administratie en het onderwijs verfranst. Men was dus op de goede weg.

Maar enkele wereldvreemde dromers, die meenden dat bij de Vlaamse grond ook de Vlaamse taal hoorde, staken stokken in de wielen. Hoewel ze maar op weinig begrip van de ongeschoolde massa konden rekenen, wisten ze geleidelijk aan, het Vlaams of het Nederlands, overal te laten doordringen, zelfs tot in de hardnekkigste Franstalige bastions, en uiteindelijk tot in de universiteiten. Toen was het hek van de dam.

In de volgende decennia gingen zelfs de grote unitaire politieke partijen over tot een splitsing in een Vlaamse en een Waalse vleugel. Die verdeeldheid moest uitlopen op federalisering. Een Vlaams, een Waals en een Brussels geweest. Elk met een eigen regering. Er zat toekomst in de politiek.

Er viel te vrezen voor het bestaan van België en van de dynastie. Koning Boudewijn die het gevaar zag, schiep daarom elk jaar een reeks nieuwe edellieden. Mannen en vrouwen die traditioneel de behoeders zijn van de troon. Er waren geen grote vaderlandse daden voor nodig om plots een adellijke titel te krijgen. Zelfs wie een beetje vlugger met de fiets kon rijden dan een ander, werd baron ! 't Stak niet zo nauw, maar er moest volk bijkomen.

Doch als de nood het hoogst is, is de redding nabij. Die zou komen van een onderwijzer van het 3de leerjaar uit Hasselt. Zijn naam : Paul Marschal. Hij is een van de ongelukkigste slachtoffers van de zaak Dutroux. Mediageil geworden wist hij 300.000 mensen op de been te brengen in de fameuze "witte mars". Dat inspireerde hem om een nieuwe politieke partij te stichten. De PNP. Een unitaire partij ! Zie je wel. Dat is voor België de ultieme kans. Marschal heeft er bovendien uitdrukkelijk op gewezen : als hij niet gevolgd wordt, is de kans verkeken. Omdat zijn partij unitair is, heeft hij het ook in het Frans gezegd : "si ça ne marche pas" zei hij "je donne la pipe à Martin".

"Wij zijn dus gewaarschuwd," zegt Gusta, "En met al dat geharrewar nu weer in de faciliteiten-gemeenten, mogen we gerust zeggen : "La Belgique votera PNP ou ne sera pas".

Ik heb er geen goed oog in,
Poi

SCHOONHEIDSINSTITUUT

Valerie VIANE

SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

- Tijdens de maanden februari en maart 10 % korting op kleuranalyse
- Tijdens de maand maart 10 % korting op verven van wimpers & wenkbrauwen

Esthetiek - Parfumerie - Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners
NIUWE LAMPEN ZONNEBANK !!!

Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

Een klassieke spaarrekening met een maxirendement : DE MAXIREKENING

NETTO

Basisrente = 2,75 %
Getrouwheidspremie (*) = 1,00 %

Tarieven geldig d.d. 01/02/98

(*) Getrouwheidspremie voor deposito's die onafgebroken
gedurende 12 maanden op de rekening blijven.

Tot 55.000 fr. intresten vrijgesteld van roerende voorheffing.

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

De droogautomaten van **CONSTRUCTA**. Nieuwe vorm. Nieuwe functies.

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

SERVICE & KWALITEIT

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Was nog 'n beetje vóór den negen 's nuch-
tens ols Mielte Akkerman van zijn veloo sprong
bij de Fruitpoorte in Roesbrugge ...

'n Was bezig met z'n neuze snuiten, ols
Fonten Lalleman daar passeerde, die met z'n
hond aan 't wandelen was ... Fonten kende
Mielte van ten tijde dat ze te Killen in de vlas-
fabrieke wrochten ...

Mielte was ook geen van de jongste meer en
'n kwam ol van over Krombeke, waar dat 'n
geheele ten uitkante, olleene weunde ...

"Ha, Mielte", riep Fonten ... "Je zijt vroeg
aan, maar ols 't voor de Fruitpoorte is, 't is nog
niet open, wei !" "k Weeten 't wel!" zei Mielte ...
"maar 'k zou geern den eersten zijn !" Mielte
vertelde geern 'n raaren en ging bij Fonten ...
"Weet je gie, Fonten," begoste Mielte, ol lachen
... "da 'k ol geheel mijn leven é tracht hén van 'n
keer entwaar den eersten te zijn, maar dat dat
nog nooit lukte ... 't Begost ol ols ik op de
wereld kwam ... 'k Peinsde onder route da'k den
eersten ging zijn, maar 'k hoorde toen dat er ol
'n broere en 'n zuster vooren waaren !" Fonten
lachte ... "Laater, toen in 't schoole", vervolgde
Mielte ... "gerocht ik niet verder of bij 't achter-
ste van de tien eerste ! Maar op 't moment van
mien plechtige communie peinsde ik dat 't ging
lukken, want we moesten zitten volgens de let-
ter in de leering ... Maar ols de paster vroeg -
"Wat is vasten?" stak ik mien vinger op, omdat
mien vader daarover nog é klapt had, en ik zei :
"Vasten is bijten tusschen de kruime en de kar-
sten !" - Ol de joengens begosten lachen, maar
de paster niet en 'k was de laatsten é zet !"

"Maar je hét gie nog in de koersen gaan rij-
den !" zei Fonten ... "Was dat oek niet ?" "Nog
slechter of in 't schoole", zei Mielte ...

'k Ging toen expres voor twee jaar bij den
troep, da'k peinsde van Eersten-sergeant te
geraaken, maar achter twee jaar, was ik nog
oltijd simplen piot !"

"Er was niet dat lukte, bij da'k horen !" zei
Fonten.

"'k Hen 't toen een keer é riskiert bij 't vrouw-
volk, met 't gedacht van te trouwen ... Maar
d'eerste waaraan da'k het vroeg, had ol drie
keeren d'occassie had, zei ze, en 'k mochte
laater 'n keer weerekeeren ... Maar 'k was
gewaare, dat 't bij 't vrouwvolk oek niet ging
zijn, en 'k zijn jonkman é bleeven !" Mielten
zweeg 'n moment, maar er schoot olmetekeer
entwot in zijn zin ... "O, 't is waar !" riep 'n ... "er
is toch 'n keer 'n vrouwmens é wist die zei da'k
den eersten was ... ! Dat was 't viswuuf die met
heur karre rondkwam ... 'k Vroeg twee versche
haringen, maar ols ik zei dat ze niet vers waar-
en, zei ze, je zijt den eersten die reklameert.
Fonten, die stond te lachen, zag meteen dat de
Fruitpoorte open was ...

"Mielte, je moet zeere gaan wei, ols je nu wilt
den eersten zijn !" zei Fonten ... "want 'k zien
daar 'n vrouwmens of kommen met 'n netzak,
die garantie oek naar daar gaat !"

"Waarachtig !" zei Mielten, en liep zeere ... Ze
waaren djuuste tegaare bij de deure ... Dat
madamtje lachte vriendelijk op Mielte ... "Ga
maar vooren wei, madam !" zei Mielte.

Kwaak

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 3 maart 1998
Afgeekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabonnement : 280 fr.

THEO RAISON EN DE WESTHOEK

Op de Wereldtentoonstelling te Gent in 1913 brak ons land, weliswaar in het Frans, een lans voor de rust en de romantiek van onze landelijke dorpen onder het motto *Villages-Types*. Deze boodschap zou helaas het jaar daarop reeds in de kiem gesmoord worden toen de Duitsers ons land binnenvielen en de rust en romantiek tegen moord en geweld ruilden.

De Westhoek deelde het meest van de brokken. Vele decennia na het inferno likte men bij ons de wonden die de Grote Oorlog had veroorzaakt.

Naar analogie van de op de Wereldtentoonstelling gecreëerde *Villages-Types* werkten Alfred Ronse uit Gistel en Théo Raison uit Brugge tijdens de oorlogsjaren, vier jaar lang aan een standaardwerk *Fermes Types et Constructions rurales en West-Flandre*, uitgegeven in twee lijvige boekdelen bij Charles Beyaert te Brugge (1). Deze boeken (30 x 21 cm) bevatten naast zeer uitvoerige beschrijvingen een schat aan informatie over onze hoeven en dorpen van vóór Wereldoorlog I. Talrijke plannen, kaarten, doorsneden, schetsen, gekleurde buitentekstplaten en talrijke tekeningen in bistert van de kunstenaar Flori Van Acker illustreren dit werk.

Deze zeer gezochte, antiquarische en peperdure boeken zijn in feite een pleidooi voor het behoud van het historisch en pittoresk karakter van boerhoven en dorpen, maar zijn aangepast aan rationele en moderne technieken om een betere en grotere productiviteit te bekomen en een verbetering van de levensomstandigheden voor de landbouwers te garanderen.

In deel II, van bladz. 230 tot 254 maakt de lezer kennis met een hoeveproject met hopast te Poperinge, gesitueerd op de wijk *Hoge Grave*, zo'n drietal km van het centrum.

Nu doemdenkers in tal van tijdschriften (2) de Poperingse hop verguizen en uitkrijten willen wij nog eens extra genieten van de *Tijd van Toen*, toen het *Poperingse groene goud* nog kon doen dromen van - zo staat het er letterlijk - een *Project de ferme avec séchoir à houblon à Poperinghe*.

Architect Théo Raison
(*Rijsel 17/01/1869 - †Brugge 10/02/1937)
en zijn vrouw Marie Bouckhout
(*Brugge 16/09/1866 - †Brugge 31/01/1925).

LES VIGNERONS DU NORD

Eeuwen geleden werd de regio Poperinge, na de teleurgang van de lakennijverheid, een grote lappendeken van groene hommelhoven. Het hopareaal bestond uit talloze grotere en kleinere percelen met futuristische look. Stellingen van zes meter hoge kepers, dwarskabels, langs- en klimdraden, klissen en, de rechtswindende hopplant sierden het landschap. De *Humulus Lupulus* of het *Groene Goud* bracht hulp in kroostrijke arbeidersgezinnen, welstand bij hopboeren en rijkdom bij hommelbarons.

De talrijke wijngaarden in *La Douce France*, eveneens als kleurrijke lappendekens geïdentificeerd, inspireerden de Franse wijnboeren om onze hommelhoven *les vignerons du Nord* te noemen.

Eén van de Poperingse hommelbarons, oud-provincieraadslid Lebbe werd door de auteurs Alfred Ronse en Théo Raison onder

de arm genomen om het hoofdstuk *Ferme à Houblon* uit hun standaardwerk *Fermes Types* (1) met nuttige achtergrondinformatie dienaangaande te verrijken. Lebbe werd dan ook op bladz. 235 omwille van zijn jarenlange ervaring in de hopteelt, uitgebreid bedankt voor zijn nuttige raadgevingen (*Monsieur Lebbe a la longue expérience de qui nous devons des renseignements très utiles, a bien voulu nous aider de ses précieux conseils pour l'élaboration du présent projet. Nous lui en témoignons notre vive reconnaissance*).

Terwijl de oorlog vier jaar lang de Westhoek teisterde tekende en idealiseerde architect Raison het Poperings (sprookjes)-hof, deed aan kostprijberekening op basis van de gangbare prijzen van 1914, terwijl Ronse in lange volzinnen het nut van dergelijk nieuw concept omschreef.

De hoeve zou centraal opgetrokken worden midden de percelen *hop* (8 gemete) en

de rest van intensieve culturen die als volgt werden geprojecteerd, tarwe (10 gemete), haver (10 gemete), bieten (3 gemete), aardappelen (3 gemete), tabak (2 gemete), vlas (2 gemete), gemengde culturen (10 gemete) en weilanden (2 gemete). De totale oppervlakte werd begroot op 50 gemete (3). De veestapel zou bestaan uit 2 trekpaarden, 2 veulens, 8 melkkoeien, 6 varzen, 6 kalveren en verscheidene varkens.

Wij schreven hierboven reeds dat het de auteurs eveneens te doen was om de verbetering van de levensomstandigheden van het landbouwersgezin te stimuleren. In het project van het Poperingse Sprookjeshof werd duidelijk gesteld dat het zeulen met melkkitten, afromen en karnen, boter en kaas maken voortaan niet meer op de hoeve zou gebeuren maar in de melkerij. (*Le lait est travaillé à une laiterie coopérative florissante située à proximité*). Ook de hop zou niet meer manueel op de droogplaten van

de ast terecht komen, maar met behulp van mechanische transportbanden. Zo zouden de hobbellen niet beschadigd worden en de lupiline integraal in de vrucht blijven.

Het ganse project werd na de Grote Oorlog niet uitgevoerd en bleef alleen op papier voortbestaan.

Scripta manent, wie schrijft blijft. In deze bijdrage een beeld hoe tachtig jaar geleden een hophoeve er had kunnen uitzien.

HOPHOEVE VAN HET SAKSISCHE TYPE

Net als de hoeveprojecten die na de oorlog door architect Théo Raison wél werden verwezenlijkt, zoals *Knuydtsvalle* (*Schoorbakkehoeve*) en *Spermalie*, tekende Raison de hophoeve op de wijk de Hoge Grave te Poperinge naar het Saksische Type. D.w.z. rond een vierkante binnenkoer werden de gebouwen opgetrokken, los van elkaar om eventuele brandschade te beperken. Ver weg van de hoevegebouwen werd de droogast voor hop (en tabak) opgetrokken. De hopasten bij ons van voor 1914 waren rudimentair en in tegenstelling met de *Oast Houses* (eesthuizen) van *the Kentish Hop* in Zuid-Engeland eerder primitief. De *Oast Houses* in Kent die nu als riante tweede verblijven fungeren (Cobtree, Maidstone, Edenbridge e.a.) herinneren ons eveneens aan de gouden hopjaren uit vorige eeuw.

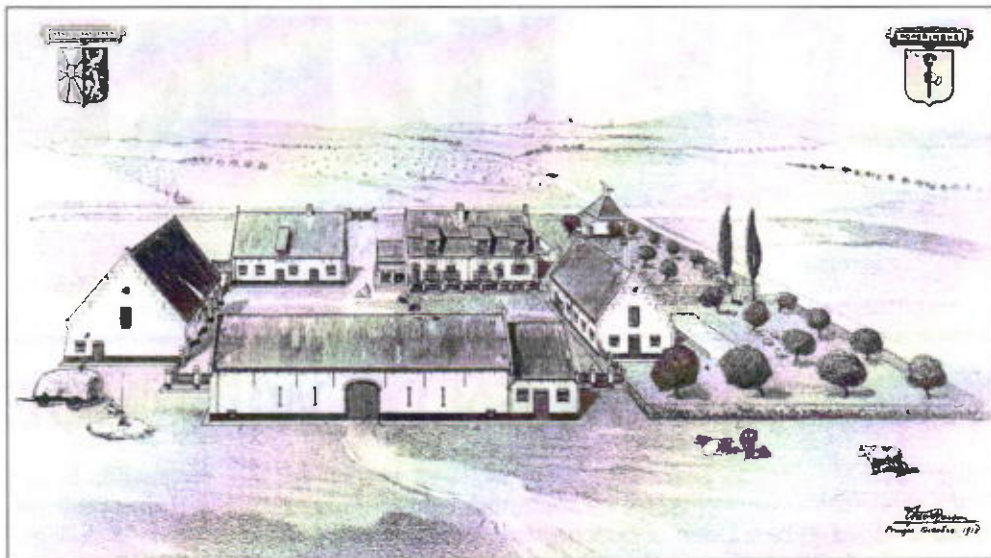
Ook aan onze droogasten voor hop wilde het duo Ronse-Raison verbeteringen aanbrengen. Bovenaan werd een zelf roterende windvang geïnstalleerd, transportbanden zouden het werk vergemakkelijken en een stapelplaats werd naast de ast voorzien om de versgeplukte hop die in grote zakken uit het hommelfhof werd gereden voorlopig te stockeren.

Het voornaamste gebouw van de Saksische hoeve, het woonhuis, werd zeer gedetailleerd beschreven vanaf de keuken, de woonkamer, de slaapkamers tot en met het *Watercloset*, dat toen in de Westhoek grote ogen gooide. Ook de stoeterij, de stallen, het wagenkot en voorraadschuren, aardappelkelder en bewaarplaatsen, boomgaard en tuin tot zelfs de mesthoop kregen hun vaste plaats.

Daar de hop een zeer speculatieve vrucht is en de landbouwers vaak de meest gunstige tijd moeten afwachten om te verkopen stelden beide auteurs voor, de zolders waar de hop bewaard wordt goed te verlichten en te verluchten. Deze zolders werden dan ook het best gedekt met riet omdat zo'n daken een constante temperatuur en ideale vochtigheidsgraad garanderen.

Lebbe lichtte de auteurs in over de drukte rond de heropluk tijdens de maand september. De scholen bleven gesloten, vrouwen verlieten huis en haard en ganse drommen vreemde plukkers kwamen in benden naar *les vigneron du Nord*. Uit alle hoeken van de provincie kwamen ze opdagen, mannen, vrouwen en kinderen.

Daar velen van deze forenzen vaak bezwaar uitten over de accommodatie van huisvesting en tijdelijk verblijf bij sommige hommelfboeren, voorzag Ronse en Raison

Het geplande "spookjes"-hommelfhof op de Hoge Grave te Poperinge.

een degelijk onderkomen voor de twintig tot dertig vreemde plukkers die op hun modelhoeve zouden neerstrijken tijdens de heropluk. Vrouwen en mannen weliswaar goed en ver van elkaar gescheiden kregen onderdak aan gene en andere kant van 't Saksisch hof. De mannen zouden ingekwartierd worden in de schuur (*la grange étant ordinairement l'unique local pour les hommes*) en wat vrouwen en kinderen betreft, die mochten hun nachten doorbrengen in 't wagenkot (*elles trouveront un gîte dans la remise à voiture*).

Tot slot van de uitvoerige beschrijving van de Poperingse modelhoeve, met zeer veel tekeningen en plattegronden verlicht, waagt architect Raison zich aan het bestek, waarvan de kostprijs als volgt wordt begroot:

* woonhuis	10.626,97 fr.
* stallen en bascule	7.183,27 fr.
* zwijnenstallen	6.166,48 fr.
* wagen- en machineplaats	7.107,48 fr.
* schuur en infirmerie	7.389,91 fr.
* hopast	2.245,90 fr.
* mestput, groentetuin, afsluitingen, hekkens, enz.	1.387, 13 fr.

Totaal 42.057,14 fr

Het sprookjeshommelfhof van nog geen vijftigduizend frank kwam er echter niet. Architect Théo Raison had de handen vol met o.a. de heropbouw van vele kerken in de frontstreek. In de Westhoek alleen al, waren dit deze van Wulvergem, Ploegsteert en Nieuwkapelle.

De tweedelige turf die hij met Alfred Ronse schreef is echter een standaardwerk gebleven dat zeer veel werd geraadpleegd.

De auteurs behandelden niet alleen talrijke modelhoeven maar gaven eveneens overzicht van de meest moderne landbouwtechnieken, de woonomstandigheden van het landbouwersgezin en allerhande prijsramingen op basis van 1914, e.d.m.

In hun streven naar volledigheid behandelden zij zelfs de meubilering van het interi-

eur en betreunden dat waardevolle eeuwenoude meubelen van de hand werden gedaan aan opkopers en antiquairs die hierdoor het Vlaams hoevepatrimonium schaadden. Ook windmolens, veldkapelletjes, boomculturen en landschapsprofilering werden getekend en beschreven.

In het laatste hoofdstuk werd het herstel van de bodem in de frontstreek behandeld. Speciale aandacht besteedden zij aan de waterhuishouding. Voor het opvullen van bomtrechters stelden zij duinzand voor, omdat de combinatie zand-klei ideaal is tegen waterzieke gronden.

ARCHITECT THÉO RAISON, "tweemaal gestorven..."

Het is de grote verdienste van de heer Pierre Bonte, kleinkind van Théo Raison, dat hij, na lange gesprekken die wij samen hadden, zijn grootvader uit de vergetelheid haalde. Samen met de heer Karel Vande Castele van het Centrum voor Culturele Vorming (C.C.V.) Brugge, organiseerde hij voor de nakomelingen van architect Raison en enkele vrienden op zaterdag 17 jan. 1998 een *Herdenkingsdag Théo Raison* op de Schoorbakkehoeve te Schore. Kanunnik Emmanuel De Zeine (*Brugge 25.12.27), secretaris van het bisdom Brugge, vertelde ons het verhaal wat zijn moeder, de dochter van architect Raison was overkomen.

- "Op een zomerse middag kwam de onderpastoor van Sint-Walburga te Brugge, de tabakswinkel van grootmoeder Raison-Bouckhout, Vlamingstraat 24 (*) binnengestapt. Moeder, toen nog een jong meisje, kwam uit de woonkamer van de bovenverdieping naar beneden en hoorde van de zie-lehrder dat vader Théo Raison overleden was in een tramrijtuig te Oostende. De onderpastoor bood zijn christelijke deelneming aan en verdween even vlug als hij gekomen was uit de winkel. Moeder Raison werd verwittigd, de luiken van het huis werden gesloten en overmand door een oever-

(vervolg blz. 261)

WETENSCHAP IN VLAANDEREN NA 1830 EN IN DE VLAAMSE BEWEGING (22)

R.-A. BLONDEAU

Aardrijkskunde in het rijksonderwijs

In het rijksmiddelbaar onderwijs werd veel vroeger met gespecialiseerde leerkrachten gewerkt, in het bijzonder voor wetenschappelijke vakken, dan in de meeste colleges, waar lange tijd alleen maar de "oude humaniora" met priester-leraars bestond. Toch had men in de 19de eeuw in de "staatscholen" moeite om lesgevers te vinden voor het vak aardrijkskunde, want niemand was ervoor opgeleid. Jarenlang was die leraar een autodidact, die niet eens over een werkprogramma beschikte. Prof. Marcel Minnaert (1893-1970), die in het begin van de 20ste eeuw (vóór 1910) leerling was aan het atheneum te Gent, wist daarover het volgende te vertellen, toen hij op 25 juni 1970 geïnterviewd werd door prof. Joos Florquin in het TV-programma "Ten huize van...":

"Een bekend leraar was ook de historicus Victor Fris. (217) Het was toen de ongelukkige gewoonte dat de leraar geschiedenis ook aardrijkskunde moest geven en bij de aardrijkskunde behoorden de beginselen van de kosmografie. Zo moest de ongelukkige Fris de beginselen van de sterrenkunde onderwijzen, een stof waar hij niets van kende. Als jongen wist ik er al meer van dan hij. Maar verder was hij goed in zijn vak". (218)

Ook aan de universiteiten te Gent en te Brussel was het niet gemakkelijk om ingevolge de wet van 27 september 1835, de fysische aardrijkskunde - die handelt over het natuurwetenschappelijk uitzicht - in te voeren in de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte. Niemand was terzake bevoegd en het was zelfs niet mogelijk aardrijkskunde in het buitenland te studeren, omdat dit vak nog niet als een wetenschap werd beschouwd en nergens werd gedoceerd.

Er werd aanvankelijk voornamelijk les gegeven in cartografische aardrijkskunde en daarvoor ging men, zoals reeds gezegd, beroep doen op historici, omdat die nu eenmaal in hun lessen en geschriften de gebeurtenissen geografisch moesten situeren, en dus alleszins enig cartografisch inzicht hadden. Maar het onderwijs in de voorgeschreven fysische aardrijkskunde kwam moelijk van de grond, hoewel de Belgische sterrenkundige Jean-Charles Houzeau (1820-1888) (219) in 1854 een succesvol populair wetenschappelijk werk had gepubliceerd: *Essai d'une géographie physique de la Belgique, au point de vue de l'histoire et de la description du globe*.

En toch werd het allereerste Internationaal Aardrijkskundig Congres in ons land gehouden, nl. te Antwerpen in 1871 (Parijs volgde pas in 1875). Het was op een

eigenaardige manier tot stand gekomen.

In 1842, enkele jaren dus na de onafhankelijkheid van België, werden steden en gemeenten in ons land aangemoedigd om monumenten op te richten voor belangrijke persoonlijkheden, om aan de buitenwereld onze eigenheid te affirmeren en tevens aan te tonen hoe belangrijk wij wel (geweest) waren. Er waren zelfs subsidies voorzien om daaraan tegemoet te komen. Maar omdat die niet volstonden om alle kosten te dekken zijn er in tal van gevallen nogal wat jaren overheen gegaan vooraleer sommige standbeelden werden opgericht. Deze monumenten bleef de hele 19de eeuw voortbestaan, en bovendien niet alleen in België. (220) Vanaf 1864 was dokter Jan-Hubert van Raemdonck (1817-1899) van Sint-Niklaas druk bezig met documentatie te verzamelen over de grote 16de-eeuwse cartograaf Gerard Mercator. Van Raemdonck die in 1861 de "Oudheidkundige Kring van het Land van Waas" had gesticht, en een biografie van Mercator wenste te schrijven, die zo volledig mogelijk was, bezocht daartoe verschillende Belgische bibliotheken en archieven, en bestudeerde ten gronde de briefwisseling van de grote cartograaf. Hij deed erg zijn best om Mercator als Vlaming te laten erkennen, niettegenstaande er pertinent bewerd was, voornamelijk vanuit Duitsland, dat hij van Pruisische afkomst was. En eerlijk gezegd er waren wel een paar argumenten die deze zienswijze steunden. (221) Bovendien was het alleszins zeker dat hij de tweede helft van zijn leven in Duisburg heeft gewoond, daar zijn voornaamste werken heeft voortgebracht, en tenslotte ook daar is gestorven. In 1869 verscheen dan het volumineuze *Gérard Mercator, sa vie et ses oeuvres, par le Dr. J. van Raemdonck*, waarop voorin getekend was door koning Leopold II en de graaf van Vlaanderen naast alle ministers en een hele reeks prominenten uit de diplomatieke, politieke en academische wereld. Dat bracht een beweging op gang die er voor ijverde dat Mercator eindelijk in zijn geboorteplaats, Rupelmonde, zijn standbeeld zou krijgen. Frans van Havermaet, een beeldhouwer uit Sint-Niklaas, kreeg de opdracht, en het standbeeld dat naast de kerk te Rupelmonde werd geplaatst, werd er op 14 mei 1871 met groots vertoon ingehuldigd. Hetzelfde jaar werd te Antwerpen een standbeeld voor een andere Vlaamse cartograaf, Abraham Ortelius, opgericht.

De voorbereidingen tot de hulde van die twee grote cartografen van eigen bodem, had de aardrijkskunde in de algemene belangstelling gebracht en wel in die mate dat men besloot ook in 1871, en zoals gezegd voor de eerste maal, een Internationaal Aardrijkskundig Congres te

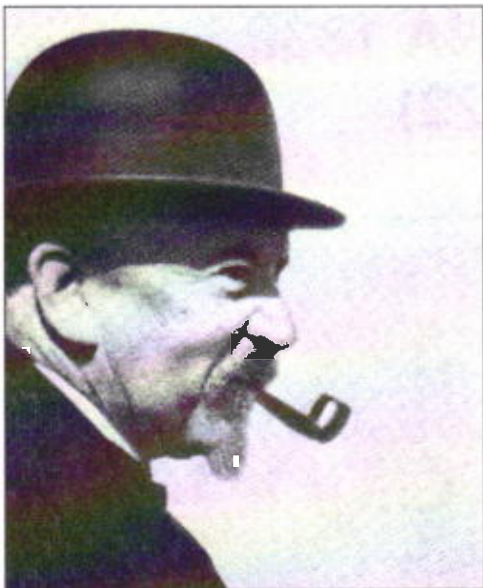

De cartograaf Abraham Ortelius (1527-1598) voor wie te Antwerpen in 1871 een standbeeld werd opgericht.

laten plaats vinden te Antwerpen. Het programma dat hiertoe opgesteld werd, was wel uitgebreid, maar van bescheiden wetenschappelijke structuur, aangezien men op bijna maagdelijk terrein opereerde en de organisatoren amateurs en autodidacten waren. Men handelde over de noodzaak van het onderwijs in de aardrijkskunde, over kaarten en atlanten en over de grote ontdekkingsreizen sedert de Oudheid; maar er werd ook getast naar de mogelijkheden van nieuwe expedities en ontdekkingen, ten bate van de handel en de wetenschap, en tevens gehandeld over enkele problemen in verband met de fysische aardrijkskunde.

Er kwam nog meer druk op de ketel, toen op 12 september 1876 te Brussel, op initiatief van koning Leopold II een aardrijkskundige conferentie tot stand kwam, die in feite het vertrekpunt was van 's konings koloniaal beleid. Datzelfde jaar werd zowel te Brussel als te Antwerpen een aardrijkskundig genootschap gesticht, die beide regelmatig een "Bulletin" publiceerden. Voornamelijk militairen speelden hierin een vooraanstaande rol. Zo was het voornaamste stichtend lid van het "Aardrijkskundig genootschap van Antwerpen" luitenant-generaal van de genie, Wauwermans.

Toen er in 1881 een Vlaamse normaalafdeling - om leraren te vormen voor het Hoger Middelbaar Onderwijs - werd gehecht aan de universiteit van Gent, moest er noodzakelijk "aardrijkskunde" in het leerprogramma worden opgenomen. Maar het ging niet gemakkelijk om de gepaste docent te vin-

Prof. Jules Cornet (1865-1929).

den. Het begon pas in 1885 toen, zoals we gezien hebben, Pieter-Jan Wouters (1830-1886) er les kwam geven in de aardrijkskunde van de Middeleeuwen. Maar dit was eigenlijk meer geschiedenis van de aardrijkskunde, dan aardrijkskundige wetenschap. Wouters heeft ook nooit over aardrijkskunde gepubliceerd. (222) Hetzelfde kan gezegd worden van prof. Adolf de Ceuleneer (1849-1924) van Dendermonde, die te Gent van 1885 tot 1899 geschiedenis en aardrijkskunde van de Oudheid doceerde.

Het zou tot in 1899 duren om iemand te vinden die een cursus aardrijkskunde kon geven aan de Gentse universiteit. Het ging om Ferdinand van Ortruy (1856-1934), afkomstig van Aalst. Op 19-jarige leeftijd had hij dienst genomen in het leger, maar in 1899 nam hij ontslag als kapitein-commandant. Toen had hij reeds bijdragen gepubliceerd over aardrijkskunde en over een paar belangrijke cartografen, zoals Mercator en Pieter van der Beke (223), terwijl hij tevens blij had gegeven van belangstelling voor koloniale aangelegenheden. Dit was er de oorzaak van dat hij toen werd benoemd tot docent aan de Gentse universiteit, belast met de cursussen aardrijkskunde, geschiedenis van de aardrijkskunde en praktische oefeningen in de aardrijkskunde. Om zich in de academische wereld in te werken bezocht hij in 1899 en 1900 de universiteiten van Berlijn, Leipzig, Göttingen, Wenen, Nancy en Parijs. Zowel in Duitsland als in Frankrijk stond de aardrijkskunde toen in de academische belangstelling tengevolge van het werk van Peschel, von Richthofen en Ratzel, die specifieke geografiestudies aan de Duitse universiteiten mogelijk maakten, en van Vidal de la Blache, die van de geschiedenis naar de geografie was overgestapt, maar in Frankrijk de geografie een betekenis had gegeven.

Professor Alphonse Renard

Een heel speciale figuur die een rol heeft gespeeld in de evolutie van het aardrijkskundig onderwijs aan de universiteit te Gent,

was wel prof. Alphonse Renard. Hij was geboren te Ronse in 1842 en trad nog tijdens zijn humaniora in bij de jezuïeten. In de jaren 1870-1873 studeerde hij filosofie en wetenschappen. In het bijzonder geologie, waar hij zich voornamelijk toelagde op het microscopisch onderzoek van gesteenten en rotsen.

Van 1876 tot 1883 werd hij professor in chemie en mineralogie in het studiehuis van de jezuïeten te Leuven, terwijl hij tevens opzoeken deed op het gebied van de mineralogie en de geologie, soms in samenwerking met andere geleerden als de Leuvense geoloog Charles de la Vallée Poussin (1827-1903). (224)

In 1877, op 37-jarige leeftijd werd hij tot priester gewijd van de sociëteit van Jezus, en tevens conservator benoemd van het Museum voor natuurlijke historie. Het jaar daarop werd hij verzocht om met andere specialisten, gesteentenmonsters te bestuderen, die meegebracht waren door de vermaarde *Challenger-expeditie*, die rond de wereld reisde van 21 december 1872 tot 24 mei 1876. Het onderzoek van dit materiaal lag aan de grondslag van een diepgaande studie van vulkanische as en cosmische stofdeeltjes, waarover hij merkwaardige referaten schreef. In 1883 verliet hij de jezuïetenorde, maar bleef seculiere priester.

In 1888 werd Renard - als priester - hoogleraar aan de Gentse universiteit waar hij belast werd met het onderwijs in de crystallografie, de mineralogie, de geologie en de stratigrafische paleontologie, in de Faculteit van de Wetenschappen. Naderhand doceerde hij er ook de beginselen van fysische aardrijkskunde.

Bij koninklijk besluit van 20 februari 1900 werden in de rijksuniversiteiten de graden van kandidaat, licentiaat en doctor in de aardrijkskunde ingevoerd. Aardrijkskunde werd dus een zelfstandige wetenschap, terwijl het tot dan toe, alleen maar als hulpwetenschap werd beschouwd. Prof. Renard heeft een belangrijke rol gespeeld bij het tot stand komen van de studieprogramma's, samen met Pergameni, Du Fief, Van Overbergh en Halkin. Evenwel omdat noch Renard, noch de andere initiatiefnemers zelf geen hogere wiskunde hadden gestudeerd, hebben zij deze vakken ook niet in de opleiding voorzien, hoewel ze absoluut noodzakelijk zijn om de cartografie en de geodesie à fond te beoefenen. Men denkt dat dit een van de redenen was dat de nieuwe discipline maar weinig belangstelling kende. Maar een andere reden was voorzeker te vinden in het feit dat het om een innovatie ging waarvan men voorlopig het nut niet inzag. Renard zorgde wel voor een bijzondere ontplooiing van de fysische aardrijkskunde alsmede van de oceanografie, waarin hij uitzonderlijk bevoegd was en enkele van zijn studenten hebben onder zijn leiding, hieromtrent prachtig werk geleverd.

Renard die in 1883 uitgetreden was uit de orde van de jezuïeten, was als priester samen met o.m. Pasteur, lid van de *Société scientifique de Bruxelles*. Deze vereniging had haar devies ontleend aan het eerste

Vaticaanse Concilie (1869), nl. dat er geen onenigheid mogelijk was tussen het geloof en de rede. Bijna een kwarteeuw lang heeft Renard deelgenomen aan de werking van deze Sociëteit, en er felgesmaakte lezingen gehouden.

Evenwel in 1901 brak hij met de kerk, trad op 21 maart 1901 van dat jaar te Londen in het huwelijk en werd het jaar daarop lid van de loge *Les Amis philanthropes*. Hij was agnosticus geworden.

In 1902 verscheen van zijn hand nog het eerste deel van een vertaling van een van de eerste werken van Darwin: *Observations géologiques sur les îles volcaniques explorées par l'expédition du Beagle*. Maar hij was toen reeds ernstig ziek. Op 9 juli 1903 is prof. Renard overleden. Tal van gebeurtenissen uit zijn leven hebben, in die tijd van verankerde tradities, veel stof doen opwaaien. Nu is hij vergeten, maar hij was een uitzonderlijk mineraloog en een van de grondleggers van de aardrijkskundige wetenschappen aan de Gentse universiteit.

Alphonse Renard was tenslotte nog de leermeester van een andere pionier van de aardrijkskunde te Gent, prof. Jules Cornet (1903-1929), die in 1890 met de grootste onderscheiding de graad van doctor in de wetenschappen (groep aard- en delfstofkunde) behaalde, met een proefschrift getiteld: *Recherches micrographiques sur la nature et l'origine des roches phosphatées*, met prof. Renard als promotor. Jules Cornet, die zou uitgroeien tot een geoloog met wereldfaam werd in 1903 benoemd tot docent voor de fysische aardrijkskunde aan de Faculteit Wetenschappen van de Gentse universiteit. Immers op het gebied van de fysische aardrijkskunde had hij toen reeds een paar merkwaardige publicaties op zijn actief, nl. over de ontwikkeling van het rivierennet van België (1901) en over de geomorfologie van het Congobekken (1897 en 1901). Evenwel, twintig jaar later, ingevolge het tot stand komen van de tweetalige Nolf-universiteit in 1923 werd hij, hetzij onmiddellijk, hetzij kort daarop, ontlast van enkele van zijn cursussen. Zo ook van fysische aardrijkskunde aan de Faculteit van de Wetenschappen in oktober 1926. Aangezien ook in 1926 prof. Van Ortruy tot het emeritaat werd toegelaten, moest er voor vervanging in de "geografie" gezorgd worden. Toen kwamen de professoren Yvo Maes die er doceerde van 1926 tot 1945 en Gaston Gerard Dept (1900-1946). Maar daarmee zijn we in een andere periode terechtgekomen.

Volgende keer :
Steenkool in de Kempen
Evolutie in de geneeskunde en de farmacie

Noten
(217) Victor Fris, (1877-1925) een leerling van P. Fredencq en H. Pirenne, heeft nooit aardrijkskunde gedoceerd aan de universiteit, waar hij reeds in 1919 tot het docentenkorps ging behoren. Zie : H. van Werveke, *Victor Fris*, in : Rijksuniversiteit te Gent - Liber Memorialis, Notices Biographiques, 1913, dl. I, p. 198-201.
(218) Joos Florquin, *Prof. em. dr. Marcel Minnaert*, in : Ten huize van ..., Leuven, 1971, p. 285.
(219) Jean Charles Houzeau (1820-1888), geboren in de omgeving van Mons, legde zich na zijn humaniora als autodidact

toe op sterrenkunde en geofysica. Werd in 1874 de opvolger van Quetelet als directeur van het Koninklijk Sterrenkundig Observatorium te Brussel. Publiceerde belangrijk werk op het gebied van fysische aardrijkskunde, astronomie en meteorologie.

- (220) In verband daarmee, zie M. Agulhon, *Histoire vagabonde. I. Ethnologie et politique dans la France contemporaine*, Parijs, 1988, p. 103-104.
- (221) Zie R.A. Blondeau, *Mercator van Rupelmonde*, Lannoo Tiel, 1993, p. 17-18.
- (222) Voor P.-J. Wouters zie Université de Gand, *Liber Memorialis, Notices Biographiques*, 1913, dl. I, p. 173-175.
- (223) Pieter van der Beke, was een Gentenaar die leefde in de 16 de eeuw. Hij graveerde de oudst bewaarde kaart van Vlaanderen (1538).
- (224) Charles Louis de la Vallée Poussin (1827-1903), geboren te Namen. Werkte als geoloog onder J.-B. d'Omalius d'Halloy. Werd in 1963 hoogleraar in mineralogie en geologie te Leuven. Schreef meer dan honderd publicaties in verband met zijn specialiteit.

DE MARCEL MINNAERTPRIJS

Op zaterdag 21 maart 1998 wordt in het Delbekehuis (Keizerstraat 9-11) te Antwerpen, de Marcel Minnaertprijs uitgereikt aan volgende personen :

Aan één Vlaming : Roger A. Blondeau, voor zijn werk "Wetenschap in de taal der Vlamingen".

Aan drie Nederlanders : Kees Middelhoff, voor zijn boek "Holland nog nooit zo gezien" en aan Erik Nijhof en Peter Scholliers, editors van het boek "Het tijdperk van de machine".

De samenkomst is voorzien te 14 u.

Het begint met een uiteenzetting van Dr. Huib van den Doel, "Handicaps geen bezwaar !". Dan volgt de uitreiking van de prijzen. Vervolgens houdt R.A. Blondeau een referaat over "Het Nederlands in de geschiedenis van de bètawetenschappen". De samenkomst wordt besloten met een receptie met snacks.

In OMTRENT, het maandelijks magazine van het Davidsfonds, van maart 1998, worden de lezers ervan op de hoogte gebracht (p. 22) dat de Nederlander Kees Middelhoff de Marcel Minnaertprijs krijgt van de Unie Nederland-Vlaanderen, voor zijn boek "Holland, nog nooit zo gezien". Dat er tegelijkertijd ook een Vlaming die prijs krijgt, met zijn boek "Wetenschap in de Taal der Vlamingen", iemand die reeds meer dan 50 jaar lid is van het Davidsfonds en destijds tientallen lezingen heeft gehouden voor de Davidsfondsafdelingen in West-Vlaanderen, dat wordt niet vermeld.

KLEINE FISCALE KRONIEK

De medewerkende echtgenote

Sedert aanslagjaar 1990 wordt de echtgenote niet meer als een persoon ten laste beschouwd. Zelfs niet als ze absoluut geen inkomen geniet. Maar er is wel een speciale aftrekregeling voorzien.

Bij samenwonenden die een feitelijk gezin vormen, met of zonder kinderen, is deze speciale aftrekregeling niet van toepassing. Het zgn. feitelijk gezin bestaat voor de personenbelasting niet. Beide partners worden afzonderlijk belast, zonder rekening te houden met de persoon waarmee wordt samengewerkt. Zelfs als de levensgezellin (die geen echtgenote is) meewerkt in het bedrijf

van een zelfstandige, kan haar geen aandeel in de winst toegekend worden, tenzij zij ook als zelfstandige erkend is en samenwerkt in contractueel verband (en dus als zelfstandige onderworpen aan het sociaal statuut).

Bij zelfstandigen kan de *echtgenote* een deel van de winst op haar naam toegekend krijgen (voor de personenbelasting), dat normaal gelijk is aan 30 % van de netto-inkomsten van de man. Dit aandeel kan zelfs hoger gaan, als een hoger bedrag verantwoord is door de belangrijkheid van de prestaties. Die afzonderlijke winst is niet onderworpen aan het sociaal statuut.

De echtgenote kan zelfs een deel in de winst van de man toegekend krijgen als zij een eigen beroep uitoefent onderscheiden van dit van haar man. Als dat eigen beroep niet geheel haar tijd opeist en als haar netto-inkomen niet meer beloopt dan 385.000 fr. (index 1997).

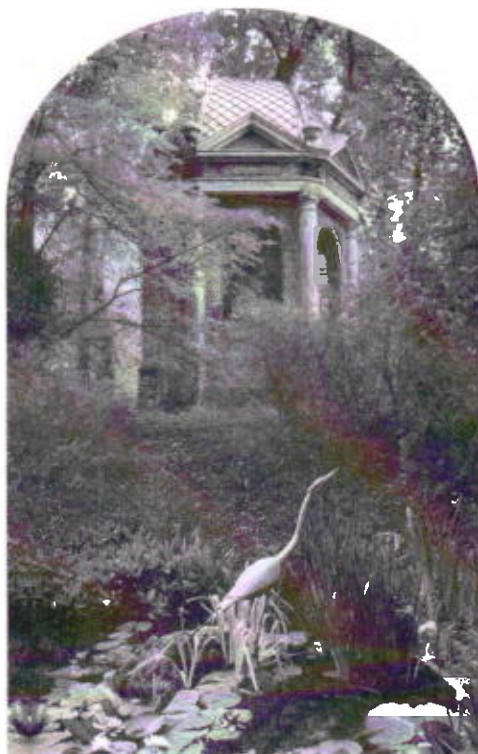
Serge BLONDEAU

Account. IDAC - Fiscaal Adviseur EHSAL

TUIN EN BEELD IN 'T COUTHOF

Tuinbeurs en expositie van hedendaags beeldhouwwerk

Vrijdag 1 mei, zaterdag 2 mei en zondag 3 mei van 10 u. tot 18 u.

Een voorjaarsprimeur in Poperinge : kas-teel 't Couthof opent weer zijn park voor het publiek. Rotary Club Poperinge organiseert er een driedaagse tuinbeurs en openlucht-tentoonstelling van beeldhouwwerk.

Het Couthofpark, in de 19de eeuw her-aangelegd door Baron Mazeman, in Engelse romantische stijl, heeft niets van zijn charme verloren. De idyllische eendenvijver, compleet met boothuisje en boogbrug, het prieel tussen de oude loofbomen en de indrukwekkende ommuurde moestuin : het is een

gedroomd decor voor een wandeling langs meer dan 60 stands met een ruim aanbod aan bloemen en planten, tuinmeubels- en accessoires, tuinaanleg, boeken en gereedschap, kortom al wat u zoekt voor de verfraaiing van uw eigen tuin. Wie bloemschikken wil leren of zich hierin wil vervolmaken, kan zich inschrijven voor een workshop op elke tuindag onder begeleiding van ervaren bloemenarrangeurs.

Maar de beurs biedt meer : een mooi parcours door potager, boomgaard, bos en park voert de bezoeker langs een tentoonstelling met verkoop van hedendaagse sculpturen, geschikt voor park en tuin, die tegen deze groene achtergrond uiteraard bijzonder tot hun recht komen. U vindt er zeer gevarieerd werk van o.m. Martine Bossuyt, Marc Bollion, Nele Boudry, Luc Coomans, Inge Dewilde, Christel Cauwelier, Jean Claeys, Pol Bonduelle, Jef Dekeyser, Walter De Buck, André Devis, Annie Demuynck, Lucien De Gheus, Jef Innegraeve, Marc Maes, Marcus Ravenswaaij en Marijke Deege, Walter Gryspeerdt, Dirk Platteeuw, Thierry Teneul, Etienne Verhellen, César Van De Poel, Jacky Demaeyer, Berard Verhaeghe, Daniël Ryckeboer, Jef Claerhout, Patrick Steen, Martin Vanelstande, Rose-Marie Vanwijnsberghe.

De toegangskaart 150 fr. (-12 j. gratis) geeft kans op 2 luxe overtochten naar Engeland voor 2 personen en 3 prachtige tuinstoelen en voor elke bezoeker is er een lenteverrassing.

Het is zeker : 't Couthof in de lente, tuin én beeld : zo'n unieke combinatie wordt een belevens voor elke groen- en kunstliefhebber.

Organisatie : Rotary Club Poperinge ten voordele van haar sociale projecten.

Info en inschrijvingen workshops tel/fax. 057/20 54 61 - 057/44 60 63.

NIEUW

KAPSTER
AAN HUIS

voor watergolf,
brushing, kleuren,
permanent, snit
dames & heren,
jong & oud.

Wendy NOLLET

Graaf van Hoornweg 6
8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 08 70

Rust Roest

1948 - 1998

**50 jaar koken met Jean Berquin
10 jaar Rust Roest**

Verjaardagsmenu

We vieren feest tot in de vroege uurtjes,
want het is de 10de verjaardag van Rust Roest !

Champagne
als verjaardagsdrink en een bordje afwachttertjes

Ganzenlever met zoetjes

Gegrilde Sint-Jacobsoesters op een zomers slaatje

Roomsoep van langoestineartaartjes en korstjes

Stoofpotje van asperges en erwtes met blokjes eendenborst

Sorbet van Tripel uit de streek

De beste stukken van het melklam, lentegroentjes en nieuwe aardappeltjes

Verjaardagstaart 10 Jaar Rust Roest

Koffie met versnaperingen

Aperitief, witte en rode wijnen, koffie, BTW, dienst, alles inbegrepen :

2.500 fr.

Dit menu wordt geserveerd iedere vrijdagavond,
zaterdagavond en zondagmiddag tijdens de maanden april en mei.
Reservatie : tel. (057)30 .00.46 en (056)34.37.65 - GSM (075)81.58.55

SPECIALITEIT :
Banketten
vanaf 15 personen,
op afspraak.

Rust Roest - Lindestraat 2, 8972 ROESBRUGGE

THEO RAISON en de Westhoek (vervolg van blz. 256)

loos verdriet werd gebeden voor de zielerust van de overledene. Buren en goede vrienden kwamen hun deelneming betuigen terwijl de jobstijding als een lopend vuurtje te Brugge werd verspreid. Architect Raison was immers een gevierd en voornaam Bruggeling uit "the society".

Tegen de avond echter kwam architect Raison van het station, toen nog op 't Zand, naar huis gestapt, hoorde van buren dat hij overleden was en viel zijn vrouw en dochter in de armen. De ware toedracht werd vlug achterhaald.

De dode in het tramrijtuig te Oostende had een naamkaartje van Th. Raison in zijn jaszakje steken. De snuggere Oostendse politie verwittigde haar kompanen te Brugge die op hun beurt de pastoor van St-Walburga op de hoogte brachten. De pastoor gaf opdracht aan zijn acoliet, *menère den oenderpaster* de jonge weduwe te condoleren en uit te zien of de architect met den hoogsten dienst kon begraven worden.

De tweede keer was het ernst. Na een leven van buitengewone werkkraft en onophoudende zelfstudie overleed Théo Raison te Brugge, achtenzestig jaar geworden, op 10 februari 1937.

SELFMADE MAN

Théo Raison werd te Rijsel geboren op 17 januari 1869 als zoon van een laarzenmaker. Amper veertien jaar oud werd hij wees en reisde mee met de gouvemante naar haar roots, Bruges-la-morte (5), de middeleeuwse stad met haar beklemmende sfeer in het miezerige en fascinerende Vlaanderen.

Hij studeerde aan de Stedelijke Academie te Brugge, ging in de leer bij timmerlieden en metsers en werd door zelfstudie één van Brugges voornaamste architecten, die samen met Viérin, Vermeersch, Dujardin e.a. gebouwen in neogotische- en classisistische stijl te Brugge liet optrekken.

Het waren toen vooral Engelsen op *bedevaart* naar Waterloo, waar Napoleon in 1815 werd verslagen door de IJzeren Generaal Wellington, die te Brugge bleven plakken en er het goede weer maakten. Het leven was er goedkoop, de sfeer uniek, gebouwen en straatjes bekoorlijk, kortom het stille Brugge werkte aanstekelijk. Zij hadden interesse voor de oude architectuur en hadden een vinger in de pap bij de behoeve autochtonen. Een ganse kolonie Engelsen vestigde zich te Brugge met eigen winkels en kunstenaars, kerk en pensionaat e.d.m. In hoofdzaak waren zij het die in de 19de eeuwse strijd tussen katholieken en liberalen partij kozen voor de eersten en het middeleeuwse Brugge tegen de vernieling en het modernisme behoedden. Théo Raison leerde de katholieke schepen van Openbare Werken, Alfred Ronse, senior kennen. Hij was advocaat te Brugge, mecenas van oude gebouwen en voorzitter van de Commissie voor

Stedenschoon. Het was echter met Alfred Ronse, junior, zoon van de vader, dat hij bevriend werd en tijdens Wereldoorlog I *Fermes Types et Constructions Rurales en West-Flandre* schreef.

Raison liet zich tot Belg naturaliseren wat hem toen vijftig frank kostte en huwde, een paar dagen na het verlijden van het huwelijkscontract bij de notaris op 8 september 1891, Marie Bouckhout. (°Brugge 16.9.1866 - † Brugge 31.1.1925).

Hij vestigde zich als architect in de Vlamingsstraat 24, op een zuchtje van de markt, waar zijn vrouw een tabakswinkel runde. Kanunnik E. De Zeine vertelde ons dat grootvader Raison méér kunstenaar was dan zakenman en nooit over geld beschikte. Vaak verwezenlijkte hij projecten (zoals b.v. het plaatsen van een schoorsteen in wit steen) die hij zelf bekostigde omdat dit per sé in het geheel van het concept paste.

In tal van Brugse straten (Langestraat 126, Spiegelrei 6, Nieuwstraat 10, Gulden-vlieslaan 50, Wapenmakersstraat 1 en 3, Moerstraat 102, Korte Vuldersstraat 27 e.a.) getuigen prachtige verwezenlijkingen voor het gedreven vakmanschap van architect Théo Raison. (6). In 1923 werd zijn vrouw zwaar ziek en overleed op 31 januari 1925. Hij overleefde haar twaalf jaar en stierf te Brugge op 10 februari 1937.

Niet alleen te Brugge, maar ook voor de Westhoek en een groot stuk van West-Vlaanderen heeft Raison geijverd voor mooie, rationele en verantwoorde gebouwen, opgetrokken in een stijl coherent met landschap, bewoners en traditie.

Elie E. Balduck

Noten

1. Alfred Ronse, conseiller provincial et Membre du Bureau du Comice Agricole à Ghislies et Théo Raison, Architecte à Bruges et Membre de la Commission Provinciale pour l'embellissement de la vie rurale. Uitg. Brugge, Charles Beyaert 1918.
2. Charles Van Nielandt, *Hoppremies geven is crimineel*. Het Wekelijks Nieuws 20.2.1998.
3. Prof. dr. Denis De Keukeleire, *Ho(o)p doet leven. De oogst van hop in 1998 is overbodig*. Tijdschrift Universiteit Gent, januari 1998.
4. Eén gemet(e) (mesure d'Ypres) telt 44 a.
5. Nu Vlamingsstraat 26, bewoond door mevr. van Troyen, kleindochter van Th. Raison.
6. Cfr. Georges Rodenbach, *Bruges-la-morte* (1892).
7. Zomer 1998 verschijnt een biografie over Théo Raison bij de auteur, Karel Vande Castele. Pemenhoek 36, 8620 Nieuwpoort. Tel en fax 058-23 60 98.

Wij danken Pierre Bonte, Anna Catherine van Troyen en Karel Vande Castele voor nuttige gegevens, illustraties, e.d.m.

Communie 1998
allernieuwste communieprenties,
fotohouders,
communieprenties met foto,
uitnodigingen, menu's, ...

Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1 - Roesbrugge

NIEUWPOORT - 4 tot 19 april 1998 24e Frans-Vlaamse veertiendaagse

Zaterdag 4 april :

16 u. : opening in de feestzaal vismijn

Zondag 5 april :

9 u. : daguitstap binnen de poorten van Sint-Winoksbergen (org. VTB). Start aan rustoord "De Zathe", Astridlaan 103.

10.30 u. : prijsuitreiking Frans-Vlaanderen-wedstrijd Stichting Orde Driekoningen met optreden Nieuwpoort Concert Band in feestzaal vismijn met receptie

15 u. : optreden Kon. Kath. Fanfare in Albert I-laan en Zeedijk

Dinsdag 7 april :

20 u. : "De hop in 1998" door dr. E. Duboskeldt en prof. A. Maton in "t Kasteeltje", Hoogstraat 2 (Org. : Culturele Raad)

Zaterdag 11 april :

20 u. : "Zwijg kleine" door toneelgroep "In deugd en vreugd" uit Vlamertinge, in feestzaal vismijn

Zondag 12 april :

11 u. : beiaardconcert door beiaardier P. Bourgeois

15 u. : wandelconcert door Harmonie Batterie Municipale van Cappelle-la-Grande

Dinsdag 14 april :

15 u. : dianamiddag over Frans-Vlaanderen door Ph. Despriet in "Cosmopolite", Albert I-laan 141 (Org. VVV)

Donderdag 16 april :

14.30 u. : seniorennamiddag met optreden Johan Vandenberghe in paviljoen, Kaai 53 (org. Gezins- en Seniorenraad)

Zaterdag 18 april :

8 u. : reis naar Frans-Vlaanderen

Zondag 19 april :

10.30 u. : Leo Camerlynck over "Frans-Vlaanderen en de Kaap" in "t Kasteeltje", Hoogstraat 2 (org. werkgroep literatuur van de Culturele Raad)

15 u. : prijsuitreiking autozoektocht Frans-Vlaanderen met optreden Kon. Philharmonie in feestzaal vismijn, Kaai (org. werkgroep Sea-scouts & stadsbestuur).

Info : Dienst Toerisme en Cultuur, Marktplein 7, 8620 Nieuwpoort, tel. 058/22.44.44.

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER
Roland

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken : gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnepanelen

Waaenburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

BEAUVOORDSE GEZONDHEIDSMARSEN

"MEMORIAAL WALTER DEVOLTER"

overleden tijdens wandeltocht van APELDOORN (Ned.) op 12 juli 1994, medewerker aan de Beauvoordse marsen.

Met **Paasmaandag 11 april** gaat de 29ste uitgave van de Beauvoordse Gezondheidsmarsen van start. Het begint met de afstand Beauvoorde - Bergen (Frankrijk) - Beauvoorde, goed voor 50 km langs landelijke en rustige weggetjes, door de oude vestingen van Vauban die Bergues omcirkelen, voorbij zijn Vlaamse belfort en in de terugtocht langs de middeleeuwse markt van Hondshoote met zijn 82 meter hoge bakstenen spitse kerktoren. Op de markt van Bergen is het de adjoint ofte schepen Devos die de controlestempel plaatst en elke wan-

delaar uitnodigt voor een glas bij de sympathieke waard Michel van l' Univers. Onderweg is er om de circa 8 km een rust- en controlepost met een krachtensteuntje onder de gedaante van een Beauvoordse wafel, een blozend appeltje, een toast met de Beauvoorder Pâté.

Op **Paasmaandag** krijg je het nieuwe tweede deel : nog eens vijftig km, voor de tweede keer van Beauvoorde naar Veurne met ontvangst in de sympathieke bar van de Veurnse brandweer, stappen over de gerenoveerde historische Veurnse Markt, door het wondermooie park in zijn lentetooi, richting Adinkerke, volg de Westhoek-duinen van De Panne, langs de zee en kom terug via het grenspad. Vanop de hoge duin bij de kampeerplaats "Peroquet" geniet je van een laatste panoramablik op die onmetelijk mooie

zee ! Nu komt de afdaling naar de "Drie Vijvers", op naar de 3000-jaar-oude duinen-gordel van Ghyvelde, door de Franse Moeren naar de laatste rustplaats Sint-Antoine, om eindelijk langs de kortste weg Beauvoordewaarts, in de Driekoningenschuur te belanden en bij een Hommeltje of een Prior van Watou uit te blazen.

Wie de internationale 100 km van de Westhoek wandelde, krijgt bij aankomst een mand met Beauvoordse streekspecialiteiten.

Andere afstanden op Paasmaandag : 5, 10, 15, 20, 25, 30 en 40 km, alle even goed bewegwijzerd en beschreven, naar ieders maat en vermogen. Ook voor de 25 en 30 km werden nieuwe parcours uitgestippeld richting Izenberge, Gyverinkhove, Beveren a.d. IJzer met het prachtig panorama op de IJzervallei bij de monumentale stenen Broekmolen ! De Grensstraat loopt door een mooi stuk minder bekende natuur en bereikt de Beverenstraat in Leisele. Daar ontdek je de uniek gerestaureerde kasteelhoeve Inghels (16de eeuw) en de nog draaiende Stalijermolen. Toch even bewonderen. In "Den Vetten Os" op Leisele-markt wacht de immer jonge waardin Jeanneke je met de glimlach op, klaar om je dorst te laven en je wat moed in te spreken.

Onder de deelnemers voorziet het lot voor één op twee een Veurne-Ambachts koekenbrood, maar voor de 100 km-wandelaars is er het streekpakket bij aankomst in de 17de eeuwse Beauvoordse Driekoningenschuur.

Wandelen met de familie Devolder kan om 13.30 u. voor de 10 km, in herinnering aan vriend Walter Devolder, naar wie, sinds zijn overlijden, de Beauvoordse Gezondheidsmarsen genoemd worden.

Loopwedstijden worden er ondertussen ook georganiseerd. Vanaf 13.30 u. worden de inschrijvingen genoteerd in de bib naast het Beauvoorde-kasteel. Afstanden van 150 tot 5.000 m voor elke leeftijdscategorie ! En weet dat elke loper met een prijs naar huis gaat. De 5 km-lopers starten aan het Beauvoorde-kasteel om 16 u., elke zegge het voort.

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

Geert DOOLAEGHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

✕ Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	✕ Lamppetroleum
✕ Gasolie diesel	✕ Mazouttanks
✕ Smeermiddelen	✕ Veevoeders
✕ Kolen	
✕ Gas	

Kris Wyffels

T I M M E R B E D R I J F

Hondshootestr. 18
8691 Beveren a.d. IJzer
tel. (057) 30 18 64

Prof. O. R. Ryckeghem
8972 Roestbrugge
tel. (057) 30 14 32

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabrikatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

GRATIS EN VRIJBLIJVEND
PRIJSOFFERTE

KORTING
50-PLUSERS

MET
WAARBORG

TANLABO RAHEEN

GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !

Bruggestraat 75, POPERINGE - Tel. 057/33 86 47
Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

FOULON

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 18 tot en met zaterdag 21 februari

SINAASAPPELS "PLAY BOY"

3 KG / 90 BEF

EXTRA JONAGOLDEN

4 KG / 110 BEF

KIWI'S

12 stuks voor 99 BEF

NIEUWE AARDAPPELEN "NICOLA"

4 KG / 99 BEF

SPECIALE PROMOTIE : KROPSLA !!!

Voor iedere klant een violetje GRATIS !!!

Dromen van een eigen huis?

**BOUWEN, KOPEN
EN VERBOUWEN**

De ASLK zorgt
voor vaste grond
onder uw dromen.

ASLK
BANK-VERZEKERINGEN

De ASLK maakt het u graag gemakkelijk.

ASLK

Bankier waar ik best mee opschiet

EDDY AMELOOT

Prof. O. Rubbrechtstraat 14, 8972 ROESBRUGGE
057/30 08 66 - 057/30 12 42 (privé) - 075/91 83 15

officieel verdeler

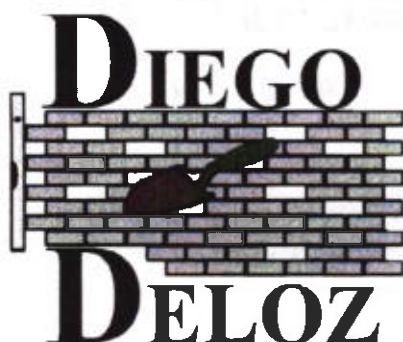
Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

PETRAVER NV
Petroleumprodukten Andy Vermeersch

- ☆ Gasolie
- ☆ Diesel
- ☆ Petroleum
- ☆ Benzine
- ☆ Tankstation
- ☆ Oliën
- ☆ Smeermiddelen
- ☆ Kolen
- ☆ Brandhout

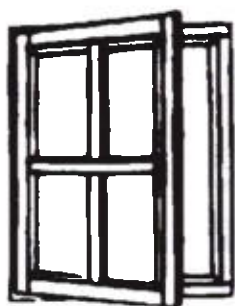
***Wij verzekeren een snelle
en trouwe bediening
aan de laagste prijzen.***

NIEUW : BUTAAN & PROPAANGAS

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

**Schrijnwerkerij
Kristof REGHEERE**

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaenburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaenburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

K.B.G. Roesbrugge-Haringe

Op donderdag 2 april 1998 vieren wij samen feest : wij gedenken dan dat onze plaatselijke afdeling van onze KBG-beweging al minstens 35 jaar bestaat ... en dat moet gevierd worden.

Wij zijn blij u allen te kunnen uitnodigen op 2 april aanstaande naar het Kristen Volkshuis.

Om 11 uur vieren wij er samen eucharistie voor onze levende en overleden leden met daarin een korte paasbezinning.

Daarop volgt een smakelijk aperitief en middagmaal : soep, koetong in groentekrans en 1 consumptie, koffie met gebak ... dat alles voor 520 Bf. per persoon.

Eens het buikje vol zullen wij in forme zijn om mee te leven met de fratsen van onze verworven groep uit Reningelst (vroeger met onze betreurde Robert Bafcop).

Terwijl wij gezellig aan tafel zijn wordt er rondgekomen met lotjes voor een tombola. De trekking gebeurt nog diezelfde dag, op het einde van de bijeenkomst en dus alleen voor de aanwezigen.

Mogen wij u vragen in te schrijven vóór maandag 23 maart 1998.

Wij zullen blij zijn u daar heel talrijk aanwezig te zien ...

HOBBYTENTOONSTELLING

Twee jaar geleden heeft er te Roesbrugge-Haringe een geslaagde hobbytentoonstelling plaatsgevonden. Dit was buiten verwachting een echt succes geworden. Op vraag van meerdere exposanten en van het A.C.W.-bestuur zouden we dit jaar, nl. op O.H.Hemelvaart, donderdag 21 mei weer de knappe werkjes van onze eigen kunstenaars willen voorstellen. Wie wenst deel te nemen en zijn kunde en werkjes even wil in de belangstelling brengen, doch zonder commercieel doel, kan zijn naam opgeven aan Jozef Deschuytter, Weggevoerdenstraat 3, 8972 Roesbrugge - tel. 057/30 00 09.

**WERKGROEP
ST.-JAN TER BIEZEN**

Uitslag van de schatting. De geldpot bevatte 3.890 Bf.

De eerste prijs (koffiezet) ging naar José Deweerdt, de tweede prijs (koffiezet) ging naar Aloïs Gryson en de derde prijs (waterkoker) ging naar Joël Vandemaele. Aan alle schatters hartelijk dank.

Ook nodigen we nogmaals alle geïnteresseerden uit op onze maandelijkse hobbynamiddag, elke eerste woensdag van de maand om 14 uur bij Eudore en Maria in "De Ster". Nieuwkomers zijn altijd welkom, wie afwezig is mist iets ! Verantwoordelijke : Lieve Spenninck, Kapellestraat 19, 8970 Poperinge - tel. 057/38 82 50.

BOKADO is jarig !

Tijdens het Paasweekend vieren we feest met tal van verrassingen :

- een glaasje voor iedereen.
- iedere dag een geschenk te winnen.
- aankopen op klantenkaart tellen dubbel.
- op 21 en 22 maart een voorsmaakje op onze grandioze opendeurdagen
- voorstelling van onze nieuwste artikelen, enz ...

Er zijn terug een massa aan nieuwe artikelen binnen !

NIEUW ! NIEUW !

Tuinbeelden en fontein. Nu in vier afwerkingsniveau's :
brons, koper, bruine en witte afwerking.

Gedurende deze dagen **10 %** korting

Tot dan !!!
Nadine

BOKADO, Terenburgseweg 11, 8972 PROVEN - Tel. 057/30 05 66

OPEN : alle dagen van 9 tot 12 u. en van 13.30 - 18.30 u. • Gesloten op woensdag

MASSABEHANG

*Op vrijdag 27 maart
openen wij onze nieuwe winkel.
Graag verwelkomen wij U die avond
voor een drink vanaf 19.30 uur.*

Marnix & Martine

MASSABEHANG

Prof. O. Rubbrechtstraat 67 • Roesbrugge • tel. 057/30 10 20

VRIJDAG 27 t.e.m. MAANDAG 30 MAART 1998

OPENDEUR

ons ruim assortiment

BEHANGPAPIER

steeds ± 400 soorten in voorraad

VERVEN

IN VOORRAAD

*(alle andere merken op bestelling)
levering binnen 24 uren*

GLASGORDIJNEN

Ado, Gardisette, Weyers, Unland, Aristo, ...

OVERGORDIJNEN

Ado, Gardisette, Ansto, Venillia, Vriesco,
steeds de beste prijzen ! GRATIS meten en plaatsen !

VLOERBEKLEDING

vanaf 189 BEF/m² (4 m breed)

VASTTAPIJT

vanaf 269 BEF/m² (4-5 m breed)

TAPIJTEN SYNTHETISCH

(vb. 2-3 m 3.499 BEF) WOL vanaf 5.999 BEF 2/3 m

VLIEGENDEUREN, DONSDEKENS

Alle onderhoudsprodukten

VRIJDAG 27 t.e.m. MAANDAG 31 MAART 1998

MASSA BEHANG

Prof. O. Rubbrechtstraat 67
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 10 20

**UITZONDERLIJKE
VOORWAARDEN**

Openingsuren
tijdens de
opendeurdagen :
van 9 tot 12
en van 13 tot 19 u.
**OOK OPEN
OP ZONDAG**

-10%

-20%

-30%

-40%

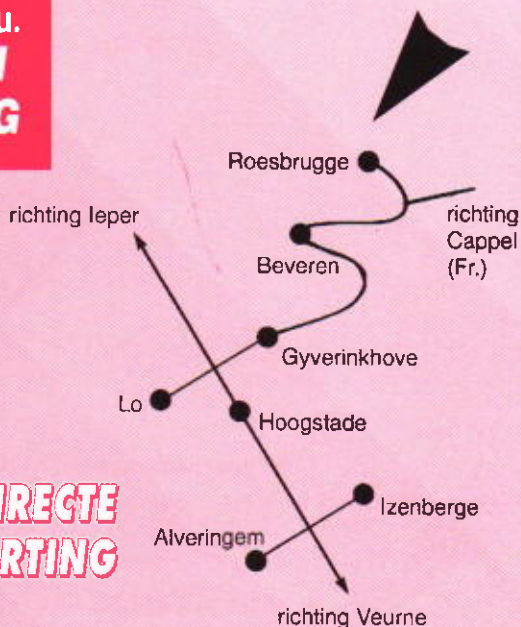
Bij uw bezoek (zonder aankoopverplichting)
geeft onderstaande bon recht op een
GRATIS GESCHENK (een per gezin)

Naam :

Adres :

Tel. :

**DIRECTE
KORTING**

VOOR AL UW FEESTEN Gasthof

Huwelijks- feesten*

(tot 250 personen)

**gratis
een prachtige
ceremoniewagen
(witte cadillac met open dak)
of paardenkoets
of luxe
bruidskamer.*

Communie- feesten

*ook afhaaldienst
mogelijk.*

Familie- en jubileum- feesten

Recepties

*bij mooi weer
in onze
prachtige tuin.*

Rouw- maaltijden

Het menu wordt zorgvuldig en naar uw wensen samengesteld.

Ruime parking !

Familie NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73, 8972 Proven - tel. 057/30 03 35 - Sluitingsdag : dinsdag

Schoonheidsinstituut

Natacha

Parfumerie - Pedicure - Manicure - Maquillage - Esthetiek - 2 Zonnetunnels

Jaarlijkse opendeurdagen op 20, 21, 22 en 23 maart.

Tijdens deze dagen **10 % KORTING** op alle artikelen.

Speciale promotie op de zonnetunnel 10 + 5 GRATIS

(profiteer en schrijf nu in)

Op vrijdag 20 en zaterdag 21 maart

GRATIS doorlopende demonstratie van pedicure en maquillage

Vrije ingang !!!

Prof. O. Rubbrechtstraat 44, 8972 Roesbrugge - op afspraak : 057/30 14 12

Open van 9.00 - 12.00 uur - en van 13.30 - 19.00 uur. Gesloten op zondagnamiddag en dinsdag

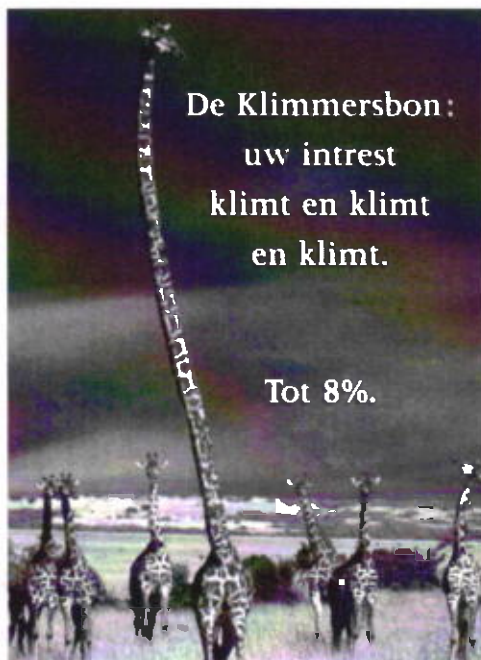
Uitzonderlijk open op zondag 22 maart van 10.00 tot 19.00 uur.

HSA - WONINGKREDIET

Batibouw of niet, klant of niet, altijd de beste voorwaarden voor alle kredieten.

Autoleningen, verbouwlening,
bouwgrondlening, investeringskredieten, landbouwleningen.

De Klimmersbon :
uw intrest
klimt en klimt
en klimt.

Tot 8%.

Een opbrengst tot 8 %*

**HSA-Spaarkrediet
steekt zijn nek uit !**

De klimmersbon van HSA-Spaarkrediet is een unieke kasbonformule. Het principe is heel eenvoudig. U zet uw geld voor 5 jaar vast. Vervolgens brengt uw geld elk jaar meer intrest op, tot zelfs 8 %* in het 5de jaar. Een eenzaam hoog percentage. Dat bovendien gewaarborgd wordt. U bent nu al zeker van uw opbrengst.

Ook onze andere kasbonrentes staan nu op éénzame hoogte.

*bruto-rendement op jaarbasis voor het 5de jaar, tarief van 01/03/1998.

HSA - SPAARKREDIET

Kantoor
Geert VANDENBUSSCHE - DESCHUYTTER

Haringestraat 37, 8972 ROESBRUGGE-HARINGE - Tel. 057/30 09 86 - n° C.D.V. 25.166

EUKANUBA®

HET BESTE DAT U KUNT DOEN VOOR UW HOND

vanaf nu : Regular : 15 kg + 3 kg GRATIS
vanaf 16 april : GRATIS VOEDINGSTROMMEL
bij aankoop van 3 kg Eukanuba

verdelers :

HOBBYZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE - Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

Verkoop van voeders voor honden, katten en alle neerhofdieren.

Hondenkorrels :

- Royal Canin
- Bento
- Doko
- Oké croc
- Eukanuba

**Gans het jaar door
op alles
voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart**

Hondentoiletage aan huis

Gediplomeerde hondentrimster

"Sabine"

tel. 057/40 00 97

Verkoop van alle populaire rassen met deskundig advies, ingeënt en ontwormd.

NIEUW !!!

- **Neofresh** : reinigingsmiddel
tevens ontsmettend en luchtverfrissend
- **Sapristie** : hondenparfum
- **Fluosky** : kauwbeentjes voor de hond
met fluor, vermijdt slechte adem
- **Kernarit** : vitaminen voor de hond
zorgt tevens voor een mooie glanzende vacht

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

**Uw bestelling THUIS GELEVERD
op donderdag**

VERSE GROENTEN & FRUIT

van 20/03 t.e.m. 22/03

Kiwi 10 stuks voor **79,-**
Champignons bakje voor **29,-**

VOOR UW TUIN

Bloemen- en groentezaden
Plantajuin - Sjalotten
Potgrond 20 l **39,-**

PET-FOOD

Visvoeding **69,-**
Pouch 150 gr - kip & lam **18,-**
- rund & kalkoen

TEXTIEL NIEUWE COLLECTIE

- Babypakjes
- Joggings tot 16 jaar
- Kinderkleding
- Slaapkledij

NON-FOOD

Ajax 1 l **79,-**
- Lavendel - Bloemenweelde
- Lentebloem - Zomerbloem
WC papier 10 rollen **65,-**
Vileda dweil **2 + 1 GRATIS 229,-**

VOEDING

HOOR DE KLOKKEN LUIDEN ...

Ruime keuze, verschillende smaken
- melk, fondant,
witte en decor chocolade
- Een geschenk voor PASEN
- Paaseieren gevuld
vanaf 39,-/100 gr
- Getempeerde figuren
- Paashaas 25 cm **45,-**
- Holle eieren 250 gr **69,-**

Napoleon Lempur **39,-**
Vondemolen Peperkoek 500 g **32,-**
- met en zonder suiker
Delacre Tradition 500 gr **199,-**
Hotelcake 500 gr **79,-**
Effi confituur 330 gr **59,-**
Saroma 74 gr **19,-**

- Vanille - Chocolade
- Caramel - Aardbei
Knorr Soepen **25,-**
- Tomaten - Kip
- Tom./Groenten - Groenten

Zalm E.F. 213 g **59,-**
Kronenbourg 24 st. **289,- + lgg.**
Fanta/Sprite 4 x 1,5 l **164,-**
Sixtus Pater 33 cl **26,- + lgg.**
Kasteelbier 4 x 33 cl **155,-**

TOPPER

van 20/03 t.e.m. 29/03

**GEKOOKTE
ACHTERHAM
290,-**

CHARCUTERIE

Petit Paris **290,-**
Gentse kop **220,-**
Filet de Sax **460,-**

**JONGE KAAS
1/2 kg
102,-**

ONS KAAS- HOEKJE

Oud Brugge **390,-**
Geitekaas **450,-**
Boursin 150 g **83,-**
St. Maarten Light **390,-**

ZUIVEL

Inex drinkyoghurt 1 l **33,-**
Halfvolle melk Winny 6 x 1 l **126,-**
Alpro bakken & braden 500 g **75,-**
Bladerdeeg 450 g **45,-**

NATUUR- EN DIEETVOEDING

Ritter Saffloerolie 750 cc **199,-**
Pionier Vruchtenkoffie 500 g **155,-**

Folder geldig van vrijdag 20/03 t.e.m. 05/04 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (3)

Pastoor Cool (te Haringe van 1706 tot 1743)

Tussen pastoor Dewintre (zo schrijft hij zelf zijn naam) en pastoor Cool, treffen we in de opvolging een hiaat van 8 à 9 jaar (van 1697 tot 1706). Gedurende die tijd fungeerde onderpastoor Lamour als dienstdoende pastoor. Voor de bediening van de kapel in het dorp werd hij o.m. ook geholpen door een priester van Poperinge, de heer Vanderleeuw, die op en neer pendelde op zon- en feestdagen.

Dat de komst van een nieuwe pastoor zoveel vertraging opleep, lag aan betwistingen tussen het bisdom Ieper en de Abdij van St. Augustinus van Terenburg, die de rechten van het patronaat over de parochie bezat. De abt beriep zich op zijn aloud recht iemand van zijn keuze als pastoor aan te duiden. (Pastoor Dewintre vermeldt nog uitdrukkelijk dat hij zijn benoeming heeft van de abt). Het bisdom wrong tegen, hetzij omdat het het benoemingsrecht naar zich wilde toehalen, hetzij omdat het weigerde de benoeming door de abt gedaan, canonisch te bekrachtigen.

Voor ons onderwerp doet dit proces (dat tegen de abt uitdraaide) weinig of niets ter zake, maar het is een treffende episode in de streving van het bisdom Ieper naar een grotere onafhankelijkheid en autonomie t.o.v. de norbertijnenabdij die nu in een ander bisdom lag en zelfs in een ander land. (1)

In zijn houding tegenover Roesbrugge en zijn kapel liep Cool verder in het spoor van zijn voorganger, maar hij ging veel heviger tekeer. Zijn wreveld was voelbaar tot in kleine dingen. Het was maar een klein maar toch tekenend en ophefmakend incident, dat de "Troostverwachters", een rederijkerskamer die een Roesbrugse prestatie was, bij het overlijden van hun gouverneur niet binnen mochten in de kerk te Haringe (hun parochiekerk!) omdat ook de "nar" van de kamer zich bij het gezelschap bevond (2). Voor dat banale feit zich voordeed (in 1720) waren veel ergere dingen gebeurd.

Komst van een eigen kapelaan

Onder het pastoraat van de heer Cool was het, dat voor 't eerst een diocesaan priester vaste bedienaar werd van de kapel te Roesbrugge met verblijfplaats aldaar. Het was een leperling met name Judocus De Wee. Hij moet te Roesbrugge gekomen zijn rond het jaar 1710 (waarschijnlijk zelfs vroeger) en was er zeker in het jaar 1712.

Was hij officieel onderpastoor van Haringe? Pastoor Cool verstond het in elk geval zo: dat de taak en de bevoegdheid van de kapelaan niet verder ging dan het instaan voor bepaalde gelezen of stille mis-

sen die in de kapel opgedragen moesten worden en het geven van wat catechismus-onderricht op zondag. Hij mocht geen haarbreed verder gaan tenzij met uitdrukkelijke toestemming van de pastoor. Solemnelle of "gezongen" missen opdragen zonder diens vergunning was dus reeds uit den boze. En hij diende steeds goed voor ogen te houden dat de kapel niet afhing van hem, noch hij van de kapel, maar beide van de pastoor van Haringe, die, en alleen hij, de volledige jurisdictionele macht had ook over Roesbrugge. Maar nooit of nooit noemt pastoor Cool de heer De Wee "onderpastoor" van Haringe. In de processtukken waarover verder sprake, wordt hij evenmin onderpastoor genoemd. Men spreekt steeds over hem als over de "kapelaan van Roesbrugge" of de "kapelaan van de kapel van Roesbrugge" ... doch de pastoor drukt er herhaaldelijk op dat hij toch ook maar in "oneigenlijke zin" en onterecht kapelaan van de kapel genoemd wordt. De eigenlijke kapelaan, houdt hij vol, is de Terenburgse wijkheer uit de proostdij Beauregard.

Hoe dienen we dit alles te verstaan? Het loont de moeite even bij die vraag stil te staan tot beter begrip van wat verder volgt. Kunnen we zeggen dat de heer De Wee "door het bisdom benoemd" werd? De aanstelling van een onderpastoor of kapelaan verliep toendertijd niet zo streng gereglementeerd als de benoeming van een pastoor op een parochie. Veelal waren het de parochianen met hun pastoor of met de "hoofdman" van de parochie, die een priester die nog op zijn eerste pastorale taak wachtte (en die konden talrijk zijn) uitnodigden tot de bediening. Of was het de jonge clericus-priester die erom verzocht en aanvaard werd? Pastoor De Wintre vertelt uitdrukkelijk dat zijn onderpastoor, de heer Lamour, op verzoek van parochianen en pastoor naar Haringe gekomen was. Eens zover stuurde de pastoor het aanvaardingsformulier naar het bisdom voor het bekomen van de nodige preek- en biechtjurisdictie. Dat laatste zou men dus kunnen aanzien als een "bekrachtiging" of "aanvaarding" door het bisdom eerder dan als een strikte rechtstreekse "benoeming".

Te Roesbrugge gebeurde iets gelijkaardigs doch met de onvermijdelijke varianten gezien de heel aparte situatie van de kapel. Ze was eigendom van de heer baron van Ingelmunster die steeds als dusdanig erkend wilde worden. Ze viel onder het patronaat van de St.-Augustinusabdij van Terenburg. En ze bevond zich binnen het parochieterritorium, dus binnen het pastorale rechtsgebied van de pastoor van Haringe. De Roesbruggenaren gaan steeds maar met groter durf ageren voor een stabiele kapelbediening en een grotere onafhankelijkheid van Haringe. Ze zien als hulpmiddel daartoe het bezit van een eigen seculiere priester

met vaste standplaats in hun midden. Ze vinden de heer De Wee daartoe bereid. De baron gaat akkoord. De abt van St.-Augustinus gaat akkoord. Nu kan de pastoor niet anders dan, hoezeer ook tegen zijn zin, zich neerleggen bij het verlangen van zijn Roesbrugse parochianen. De opdrachten waartoe de heer De Wee aanvaardt wordt zijn echter, zoals hoger gezegd, uiterst beperkt en de pastoor zal met argusogen erop toezien dat hij ze niet te buiten gaat. De Roesbruggenaren kunnen van hun kant niet anders dan dit in beginsel aanvaarden. De pastoor stelt dit dan ook voor als een "overeenkomst" tussen parochianen en kapelaan. Cool heeft De Wee zelfs nooit in het bisdom voorgedragen tot het bekomen van biecht- of preekjurisdictie. (3)

De Wee lijdt gebrek

Aanvankelijk schikte de heer De Wee zich in wat hem onvermijdelijk scheen. Het kon echter niet anders of hij moest het moeilijk krijgen om te voorzien in zijn levensonderhoud. Met uitzondering van het gedeelte dat hem toekwam van de misstipendia beschikte hij over geen enkel inkomen. Geen casueel van huwelijken of begrafenissen. Geen gezongen missen of plechtige diensten. En ook de offerandegaven van de kapel werden door de pastoor opgeëist als hem rechtens toekomende. De kapelaan was dus aangewezen op de goedwilligheid en de vrijgevigheid van de Roesbruggenaren of andere mecenasen.

Er groeit evenwel een hechte band van solidariteit tussen de inwoners van het dorp en hun kapelaan. In de pogingen om hem te hulp te komen en samen met hem blok te vormen tegen de pastoor, neemt de schuttersgilde van St.-Sebastiaan het voortouw. Een afvaardiging gaat naar het bisdom om te zijnen gunste te pleiten bij bisschop Martin De Ratabon. Die is van oordeel dat aan de heer De Wee toegelaten moet worden ook gezongen missen en diensten te doen, en het offerandegeld voor zich te houden. De pastoor houdt evenwel het been stijf en wil er niet van horen. Het wordt later besproken in het proces.

Een tweede poging bestaat erin beklag te gaan doen bij de heer baron. De kapel is immers van hem en is als dusdanig nog altijd kapel van het kasteel, al verblijven de heren van Rohardsbrugge al lang niet meer ter plaatse. De baron kiest duidelijk voor Roesbrugge, maar gaat voorzichtig te werk en bespreekt de kwestie eerst met zijn baljuw, de heer Van der Fosse. Die gaat op zijn beurt de pastoor interpellieren. Aldus krijgt de heer Cool weet van de aanklacht, alsook dat die aan de baron werd overgemaakt bij monde van de heer Jaak Willem Gobert,

eveneens in dienst van de baron als griffier voor diens eigendommen te Roesbrugge.

Onmiddellijk ziet en doorziet de pastoor een tegen hem opgezet complot. Hij zet het te zijner verdediging aan de baron uiteen bij schrijven de dato 4 april 1715. "Mijn Edel Here," en ik vat samen : "Geheel de affaire is een doorgestoken kaart. Gobert is immers gehuwd met de eigen zuster van de hoofdman van de St.-Sebastiaansgilde. Het laat geen twijfel, dat het is op aanstoken van diezelfde Gobert dat de schuttersgilde zich zo driest tegenover de pastoor durft opstellen. Hij belooft immers dat hij wel ervoor zal instaan dat de baron met hen mede standpunt zal kiezen tegen de pastoor, "ende apparentelijk omme 't selve uyt te werken hij spreekt onbetaemelijk dat ick de heer De Wee zijn levensmiddelen soude willen afnemen". Allemaal laster en gekonkeloes."

De Wee wordt rebel

De kapelaan geraakt het stilaan beu in alles gekortwiek te worden en niet tegemoet te kunnen komen aan de, naar zijn oordeel, legitieme verlangens van de bewoners van het dorp Roesbrugge, alsook te moeten leven in zo'n penibele materiële levensomstandigheden. Gesteund en aangemoedigd door de bevolking gaat hij verder. Zonder de

pastoor te voet te vallen begint hij ermee ook regelmatig een gezongen lof te doen. Hij negeert het protest van de pastoor.

Op 6 december 1712 gaat er een grote plechtigheid door in de kapel. Er hebben aanpassings- en vergrotingswerken plaats gehad, en die oordeelt men belangrijk genoeg om een nieuwe kapelinzegening te laten gebeuren. ("Geconsacreerd" in de strikte zin werd de kapel nooit.) De Deken doet de zegening en er zijn meerdere pastoors van 't omliggende aanwezig. Die pastoors zijn op de hoogte van het slepend lof-conflict en pramen én de heer De Wee om aan de pastoor vergunning te vragen, én de pastoor om die ook te geven. Er wordt toegegeven. De kapelaan vraagt en bekomt de toelating om "op bepaalde dagen, tegenaan de avond, in de kapel gezongen lof te mogen houden met zegening met het Allerheiligste, ter bevordering van de devotie ter gelovigen". En toch zitten er weer anders onder het gras. Later zal pastoor Cool dit handig uitspelen tegen de kapelaan, om te bewijzen dat die er zich wel van bewust was geen plechtige of gezongen diensten te mogen doen zonder het consent van de pastoor. Vandaar dat in het Harings kerkarchief een plechtige verklaring zit, opgemaakt op 17 mei 1715, waarbij de heer R. Verhaeghe, pastor te Vlamertinge en deken van de

christenheid van het district Poperinge, getuigt dat op 6 december 1712 in zijn en in veler tegenwoordigheid, na de zegening van de kapel, de kwestieuze toelating gevraagd en gegeven werd !

Maar het blijft niet bij een lof. Wanneer, vóór de benoeming van de heer Cool, onderpastoor Lamour dienstdoend pastoor was, had hij voor de St.-Sebastiaansgilde (waarvan hij de geestelijke proost was) plechtig de mis gecelebreerd in de kapel op 't patroonfeest of een andere feestelijke dag van de gilde. Cool, pastoor geworden, verzet zich daartegen en de heer Lamour durft het niet meer aan. Noodgedwongen moet de gilde dus terug naar de parochiekerk komen en pastoor Cool zelf celebreert plechtig.

Ondertussen is echter de heer De Wee te Roesbrugge neergestreken. De gilde dankt haar proost Lamour af, erkent als dusdanig De Wee, en die celebreert plechtig voor hen in de kapel. Hij gaat zelfs stapsgewijze verder en begint ook gezongen missen te doen op het feest van bepaalde heiligen die een bijzondere plaatselijke betekenis hebben of ter plaatse bijzonder geliefd zijn. Zoals op St. Niklaas (6 december, verjaardag van de zegening van de kapel), St.-Anna (patrones van de moeders), St.-Franciscus (die veel derde-ordelingen had op het dorp). Straks komt het ambacht van de brouwers ook nog op de proppen. En het toppunt van dat alles : kapelaan De Wee staat in die gezongen missen ten offer en houdt het offerandegeld voor zich...

De pastoor is woedend. Niet alleen mag de kapelaan geen gezongen missen doen, maar de offergaven gedaan in de kapel komen aan de pastoor toe, die immers de pastoor is van Haringe EN ROESBRUGGE (zoals hij soms zijn protestbrieven ondertekent). De Wee pleegt inbreuk op rechten die "sinds mensenheugenis" in het legitieme bezit zijn van de pastoor van Haringe. Cool besluit zijn rechten te gaan opeisen daar waar recht gesproken wordt... en daagt dus De Wee voor de kerkelijke rechtbank van het bisdom Leper.

Het proces Cool versus De Wee

Voortaan staan ze dus tegenover elkaar in een heus rechtsgeding, Cool als "actor" (eiser), De Wee als "reus", wat in het kerkelijk procesrecht niet betekent "schuldige" maar wel "beschuldigde" of "beklaagde", nu zouden we zeggen "verweerder".

En bij de afwikkeling van het geding geeft De Wee er blijk van ook geen doetje te zijn. We zien ook duidelijk hoe meer en meer een groot deel van Roesbrugge bij de schermutselingen betrokken geraakt. En de landelijke bevolking van Haringe ? Ze heeft vooralsnog niets anders te doen, dan rustig toe te kijken... maar dit is ook voldoende om in toenemende mate het medeslachtoffer te worden van het odium dat hun pastoor treft.

De steeds maar groter wordende schare dramatis personae wordt nu dus aangevuld met een heel bijzonder personage, nl. de Hoogeerwaarde Heer Officiaal, d.i. de voor-

DECORATIE - SCHILDERWERKEN LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

N.V. WALLECAN AGRO

Krombekestraat 85a, 8691 STAVELE
Tel. 057/30 06 23 - Fax 057/30 14 70

- **VERHUREN** - motorhakfrees
- verticulterder
- **VERKOOP** - anti-mosproductie
- tuin- & bloemzaden
- gazonzaden
- organische meststoffen
- gedroogde koemest
- bestrijdingsmiddelen
- potgrond
- zaai- en stekgrond

Verkoop
van
tuinzaden
&
bloemen !

zitter van de kerkelijke rechtbank van leper.

Het verloop van dit proces in al zijn ontwikkelingen en steeds maar bijkomende nieuwe elementen beschrijven, is om meerdere redenen gewoon onmogelijk. Het zou vooreerst al te veel tijd en ruimte in beslag nemen. Ook is het archiefmateriaal onvolledig. Belangrijke stukken ontbreken en zouden enkel terug te vinden zijn in de bisschoppelijke archieven die verloren zijn gegaan. Naar verhouding hebben we ook te weinig schrift van de heer De Wee. Schrijvelarij van Cool ruim genoeg, hetzij in voorbereidend klad hetzij in copie. Schriften van De Wee persoonlijk hield hij waarschijnlijk liever niet te veel bij.

We zullen ons dus ertoe beperken om uit het verloop van het proces enkele episoden toe te lichten die bijzonder markant zijn, alsook bepaalde gebeurtenissen en beroeringen die het dorp (Roesbrugge) maken tot het toneel van "grote twisten ende scandaelen die dagelijks opryssen ten opsichte van de diensten dewelcke gedaen woorden in de capelle van 't selve Rousbrugge waerom is proces tusschen den heer pastor van Haringhe ende de heer De Wee cappellaen van Rousbrugge..." (enkele lijnen uit een tekst van het vicariaat van leper die we later in extenso zullen ontmoeten).

Wat onze lezers onder ogen zullen krijgen zal ruimschoots voldoende zijn, hetzij tot schokkende ontstichting en ergernis, hetzij tot..., wat na 300 jaar misschien ook even mag, een meewarige monkel omdat men onder grote mensen "zoveel kleinheid kan ontwaren". (Vervolgt).

J.L. Hosten o.p.

Noten

(1) A. Deschrevel zegt (Zie "De IJzerbode" VI (1976) nr. 4) dat de abt het geding verloor omdat zijn abdi "over Haringe alleen het patronaat (het recht tienden te heffen) bezat en niet het patronaat (benoemingsrecht)". Het was niet zo eenvoudig. In het geding ging het om heel wat meer. De abdi had krachtens het patronaat wel degelijk niet alleen het recht om tienden te heffen maar ook het benoemingsrecht, en de abt beriep zich met reden erop. De betwisting moet geplaatst worden in het breder kader van de emancipatiestreving van het bisdom tegenover de abdi, waarbij niet alleen kerkelijke maar ook politieke motieven een rol speelden. Indien het proces ging om het benoemingsrecht, dan betekende het verlies van de abt gewoon dat hem een aloud recht werd ontzegd om het toe te kennen aan het bisdom; De betwisting kan echter ook ontstaan zijn wegens het feit dat de bisschop weigerde de door de abt benoemde te aanvaarden (canonisch te bekrachtigen), zodat deze geen jurisdictie kreeg, en dus zijn pastorale functie niet kon uitoefenen. Op zijn beurt zou de abt zich dan tegen die weigering verzet hebben. In dat geval betekende zijn verlies, dat hij iemand anders moest benoemen. Tenslotte kan het geding het ook enkel maar gehad hebben over de vraag of de abt een van zijn eigen monniken kon benoemen tot pastoor van de parochie, wat de bisschop (Mgr. de Ratabon) inderdaad betwistte, om te eisen dat het een seculier zou zijn. In zover kan Deschrevel gelijk hebben. De zaak schijnt finaal opgelost te zijn bij minnelijke overeenkomst eerder dan door een strikt gerechtelijk vonnis. We zien later dat de bisschop ook opkomt tegen het recht van de Louvense universiteit, om iemand van haar alumni tot pastoor te benoemen op zijn parochies.

(2) Zie daarover "De IJzerbode" 16de jg. (1986), nr. 6, blz. 50.

(3) De heer G. Vandermeulen was de derde kapelaan te Roesbrugge (vanaf 1771). Hij liet meerdere geschriften na waaronder een "Beschrijvinge van Roesbrugge", die ik niet in haar geheel kon raadplegen. Als het waar is, dat hij daarin beweert, dat de heer De Wee door het bisdom werd benoemd, is dat beslist een onnauwkeurigheid. Ik ben overigens ervan overtuigd, dat de heer Vandermeulen nooit inzage heeft gekregen in het Haringse Kerkarchief. Ook in zijn tijd verliepen de betrekkingen stroef en was het altijd minstens koude oorlog.

TE KOOP

ZONNEBANK, hemel & bed, 3 jaar oud. Wegens plaatsgebrek. Tel. 057/30 07 89.

GREGORIAANS KOOR CUM JUBILO

Esthetiek en spiritualiteit : hoogtepunten van het Gregoriaans Festival van Watou 1997 nu op dubbel CD

Tijdens de maand mei van verleden jaar vond de zesde editie van het "Internationaal Gregoriaans Festival van Watou" plaats. Muzikale hoogtepunten van dit Festival werden onlangs samengebracht op de dubbel CD "Gregoriaans Festival Watou 1997". Deze realisatie bevat een selectie van uitvoeringen gebracht door 17 kwalitatief hoogstaande koren uit de 12 gastlanden : Noorwegen, Litouwen, Oostenrijk, Hongarije, Tsjechië, Duitsland, Nederland, Frankrijk, Italië, Portugal, Korea en Japan.

Deze dubbel CD is bijzonder interessant en waardevol. Het unieke aan deze uitgave heeft vooreerst te maken met de muzikale kwaliteit van de schola's die aan het project meewerkten. Deze behoren ieder afzonderlijk tot de beste Gregoriaanse groepen in hun land van herkomst. De laatste jaren geniet het Gregoriaans van een bijzonder sterk reveil, overal ter wereld. Dit reveil wordt geruggensteund door talrijke schola's die nieuw opgericht worden hetzij in liturgische centra, hetzij in het kader van muziekhogescholen en conservatoria. Met gemotiveerd en geoefend stemmenmateriaal wordt er hard gewerkt aan de studie van een fascinerende herontdekte zang. Het is een van de verdiensten van de organisatoren uit Watou om een selectie uit deze schola's, om de drie jaar, op een niet-competitieve maar boeiende wijze te kunnen samenbrengen in een hoogstaand artistiek en spiritueel treffen in een landelijke kunstdorp. Het is logisch dat de kwaliteit van deze CD te danken is aan de kwaliteit van deze talrijke groepen die zich opnieuw toeleggen op de praktijk van het Gregoriaans.

Een tweede facet dat deze CD een bijzonder karakter bezorgt is het gedurfde samenbrengen van 17 schola's in een twee uur durende compilatie. Het resultaat is verrassend : heren-, dames- en kinderschola's wisselen elkaar vlot en boeiend af. Door de immense geografische en culturele verscheidenheid komen er zeer interessante verschillen, vooral op gebied van koorklank, stemkleur en ritmische interpretatie naar voren. Niettemin bezit deze opname toch een vrij homogeen karakter. Dit is vooreerst te danken aan de inhoudelijke eenheid inzake de samenstelling van het festivalprogramma rond één thema : de psalmen. Verder wordt een eenheid bereikt dankzij het feit dat de kwaliteitsvooruitgang van de deelnemende koren tijdens het laatste Festival bijzonder groot was, zodat men ook op dit terrein tot een eenheid komt. Het valt op dat de meeste koren een sterke expressiviteit durven leggen in de stukken die dit verlangen. Ook blijkt het een steeds grotere vanzelfsprekendheid te zijn dat de koren bijna alle teruggrijnen naar de oudste handschriften voor hun interpretatie.

Het Gregoriaans Festival van Watou is uitgegroeid tot een sterk gebeuren : gedurende vijf dagen presenteren zich een indrukwekkende groep koren uit de ganse wereld voor

een breed publiek van 10.000 toehoorders. Audities en liturgie wisselen elkaar in een rustig tempo af. De openingsmis werd via Eurovisie op meerdere buitenlandse televisiezenders overgedragen. Omwille van het hoog artistiek niveau dat het Festival bereikt, werd het bekroond met de titel "Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen". Deze pas uitgebrachte CD biedt een representatieve indruk van wat er in Watou zoal te horen viel en laat toe de sfeer van het Festival in de huiskamer te proeven of te herbeleven. Deze realisatie is bovendien een waardevol document daar zij een wereldbrede staalkaart biedt van de diverse uitvoeringspraktijken van het Gregoriaans op het einde van dit millennium.

Deze CD verschijnt als een privé-uitgave van de Festivalorganisatie en kan uitsluitend besteld worden via de overschrijving van 995 Bf op het bankrekeningnummer 467-3223701-90 van het Gregoriaans Festival, Moenaardestraat 20, 8978 Watou.

HET POPERINGS JONGERENKOOR BRENGT "ANCHORS AWAY"

Een muzikale ludieke show in een hommage aan Cédric Hèle

Het Poperings Jongerenkoor is na december 1997 niet bij de pakken blijven zitten. Onder de bezielende leiding van dirigent Dirk Goeman wordt straks op zaterdag 19 en 25 april en zaterdag 2 mei telkens om 20 u. een nieuwe ludieke show gebracht in de zaal Oud-Vlaanderen. 28 steengoede liederen worden terug aan elkaar geweven met leuke sketches, ludieke toneelmomenten, één na één gebracht door de zingende Poperingse jongeren. De titel verradt dat het geheel zich afspeelt op zee, waarbij dan ook het decor omgetoverd wordt in een heuse zeemannsboot. Het bekende uniform wordt geruild voor een leuk zeemanstenu, terwijl Hawaïaanse schonen de zingende matrozen ietwat uit de boot moeten lichten. De reis op zee is daarmee ook verraden : vanuit Antwerpen stevent een marineschip doorheen mooie zeemannsliederen naar Hawaï. De show wordt een hommage aan Cédric Hèle, de jongen die vijf jaar terug de rangen vervoegde van het Poperings Jongerenkoor en precies op de dag van het laatste concert, 2 mei 1998 twintig jaar zou geworden zijn. Zijn schilderij met de zee, het bootje en de lichtende vuurtoren inspireerden de dirigent om deze show in elkaar te steken. Samen met hem wil het P.J.K. drie zaterdagen naeen varen op muzikale baren. Wie wil meevaren kan kaarten bekomen in Oud-Vlaanderen, bij de leden en de bestuursleden van het Poperings Jongerenkoor of telefonisch op het secretariaat, Onze Lieve Vrouwe Kruisstraat 7 te Poperinge (057/33 78 40). Ze worden in voorverkoop aan de man gebracht tegen 200 Bf. Wie aan de deur een kaart aanschaft betaalt dan wel 250 Bf. Zorg dat je d'er bij bent, bij de marine !

DE STAR VAN DE SHOW

de Atos (~~329.990~~ bef)
tijdelijk 299.990 bef

DE STAR VAN DE SHOWROOM

 HYUNDAI

**Frans
DECLERCK-VERFAILLIE**

Roesbruggestraat 72
8691 ALVERINGEM-BEVEREN
Tel. 057/30 04 16

DOLLE DEURDAGEN VAN 21 TOT 27 MAART

WAARBORG 3 JAAR 100.000 KM Ontdek nu de gloednieuwe Hyundai Atos in onze showroom, en vraag meteen een testrit. Dan merkt u wat een gigantische ruimte u krijgt dankzij 1,62 m hoogte, 5 deuren en een neerklapbare achterbank. En hoe razend knap hij is met zijn getinte ruiten, derde stoplicht, wis-wasinstallatie achter, préradio-uitrusting, middenconsole met bekerhouders, dagteller, kofferverlichting én een vinnige 1000cc-multikleppenmotor. Allemaal standaard. Natuurlijk zijn ook automaat, airco, alu velgen of dakspoiler beschikbaar op de Atos.

 HYUNDAI
STERK STAALTJE

WAAR KOMT HET VANDAAN?

IEMAND EEN PAD IN ZIJN KORF ZETTEN

Iemand in zijn belangen schaden of iemand bedotten

Een korf was een draag- of rugmand, waarmee men ook levensmiddelen aanbracht.

Een pad is een kikvorsachtig dier, met korte achterpoten, tandloze mond, en met een met wratten overdekt bruin-groen, opgezwollen lichaam. Het volksgeloof hield de padden steeds voor vergiftigde, gevaarlijke dieren.

Zo was men overtuigd dat een pad in een korf met levensmiddelen, bv. groenten of fruit, de hele inhoud zou vergiftigen.

Zodus, iemand een pad in zijn korf zetten, is hem benadeligen, verhinderen iets uit te voeren, zijn belangen schaden.

Nieuw !!!

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

Communie 1998

Drukkerij SCHOONAERT

Bergenstraat 1 • Roesbrugge
tel. 057/30 03 79

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN

BERNARD WYFFELS

MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE

057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER
Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

PLANTGOED EN ZADEN

TOP Kristof

Prof.O.Rubrechtstr. 113, Roesbrugge - 057/30 18 80

Openingsuren : zaterdag : 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.
dinsdag tot vrijdag : 10 - 12 u. en van 16 - 19 u.
zondag en maandag gesloten

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9
8640 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigheden

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND MAART

Kaartingen

- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 24 maart puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 28 maart maandelijkse kaarting voor de leden

MAAND APRIL

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen woensdag 8 april puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 11 april Jaarlijkse Apolloniakaarting voor alle liefhebbers
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 28 april puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 25 april maandelijkse kaarting voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 11 en zondag 12 april smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 11 april : smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

geboorten :

- Chiel Carreyn, geboren op 19 februari 1998, zoon van Dario en Anja Faino.

overlijdens :

- Magdalena Rossel, overleden op 19 februari 1998, 90 j., wed. v.d. Heer Joseph Pittillion.

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

- Woensdag 18 maart om 19.30 u. : kookles "Nieuwe trends in hartig en zoet gebak", P. Gunst
- Vrijdag 27 maart om 20 u. : Bowling in het Münchenhof in Langemark
- Woensdag 15 april om 19.30 u. : kookles

K.A.V. Roesbrugge-Haringe

- Woensdag 25 maart om 19.30 u. : "Omgaan met geneesmiddelen" in het O.C. Karel de Blauwer.
- Maandag 6 april om 19.00 u. : Uitwaaitocht "Bezinning in de wijde natuur" in het Helleketelbos. Afspraak om 19.00 u. stipt bij de Brandweer Roesbrugge of het Klooster te Haringe.
- Zondag 26 april : "Natuurwandeling met het gezin" met ontbijt in het kasteel van de Blanckaert, o.l.v. Guido Vandenbroucke.

Vertrek om 5.15 u. op de markt te Roesbrugge. Laarzen en verrekijker meebrengen. Ingang & ontbijt voor 150 Bf. p.p. Inschrijven bij Alice Tant vóór 15 april, tel. 057/300 141.

Communie 1998
allernieuwste communieprentjes,
fotohouders,
communieprentjes met foto,
uitnodigingen, menu's, ...

Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1 - Roesbrugge

GARAGE
CAPPOEN Denis & Dirk
Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken - schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten

Opel Vectra 1700 TD '96
Opel Calibra 16 V '93
Renault 19 1900 D '91
VW Golf III 1900 D '93

SCHOONHEIDSinstituut
Valerie VIANE

SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

BON
1 GRATIS ZONNEBANKBEURT
geldig tot 15.04.98

- Nieuwe fantasiejuwelen, sjaals, handtassen, ...
- Nieuwe zonnebankproducten
- Nieuwe gezichtscrèmes op basis van fruitzuren

Esthetiek - Parfumerie - Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners

Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

We zitten op nog ruim één jaar van de volgende verkiezingen, maar de partijen staan reeds te trappelen als jonge veulens om er zich op voor te bereiden.

De laatste maanden van de legislatuur, zijn voor de politieke partijen perioden van onrust, vrees en onzekerheid. Hun toekomst is niet meer gewaarborgd. Voor de bevolking integendeel is het een tijd van kalme en blijde verwachtingen. In de komende dagen, zal er waarschijnlijk weer een verhoging van de pensioenen aangekondigd worden en misschien zelfs een verlaging van de belastingen. Twee thema's die telkens weer met veel tam-tam aangekondigd worden, maar waarvan er achteraf zo weinig terecht komt, dat men ze de volgende keer weer kan gebruiken.

Maar ik verwacht ook een nieuwigheid. Er komt een nieuwe rage. Men zal zorgen voor meer vrouwen in het parlement, en meer vrouwen in de regering. Het eerste streefdoel is zorgen voor een derde vrouwen, de volgende keer moet er pariteit zijn : elk de helft. Maar liefst dames à la Miet Smet, met veel verbeelding. Miet heeft als minister van Tewerkstelling en Arbeid al meer dan dertig banenplannen gecreëerd. Wie doet dat haar na ? Dat belet echter niet dat we nog steeds ruim 85.000 werklozen hebben die langer dan vijf jaar in de statistieken staan ; dat er 75.000 laaggeschoolden meer dan twee jaar werkloos zijn en dat er 30.000 mensen al meer dan drie jaar leven van het bestaansminimum. Zonder de meer dan 300.000 overige werklozen te rekenen. Als de andere vrouwelijke ministers navenant zullen zijn, staan er ons goeie dagen te wachten.

Alles samen genomen ziet het niet al te rooskleurig uit voor de regeringspartijen. Men heeft in de voorbije jaren nogal stevig aan de koopkracht en de welvaart geknabbeld om aan het Verdrag van Maastricht te voldoen, en om ons geld te kunnen inwisselen tegen euro's. Als men denkt dat daarmee onze problemen zullen opgelost worden, koesteren we weer dezelfde illusie als bij onze verwachtingen omtrent het Verenigd Europa. Mark Eyskens heeft het weer eens prachtig gezegd : "Je wordt beoordeeld op de problemen die je niet opgelost hebt". En daarvan zijn er een hele waslijst.

"Luister maar eens" zegt Gusta, "Miet Smet, is een naïef vrouwtje, dat het moeilijkste departement - belast met het oplossen van de werkloosheid - in haar handen liet stoppen. Iets wat al die stoere kerels uit de regering niet aandurfden. Niet te verwonderen dat zij niet geslaagd is. Maar zeg niet te gauw 't is weer een vrouw, en kijk maar eens wat haar mannelijke collega's ervan terecht hebben gebracht".

Afwachten is de boodschap,
Pol

Een klassieke spaarrekening met een maxirendement : DE MAXIREKENING

NETTO

Basisrente	= 2,75 %
Getrouwheidspremie (*)	= 1,00 %

Tarieven geldig d.d. 01/03/98

(*) Getrouwheidspremie voor deposito's die onafgebroken gedurende 12 maanden op de rekening blijven.

Tot 55.000 fr. intresten vrijgesteld van roerende voorheffing.

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Dit is 'n historie van in de jaaren dertig, den tijd dat de jonkheden olhier, olleenlijk hulderen veloo hadden, om de zundag, hier of daar, naar 'n kermesse te gaan om aan 'n lief te geraaken.

Berten Filou van Leisele had met de kermesse in Izenberge, in 't bal, kennesse é maakt met Vonne Savers, 'n snelle boerendochter van 'n hofstee niet verre van de plaatse in Alveringem ...

"Gaan we 'n keer naar buiten gaan wandelen tot aan 't frietkraam ?" had Berten é vraagt, binst dat ze dansten.

"Neen 'k, wei !" lachte Vonne ... " zie je mien tante Bertha daar zitten, ze houdt nuus oltijd in d'ooge !" Berten lachte.

"Maar bij 'n maand is 't nuuze kermesse, en 'k meugen toen olleene gaan !" zei Vonne. Berten had geern nog entwot é vraagt, maar tante deed djuuste teeken dat tijd wos om voort te gaan. "Tot bij 'n maand toen ?!" vroeg Berten nog zeere. Vonne knikte.

De zundag van dat bal, wos 't 'n beetje achter de vieren ols Berten op de koer van de cafée toekwam en, gelijk dat toen de geweunte wos, 'n frank betaalde, om zijn veloo te laten wegzetten in de schuure nevens de danszaale. Den draaiorgel wos ol ferme aan 't speelen ols Berten in de zaale kwam. Vonne, die daar ol was, had hem direkt é zien en kwam bij hem djuuste op 't moment dat den orgel 'n valse begon ... "Kom, 't is 't moment !" lachte Vonne en ze trok Berten mee en begosten te draaien en zwierden weg tussen d'andere koppels ... Berten wos in den hoogsten hemel ... Ze amuseerden hulder geheel den avond en verschooten ervan ols den orgel stopte, omdat twaelve wos ... Vonne had ondertuschen beloofd dat Berten mocht meigaan tot aan hulder barriere. Ol de binnenwegen wos dat niet stijf verre. 't Wos halvelings maaneklaar, niet koud, maar nog 'n beetje wind. Ze deden natuurlijk nogol lange over dien korten afstand en Berten beloofde dat 'n naar 't bal ging kommen de Koekezundag. Ze kwamen aan de barriere, die waagenwijd openstond, en om afscheid te neemen, gingen ze 'n beetje uit de wind gaan staan, achter de doornhaage ... Maar op dat moment zag Vonne 'n licht van 'n veloo ofkommen uit de binnenwegel ! "Oei ! Oei !" jaamerde ze ... "Dat is mien vader die komt van te gaan kaarten ... ! Zeere, geheele teegen de doornhaage, dat 'n nuus niet ziet !" Vonne duwde Berten achterwaarts in de doornhaage en schoorde heur geheele teegen hem ... Berten stoeg daar in 'n raare positie ; vanachter de doorns die in z'n nekke staaken en van vooren, de warmen asem van Vonne teegen z'n oore en de reuke van "Soir de Paris". Heur vader passeerde zonder entwot te zien en Vonne wachtte totdat ze hoorde dat de voordeure toesloeg en ging toen achteruit. Maar Berten voelde meteen dat zijn klakke aan de doorns bleef hangen ... "Nondeju, mien klakke !" jaamerde Berten, en ol er achter slaan, waaide ze weg over de stekkerdraad, waar dat het nogal vuil wos van de koeien rond te trappelen ... Berten kroop zeere over den draad, haaperde en trok 'n scheure in z'n broek ... En ol grijpen achter z'n klakke, die verder waaide, trappelde hij in hetgeen dat de koeien hadden laten vollen ... Berten draaide 'n groote pinne of en den hofhond begoste geweldig bassen ... "k Gaan ik moeten voortgaan, wei !" zei Vonne stille ... "Vader komt met de lanteern buiten kijken ... " Tot zundage toen ?!" "Misschien !" groide Berten, ol z'n klakke ofkuischen ... "maar met 'n beteren uitvol !"

De droogautomaten van CONSTRUCTA. Nieuwe vorm. Nieuwe functies.

ELEKTRO CAPPOEN
Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE
Tel. 057/30 05 94
SERVICE & KWALITEIT

DE IJZEBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 4 april 1998
Afgiftekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabbonnement : 280 fr.

V.T.I. IEPER SCHIET IN DE ROOS REUZEN EN CARNAVAL IN DE WESTHOEK

Veertien jaar geleden startte de heer Robert Travers, toenmalig voorzitter van de Stichting Orde Driekoningen de Frans-Vlaanderenwedstrijden voor leerlingen van het hoger secundair onderwijs. Een elitair initiatief dat sedert 1986, jaar na jaar wordt georganiseerd en sedertdien vele honderden leerlingen in contact bracht met de mensen en de streek uit Frans-Vlaanderen, de andere kant van de schreve, Le Westhouck in Frankrijk.

Lic. Luc Vanacker, leraar aan het VTI te Ieper schreef ons naar aanleiding van de Veertiende Frans-Vlaanderenwedstrijd :

"Wij hebben graag aan de Frans-Vlaanderenwedstrijd deelgenomen. Wij zien het vooral als een gelegenheid om in klasseverband, projectmatig en met gerichte begeleiding, jongeren belangstelling bij te brengen voor Frans-Vlaanderen".

Sedert veertien jaar ben ik als medestichter en lid van de werkgroep rond deze wedstrijd zeer nauw betrokken met deze uitdaging voor de leerlingen ASO (Algemeen Secundair Onderwijs) en TSO (Technisch Secundair Onderwijs). Als voorzitter van de jury mocht ik samen met de overige examinatoren, ere-hoofdinspecteur André Durnez, prof. dr. André Maton, R. Vanhooren van de Dienst Externe betrekkingen van provincie West-Vlaanderen, E.H. Gijs Van Ryckeghem, en dr. Corine Vanwalleghem-Vergote heel kritisch de ingezonden stukken evalueren.

Het bisschoppelijk college van Veurne dat een geslaagd tweetalig radioprogramma in klassikaal verband monteerde behaalde de Eerste prijs in de reeks A.S.O.

Het juryverslag van de heer André Durnez, dat elk jaar getuigt van een met verfiijnde zorg en grote kennis samengesteld pedagogisch werkstuk identificeert het ingezonden werk als volgt :

"De cassette *Vakantieland en lokale radio tussen Aa en IJzer* is niets minder dan een heus uitzendbaar radioprogramma.

De uitzending verwijst tevens naar een apart ontworpen folder die de cultus rond zeven heiligen van De Panne tot Socx vloeiend en boeiend beschrijft. De folder is een handzame gids voor het feilloos afrijden van een 110 km lange autoroute. Zo nauwkeurig is de wegbeschrijving.

Wij hebben hier een combinatie van gesproken en geschreven taal. Werkelijk een innovatie voor de bewustmaking van zender en ontvanger "

De uitschieter in de TSO-reeks is het Vrij Technisch Instituut, Augustijnenstraat 58 te Ieper, dat als primus inter pares net als vorig jaar grote ogen gooit en als laureaat uit de bus kwam. Dit instituut behaalt eveneens de taalprijs.

Met een biezonder boeiend magazine Reuzen en Carnaval in de Westhoek, waaraan vierentwintig leerlingen meewerkten benadert deze onderwijsinstelling met een sluitend individueel en klassikaal engagement een professioneel resultaat.

Het juryverslag vermeldt :

"Een fraai ogende magazine, getiteld Reuzen en Carnaval in de Westhoek, die met een schat van interessante en onuitgegeven data zeker door velen geconsulteerd kan worden.

De lectuur over de inpassing van vijftien reuzen, zowel uit de Frans-Vlaamse, als uit de West-Vlaamse Westhoek, in een uiterst boeiend vertelde fictieve historische stoet, is een aanrader".

Op het einde van zijn juryverslag stelt ere-hoofdinspecteur André Durnez :

"Scholen komen met allerlei projecten meer en meer in de media. De school staat niet meer alleen in de samenleving. Zij krijgt mediabelangstelling in deze mate dat ze collectief iets innoverend naar voren brengt".

Vandaar dat wij voor de verhelderende inhoud en professionele vormgeving van het werk van het Vrij

Technisch Instituut Ieper Reuzen en Carnaval in de Westhoek de mogelijkheid onderzochten - en vonden - om onze mediabelangstelling te tonen

en hun werk te publiceren.

Wij danken de redactie en de drukkerij Schoonaert dat zij het mogelijk maakten deze bijdrage in hun maandschrift DE IJZEBODE op te nemen.

Deze publicatie zal niet alleen talrijke lezers boeien, maar kan een stimulans zijn en de spreekwoordelijke riem onder het hart, om meerdere scholen te motiveren aan de volgende, de vijftiende Frans-Vlaanderenwedstrijd deel te nemen.

(*)

Tot slot wensen wij het Vrij Technisch Instituut van Ieper geluk met hun prestatie en laten hun stoet van Reuzen en Carnaval in de Westhoek aan de lezer van *De IJzerbode* voorbijtrekken.

Elie. E. Balduck

* Alle inlichtingen
hieromtrent bij mevr
Cecile Maeyaert-
Cambien, voor-
zitter werkgroep
Frans-
Vlaanderen,
Lindendreef 4,
8630 Veurne.
Tel. : 058/311051
en 058/315401

HISTORISCHE REUZENSTOET

Met reuzen en reuzinnen van de Frans-Vlaamse en de West-Vlaamse Westhoek hebben we een stoet gevormd die het verleden van onze streek uitbeeldt. *Reuze-Papa* van Kassel, de oudste reus van de Westhoek (1827) mag de stoet openen, uitgedost als een Romeins legionair.

1. De Romeinen

In de jaren 57 tot 51 vóór Christus veroverde de Romeinse veldheer Julius Caesar Gallië. De Westhoek was toen bewoond door Belgische volkstammen (de Morinen, later de Menapiërs). Ondanks de Romeinse militaire overmacht, duurde de verovering van het gebied vijf jaar. De bevolking ontweek namelijk elke rechtstreekse confrontatie.

Onder Romeins bestuur kreeg Kassel een centrumfunctie als hoofdplaats van een provincie. Het werd een strategisch knooppunt van wegen. Die wegen moesten dienen voor de verovering van Germanië en Brittannië. Die heerwegen zijn nu nog herkenbaar aan hun rechtlijnig karakter.

Een tweede belangrijk infrastructuur-werk dat herinnert aan de Romeinen is de landindeling in regelmatige vierkante kavels. Daarvan zijn nu nog altijd sporen merkbaar rond de Kasselberg en ten westen van de leperlee. Die indeling vergemakkelijkte de toewijzing van de grond, het innen van belastingen en ze had ook landbouwtechnische voordelen.

Niet alleen Reuze-Papa van Kassel brengt de Romeinse tijd in herinnering, ook "*Reuze*" van Duinkerke is (sinds 1956) gekleed als Romeins soldaat. Voordien heette hij Allowyn en was hij de legendarische Scandinavische stichter van de stad. In 1956 echter werd hij omgetoverd tot Romeins soldaat en werd Allowyn een van de zes lijfwachten van Reuze.

2. De Middeleeuwen

Na de reuzen van Kassel en Duinkerke volgt *Jan de Houthakker* van Steenvoorde. Volgens de legende was Jan de Houthakker (Fr. Jean le Bûcheron) niet alleen houthakker maar ook meer dan 20 jaar de schoenmaker van Karel de Grote. Hij maakte zulke stevige schoenen dat ze vier jaar meegingen en zelfs de vermoeiende veldtochten van Karel de Grote tegen de Saracenen in Spanje overleefden. Uit dankbaarheid schonk de keizer Jan een prachtige helm en een maliënkolder.

Toen Karel de Grote overleden was, hoorde Jan dat de *Noormannen* op komst waren en dat ze hele steden plunderden en alles verwoestten wat op hun weg lag! Maar Jan was niet bang! Samen met zijn zonen besloeg hij het Vlaamse leger op de schilden zo hard dat het geluid weerkaatste tegen de "*Katsberg*". Toen de Noormannen Steenvoorde naderden, snelde Jan te hulp. Hij hakte met zijn "*kapmes*" zo vreselijk op de Noormannen in, dat die het op een lopen zetten en nooit meer terugkeerden.

Na Jan de Houthakker, volgen in onze

stoet een groepje ridders die op *kruistocht* trokken: *Roland van Hazebroek*, *Louis I van Herzele* en *Gauthier van Woumen*. In hun gezelschap vertoeven ook *Sporkin*, de legendarische aanvoerder van de Veurnse militie tijdens de Guldensporenslag, de Vlaamse graaf *Robrecht de Fries* (leper) en *Jacques de la Douve*, heer van Nieuwkerke (1408). *Godfried de Tempelier* (leper) sluit dit *adellijke gezelschap* af. Godfried is genoemd naar Godfried van Sint-Omaars, die in de 12de eeuw in leper een godshuis stichtte, het Tempeliershof genaamd.

Dan volgen de drie lepers katten: *Cieper*, *Minnekepoes* en hun kind *Piepertje*. Zij verwijzen naar de *lakenproductie* die onze Vlaamse steden zoveel rijkdom bracht. Een oud verhaal vertelt ons immers dat de leperlingen katten gebruikten om te verhinderen dat de muizen knaagden aan de wol en de dure lakens die in de Lakenhallen gestapeld lagen. Maar de kattenkolonies werden steeds groter, zodat men besloot op de laatste dag van de jaarmarkt, die overgeleverd is als "*kattenwoensdag*", de overvloedige katten van de belfortoren te pletter te gooien.

Na onze katten komt *Pierre de Keikop* van Poperinge. Hij herinnert aan de verbeten strijd van de kleine steden om ook een deel van het laken naar zich toe te halen.

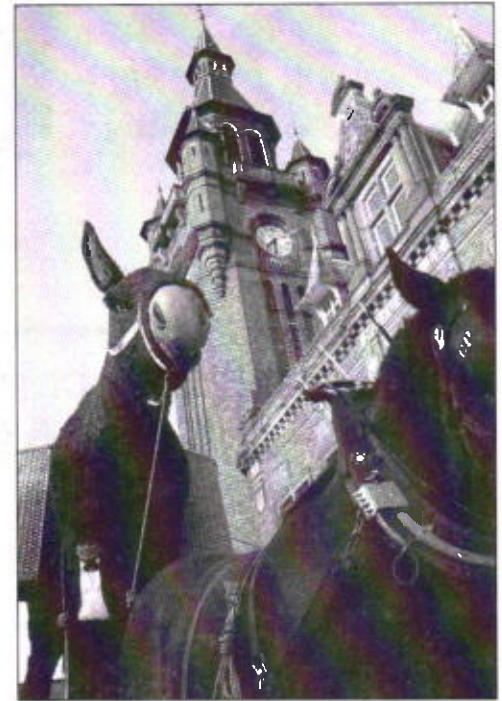
De monniken *Willem van Rubroek* en *Jehan le Mountche* van Waasten sluiten het middeleeuwse gedeelte af. Zij herinneren aan het rijke *kloosterleven*.

3. De Nieuwe Tijd

Geen enkele reus (maar wel een reuzendier) herinnert aan de *godsdienstoorlogen*. Nochtans heeft het protestantisme (calvinisme) in de Nederlanden wortel geschoten in de Westhoek. De protestanten waren tegen het vereren van heiligenbeelden. Zo begon in 1566 de beeldenstorm in Steenvoorde (of in Krombeke). De bosgeuzen van de Westhoek voerden ook een tijdje (1567-1568) een waar schrikbewind tegen priesters en overheidsdienaars. *Aliboron*, de ezel van Stegers (Estaires) verwijst naar de geuzen die de kerk ontwijd hadden door een ezel onder een baldakijn in de processie te laten meestappen.

Na de ezel van Stegers volgen in een trieste optocht de acht *heksen* van Beselare. Hoewel ze op hun fiets, tractor of mindervaliden wagentje wel een anachronisme lijken, hebben deze acht vrouwen echt bestaan. Ze lieten gelukkig niet hun leven op de brandstapel, maar ze vertegenwoordigen de vele "*heksen*" en "*tovenaars*" die op het einde van de 16de en in het begin van de 17de eeuw wel op die gruwelijke manier terechtgesteld werden in de Westhoek.

Aan de *veroveringsoorlogen* van Lodewijk XIV die de Westhoek zou splitsen in een West-Vlaams en een Frans-Vlaams gedeelte, herinnert de reus *Nikolaas de Kanonnier* van leper. Op 13 maart 1678 werd leper belegerd door Lodewijk XIV, die persoonlijk het beleg leidde. Hij nam zijn kwartier in de

herberg "*Het Wieltje*" ten noorden van leper. In die tijd was het de gewoonte dat de bevelhebbers aan de vijandelijke legerstaven meedeelden waar hun hoofdkwartier zich bevond om te vermijden dat de kanonballen de legertenten van de hogere officieren troffen. Maar Nikolaas Hoedt, die met de Spaanse troepen de stad verdedigde, vuurde een kanonbal af in de richting van het Wieltje waar de koning logeerde. De kogel trof niet alleen de opperkamer, waar de koning sliep, maar hij doodde ook 18 man. Toen de stad zich enkele dagen later overgaf, werd de schutter door Lodewijk XIV ontboden en hij verzocht hem om dienst te nemen in het Franse leger. Hierop antwoordde Nikolaas Hoedt: "*Ik en diene maar één God, één koning!*". Daarop antwoordde Lodewijk in het Frans: "*Va-t-en pauvre malheureux!*".

4. De Nieuwste Tijd

Om de Franse Revolutie, de Boerenkrijg en de aanhechting van de Zuidelijke Nederlanden bij Frankrijk (1794-1815) uit te beelden, vonden we geen reus. Alleen een acteur uit Langemark, vermomd als de baanstroper Lodewijk Bakelandt, vonden we bereid om in onze stoet mee op te stappen.

We vonden wel heel wat reuzen bereid om de harde strijd voor de dagelijkse boterham uit te beelden: IJslandvaarders, grensen seizoenarbeiders en smokkelaars.

Voorop komen de IJslandvaarders: *l'Islandais* van Grevelingen (Gravelines), *Ko* en *Liza* van Oostduinkerke en *Ko* en *Wanne* van Koksijde. Een volkslied vertelt hoe een reis in de 18de eeuw verliep: "... tot drieëndertig reizen, zy zyn nog niet moe ". Maar de realiteit was anders. Wie drieëndertig keer naar IJsland kon varen om kabeljauw te vissen, moet beresterk geweest zijn en er heel jong aan begonnen zijn. Hij had bovendien het geluk niet verdronken te zijn, niet gek geworden te zijn van angst, dat zijn han-

den niet bevroren waren, dat hij niet begraven ligt op een armzalig kerkhof in IJsland... Een ding is zeker. Na drieëndertig reizen waren ze wel degelijk moe en uitgeblust want het was een slavenleven aan boord.

Wie verder van de zee af woonde, zocht een aanvullend inkomen in de grensarbeid en de seizoensarbeid. De *grensarbeider* of "*frontalier*" die in de textielfabrieken rond Rijsel ging werken, wordt uitgebeeld door de reus *Pee* van Wervik. In Zuid-Wervik (Wervicq-Sud) leerde *Pee* zijn gezellin *Mance* kennen, "*de bloem van de Fransche Straete*". Zij was afkomstig van de zogenaamde Franse straat in Zuid-Wervik, de zuster gemeente van Wervik. Daar kwam niet alleen een verbroedering van, maar ook een huwelijk.

De *seizoensarbeid* op de bietenvelden en in de cichorei-asten in Noord-Frankrijk wordt geëvoceerd door *Celten* de *Trimard* van de Langemarkse wijk Madonna. *Celten* is een gezonde Vlaming. Als hij voorbij een café komt, gaat zijn arm de hoogte in. Hij draait ook zijn hoofd naar de vrouwen! Dat bleef zo tot hij in 1996 trouwde met de knappe *Joséphine la Peule* uit Nieuw-Koudekerke (Coudekerque-Branche) bij Duinkerke. *Joséphine la Peule* was een jong meisje dat in de textielfabrieken werkte. Ze draagt een blauwe bloes en een sjaal om haar hoofd. In haar hand houdt ze een weverspoel. Haar naam dankt ze aan de "drinkpul" die ze meenam naar haar werk. Dit huwelijk is voorlopig het enige tussen twee reuzen van "weerskanten van de Schreve".

Het epos van de *tabak- en de alcohol-smokkel* wordt gestalte gegeven door *Sos de Blauwer* van Wervik en *Karel de Blauwer* van Roosbrugge-Haringe. *Henri le Douanier* van Godewaersvelde herinnert aan het kat-en-muis-spel dat de "blauwers" met de douaniers speelden.

Om onze stoet af te sluiten laten we nog enkele reuzen opstappen die herinneren aan het rijke volksleven in de Westhoek. *Vader Breughel* van Nieuwkerke, *Jan Buuc* van Wervik, *Gargantua* van Belle (Bailleul) en *Petje Boelder* (bolder) van Kaaster getuigen van de diepgewortelde traditie van feesten, eten en drinken.

In het laatste tafereel beelden de reuzen enkele beroepen uit die nog niet zo lang verdwenen zijn. De molenaar *Jerôme le Meunier* van Boeschepe stapt zij aan zij met *Marie Meulen* van Groot-Sinten (Grande Synthe). *Jules Boomzaeger* van Eke naast *Tis'je Tas'je* van Hazebroek. *Tis'je Tas'je* was een volksfiguur die echt bestaan heeft. Met zijn echte naam heette hij Jean-Baptiste (vandaar *Tis'je*) Van Grevelinghe en hij ventte "tassen" (vandaar *tas'je*). Nog bijna honderd andere reuzen wilden ook mee opstappen in onze stoet, maar u hebt er vanuit uw gemakkelijk zitje op de tribune ruim 45 voorbij zien trekken en dat vonden wij welletjes.

Dries Buyck, Pieter-Jan Ramon,
Wim Schouteten, Lieven Steelandt
en Maarten Verhulst.

"SMALL TALK" OVER GROTE POPPEN EN MASKERS

Wie heeft er het meest?

Bij een eerste blik op de kaart in dit krantje (blz. 11-12), kan je de indruk opdoen dat er in de Frans-Vlaamse Westhoek heel wat meer reuzen voorkomen dan in de West-Vlaamse Westhoek. Dit is een verkeerde indruk. De Frans-Vlaamse Westhoek telt wel meer gemeenten met reuzen (49 tegenover 35), maar samen tellen die Frans-Vlaamse gemeenten minder reuzen dan de West-Vlaamse Westhoek plus Komen-Waasten (69 tegenover 80).

Wie echter de staafdiagrammen met het aantal reuzen bekijkt, stelt vast dat het aantal reuzengeboortes in de Frans-Vlaamse Westhoek tijdens de laatste twee decennia spectaculair is. Van de West-Vlaamse Westhoek vermoeden we dat het sterftecijfer er het geboortecijfer overtreft. Als we een inventaris van 1985 (uit "*Reuzen in Vlaanderen*") naast die van ons leggen, stellen we vast dat er heel wat reuzen verdwenen zijn. Een stad als Diksmuide heeft er nu zelfs geen meer. Heeft dit met de fusies van gemeenten te maken?

Er waren eens drie reuzen in Mesen.

Waar zouden ze nu wezen?

In de oorlog raakten ze zoek.

Misschien liggen ze nu in een hoek samen dit boekje te lezen.

Benedikt Beun

Wat het aantal gemeenten met *carnaval* betreft, is het verschil overweldigend. In de West-Vlaamse Westhoek zijn er acht gemeenten met carnaval, in de Frans-Vlaamse maar liefst 44. En het verschijnsel breidt er nog steeds uit. Houtkerke bv. meldde ons er wellicht nog in 1998 mee te zullen beginnen. Waarschijnlijk werkt het voorbeeld van Duinkerke aanstekelijk.

Wie heeft de oudste?

Onze inventaris vermeldt alleen nu nog bestaande reuzen. De oudste daarvan is *Reuze-Papa* van Kassel. Hij werd gebouwd in 1827.

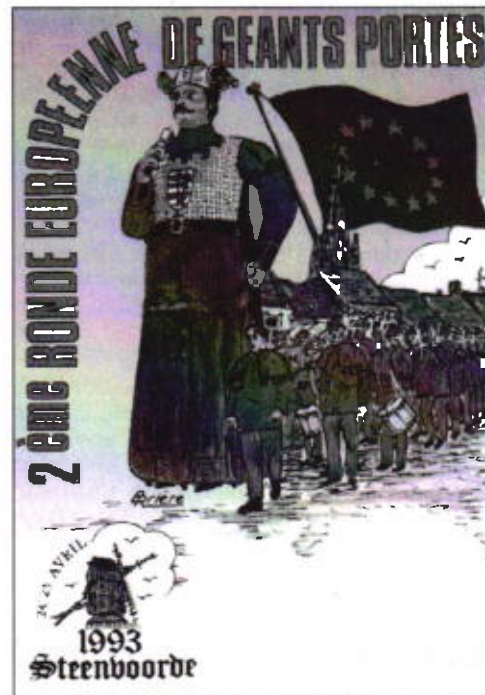
De oudste vermelding in een archieftekst (in Belgisch-Vlaanderen) dateert van 1405 ("*Reuzen in Vlaanderen*"). Het gaat om de reus van *Diksmuide*.

Wie heeft de grootste?

De grootste reus van de Westhoek is sinds 1963 *Jan Turpin* van Nieuwpoort. Met zijn 10,80 meter is hij eveneens de grootste van Europa. Hij beeldt een 15de-eeuwse burgemeester van Nieuwpoort uit en hij wordt gedragen door maar liefst 24 *draggers*. Ook dat is een record. Vóór 1963 was *Goliath* van Ieper (7,50 m) de grootste.

Zorgwekkende nivellering.

Het feit dat nieuwgebouwde reuzen nog zelden boven de vier meter uitsteken en daardoor steeds meer op elkaar gaan lijken, heeft vooral te maken met de bovengrondse

elektriciteitsleidingen. Tegen die dingen kan je niet op. Dat ondervond de leperse kat *Cieper* toen zij in Sint-Omaars op bezoek was en er haar mooie rosse pels tegen zo'n draad verschroeide! Een hele make-up-ploeg diende haar achteraf in het zwart en het wit te overschilderen.

Vlaamse reuzen rollen niet, ze dansen!

In 1989 en 1993 organiseerden "*Les Amis de Fromulus*" van Steenvoorde telkens een "*Ronde Européenne de Géants Portés*". Op de Nederlandstalige affiches die ze ons toestuurd, luidde dat in 1993: "*De Europese dans van de 100 Gedragen Reuzen*". Daarbij traden reuzen op uit Duitsland, Groot-Brittannië, België, Spanje, Frankrijk en Nederland. Dit zijn ook de Europese landen waar de meeste reuzen voorkomen.

Jan Turpin uit Nieuwpoort danste op de Grote Markt maar hij kon wegens zijn reusachtige gestalte niet mee opstappen. Le roi des Mitrons van Wormhout werd speciaal voor deze gelegenheid van zijn wiel'tjes ontdaan. De organisatoren betreuren dat men gemakshalve steeds meer reuzen op wiel'tjes plaatst. Zij proberen er de eigenaars toe aan te zetten om opnieuw gedragen reuzen te maken. Een Vlaamse reus komt maar buiten als er feest is en daar hoort gedans bij!

Ooit was er een reus in de Westhoek. Hij was fors gebouwd en tamelijk kloek.

Eén ding stak hem tegen:

hij kon zich niet bewegen;

hij had namelijk niemand die hem droeg.

Sander Vervisch

Internet.

Wie meer wil te weten komen over reuze-feesten, stoeten en carnaval, kan nu ook al op Internet terecht. In de Frans-Vlaamse Westhoek hebben de reuzen al een aparte pagina, te vinden onder "*Tourisme Nord - Pas de Calais : les Géants ...*".

"Carnaval-Vlaams"

Heel wat carnavalsverenigingen in de Frans-Vlaamse Westhoek kiezen voor een Vlaamse naam, vooral in en om Duinkerke. Die namen komen vaak uit hun carnavalsliederen die teruggaan op de festiviteiten bij de afvaart voor de IJslandvaart. Veel van die liederen dateren uit de 17de eeuw of vroeger en waren oorspronkelijk in het Vlaams. Hoewel die liederen nu verfranst zijn, zitten er nog heel wat Vlaamse woorden in. Die waren soms moeilijk te vertalen, zoals "Coot'che" (= kotje = Fr. débarras) of men behield ze om hun pittoreske klankwaarde: "Creut'ches", "Koekestute", "Stekebeilles", "Zotches" enz. In een paar gevallen, zoals bv. bij "Les neuze nyt" van Kapelle-bij-Duinkerke (Capelle-la-Grande), wist men ons niet meer te vertellen wat dat "Carnaval-Vlaams" mocht betekenen. Eerlijk gezegd weten wij het ook niet.

Gregory Vanhove & Maarten. Durnez.

WILLEM VAN RUBROEK: EEN REUS VAN EEN MONNIK IN MONGOLIË

Willem, een franciscanermoonnik of minderbroeder uit het Frans-Vlaamse dorpje Rubroek, trok in de 13de eeuw naar Mongolië.

De Mongolen hadden in het begin van de 13de eeuw Europa geteisterd onder leiding van de beruchte Djenghis Khan. De Franse koning Lodewijk IX, die nog had deelgenomen aan de Zesde Kruistocht (1248-1250) en daarom "de heilige" werd genoemd, wist dat ook de Mongolen afwijzend stonden tegenover de islam. Hij droomde ervan om met de Mongolen een bondgenootschap te sluiten tegen de Turken, die de heilige plaatsen in Palestina bezet hielden. Daarom besloot Lodewijk IX in 1253 om een gezant te sturen naar de grote Khan, in de hoop hem te bekeren en tot bondgenoot te maken.

Die eer viel Willem van Rubroek te beurt. Willem zou niet slagen in zijn opdracht. Het reisverslag dat hij bij zijn terugkeer in de vorm van een brief aan de koning stuurde, was echter van onschatbare waarde voor de kennis van het Aziatische binnenland en de Mongoolse samenleving.

Op een zonnige, maar koude vakantiedag trokken wij met enkele leerlingen van onze klas naar Rubroek, op zoek naar sporen van Willem en van Mongolië. De burgemeester, de heer Michel Devulder, leidde er ons rond in "Het Huis van Willem van Rubroek". Hij deed dat - omdat onze kennis van het Frans nog verre van perfect is in het "Vlamsch".

De burgemeester was in oktober 1991 zelf naar Mongolië geweest. In 1994 verbreedde Rubroek met de Mongoolse oase Bulgan en kwam er een delegatie op tegenbezoek. In 1996 kwam de president van Mongolië naar Rubroek om "Het Huis van Willem van Rubroek" plechtig te openen. De Franse president Jacques Chirac opende ook een gelijknamig huis in Oelan Bator, de hoofdstad van Mongolië.

De heer Michel Devulder, burgemeester van Rubroek (rechts), met 5 leerlingen van het VTI bij een maquette van een joerte.

Voor de verbouwing was Bulgan uitgekozen omdat Willem van Rubroek door die plaats Mongolië was binnengekomen. Bulgan telt acht- tot negenduizend inwoners. Omdat er veel nomaden wonen, hangt het juiste aantal af van het seizoen. Het ligt op ongeveer 300 km van de hoofdstad. Met een jeep is dat toch nog bijna 10 uur rijden, want er zijn geen wegen, alleen "pistes".

In de periode waarin burgemeester Devulder Bulgan bezocht (oktober) waren de rivieren al dichtgevroren, wat de overtocht vergemakkelijkte. Toch liep het vee van de Mongolen nog buiten, kreeg het zelfs geen extra voer - hooien doen ze niet - en dat bij temperaturen die kunnen dalen tot - 35°C in de winter. De Mongolen hebben ca. 18 miljoen stuks vee. Dat is meer dan zeven keer zoveel als het aantal mensen. Als het gras op de steppe afgegrast is, breken ze hun hutten ("joertes") op en slaan ze hun kamp een eind verder weer op. Alleen de "koninklijke joertes" van "de grote katten" worden niet afgebroken; die lopen namelijk op wiel-tjes.

De Mongolen melken niet alleen hun koeien, maar ook hun paarden. Die paardenmelk ("komis") bewaren ze in lederen zakken. Ze voegen er een gistmiddel aan toe, waardoor het zure drankje vijf tot zes maanden goed blijft. Ook gaan ze vaak op jacht. Niet alleen op marmotten, die bijzonder lekker zijn, maar ook op wolven die het op hun schapen gemunt hebben. Vanaf hun vierde jaar leren de jongens er paardrijden. Het is niet te verwonderen dat ze daar een legendarische vaardigheid in verworven hebben.

De Mongolen zijn niet rijk, maar ze zijn erg gastvrij. Gasten worden ontvangen met paardenmelk, thee, koeken en wodka. In de joerte staan twee bedden. Als u over de hoge dorpel door de lage deuropening binnenstapt, is het linkse bed voor de kinderen, het rechtse voor de ouders. Als er gasten

zijn, krijgen die het bed van de kinderen. De kinderen slapen dan bij hun ouders.

De joertes zien er nog net uit als 750 jaar geleden, toen Willem van Rubroek er verbleef. Op de bovenverdieping van het museum is een maquette van zo'n joerte opgesteld.

De Mongolen zijn ook een kunstzinnig volk. De deuren van hun joertes zijn mooi versierd. Hetzelfde kan gezegd van hun tapijten, hun kameel- of jakharige dekens, hun kimono-achtige zondagse kledij en hun dubbelgevoerde laarzen, waarvan de tip altijd naar boven gekruld is. Zo laten zij bij het stappen geen afdruk achter op de grond. Zoals elk landbouwvolk hebben ook zij veel respect voor de bodem.

De burgemeester heeft een paar jongens van ons groepje weten te bekoren. Eén wil graag weten wat een vliegtuigreis naar Mongolië kost. Vijf- tot zesduizend frank. Franse, jammer genoeg.

Na ons bezoek aan "Het Huis van Willem van Rubroek", lopen we nog even binnen in het aanpalende toeristische kantoor, waar ook een aantal ambachtelijke voorwerpen, van onder andere de strodekker uitgesteld zijn. Tot slot van deze boeiende rondleiding neemt de burgemeester ons mee naar de kerk. Daar staat Willem van Rubroek in zijn bruine pij, ruim vier meter groot. Vol ontzag voor zijn gestalte en voor zijn prestatie nemen wij afscheid. Niet definitief, maar tot weerziens!!!

Bart Aelgoet, Maarten Cloet
en Jürgen Deramoudt

VLAMSCH

Vlamsch vinden we nog altijd in zijn oorspronkelijke vorm terug in het deel van het middeleeuwse graafschap Vlaanderen dat in de tweede helft van de zeventiende eeuw

*De kop van de reus Willem van Rubroek.
Let op het Nederlandstalige opschrift van de tweede statie van de kruisweg: "Jezus wordt met het kruis geladen".*

door Lodewijk XIV op de Spanjaarden werd veroverd. Dit gebied is nu beter bekend als de Frans-Vlaamse Westhoek. Men schat dat in dit gebied nog zo'n dertigduizend mensen het West-Vlaams spreken of begrijpen.

Voor de Frans-Vlaanderenwedstrijd namen we contact op met de burgemeester van Rubroek. Toen wij hem de vraag stelden of hij tijdens het interview Vlamsch wou spreken, was zijn antwoord positief. Hij voegde er zelfs aan toe: "Mien wuf verstoat het ook nog".

De volgende Vlaamse woordjes van de burgemeester klonken ons wat eigenaardig in de oren: een lietje (een beetje), thei (thee), oets (hoeden), slinks (links), stoel (stoelen), goans keers (heen en terug), enz.

In een dorp als Rubroek, dat ongeveer zevenhonderd inwoners telt, zijn er nog ca. vijftig mensen die West-Vlaams spreken en evenveel die het nog begrijpen. Dit aantal vermindert nog elk jaar. Om te verhinderen dat het "Vlamsch" binnen enkele jaren helemaal zou verdwenen zijn, worden er in Rubroek Nederlandse lessen gegeven, maar die hebben maar weinig succes. Wat de mensen meer aanspreekt, ook jongeren (!), zijn de gespreksavonden in het "Vlamsch".

Die worden meestal in een cafeetje gehouden. Niemand is verplicht om er naar toe te gaan. Wie zin heeft in een frisse pint en een gezellig praatje in het "Vlamsch", kan er altijd terecht! Een suggestie voor onze leerkrachten?

Xavier Couwet

ADHÉMAR VANDROEMME: EEN REUZENBOUWER

Met enkele leerlingen van onze klas zochten we Adhémar Vandroemme, een leperse reuzenbouwer, op om een interview af te nemen. We vonden hem in zijn woning waar hij nu rustig van zijn pensioen geniet. Adhémar was ooit leraar plastische kunsten en in zijn vrije tijd maakt hij allerlei kunstwerken. Ook ontwierp hij praalwagens en reuzen voor stoeten.

"In '52 had ik de leiding over het plastische gedeelte van de Kattenstoet. Samen met 32 man hebben we alle stukken (maskers, reuzen, ...) gemaakt. Wanneer de reuzen, gebouwd in het VTI, niet stevig genoeg bleken te zijn, werden de ijzeren (buigzame) buizen vervangen door een veel steviger materiaal."

In totaal vervaardigde hij 25 reuzen waaronder deze uit de Gouden Boomstoet te Brugge, de Rodenbachstoet te Roeselare, de Heksenstoet te Nieuwpoort, enz.

Voor de Rodenbachstoet kreeg hij de opdracht 9 reuzen te bouwen. Hij legde ons zijn systeem uit: "Voor de vormgeving start je met enkele PMD-buizen. De buizen worden in de gewenste vorm geplooid en daarna wordt er wasdraad over gespannen die omwikkeld wordt met kippengaas. Als je dan dit gaas uittrekt, krijg je een kegelvorm. Door enkele horizontale buizen bij te zetten, kan je de reuzen een vorm geven."

Een reus is 3 à 7 m groot en weegt ongeveer 65 kg. Voor vier dragers komt dit neer op ongeveer 17 kg per persoon. Bij stormweer kan de wind het gewicht echter sterk beïnvloeden zodat een reus tot driemaal zwaarder kan aanvoelen!

De rokken werden vervaardigd uit similleer en de bovenkledij uit vilt. De rok bestaat uit een lap leer van 7 bij 2m, waar versieringen opgelijmd worden. De bovenkledij wordt op de schouder van de reus gelegd en vastgelijmd.

Soms werd de kledij ontworpen door andere mensen, maar Adhémar leverde pas achteraf het hoofd om zeker te zijn dat het de juiste kledij zou zijn.

Het hoofd werd gemaakt met kippengaas en beplakt met papier-maché, wat het vormen van het hoofd vergemakkelijkte.

De reuzen zijn heel stevig gebouwd, maar het maakt Adhémar woedend dat het stadsbestuur geen zorg besteedt aan de reuzen. Tijdens de stoet wordt er geen enkele reus beschadigd, maar tijdens het wegbergen echter, worden de reuzen zonder respect behandeld.

Adhémar is naast reuzenbouwer ook een fanatiek beeldhouwer en schilder. Hij schilderde zelfs het fresco en vervaardigde het kruisbeeld van de kapel van het VTI van leper.

Adhémar Vandroemme is nu bezig met zijn laatste beeld: een tuinbeeld uit koper. Daarna houdt hij zich enkel nog bezig met zijn grootste passie: de aardstraaltheorie. Hij geeft les over aardstralen en wichelroeden. Adhémar heeft zelf een boek geschreven over deze passie: "Aardstralen, de grote onbekenden, de stille doders".

Bendikt Beun, Peter Vanlerberghe, Sander Vervisch en Gijsbrecht Cael

WAAROM ZIJN DE VLAAMSE REUZEN ZO GROOT ?

In Vlaanderen zijn er heel wat reuzen. Er bestaan verschillende hypothesen over het ontstaan van de reuzen in Vlaanderen.

*Adhémar Vandroemme (rechts)
met de interviewploeg voor één van zijn
artistieke creaties bij hem thuis.*

De eerste hypothese beweert dat de Spanjaarden onder Karel V (16de eeuw) aan de basis liggen van het ontstaan van de Vlaamse reuzen. Om de grootsheid van Spanje te benadrukken, moesten de reuzen groot zijn!

Het is echter mogelijk dat ze er al waren in de dertiende eeuw. Oorspronkelijk waren de reuzen "klein". Men wilde echter de naburige dorpen overtreffen zodat ze steeds groter en groter werden.

Een andere hypothese vertelt ons dat we de oorsprong van de reuzen die meegaan in processies, moeten zoeken in de gilden. De middeleeuwse ambachtslieden zouden immers te pronk gelopen hebben met grote poppen in optochten om hun macht en rijkdom te tonen.

Of zou het door Sint-Christoffel zijn dat onze reuzen zo groot zijn? In de processies was deze sint het opvallendst door zijn grote afmetingen. Een 'drager van Christus' moet uiteraard navenant gebouwd zijn. Groot dus!

Nog andere geschiedkundigen beweren dat de Vlaamse reuzen overblijfselen zijn van de verering van helden of goden. Een legende vertelt ons immers dat een Scandinavisch volk zijn reuzengod meegevoerd heeft naar Vlaanderen.

Een andere veronderstelling gaat ervan uit dat reuzen de nabestaanden zijn van Goliath. Tijdens middeleeuwse processies werden scènes uit het Oude Testament uitgebeeld. De meest in het oog springende scène was die met de kleine David en met de reus Goliath. Hoe groter, hoe opvallender! De indrukwekkende Goliath diende dus als voorbeeld voor andere reuzen. (Naar F. Tristan)

Rob Knockaert

CARNAVAL DOOR DE BRIL VAN DE FILOSOOF

Tegen het gewone, dagelijkse, nuchtere leven in, moedigt carnaval de vierders aan tot symbolisch, schreeuwerig, losbandig en zedenschennend gedrag.

Bij het carnavalvieren worden soms de rollen uit het sociale leven omgedraaid. Werknemer wordt werkgever. Doordat de rollen worden omgedraaid, worden werkgever en overheid zich bewust van de problemen bij de arbeiders en ambtenaren.

Men verandert er - al dan niet via maskers - van geslacht, stand, cultuur, heden en verleden, van mens tot dier.

Deze omkering maakt duidelijk hoezeer onze maatschappij leunt op gewoonten, afspraken en normen.

Carnaval maakt de samenleving zo wat doorzichtiger, maar toont ook aan dat afspraken en normen soms wel noodzakelijk zijn. Het bevestigt de algemeen geldende orde.

Carnaval is een uiting van scheppingskracht, van het opbruisende leven, van rituele rebellie. Carnaval is massaal, volks, ludiek, euforisch, poetsenbakkerij en een uiting van samenhang, van losgebarsten menselijke energie. (Naar R. Devisch)

Maarten Durnez

CARNAVAL IN DUINKERKE

Een levenskrachtige traditie!

Het carnavalsfeest van Duinkerke is uniek in zijn soort! Ieder jaar, vanaf vastenavond, trilt de stad gedurende enkele weken van de klanken van de dwarsfluiten en trommen, gevolgd door een grote stroom verklede mensen die schreeuwend leuke liederen zingen. Het is een onbeschrijflijke sfeer!

Het carnavalsfeest is vanaf de 14de eeuw gegroeid uit festiviteiten die door reders georganiseerd werden. De festiviteiten waren bedoeld voor de vissers die naar IJsland vertrokken. Sindsdien is het een instituut geworden met een eigen ritus en kalender. Alle Duinkerkenaars nemen deel aan de grote feesten die georganiseerd worden op het einde van elke week. Ze gaan ook allemaal kijken als de plaatselijke reus "Reuze" samen met zijn familie door de stad trekt.

Het carnavalsfeest is echter niet alleen een kwestie van spektakel! Het leeft vooral van binnen! Op heel jonge leeftijd worden de kinderen de carnavalsliederen aangeleerd en worden carnavalspakken met grote zorg klaargemaakt. Op de dag van de "Visschersbende" gooit een hoge heer vanaf het balkon van het stadhuis droge haringen, "klippers" genaamd, te grabbel tussen de feestneuzen met hun toeters en bellen. (Naar de "Guide Bleu" van "Nord - Pas de Calais")

Thijs Vitse

Opnieuw open te Proven

Café "DE TRAMSTATIE"

bij Franky en Kathy
Provenplein 58, 8972 PROVEN

Officiële opening

op **ZATERDAG 23 MEI 1998** vanaf 19.00 u.
Iedereen welkom in een gezellig en jeugdig interieur.

Openingsuren :

vrijdag vanaf 18.00 u. - zaterdag vanaf 17.00 u.
zondag van 10.00 tot 13.00 u. en vanaf 16.00 u.

MESTHAANTJES
LEGKIPPEN
MECHELSE KOEKOEK
PENDARS
KALKOENEN

OPEN : zaterdag van 9 tot 12 u. en van 14 tot 18 u.
van dinsdag tot vrijdag open van 10 tot 12 u. en van 16 tot 19 u.
zondag en maandag gesloten

Prof. O. Rubbrechtstraat 113, 8972 ROESBRUGGE - Tel. 057/30 18 80

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

ROGER-A. BLONDEAU IN HET DELBEKEHUIS TE ANTWERPEN.

Zaterdag 21 maart 1998 kort na de middag. Een klad zon op deze eerste lentedag in de aristocratische Keizerstraat te Antwerpen.

Zo'n vierhonderd jaar geleden flaneerde hier P. P. Rubens langs de gevels van de riante patriciërshuizen waar zijn vrienden woonden. Vooral *Nicolaas Rockox* (1560-1640), burgemeester van de stad, kreeg de schilder-diplomaat vaak over de vloer.

Vlak bij het Rockoxhuis (nr. 10) staat het prachtige *Hotel Delbeke* of het *Delbekehuis* (nr. 9), dat door een koninklijk besluit van 12 november 1976 is beschermd. Dit merkwaardig herenhuis werd in 1647-49 ingrijpend verbouwd en was eeuwenlang in het bezit van kunstminnende families. O.a. van minister August Delbeke die het in 1897 aankocht en liet restaureren en verfraaien.

Het merkwaardig binnenplein met prachtige achterbouw, daterend uit de tijd toen Rubens hier ook vriend aan huis was, geeft aan het prieel zo'n charme dat men ieder ogenblik verwacht dat Adonis en Aphrodite achter de antieke venstertjes beginnen te stoeien.

Enkele jaren terug verwierf de ASLK dit unieke pand, renoveerde het in zijn 16de, 17de eeuwse charme en stoffeerde het met meubels uit deze epoëe.

Zaterdag 21 maart jl. kreeg de *Unie Nederland-Vlaanderen* vzw de mogelijkheid dit historisch pand te benutten om er zijn gasten uit te nodigen t.g.v. de plechtige proclamatie van de prof. dr. M. Minnaertprijs, die aan onze hoofdredacteur Roger-A. Blondeau werd uitgereikt.

Na het inleidend woord van prof. dr. H. Gysels die de plechtige academische zitting opende en het merkwaardig referaat van Dr. Huib van den Doel over de *Wederkerigheid binnen de gehandicaptenzorg in de Lage Landen*, werd aan R.-A. Blondeau gevraagd een causerie te houden over *Het Nederlands in de geschiedenis van de bètawetenschappen*. Een beknopte maar klare uiteenzetting van de evolutie van het Nederlands en de exacte wetenschappen in de zuidelijke Nederlanden, vanaf de late Middeleeuwen tot in onze tijd.

De talrijke aanwezigen die tijdens de receptie achteraf naar de tekst van deze causerie vroegen moesten wij teleurstellen.

Toen prof. dr. G. Demarée van het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België, en dr. Hosten, ere-pastoor van Haringe me verleden week telefoneerde en de vraag opnieuw stelde, of de tekst van het referaat van onze hoofdredacteur kon bekomen worden, besloten wij deze tekst integraal in ons maandschrift op te nemen.

Wij zijn ervan overtuigd dat omwille inhoud en zeggingskracht van deze speech zeer veel lezers geboeid en met grote belangstelling dit referaat van de gevierde wetenschapshistoricus zullen lezen.

Het loont werkelijk de moeite.

Elie E. Balduck

Mijnheer de Voorzitter,
Dames en Heren,

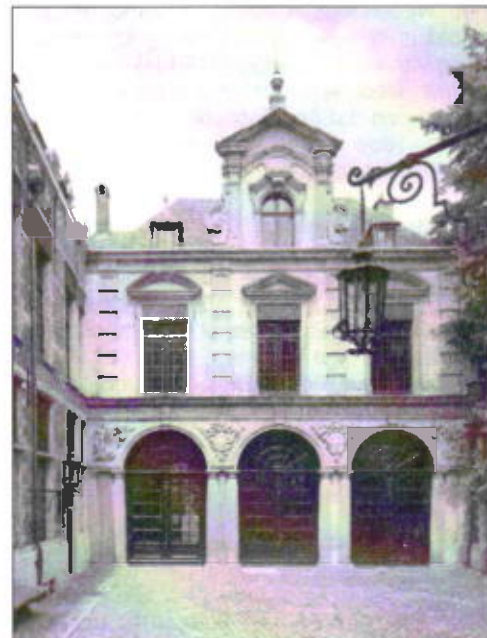
Ik ben dankbaar dat mijn werk over de rol van het Nederlands in de wetenschap werd bekroond met de Marcel Minnaertprijs. Niet om de terugslag ervan op de verkoop van het boek, want het is reeds lang uitverkocht. Maar omdat het de erkenning inhoudt dat de wetenschap naast de literatuur een rol heeft gespeeld bij de vorming van onze taal.

De taal van de wetenschap was in de Middeleeuwen de taal van de Kerk : het Latijn. Toen Jacob van Maerlant in de 13de eeuw een berijmde wetenschappelijke encyclopedie in de volkstaal neerschreef, betekende dit een eerste breuk met de kerkelijke en wetenschappelijke traditie. Het was een vorm van geestelijke bevrijding : het vroege en opmerkelijke kenmerk van de pré-renais-sancemens. Kort daarop gingen onze

Vlaamse chirurgijns zich in de volkstaal manifesteren. Het Nederlandse taalcentrum kwam daarmee in Vlaanderen te liggen.

In die tijd werd geneeskunde uitgeoefend op twee niveaus. Men had de universitair gevormde medici, die gestudeerd hadden aan de Italiaanse of Franse hogescholen. Theoretisch gevormd door het bestuderen van de oud-Griekse grootmeesters. Mannen die de diagnose stelden en de behandeling voorschreven, zonder zelf hun handen vuil te maken. De grote Thomas van Aquino, had immers verklaard dat fysieke activiteiten onverenigbaar waren met intellectuele bezigheden.

Voor wondverzorging, aderlatingen, kleine chirurgische ingrepen, deden ze beroep op mannen die goed met het mes konden omgaan, d.w.z. barbiers. Met het gevolg dat de volkmens op zijn beurt voor allerhande ongemakken, tot zelfs voor verstuingen en

Het Delbekehuis.
Gevel van de Wapenzaal.

fracturen, zich rechtstreeks wendde tot de barbier-chirurgijn. Dat was de eerstelijns-geneeskunde van toen.

De chirurgijns werden in die eeuwen nog niet opgeleid in scholen, maar kregen hun vorming van knecht tot meester.

Om hun zonen, hun opvolgers, of hun leerlingen iets blijvend mee te geven, schreven ze hun ervaringen, hun methodes en hun medicatie neer. Natuurlijk in de volkstaal, want de schrijver kende geen Latijn, en zij voor wie die geschriften bestemd waren, evenmin. Zo werd een taal gevormd, werden er woorden gecreëerd, waarvan er vele zijn blijven voortbestaan.

De medicus Rembert Dodoens, wiens *Cruydeboek*, verscheen in 1554 te Antwerpen, heeft op zijn beurt een grote bijdrage geleverd aan de vorming van de Nederlandstalige botanische terminologie.

Een misschien wel minder bekende Gentse medicus, Judocus van Sterthem, liet in 1566 een vertaling uit het Latijn verschijnen van de *Chirurgie van Guido de Cauliac*, in een taal die uitblonk door zuiverheid in woordkeuze en zinswendingen. En wel zodanig dat prof. Elaut, een pionier van de geschiedenis van de geneeskunde in Vlaanderen, daarover volgende lovende bewoordingen neerschreef : "Het valt aldus als een merkwaardig feit in de ontwikkelings-historie van de Nederlandse taal aan te stippen dat, tussen 1545 en 1575, de medische werken die in het Nederlands geschreven werden, een opmerkelijke zuiverheid van

taal in woorden en wendingen vertonen en dat de chirurgijnen, de enige trouwens die uit beroepsnoodzakelijkheid Nederlands schrijven, daar in uitmunten."

In 1581 verscheen bij Plantijn nog een in het Nederlands gesteld *Kruydtboek* van Lobelius, dat eveneens bijdroeg aan de vorming van een Nederlandstalige wetenschappelijke woordenschat. We moeten daarbij aanstippen dat de interesse voor de botanie in de 16de eeuw een van de Vlaamse wetenschappelijke kenmerken was.

Maar daarmee liep het zuidelijke overwicht ten einde. We zaten reeds volop in een nieuwe tijd. De tijd waarin volledig gebroken werd met het autoriteitsgeloof. De tijd waarin Copernicus brak met Ptolemaeus, en Vesalius met Galenos, maar ook Luther en Calvin met Rome. Dit laatste veroorzaakte in onze landen pijnlijke situaties. In 1585 ging de Schelde dicht en gingen de Noordelijke en de Zuidelijke Nederlanden voor lang uit elkaar.

In meerdere emigratiegolven zijn er toen vele tienduizenden Vlamingen en Brabanders rechtstreeks of onrechtstreeks naar het Noorden getrokken en hebben er de basis gelegd van Hollands Gouden Eeuw. Onder hen, Simon Stevin, een sleutelfiguur in de opkomende combinatie van wetenschap en technologie. Omdat hij zijn meeste werken in de volkstaal schreef, heeft hij niet alleen op een doelmatige wijze gewerkt aan de verspreiding van de wetenschap, maar alleszins een belangrijke bijdrage geleverd aan de verheffing van het Nederlands tot wetenschapstaal. In de inleiding van een van zijn werken schreef Stevin een bijzonder overtuigend betoog over de *Weertdicheyt der Duytsche Tael*, waarmee hij uiteraard het Nederduits of Nederlands bedoelde.

In een tijd toen een wetenschappelijke Nederlandstalige terminologie inzake wetenschap en technologie nog bijna volkomen ontbrak, slaagde hij erin specifieke Nederlandse woorden te creëren, die voor goed, zij het soms licht gewijzigd, in onze taal zijn opgenomen.

Omdat men in het Zuiden, hier bij ons, bij diegenen die gebleven zijn, het calvinisme er heeft uitgejaagd, hebben wij nooit twee- of driemaal per dag in de Statenbijbel gelezen. Omdat ze dat in het Noorden wel hebben gedaan, is er daar een overkoepelende Nederlandse cultuurtaal gegroeid, terwijl wij zijn blijven voortsudderen in fel afgetekende dialecten. Wij namen geen deel meer aan de opbouw van onze taal. Integendeel, we kwamen meer en meer in de Franse invloedssfeer. Het Frans domineerde voor lange tijd West-Europa, zodanig dat niet alleen het Pruisische hof, maar ook het huis van Oranje-Nassau niet aan de Franse charmes kon weerstaan.

Bovendien - en ik wil er de nadruk op leggen dat ik geen calvinistische predikant ben - schiep het calvinisme door een betrekkelijk

ke vrijheid van gedachten, in het Noorden meer mogelijkheden voor de wetenschappen dan het Roomse-katholicisme in het Zuiden, omdat dit laatste onderworpen was aan een priesterlijke hiërarchie, met een streng dogmatisch denken, dat haaks stond op de wetenschappelijke benadering van natuur en leven.

Na de Reformatie was er voor de Nederlandstalige zuidelijke gewesten alleen maar achteruitgang te bespeuren.

Maar er is wel één uitzondering te vermelden: de Kortrijkse chirurgijn Jan Palfijn, die in de eerste helft van de 18de eeuw tal van werken van betekenis schreef over anatomie, heilkunde en gynaecologie, in een taal die gaver was dan deze van zijn voorgangers en tijdgenoten. Palfijn is iemand geweest die onze taal, op zijn beurt, met tal van Nederlandstalige medische termen en uitdrukkingen heeft verrijkt. Al moeten we toegeven dat zijn omgang met Noord-Nederlanders daarbij ongetwijfeld een belangrijke rol heeft gespeeld.

In 1794 werden onze Vlaamse, Brabantse en Limburgse gebieden voor 20 lange jaren Franse departementen, waar het Frans de officiële taal was.

In 1815 werden de Nederlanden eindelijk weer verenigd. Er was een gewettigde hoop, dat we weer fatsoenlijk Nederlands zouden leren. Maar eeuwen vreemde bezetting hadden in het Zuiden onze taal en onze cultuur uitgemoeld en van wetenschap was er, zoals gezegd, niet veel terecht gekomen. Toen koning Willem I in het Zuiden universiteiten oprichtte te Gent, Leuven en Luik, om in evenwicht te zijn met Leiden, Groningen en Utrecht, had men daarvoor 49 professoren nodig. Maar de geleerden waren in onze gewesten zo schaars, dat men beroep moest doen - in het bijzonder voor wetenschappelijke vakken - op 6 Noord-Nederlanders, 14 Duitsers en 4 Fransen. Zij doceerden in het Latijn of in het Frans.

Tengevolge van gestook door Frankrijk, om politieke motieven, en door de kerk, uit religieuze overwegingen, ontstond in 1830 een Fransgezinde opstand, die zelfs onze toppolitiekers van nu, een spijtige vergissing noemen. België werd een zuivere Franstalige staat, waar overal en in alles het Nederlands werd geweerd. La Belgique sera latine ou ne sera pas.

Ook werd er in het Zuiden nog maar weinig aan wetenschap gedaan. In de katholieke Latijnse scholen en colleges werden voornamelijk taal- en letterkunde gecultiveerd. Men was er meestal niet erg ontvankelijk voor bètawetenschappen. Jonge priesters die pas het seminarie hadden verlaten, werden omnivalente leraars, niettegenstaande ze wiskunde en biologische analfabeten waren. En toch gaven ze - natuurlijk zonder veel enthousiasme - les in die vakken. En dat is zo gebleven, op sommige plaatsen tot in de tweede helft van de 20ste eeuw. "Wij

gaven alles", zegde Anton van Wilderode, "alles, uitgezonderd melk".

Na 1830 was voor vele jaren elk contact met het Noorden verbroken. Niet alleen werd het Nederlands geweerd, maar zelfs onder de zgn. "taalminnaars" ontstonden er meningsverschillen inzake de spelling. Naderhand hebben voornamelijk onze West-Vlaamse taalparticularisten met Guido Gezelle aan het hoofd, en uit vrees voor de calvinistische invloed uit het Noorden, de illusie gekoesterd van een eigen Vlaamse cultuurtaal op te bouwen. Ook dat heeft ongetwijfeld verlammend gewerkt op de ontplooiing van de wetenschap bij ons en in onze taal.

Weliswaar heeft paus Leo XIII een poging gedaan om geloof en wetenschap met elkaar te verzoenen met zijn encycliek van 1879, waarin werd opgeroepen tot een terugkeer naar de doctrines van Thomas van Aquino. Maar Thomas leefde in de 13de eeuw en zijn leerstellingen vallen terug op de nog veel oudere Aristoteles. De vorderingen op het gebied van de exacte wetenschappen waren al lang daar ver bovenuit gestegen.

Op het einde van de 19de eeuw was het een plantkundige, Julius Mac Leod, die een ernstige poging deed om in het Nederlands te doceren, die zich ging bijscholen in Nederland, en er deelnam aan de Natuur- en Geneeskundige Congressen. Hij is de man geweest die de nieuwe wetenschappelijke contacten legde tussen Zuid en Noord.

Terwijl men in het Noorden de eerste Nobelprijzen van scheikunde en natuurkunde in de wacht sleepte, proclameerde de Belgische aartsbisschop, kardinaal Mercier: "Une université flamande, jamais!"

In Nederland kon men zich maar moeilijk voorstellen wat het allemaal heeft gekost om zich te ontwringen aan een Franstalig establishment en op te stijgen uit vastgeroeste en verankerde dialecten, naar een Algemene Cultuurtaal. Godfried Bomans heeft het destijds zeer juist getypeerd als hij zegde: "De Vlamingen vechten aan het front en de Hollanders zitten in de kantine". Vandaar misschien het verschil in emotionele intelligentie! (')

Zelfs toen in 1930 het Nederlands de voertaal aan onze universiteiten was geworden, kregen veel professoren het nog bijzonder moeilijk. Hoewel ze geografische Vlamingen waren, kenden ze alleen maar hun "moedertaal", m.a.w. het dialect van hun streek. Ze hadden allemaal in het Frans gestudeerd, konden zich niet eens in een fatsoenlijk Nederlands uitdrukken en kenden zeker niet de terminologie van hun vak. In dat verband is de taal van prof. Bruynoghe, een bekende bacterioloog te Leuven, legendarisch gebleven.

Prof. Bruynoghe, die afkomstig was van Alveringem - een landelijk dorp in Veurne-

Ambacht - moest zeggen : "Om deze voedingsbodem te filteren heeft men een filter nodig met een goede laag sintels en as", maar prof. Bruynoghe zegde in het onvervalste West-Vlaamse idioom : "om dien bouillon, te filteren, moe je è filter hen met é goe lage zinders en scharbiellen". Voor de Limburgse studenten was dat Hebreeuws. - We zijn er intussen wel veel op vooruitgegaan.

De sedert 1841 bestaande Franstalige Academie voor Geneeskunde, Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten, kreeg pas in 1938, dus bijna een eeuw later, een Nederlandstalige tegenhanger. En die had zulkdanige herrie vanwege de Franstaligen voor gevolg dat de regering erover gevallen is. Men was hier bij ons nog altijd de mening toegedaan dat het Nederlands ongeschikt was voor de beoefening van de wetenschap.

Maar enkele maanden later werden de monden gesnoerd. De vernederlandste universiteit van Gent, waarvan men had beweerd dat het "un crime contre l'esprit" was, kreeg een schitterende adelbrief toegevoegd: prof. Corneel Heymans kreeg in november 1939 de Nobelprijs voor fysiologie en geneeskunde !

Moge - en dat is mijn wens voor de toekomst - de Unie Nederland-Vlaanderen de banden steeds nauwer toehalen tussen het-gene Prof. Marcel Minnaert eens genoemd heeft, twee delen van eenzelfde land.

Ik dank u voor uw vriendelijke aandacht.

(1) De gastpreker prof. dr. H. van den Doel had erop gewezen dat het Zuiden een grotere emotionele intelligentie vertoont dan het Noorden, en iemand had gevraagd hoe dat verschil te verklaren was.

NIEUW

KAPSTER
AAN HUIS

voor watergolf,
brushing, kleuren,
permanent, snit
dames & heren,
jong & oud.

Wendy NOLLET

Graaf van Hoornweg 6
8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 08 70

TE KOOP

• **KOLENKACHEL NESTOR MARTIN**
1 jaar oud - 7.500 cal.
Tel. 057/40 10 68.

HERBERG "IN DE DARDANELLEN"

In het boek "Roesbrugge-Haringe in Woord en Beeld" komt er ook een lijst van alle verdwenen herbergen (Beverenkalsijde inbegrepen). Er zijn er meer dan honderd !

Zelfs in het Sint-Omaarsstraatje was er voor de Eerste Wereldoorlog een herberg. Die werd uitgebaat door Camille Lefever en had als uithangbord "In de Dardanellen".

Waar komt die naam vandaan ?

Dardanellen is de naam van een zeeëngte of zeestraat die de Egeïsche Zee verbindt met de Zee van Marmora, en in feite Azië van Europa scheidt.

De Dardanellen werden alhier bekend in de Krimoorlog (1853-1856), die uitgevochten werd tussen Rusland enerzijds en Turkije, Frankrijk en Engeland anderzijds, waarbij o.m. de stad Sebastopol werd platgeschoten.

De troepenaanvoer van Fransen en Engelsen gebeurde vanuit de Middellandse Zee langs de Dardanellen.

Toen werden de stad Sebastopol en de zeestraat de Dardanellen bekende begrippen, en op tal van plaatsen werden die namen aan herbergen toegekend. Zo ook bij ons.

ROESBRUGGE-HARINGE IN WOORD EN BEELD

We doen er duchtig aan voort. Het boek wordt groter dan voorzien. Zeker 220 bladzijden.

Het begint met een "Beknopte geschiedenis van Roesbrugge-Haringe" vanaf de prehistorie tot het einde van de 19de eeuw (op 21 bladzijden groot formaat - 30 X 20 cm). De 20ste eeuw wordt over ongeveer 200 bladzijden verhaald en toegelicht met niet minder dan 450 foto's en illustraties. De indeling van het boek ziet eruit als volgt :

Roesbrugge en Haringe op een kaart van 1777.

Beknopte geschiedenis van Roesbrugge-Haringe.

Roesbrugge-Haringe op prentkaarten en foto's.

1. De kerk van Haringe
2. De kerk van Roesbrugge
3. Roesbrugge de Marktplaats (nu Roesbruggeplein)
 - 3.1. Het "Stadhuis"
4. De Statiestraat (nu Prof. O. Rubbrechtstraat)
 - 4.1. Het klooster
5. De Poperingestraat (nu Weggevoerdenstraat)
 - De Bergenstraat
 - 6.1. De "Grote Brug"
7. De Krombekastraat (nu Waaienburgseweg)
8. De Haringestraat
 - 8.1. De Rijkswacht
 - 8.2. De Brandweer
 - 8.3. De Post
9. Haringedorp
10. Beverenkalsijde en Cappelhoek

11. De IJzer
12. Overstromingen te Roesbrugge
13. Molens
14. Het volksleven
 - 14.1. De economische bedrijvigheid
 - 14.1.1. De steenbakkerijen
 - 14.1.2. De brouwerijen
 - 14.1.3. De voedingswaren
 - 14.1.4. De hopteelt
 - 14.1.5. De tabak
 - 14.1.6. Andere bedrijvigheden
 - 14.2. Het Rijkse Roomse Leven
 - 14.3. Scholen
 - 14.4. Verenigingen en Volksvermaak
 - 14.4.1. De Muziekmaatschappij
 - 14.4.2. De Toneelmaatschappijen
 - 14.4.3. Het Davidfonds
 - 14.4.4. De Schuttersgilden
 - 14.4.5. Feestelijkheden en kermisvreugde
 - 14.4.6. Verdwenen herbergen
 - 14.5. De Sport
 - 14.6. De fusiestoet
15. Wereldoorlog I (1914-1918)
16. Wereldoorlog II (1940-1945)

DE EURO IN DE PRAKTIJK

Ongetwijfeld stelt u zich ook vragen over wat de EURO met zich zal meebrengen. Hoe en wanneer gebeurt de omschakeling, wat gebeurt er met mijn spaargelden, hoe betaal ik bij de bakker en de beenhouwer...?

Op al deze vragen kunt u antwoord krijgen op donderdag 30 april, in zaal "Christen Volkshuis" bij P. Gunts te Roesbrugge om 19 uur.

Gastpreker is Jo Baetens, nationaal beleggingsverantwoordelijke bij HSA-Spaarkrediet.

De vergadering wordt afgesloten met een receptie aangeboden door HSA-Spaarkrediet. Daarom is vooraf inschrijven noodzakelijk vóór 25 april bij : Benauwt Roger (tel. 057/30 01 88) of bij Vandenbussche Geert (tel. 057/30 09 86).

Inrichters : CM-Ziekenzorg, KBG, KAV i.s.m. HSA-Spaarkrediet.

EREMETAAL VOOR ROESBRUGSE KUNSTENARES

Op het 13de tweejaarlijkse Internationaal Festival van plastische en grafische kunst te Moeskroen, met 320 deelnemers uit 24 verschillende landen, werden er 87 kunstenaars geselecteerd van 13 verschillende landen.

De Roesbrugse kunstenaar mev. Hilda Menu-Corneillie bevond zich met haar drie ingezonden werken, niet alleen onder de geselecteerden, maar behaalde tevens een zilveren medaille in de categorie "grafische kunst".

Om de hoge artistieke waarde van haar werk viel mev. Hilda Menu-Corneillie reeds meermaals in de prijzen op tentoonstellingen en kunstfestivals.

Proficiat !

Eerste concert op het gerestaureerde STAVELSE VAN PETEGHEM-ORGEL

De furie van de Fransen had zich op 25 april 1794 tegen Stavele gekeerd. Na verschroeiend vlammengevecht lag gans het dorp in as. In dit inferno ging de laat-gotische kerk verloren. Het is ons niet bekend of de vroegere kerk een orgel bezat. De geschiedkundige bronnen zwijgen hierover in alle talen. De overlevering leert ons wel dat de hoge toren voorzien was van een "klokken spel". Het is vreemd dat zelfs de archieven van de huidige kerk bijzonder karig zijn met gegevens betreffende het orgel. Nochtans bezit de kerk van Stavele een zeer merkwaardig Van Peteghem-orgel. Dit feit was evenwel niet ontsnapt aan de schrandere geest van pastoor Vital Deconinck. Onder zijn impuls werd het orgel in 1975 een eerste keer onderzocht door de beide orgelspecialisten van de Afdeling Monumenten en Landschappen. In een eerste rapport werd de "klassering" door de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen gunstig geadviseerd. Door allerlei omstandigheden, buiten zijn wil om, bleef de restauratie uit. Gelukkig heeft Joris Matten de draad opnieuw opgenomen. Als orgelist, zoon van koster organist Jozef Matten, en ex-medewerker bij een orgelbouwer wist hij wat voor waardevol instrument hij voor zich had. In 1994 werd na samenspraak met de kerkfabriek onder leiding van Pastoor J. Perneel het sluimerende dossier terug bovengehaald. Het vrijmaken van de noodzakelijke fondsen door de Vlaamse Gemeenschap, het Provinciebestuur en het Gemeentebestuur heeft uiteindelijk geleid tot deze restauratie.

Reeds vrij vroeg kon Stavele zich een nieuw orgel aanschaffen. Grote keuze aan orgelbouwers was er niet : sedert het ontstaan van de grens kwamen er minder Franse ambachtslui naar hier, en in West-Vlaanderen waren er bijna geen volwaardige orgelbouwers meer sedert het wegvallen van de bekende familie Berger. Verder behoorde West-Vlaanderen tot 1834 bij het bisdom Gent en kwamen de Van Peteghems nog regelmatig in West-Vlaanderen voor onderhoud van hun 18de-eeuwse orgels. Het is dus helemaal niet verwonderlijk deze Gentse orgelbouwers in Stavele te zien opdagen in 1821. In het kerkarchief is de naam van de orgelbouwers niet terug te vinden, het archief is trouwens niet meer volledig.

De bouwwijze en de technische kenmerken verwijzen echter onomstotelijk naar Van Peteghem; het betreft dus de broers Pierre-Charles en Lambert-Corneille. Daarbij kan aangestipt worden dat de vroegste 19de-eeuwse werken van deze Van Peteghem-broers nog zeer sterk aanleunen bij de esthetiek van hun vaders werk van de 18de eeuw. Het Stavelse orgel met zijn stralende mixtuur-bovenbouw, forse tongwerken en zelfs een niet gelijkzwevende stemming is

daar een schitterend voorbeeld van.

In tegenstelling tot vele andere Van Peteghemorgels is de geschiedenis van dit orgel vrij rimpelloos verlopen en is het in complete staat bewaard.

De restauratiewerken werden uitgevoerd door orgelmaker Jan Lapon uit Diksmuide in 1996-1997. Het restauratiedossier werd opgesteld door orgelkundige Gabriël Loncke (Overmere) die vervolgens, samen met de Afdeling Monumenten en Landschappen (Brussel), de uitvoering der werken op de voet volgde.

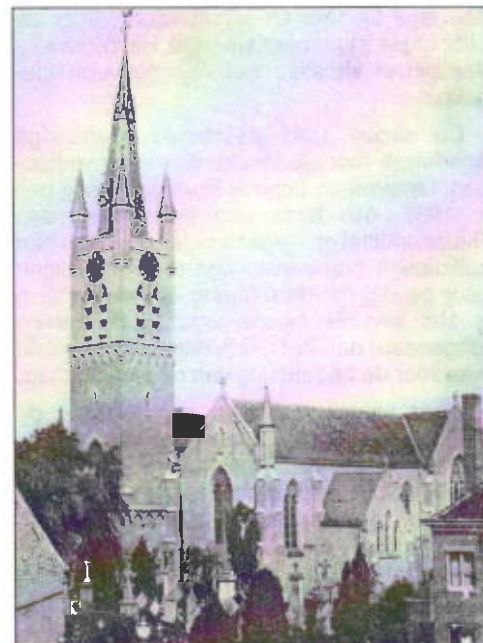
De officiële inhuldiging vindt plaats op Pinkstermaandag 1 juni om 16 uur in de kerk met medewerking van het "Sint-Ceciliakoor" en het jeugdkoor "t Mezenestje". Het orgel wordt bespeeld door Jan Vermeire uit Nieuwpoort, organist titularis van de Sint-Walburgakerk te Veurne en dirigent van het befaamde Beauvarletkoor uit Koksijde.

Op het programma staat er muziek van Vlaamse en Italiaanse componisten. Stuk voor stuk pareltjes van muziekwerken gecomponeerd voor een Vlaams orgel met een klavier gedeeld op "cis", met typische registratiemogelijkheden als "Cornet", "Vol spel" of "Trompet bas". Ook werken met de speelse "Nachtegaal" of met de "Tremblant doux" staan op het programma.

Kortom, een extra gelegenheid om dit orgel eens extra in de bloemen te zetten.

Als hoogtepunt van deze namiddag is er dan nog de voorstelling van de cd van Jan Vermeire met muziekwerken die de klankrijkdom van dit orgel in al zijn facetten laat uitstralen. In voorintekening is deze cd te verkrijgen door 690 fr. over te schrijven op rekeningnummer 800-2259373-30 van het orgelcomité. De dag van de inhuldiging zelf is de prijs 750 fr. Op deze dag ook worden de cd's aan de belangstellenden overhandigd. Onnodig te zeggen dat deze cd een uniek aandenken is van een stukje "Stavele".

Omdat deze viering niet een eenmalig feit zou zijn, is het dan ook de innige wens van

ons orgelcomité, om ieder jaar één concert te organiseren. Om deze organisatie financieel te steunen kan u vrijblijvend uw bijdrage storten op het rekeningnummer 426-3161535-89 van de Stichting Monumenten en Landschappen. Voor elke gift vanaf 1.000 fr. krijgt de schenker een fiscaal attest bestemd voor de belastingaangifte. Uw bijdrage komt integraal ten goede van het orgelcomité. Let wel, duid aan of uw naam als schenker, al dan niet op het drukwerk van het "orgelcomité Stavele" mag voorkomen. Dit kan door op het overschrijvingsformulier bij mededeling "orgel Stavele" J / N in te vullen.

Dat we dit uniek barokinstrument in de toekomst ook als concertinstrument kunnen beluisteren, en zo ook kunnen bijdragen tot het verhogen van de cultuurbreedte in Groot-Alveringem is voor ons een nieuwe uitdaging die we dankzij uw steun kunnen bereiken. Daarvoor onze oprechte dank.

**Vrouwen weten
waarom !**

Geschenken voor

- **MOEDERDAG**
- **COMMUNICANTEN**
- **DOOPMETER en -PETER**
- **DUS VOOR GANS DE FAMILIE**

**NIEUW zijn ook onze tuinbeelden
in vier afwerkingsniveaus.**

Terenburgseweg 11, 8972 Proven - 057/30.05.66

Het betere voor uw interieur tegen de beste prijzen

GRATIS
prijsbestek meten
en plaatsen van
uw gordijnen

VERVEN
LEVIS - MATHYS
aan prijzen buiten
concurrentie

ONDERHOUDSPRODUKTEN
riem, vliegen- en mieren-
bussen, boenwas, trekkers,
keerders, vegers, dweilen,
sponsen, zeemvellen,
enz ...

BEHANG
aan
nettoprijzen

KARPETTEN wol
KARPETTEN
klassiek synth.
VLOERBEKLEDING

VOUWDEUREN

DRAPERIEEN
excl. Engelse stoffen,
Wereldmerken : ADO,
ARISTO, GARDISETTE,
UNLAND, VRIESCO,
enz ...

GORDIJNEN
wereldmerken : ADO,
GARDISETTE,
UNLAND, ARISTO,
enz ...

MASSA BEHANG

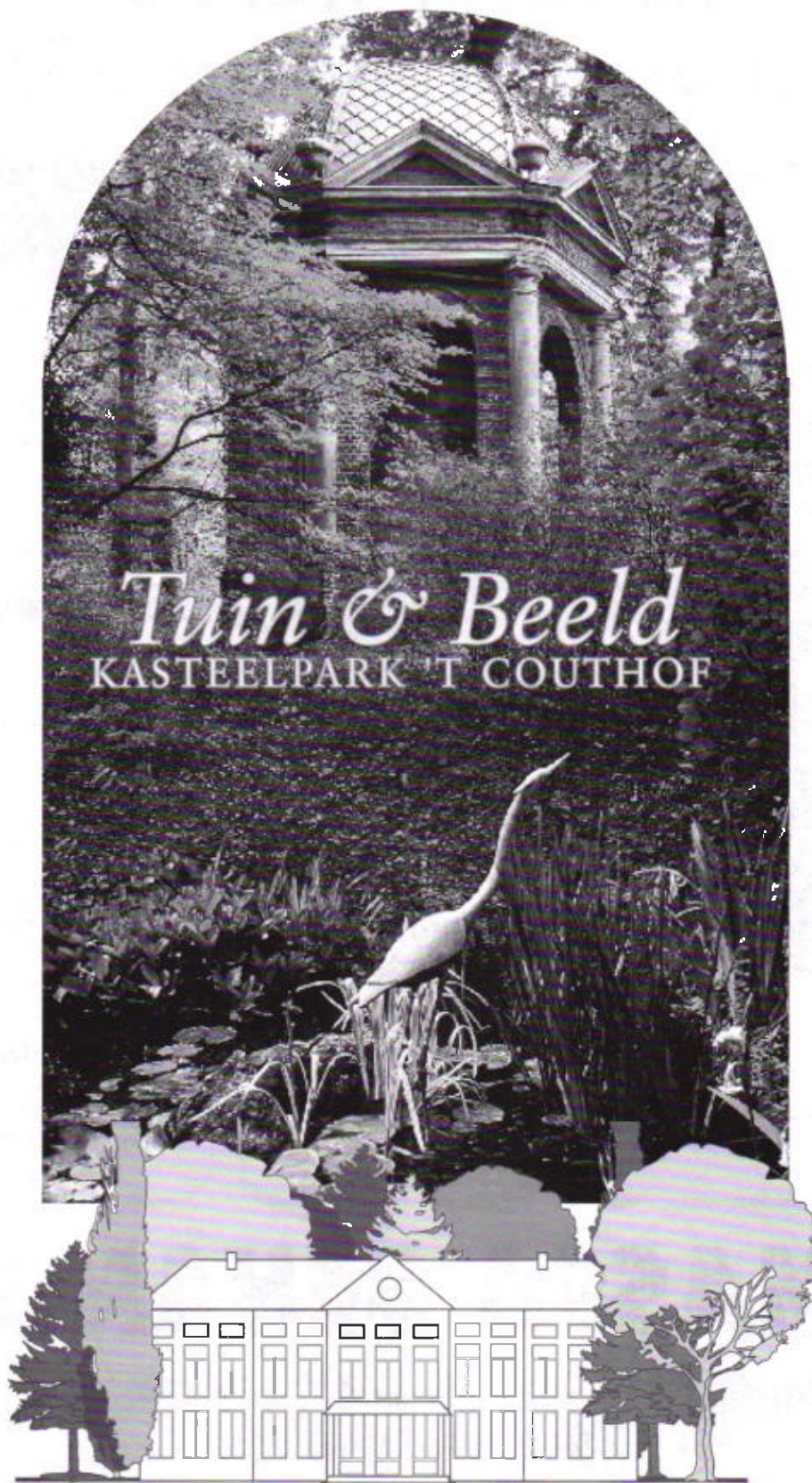
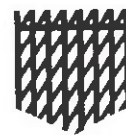
Prof. O. Rubbrechtstraat 67, ROESBRUGGE
Tel. (057) 30 10 20

Openingsuren van 9 tot 12 en van 13.30 tot 18.30 uur.
Gesloten : zondag, feestdagen en maandagvoormiddag.

ROTARY CLUB POPERINGE

Ten voordele van sociale projecten.

Tuin & Beeld KASTEELPARK 'T COUTHOF

PROVEN - POPERINGE
1-2-3 MEI 1998

telkens van 10 tot 18 u.

Toegangsprijs 150 fr. - kinderen (-12 j.) gratis
Parkeergelegenheid is voorzien

Tuin & Beeld
KASTEELPARK 'T COUTHOF

PROVEN - POPERINGE 1-2-3 MEI 1998

KASTEELDOMEIN 'T COUTHOF

landgoed van Baron Henri d'Udekem d'Acoz
opent voor de eerste maal
zijn authentiek negentiende-eeuws
landschappelijk park, aangelegd in
Engelse stijl.

TUINBEURS

Wandelen, kijken en rustig uw inkopen doen
voor de verfraaiing van uw tuin.
Meer dan 60 stands met een uiterst gevarieerd
aanbod van bloemen, planten, tuindecoratie,
tuinaanleg, tuinmeubelen, boeken en
tuinbenodigdheden.

WORKSHOPS voor BLOEMSCHIKKEN

Op elke tuindag van 14 tot 17 u.
kunt u deelnemen aan een workshop onder
begeleiding van ervaren bloemenarrangeurs.
Vooraf inschrijven : 057/20 54 61

TENTOONSTELLING VAN BEELDHOUWERK

Martine Bossuyt, Marc Bollion, Nele Boudry,
Luc Coomans, Christel Cauwelier, Jean Claeys,
Pol Bonduelle, Jef Dekeyzer, Walter De Buck,
André Devis, Inge Dewilde, Annie Demuynck,
Lucien De Gheus, Jef Innegraeve, Marc Maes,
Marcus Raavenswaaji en Marijke Degee,
Walter Gryspeerdt, Dirk Platteeuw,
Thierry Teneul, Etienne Verhellen,
César Van De Poel, Jacky Demaeyer,
Bernard Verhaeghe, Daniël Ryckeboer,
Jef Claerhout, Patrick Steen,
Martin Vanelslande,
Rose-Marie Vanwijnsberghe, e.a.

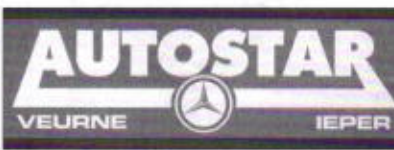
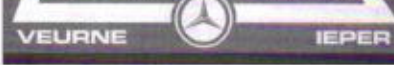
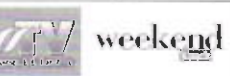
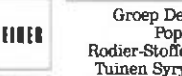
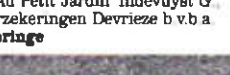
Met uw toegangsticket :

**Een VERRASSING
voor elke bezoeker.**

Kans op :

**2 GRATIS OVERTOCHTEN naar
ENGELAND (voor 2 pers.)
3 PRACHTIGE TUINSTOELEN.**

Rotary club Poperinge heet U hartelijk welkom - Inlichtingen : tel./fax : 057/20 54 61 - tel. 057/44 60 63

 ABB verzekeringen	 CERA BANK	 VEURNE IEPER	 NIMA	 De Beauvoorder
 DELTA SHOPPING	 FILLIERS	 CEDAR WORKS	 DEW	 BOUTWERK
 SOENEN	 GASSELWEST	 Steps	 KW	 weekend
 top-mouton	 GEROLSTEINER	Groep Demey n.v., Adecco Interim, Eurolease, Bulckaert Electro-Mekaniek, Poperingse Verzekeringen, Alu Lermytte PVC, Optiek Dejonghe, Rodier-Stoffen Creus, Isolac n.v. Floralux, Daem Petroleum, Antiek A. Bancaert, Tuinen Syryn-Willart, Valcke Prefab Beton, Verzekeringen Verraes & Decramer, Labo Van Nielandt, De Keyser Cleaning, Tuincenter 'Au Petit Jardin' Indevuyt G. Desot Noël, Durllet n.v. Plantec n.v., Koffie Bako, Verzekeringen Devrieze b.v.b.a en m.m.v. Stadsbestuur Poperinge		
 osmo	 DANNEELS	 BOLIGNA	 WESTLEC	 P&O

INLICHTINGEN : tel./fax 057/20 54 61 - tel. 057/44 60 63

VOOR AL UW FEESTEN Gasthof

Huwelijks- feesten*

(tot 250 personen)

*gratis
een prachtige
ceremoniewagen
(witte cadillac met open dak)
of paardenkoets
of luxueuze
bruidskamer.

Communie- feesten

ook afhaaldienst
mogelijk.

Familie- en jubileum- feesten

Recepties

bij mooi weer
in onze
prachtige tuin.

Rouw- maaltijden

Het menu wordt zorgvuldig en naar uw wensen samengesteld.

Ruime parking !

Familie NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73, 8972 Proven - tel. 057/30 03 55 - Sluitingsdag : dinsdag

Realisatie van de Meiveldbeweging vzw 1972,
het Stadsbestuur Sint-Winoksbergen en Bergues Toujours

ZATERDAG 2 MEI 1998

MEIVELD SINT-WINOKSBERGEN

Reünie voor eenzelfde volk uit de Lage Landen bij de zee

met o.m.
om 14.30 uur :

MEIVELD MUSICALE

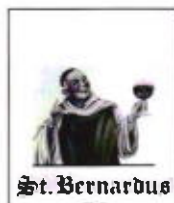
met 5 muziekkorpsen uit de Meiveldsteden :
Poperinge - Hazebroek - Veurne
Sint-Winoksbergen en gaststad 2.000 leper
Volksdans en volksmuziek zonder grenzen

TOEGANG VRIJ

met dank aan het D.F.V.-Meiveld mecenaat en zijn adverteerders

**zwart/wit
fotografie**

klaas lecluyse
westouterstraat 78
8970 poperinge
t/f 057 33 87 62

St. Bernardus

HYBOMA

Wilgenlaan 39
8610 Kortemark
tel. 051/56 74 01
fax 051/56 87 23

Lingene - Corsetterrie
Markt 28
8610 Kortemark
051/56 60 44

Sylvain Soete
Laagweg 96
8940 WERVIK
Tel. 056/31 20 78
Tel. 056/31 41 81
Fax 056/31 22 88

DRUKKERIJ SCHOONAERT
Bergensstraat 1
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 79
Fax 057/30 09 80

Wilgenlaan 39
8610 Kortemark
tel. 051/56 74 01
fax 051/56 87 23

PIET NOLLET
EXCLUSIEF HUISHOUDLINNEN

ZEEBUK 751
8300 KNOKE MET ZOUTE
TE. 05060 16 27
FAX 051/74 71 36

**RUIMTE
IN JE
BANKZAKEN**

Bruynoghe's kofie

Minister Liebaertlaan 24
8500 Kortrijk
tel. 056/22 45 64
056/22 09 64

Vlaamse vriendschap kent geen grenzen

Vierde Meiveld in Sint-Winoksbergen

Ook vriendschap onder Vlamingen kan zich grensoverschrijdend profileren. Het tweejaarlijkse Meiveld, dat zaterdag 2 mei in Sint-Winoksbergen aan zijn vierde editie toe is, maakt in dat verband geen onderscheid tussen Vlamingen uit West- en Oost-Vlaanderen, Frans-Vlaanderen en Zeeuws-Vlaanderen, die sinds ruim drie eeuwen van drie verschillende staten deel uitmaken. Net als de vorige edities in Poperinge (1992), Hazebroek (1994) en Veurne (1996), verpakt het Meiveld de filosofie van 'eenheid in verscheidenheid' in een feestelijk kader.

"Onze tweejaarlijkse bijeenkomst is inderdaad in de allereerste plaats een groot feest", verduidelijkt stichter-voorzitter Renaat Lecluyse uit Haringe. "De Zeventien Provinciën, die Karel V door de Pragmatieke Sanctie van 1549 bij elkaar wilde houden, liggen nu over vijf verschillende territoriale staten verspreid: Frankrijk, België, Nederland, Duitsland en het Groothertogdom Luxemburg. Maar ondanks deze territoriale verdeeldheid, heerst er nog een aanzienlijk eenheidsgevoel. Vooral dan op het culturele vlak. Zoals op het Karolingische Meiveld de zendgraven elkaar ontmoetten, zo wil ons Meiveld een tweejaarlijkse reünie zijn van leidinggevende mensen uit de oude Zeventien Provinciën. En dit voor de goede relaties tussen de regio's en het bundelen van gemeenschappelijke-belangendossiers, die op vele vlakken nog onontgonnen terrein zijn."

Verdraagzaamheid en wederzijds respect

"Om die *eenheid in verscheidenheid* van uit Vlaanderen naar de hele Zeventien Provinciën te verruimen, trekken wij een aslijn van Atrecht naar Utrecht", vervolgt Renaat Lecluyse. "Dat doen wij niet omdat dit rijm leuk in de oren klinkt, maar omdat wij de voormalige tegenstelling tussen de katholieke Unie van Atrecht en de calvinistische Unie van Utrecht (1579), die de Verenigde Nederlandse Provinciën uiteen deed vallen, willen overstijgen. Het religieuze fanatisme van toen moet plaats ruimen voor een verdraagzaamheid en wederzijds respect. Dit alles is gesymboliseerd in ons logo: de lindebloem, het aloude zinnebeeld van de gastvrijheid."

Het Meiveld wil deze hoofddoelstelling concreet gestalte geven door op elk Meiveld leidinggevende mensen uit openbare besturen, private ondernemingen en andere domeinen met elkaar in contact te brengen. Hierbij vragen wij hen om partners en kennis van over de staatsgrenzen naar het Meiveld uit te nodigen. Op die manier hopen wij dat er grensoverschrijdende vriendschap en concrete initiatieven ontstaan, die op een

stijlvolle, verfijnde manier de culturele verheffing van ons volk in de hand werken."

Documentatiecentrum Frans-Vlaanderen

De Meiveldbeweging ontstond uit het Documentatiecentrum Frans-Vlaanderen. Dit DFV vormde een privé-initiatief van filosoof Renaat Lecluyse en zijn echtgenote, Klara Vandewoude. Van 1972 tot 1994 stelden zij in Haringe hun verzameling boeken en audiovisueel materiaal over Frans-Vlaanderen voor het groot publiek open. Gedurende een kwarteeuw organiseerden Renaat en Klara Lecluyse honderden cultureel-historische reizen naar Frans-Vlaanderen. In 1994 hevelde Renaat en Klara het audiovisueel bestand naar het Museum Jeanne Devos in Wormhout over, en schonken zij het boekenbestand aan de bibliotheek van het Comité Flamand de Flandre (CFF) in Hazebroek.

"Deze bibliotheek vormt een Frans-Vlaams pendant voor een gelijkaardige verzameling in de bibliotheek van de Kulak in Kortrijk", vervolgt Renaat Lecluyse. "Via het internet komt er tussen beide bibliotheken een verbinding tot stand. Twee jaar geleden vormde deze verbinding het onderwerp van het charter op het Meiveld in Veurne. Op het charter in Sint-Winoksbergen zal ererektor Vic Nachtergaele van de Kulak de economische en toeristische mogelijkheden van Sint-Winoksbergen op internet toelichten."

Ieper, gaststad in 2000.

De inhoudelijke voorbereiding van het Meiveld 1998 kwam tot stand op het Forum van de Zeventien Provinciën. Dat bestaat uit afgevaardigden van de DFV-Meiveldbeweging, het Algemeen Nederlands Verbond, het Comité Flamand de France en het Comité Economique Artois-Flandre-Hainaut, de Michiel De Swaenkring, de Internationale Kring, de Delta Werkgemeenschap, het Rodenbachfonds en de Zannekin Stichting.

"Het vierde Meiveld hebben wij met een internationaal woord *musicale* gedoopt,"

besluit Renaat Lecluyse. "Via muziek en dans hopen wij mensen uit de voormalige Zeventien Provinciën weer even te verenigen, om een al even internationale en vooral opbouwende boodschap van verdraagzaamheid en wederzijds begrip uit te dragen. En wanneer in mei 2000 Ieper de gaststad is, hopen wij dat ook Nederland zich dan niet onbetuigd laat."

Filip LECLUYSE

Het programma van het vierde Meiveld

Zaterdag 4 mei kan men vanaf 14.30 u. op de Grote Markt van Sint-Winoksbergen gratis de *Meiveld Musicale* bijwonen. De harmonieën van Sint-Winoksbergen, Poperinge, Hazebroek, Veurne en Ieper nemen deel aan zowel wandelconcerten door de straten (van 14.30 u. tot 15 u.) als het gezamenlijk optreden (van 15 u. tot 16 u.).

Van 16 u. tot 18 u. zijn volksdans en volksmuziek aan de orde. De affiche vermeldt optredens van de zwaarddansers "In de Kring" uit Lefferinkhoeke, de wandelende doedelzakspelers "D'Accornemuse" uit Kwaadieper, de volksmuzikanten "Hofnar" uit Godewaersvelde, en de choreogroep "Adagio" uit de Veurnse Nieuwstad. Vanaf 18 u. is er mogelijkheid tot geleid bezoek aan de oude bibliotheek van de abdij op de Groenberg in het stadhuis.

Op vrijdag 1 tot vrijdag 8 mei vormt het "Hôtel de Hau de Staplande" het decor van de driedelige tentoonstelling "Sint-Winoksbergen, het andere Brugge". De Fotoclub van Sint-Winoksbergen verzorgt het lokale luik, terwijl de Fotoschool Higr-Sigro uit Mariakerke (Gent) tekent voor de realisatie van het luik "Hoe zien jongeren Sint-Winoksbergen?" De Internationale Kring exposeert oude kaarten van het waterweginet in Noord-West-Vlaanderen.

Tijdens het officiële gedeelte, in de gouden zaal van het stadhuis, houden juffrouw Aubert en Frans Denys vanaf 11 u. referaten over "De waterweg van Sint-Omaars naar Veurne" en "200 jaar Boerenkrijg: pleidooi voor Dagobert". Na de voorstelling van het charter door ererektor Vic Nachtergaele van de Kulak in Kortrijk, volgen de uitreikingen van de Meiveldstedenpenning aan Poperinge, Hazebroek, Veurne en Sint-Winoksbergen, en van de Meivelderepenning voor wijlen Tom Verhaeghe (1968-1992) aan zijn ouders Daniël en Marie-José Verhaeghe-Hoorelbeke, de stichters van het DFV-Meiveldmecenaat.

FOULON

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 22 tot en met zaterdag 25 april

BANANEN

1 KG / **49 BEF**

EXTRA TOMATEN

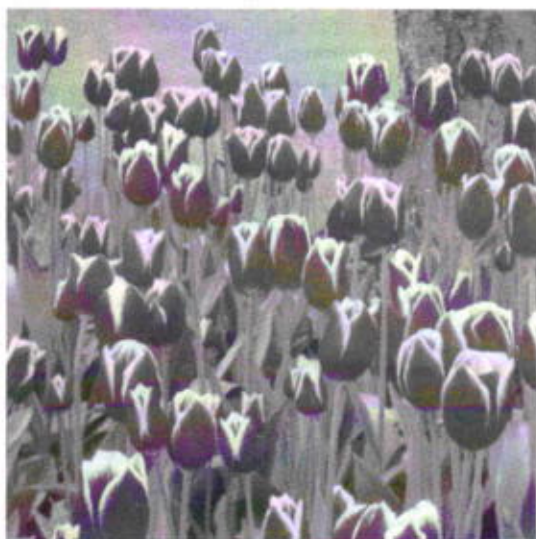
1 KG / **69 BEF**

SAPPIGE APPELSIENEN

"MAROC"

3KG / **99 BEF**
+ 2 CITROENEN
GRATIS

SPAREN EN BELEGGEN

ES-FIX EQUITY 16

PLUK DE MOOISTE RENDEMENTEN
VAN DE BEURS VAN AMSTERDAM
TOT 10,50 %,
ELK JAAR OPNIEUW.

ES-FIX

BEVEK NAAR BELGISCH RECHT

ASLK

Bankier waar ik best mee opschiet

EDDY AMELOOT

Prof. O. Rubbrechtstraat 14, 8972 ROESBRUGGE
057/30 08 66 - 057/30 12 42 (privé) - 075/91 83 15

officieel verdeler

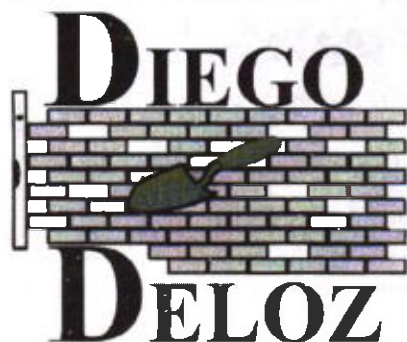
Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

NIEUW : BUTAAN & PROPAANGAS

PETRAVER NV
Petroleumprodukten Andy Vermeersch

☆ Gasolie	☆ Oliën
☆ Diesel	☆ Smeermiddelen
☆ Petroleum	☆ Kolen
☆ Benzine	☆ Brandhout
☆ Tankstation	

***Wij verzekeren een snelle
en trouwe bediening
aan de laagste prijzen.***

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

**Schrijnwerkerij
Kristof REGHEERE**

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaenburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaenburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

ROESBRUGGE Verslag dorpsvergadering

Op 11 maart woonden een dertigtal inwoners van Roesbrugge het dorpsgesprek met het stadsbestuur van Poperinge bij. Burgemeester d'Udekem d'Acoz en schepenen Debacker en Florequin stonden de inwoners te woord.

De dorpsproblematiek kwam uitgebreid aan bod. Telkens kaartte de werkgroep *Roesbrugge Bruist* een welbepaald thema aan. Hierop schoof het stadsbestuur haar plannen met betrekking tot dit thema naar voren. Johan Declerck, van Samenlevingsopbouw Westhoek, modereerde het gesprek.

Het stadsbestuur stemde toe zich voor volgende zaken in te zetten :

Wat het verkeer betreft :

- Stad Poperinge vraagt Europese subsidies aan om de verkeerssituatie en de dorpsverfraaiing grondig aan te pakken;
- Stad Poperinge wenst het toezicht op de verkeersregels en het correct gebruik van de verkeersinfrastructuur te verbeteren;
- Bij de installatie van het gasnet zouden de voetpaden gebruiksvriendelijk worden heraangelegd met speciale aandacht voor de problematiek van minder-mobiele mensen.

Wat de woonelegenheden en dorpsverfraaiing betreft :

- Stad Poperinge verhoogt de verbouwingspremie om de sanering van woningen aan te moedigen;
- Het beplanten van de plantenbakken zal beter uitgevoerd worden.

Wat milieu en toerisme betreft :

- Stad Poperinge steunt het plan om de IJzer uit te baggeren en toeristisch aantrekkelijker te maken;
- De breedte en de toegankelijkheid voor wandelaars, fietsers en rolstoelgebruikers van het pad naast de IJzer worden bekeken.

Volgende variapunten kwamen aan bod :

- De knipperlichten bij de school dienen beter geregeld;
- Aanpassingen aan de infrastructuur van het speelplein zullen gebeuren;
- Het Cultureel Centrum krijgt een uitbreiding van de werkmogelijkheden door het plaatsen van een keuken;
- Roesbrugge Bruist krijgt vanwege het stadsbestuur een werkingstoelage.

Het dorpsgesprek verliep in een constructieve sfeer. Het stadsbestuur is bereid om over alle plannen en voorstellen i.v.m. Roesbrugge te communiceren met de inwoners van Roesbrugge. Hierbij laat het stadsbestuur ruimte voor constructieve voorstellen en ruimte voor overleg en inspraak. Een stap in de goede richting !

D'ABEELESTATIE - OPENDEUR

op zaterdag 25 en zondag 26 april 1998
van 8.30 tot 19.00 uur

Bij Leo en Martine Boeraeve-Busschaert
Abelestationsstraat 34, 8970 ABELE
Tel. 057/33 62 49

African art & furniture

ZEBRA

De meeste authentieke, warmste, handgemaakte, unieke collectie Afrikaanse kunst, meubelen en siervoorwerpen bij elkaar. Dit moet je komen zien !!! We zijn open op zaterdag en zondag vanaf 14 tot 18 uur en op afspraak. Je bent van harte welkom, de toegang is vrij !!!

Nadine, Mark, Nick

Hondschootestraat 7
8691 Beveren aan de IJzer
Tel. 057 30 02 79

Gans het jaar door
op alles
voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart

EUKANUBA.ö:

HET BESTE DAT U KUNT DOEN VOOR UW HOND

vanaf nu : Regular : 15 kg + 3 kg **GRATIS**

vanaf 16 april : **GRATIS VOEDINGSTROMMEL** bij aankoop van 3 kg Eukanuba

verdelers :

HOBBYZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE - Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

Verkoop van voeders voor honden, katten en alle neerhofdieren.

Verkoop van alle populaire rassen met deskundig advies, ingeënt en ontwormd.

NIEUW !!!

- **Sapristie** : hondenparfum
- **Neofresh** : reinigingsmiddel tevens ontsmettend en luchtverfrissend
- **Fluosky** : kauwbeentjes voor de hond met fluor, vermijdt slechte adem
- **Kernarit** : vitaminen voor de hond
zorgt tevens voor een mooie glanzende vacht

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

**Uw bestelling THUIS GELEVERD
op donderdag**

TEXTIEL

- Babypakjes
- T-shirts 0-16 jaar **vanaf 116,-**
- Leggings **vanaf 190,-**
- T-shirts dames & heren
- Zomerslaapkleren
- Sportkousen
- 4 paar voor 119,-**
- Dames/kinderkousen
- 3 paar voor 199,-**

NON-FOOD

- Gem. barbecue 1 l **154,-**
- Vliegenspray **85,-**
- Dixan poeder 3 kg **279,-**
- Ajax 1 l **79,-**
- Lavendel / Zomerbloemen
- Scheerschuim Williams 200 ml **93,-**
- Sunlight Pomp. + navull. **135,-**
- Zonnecrème **vanaf 259,-**

PET-FOOD

- Whiskas 400 gr **29,-**
- rund, lam, gevogelte, enz ...
- Pedigré Pal 1230 gr **99,-**

VOEDING

- Snoepzakjes **43,-**
- Fruit - beertjes
- Zoet/zuur
- Vliegers

**Spaar nu !
Gratis naar de Meli !**

- Delacre Tradition 500 gr **199,-**
- Delacre Melange Brugge **67,-**
- Dulcia snoepjes 175 gr **38,-**
- Frou Frou koekjes **39,-**

- Vanille
- Chocolade
- Mokka

- D.L. sausen 300 ml **49,-**

- Cocktail - Americain
- Bearnaise - Curry

- Sunkist 3 x 20 cl **39,-**

- Jupiler 24 st. **289,- + 1gg.**

- Coca Cola/Fanta/Sprite
- 6 x 1,5 l **299,-**

- Comte Sansac rood **169,-**

TOPPER

**BELEGEN
KAAS
290,-**

ONS KAAS- HOEKJE

- Westlite Belegen 22% vet **420,-**
- Mosterdkaas **390,-**
- Rambol kruiden **570,-**
- Passendale **390,-**

CHARCUTERIE

- Kalkoenfilet **470,-**
- Pepersalami **490,-**
- Lasagne 1 kg **149,-**
- Hespenworst **200,-**

ZUIVEL

- Chocovit 0,5 l **21,-**
- Stabilac 6 x 1 l **+ GRATIS**
- Stab. choco 3 x 20 cl**
- Fama 500 gr **63,-**

DIEPVRIES

- Frietten 1 kg **43,-**
- Cornets 6 st. **65,-**
- Roomijs 2 l **129,-**

Folder geldig van vrijdag 24/04 t.e.m. 10/05 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

Uit de oude doos

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (4)

Proces Cool - De Wee.

Het is kapelaan De Wee duidelijk erom te doen de dictatoriale aanmatigheden van pastoor Cool in te dijen, en zijn eigen materiële levenssituatie enigszins te verbeteren door wat groter aandeel te krijgen in de opbrengsten van de kapel. Daarom is hij ertoe overgegaan ook gezongen missen te celebreren en het offerandegeld niet langer aan de pastoor af te staan. Ook wil hij de inwoners van het dorp Roesbrugge een ruimere dienstverlening verschaffen. De pastoor van zijn kant staat met grote verbetering op zijn pastoorsrechten, zoals alle zeggenschap ook over de kapel en de beschikking over de offergaven die er door de gelovigen worden gebracht.

Bij hun verschijnen voor de diocesane rechtbank te leper op 31 januari en op 10 februari 1716 gaat De Wee resoluut in op de kern van de zaak, en voert documenten aan die de positie van de pastoor moeten doen wankelen tot in haar grondvesten. Hij trekt van heel ver, nl. van in het begin van de 13de eeuw. We zetten, zo kort mogelijk, alles op een rijtje.

a. De kapelaan legt in extenso de tekst voor van akten uit de jaren 1220, 1227, 1238, 1278 en 1606 waaruit blijkt, dat de heren van Pont Rohard de helft van de tienden waarop ze recht hadden te Proven, afstaan aan de abdij van de St.-Augustinus te Terwaan die ook het patronaat over de kapel te Roesbrugge verkrijgt, en de andere helft aan de bedienaar van diezelfde kapel. De offerandegelden van de kapel komen op bepaalde dagen toe aan de pastoor, op andere aan de kapelaan. Thans ontvangt de pastoor van Haringe nog steeds jaarlijks een derde van die tienden precies als compensatie voor de opbrengsten van de kapel te Roesbrugge die toekomen aan de kapelaan. De pastoor eist ze derhalve ten onrechte op.

De antwoorden van de pastoor vallen nogal mager uit. Ofwel ontkent hij gewoon wat de kapelaan beweert, of zegt hij dat het zijn zaak niet is en het hem niet aangaat; hij erkent de tienden te ontvangen, maar ontkent dat die bedoeld zijn zoals de kapelaan het opvat en daarbovenop loochent hij de authenticiteit van de voorgelegde documenten. (1)

b. De kapelaan brengt in dat Mgr. de Ratabon, voorheen bisschop van leper (tot januari 1713), wanneer hij te Haringe kwam vormen, na de plechtigheid eens in tegenwoordigheid van meerdere pastoors heeft gezegd: "Monsieur le curé, vous avez tort, et je veux que monsieur De Wee chante les messes dans la chapelle de Rousbrugghe et profite les offerandes". Pastoor Cool gaat hevig daartegen te keer doch met een nogal verwarde uitleg. Hij houdt staande dat de Ratabon zich wel tot hem gericht had met

een verzoek daartoe, doch dat hij van zijn kant had verklaard daarmee helemaal niet akkoord te gaan. Hij houdt het eveneens erbij dat het geven van een dergelijke vergunning buiten de bevoegdheid van de bisschop viel. Die kan immers aan een pastoor niet de pastorele rechten ontzeggen waarvan hij sinds onheuglijke tijden in bezit is. Vervolgens beweert hij dat De Wee bepaalde lui had opgejut om de bisschop ertoe te pramen in die zin te spreken. En als finale: de Ratabon heeft ontslag genomen en is nu geen bisschop van leper meer. (De bisschopszetel van leper blijft vacant tot 1721).

c. De Wee brengt in dat de abt het patronaat bezit over de kapel. Dat dit patronaat gescheiden is van het patronaat over de parochiekerk en de abt het recht heeft om er, hetzij persoonlijk hetzij door anderen, plechtige missen te zingen en offeranden in ontvangst te nemen. De kapelaan houdt staande dat hij vanwege de abt die vergunning bekomen heeft, en de pastoor daarbij geen recht van inmenging kan laten gelden. De pastoor ontkent. De abt bezit die machten niet en kan niets doen dat inbreuk pleegt op de rechten die bezit zijn van de pastoor. Overigens, de kapel staat onder het geestelijk oppergezag van de bisschop van leper, en niet de heer De Wee, doch pater Aegidius Crousel is de eigenlijk en echte kapelaan. (2)

d. De pastoor pleegt volgens De Wee inbreuk op de rechten van de toparch of baron van Ingelmunster. Die is eigenaar van de kapel, die nog altijd in wezen de kapel is van het kasteel, al verblijven de heren van Rohardsbrugge al lang niet meer ter plaatse. De kapelaan is dus ook de kapelaan van de baron en werd door hem aanvaard...

De pastoor repliceert kort en goed dat het in het geding niet gaat om de rechten van de baron. Die staat helemaal buiten de betwistingen en heeft geen geestelijke machten.

e. De kapelaan beschuldigt de pastoor ervan dat hij het voor een groot gedeelte van de parochianen zeer moeilijk maakt, ja zelfs hen belet te doen wat voor hen heilzaam is. Hij houdt hen immers af van de plechtige diensten in de kapel dan wanneer de parochiekerk zo ver afgelegen is, dat het voor velen zeer moeilijk of onmogelijk is zich erheen te verplaatsen.

Dat is natuurlijk een teer punt. Maar de pastoor brengt in, dat hij toch steeds ertoe bereid is zelf in de kapel te komen doen wat de Roesbruggenaren met reden verlangen dat er gedaan wordt. Hoe berooft hij ze dan van wat voor hen heilzaam is? En wat betreft die grote afstand van de parochiekerk, dat gaat enkel maar op voor een zeer klein aantal zieke of gebrekkige of hoogbejaarde parochianen. De grote massa van de Roesbruggenaren denkt alleen maar gemakzuchtig aan zichzelf. Wie moet er vaker die afstand kerk-kapel en omgekeerd afleggen

dan juist de pastoor en de onderpastoor? Als de herders het moeten, waarom niet de schapen? Overigens de grootte van die afstand wordt fel overroepen. Op hoeveel parochies zijn er niet tal van parochianen die heel wat verder van hun parochiekerk af wonen dan die van Haringedorp?

Het proces deint verder uit.

Terwijl voor het tribunaal de partijen geen duimbreed afwijken van hun respectievelijk standpunt, gebeuren tussen de zittingen in nog andere dingen, die aan het proces steeds maar nieuwe dimensies toevoegen. Ondanks het feit dat het geding nog steeds hangende is, gaan de leden van de St.-Sebastiaansgilde reeds verwaand aan 't bluffen, dat ze zonder blikken of blozen gezongen missen zullen laten doen in de kapel zonder de pastoor te kennen. En ze doen het. Pastoor Cool daagt fluks ook de gilde voor de bisschoppelijke rechtbank, zodat we aldaar nu een "primus reus", een eerste beklaagde hebben, nl. de heer De Wee, en "secundi rei" (tweede beklaagde) nl. de gilde met als hoofdman de heer Jacobus De Hegher.

De aanklacht luidt dat ze op de dag van de grote gaaischieting de abt van St.-Augustinus hebben uitgenodigd, alsook de pastoor van Stavele, de heer Looman (eveneens een monnik van de abdij). Ze doen deze laatste het Te Deum zingen in de kapel, en plegen dus inbreuk op de rechten van de pastoor. (Verder meer daarover). Het is duidelijk (aldus de pastoor) dat de tweede beklaagde gedreven wordt door een geest van opstandigheid, wat niet geduld kan worden, aangezien men aan de menselijke boosheid een halt moet toeroepen. De aangewezen plaats voor dergelijke plechtigheden is manifest de parochiekerk, aangezien de kapel alleen maar opgericht is voor het celebreren van enkele gelezen missen en niet voor grotere plechtigheden.

In dergelijke context beroept pastoor Cool zich ook herhaaldelijk op een "possessio juris" een rechtsbezit dat "eeuwenoud" is, of dat "sinds onheuglijke tijden" toekomt aan de pastoor van Haringe. Een enkele keer doet hij ook beroep op de "consuetudo furnensis", de gebruiken of het gewoonterecht van Veurne, dat bepaalt dat een veertigjarig feitelijk bezit meteen is uitgedroeid tot een "recht".

Onder meerdere argumenten brengt de gilde tot haar verdediging in, dat zij niet afhankelijk is van de pastoor, en derhalve zich voor haar diensten mag wenden tot de kapelaan, die hun proost is. Volgens Cool een ongehoorde bewering. De gilde bevindt zich toch op het territorium van de parochie! Ze is een "Haringse gilde" ("confraternitas Haringana"), dus volledig aan hem onder-

worpen. Hij is het ten andere die verantwoording zou moeten geven indien (wat God verhoede) zich iets onbetamelijks zou voordoen. Dus voor alle "plechtigheden" moet de gilde zich naar de parochiekerk begeven zoals ze voorheen steeds gedaan heeft. En die "plechtige" vieringen moeten gedaan worden door de pastoor, of door iemand anders met zijn goedvinden.

Op zitting van 24 maart 1716 beslist de rechtbank dat het geding, voor zover de St.-Sebastiaansgilde erin betrokken is, wordt opgeschort tot na de ultieme uitspraak in de zaak Cool-De Wee.

(t vervolgt)
J.L. Hosten o.p.

Noten :

(1) De akten in kwestie zijn zonder twiifel authentiek. Naar die uit de 13e eeuw verwijst Vanden Bussche o.c. bl. 131. Ze zijn wel heel oud. We zagen vroeger dat toch ook nog pastoor De Wintre (voorganger van Cool) melding maakt van tienden die

hij int ter vergoeding van batenderving in de kapel.
(2) Pater Aegidius Crousel was een van de monniken die verbleef in de proostdij Beauregard te Proven. Hij werd er proost in februari 1707 en stierf op 12 mei 1719. Een hele tijd was hij actief als bedienaar van de kapel te Roesbrugge. Pastoor Cool aanziet hem veel meer als kapelaan dan wel de heer De Wee, die hij liefst degradeert tot gewone mislezer. Herhaaldelijk zegt hij dat De Wee enkel in oneigenlijke zin en ten onrechte "kapelaan van Roesbrugge" wordt genoemd.

DAGREIS KLEIN BRABANT EN HET ASPERGELAND

Op Pinkstermaandag 1 juni richt CM Ziekenzorg Roesbrugge-Haringe een prachtreis in naar de mooie streek van Klein-Brabant (Weert, Bornem, Sint-Amands, Kalfort, ...) en de Scheldedijken in de provincie Antwerpen. Vertrek om 7.00 u.: Roesbrugge Markt / 7.10 u.: Haringe Klooster / 7.30 u.: Poperinge, Oudstrijdersplein.

Na de koffiestop te Bornem brengen wij een geleid bezoek aan het mooie neogotische kasteel van Marnix De Sainte Aldegonde.

Middagmaal in Weert. 's Namiddags bezoeken wij het Streekmuseum De Zilverreiger te Weert met de ambachtelijke bedrijvigheden van weleer. Een mooie rondrit, onderbroken door een drinkstopje in een gezellige herberg, leert ons het Rivierenland met de vele kleine dorpjes kennen. Tenslotte brengen wij nog een bezoek aan een aspergekwekerij, waar wij de nodige uitleg krijgen over de teelt van de 'pirrewitten'. Op de terugweg houden wij nog halt voor een belegde boterham.

Terug vanaf ongeveer 21.30 - 22.00 uur. Prijs : 1.350 fr. Inschrijven vóór 20 mei bij Jozef Deschuytter (057/30 00 09), Rudi Maes (057/30 01 48) of Roger Benauwt (057/30 01 88). Iedereen van harte welkom.

VLAAMSE MIS IN ARNEKE

In het Frans-Vlaamse Arneke, aan de voet van de Casselberg, wordt de heilige Goewaert aangeroepen tegen jicht, reuma, fleurecijn en andere aandoeningen. Vooral tijdens de noveen, die nog elk jaar in ere wordt gehouden tussen 1 en 9 mei, komen veel bedevaarders op bezoek.

Op vrijdag 1 mei om 15 uur is er een Vlaamse eucharistieviering. Hier worden speciaal de bedevaarders uit Vlaanderen en Frans-Vlaanderen uitgenodigd. Op die dag is het dorp in feest met jaarmarkt en kermis.

Geert DOOLAEGHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

x Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	
x Gasolie diesel	
x Smeermiddelen	x Lamppetroleum
x Kolen	x Mazouttanks
x Gas	x Veevoerders

DECORATIE - SCHILDERWERKEN LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

N.V. WALLECAN AGRO

Krombekestraat 85a, 8691 STAVELE
Tel. 057/30 06 23 - Fax 057/30 14 70

- **VERHUREN** - motorhakkfrees
 - verticulterder
- **VERKOOP** - anti-mosproductie
 - tuin- & bloemzaden
 - gazonzaden
 - organische meststoffen
 - gedroogde koemest
 - bestrijdingsmiddelen
 - potgrond
 - zaai- en stekgrond

**houten
bloembakken**
•
weidepalen
•
**zitbanken
in hout**

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

**VERYSER
Roland**

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken :
 - gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnewering

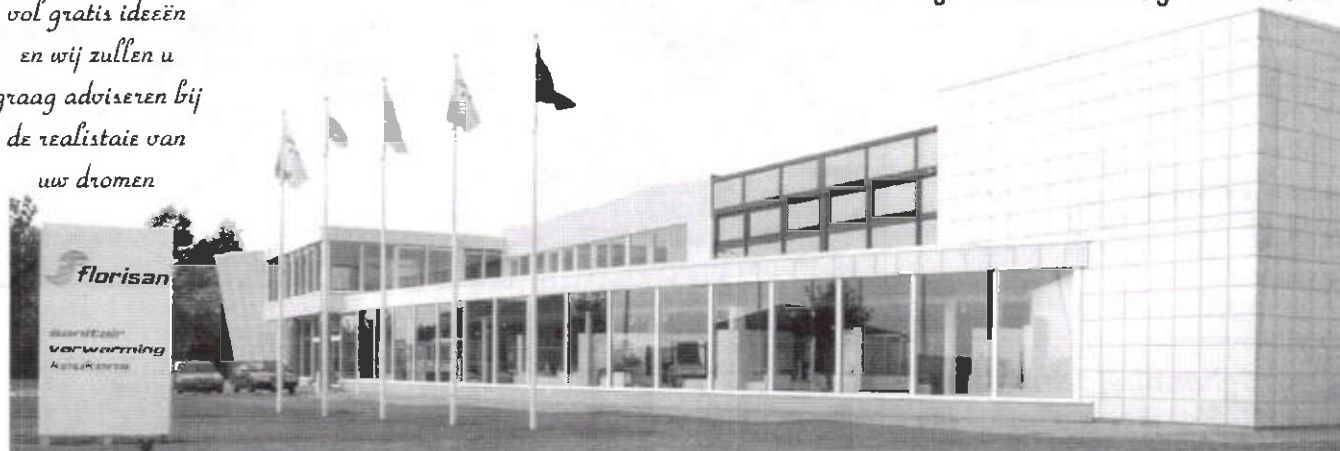
Waaenburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

Onze toonzaal zit
vol gratis ideeën
en wij zullen u
graag adviseren bij
de realisatie van
uw dromen

Een uitvoerige documentatie ligt voor u klaar

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service !

KLEINE FISCALE KRONIEK

Wat mag een gepensioneerde bijverdienen ?

In verband met een wetsvoorstel van senator Leo Delcroix om de gepensioneerden tot 50.000 fr. per maand te laten bijverdienen, zijn er in de kranten VERKEERDE cijfers verschenen over de huidige toestand.

Het voorstel van Leo Delcroix is nog lang geen wet, en in afwachting geldt het volgende (voor het jaar 1998):

a) *gewone gepensioneerden* (rust- of ouderdomspensioen) : loon- en weddetrekkenden: maximum bruto : 287.760 fr.

zelfstandigen : maximum netto : 230.207 fr.

Let wel op het verschil. Voor de loon- en weddetrekkenden gaat het om de bruto-inkomsten (ontvangen bedragen), en voor de zelfstandigen om netto-inkomsten (dus na aftrek van de beroepslasten).

Worden bovenstaande bedragen met 15%

overschreden, dan wordt het pensioen niet meer uitbetaald. Worden de bedragen met minder overschreden (bv. 8%) dan wordt het pensioen met hetzelfde bedrag verminderd (dus in dit geval ook met 8%)

b) *overlevingspensioenen* (tot 65 jaar) : loon- en weddetrekkenden: maximum bruto: 575.520 fr.

zelfstandigen: maximum netto : 460.415 fr.

Gepensioneerden (van beide categorieën) die nog kinderen ten laste hebben op 1 januari 1998, mogen deze bedragen verhogen met 143.880 fr. als het gaat om loon- of weddetrekkenden. En met 115.104 fr. als het gaat om zelfstandigen.

Dat zijn de correcte cijfers voor 1998. Elk jaar gaan bovenstaande bedragen lichtjes omhoog door toepassing van de index.

Serge BLONDEAU

Accountant IDAC - Fiscaal Adviseur EHSAL

K.B.G. : HALVE DAGREIS naar ARNEKE en VILLAGE ST.- JOSEPH te GUINES

Op woensdagnamiddag 6 mei plannen wij onze jaarlijkse halvedagreis naar Arneke en Village St.-Joseph te Guines.

Vertrek om 12 u. : Anseeuw, hoeve Camerlinck en Haandekot; 12.15 u. : klooster, Molenwal; 12.30 u. : Roesbrugge Marktplaats.

We rijden eerst naar Arneke waar de H. Goewaert vereerd wordt tegen jicht en reuma-aandoeningen.

Doorheen heel wat mooie, rustige dorpjes van Frans-Vlaanderen rijden wij dan langsheen Ardres naar Guines om er het museum-dorp Village St.-Joseph te bezoeken.

Na de koffie en gebak kunnen wij vrij rondwandelen in dit gereconstrueerde dorp. Wij zien de werkplaatsen en de ateliers van de timmerman, de glaswerker, het dorpscafé, de bakker, de kerk, de smidse, de school, de molen, de garage, de horlogemaker ...

De terugreis gaat door de mooie golven-de streek van Noordpeene waar wij genieten van een piconstop.

Op de Zwarteberg houden wij onze avondstop met koude schotel en frietjes.

Prijs : 915 fr. (inbegrepen : bus, dienstgeld chauffeur, begeleiding, koffietsop met gebak, ingang Village St.-Joseph, koude schotel met frietjes maar zonder drank).

Ook niet-leden zijn welkom. Inschrijven bij één van de bestuursleden, zo mogelijk vóór 26 april.

Kris Wyffels

T I M M E R B E D R I J F

Hondshootestr. 18
8691 Beveren a/d IJzer
Tel. (057) 30 18 64

Privé
8912 Roesbrugge
Tel. (057) 30 14 32

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabricatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

GRATIS EN VRIJBLIJVEND
PRIJSOFFERTE

WAAR KOMT HET VANDAAN?

MET HEM VALT GEEN LAND TE BEZEILEN

Met hem is niets te bereiken

Deze zegswijze is weer aan de scheepvaart ontleend.

Een land is te bezeilen als men het per schip kan bereiken, zonder dat hiervoor koerswijzigingen nodig zijn. Als men beweert dat een land niet te bezeilen is, wil dat zeggen dat men er maar moeilijk of zelfs niet aan wal kan geraken.

Als men dus zegt dat er met een bepaalde persoon geen land te bezeilen valt, dan bedoelt men dat er met die persoon niets aan te vatten noch te bereiken is.

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

Parfumerie
Pedicure
Manicure
Maquillage
Esthetiek
2 Zonnetunnels

**NIEUWE
PANTYS
VAN "GODIN"**
in de zomer-
kleuren "SAND"
& "SOLEIL"

**Prof. O. Rubbrechtstraat 44
ROESBRUGGE**

Op afspraak : 057/30 14 12

ledere woensdag ook nog verzorgingen
na 19 u. (op afspraak)

Gesloten zondagnamiddag en dinsdag
Open van 9 tot 12 u. en van 13.30 tot 19 u.

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN

BERNARD WYFFELS

MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE

057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER

Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

TOP Kristof

Prof. O. Rubbrechtstr. 113, Roesbrugge - 057/30 18 80

Openingsuren : zaterdag : 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.
dinsdag tot vrijdag : 10 - 12 u. en van 16 - 19 u.
zondag en maandag gesloten

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9
8640 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND APRIL

Kaarten

- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 28 april puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 25 april maandelijkse kaarting voor de leden

MAAND MEI

Kaarten

- Haringe, in de schoollokalen woensdag 13 mei puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 9 mei
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 26 mei puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 23 mei maandelijkse kaarting voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 9 en zondag 10 mei smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 9 mei : smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Geboorten :

- Ida Vandenbroucke, geboren op 20 maart 1998, dochter van Marc en Mireille Kimpe.
- Robin Decrock, geboren op 29 maart 1998, zoon van Regis en Kathleen Legein.

Huwelijksaankondiging :

- Sabrina Cardon met Dominiek Depuydt beiden van Roesbrugge.

Overlijdens :

- Georges Viane, overleden op 20 maart 1998, 82 jaar, echtg. van Maria Danheel.
- Raymond Deeren, overleden op 8 april 1998, 62 jaar, echtg. van Luce Lesseliers.

K.V.L.V. Roesbrugge-Haringe

- Maandag 18 mei om 19.00 u. : feestvergadering.
- Dinsdag 19 mei start de cursus "dynamisch ontspannen", ook op 9, 16 en 23 juni en op 1 juli telkens om 20 u. in het O.C. Roesbrugge.

K.A.V. Roesbrugge-Haringe

- Woensdag 13 mei om 19.30 uur : Gelaatsverzorging met lichte maquillage in het Ontmoetingscentrum "Karel de Blauwer".

Communie 1998

Uw eigen idee wordt zorgvuldig uitgewerkt !

Drukkerij SCHOONAERT

Bergenstraat 1 • Roesbrugge • tel. 057/30 03 79

GARAGE CAPPOEN Denis & Dirk

Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

*Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten*

**VW Sharon 19 TDI '98
Opel Vectra 1700 TD '96
Opel Corsa 1200 benz. '91
Renault 19 D '91**

SCHOONHEIDSINSTITUUT

Valerie
VIANE

SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

- Nieuwe bruinversnellende zonnebankproducten ! Resultaat verzekerd !
- Nieuwe parfums voor moederdag
- Nieuwe maquillagekleuren
- 10 % korting bij een gelaatsverzorging voor moeder van communicanten

Esthetiek - Parfumerie - Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners

Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Nadat meerdere corruptieschandalen ons land hadden geteisterd en de Dutroux-affaire heel wat leemten had blootgelegd in de structuur van politiediensten en gerecht, was de volksontevredenheid zo groot, dat er vraag was naar een Nieuwe Politieke Cultuur ! Het boegbeeld hiervan was Johan Van Hecke. Zelfs de zgn. kwaliteitskranten waren weg van die man. Op hem kon er gebouwd worden. Maar weldra bleek dat die bouwgrond niets anders was dan drijfzand. Hij liet zijn vrouw, zijn kinderen, zijn gemeente (hij was burgemeester), zijn politiek mandaat en zijn partij in de steek, om een vrouwtje te volgen naar de binnenlanden van Afrika. En de Nieuwe Politieke Cultuur kwam niet van de grond.

Ook de Europese-beloofte is niet waar gemaakt. In een Verenigd Europa zou er een vrije markt tot stand komen die onze welvaart zou bevorderen. Er zouden zeven miljoen arbeidsplaatsen bijkomen ! Maar er werden er vijf miljoen minder. Dus een misrekening van twaalf miljoen ! Onze bedrijven trekken weg naar Oost-Europa en Zuid-Oost-Azië.

Niet minder dan 62 koppelbazen, die vele miljoenen sociale lasten ontdoken hebben, gaan vrijuit, zijn dus niet meer schuldig, omdat de verkeerde magistraat de zaak aangepakt heeft. En nu tracht men de witwas-operatie van KB-Lux, een belastingontduiking van formaat, ook met een spitsvondigheid van de tafel te vegen. Wat men ook misdaan heeft, als men maar geld genoeg heeft om een snuggere advocaat te betalen, die een procedurefout kan ontdekken, dan is dat voldoende om de zaak te vergeten.

Dat dit alles de openbare mening ontstemt hoeft nauwelijks gezegd. Maar senator Leo Delcroix, die ook behoefte heeft om zijn blaazen op te poetsen, heeft er iets op gevonden ten voordele van de gepensioneerden. Samen met een drietal andere parlementairen heeft hij een wetsvoorstel ingediend, niet om de pensioenen te verhogen, maar om te bekomen dat een gepensioneerde tot 600.000 fr. per jaar mag bijverdienen, vooraleer zijn pensioen in gevaar komt. Dat is nu maar bruto 287.760 fr. voor loontrekkenden, en 230.207 fr. voor zelfstandigen. Dat lijkt dus op het eerste gezicht een goede verbetering, maar in feite is het zuiver volksbedrog.

"Inderdaad", zegt Gusta, "wie is er aan de leeftijd van 65 jaar nog in staat om elke maand 50.000 fr. bij te verdienen ? Mensen van 50 jaar worden tegenwoordig afgedankt, om jongeren in de plaats te zetten. Men wil ons blij maken met een dode mus. Meer niet."

Goed gezien,
Pol

Een klassieke spaarrekening met een maxirendement : DE MAXIREKENING

NETTO

Basisrente = 2,75 %
Getrouwheidspremie (*) = 1,00 %

Tarieven geldig d.d. 01/04/98

(*) Getrouwheidspremie voor deposito's die onafgebroken gedurende 12 maanden op de rekening blijven.

Tot 55.000 fr. intresten vrijgesteld van roerende voorheffing.

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Flavie van Disten Lootens van Proven, haalde op 'n achternoeene dat 't redelyk schoon weere wos, heuren veloo uut 't stol met 't gedacht van 'n keer heur beste kennisse, Madeleine Schrevels, in Poperinge te gaan bezoeken. Flavie en Madeleine hadden jaaren lang beste gebeurs è wist. Maar sedert dat Wiesten, dat is Madeleines vent, vast werk had in Poperinge, waaren ze daar gaan weunen. Madeleine had onlangs Flavie è zien de vrijdag op de markt.

"'k Weunen ik daar geern weil!" bofte Madeleine ... "en mien gebeurs zyn twee vriendelijke jonge menschen. Je moet in 't korte è keer oversteeken!". Olzoo ging Flavie er naartoe en ols ze daar toekwam, stoeg Madeleine djuuste te klappen teegen dat madamtje van er nevens, die in heur deuregat stond.

"Maar kykt 'n keer wien dat er daar is!" lachte Madeleine. Ze klaptent nog è moment onder mekaar, maar ols dat madamtje naar binnen ging, ging Madeleine met Flavie oek naar binnen en zei ze dat ze direkt 'n goen pot koffie ging maaken. Ze waaren nog maar wel gezeten of Flavie wos ol kerieus hoe dat 't ging met de gebeurs...

"'t Ziet er ollezins 'n vriendelijk madamtje uut!" zei Flavie.

"Ze is styf vriendelijk!" knikte Madeleine ... "en heuren vent is oek 'n aangenaamen mens ... è maakt toch zoveele komplimenten met zyn vrouwtje ... Ols je dat toen vergelykt met mien droogen potuul, 'k zyn oltemets jaloers onke dat zien!"

"Jamaar ja, Madeleine!" zei Flavie... "dat is nog 'n jonk koppel, je kunt gie joen niet vergelyken aan dat madamtje, ennée!"

"Dat ze schoonder is, wil je zeggen!" antwoordde Madeleine 'n beetje vinnig.

"Nee, neen, 't is dat niet!" zei Flavie zeere... " 'k willen zeggen van ouderdom ... Bovendien, 'k gaan joen nog entwot zeggen " vervolgde Flavie ... "de mannemenschen zyn ol gelyk wei ... In 't begin is 't ol suiker en zeem, maar ols de nieuwtje of is, 't veranderd zeere ... en peins je gy dat de mien olzoo niet bestaat ? Maar ik zeggen hem dat toen 'n keer in 't vriendelijke en dat erpakt toen weere voor 'n tyd ... en 'k gaan nog entwot zeggen, je moet gie dat oek olzoo doen van d'eerste keer dat 't past !" Ze bleeven de reste van d'achternoeene klappen en bekeeken 't huus tegaare en ols Flavie voort ging, vermaande ze Madeleine nog 'n keer wuk dat ze moeste doen.

Nu, 's anderendaags in d'achternoeene, zaaten Madeleine en Wiesten kaffie te drinken in de keuken. Olmetnekeer zaagen ze de gebeurs die tegaare bezig waaren in hulder bloemhovege. Op 'n zeker moment stoegen ze luide te lachen en pakte dien vent zyn madamtje in zyn armen en gaf ze 'n paar piepers ... "Dat is nu 't moment!" peinsde Madeleine in heur eigen.

"Zie je nu hoe dat die vent dat doet!" zei Madeleine ... "Waarom doe je gie dat oek niet oltemets 'n keer ?!"

"Jamaar, gaat dat aan joen goeste zyn?" vroeg Wiesten.

"Vaneigens gaat dat aan mien goeste zyn!" zei Madeleine ... "hoe meer hoe liever!"

"Héwè, 't is goed" knikte Wiesten ... "maar 'k zou toch eerst moeten weeten ofdat ze daarmee gaat è dient zyn !"

KWAAK

Een geschenk voor uw communicant !

WALKMAN 599 fr.

KLOKRADIO 899 fr.

KLOKRADIO 1.699 fr.

DRAAGBARE
CD SPELER
4.999 fr.

CD-SOUNDMACHINE 4.999 fr.

MINISYSTEEM MET CD-WISSELAAR
vanaf 9.990 fr.

TV-VIDEO COMBINATIE
14.999 fr.

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE - Tel. 057/30 05 94
SERVICE & KWALITEIT

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 5 mei 1998
Afgiftekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabbonnement : 280 fr.

De dagen worden afgeteld...

NAAR HET DERDE MILLENNIUM met beschouwingen over tijd, tijdrekening en kalender

Aan het einde van 1996 werd aangekondigd dat men in Greenwich, de voorstad van Londen, waar sedert 1884 de nulmeridiaan doorheen loopt, het grootste koepelvormig gebouw ter wereld wil optrekken. Tweemaal zo groot als het bekende Wembleystadion, en zo hoog als de fameuze kolom van admiraal Nelson op Trafalgar Square (50 m). Daar zou op 31 december 1999 een reusachtige tentoonstelling starten over het thema TIJD, die het hele jaar 2000 zou duren, en waarvoor men miljoenen bezoekers verwacht van over de hele wereld. Dit wordt in Engeland aangekondigd als *Europe's biggest Millennium extravaganza*.

Een mens stelt zich toch de vraag hoe een expositie over het onderwerp "tijd" er zal uitzien, want het gaat inderdaad om een zeer abstract begrip. Het is zelfs zeer moeilijk om er een nauwkeurige definitie van op te stellen.

Als we spreken over een "korte" of een "lange" tijd; over een "moeilijke" of "rustige" tijd; over de "voorbij" of de "komende" tijd, is dat voor iedereen wel duidelijk, maar toch weinig precies. Dat een goede bepaling van het begrip "tijd" moeilijk te formuleren is, wist reeds de H. Augustinus (4de eeuw) want in het elfde boek van zijn *Belijdenissen* schreef hij : "Wat is de tijd ? Als niemand het mij vraagt weet ik het. Als ik het moet uitleggen aan iemand, die het mij vraagt, weet ik het niet meer". Hij ontwikkelde een theorie over verleden, heden en toekomst als vormen van de tijd, maar was er zich wel van bewust dat hij met deze theorie niet alle moeilijkheden had opgelost. "Mijn ziel hunkert ernaar dit uiterst ingewikkelde raadsel op te lossen", verklaart hij, en hij bidt God hem hierbij te helpen : "Ik beken U, o Heer, dat ik nog niet weet wat tijd is." Maar de kern van de oplossing die hij suggereert komt erop neer dat de tijd iets subjectief is, dat huist in het brein van de mens. Waaruit volgt, dat er volgens hem geen tijd kan hebben bestaan, zonder geschapen wezens. Dat is tot op heden nog vaak het standpunt van de filosofen. De Vlaamse wijsgeer Leonce Vanderkerken schreef in dat verband :

"... Maar is het wel waar dat de tijd een vinding is van de mens ? Is de tijd er niet altijd geweest, tenminste zolang de wereld er is ? En is niet een "lange tijd" verstreken voordat de mens in die wereld verscheen ?

Het antwoord op die vragen wordt maar begrepen, als we eenmaal voorgoed hebben ingezien dat - in tegenstelling met onze

spontane voorstelling - de tijd die ons bestaan scandeert, geen objectieve kosmische werkelijkheid is, maar *iets dat wij beleven*, m.a.w. een *menselijke fenomeen*. Dat fenomeen is ontstaan toen de mens het verloop van zijn bestaan niet langer meer "op zijn verloop" heeft gelaten, maar het heeft willen overzien, het zelf in handen heeft willen nemen en domineren, en om het te domineren het heeft willen *meten*. Toen begon de tijd zelf te lopen."

Evenwel gaat de Nederlandse filosoof en psycholoog prof. dr. J.H. van den Berg een stap verder, waar hij beweert "dat de tijd *bezit is van de dingen*" (1), wat overeenstemt met de visie van onze moderne kosmologen, die luidop verkondigen dat er voor de oerknal noch van ruimte, noch van tijd sprake was.

Inderdaad naast de menselijke tijd heeft men ook de kosmische tijd, die ouder is dan het menselijke bewustzijn. Dus weer een complicatie meer. Vele eeuwen na Augustinus heeft de Duitse wijsgeer Martin Heidegger (1889-1976) in één van de schitterendste filosofische werken van de twintigste eeuw, *Sein und Zeit* (1927) weer eens aangetoond hoe ingewikkeld het begrip tijd is en hoe moeilijk het is om van deze abstractie een degelijke definitie te geven. Het abstracte begrip "tijd" pogen we te schetsen in het zgn. tijdsgebeuren, en we spreken van "begin" en "einde" en "verloop". Van Dales Groot Woordenboek doet het niet zo slecht met te beweren : "Tijd is de voortgang en opvolging der gebeurtenissen en verschijnselen als een zelfstandige en ononderbroken eenheid beschouwd".

Dat belet niet dat men de tijd uit diverse standpunten kan beoordelen. Peilt de filosofie het wezen van de tijd zelf, de psychologie

behandelt het subjectieve tijdsgevoel, d.w.z. hoe elk individu de tijd ervaart en welke rol de tijd speelt in het menselijke bewustzijn; tenslotte heeft men de tijd als een meetbare grootte in de natuurwetenschappen. Maar ook daar is er differentiëring. Biologen spreken van de biologische of fysiologische tijd, de natuurkundigen van absolute en relatieve tijd (kwam voornamelijk op de voorgrond door het werk van Einstein), terwijl de sterrenkundigen de tijd hebben *gemeten* en in vallen en opstaan die gegevens tot een aan het praktische leven aangepaste tijdrekening hebben uitgewerkt. (2)

Het meten van de tijd behoort inderdaad tot het domein van de sterrenkunde, aangezien hierbij gesteund wordt op de loop van de hemellichamen. En dat is niet van vandaag. Reeds in de Middeleeuwen was de *computus* (van het Latijn *computare*, berekenen) dat kalenderberekening betekende, een onderdeel van de astronomie, één van de vier vakken van het *quadrivium*, dat naast de astronomie nog de arithmetica, de geometria en de muziek omvatte.

In historische tijden werden er van hogerhand officiële tijdrekeningen ingevoerd, die hun telling begonnen, (het begin van de jaartelling noemt men de *epocha*) (3), met een of andere merkwaardige gebeurtenis, bv. de stichting van Seleukia, stad ten noorden van Babylon (de Seleucidische tijdrekening); de stichting van Rome (de Romeinse tijdrekening); de geboorte van Christus (christelijke

tijdrekening); de aankomst van Mohammed te Medina (mohammedaanse tijdrekening); het begin van de Franse Revolutie (Republikeinse tijdrekening).

Een nieuwe tijdrekening invoeren is theoretisch niet zo moeilijk, alleen het jaar wordt door de hemelverschijnselen en de natuur bepaald. Hoe men de jaren indeelt, groepeerd of wanneer men de telling ervan begint, is zuiver mensenwerk. Maar het is niet gemakkelijk om een nieuwe tijdrekening ingang te doen vinden. Dat vraagt tijd.

Elke mens of iedere gemeenschap houdt er eigenlijk een eigen tijdrekening op na, die een aanvang neemt met een of ander merkwaardig voorval. De gebeurtenissen worden gesitueerd voor of na het huwelijk; voor of na de verhuis, en in onze gewesten gewaagt men veel van "voor of na de oorlog". Ernest Claes, de gemoedelijke heimschrijver, wist te vertellen dat er in Averbode zelfs een nieuwe tijdrekening begonnen was met de stichting van de fanfare de *Sint-Jansvrienden*: "Want de fanfare, ziet ge, dat is zowat het enige dat er ooit in Averbode is voorgevallen. Wat daarvoor gebeurde, is in de loop van de jaren stilaan vergeten. Met het bestaan van de fanfare is er om zo te zeggen een nieuwe soort tijdrekening begonnen, en wanneer ze over iets spreken dat al enige tijd geleden is, zeggen ze niet: "in 't joar zoeveul of zoeveul", maar wel: "in 't joar veur de fanfare" of "noa de fanfare", en daarmee weten ze bij ons veel beter wanneer het gebeurde dan als ge met cijfers zoudt afkomen".

Een tijdrekening bestaat echter niet alleen uit de numerieke benaming van opeenvolgende jaren, maar dient uitgewerkt in een kalender.

Wanneer men met nieuwjaar de verstreken en leeggeplukte kalender met een greintje weemoed van de muur neemt, om op zijn plaats een andere aan te brengen, die met zijn voltallige blaadjes een nieuw jaar vertegenwoordigt, dan is die onmisbare kalender meestal zo'n eenvoudige verzameling nummertjes, dat het bijna niet aan te nemen is dat men meerdere keren overhoop lag met de tijndeling, vooraleer men de opeenvolging van dagen en seizoenen zo'n doelmatige rangschikking wist te geven. Achter die eenvoudige formule zitten echter tal van subtiele details, die verband houden met de irrationele verhoudingen in de looptijd van de hemellichamen, en die men moest pogen met elkaar in overeenstemming te brengen.

En toch is men al vroeg met een kalenderregeling begonnen. De aanvang ligt zeker in de voorhistorie. In de trage evolutie van het sociale leven van de primitieve mens moet er een ogenblik gekomen zijn dat de noodzakelijkheid werd gevoeld om enige orde te brengen in zijn maatschappelijke omgang. Regeling van afspraken of werkzaamheden steunen echter op het meten van de tijd.

Het is duidelijk dat de aan de natuur gebonden oermens, die veel meer vertrouwd was met de hemelverschijnselen dan wij, voor het meten van de tijd de periodische

omwenteling van de hemellichamen benutte. Maar boven alles leende zich hiertoe de maan. Een opvallende verschijning, dus gemakkelijk te observeren, die van dag tot dag merkbaar de plaats van op- en ondergang wijzigt, evenals de vorm van haar schijngestalten, om telkens opnieuw dezelfde cyclus te doorlopen. Zonder almanak of zonder geschrift zag men aan de hemel het vooraf bepaalde of overeengekomen teken. En in plaats van de dagen op te tellen, waarvan de gelijkheid tot verwarring kon leiden, en wiens volgorde eens verloren men onmogelijk terug kon vinden, was het voldoende een blik naar de hemel te werpen waar af te lezen was wat er reeds verstreken was en wat er nog te verstrijken viel.

Lange tijd is de maancyclus de enige periode geweest die duidelijk afgebakend leek. Toch had men reeds vroeg enig inzicht in het zonnejaar, want elk jaargetijde heeft zijn eigen sterrenbeelden. Constellaties verschijnen boven de horizon of verdwijnen er onder naargelang het seizoen. Door de voortdurende herhaling van deze verschijnselen, moet men er noodzakelijk mee vertrouwd worden zijn. Terwijl voor sommige volken de fel contrasterende seizoenen eveneens een - zij het minder preciese - aanwijzing waren.

Weliswaar kan er geen enkele fossiel, geen enkele aardlaag ons vertellen wat de voorhistorisch mens dacht, of hoe hij de tijd ging meten. Maar uit de verhalen van ontdekkingsreizigers en missionarissen, die in de 19de of zelfs nog in de 20ste eeuw in het binnenland van Amerika, Australië en Afrika, in aanraking kwamen met echte natuurvolken, weten we hoe deze mensen hun werkzaamheden in de tijd bepaalden. In het boek *Koppensnellers*, (4) waar pater Petrus Vertenten m.s.c. van Hamme, het relaas geeft van een vijftienjarig verblijf (1910-1925) bij de Manrindinezen (Kajakaja's) een primitieve volksstam aan de zuidkust van Nieuw-Guinea, schrijft hij: "Als de *Poen* (onze zevenster of Pleiaden) voor zonsopgang zichtbaar wordt, dan is het tijd om te gaan spitten in de lage gronden". Op elk gebied hadden de natuurvolken met de oermens zoveel gemeen dat het niet anders kan of de voorhistorische mens moet ongeveer hetzelfde gedaan en gedacht hebben.

In de Oudheid werd praktisch overal de maan als tijdaanwijzer gebruikt. In de *Veda*, de Oudindische heilige boeken van het brahmanisme, vermoedelijk geschreven voor 700 v. Chr., staat er in verband met zon en maan: "Zij wandelen achter elkaar aan; als twee spelende kinderen lopen zij door het luchtruim; alle wezens overziet de ene; om de tijden te ordenen wordt de andere steeds opnieuw geboren". En de Joodse *Midrasj* (die haar teksten ontleent aan oeroude volksoverleveringen) beweert: "De maan is enkel en alleen voor het berekenen der tijden geschapen". (5)

Het etmaal, het zonnejaar en de maansomloop (lunatie) zijn drie (nogal) constante parameters voor het meten van de tijd, maar

ze passen moeilijk in elkaar: het zonnejaar tel $\pm 365,25$ dagen, de maansomloop $\pm 29,5$ dagen, terwijl anderszins het zonnejaar ook niet overeenstemt met een precies aantal lunaties. Daarom is de opbouw van een exacte kalender zo'n delicate zaak.

Toch beschikken we sedert eeuwen over een kalender die betrekkelijk in overeenstemming is met de loop van de hemellichamen, en ingepast is in een eigen era: de christelijke tijdrekening, die straks aan haar derde millennium begint.

Roger-A. Blondeau

Noten:

- (1) J.H. van den Berg, *Metaleptica van God*, Pelckmans-Kok Angora, 3de dr., dec. 1995, p. 183.
- (2) Marien, *Tijd, Ruimte, Relativiteit*, Antwerpen, 1945, p. 7-24.
- (3) Epoca of epoche is in de sterrenkunde de gebruikelijke term voor het tijdstip waarop een bepaalde waarneming is gebeurd. In de tijdrekenkunde is het de begindatum van een tijdrekening.
- (4) P. Vertenten, *Koppensnellers*, Davidsfonds Leuven, 1935, p. 20.
- (5) A. Pannekoek, *De wonderbouw der wereld*, Amsterdam, 1924, p. 63.

KLEINE FISCALE KRONIEK

Straks valt de Belastingaangifte weer in de bus.

Eigenlijk zijn de belastingen in België zeer zwaar.

Reeds op een belastbaar netto-jaarinkomen van 160.000 fr. is er 25% of 40.000 fr. personenbelasting verschuldigd.

En die 25% blijft doorlopen tot 253.000 fr.

Als men meer verdient dan 253.000 fr. (altijd belastbaar-netto en per jaar) dan wordt het verschil in meer reeds belast aan 40%.

Vanaf 478.000 fr. wordt het verschil in meer aan 45% belast en vanaf 1.100.000 fr. wordt alles wat hoger ligt onderworpen aan 50% belasting.

Het bedrag van de personenbelasting wordt dan nog verhoogd met 3% crisisbelasting en een bepaald percentage gemeentebelasting. In onze regio beloopt die gemeentebelasting 8%, dat zijn van de hoogste, alleen Molenbeek rekent 9% aan.

De Belgen zijn niet allemaal gelijk voor de wet, want in de gemeenten Knokke-Heist en Koksijde zijn er GEEN gemeentebelastingen. Deze kustgemeenten die over andere inkomsten beschikken pogen op die manier inwoners van andere gemeenten af te snoepen. Eigenlijk oneerlijke concurrentie.

Het komt er dus op neer dat wie een maandelijks netto-belastbaar inkomen heeft van 30.000 fr. (wat pijnlijk laag is) hierop $45 + 4,95 = 49,95\%$ als belasting moet afstaan.

Loon- en weddetrekkenden voelen dit wellicht minder aan, omdat de belastingen afgehouden worden bij de uitbetaling van hun loon of wedde, maar de zelfstandige werker, die in de loop van het jaar zijn aanslagbiljet ontvangt weet wel beter.

Een goede raad: verzamel zorgvuldig alle facturen en bescheiden van de bedrijfskosten. Laat niets verloren gaan. Bespreek je situatie met je belastingconsulent. Als je 1000 fr. te weinig kosten aangeeft, betaal je daarop 500 fr. ! Gegarandeerd.

Serge BLONDEAU

Accountant IDAC - Fiscaal Adviseur EHSAL

Roesbrugge, Haringe en Beveren tijdens de Brabantse Omwenteling en de Franse Bezetting 1789-1802

1. De Tijdgeest

Na het overlijden van keizerin Maria-Theresia komt haar zoon, Jozef II op de troon. Hij is totaal anders dan zijn moeder. We kennen hem van uit onze geschiedenisboekjes op school, de "keizer-koster". Hij bemoeit zich met alles en nog wat en wil hervormingen doorvoeren op politiek, administratief, gerechtelijk gebied en ook in het universitair onderwijs. De bevolking is over het algemeen tegen de hervormingen, maar het verzet komt slechts langzaam op gang.

Bij de afschaffing en de sluiting van het Birgittijnenklooster van Sint Sixtusbos te Westvleteren in 1783 geeft de bevolking van het Westland geen krimp. Men laat begaan.

Het misnoegen groeit vanaf 1787. In de zomer van 1789 is het zover. Het voorbeeld van de bestorming van de Bastille te Parijs en de Franse Revolutie werkt aanstekelijk. Maar te Roesbrugge valt er niets te bestormen. Het blijft dus bij gesprekken, herbergpraat en discussies tussen voor- en tegenstanders.

In het Westland ontstaan verschillende opinies. De voornaamste politieke mening is het Vonckisme. Advocaat Vonck, uit Brabant, is gematigd progressief. Hij wil hervormingen doorvoeren in democratische zin. Een groot deel van de bevolking van het Westland is Vonckist. De Jozefisten of de vijgen zijn een andere mening toegedaan. Ze steunen de hervormingen van Jozef II en zijn keizersgezind. Feitelijk staan Vonckisten en Jozefisten niet ver uit elkaar. Beiden willen hervormingen doorvoeren maar ze verschillen in de nuances. Een heel kleine fractie vormen de Fransgezinden. Ook hier vallen ze uiteen in radicalen, die aansluiting willen bij Frankrijk en gematigden. Aantallen en percenten zijn niet bekend. Maar volgens kroniekschrijver G. Vander Meulen zijn er slechts enkele personen van Roesbrugge Fransgezind.

Blijft dan nog de Statisten, aanhangers van Heintje Vandernoot. Deze conservatieve opinie, die alles bij het oude wil laten, vindt alleen aanhangers in Brabant en in de grote steden. In het Westland zijn er weinig Statisten.

De Statisten en Vonckisten uit Brabant zijn de voortrekkers van de revolutie. Zij overhalen de afgevaardigden van de andere provincies om mee te doen.

In feite zijn de gewone mensen niet gediend met dit politiek gepraat. Ze willen concrete en praktische hervormingen die hen in staat stellen beter te leven.

De politieke strijd waarom alles draait in West-Vlaanderen, van 1787 tot 1794 is de wil om gelijkberechtiging te bekomen met de andere provinciale staten. Het Westland wordt in 1715 overgeheveld, door het ver-

drag van Utrecht, van Frankrijk naar de Oostenrijkse Habsburgers. De keizer van Oostenrijk wordt graaf van Vlaanderen. Tijdens de annexatie bij Frankrijk hebben de Staten geen inspraakrecht in het goedkeuren van de belastingen. De belastingen worden jaarlijks "opgelegd" aan de belastingbetalers. In 1715 hoopt het Westland dit recht terug te krijgen. Tevergeefs echter. De Oostenrijkers verkiezen de Franse aanpak van de belastingen: betalen zonder goedkeuren. Dat brengt minder discussie teweeg. De andere Staten-vergaderingen in de Zuidelijke Nederlanden keuren jaarlijks de belastingen goed. Tegen deze gang van zaken protesteren onze voorouders bij de regering te Brussel, vooral vanaf 1787 wanneer de eerste oppositie op gang komt tegen keizer Jozef II. Bij de Brabantse Omwenteling is het een bijkomende reden om de Oostenrijkers te verjagen. Maar van het souverain nationaal congres der Verenigde Nederlandse Staten krijgt men ook geen gelijk. De andere staten, Brabant, Henegouwen en Namen vrezen dat het graafschap Vlaanderen te veel fiscale macht zal verwerven zo West-Vlaanderen één wordt met de rest van het graafschap. De zaak blijft onopgelost tot aan de Franse bezetting in april 1794. Zij verzuurt echter alle betrekkingen tussen prins en onderdaan in deze periode.

Deze kwestie is ook zeker de oorzaak waarom notabelen uit Veurne, Ieper, Roeselare, Menen en uit andere steden en dorpen Fransgezind zijn. De Franse Revolutie belooft immers gelijke, ook gelijke fiscale rechten aan iedere burger! Of zo hopen ze tenminste!

2.1. De Brabantse Omwenteling

Op 24 oktober 1789 verzoeken de Brabanders de vertegenwoordigers van Vlaanderen en West-Vlaanderen een verbond te sluiten om de Oostenrijkers te verdrijven.

De Vlamingen beraden zich wat er te doen valt. Wekenlang aarzelen ze tussen trouw aan de keizer en meedoen met Brabant. Begin december 1789 is het zover. De afgevaardigden van de provincie Vlaanderen steunen Brabant. West-Vlaanderen volgt.

Op 8 december komen de Gentse patriotten te Poperinge en vernieuwen er de stadsmagistraat. Het Westland leeft nu intens mee met het verloop en de wisselvalligheden van de revolutie.

Op 12 december wordt te Ieper een "Vaderlands comité" opgericht. Dit comité stelt een "recruteur" aan.

Op 4 januari 1790 verschijnt te Gent het

"Manifest van Vlaanderen". Het is een plechtige en bezadigde onafhankelijkheidsverklaring, geen revolutionair en opstandig stuk. Op 11 januari 1790 wordt het verbond tussen de verschillende provincies gesloten en wordt het souverain congres te Brussel opgericht. Nu is de "Republiek van de Verenigde Nederlandse Staten" een feit. De naam verwijst meer naar de Verenigde Staten van Amerika, die tot voorbeeld dienen, dan naar de Franse Revolutie.

Op 13 februari 1790 wordt in Ieper, Menen, Roeselare en Veurne een "vaderlands bureau" opgericht. Dit bureau is een werfbureau om vrijwilligers te ronselen om tegen de Oostenrijkers te strijden in de Ardennen en langs de Maas. We weten niet hoeveel jongeren uit Roesbrugge, Haringe en Beveren zich gemeld hebben.

Op 19 februari beslist het souverain congres een nationaal leger op te richten. De Oostenrijkers houden stand in de Ardennen omdat de Luxemburgers en de inwoners van het hertogdom Limburg de keizer zijn trouw gebleven. De Oostenrijkers, die in het huidige Joegoslavië de Turken bevechten, sluiten een wapenstilstand, trekken hun troepen terug en sturen ze naar het front in de Ardennen. Gelukkig duurt deze verhuizing een klein jaar, zodat de Brabantse Omwenteling een jaartje respijt heeft, zoniet was het met de omwenteling reeds gedaan.

Op 1 maart schrijft N.F.J. Marannes, raadspensionaris van de stad en kassielij Veurne, het "Manifest van West-Vlaanderen". De tekst wordt gedrukt en in alle dorpen en heerlijkheden verspreid. Het is een klassiek stuk in onze Vlaamse politieke literatuur. Het begint zoals een Koninklijk Besluit van onze vorst Albert II in het Staatsblad.

"De Staten vertegenwoordigende het volk van West-Vlaanderen

Aan allen die deze tegenwoordig zullen zien of horen lezen,

Salut

Alzo het betaamt dat Europa weet en dat de Nederlanders aan het nageslacht bekend maken de rechtmatige beweegreden van de omwenteling, die door de zienlijke bescherming van de God der Heerscharen, in hun provincie is voorgevallen."

En zo gaat het verder in een hoogdravende en stoeve stadhuistaal.

Ook op 1 maart zijn in de bovengemelde 4 steden de inschrijvingen open om zich als vrijwilliger te engageren. En om enthousiasme voor het "soldaatje spelen" op te wekken, zingt men in de kathedraal te Ieper het "Te Deum" en is er een troepenschouw op de Grote Markt. 936 vrijwilligers staan in het gelid.

Een week later wordt de recrutering en de financiering van het "regiment van West-Vlaanderen" in een besluit van de Staten van West-Vlaanderen vastgelegd. Het is blijkbaar ook nodig een tucht- en oorlogsreglement op te stellen, want dit gebeurt nu op 24 maart 1790.

Belangrijk voor de gemoedsgesteldheid van de inwoners zijn de klachten over de gebrekkige toestanden die in het land, de provincie of het dorp heersen. Nu kunnen eindelijk de kooplui, de ambachtslui en zelfs dagloners aan bod komen om hun grieven neer te pennen en hervormingen voor te stellen.

Op 29 maart 1790 leggen de Poperingse kooplieden en andere klagers hun klachten neer bij de stadsmagistraat.

Wat gebeurt er ondertussen te Roesbrugge, Haringe en Beveren? We weten het niet, of er gebeurt niets dat de moeite loont om te worden opgeschreven.

De opleiding en militaire vorming van de vrijwilligers van het regiment van West-Vlaanderen gaat zeer snel, want op 1 april 1790 is het regiment te Brussel. (1) Op 5 april zijn onze jongens aan het front in de omgeving van Namen.

Op 7 mei richt men een 2de vrijkorps op. Maar op 26 mei klaagt men over de vele deserties onder de soldaten die aan het front zijn.

Op 22 juni herzielt men het reglement. De organisatie van de vrijkorpsen wordt duidelijker. In elk dorp is er een commissaris die de recruten noteert. Niemand wordt verplicht het uniform te dragen. Wel wordt een herkenningsteken, een pluim, op de hoed gedragen. Per dorp bestaat er een krijgsraad met 5 vrijwilligers en een kapitein. In iedere compagnie stellen de manschappen de officieren aan. De oefeningen geschieden op de zon- en feestdagen. Telkens het korps buiten het district gaat, zal de provinciekas een vergoeding betalen. De krijgsraad is bevoegd voor de inwendige dienstzaken. Om de eenheid van organisatie te verzekeren, zullen alle compagnies onder het bevel staan van één commissaris-generaal die in leper woont.

's Anderendaags wordt Malou in deze functie aangesteld. (1) De soldaten van dit 2de regiment blijven in hun dorp of stad. Deze laatste regel is heel belangrijk om hun mentaliteit te kennen. Ze moeten niet naar de Ardennen om er te vechten. Ze blijven lekker thuis en hun geweer staat in de schouwmantel.

Hoeveel recruten zouden zich gemeld hebben om naar de Ardennen te gaan?

Op 30 juni recruteert men 10 volontairen te Poperinge. Dezelfde dag leggen ze hun eed af met de uitzondering dat ze alleen kunnen ingezet worden voor de verdediging van de stad en tot 3 uur ver rondom de stad. De stadsmagistraat stelt ook 3 commissarissen aan: de Gijsbrecht van Eecke, Pieter Frans de Baenst, notaris en J.B. Van Costenoble, advocaat.

Weinige dagen later zijn er 200 vrijwilligers te Poperinge. Ze dragen een blauwe mantel met witte omgeslagen kraag, witte vest en broek. Ze ontvangen een geweer

met bajonet, sabel en patroentas. Iedere avond is er oefening op het Rekhoft te Poperinge en op de feestdagen na de vespers. De troep kiest zijn officieren: Commandant: Jacques Reyphins; Kapiteins: Van Costenoble, de Vos, du Flocq en van Renynghe junior.

De leden van de gilde van St. Andries met Raulé als hoofdman engageren zich ook. Met 30 man vormen ze een afzonderlijke groep geheten "jagers". Er zijn trommelaars bij en ze dragen een groen uniform. (1)

Op 4 juli leggen de vrijwilligers hun eed af aan de Staten van West-Vlaanderen tijdens een militaire plechtigheid te leper. Een juiste getalsterkte van deze korpsen is ook niet bekend. Maar naar de gevraagde geweren ligt het aantal volontairen van West-Vlaanderen tussen de 3 tot 4000. (2)

2.2. De compagnies van Roesbrugge, Haringe en Beveren

Lijst met de volontairen van het vrijkorps opgericht in het dorp Roesbrugge, waarvan de inschrijving begonnen is op 10 juli 1790 (3):

Commandant : Jan-Baptist Ryckaseijs, Haringe;
Eerste luitena~ : Antonius Desmedt, Roesbrugge;
Tweede luitenant : Arschenius Basselez, Roesbrugge;
Vaandrig : Carolus Provoost, Roesbrugge;
Eerste adjudant : Jacobus Desmedt, Roesbrugge;
Tweede adjudant : Frederik Reijphins, Roesbrugge;
Sergeant : Paulus Brijseboo, Roesbrugge;
Fourier : Ignatius Ryckaseijs, Haringe;
Korporaals : Charles Doncker, Martinus Provoost, Jan Baptist Willems en Pieter Denesap, allen van Roesbrugge;
Volontairen : C. Guyson, J. De Candt, Joannes De Cock, Carolus Croignij, Joseph Haese, Anthonius Verlynde, allen van Roesbrugge; Mauris Windrijf, Haringe; Anthone Turpin, vader; Jacobus De Man, Louis Aesaert, François Soyez, Pieter Ooghe, Frans Bollaert, Jacobus van Lasinne, Philippe Temperville, Carolus Cambron, Anthonius Turpin, zoon, allen uit Roesbrugge; Winnocq De la Fonteyne, Beveren; Jacobus Kockenpoo, zoon van Frans, Joseph Boucry, Pieter Bossaert, Frans Pinnuy, J.F. De Schrijver, allen van Roesbrugge; Pieter Bordeyne, Frans Behaeghel, van Haringe; P.J. Donche van Roesbrugge; Anthonius Liefoghe, Jan Frans Van Zande, van Proven; Joannes Wullen van Roesbrugge; Anthonius Schacht van Beveren; Frans Quideij van Stavele.
dhr. Frans Ryckaseijs, stadhouder, Roesbrugge;
Cornelis Cardon, Carolus Vandenbroucke, Policarpus Schoonaert, uit Stavele; Anthonius Muls, Carolus Muls, uit Haringe; Carolus van de Zande, Jacobus Lépee, Ludovicus Slosse, Albertus De Meersseman, Joannes Prinsie, Jacobus Prinsie, uit Roesbrugge; Winnocus Van Damme uit Haringe; Pieter Loncke, Pieter Grisson uit

Roesbrugge; Jacobus Hedinieul uit Beveren; Albertus Malegeer uit Roesbrugge; Pieter Rousseeuw uit Haringe, Martinus Slosse, Pieter de Saeger, Carolus Leenhoudre, Joannes Uzeel, Baptist Reghere, Xaverius Verlynde, Frans Wullier uit Roesbrugge. Ondertekend : F.J. Ryckaseijs stadhouder en P.A. Reyphins.

P.A. Reyphins is Philip Augustin Reyphins, geboren te Roesbrugge op 11 februari 1730, licentiaat in de rechten, watergraaf en algemeen ontvanger van de watering van Zuid-Veurne-ambacht, baljuw van de heerlijkheden Roesbrugge en Boogaerde, vader van 15 kinderen en onder meer : Philip-Benoit, Jan-Jacobus, priesters van het bisdom leper, Louis-August, advocaat en politicus, Frederik-Jos en Antoon-Karel, vrijwilligers.

In deze compagnie zijn er 50 Roesbruggenaaers, 9 Haringenaars, 4 Stavelnaars, 2 uit Proven en 3 uit Beveren, te samen 68.

Compagnie van de volontairen van Beveren

dhr. Frans Lefebvre, pastoor, aalmoezenier;
dhr. Pieter Liefoghe, commandant;
dhr. Albert Desodt, kapitein, 53 jaar;
dhr. Pieter Boury, krijgsraad, 61 jaar;
dhr. Jan Baptist Vandenbroucke, krijgsraad, 61 jaar;
dhr. Jacobus Jengember, krijgsraad, 46 jaar;
Joannes Sampers, 51 jaar;
Pieter Schoonaert, 18 jaar;
Bernard Duweyne, 38 jaar;
Albertus Ricour, 23 jaar;
Pieter Hubrecht Turpin, 40 jaar;
Pieter Decrop, 60 jaar;
Pieter Debacker, 64 jaar;
Matthieus Dequidt, 42 jaar;
Jacobus Hertsoen, vader, 59 jaar;
Pieter Watteble met Pr. Boury, 22 jaar;
Baptist Denijs met V. Ameloot, 20 jaar;
Jacobus Sampers, 23 jaar;
Carel Pinguin, 21 jaar;
Hindrik Boury, 21 jaar;
Jacobus Brysemael, 23 jaar;
Frans De Lattre met Martin L'épée, 21 jaar;
Pieter Ollevier, 26 jaar;
Philip Corion, 47 jaar;
Laurens Brysemael, 30 jaar;
Martinus De Sodt, 19 jaar;
Pieter Houplyne, 16 jaar;
Frans Corion, 20 jaar;
Frans Degros, tambour, 20 jaar;
Karel Vandesteene, 42 jaar;
Vedast George, 42 jaar;
Corneel Roy, 51 jaar;
Frans Brysemael, vader, 66 jaar;
Jozef Becelaere, 38 jaar;
Corneel Vandenbroucke, 28 jaar;
Jozef Corion, 43 jaar;
Corneel Cock met Frans Proot, 23 jaar;
Jozef Vanalderweireldt, 22 jaar;
Jan Baptist Carley, 66 jaar;
Frans Laconte, vader, 44 jaar;
Jacobus Hertsoen, zoon, 31 jaar;
Frans Brysemael, zoon, 32 jaar;
Pieter Gruwé, 39 jaar;
Christiaan Benouwt, 34 jaar;
Pieter Queldrije, 23 jaar;
Baptist Degros, tambour, 39 jaar;
Pieter Ameeu, 32 jaar;
Jan Baptist Kinget, 36 jaar;

Pieter van Eecke, 16 jaar;
 Pieter Vandesteene, 15 jaar;
 Jozef Corion, zoon 18 jaar;
 Pieter Coopman met Hilarius Bultel, 22 jaar;
 Frans Stove met Joannes Kinget, 32 jaar;
 Carolus Petein, 34 jaar;
 Carel Moncarey, 56 jaar;
 Michiel Moncarey, 16 jaar;
 Joannes Houplyne met Carel Moncarey, 24 jaar;
 Pieter Naels, 33 jaar;
 Philip Vanaiderweireldt, 26 jaar;
 Pieter Wydoodt met Baptist Houpline, 22 jaar;
 Joacobus Rykman met Albert Demerre, 17 jaar;
 Anthoine Schacht, 19 jaar;
 Winnoc Delafonteyne, 42 jaar;
 Audomarus Robaeijs, 55 jaar;
 Pieter Desenap, 32 jaar.

Er zijn 75 manschappen, pastoor inbegrepen. De betekenis van twee soldaten "met" op één lijn is niet duidelijk. Zijn het twee vrienden die desnoods elkaar vervangen voor de oefeningen maar ook voor de strijd?

Verschillende vrijwilligers zijn lid te Roesbrugge en te Beveren. Hoe dat voor mekaar komt tijdens de oefeningen die op hetzelfde uur plaatsvinden, weten we niet.

Van 10 juli tot 4 augustus recruteert de stad Veurne ook een vrijkorps. Het telt slechts 49 manschappen. (3)

Het verschil tussen stad en platteland is aanzienlijk. Zijn er te Veurne veel keizersgezinden?

Te Krombeke zijn we op de hoogte van de gebeurtenissen van de Brabantse Omwenteling door het Gedenkschrift van Carolus Derache, Krombekenaar en later pastoor te Anzegem. Eerst wordt een leperse afvaardiging in het wethuis van Krombeke ontvangen. De tamboer slaat de trommel om het volk bijeen te roepen. Dan verkondigt men dat keizer Jozef II van de troon van graaf van Vlaanderen vervallen is verklaard omdat hij de grondwetten van het graafschap niet naleeft. Nadien komt de verklaring dat voortaan de constituties van de Brabantse Omwenteling zullen gelden.

Enige tijd later recruteert men vrijwilligers en een groot aantal burgers worden vrijwillig. Tenslotte wordt recht tegenover het wethuis een vrijheidsboom geplant. Het is een primusboom die groeit in de tuin van de onderpastoor.

Toch brengt de Omwenteling veel verdeeldheid onder de Krombekenaars. De keizersgezinden planten een jonge eik voor hun lokaal, de herberg "de keizer", uitgebaat door P. Lanoye. Ze rijgen vijgen aanen op een draad en hangen deze als kransen in de boom. Het is nu een vijeboom!

's Morgens vroeg, vertelt de toen 11-jarige Derache en hij heeft aan deze kwajongens-treek misschien meegedaan, klimmen de jongens in deze boom en plukken er de meeste vijgen. Niemand merkt het op.

De twee bomen blijven er staan tot begin december. C. Derache is niet erg opgezet met de Brabantse Omwenteling. Deze heeft verdeeldheid gezaaid onder de bevolking, verdeeldheid die jaren lang is blijven voortbestaan. (4)

We delen de mening van Derache. In sommige dorpen van West-Vlaanderen zijn de politieke partijen die aantreden voor de gemeenteraadsverkiezingen nog overblijfsels van de aanhangers van de herbergen "de keizer" en "de zwaan", of "de kroon", of "het hof van Oostenrijk" of "het Bourgondisch kruis" of "de arend", en dit tot in de jaren 70 van de twintigste eeuw.

2.3. Verder verloop en nederlaag van de patriotten

Op 23 juli 1790 vallen 170 soldaten van het regiment van West-Vlaanderen een Oostenrijkse verschansing aan bij de "Roche Bayard" bij Dinant. De uitslag van het gevecht is niet bekend.

Nieuwe vrijwilligers leggen de eed af op 17 augustus en die van Lo op 5 september te leper.

Op 20 september volgt een nieuwe aaval op de Oostenrijkse stellingen te Anseremme. Het regiment telt nu 1624 manschappen. (2)

Het wordt een uitzichtloze stellingoorlog. Bovendien raken de financiën uitgeput. Brabant, waar de Statisten de baas zijn, is gul met oorlogsgelden; Vlaanderen, dat Vonckist is, zit bovenop de geldkist en houdt deze dicht. Ook slaat de oorlogsmoeheid toe in het republikeins leger. De Oostenrijkse versterkingen uit de Turkenoorlog komen aan het front aan. Op 15 oktober 1790 stellen de Staten van West-Vlaanderen een debat voor over een wapenstilstand en onderhandelingen. Dit debat stelt men uit tot 20 oktober.

De militaire toestand wordt slechter. Op 26 oktober steken de Oostenrijkers de Maas over bij Herstal en rukken op naar Brussel.

Op 2 november vraagt kolonel du Chastel, bevelhebber van het regiment van West-Vlaanderen ontslag.

Oproepen tot vaderlandsliefde hebben geen uitwerking meer. De geestdrift van bij het begin slaat om in defaitisme. N.F.J. Marannes uit Veurne, is bij beurtrol, algemeen voorzitter van het souverain nationaal congres. Op 21 november stelt hij dit congres voor Aartshertog Karel als souverain te aanvaarden. Op 25 november vlucht hij uit Brussel naar Veurne. Op 26 november laat hij uit Gent weten dat de regering ook Brussel verlaten heeft en zich te Gent installeert.

De ineenstorting van het front heeft een weerslag in het Westland. In de herberg van Pieter Lefevre te Watou wordt luidop verkondigd dat de stadsmagistraat van Poperinge, twee uitgezonderd, de galg verdient. Er zijn getuigen die dit horen, maar er komt geen proces van. De laster wordt afgedaan als dronkemanspraak van vrijwilliger Jozef Garrez uit Poperinge. Komt de waarheid uit de mond van een beschonken man? (5)

Op 26 november beraadslaagt de vergadering van West-Vlaanderen te leper over een overgave aan de keizer. Men komt echter niet tot een beslissing.

Op 4 december 1790 zijn de officieren van het regiment van West-Vlaanderen terug te leper. Waar zijn de manschappen gebleven?

Op 5 december 1790 onderwerpt de provinciale Statenvergadering van West-Vlaanderen zich aan het gezag van de Oostenrijkse keizer. De Brabantse Revolutie is afgelopen!

Op 28 december moeten de vrijkorpsen hun wapens inleveren. Worden er wapens weggestoken en achtergehouden?

Wat er ondertussen te Roesbrugge, Haringe en Beveren gebeurt, weten we niet. Vermoedelijk veel gekrakeel over de verloren vrijheid en onafhankelijkheid, zoals te Watou en te Poperinge. Onderwerp van de twist: wie draagt verantwoordelijkheid voor de nederlaag?

Negen maanden na de nederlaag is het dispuut nog niet beslecht. Te Reninge ont-aardt een herbergtwist, op 6 september 1791 tussen patriotten en vijgen, in een gevaarlijke vechtpartij met verschillende gewonden. (6)

(1 vervolg)

Franz Denys

Noten:

- (1) Kroniek Philip-Benoit van Remynghe van Poperinge
- (2) E. Defoort, *West-Vlaanderen's aandeel in de opbouw van het leger der Verenigde Belgische Staten 1789-90*, Belgisch Tijdschrift voor Militaire Geschiedenis, XVI - 5, juni 1966, blz. 306-319.
- (3) Stadsarchief Veurne, Werving van soldaten, bundel nr. 1006.
- (4) C. Derache, handschrift *Gedenkschrift van Krombeke*, blz. 42-44 en 159.
- (5) Stadsarchief Poperinge, bundel 73b.
- (6) Zie Biekorf, 1989, I, blz. 22-27, *Vuylenteuren tegen vijgen te Reninge*.

KORTING 50-PLUSERS **MET WAARBORG**

TANLABO RAHEEN

GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !

Bruggestraat 75, POPERINGE - Tel. 057/33 86 47
 Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

NIEUW

KAPSTER AAN HUIS

voor watergolf, brushing, kleuren, permanent, snit dames & heren, jong & oud.

Wendy NOLLET
 Graaf van Hoornweg 6
 8972 KROMBEKE
 Tel. 057/40 08 70

DAG VAN HET PARK IN "DE LOVIE" ZONDAG 31 MEI

De Lovie is een centrum voor begeleiding van personen met mentale handicap. Het gelijknamig domein van 60 hectaren is op het gewestplan ingekleurd als woonpark voor deze mensen. In dit park zijn heel wat woningen mooi geïntegreerd. Toch gebeurt niet alle dienstverlening op het domein zelf. Er zijn ook locaties in Poperinge, Ieper, Elverdinge en in het Begijnhof te Diksmuide. Normaal is het woonpark van De Lovie niet toegankelijk voor het publiek waardoor de privacy van de bewoners wordt gevrijwaard.

Ter gelegenheid van de Dag van het Park wordt dit *privé-domein reeds voor de derde maal voor het publiek opengesteld van 13.30 u. tot 18.00 u.* Een neo-classistisch kasteel uit 1856, vijvers, boszomen, weiden, merkwaardige bomen, plantsoenen en wandellanen verwijzen naar een Engels landschapspark.

De geleide wandelingen in het park starten om 14.00 u., 15.30 u. en 17.00 u. bij de receptie.

Infostands zijn te bezichtigen tussen 14.00 en 18.00 u. U kunt er kennis maken met :

- de herwaardering van het park
- de realisatie van een binnentuin
- een boekenstand : N van natuur
- natuurbeleving bij personen met mentale handicap
- tentoonstelling van creaties met natuurmaterialen

Kinderanimatie

Het sprookjeskasteel van Koning Archibald in stoepkrijt.

Voor vroege vogels

Er start een geleide ochtendwandeling om 5.30 u. aan de receptie. Wandelaars kunnen nadien genieten van een dauwtripontbijt mits vooraf ten laatste op donderdag 28 mei in te schrijven op tel. nr. 057/33 49 65. Het aantal inschrijvingen is beperkt.

Deelname in de kosten voor het ontbijt :

150 fr. voor volwassenen, 75 fr. voor kinderen minder dan 12 jaar.

De toegang tot het domein is gratis. Er mag enkel bij de receptie worden geparkeerd. (signalisatie volgen).

Sint-Jan-Ter-Biezen

PANNENKOEKEN EN BLOEMENVERKOOP

vanwege De Werkgroep en kermis 1998

De essentie van het bestaan van de *De Werkgroep* zal u allicht niet vreemd zijn. De werking ervan kent vooral een *sociaal karakter* : zieke mensen bezoeken, nieuwe bewoners verwelkomen met een kleine attentie, het jaarlijkse kerstfeestje, 65-plussers een kerst- en paasgeschenkje aanbieden, ...

Om dit werk te kunnen waarmaken, dienen we over *financiële middelen* te beschikken. Om de kas wat te spijsigen bieden wij, ter gelegenheid van de kermis, *pannenkoeke* te koop aan.

Eind mei zullen de mensen van Sint-Jan-Ter-Biezen een bestelformulier in de bus krijgen. Tegen 7 juni worden de ingevulde strookjes terug verwacht in de brievenbus van Frans Demaeght-Verhaeghe Marleen, Kapellestraat 16 of bij één van de leden van De Werkgroep. Eventueel kan er ook telefonisch besteld worden op 057/38 82 50.

De pannenkoeken kun je afhalen op kermisvrijdag 14 juni tussen 10 en 18 u. op het kerkplein of bij Lieve Spenninck, Kapellestraat 19 op maandag 15 of dinsdag 16 juni '98.

Ter gelegenheid van de kermis zullen ook dit jaar weer *bloemen te koop* aangeboden worden.

Geef toe : een pannenkoek als smaakmaker, een bloem die je dag zal kleuren ... en u die een goed doel steunt ... u en wij zullen dik tevreden zijn !!!

De Werkgroep dankt u !

HOBBY EN ANIMATIENAMIDDAG

Sint-Jan-Ter-Biezen

Op woensdag 3 juni om 14.00 u. bij Eudore en Maria in "De Ster". Bij mooi weer eventueel wandelen of fietsen voor de geïnteresseerden.

De Werkgroep Sint-Jan-Ter-Biezen

AUTO TE KOOP

• SEAT IBIZA 1.7 diesel. Bouwjaar '92.
Tel. 057/30 12 57 - 0477/31 30 70

Skoda Octavia. Vanaf 469.000 BEF met benzinemotor van 1,6 l (70 pk) en een dieselmotor van 1,9 TDi (90 pk), 1600 (101 pk), 1800 (125 pk - 20v), 1,9 TDi (110 pk).

DE NIEUWE SKODA FELICIA

Volkswagen Groep

Stijlvol, smaakvol en sportief, maak kennis met het nieuwe design van de Skoda Felicia. De combinatie van het nieuwe rooster met de bumpers en de handvatten in de kleur van het koetswerk is meer dan geslaagd. De ingebouwde halogeenlampen vooraan stralen klasse uit. Het derde stoplicht op de achterruit zorgt voor extra veiligheid. Het interieur staat voor alles in dienst van uw comfort : van een tweezijdige sleutel (handig in de plensregen), digitaal klokje tot zelfs een uitneembare opbergconsole. Kom de nieuwe Skoda Felicia bekijken en vooraf proefrijden vanaf 299.990 BEF (BTW inbegrepen).

Interessante financieringsmogelijkheden door Volkswagen Bank

Concessiehouder
voor uw streek :

HUYS YANNICK

Kallestraat 16, Beveren-IJzer - Tel. 057/30 00 56

Zeker de beurs op.

HSA - SPAARKREDIET

De beurskoersen staan deze dagen onder hoogspanning. De verleiding om mee te profiteren van de groei is zeer groot. Maar wat zijn uw risico's bij een kortsluiting? Geen enkel op de eindvervaldag van Safety Click 2, het nieuwe klikcompartiment van HSA-Spaarkrediet. Meer zelfs, op de eindvervaldag bent u zeker van een gegarandeerde opbrengst van 25 %.

Zeker de beurs op met Safety Click 2

Safety Click 2 is de opvolger van Safety Click 1, het eerste klikcompartiment van HSA-Spaarkrediet, dat vorig jaar bijzonder veel succes kende.

Ook Safety Click 2 wordt gekoppeld aan een zeer interessante graadmeter. Ditmaal is dat de *Eurotop 100*, een index die de aandelen volgt van 100 toonaangevende Europese bedrijven, die de voorbije jaren het ene succes na het andere boekten.

Het principe van een klikcompartiment is eenvoudig. Na elk jaar wordt de stijging van de Eurotop 100 vastgeklekt (beperkt tot een maximum percentage). Daalt die index toch eens? Dan profiteert u van het ingebouwde veiligheidssysteem van Safety Click 2 dat geen rekening houdt met negatieve resultaten. Bovenop uw startkapitaal (vóór kosten) wordt op de eindvervaldag enkel de som van de jaarlijkse stijgingen van de Eurotop 100 aan u uitgekeerd.

Uw gegarandeerde opbrengst na 8 jaar : 25 %

En uw zekerheid met safety Click 2 gaat nog verder. Is de som van de jaarlijkse kliks van de Eurotop 100 lager dan 25 %? Dan garandeert HSA-SPAARKREDIET u toch een *minimumopbrengst van 25 %*. Kortom, u wint altijd.

Goedkoop instappen ...

De lancering van Safety Click 2 loopt van 11 mei tot 29 mei 1998. U bent er best vroeg bij want de kans op een vervroegde afsluiting is reëel. Bovendien liggen de instapkosten tijdens de inschrijvingsperiode 1 % lager.

... en uitstappen.

Safety Click 2 biedt u ook de mogelijkheid om na 4 jaar (op 30 juni 2002) uit te treden aan inventariswaarde tegen verminderde uitstapkosten : 0,50 % i.p.v. de gebruikelijke 2 %.

Cijfers die een lichtje doen opgaan.

Met safety Click 2 bent u altijd zeker van een happy end.

Kantoor Geert VANDENBUSSCHE - DESCHUYTTER

Haringestraat 37, 8972 ROESBRUGGE-HARINGE - Tel. 057/30 09 86 - n° C.D.V. 25.166

POËZIEZOMER 1998

**"VOOR HET VERDWIJNT EN DAARNA"
S.M.A.K. IN WATOU
28 JUNI - 6 SEPTEMBER**

In het Westhoekdorp Watou wordt reeds jaren een poging gedaan om woord en beeld in een verrassende binding samen te brengen. De dertig beste werken uit de collectie van het Stedelijk Museum Actuele Kunst-Gent worden tijdens de zomer '98 in confrontatie gebracht met de poëzie van dertig dichters uit Vlaanderen, Nederland en Zuid-Afrika. Bij het opbouwen van die relatie wordt beroep gedaan op Jan Hoet, actief over heel de wereld (was o.a. directeur Dokumenta IX Kassel) én op twee theaterdeskundigen : Sam Bogaerts en Herman Verschelden van Theater Malpertuis. Beeldende kunst, poëzie, theater erkennen elkaars begrenzing, maar proberen die ook te doorbreken. Zo wordt er op dertig verschillende locaties gepoogd "het vocabulaire van de waarneming uit te breiden". Een initiatief dat zowel voor de beeldende kunstenaar als voor de dichter risico's inhoudt : poëzie en beeldende kunst kunnen elkaar versterken maar kunnen ook bij integratie verrassende botsingen tot stand brengen. De dichter Rutger Kopland heeft die ambivalente situatie concreet omschreven met zijn vers "Geen enkel verhaal is dat ene". Noch de beeldende kunstenaar, noch de poëet kan zich verzoenen met een rigoureuze isolatie binnen één kunstdiscipline.

Algemene leiding en info : Gwy Mandelincx, tel./fax 057/38 80 93.

BOKADO

**Kom eens langs bij BOKADO
om vaderdag te vieren met**

- **TUINBEEDEN**
- **KRUIKEN**
- **BIERMANDEN, enz ...**

**Eveneens om de communicant
te vieren kunt u steeds bij ons terecht.**

**Terenburgseweg 11, 8972 Proven - 057/30.05.66
ook open op zondag**

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

Voormezele - H. BLOEDPROCESSIE Zondag 7 juni 1998 te 15 uur

Het processiecomité dat verleden jaar zijn "25 jaar actief zijn" vierde doet onverminderd voort om de H. Bloedprocessie in stand te houden. Grote en ingrijpende veranderingen zijn er dit jaar niet. De wagen van de veroordeling, die reeds jaren een opknapbeurt nodig had, werd volledig gerenoveerd. Verleden jaar werd gezorgd voor een vernieuwde straatbevlaging, nog enkele vlaggen kunnen nog gesponsord worden. Ieder Voormezelenaar en veel oud-Voormezelenaars zijn fier ieder jaar mee op te stappen in hun H. Bloedprocessie. Naast de vernieuwing van voornoemde wagen zal ook de kleurrijke groep "Jachthoornblazers" cachet aan de processie geven.

De H. Bloedprocessie vormt het hoogtepunt en is ook de slotmanifestatie van de negendaagse H. Bloednoveen. Deze vangt aan op zaterdagavond 30 mei om 16.30 u. met de plechtige overbrenging van de H. Bloedrelikwie naar het rustaltaar gevolgd door de eucharistieviering verzorgd door het O.L. Vrouwe parochiekoor.

Op 31 mei, Pinksterhoogdag, zijn de HH. Missen om 9.00 u., 15.00 u. en om 16.30 u. In de week zijn de vieringen om 8.00 en 16.30 u. Op processiezondag 7 juni zijn de HH. Missen om 9.15 u. en na de H. Bloedprocessie.

Gedurende de novene is er in de kerk een tentoonstelling met als thema "H. Bloedverering". De kerk is toegankelijk van 8.00 tot 10.00 u. en van 14.00 tot 18.00 u. Alle inlichtingen bij de secretaris van het processiecomité Wilfried Desodt, Dorp 28 te 8902 Voormezele, tel. 057/20 13 88.

Hilda weer eens in de prijzen

Mevrouw Hilda Menu-Corneillie uit de Wijngaardstraat te Roesbrugge is intussen de meest bekroonde kunstenares van de regio. Nu wist zij te Roeselare op de wedstrijd voor beeldende kunst van KWB Nationaal "Multimediale mens" de eerste prijs in de wacht te slepen. Zij creëerde een delicaat abstract kunstwerk dat zij de titel meegaf: "Geven en ontvangen", en dat de juryleden onmiddellijk wist te overtuigen. Het ging om een schilderij in olieverf waaraan zij een korte maar diepzinnige tekst toevoegde in verband met het onderwerp: "Mens en media".

Hilda is een fijngevoelige kunstenares, die niet alleen blijf geeft van een groot beeldend vermogen, maar met haar werk tevens steer kan scheppen en gevoelens vertolken. Veel te bescheiden houdt zij zich steeds op de achtergrond, als de stille huisvrouw van te lande. Ze valt nooit op door verbale betoeterij noch door polychrome opschik. Een soberheid die meestal eigen is aan de spirituele vrouw, die de rangorde van de waarden kent, en die men voornamelijk aantreft in kringen van geleerden en kunstenaars.

Wanneer komt er eens een grote tentoonstelling van Hilda's prachtig werk, voor het eigen publiek?

N.V. WALLECAN AGRO

Krombekestraat 85a, 8691 STAVELE
Tel. 057/30 06 23 - Fax 057/30 14 70

- **VERHUREN** - motorhakkfrees
- verticulleerder
- **VERKOOP** - anti-mosproductie
- tuin- & bloemzaden
- gazonzaden
- organische meststoffen
- gedroogde koemest
- bestrijdingsmiddelen
- potgrond
- zaai- en stekgrond

houten
bloembakken
•
weidepalen
•
zitbanken
in hout

Kris Wyffels
T I M M E R B E D R I J F

Hondschotelestr. 18
8691 Beveren a/d IJzer
tel. (057) 30 18 64

Privé
Rd O. R. L. Brechtstr. 60
8972 Roesbrugge
tel. (057) 30 14 32

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabricatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

GRATIS EN VRIJBLIJVENDE
PRIJSOFFERTE

Geert DOOLAE GHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

✕ Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	
✕ Gasolie diesel	
✕ Smeermiddelen	✕ Lamppetroleum
✕ Kolen	✕ Mazouttanks
✕ Gas	✕ Veevoeders

DECORATIE - SCHILDERWERKEN LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

Het betere voor uw interieur tegen de beste prijzen

GRATIS
prijzbestek meten
en plaatsen van
uw gordijnen

VERVEN
LEVIS - MATHYS
aan prijzen buiten
concurrentie

ONDERHOUDSPRODUKTEN
riem, vliegen- en mieren-
bussen, boenwas, trekkers,
keerders, vegers, dweilen,
sponsen, zeemvellen,
enz ...

BEHANG
aan
nettoprijzen

KARPETTEN wol
KARPETTEN
klassiek synth.
VLOERBEKLEDING

VOUWDEUREN

DRAPERIEEN
excl. Engelse stoffen,
Wereldmerken : ADO,
ARISTO, GARDISETTE,
UNLAND, VRIESCO,
enz ...

GORDIJNEN
wereldmerken : ADO,
GARDISETTE,
UNLAND, ARISTO,
enz ...

MASSA BEHANG

Prof. O. Rubbrechtstraat 67, ROESBRUGGE
Tel. (057) 30 10 20

Openingsuren van 9 tot 12 en van 13.30 tot 18.30 uur.
Gesloten : zondag, feestdagen en maandagvoormiddag.

Hoogstraat 1A
8972 HARINGE
Tel. 057/30 13 81
GSM 0477/81 22 96

NIEUW !!!

ALLE PVC EN ALUMINIUM WERKEN

- ramen en deuren
- veranda's
- rolluiken

PVC profiel DECEUNINCK
wit, bruin en in houtmotief

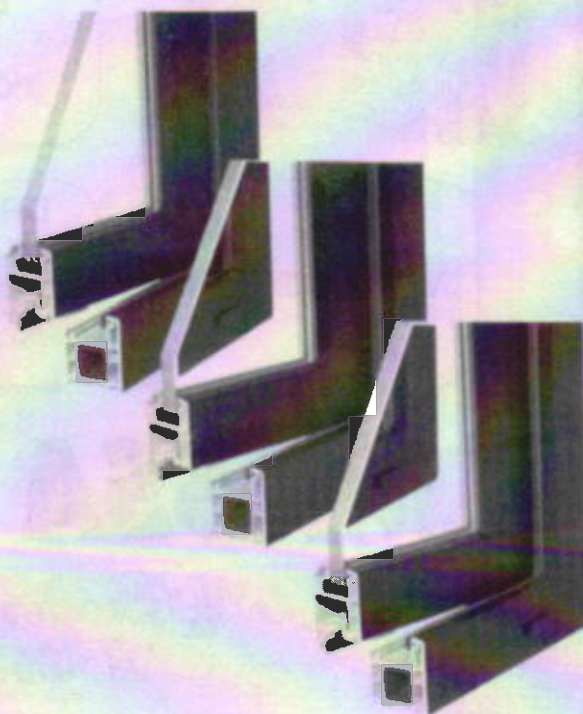
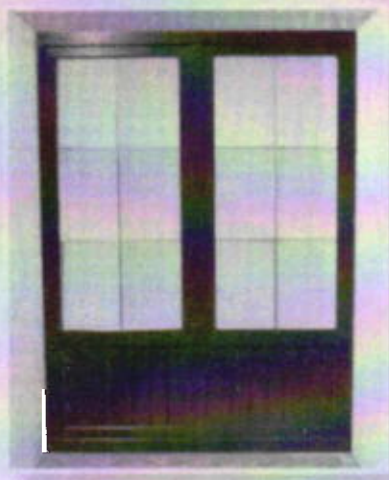
ALLE HOUTEN SCHRIJNWERKEN

- ramen en deuren
- garagepoorten en veranda's
- daktimmerwerken

ALLE INTERIEURWERKEN

- keukens en badkamers op maat
- plafond- en muurbekledingen
- winkelinrichtingen

WYMAR
SCHEPT KLEUR
IN UW LEVEN

VOOR AL UW FEESTEN Gasthof

Huwelijks- feesten*

(tot 250 personen)

**gratis
een prachtige
ceremoniewagen
(witte cadillac met open dak)
of paardenkoets
of luxueuze
bruidskamer.*

Communie- feesten

*ook afhaaldienst
mogelijk.*

Familie- en jubileum- feesten

Recepties

*bij mooi weer
in onze
prachtige tuin.*

Rouw- maaltijden

Het menu wordt zorgvuldig en naar uw wensen samengesteld.

Ruime parking !

Familie NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73, 8972 Proven - tel. 057/30 03 35 - Sluitingsdag : dinsdag

FOULON

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 13 tot en met zaterdag 16 mei

MELOENEN

4 voor 100 BEF

PEREN

nieuwe oogst

PACKAM

2 KG / 100 BEF

BELEGGINGSTIPS CERA mei 1998

- **TERMIJNREKENING DOLLAR FLUX-2**

Minimumopbrengst gegarandeerd, kapitaalsgarantie

opbrengst mogelijk tot **10%** (voor R.V.), afhankelijk van de evolutie van de dollar)

looptijd 1 jaar - geen beurstaks - geen instapkosten

VOOR DE SNELLE BESLISSERS !

- **SIVEK SCANDINAVIAN EQUITIES**

Aandelenfonds van de beste Scandinavische aandelen in DKK
geen R.V.

- **CERA SELECT STOCK LINK-1**

Aandelenfonds volgt de EUROTOP-100 index
geen risico's - geen R.V. - *jaarlijkse kliks*

Intekeningen tijdens de maand mei 1998. Vervroegde afsluiting is mogelijk !

CERA ROESBRUGGE

Haringestraat 31A, ROESBRUGGE - Tel. 057/30 03 84

CERA WATOU

Steenvoordestraat 42, WATOU - Tel. 057/38 86 91

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

Uw bestelling THUIS GELEVERD
op donderdag

Groenten en fruit

van 15/05 t.e.m. 18/05

Bergappelsienen 51,-
Aardappelen 10 kg
KNALPRIJS

NATUUR/DIEET

Koekjes muëсли/appel 59,-
Limachef **NU 89,-**
Toscana • Canton • Boheme

NON-FOOD

Ecover afwas conc. 0,5 l 89,-
Gillet sensor apparaat 175,-
Aanmaakblokjes
48 + 12 GRATIS 69,-
Houtskool 4 kg 149,-

Als onze nieuwe spruit
geboren is
slechts open
van 8.30 tot 12.00 u.
's namiddags gesloten.

PET-FOOD

Kitekat 4 x 400 gr 79,-
Breukrijst 5 kg 125,-

VOEDING

Chocopops 93,-
Ketchup Heinz 570 gr 65,-
Choco Boerinneke 400 gr 49,-
Cake Napolitain 59,-
M.-Thumas 2 x 200 gr 45,-
- erwten - wortelen
- gebroken sperziebonen
- erwten
Soep 400 gr 49,-
- tomaten
- Italiaanse
- prei
- kip
- groenten
Vandemoortele slaolie 1 l 69,-
Pec plus 59,-
Lefte bruin/blond
4 x 33 cl + lgg. 109,-
Winny limonade 4 x 1,5 l 159,-
Coca Cola 12 x 33 cl 199,-

SPAAR GRATIS WIJN
van 22/5 t.e.m. 21/6

TOPPER

15/5 t.e.m. 24/5

HAM
290,-

CHARCUTERIE

Crèmepaté appels 330,-
Wereldbekerpaté 330,-
Hespenworst/look 330,-
Salami fijnkost 440,-

ONS KAAS- HOEKJE

Chaumes 520,-
Passendale 390,-
Leerdammer light 390,-
Jonge kaas 250,-
Cheddar 39,-

ZUIVEL

Diksmuda boter 250 g 50,-
Inex room 200 ml 36,-

DIEPVRIES

Kroketten 1 kg 49,-
Roomijs 2 l 129,-

Folder geldig van vrijdag 15/05 t.e.m. 31/05 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

NIEUW : BUTAAN & PROPAANGAS

PETRAVER NV
Petroleumprodukten Andy Vermeersch

☆ Gasolie	☆ Oliën
☆ Diesel	☆ Smeermiddelen
☆ Petroleum	☆ Kolen
☆ Benzine	☆ Brandhout
☆ Tankstation	

***Wij verzekeren een snelle
en trouwe bediening
aan de laagste prijzen.***

ADMB Interim **Een nieuwe speler op de uit- zendmarkt.**

De sociale dienstengroep ADMB, met Brugge als thuisbasis, ging begin dit jaar van start met de uitbouw van een Vlaams netwerk van interimkantoren.

Wat reeds enkele jaren sluimerde in de actieplannen van ADMB werd in februari 1998 verwezenlijkt met de oprichting van "ADMB Interim nv".

De sociale dienstengroep ADMB is een conglomeraat van een 12-tal diensten die actief zijn op het vlak van sociale wetgeving en aanverwante service voor KMO-werkgevers en zelfstandigen. De basispijlers zijn het sociaal secretariaat (Sociaal bureau vzw), het kinderbijslagfonds (Compensatiekas), de arbeidsgeneeskunde (IKMO) en het sociale verzekeringsfonds (SVMB vzw).

Het is bekend dat de ADMB groep een stevige basis heeft in het beheer van personeel, zowel voor loontrekkenden als voor werkgevers en zelfstandigen. De ADMB-groep kon echter zijn krachten nog niet ten dienste stellen van werkzoekenden.

De know-how die de ADMB-groep heeft en de synergie met de andere diensten binnen de groep, ondersteund door aanmoedigingen van de leden-werkgevers van de ADMB groep deden de idee rond een interimkantoor ontstaan.

Met deze jongste uitbreiding zorgt de ADMB groep wel voor een nationale primeur: een dienstenconglomeraat dat zijn activiteiten met een uitzendbureau uitbreidt.

De directeur van ADMB-Interim, Geert Bernaert, heeft een jarenlange ervaring in de branche en ook het aangeworven personeel brengt een flinke bagage aan kennis en praktijk mee.

Zo ging het allereerste ADMB-Interimkantoor te Brugge (Smedenstraat 60) open op 2 februari 1998.

Eind februari '98 werd het kantoor te Diksmuide geopend (Gasthuisstraat 1) en op 6 april ging het kantoor te Veurne van start (Duinkerkestraat 15).

Nog dit voorjaar wordt ook de opening van het kantoor te Ieper gepland (Mk. Fochlaan 34).

Momenteel is ADMB Interim nv te Veurne en Diksmuide op zoek naar:

- Opdieners en opdiensters te Veurne, Koksijde, Nieuwpoort en Diksmuide
- Metaalbewerkers, conventionele en CNC draaiers, lassers en A2 en A3's mechanica te Veurne en te Diksmuide
- Meubelmaker (kunnen planlezen) te Houthulst
- Ploegchef, technisch onderlegd te Vladslo
- Verkoopster voor markten te Diksmuide, Veurne en De Panne met basiskennis Frans
- A1 boekhouder met kennis van fiscaliteit te Diksmuide
- Ook jobstudenten zijn welkom

ADMB Interim Diksmuide
Gasthuisstraat 1, Tel. 051/51.17.87

ADMB Interim Veurne
Duinkerkestraat 15, Tel. 058/31.62.08

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

**Schrijnwerkerij
Kristof REGHEERE**

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaienburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaienburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

Uit de oude doos

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (5)

Andere manoeuvres van pastoor Cool.

We verlaten nu even de gerechtszaal om nog een en ander te vernemen uit andere bronnen. Tussen de zittingen van het tribunaal in, tracht pastoor Cool immers ook de heren vicarissen-generaal van het bisdom te beïnvloeden. De brieven die hij aan hen schrijft, zijn anders van stijl. Hij stort a.h.w. zijn hart bij hen uit, verhaalt bepaalde gebeurtenissen, en vraagt om raad in de diepe beproevingen en pesterijen die hij moet ondergaan. Het ligt voor de hand dat het zijn diepere bedoeling is te bekomen dat de hoge heren hun invloed ten zijn gunste zouden laten gelden bij de officialiteit (wat hen meteen in een delicate situatie brengt). Maar intussen vernemen ook wij nog heel wat merkwaardige gebeurtenissen in een meer gedetailleerde omschrijving.

We luisteren eerst naar de inhoud van een brief gericht aan de "Amplissimi Domini" (de hoogverheven heren) waarin wordt verteld wat zich afspeelde op 1 juni 1716, d.i. daags voor de grote gaaischieting (te Roesbrugge) die elk jaar op de vooravond werd ingezet met een plechtig lof. Eerst wenst de pastoor de hoge heren een Zalig Pinksterfeest toe en vervolgens (vertaling uit het Latijn):

"Ik laat U weten wat me overkomen is in verband met de kapel van Roesbrugge op de 1ste juni. Ik had aan de heer De Wee laten meedelen dat ik zelf het avondlof zou komen zingen in de Roesbrugse kapel. Toen ik echter aldaar aankwam om de dienst waar te nemen, zegde me de dochter van de kapelverzorger, dat haar vader gezegd had dat de sacristie gesloten was op bevel van de baron van Ingelmunster. Nadat ik een tijdje had gewacht kwam daar een zekere heer Gobert uit de parochie van Beveren, die gezegd wordt griffier te zijn van het Roesbrugse leengoed. Hij verklaart dat hij me de ornamenten om het lof te doen ontzegt. Toen kwam er nog een andere, nl. een zekere heer Looman, monnik van de abdij van St. Augustinus bij de Morinen, die me vraagt om zelf het lof te mogen zingen. Ik heb dat geweigerd, zeggend dat ik het nooit zou toestaan tenzij hij een akte zou tekenen, verklarend dat hij geen inbreuk wil maken op mijn rechten. Daarop replekeert hij: "Als ik het lof niet zing, dan zult u, heer pastoor, het ook niet zingen, want, zo zegt hij, ik heb de sleutels van de sacristie op zak en ge krijgt ze niet." Aldus werd het me ontzegd het lof te zingen en kreeg ik geen toegang tot het tabernakel met het Allerheiligste. Het is toch wel verschrikkelijk zoiets te durven weigeren aan de plaatselijke pastoor, tot wiens bevoegdheid ook de sacramentenbediening in de kapel te Roesbrugge hoort.

Maar ook de St. Sebastiaansgilde, die gewoon was op die dag naar de parochiekerk van Haringe te komen om het avondlof

bij te wonen en de pijlen en de gaai te laten zegenen, kwam niet opdagen. Ze had ervoor gezorgd dat overal het gerucht verspreid werd dat daarvoor naar de Roesbrugse kapel gegaan zou worden, doch ziende of wetende, dat ik er tegenwoordig was, kwam ze niet. Aldus werd er geen lof gedaan aangezien ik de ornamenten niet kreeg en evenmin de sleutel van de sacristie.

De volgende dag, die een zondag was, hielden de broeders van de St. Sebastiaansgilde gaaischieting (jaculatio ad psittacum). Ik ben niet gegaan om na de schieting het Te Deum te zingen en het lof te doen, oordelend dat ze me andermaal, zoals op de vooravond, ornamenten en sleutel zouden weigeren. Aangezien echter de hoogerwaarde abt van St. Augustinus tegenwoordig was, hebben ze hem gevraagd het Te Deum en het lof te zingen. Hij heeft het geweigerd, maar hij heeft wel, op zijn gezag, de eerwaarde heer pastoor van Stavele, ook een religieus van zijn abdij, ervoor aangeduid. Ik ben naar die heer toegegaan en hij heeft mij op datum van 6 dezer een akte getekend met de verklaring geen inbreuk te willen plegen op mijn rechten.

Maar op de 3de van deze maand, alle beloften ten spijt die de heer abt me gedaan had, nl. dat hij zijn onderdanen zou verbieden zoiets nog te doen, heeft de heer Looman, religieus van dezelfde abdij, het aangedurfd plechtig het jaargetijde te zingen voor de leden van St. Sebastiaan. Voorheen had nooit iemand van de monniken zoiets gedaan.

Derhalve neem ik mijn toevlucht tot u, Hoogerwaarde Heren opdat u mij raad zou verschaffen. Immers, én het gezag van de bisschop, én het uwe, én het mijne wordt geschonden. Steeds maar van kwaad tot erger gaande, wordt de parochiekerk zo groot als ze is en mijn pastoraat ten gronde gericht. Ze gaan er immers prat op al te doen wat ze willen en bluffen dat, zelfs ik er zou zijn, de heer abt toch plechtig het lof gezongen zou hebben, wat verder nooit gebeurde. En binnenkort zal de abt zonder mijn toestemming een publieke biechtvader aanstellen voor de kapel, zoals de heer Gobert me zegde.

Ik deel dit alles aan Uwe Hoogwaardigheden mee, het aan Uw oordeel overlatend of die abt daartoe gezag heeft. Ik heb nochtans meer dan eens laten weten dat dit allemaal zou gebeuren, maar de Hoogerwaarde Heren hebben me niet willen geloven. Nu zien ze het, en ze zullen nog meer zien gebeuren als ze zich niet gewaardigen paal en perk eraan te stellen. Het gaat hier toch ook om zaken die de bisschop aanbelangen en ook U Hoogerwaardigen. In soortgelijke aangelegenheden heeft mijn voorganger, de heer De Winter ten jare 1688 zich ook verzet, daarbij gezagvol gesteund door de Hoogerwaarde

Heren. Laten ze zich dus niet erover verwonderen dat ik dit alles schrijf, wat ik doe met de meest nederige onderdanigheid me deemoedigheid aan U toevertrouwend."

Dat waren dus de ophefmakende gebeurtenissen van 1, 2 en 3 juni 1716, die vanzelfsprekend heel het dorp in opschudding brachten. Even vlug gaat er ook een brief naar de abt om aan te klagen dat, spijs de door hem gedane beloften, de heer Looman op 3 juni zich toch verstout heeft het plechtig jaargetijde te zingen in de kapel van Roesbrugge en weermom het offergeld voor zich gehouden heeft, en "ik hoop dat Uwe Hoogwaardigheid me zal schadeloos stellen, ervoor zal zorgen dat in 't vervolg zoiets nooit meer gebeurt en me dat ook schriftelijk zal bevestigen. Uwe Hoogwaardigheid weet toch, dat ik de plicht heb de parochiële en pastorele rechten te handhaven en het is Uw taak, als patronus, ons te verdedigen tegen hen die ze aanranden."

Ook de brouwers in 't verzet.

Als het nu maar daarbij bleef... Maar neen, de ongerechtigheid woekert verder. De volgende maand gaat opnieuw een brief van pastoor Cool naar de vicarissen-generaal (vertaling uit het Latijn):

"Haringe, 20 juli 1716.

Nog niet zo lang geleden heb ik Uwe Hoogwaardigheden voorspeld dat nog meer plagerijen zouden volgen vanwege de abt van Terwaan en zijn monniken in verband met de kapel van Roesbrugge. Het is al zover. De heer Crousel, monnik, heeft zaterdag laatst, op het feest van St. Arnoldus, in de kapel een plechtige mis gecelebreerd voor het ambacht van de brouwers, wat hij eerder nog nooit gedaan had. Vorig jaar nog heb ik het zelf gedaan. Nederig vraag ik U om raad wat me te doen staat. Als dat geduld wordt van een monnik, dan gaat de abt nog zelf komen en plechtige diensten verrichten tegen het bisschoppelijk recht in, en zullen ze pogen stuk voor stuk het recht van de bisschop en van de pastoor te doorkruisen. Uwe Hoogheden gelieven derhalve me te zeggen wat ik moet doen. Moet ik protesteren of niet?" (2)

Er komt prompt een antwoord op dit schrijven. Het is van de hand van F.J. Mathewe, secretaris op het bisdom. Alle briefwisseling gaande naar of komende van het bisdom is steeds in het Latijn. Het briefje van de secretaris is kort. Hier volgt het (vertaald) in extenso:

"Ieper, 22 juli 1716.

Zeer eerwaarde pastoor. De heren vicarissen zijn van oordeel dat de zaak waarom het gaat samenvalt met het geding dat hangend is bij de heer officiaal, wiens beslissing daarin klaarheid zal scheppen. Ondertussen kunt

u protesteren tegen de schending van het pastorele recht en vervolgens op het gepaste moment verwijzen naar dit protest. Reeds een nieuw rechtsgeding inspannen ware de processen steeds maar vermenigvuldigen zonder noodzakelijkheid."

Pastoor Cool leest in dit schrijven dat hij ondertussen dus zou kunnen protesteren. Langer dan één nacht slaapt hij er niet op. Reeds de volgende dag grijpt hij de pen en schrijft in vlamme woorden zijn protest :

"Alsoo ter kennis ghecommen van den onderschreven pastoor der prochie van Haeringhe ende dorp van Rousbrugge, dat heer Gillis Crousel, monnik van de abdie van Ste Augustin bij Terwaenen, op het versoek van Pieter Van Hille, deken van het ambacht van de brouwers binnen het dorp van Rousbrugge, heeft gecelebreerd eene solemnele singhende misse in de capelle van het voornoemde Rousbrugge op den 18den van juli 1716, als wanneer door de selve brouwers gheviert werd den feestdag van Ste Arnoldus hunlieden patroon, naer te hebben doen luyden 's avonds te vooren in de gheseyde capelle in teeken van de solemniteit te ghebeuren den naevolghenden dag, daer den onderschreven nochtans in possessie is van de selve misse te celebreren solemneel in de voornoemde capelle, ende (dit) bij den voornoemden heer Crousel ofte eenighe van sijn voorsaeten noijt en heeft ghedaen ghewest. Ende dat den voornoemden heer Crousel, apparentelyck door opmakinghe van den vermelden Van Hille, notoirelyck impieteert op de jurisdictie van den onderschreven, ende de pastorele rechten van de prochiekerke van Haeringhe door deze nieuwigheid ende bij weghe van faite (= bij middel van voldongen feit) tracht aen te trekken (naer zich toe te halen).

Soo sal den eersten officier van justitie competent hier toe aensocht, hem transporter en soo ten persone ofte domicilie van den vermelden heer Crousel als van den boven gheseyden Van Hille, om hun lieden te kennen te gheven datter sonder s'onderschrevens consent geene solemnele missen en moghen wesen ghedaen voer ambachten ofte corpora van de prochie van Haeringhe in de gheseyde capelle ofte elders op s'onderschrevens jurisdictie door den selven heer Crousel, den welken maer en magh lesen vier leeghe (lezende) missen ter weeke volgens e fundatie, ende dat den act door hemlieden begaen eene notoire ende publicke contraventie is aen s'onderschrevens possessie ende impieteringhe van sijn rechten pastoreel ende (dat hij) sal ter dier cause themlieden laste protesteren van alle schaeden ende intresten ende dat hij deseleve sal vervolghen bij weghe van justitie soo het behoort. Aldus versocht tot Haeringhe den 23 van juli 1716.

A. Cool pastor van Haeringhe ende Roesbrugge."

Onderaan getuigt Joris Liefoghe in eigen handschrift, dat hij een kopie van dezelfde inhoud heeft overgemaakt aan monnik Crousel en aan Pieter Van Hille op 27 juli 1716.

Het duurt niet langer dan drie dagen voor een nieuwe brief gaat van Cool naar de grootvicarissen. Luister maar wat er nu weer gebeurd is, en wat een steile berg van lijden en beproeving de heer pastoor moet beklimmen. (Vertaald uit het Latijn) :

"Zeer eerwaarde en hoogverheven Heren, Nadat ik, ingevolge de raadgeving door Uwe Hoogheden gegeven op datum van 22 juli 1716, in goede orde protest had overgemaakt aan de heer Crousel, monnik van St. Augustinus, aangaande het plechtig celebren in de kapel van Roesbrugge, heeft de vermelde heer monnik me alweer een andere plagerij doen ondergaan. Toen ik me vandaag begaf naar de kapel om er catechismus te geven en het lof te doen, zoals gewoonlijk op de donderdag door mij of de onderpastoor wordt gedaan, vond ik de deur van de kapel op slot. Ik vraag een zekere Frans Carton, aan wie opgedragen is de kapel te sluiten en te openen, of hij open wil maken. Hij verklaart dat hij de sleutels niet heeft en niet wil openen, maar dat de heer Crousel ze heeft. Ik kon dus niet naar binnen, kon geen catechismus geven en evenmin lof doen noch de zieken van dienst zijn indien er mochten zijn die de sacramenten nodig hadden, terwijl nochtans ook daár de sacramenten onder mijn bevoegdheid vallen. Willen de Hoogeerwaarde Heren dan toch eens bedenken wat een pesterijen ik dagelijks tot glorie van God moet ondergaan met benadeling van alles wat me toekomt. Ze zouden, indien het mogelijk was, nogal wat graag de herder slaan en de schapen zouden verstrooid worden. En toch zal ik de moed niet laten zinken. Vertrouwend op Gods hulp en op de Uwe, hoop ik dat na de duisternis ooit weer eens licht zal opdagen. Derhalve smek ik deemoedig dat Uwe Hoogheden zich gewaardigen de nodige voorzieningen te trefen en ze met enkele woorden mee te delen welke hun inzichten zijn. U zou me ten zeerste verplichten. Ik blijf, zoals steeds, met alle onderdanigheid van Uwe Hoogheden de nederige dienaar en smekeling.

Gedaan te Haringe 30 juli 1716.
A. Cool, pastoor te Haringe."

Poging tot Godsvrede.

Wanneer we nu even overkijken wat te Roesbrugge op een paar maanden tijd zo allemaal gebeurde, weten we meteen dat heel het dorp in rep en roer staat, en dat het open oorlog is tussen de bevolking en de pastoor. Niet te verwonderen dat er weldenkende lui zijn die tot het besluit komen dat het zo niet verder kan. In zijn persoonlijke naam en ongetwijfeld in naam van nog vele anderen, is het de heer Gobert die het initiatief neemt, al staat hij persoonlijk ook midden in het strijdgewoel. Wanneer Gobert ter sprake komt, voegt pastoor Cool er graag aan toe dat hij van de parochie van Beveren is. Ongetwijfeld woonde de Heer Gobert op Beverenkalsijde, dat één agglomeratie uitmaakt met Roesbruggedorp, en leefde hij intens het verenigingsleven van de Roesbruggenaren mee. Het is dan ook in naam

van Roesbrugge dat hij het op zich neemt de grote stap te zetten naar het bisdom te Ieper.

Wat hij daar weet te vertellen en wat hij bekomt, vernemen we uit het volgend document, dat ongetwijfeld vertaald werd uit het Latijn, en geschreven is in een handschrift dat we nergens elders hebben aangetroffen :

"extract uyt het registre der acten van het vicariat des vacherende (= openstaande) bischdom Iperen alwaer op den 22 van ougust 1716 staet het navolgende.

Compareerde d'heer Jacques Guilielmus Gobert, greffier van d'heerlyckhede van Rousbrugge, hem beclagende van groote twisten ende scandaelen die dagelyckx oprysen ten opzichte van de diensten dewelcke gedaen woorden in de capelle van t'selve Rousbrugge waarvan is proces tuschen den heer pastor van Haringhe ende den heer De Wee capellaen van Rousbrugge. Om alle welcke scandaelen te weiren, d'heeren hebben geordonneert by provisie ende sonder prejudicie van elck recht dat alle de diensten, soo syngende messen in de weke, predication, catechismus ende lofven souden gedaen woorden gelyck de jaeren voor het proces.

Het accordeert met de voorgaende registre ond(dertekend) F.S. Mathewe Secret.

Later zal blijken van hoe grote betekenis die beslissing van de grootvicarissen geweest is.

En de inwoners van het landelijke Haringe? Ze hoeven zich voor niets in te spannen. Het volstaat nog steeds voor hen, eenvoudig toe te kijken naar de veldslag die wordt geleverd tussen hun strijdlustige pastoor met het even strijdlustige Roesbruggedorp.

We keren nu terug van de grootvicarissen naar de officiaal van de rechtbank en bekijken een ander luik van het proces Cool-De Wee.

(t vervolgt)

J.L. Hosten o.p.

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER

Roland

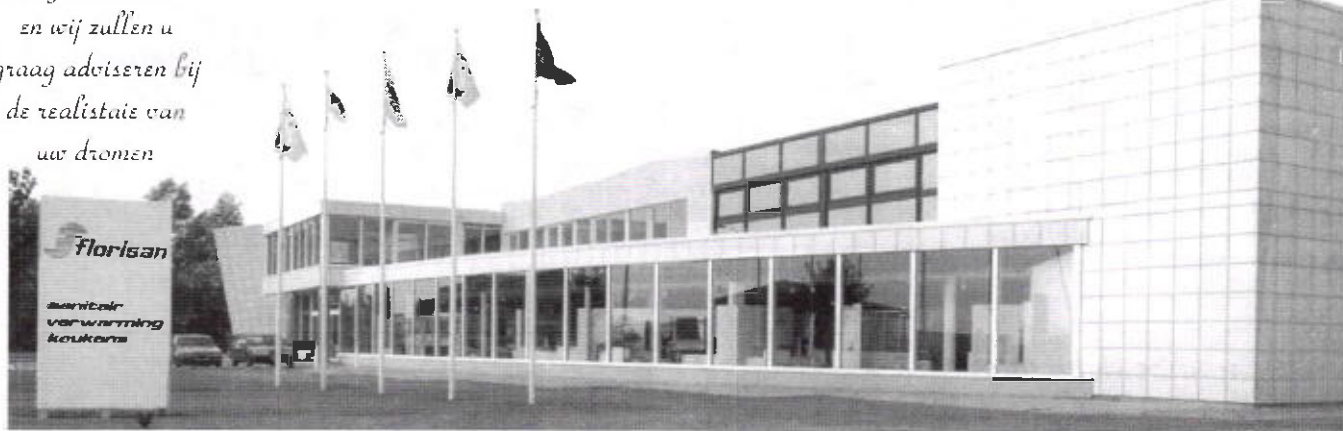
- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken :
 - gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnewering

Waaenburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

Onze toonzaal zit
vol gratis ideeën
en wij zullen u
graag adviseren bij
de realisatie van
uw dromen

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service !

BEAUVOORDE - VEURNE
ZONDAG 31 MEI 1998 VANAF 10 UUR

BOEKENMARKT

Vanaf 10 uur worden de boekenwormen, de nieuwsgierigen, de lachtaarten, de fans van de streek- en de Grote Geschiedenis, enz... verwacht in en rond Huize de Bryarde.

DORPSFEEST

- 10 u. : Gregoriaanse Hoogmis in de O.L.Vrouwekerk.
- Na de mis : wagenspel (ook om 17 u.).
- Om 11.45 u. en om 15.30 u. : straattoneel bij de dorpspompen in het centrum van Wulveringem en Vinkem.

DAG VAN DE TOERIST

"CURIEUZE KELDERS BEWAARDEN DE GESCHIEDENIS"

17 verschillende ruimten worden beschreven in een brochure, te koop in de toeristische diensten, die voor dit initiatief de handen in elkaar sloegen : Alveringem, De Panne, Lo-Reninge, Veurne.

COLEUR LOCALE

Tien reuzen staan op elke straathoek of in een straatopening opgesteld en verwachten er de dansende en zingende kinderen van het dorp. Tussendoor trekt de koninklijke harmonie van Nieuwpoort musicerend door het feestende dorp.

NOG COLEUR, LOKALER DAN LOCALE...

Twee kunstsmiden laten een kijk nemen in hun atelier terwijl ze werken, een plaatselijke stoelenbreier demonstreert, een beeldhouwster laat er op haar boetserende vingers kijken en Chris Vandenheede is met het penseel bezig op haar route...

SCHATTEN UIT DE BOEKENKAST...

Op het zolderzaaltje van Huize de Bryarde hebben zich om 15 u. enkele tientallen liefhebbers verzameld om te luisteren naar een tweetal verzamelaars-eigenaars van pronkstukken uit hun boekenkast.

Carol Vandoorne

HOBBYZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

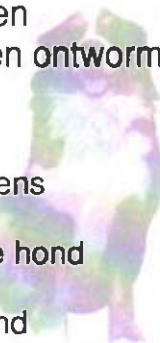
*Verkoop van voeders voor honden,
katten en alle neerhofdieren.*

Verkoop van alle populaire rassen
met deskundig advies, ingeënt en ontwormd.

NIEUW !!!

- **Sapristie** : hondenparfum
- **Neofresh** : reinigingsmiddel tevens ontsmettend en luchtverfrissend
- **Fluosky** : kauwbeentjes voor de hond met fluor, vermijdt slechte adem
- **Kernarit** : vitaminen voor de hond zorgt tevens voor een mooie glanzende vacht

Gans het jaar door op
alles voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart

WAAR KOMT HET VANDAAN?

WETEN WAAR ABRAHAM DE MOSTERD HAALT

Weten waar de kern van het probleem zit

Deze spreuk is van Hollandse oorsprong, waar de naam Abraham destijds nogal veelvuldig voorkwam, en waar mosterd reeds in de 17de eeuw algemeen in gebruik was. Van mosterd was er ook sprake in andere zegswijzen bijv. "om mosterd gaan" was vroeger in Nederland een gewone uitdrukking voor een boodschap doen.

Weten waar Abraham de mosterd haalt, wil dus in feite zeggen: hij weet waar iemand mosterd kan kopen. In overdrachtelijke zijn: hij is op de hoogte van de zaak. Hij weet er alles van.

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak:
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

Schoonheidsinstituut Natacha

Parfumerie - Pedicure - Manicure
Maquillage - Esthetiek - 2 Zonnetunnels

- **NIEUW** badgamma van
"BIONSEN" (op basis van mineralen
en oligo-elementen)
 - shampoo
 - after balsem shampoo
 - zeep, deo, ...
- **NIEUWE** zomerfoulards
- **NIEUWE** mode van halskettingen
- **AMPOULEN** om sneller te brui-
nen onder de **ZONNEBANK**

Prof. O. Rubbrechtstraat 44
Op afspraak: 057/30 14 12
Iedere woensdag ook nog verzorgingen
na 19 u. (op afspraak)
Gesloten zondagnamiddag en dinsdag
Open van 9 tot 12 u. en van 13.30 tot 19 u.

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN

BERNARD WYFFELS

MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE

057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER
Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

De Hertehoek

• HOBBYCENTER •

HAANTJES aan 4 weken • MECHELSE KOEKOEK
TUINPLANTJES

TOP Kristof

Prof. O. Rubbrechtstr. 113, Roesbrugge - 057/30 18 80
Openingsuren: zaterdag: 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.
dinsdag tot vrijdag: 10 - 12 u. en van 16 - 19 u.
zondag en maandag gesloten

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9
8640 Vleteren (Oost)

Op afspraak: tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND MEI

Kaartingen

- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 26 mei
puntenkaart "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 23 mei
maandelijkse kaart voor de leden

MAAND JUNI

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 10 juni
puntenkaart "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 13 juni
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 23 juni
puntenkaart "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 27 juni
maandelijkse kaart voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 13 en zondag 14 juni
smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 13 juni : smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Huwelijksaankondiging :

- Sabrina Cardon met Dominiek Depuydt
beiden van Roesbrugge.

Overlijdens :

- Behaeghel Walter, overleden op 24 april
1998, 64 jaar, echtg. van Arlette Luyssen.

RERUM-NOVARUMVIERING

ACW ROESBRUGGE-HARINGE

**Hobbytentoonstelling op donderdag
21 mei (O.L.Hemelvaart)**

Van 10 tot 16.30 uur kunt u in het O.C. Karel de Blauwer de kunde en verzameling bewonderen van 15 verborgen talenten uit onze en omliggende gemeenten. Kom deze mensen aanmoedigen en geniet van o.a. olieschilderijen, karakterpoppen, pareltjessieraden, pentekeningen, kunstnaaiwerken, pergamankaarten, houtsnijwerken, bloemschikken, spellewerken. Ook verzameling van wijn-etiketten, allerhande uit de Brouwerij Feys-Callewaert en kruidenkoekbedrijf Dehaeck. Daarnaast videomontage en uitleg over paardenhobby, alsook jacht en wildbeheer.

's Avonds vanaf 19 uur conservenkaarting en bowling door den uil, dit in het "Kristen Volkshuis"

Zondag 24 mei om 10.45 Plechtige Eucharistieviering voor onze overleden leden.

VRIJWILLIGE BRANDWEER WATOU

Winnende nummers van de gratis tombola

11078 - 11127 - 11133 - 11256 - 11370 - 11535 - 11796 -
11841 - 11938 - 11974 - 12038 - 12335 - 12391 - 12449 -
12527 - 12546 - 12612 - 12666 - 12731 - 12863 - 12885 -
12899 - 13053 - 13429 - 13593 - 13621 - 13665 - 13668 -
13870 - 13912 - 13952 - 13982 - 14039 - 14065 - 14067 -
14164 - 14525 - 14552 - 14769 - 14970 - 15070 - 15343 -
15400 - 15427 - 15523 - 15582 - 15758 - 15769 - 16033 -
16131 - 16212 - 16250 - 16377 - 16526 - 16643 - 16717 -
16969 - 17037 - 17060 - 17185 - 17273 - 17464 - 17474 -
17637 - 17695 - 17842 - 18065 - 18087 - 18357 - 18446 -
18588 - 18647 - 18715 - 18764 - 18799 - 18828 - 18855 -
19148 - 19279 - 19419 - 19481 - 19497 - 19613 - 19647 -
19758 - 19781 - 19822 - 19891 - 19904 - 19913 - 19946 -
20158 - 20163 - 20286 - 20427 - 20440 - 20735 - 20767 -
21004 - 21049 - 21090 - 21123 - 21204 - 21214 - 21235 -
21239 - 21290 - 21365 - 21403 - 21411 - 21452 - 21639 -
21752 - 21785 - 22128 - 22233 - 22380
Prijzen af te halen in "Het Boldershof"

Geslaagde infoavond "EURO"

Op 30 april ll. waren heel wat geïnteresseerden aanwezig op de infoavond over *De Euro in de Praktijk en Beleggen bij lage rentestand*. De heer Jo Baetens van HSA-Spaarkrediet bezorgde ons een leerrijke en aangename uiteenzetting. Dank aan HSA-Spaarkrediet, CM-Ziekzorg, KBG en KAV.

GARAGE CAPPOEN Denis & Dirk

Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

*Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten*

VW Sharan 19 TDI '98
Opel Vectra 1700 TD '96
Opel Kadett 16 D '90

SCHOONHEIDSINSTITUUT

Valerie
VIANE

SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

**PROMOTIE
GELAATSVERZORGING
op 9 juni**

750 fr. i.p.v. 1.450 fr.

Maak tijdig uw afspraak !

Esthetiek - Parfumerie - Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners

Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

België heeft op donderdag 23 april op zijn grondvesten gedaverd. Marc Dutroux was ontsnapt uit het welbekende justitiepaleis van Neufchâteau. De ontsnapping van een gevangene, iets wat wel meer gebeurt, verwekt normaal niet zoveel beroering, maar deze keer ging het niet om een ordinaire gangster, maar om de vleesgeworden misdaad. Hij had een brave rijkswachter een duw gegeven, van zijn pistool (zonder kogels) beroofd, was het gebouw uitgerend en had met een gestolen auto de vrijheid gekozen. Bij een kruising in het bos slaat hij de verkeerde weg in en rijdt hij zich vast in de modder. Hij wordt opgemerkt door een jonge boswachter en kort daarop zonder malheuren weer in de boeien geklonken. Het avontuur had amper drie uren geduurd. Maar dat bleek voldoende om het vuur aan de lont van het kruidvat te brengen. De massa was dat zenuwslappend getreuzel van eeuwigdurende, palavers in commissies, zonder resultaten, grondig beu. In een spontane en ongecontroleerde, door de media nog opgezweept woede, die herinnerde aan de schuwste dagen uit de naoorlogse repressietijd werden onmiddellijke maatregelen geëist. Er moesten koppen vallen, en niet van de minsten : de minister van Binnenlandse Zaken Johan Vande Lanotte en de justitieminister Stefaan De Clerck werden gedwongen onverwilt op te stappen. Enkele dagen later was de algemene bevelhebber van de rijkswacht, generaal De Ridder, verplicht zijn functie neer te leggen. Tegenwoordig noemt men dat zeer elegant "een stap op zij zetten". Die mensen treft nochtans niet de minste schuld, het waren van de beste krachten waarover we beschikken, en toch moesten ze gaan. Dat is Nieuwe Politieke Cultuur. Als straks de een of andere landelijke postbode, op zijn ronde zijn handen niet kan thuishouden, moet de directeur-generaal van het postwezen ontslag nemen. Dat was tijdens de Franse Revolutie ook het geval.

De enige schuld van al die miserie dat is de EURO. Om aan de fameuze Maastrichtnormen te kunnen voldoen, en betrokken te zijn bij de invoering van de Europese munt, moest er bespaard worden tot en met. Dutroux mocht niet langer begeleid worden door drie rijkswachters, twee volstonen, en op het gerechtshof was er geen plaats meer voor een bediende die de dossiers kon aanbrengen, de gendarmes moesten het maar doen. Alles ten voordele van de Euro.

"Bovendien", zegt Gusta, "je weet toch ook dat bij de afschaffing van de grenzen, in 1993, vele bedienden van expeditiekantoren werkloos zijn geworden, nu zal de euro vele bedienden van banken en wisselkantoren de straat opjagen. Maar de belastingparadijzen blijven bestaan !"

Leve Europa en de euro,
Pol

ONZE HOSPITALISATIEVERZEKERING : UW ZEKERHEID !

- Toetreden kan tot uw 65ste.
- Bestaande aandoeningen worden niet uitgesloten.
- Recht op een éénpersoonkamer naar keuze.
- Erelonen worden vergoed (tot 200 % RIZIV)

Vrijstelling ? Uitsluitingen ? Wachtijden ?

Raadpleeg Uw kantoorhouder :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

CDV-nr. 26975

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Gusten Voorde, die vroeger boerde op 'n hofstee teegen de Fransche frontieren, was aan zyn zestig jaar gaan rentieren niet verre van de plaats in Leisele, waar dat ie, om hem nog 'n beetje bezig t' houden, eenigte hennen en keuns kweekte en 'n holf gemet land gebruikte. Gusten had in den tyd dat 'n boerde, in de oorlogsjaaren, veele geld kunnen verdienen, maar niettemin wost 'n ongehoorden gierigaard. 't Is maar de rook die daar buiten gaat, zeiden de menschen die hem kenden.

Nu, op 'n zekeren dag kwam Gusten ferme ziek en Eugenie, zyn vrouwmens, klapte van den dokter te doen kommen ...

"Wacht daarmee nog 'n beetje!" zei Gusten ... "we gaan 't eerst 'n keer proberen met de paster. 'n Hét ie dat de laatste keer kunnen aflezen onke de zona had en 'n deed het voor nieten. Pakt je veloo en gaat dat 'n keer gaan vraagen!" Nog geen ure laater wos de paster daar ol ...

"Wuk hapert er nu, August?" vroeg de paster. "Och, 'k zyn toch zoo ziek, meneere paster!" jammerde Gusten ... "zou je gie in joen messe morgen 'n groot gebed willen leezen om da'k zou genezen ... ols 't schikt zou ik Eugenie toen zenden met 'n schoonen, grooten keun!"

"'k Gaan dat doen!" zei de paster in 't voortgaan en Eugenie ging mei tot aan de voordeure ... Maar ols de paster buiten wos, liep ze zeere weere naar de voute ...

"Maar zeg 'n keer, Gusten!" zei ze kwaad ... "je belooft gie daar 'n grooten, schoonen keun aan de paster, en ol de groote zyn verkocht en weg van de nuchtend ... Er is daar maar één grooten over dat ze niet wilden, omdat 'n aan de plaage is!"

"Héwè, 't is de dienen da'k willen zeggen!" zei Gusten ... " 'k weeten dat Marie, de pasters maarte styf kiekebie is, ze ga zy daar voorzeeker niet op letten ... en ols ze het ziet, we gaan zeggen da'we 't nie wisten!"

't Moet zyn dat meneere paster zyn beste è daan had om te leezen voor Gusten, want 'n weeke laater wos 'n ol te beene.

Meneere paster hoorde dat zeggen van een van de gebuurs en ie peinsde dat Eugenie in d'eerste daagen ging arriveeren met dien keun, maar het kwam er niet van ...

" 'k Gelooven dat ze het gaan vergeeten!" zei Marie teegen de paster ... "pertank, 't ging djuuste van passe zyn voor zundaage!"

"Wacht 'n keer!" zei meneere paster... " 'k gaan mien veloo pakken en rijden tot daar, konsuus om te vraagen hoe dat het gaat!"

Gusten wos djuuste op zyn stik, nevens de straate, bezig met kappen ...

"Ha, August!" zei meneere paster ol lachen, ols 'n erby kwam... "je zyt ol weere aan 't werk!"

"Jaa'k, meneere paster!" knikte Gusten... " 't begint gaan!"

"Maar hoe is dat met dien keun da'je beloofde ols je ging er deure kommen ?!"

"Ja, meneere paster!" zei Gusten ol onder z'n klakke in z'n haar schartelen ... "dien keun is er oek deure è kommen!"

KWAAK

Een geschenk voor uw communicant !

WALKMAN 599 fr.

KLOKRADIO 899 fr.

CD-SOUNDMACHINE 4.999 fr.

DRAAGBARE
CD SPELER
4.999 fr.

KLOKRADIO
1.699 fr.

MINISYSTEEM MET CD-WISSELAAR
vanaf 9.990 fr.

TV-VIDEO COMBINATIE
14.999 fr.

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubrechtstraat 12 - ROESBRUGGE - Tel. 057/30 05 94
SERVICE & KWALITEIT

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 6 juni 1998
Afgitekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabonnement : 280 fr.

Naar het derde millennium

HET BEGON MET DE ROMEINSE TIJDREKENING EN KALENDER

Tijdrekening is een beschavingselement

Hoe de oude Belgen, in de eeuwen voor onze jaartelling, toen zij leefden van jacht en visvangst, de tijd bepaalden, weten we niet. De natuurverschijnselen zullen daarbij, zoals bij alle primitieve volken, een rol hebben gespeeld, maar van een gestructureerde kalender was er wel geen sprake.

Pas toen zo'n tweeduizend jaar geleden Julius Caesar met zijn legioenen onze gewesten onder de voet liep is het begonnen. De Romeinen, waarvan de beschaving heel wat eeuwen op de onze vooruitliep, hadden wel een tijdrekening en zij hebben aardig wat bijgedragen aan de uitbouw van de moderne kalender.

Zelfs het woord "kalender" is van Romeinse oorsprong, meer bepaald van het Latijnse woord *calendae*, dat afgeleid is van *calare*, roepen. *Calendae* was de naam van de eerste dag van elke maand. In het Oude Rome werd deze dag door omroepers aan de bevolking ter kennis gebracht, want met het ingaan van de nieuwe maand waren de inwoners verplicht hun schulden te kwijten, terwijl tevens een pontifex of hogepriester het volk bijeenriep om de komende feestdagen aan te kondigen.

De kalender van Romulus en Numa

Caesar bracht hier een reeds goed uitgebouwde kalender mee, de zgn. Juliaanse kalender, die hij zelf had ingevoerd, maar waaraan in het Oude Rome wel een paar minder subtiele vormen waren voorafgegaan.

Omstreeks de 4de eeuw v. Chr. zou in Rome een nieuwe tijdrekening en kalender in gebruik genomen zijn. Die tijdrekening had als aanvangsjaar de stichting van Rome, door de legendarische Romulus. Waar men het aanvangsjaar plaatste en hoe de nummering ervan liep, weten we niet. Pas veel later werd dat duidelijk toen de Romeins encyclopedische geleerde Marcus Terentius Varro (116-27 v. Chr.) de stichting van Rome 637 jaar voor zijn eigen geboorte situeerde. Getransponeerd naar onze jaartelling, zou die tijdrekening in 753 v. Chr. een aanvang hebben genomen.

Het jaar zou toen slechts tien maanden hebben geteld : Martius, Aprilis, Maius, Iunius, Quintilis, Sextilis, September, October, November en December.

De eerste maand *Martius* was gewijd aan de Romeinse oorlogsgod Mars, van wie Romulus volgens de sage zou afstammen ; *Aprilis* zou, zo meent men, afgeleid zijn van het Latijnse woord *aperire* wat "open" betekent. April is inderdaad de maand waarin de natuur opengaat; waarin de aarde zich opent

om aan zaden en planten, lucht, licht en warmte te geven. De derde maand was *Maius*, zij ontleent haar naam waarschijnlijk aan de godin Maia, die oorspronkelijk de godin van de aarde zou geweest zijn, *Iunius* zou afgeleid zijn van de godin Iuno, de gemalin van de oppergod Jupiter en als dusdanig de vorstin van de hemel.

Sommige etymologen houden er echter een heel andere mening op na, zij menen dat *Aprilis* een vervorming is van *aprilum*, dat destijds eenvoudig de *tweede* betekende; anderen denken dat de naam afgeleid is van Aphrodite ; *Maius* zou ook de maand van de *Majores* of senioren kunnen zijn, zoals *Iunius* de maand van de jongeren of de junioren.

Dat de oorsprong van deze benamingen onzeker is, hoeft niet te verwonderen, ze dateren uit eeuwen voor onze eigen tijdrekening, en de oudste geschiedenis van Rome bestaat uit een reeks legenden en fabelachtige verhalen, misschien zelfs door fantasierijke schrijvers uitgedacht om de oorsprong van de dingen die onbekend of vergeten waren, te verklaren.

Van Quintilis tot en met December betekenen de namen letterlijk : de vijfde, de zesde, de zevende, de achtste, de negende en de tiende.

De maanden Martius, Maius, Quintilis en October waren zgn. "grote" maanden en teldden 31 dagen. De zes overige hadden

De cultuurvolken van de Oudheid waren voor-
namelijk op de zonnewijzer aangewezen om te
weten hoe laat het was.

slechts 30 dagen. Zodat dit oorspronkelijk jaar maar 304 dagen zou geteld hebben. Hoe men de ontbrekende periode, die eigenlijk twee maanden bestreek heeft aangevuld, is niet duidelijk. Of dit jaar ooit van toepassing was, evenmin. Omdat het jaar van de Romulus-kalender een aanvang nam met de eerste nieuwe maan van de lentenachtevening en slechts tien maanden telde, werd wel eens de mening uitgesproken dat deze tien maanden de landbouwperiode dekten en dat de overige winterperiode eenvoudig niet meetelde.

De kalender van Romulus zag er dus uit als volgt :

Martius	31 dagen
Aprilis	30 dagen
Maius	31 dagen
Iunius	30 dagen
Quintilis	31 dagen
Sextilis	30 dagen
September	30 dagen
October	31 dagen
November	30 dagen
December	30 dagen
Winterperiode	?

De eveneens legendarische Numa Pompilius, die na de dood van Romulus de tweede koning van Rome werd en regeerde van 715-673 v. Chr. zou het jaar van twaalf maanden hebben ingebracht, door de maanden Januarius en Februarius aan de bestaande toe te voegen. Januarius was toegewijd aan de zeer oude koning Janus, die volgens de Romeinse mythologie onder de goden werd opgenomen als de dubbelhoofdige beschermgod van deuren en vensters. Door Numa werd zelfs een tempel aan Janus gewijd. Februarius, als laatste in de rij, viel samen met de tijd van de reinigings- en verzoeningsfeesten (februare = reinigen). In die tijd herdachten de Romeinen hun voorouders en overleden familieleden in een feest dat februaliën heette.

De maanden kregen nu een andere dagindeling. Alleen de oude "grote" maanden behielden hun 31 dagen, de overige kregen slechts 29 dagen, terwijl de laatste, Februarius, het met 28 dagen moest stellen. Samen : 355 dagen. Om dit maanjaar aan het zonnejaar aan te passen, werd om de twee jaar een schrikkelmaand van 22 dagen ingelast, die om de vier jaren uit 23 dagen zou bestaan. Die schrikkelmaand heette *Mercedonius*, of ook wel *mensis intercalaris* en werd tussen 23 en 24 Februarius ingelast. Men telde dus in de schrikkeljaren tot 23 Februarius, om vervolgens de maand *Mercedonius* te doorlopen, en achteraf verder te gaan met 24 Februarius. Aldus werd in feite gerekend met een jaar van 366 en 1/4 dagen. Hoewel dit het zonnejaar met amper één dag overschrijdt, was men na 30 jaar toch reeds een maand te ver gevorderd. De hogepriesters uit het door koning Numa opgerichte college der pontifices, die belast waren met het toezicht op de eredienst en de kalenderregeling kregen toelating om de schrikkelmaanden een aantal dagen toe te kennen volgens de vereisten. Op deze wijze werd de kalenderregeling een willekeurig instrument in de handen van deze hogepriesters die er geen bezwaar inzagen het jaar een groter of kleiner aantal dagen toe te kennen ten einde het mandaat van de regerende consuls te verlengen of te verkorten naargelang deze regeerders hun al of niet welgevallig waren. Geen wonder dat de Romeinse kalenderregeling weldra hopeloos in de war geraakte.

De Numakalender van 355 dagen :

Martius	31 dagen
Aprilus	29 dagen
Maius	31 dagen
Iunius	29 dagen
Quintilis	31 dagen
Sextilis	29 dagen
September	29 dagen
October	31 dagen
November	29 dagen
December	29 dagen
Januarius	29 dagen
Februarius	28 dagen

De schrikkelmaand was *Mercedonius*

Zoals men ziet had alleen Februarius een even aantal dagen, dit zou te wijten zijn aan

het feit dat de Romeinen intussen een afkeer hadden gekregen van even getallen. Zij beschouwden een oneven cijfer als het symbool van een begin, maar een even getal betekende het einde. En dat werd zoveel als mogelijk vermeden.

Aanvankelijk was Martius of maart de eerste maand van het jaar. In het 600ste jaar van de Romeinse tijdrekening (153 v. Chr.) besloot men het jaar met januari te laten aanvangen, omdat in die maand te Rome de nieuwe consuls hun ambt aanvingen. De namen der maanden bleven echter onveranderd en aldus werd September (woordelijk : de zevende) nu de negende maand. Ook voor Quintilis, Sextilis, October, November en December stemde de naam niet langer overeen met het begrip. Het moet echter zijn dat men hierin geen erg gevonden heeft, want tot op heden is die onlogische situatie blijven bestaan.

De maanden telden niet alleen een wel bepaald aantal dagen, maar waren ook ingedeeld in drie (ongelijke) delen, die ingingen met : de kalenden (*Kalendae*), en nonen (*Nonae*) en de iden (*Idus*). De kalenden waren de eerste dag van de maand, de nonen de 5de of de 7de, de iden de 13de of de 15de (de 7de en de 15de in de vier maanden met 31 dagen). Van de nonen tot de iden telde men negen dagen, de nonen en iden inbegrepen. De telling gebeurde op een eigenaardige manier : de dag volgend op de kalenden telde men het aantal dagen voor de nonen ; de dag volgend op de nonen telde men het aantal dagen voor de iden. Zo heette de tweede dag van de maand "de vierde (of de zesde) dag voor de nonen".

Bij de Romeinen waren de astronomische jaargetijden bekend. Die hadden ze van de Grieken geleerd, in het bijzonder van de Griekse astronoom Callipus, die leefde tussen 370 en 300 v. Chr. en die reeds de lengte van de jaargetijden had vastgesteld, al kende men het moment van de nachteveningen (lente- en herfstpunt) en van de zonnepunt (zomer- en winterpunt) nog maar bij benadering.

Het etmaal werd ingedeeld in dag en nacht. De dag begon met het kraaien van de haan of het verschijnen van het daglicht en de nacht nam een aanvang met het invallen van de duisternis. Elk van die twee delen bestond uit twaalf uren. Aangezien de dagen en de nachten doorheen de loop van het jaar af- en toenemen, leidde dit tot uren die voor dag en nacht voortdurend van lengte veranderden. Maar de middag en middernacht vielen steeds op hetzelfde tijdstip.

De Juliaanse kalender

De sterrenkunde heeft niets aan de Oude Romeinen te danken, maar haar dochter, de tijdrekening, des te meer. Het is de voortreffelijke inrichting van hun Staat, de goede organisatie van de maatschappij die de behoeften aan een goede kalenderregeling opriep. De bevoegde mannen om de technische zijde van het vraagstuk op te lossen ontbraken echter.

Toen Julius Caesar, die met zijn legioenen ook onze gewesten veroverde, te Rome in 46 voor Christus dictator voor het leven werd, begon hij aan een nieuwe staatsregeling en besloot hij ook een einde te maken aan de kalenderverwarring. Daarvoor deed hij een beroep op de Alexandrijnse astronoom - die de variaties in de schijnbare doormeter van zon en maan had ontdekt - Sosigenes. Tijdens zijn verblijf in Egypte had Caesar Alexandrië in bezit genomen en er de oud-Griekse geleerdenwereld ontmoet. Hij wist dat wat inzake kalenderwetenschap in Rome ontbrak, daar te vinden was.

Het kalendersysteem dat Sosigenes heeft uitgewerkt en dat Caesar aan het Romeinse imperium heeft opgelegd - al heeft de toepassing ook heel wat tijd gevegd - is op een kleine hervorming na, tot op onze dagen behouden gebleven.

Deze zgn. Juliaanse kalender begon met een aanpassing aan het zonnejaar en het jaar van de levende natuur, door toevoeging van niet minder dan 90 dagen. Dit gebeurde door het inbrengen van de gewone intercalaire maand en twee extra-maanden die tussen november en december ingelast werden. Er ontstond dus een jaar van 15 maanden. Zodat het jaar 707 van de Romeinse tijdrekening (46 v. Chr.) niet minder dan 445 dagen telde, en bekend staat als het "jaar der verwarring". Vanaf 45 v. Chr. werd het zonnejaar, waarvan men wist dat het 365.25 dagen telde, bijgehouden door aan de bestaande kalender van 355 dagen, 10 dagen toe te voegen. Dat gebeurde door de maanden het ons bekende aantal dagen toe te kennen, waardoor het burgerlijke jaar 365 dagen kreeg.

De overgang van de Numa- naar de Juliaanse kalender :

Januarius	29 + 2 = 31 dagen
Februarius	28 28 dagen
Martius	31 31 dagen
Aprilus	29 + 1 = 30 dagen
Maius	31 31 dagen
Iunius	29 + 1 = 30 dagen
Quintilis	31 31 dagen
Sextilis	29 + 2 = 31 dagen
September	29 + 1 = 30 dagen
October	31 31 dagen
November	29 + 1 = 30 dagen
December	29 + 2 = 31 dagen

Aangezien het zonnejaar 365.25 dagen telt, en men met een kalenderjaar van 365 dagen elk jaar 1/4 dag verliest, werd dit opgevangen door vanaf 45 v. Chr. om de vier jaar één dag meer te tellen in februari. Die bijkomende dag werd, net als vroeger de schrikkelmaand, onmiddellijk na 23 februari geplaatst, als een dubbele dag (de zesde dag "bis" voor de kalenden van Martius).

Vooraleer het eerste schrikkeljaar van de Juliaanse kalender had moeten vallen, was Caesar vermoord, en werd er weer slordiger met de tijdrekening omgesprongen. Het kwam hierop neer dat men voortaan een schrikkeljaar om de drie jaar invoerde door

(vervolg blz.319)

Roesbrugge, Haringe en Beveren tijdens de Brabantse Omwenteling en de Franse Bezetting 1789-1802 (2)

3.1. Het herstel van het Oostenrijks gezag

Pieter Antoon Malou-Riga, kopstuk van de Brabantse Omwenteling te Ieper, tevens eigenaar, samen met zijn familie, van een manufactuur-weverij, vlucht op 2 december naar Rijsel.

Reeds op 10 december verneemt hij dat de Oostenrijkse keizer hem amnestie verleent en keert hij naar Ieper terug.

De amnestie is een algemene maatregel voor alle opstandelingen. Het land kan alleen tot rust komen als amnestie verleend wordt. De amnestiemaatregel gaat gepaard met het intrekken van bepaalde ordonnances van Jozef II, betreffende de seminaries, de processies, de broederschappen, de universiteit van Leuven en de afgeschafte kloosters.

Op 12 december komen de Staten van West-Vlaanderen te Ieper bijeen. Ze stellen een voorlopige balans op van de schulden die voor het welslagen van de Brabantse Omwenteling gemaakt worden: 35.225 gulden. Het geld wordt hoofdzakelijk gebruikt voor de aankoop van geweren. Maar er is ook activa. Het stadsmagazijn van Ieper steekt vol aangekocht oorlogsmateriaal: wol, schoenen, hemden, laken. Vander Stichele de Maubus, schepen van de stad Ieper, is naar Den Haag gereisd om aan de afgevaardigden van Oostenrijk, Pruisen, Groot-Brittannië en de Nederlandse Verenigde Provinciën de zaak van West-Vlaanderen te bepleiten: de teruggave van de rechten op inspraak bij het stemmen van de jaarlijkse belastingen.

De afgevaardigden van de andere landen kan hij voor zijn standpunt niet winnen. Van Oostenrijk krijgt hij een vaag ontwijkend antwoord. De inwoners van West-Vlaanderen betalen verder belastingen zonder hun goedkeuring.

4.1. Tijdgeest in Frankrijk

Voorafgaand aan de Franse Revolutie is er de tijdgeest, de mening van de mensen die het land besturen of denken dat ze geroepen zijn om het land te besturen.

In Frankrijk is het politieke leven verstard. Alles wordt bedisseld en beklonken in een klein groepje aan de top, de koning, het hof, de ministers en enkele invloedrijke edelen en bisschoppen. De rest van de bevolking kijkt toe en ondergaat alles. De openbare mening wordt beïnvloed door de boeken en geschriften van de filosofen Voltaire en Rousseau en van de rechtsgeleerde Montesquieu.

Voltaire is ook bekend in Vlaanderen. Zijn toneelstukken worden er in vertaling opgevoerd. Hij is echter een papenvreter. Of hij

iedere morgen een kapelaan, een monnik of een nonnetje, als beleg tussen zijn broodjes legt, weten we niet, maar hij is tegen de kerk.

Er zijn ook anti-filosofische geschriften, die vaak ook geweldig te keer gaan, maar er is geen evenwicht tussen beide. Het is mode geworden met de filosofen mee te doen.

Frankrijk zit blut, of ten minste het Franse koninkrijk zit op zwart zaad. Sedert jaren is de schatkist leeg. De eerste hervormingspogingen zijn er om die weer te vullen, dus nieuwe belastingen. De bestaande belastingen zijn zeer ongelijk verdeeld. Rijke groepen zoals adel en geestelijkheid betalen weinig, de grote massa van de bevolking betaalt wel.

De discussie loopt dan over de vraag of de gelijkheid meebrengt dat iedereen belasting betaalt, dat de fiscale voorrechten verdwijnen. De hervormingen zijn dus duidelijk tegen het koningschap, de adel en de geestelijkheid gericht. De Franse Revolutie is evenwel veel ingewikkelder dan deze korte uiteenzetting. Zo ook de vergelijking met ons land.

4.2. Vergelijking tussen Frankrijk en ons land

Voor het begrijpen van de toestand in de Zuidelijke Nederlanden en in Vlaanderen maken we nog een vergelijking met Frankrijk.

Of de belastingen bij ons ook niet evenrediger zouden verdeeld worden over de bevolking is geen punt van hervorming geweest. De belastingbede, de aanvraag van de keizer om te mogen belasting heffen, wordt ieder jaar door de Staten-vergadering goedgekeurd. Het is nog geen democratie, maar de burgerij, niet adel en geestelikheden, geeft al de toon aan.

Een zo gehate belasting als de zoutbelasting in Frankrijk bestaat bij ons niet. Iedereen verbruikt zout, maar de Franse adel geniet vrijstelling van deze belasting!

Sedert 1614 is de Staten-generaal in Frankrijk niet meer bijeengekomen om over het beleid te beslissen.

Verder bestaan bij ons een ganse reeks vrijheden, die in Frankrijk gebrekkig of helemaal niet bestaan: elke onderdaan moet in rechtzaken beoordeeld worden met inachtneming van recht en vonnis door zijn natuurlijke en gewone rechter; het petitierecht; de onschendbaarheid van de woning; de persoonlijke vrijheid, een aanhouding mag slechts geschieden onder de voorwaarden voorzien door de wet; het recht om zich vrij te verplaatsen en handel te drijven mits inachtneming van de politievoorschriften en het betalen van de vereiste tollens; het recht

om zich in officiële aangelegenheden te bedienen van zijn moedertaal; recht om te vergaderen en verenigen; recht op het verwerven van een eigendom en er zich volgens de wet van te bedienen.⁽⁷⁾

Een van de drama's van de Franse Revolutie is dit verschil met de Zuidelijke Nederlanden. De Franse Revolutionairen denken dat zij ons "bevrijden". Zij denken dat wij er even erg aan toe zijn als in Frankrijk. Wij wijzen de Franse Revolutie af, gewoon omdat wij het reeds beter hebben en zelf over ons beleid willen beslissen, in alle vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid! Dit politiek misverstand duurt voort tot op vandaag.

Het Franse chauvinisme en imperialisme haalt het op de broederlijkheid. Frankrijk verovert ons land om ons te laten genieten van de weldaden van de Franse Revolutie. Dit wordt toch zo voorgesteld in hun openbare mening. Ze begrijpen dus niet waarom wij ons tegen de verovering verzetten.

Ik herhaal het nogmaals, gans deze geschiedenis is ingewikkelder, maar ze wordt hier eenvoudig voorgesteld.⁽⁸⁾

5.1. De toestand bij de burens ...

De gebeurtenissen van de Franse Revolutie beschrijven we niet. Wij volgen het memorie-boek van Gabriël-Pieter Witsoet, pastoor te Caester.⁽⁹⁾ Hij is bekend in de Nederlandse letterkunde als auteur van twee toneelspelen, "Het leven van pastoor Grimminck" en "De drie maagden van Caester".⁽¹⁰⁾

Bij decreet van 2 november 1789 worden alle goederen van de geestelijkheid ter beschikking van de natie gesteld.

De pastoors doen aangifte van hun bezittingen en van hun kerkelijke inkomsten.

De burgerlijke inrichting van de geestelijkheid wordt door de wetgevende vergadering goedgekeurd op 12 juli 1790.

De kerk wordt omgevormd tot een staatsinrichting. Bisschoppen en pastoors worden staatsambtenaren die de eed moeten afleggen. Het is vooral tegen de eedaflegging dat veel pastoors verzet plegen.

Pastoor Witsoet verkiest vrij te zijn en weigert. Hij weigert tevens de jaarwedde die aan de eedaflegging verbonden is.

De staat organiseert verkiezingen om de plaats van de niet-beëdigde priesters te vervangen. Te Caester wordt de kapelaan van Wormhoudt gekozen, maar hij trekt zich terug.

Witsoet blijft pastoor omdat er geen opvolger gevonden wordt. Hij zet zijn pastoraal werk verder en gaat in de aanval. Hij preekt

tegen de burgerlijke inrichting van de geestelijkheid.

Hier wordt hij geholpen door de preken van pastoor Asaert van Haringe. Deze laat bij drukker Moerman uit Ieper zijn preken drukken als kleine boekjes en die verspreidt hij in Frans-Vlaanderen.

De Franse revolutionairen organiseren een nieuwe verkiezing voor een beëdigde pastoor op 22 april 1792, maar Witsoet blijft, gesteund door een goed deel van zijn parochianen in zijn pastorie. Het departement van het Noorden decreteert dan op 30 april 1792 dat alle onbeëdigde priesters, binnen de 24 uren hun pastorie moeten verlaten, en naar Kamerijk moeten gaan. Op 1 mei 1792 wordt de pastoor van Caester uit de pastorie gezet. Op 6 mei installeert men er een beëdigd pastoor. Vooraf brengt Witsoet echter zijn parochieregisters en zijn "bewijs-boek" bij Barbara Van Uxem in veiligheid.

Hij wil niet dat de boeken waarin nog het geschrift staat van de vereerde eremiet Karel-Lodewijk Grimminck in handen van de goddelozen vallen. Witsoet krijgt een paspoort, vlucht en komt op 12 mei te Westouter aan. Hij reist verder naar Nieuwkerke waar hij verblijft en veel parochianen ontvangt en morele steun geeft.

De verhalen van Witsoet en andere pastoors uit Frans-Vlaanderen die gevlucht zijn en in de grensdorpen verblijven, spreken tot de verbeelding. Wie er naar luistert geeft hen gelijk en wordt anti-revolutionair. Te Caester onthoofd men de heiligenbeelden in de kerk en "boit" ermee als in een boltra. De "intrus", nieuwe beëdigde pastoors zijn getrouwd of goddeloos of zijn liefhebber van jonge meisjes. Hun installatie vindt gewapenderhand plaats.

Toch stelt Witsoet vast dat na zekere tijd 300 parochianen republikeinsgezind zijn.

In april 1792 zijn er reeds duizenden koningsgezinde Fransen naar het buitenland gevlucht. Ze denken eraan een leger te vormen en Frankrijk binnen te vallen om de kroon te herstellen.

Oostenrijk steunt hen. Daarom verklaart het republikeinse Frankrijk aan Oostenrijk de oorlog op 20 april 1792.

5.2. ... en te Roesbrugge (1)

De eerste Franse emigrant-pastoor die te Roesbrugge schuilt is de pastoor van Oost-Cappel. Op 17 mei 1791 ontvangt men hem met de nodige praal, versiering van de straten, het strooien van bloemen op zijn weg. Hierdoor ontsteekt de haat tegen ons dorp in de harten der Fransen, noteert kroniekschrijver Vander Meulen. Het verblijf van pastoor Povilloen en later andere pastoors en de preken van pastoor Asaert van Haringe geven Roesbrugge-Haringe een slechte reputatie bij de revolutionairen in Frans-Vlaanderen. Spottend noemen ze ons dorp "Het heilig land".

Sedert 22 februari 1792 verblijft er een klein Oostenrijks garnizoen te Roesbrugge. Nu de oorlog verklaard is, patrouilleren twee Oostenrijkse grenadiers regelmatig te paard.

Maar enige soldaten van het garnizoen gaan naar Krombeke en Stavele, de rest naar Veurne en dan naar Ieper zodat er op 28 april te Roesbrugge geen enkele soldaat meer is. (GVDM I blz. 9)

Op maandag 30 april 1792 wordt Veurne door een groep Franse soldaten bezet. De soldaten gedragen zich rustig en de Veurnaars ook. Er zijn beleefde gesprekken over vriendschap en dat aan de inwoners geen kwaad zal geschieden.

De Franse vriendschapsnota wordt op last van het stads- en kasselrijbestuur gepubliceerd in alle dorpen van Veurne-ambacht. In de namiddag geraakt het nieuws van de bezetting van Veurne te Roesbrugge bekend. De Roesbruggenars beginnen te geloven dat er toch oorlog komt. De Franse emigranten verspreiden het gerucht dat deze bezetting onmogelijk is en dat de keizerlijke troepen Frankrijk in korte tijd zullen veroveren. 's Avonds te 7 uur wordt deze nota te Roesbrugge en Haringe bekend gemaakt. Ook mogen voortaan geen klokken meer luiden. De volgende dag weet men dat de Fransen Veurne verlaten. Volgens de Franse emigranten is Frankrijk verslagen en durven ze de Oostenrijkse Nederlanden niet aanvallen.

Het volk wordt door hen in slaap gewiegd opdat ze verder gerust zouden kunnen profiteren van kost en inwonen bij de burgers.

5.3. De vrijheidsboom

Na de aanplanting van de vrijheidsboom te Watou op 7 mei dreigen de Fransen van Herzele, Cassel en Steenvoorde ook zulk een boom te planten te Roesbrugge op 8 mei.

Doch het vrijkorps waakt. Het is opgejut door Franse emigranten en de sermoenen van Asaert. De Fransen komen niet. In hun plaats verschijnen commissarissen van het Veurns magistratuur die veel vrijwilligers in de schepenkamer ondervragen. De commissarissen zijn boos op de vrijwilligers die ze vermetelheid verwijten.

Op 10 mei worden tweetalige strooibriefjes verspreid in de Groenstraat. De ene kolom in 't Vlaams, de andere in 't Duits. Ze roepen de bevolking op om tegen het huis van Oostenrijk op te staan, Vonckist te worden en daarbij wordt Franse hulp beloofd.

Andere briefjes met Vlaamse en Franse tekst worden rondgestrooid te Watou en Abele.

Volgens een ordonnantie van het bestuur te Brussel moeten alle geestelijken-emigranten uit het grensgebied vertrekken. Ook het kasselrijbestuur van Veurne herhaalt dit bevel op 28 mei, zijnde Sinksen. Niemand verroert echter.

Sedert mei 1791 zijn op zondag kerken en kapellen zo vol met misgangers uit Bergen-ambacht dat er een "luchtje" zit aan de kerk-lucht. Op Sacramentsdag zetten Houtkerkenars en Oost-Cappelnaars de wegen af om het mishoren te beletten.

(1 vervolgt)

Frans Denys

Noten:

- (7) Revolutie in Brabant 1787-1793, Centrum voor Brabantse geschiedenis, Brussel, 1990, blz. 136-137.
- (8) Lees terzake de inleiding van Johan Vande Lanotte in het boek van R. Lansweert : De Westhoek tijdens de Franse Revolutie, Stavele, 1978.
- (9) Révolution et Contre-Révolution en Flandre, le clergé de Bailleul, Caestre et Terdeghem témoigne, textes réunis par Patrick Van Kerrebroeck, uitgave : Annales du Comité Flamand de France, deel XLVIII 1989, 261 blz.
- (10) Geschiedenis van de letterkunde der Nederlanden, deel VI, Standaard Uitgeverij, Antwerpen, 1975, blz. 363 en 428 onder de loutre naam G.M. Mysoet.
- (11) G. Vandermeulen : Historie van de oorlog van 1794 betrekkelijk West-Vlaanderen, uitgave Bachten de Kupe, Nieuwpoort, deel 1, blz. 8 en volgende.
- (12) G. Vandermeulen, deel 1, blz. 18.

ROESBRUGGE-HARINGE in woord en beeld

is verkrijgbaar vanaf half juli

bij **Boekhandel SCHOONAERT**
Bergenstraat 14 - Roesbrugge

Prijs : 1,200 fr. (+ ev. portkosten)

NIEUW

KAPSTER AAN HUIS

voor watergolf,
brushing, kleuren,
permanent, snit
dames & heren,
jong & oud.

Wendy NOLLET

Graaf van Hoornweg 6
8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 08 70

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER Roland

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken :
 - gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnewering

Waaenburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

ROMEINSE TIJDREKENING EN KALENDER

(vervolg van blz. 315)

een verkeerde telling. Men telde namelijk het schrikkeljaar weer mee als eerste jaar van de vierjarige periode. Daardoor telde het jaar eigenlijk 365,33 dagen. Men liep dus vooruit op het zonnejaar. Om de zaak weer recht te zetten, besloot keizer Augustinus in 8 v. Chr. enkele schrikkeljaren te schrappen. Zodat de Juliaanse kalender weer precies gevolgd werd vanaf het jaar 5 van onze christelijke tijdrekening.

Nadat Caesar bij een senaatszitting door samenzwervers werd vermoord op de Idus van Martius in het jaar 711 van de stichting van Rome (15 maart 44 v. Chr.) ontstond er een strijd om de opvolging tussen Marcus Antonius, een vriend en ambtgenoot van de vermoorde dictator, en Caesars aangenomen zoon Octavianus. In de eerste dagen, waarin Antonius het voor het zeggen had, liet hij de Senaat beslissen dat Quintilis, die de geboortemaand van Caesar was, voortaan Iulius zou heten.

Octavianus die het aanvankelijk op een akkoordje kon gooien met Antonius, werd weldra diens ergste vijand en kon hem jaren later (in 30 v. Chr.) bij de zeeslag van Actium verslaan, waarop Antonius zelfmoord pleegde. Zo werd Octavianus alleenheerser te Rome. In 27 v. Chr. verkreeg hij de titel *Augustus* (de verhevene) en werd hij de eerste Romeinse keizer. Omdat keizer Augustus door zijn overwinningen een einde gesteld had aan de heerschappij en het leven van Antonius in de maand Sextilis van het jaar 30 v. Chr. besloot men in Rome die maand voortaan Augustus te noemen.

Er wordt wel eens verteld dat keizer Augustus wenste dat de naar hem genoemde maand ook 31 dagen zou tellen omdat hij de mindere niet wilde zijn van Julius (Caesar). Dit is evenwel alleen maar een leuk verhaaltje, want zoals we gezien hebben kregen de maanden Quintilis (Iulius) en Sextilis (Augustus), reeds bij de vorming van de Juliaanse kalender 31 dagen toebedeeld.

Toen men met Augustus' opvolger Tiberius poogde de reeks verder te zetten, en September om te vormen tot Tiberius, zou deze mensenschuwe mokker, die verbiterd was tengevolge van de vernederende behandeling die hij jarenlang van Augustus had ondervonden, dit afgewezen hebben met de woorden: "Wat zal je doen als er dertien keizers geweest zijn?" In het jaar 65 van de christelijke tijdrekening werd de maand april, waarin een samenzwering tegen keizer Nero bloedig werd onderdrukt, omgedoopt tot Neronius. Dat was het werk van enkele van zijn aanhangers, die zijn ijdelheid wensten te strelen, maar die naam heeft maar enkele jaren stand gehouden. Na zijn dood zag men wel in dat Nero's daden niet van dien aard waren dat hij in de kalender moest vereeuwigd worden.

Roger-A. Blondeau

PLUK EEN LIED UIT HET JEUGDMUZIEKATELIER !

Vertrouwd raken met muziek door spel, dans en creativiteit ... : het kan elke woensdagmiddag in het Jeugdmuziekatelier !

Dit jaar startten we met een succesvol nieuw geluid : creatief bewegen en musiceren voor kleuters. Volgend werkjaar '98-'99 gaan we van start met twee nieuwe groepen: een voorbereidend jaar notenleer en een cursus keyboard.

Op woensdag 17 en 21 juni zijn er alvast info- en inschrijvingsnamiddagen van 14 u. tot 17.30 u. In september zijn er ook inschrijvingen.

U kunt inschrijven voor :

- Creatief bewegen en musiceren (vanaf tweede kleuter)
- Voorbereidend jaar notenleer (vanaf eerste leerjaar)
- Notenleer met blokfluit en orff (vanaf tweede leerjaar)
- Gitaar, piano en keyboard (vanaf derde jaar notenleer)

Alle lessen en inschrijvingen vinden plaats in het St.-Franciscusinstituut, ingang Brugstraat 14 te Poperinge.

Inlichtingen :

- B. Coutigny, tel. en fax 057/30 18 45
- M. Dehaene, tel. 057/38 82 32
- S. Metsu, tel. 057/20 05 81

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 24 mei 1998 is te Sint-Lambrechts-Woluwe overleden : Felicien Verschaeve.

Felicien werd geboren te Roesbrugge, in de Krekelstraat (toen nog Kleine Haringestraat) op 7 maart 1938. Hij was de zoon van Albert Verschaeve (1901-1974) en Clara Vanstraesele (1903-1974). Hij kende een nogal bewogen beroepsloopbaan. Nadat hij lager middelbaar onderwijs gevolgd had te Poperinge werd hij beroepsmilitair, ging achtereenvolgens naar de rijkswacht en de politie om te eindigen als chauffeur van een Amerikaanse firma. Sedert 7 maart 1998 was hij met pensioen.

Zijn tweede echtgenote was van Italiaanse oorsprong : Mevr. Grazia D'Adamo.

Enkele dagen later op 31 mei 1998 is de oudere broer van Felicien overleden : Lucien Verschaeve, geboren te Roesbrugge op Paasdag 20 april 1919.

Na zijn lager onderwijs werkte Lucien in de landbouw. Toen ging hij naar het leger als beroepsmilitair en werd er onderofficier (1ste sergeant). Hij was voor de eerste maal gehuwd met mevr. Elodie Louwyck van Haringe en voor de tweede maal (in 1979) met mevr. Marguerite Vancayzele van Poperinge. Na zijn opruststelling, in 1975, vestigde hij zich te leper.

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :

GSM 075/94 86 14

Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

POËZIEZOMER 1998

"VOOR HET VERDWIJNT EN DAARNA"

S.M.A.K. IN WATOU

28 JUNI - 6 SEPTEMBER

In het Westhoekdorp Watou wordt reeds jaren een poging gedaan om woord en beeld in een verrassende binding samen te brengen. De dertig beste werken uit de collectie van het Stedelijk Museum Actuele Kunst-Gent worden tijdens de zomer '98 in confrontatie gebracht met de poëzie van dertig dichters uit Vlaanderen, Nederland en Zuid-Afrika. Bij het opbouwen van die relatie wordt beroep gedaan op Jan Hoet, actief over heel de wereld (was o.a. directeur Documenta IX Kassel) én op twee theaterdeskundigen: Sam Bogaerts en Herman Verschelden van Theater Malpertuis. Beeldende kunst, poëzie, theater erkennen elkaars begrenzing, maar proberen die ook te doorbreken. Zo wordt er op dertig verschillende locaties gepoogd "het vocabulaire van de waarneming uit te breiden". Een initiatief dat zowel voor de beeldende kunstenaar als voor de dichter risico's inhoudt: poëzie en beeldende kunst kunnen elkaar versterken maar kunnen ook bij integratie verrassende botsingen tot stand brengen. De dichter Rutger Kopland heeft die ambivalente situatie concreet omschreven met zijn vers "Geen enkel verhaal is dat ene". Noch de beeldende kunstenaar, noch de poëet kan zich verzoenen met een rigoreus isolement binnen één kunstdiscipline.

De mobiliteit van de beeldende kunstenaar én van de poëet wordt dit jaar ongetwijfeld versterkt door te zoeken naar impulsen uit het theater. Naast de regie van Sam Bogaerts en Herman Verschelden kan ook de stem van diverse acteurs en actrices (o.a. Dirk Roothoof) aan het woord van de poëten een vernieuwde dynamiek geven.

Er wordt daarenboven gepoogd woord en beeld verrassend te enten op de omgeving. Enkele locaties zullen opvallen door hun originele aanpak. Zo zal Barry Flanagan bij de Frans-Belgische grens op monumentale schaal een imponerende grenspaal neerzetten. In de Sint-Bavokerk zorgt het woord van de poëten voor een auditief rustpunt vanaf het doksaal, terwijl vanuit de koepel een peillood van Royden Rabinowitch de ruimte opdeelt. En in een immense loods is o.a. de meest recente aanwinst van Jan Hoet gepresenteerd: een installatie van Marina Abramovic (afkomstig uit ex-Joegoslavië) met sporten van ladders die bestaan uit messen, ijs en gloeiende staven.

Naast de aanbreng van het woord via de menselijke stem, zullen ook de daken dragers zijn van de poëzie. Door de presentatie van heel wat gedichten op die daken zal het dorp een visuele metamorfose ondergaan.

In 1998 wordt er ook letterlijk een grens verlegd. Parallel met de poëziezomer in Watou loopt er een synthesezomer in Amsterdam. Zeven kamers worden in De Brakke Grond uitgewerkt en elke kamer verwijst naar de centrale gasten van recente Watouse zomers: José Vermeersch, Roger

Raveel, Hugo Claus, Jan Fabre, Marcel Broodthaers, Roel D'Haese, Carlo Mistiaen, Panamarenko.

Eén kamer zal ook een link leggen met de poëziezomer '98 via werk van Donald Judd. Poëten die een ankerpunt kregen in Watou (Claus, Achterberg, Kopland...) worden ook in Amsterdam met de beeldende kunst geassocieerd. Die "tweelingzomer" wordt niet alleen inhoudelijk gestoffeerd door verwijzingen naar kunstenaars die zowel in Amsterdam als in Watou actief zijn (waren). Ook qua vormgeving zullen er zowel op de Nederlandse als op de Vlaamse locatie parallellen te vinden zijn. In de belangrijkste boekhandels van Amsterdam worden daarboven verwijzingen naar de Poëziezomer gevisualiseerd en bepaalde dagen worden afgesloten met een Coda-evenement dat een link legt met de Watouse Coda's.

Voor Watou zelf worden o.a. geafficheerd: Marina Abramovic (Ex-Joegoslavië), Carl André (U.S.A.), Joseph Beuys (Duitsland), Ricardo Brey (Cuba), Leo Coopers (België), Berlinda De Bruyckere (België), Wim Delvoye (België), Jan Fabre (België), Robert Gober (U.S.A.), David Hammons (U.S.A.), Ilya Kabakov (Oekraïne), Mike Kelley (U.S.A.), Mariusz Kruk (Polen), Edward Lipski (U.S.A.), Mario Merz (Italië), Bruce Nauman (U.S.A.), Panamarenko (België), Royden Rabinowitch (Canada), Thomas Schütte (Duitsland), Luc Tuymans (België), Gilberto Zorio (Italië)... Als dichters worden geselecteerd: Antjie Krog, Eugène Guillevic, Pierre Reverdy, Rutger Kopland, H.H. ter Balkt, Hugo Claus, Eriek Verpale, Miguel Declercq, Jean-Pierre Rawie, Hugues C. Pernath, Arjen Duinker, Paul Bogaert, Menno Wigman, Benno Barnard, Bernard Dewulf, Eddy van Vliet, Dirk van Bastelaere, Kees Ouwens...

Op de Coda-avond ("Dichters in situ" 29 augustus 18 u. - 22 u.) zullen de dichters op de plaats waar hun poëzie wordt geassembleerd met beeldende kunst gedurende vier uur hun gedichten lezen. Die locaties zijn o.a. een schuur, een kerk, een living, een kelder, een paardenstal, een vijver. Als intermezzo's worden interviews gepland die worden geleid door auteurs of journalisten uit Vlaanderen en Nederland.

Op 28 juni worden drie glazen plaquettes onthuld met gedichten van H. Claus, R. Kopland en A. Korteweg en die verwijzen naar Herman de Coninck, een vaste naam tijdens de vorige Poëziezomers.

Algemene leiding en info: Gwy Mandelincx, tel./fax 057/38 80 93.

BIBLIOTHEEK BEVEREN

De bibliotheek van Beveren heeft een definitieve vestigingsplaats gekregen in de oude raadzaal van het oude gemeentehuis van Beveren (Sint-Brigidaplein). Bij het binnengaan van het gebouw volgt men de pijl

en gaat men de trap op. Boven neemt men de eerste deur.

In de toekomst zal er naar gestreefd worden om periodes van langere sluiting beter op voorhand aan te kondigen, zodat niemand nog voor onaangename verrassingen komt te staan.

Tevens willen wij er ook op wijzen dat vanaf nu de bibliotheek van Beveren *elke zaterdag* open zal zijn van 13.45 tot 14.45 uur en dit om de concurrentie met de activiteiten van de Chiro te ontlopen. Er zal een ruimere keuze voorhanden zijn van stripverhalen, van AVI-boekjes voor eerste lezertjes, en van informatieve jeugdboeken.

Personen voor wie de openingsuren niet passen, kunnen altijd nog terecht in de hoofdbibliotheek te Alveringem of de uitleenpost te Stavele.

- Alveringem: Dorp 39 (bij F. Cornette)
woensdag: 14.00 - 18.00 u.
zaterdag: 14.00 - 18.00 u.
zondag: 10.00 - 12.00 u.
- Stavele (IJzerstraat, gemeenteschool)
donderdag: 16.30 - 18.00 u.

BALLONNEN BOVEN BEVEREN

Zondagmorgen 5 juli rond 6.30 uur wordt er verzamelen geblazen te Beveren aan de IJzer. Warme lucht in de ballonnen blazen en dan ben je weg, natuurlijk. En ze zijn niet krenterig in Beveren: elke volwassene kan mee als hij maar inschrijft voor 13 juli bij Nelly, tel. 057/300 905 en 4.000 fr. neerlegt. En dat is werkelijk de kostprijs.

En je zou K.V.L.V. niet noemen of je zorgt daarbij voor een totale morgenhappening: familie, vrienden, burens en kijkers kunnen genieten van een morgenmaal met alles erop en eraan: koffie en koeken worden aangeboden op de startplaats tegen een schappelijke prijs. Je kan dus rechtstreeks van het bed naar de ballonnen. Het wordt weer een spektakel, want de inschrijvingen stromen zo toe, en hoe meer ballonnen...

HERFST IN BEVEREN OPNIEUW EEN SCHOT IN DE ROOS

Opnieuw dit jaar een affiche om U tegen te zeggen. Haal nu maar je agenda boven: *zondag 11 oktober te 18 uur* in de Sint-Audomaruskerk van Beveren aan de IJzer. "Herfst in Beveren" met Schatterman en Couvreur in concert. Moeten zij nog voorgesteld worden? Populair van jong tot oud, een CD die loopt als een lier, geen dag gaat voorbij of je hoort hun uitstekende stemmen op de radio. Zij komen live met een bezetting van negen orkestleden. Kaarten (495 fr.) zal je weer moeten trachten te bemachtigen want het wordt ongetwijfeld opnieuw een uitverkochte kerk. Kaarten reserveren kan nu al op het secretariaat van Ciby 057/30 02 79.

Spaar en u kunt inpakken.

Nú prachtige reistassen, originele fotoalbums en Praktische Wandelwijzers voor onze spaarders.

Daar is de zomervakantie weer : hét moment van het jaar om uit te rusten en nieuwe krachten op te doen. Maar ook de geknipte periode om uw geld te laten werken. Op een spaarboekje van HSA-Spaarkrediet bijvoorbeeld. Dat levert niet alleen een bijzonder interessante rente op maar nu ook prachtige geschenken, zoals een handig fotoalbum of een luxeuze

reistassenset. Het principe is heel eenvoudig : hoe meer u spaart tussen 08/06/98 en 17/07/98, hoe meer geschenken u kunt inpakken. Vanaf een netto-aangroei van 10.000 BEF wandelt u al naar huis met een Praktische Wandelwijzer. Kom eens langs : ik vertel u er graag meer over

HSA - SPAARKREDIET

Kantoor
Geert VANDENBUSSCHE - DESCHUYTTER

Haringestraat 37, 8972 ROESBRUGGE-HARINGE - Tel. 057/30 09 86 - n° C.D.V. 25.166

Skoda Octavia. Vanaf 469.000 BEF met benzinemotor van 1,6 l (70 pk) en een dieselmotor van 1,9 TDi (90 pk), 1600 (101 pk), 1800 (125 pk - 20v), 1,9 TDi (110 pk).

DE NIEUWE SKODA FELICIA

Volkswagen Groep

Stijlvol, smaakvol en sportief, maak kennis met het nieuwe design van de Skoda Felicia. De combinatie van het nieuwe rooster met de bumpers en de handvatten in de kleur van het koetswerk is meer dan geslaagd. De ingebouwde halogeenlampen vooraan stralen klasse uit. Het derde stoplicht op de achterruit zorgt voor extra veiligheid. Het interieur staat voor alles in dienst van uw comfort : van een tweezijdige sleutel (handig in de plensregen), digitaal klokje tot zelfs een uitneembare opbergconsole. Kom de nieuwe Skoda Felicia bekijken en vooral proefrijden vanaf 299.990 BEF (BTW inbegrepen).

NIEUWE TOONZAAL !!!
OFFICIËLE OPENING
op vrijdag 19 juni vanaf 19 u.
OPENDEURDAGEN
op zaterdag 20 en zondag 21 juni
iedereen welkom !!!

Interessante financieringsmogelijkheden door Volkswagen Bank

Concessiehouder
voor uw streek :

HUYS YANNICK

Kallestraat 16, Beveren-IJzer - Tel. 057/30 00 56

**PATER ANDRÉ DECADT c.i.c.m.,
pastoor van Haringe overleden**

In de avond van Pinkstermaandag 1 juni 1998, is pastoor André Decadt van Haringe overleden. Hij was een paar dagen voordien teruggekomen uit het ziekenhuis omdat hij in zijn pastorie, tussen zijn parochianen, wilde sterven. Trouw aan Haringe tot in de dood. Hoewel ziekelijk en soms erg ziek, is hij elf jaar lang voor Haringe een goede herder geweest. Dat o.m. de prachtige parochiezaal er tot stand is gekomen, is grotendeels te danken aan zijn begrip en welwillendheid.

Pater Decadt was afkomstig van Vlamer-tinge, waar hij geboren werd op 24 decem-ber 1928. Hij studeerde aan het St.-Vincentiuscollege te Ieper. Op 8 september 1947 deed hij zijn intrede in de missiecon-gregatie van Scheut, waar hij werd priester gewijd op 2 augustus 1953. Hij vertrok kort daarop naar de toenmalige Belgische Congo en was er twintig jaar leraar middelbaar onderwijs te Loeloeaburg (nu Kananga). Toen kwam hij een jaar "pastoraal" volgen in de St.-Andriesabdij te Brugge, met de idee deze ervaring ten nutte te maken in Zaïre. Maar zijn gezondheidstoestand liet niet toe naar Afrika terug te keren. Hij werd voorlopig hulpaalmoezenier in een gezondheidsinstel-ling te Wetteren. Op 1 december werd hij aangesteld tot econoom in het rusthuis van de paters scheutisten te Torhout. In 1984 werd hij medepastoor te Zarren om op 15 januari 1997 aangesteld te worden als pas-toor te Haringe in opvolging van pater J. Hosten o.p.

N.V. WALLECAN AGRO

Krombekestraat 85a, 8691 STAVELE
Tel. 057/30 06 23 - Fax 057/30 14 70

- **VERHUREN** - motorhakkfrees
- verticulteerder
- **VERKOOP** - anti-mosproductie
- tuin- & bloemzaden
- gazonzaden
- organische meststoffen
- gedroogde koemest
- bestrijdingsmiddelen
- potgrond
- zaai- en stekgrond

**houten
bloembakken**
•
weidepalen
•
**zitbanken
in hout**

Kris Wyffels

T I M M E R B E D R I J F

Hondschoteelstr. 18
8691 Beveren a/d IJzer
tel. (057) 30 18 64

Proef Oudebaanstr. 60
8970 Poperinge
tel. (057) 30 14 32

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabrikatie
houten ramen, deuren
en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

**GRATIS EN VRIJBLIJVEND
PRIJSOFFERTE**

Geert DOOLAEGHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

✕ Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	
✕ Gasolie diesel	
✕ Smeermiddelen	✕ Lamppetroleum
✕ Kolen	✕ Mazouttanks
✕ Gas	✕ Veevoeders

DECORATIE - SCHILDERWERKEN

LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

**KORTING
50-PLUSERS**

**MET
WAARBORG**

TANLABO RAHEEN

**GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !**

Bruggestraat 75, POPERINGE - Tel. 057/33 86 47
Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

Het betere voor uw interieur tegen de beste prijzen

GRATIS
prijzbestek meten
en plaatsen van
uw gordijnen

VERVEN
LEVIS - MATHYS
aan prijzen buiten
concurrentie

ONDERHOUDSPRODUKTEN
riem, vliegen- en mieren-
bussen, boenwas, trekkers,
keerders, vegers, dweilen,
sponsen, zeemvellen,
enz ...

BEHANG
aan
nettoprijzen

KARPETTEN wol
KARPETTEN
klassiek synth.
VLOERBEKLEDING

VOUWDEUREN

DRAPERIEEN
excl. Engelse stoffen,
Wereldmerken : ADO,
ARISTO, GARDISETTE,
UNLAND, VRIESCO,
enz ...

GORDIJNEN
wereldmerken : ADO,
GARDISETTE,
UNLAND, ARISTO,
enz ...

MASSA BEHANG

Prof. O. Rubbrechtstraat 67, ROESBRUGGE
Tel. (057) 30 10 20

Openingsuren van 9 tot 12 en van 13.30 tot 18.30 uur.
Gesloten : zondag, feestdagen en maandagvoormiddag.

KLEINE FISCALE KRONIEK

Denken aan een vennootschap

De meeste beroepen en bedrijven zijn kleinschalig en dus eenpersoonsbedrijven. Maar er zijn er ook veel die de vennootschapsvorm hebben aangenomen.

Er zijn diverse redenen om voor een bedrijf de vennootschapsvorm te kiezen :

- Als de bedrijfsactiva het bezit is van meerdere personen, en de uitbating gezamenlijk gebeurt. In dit geval is het bedrijf, onder vennootschapsvorm, een op zichzelf staande rechtspersoon, die veel steviger staat dan een feitelijke vereniging van samenwerkende personen.
 - Als men het bedrijf wil afsplitsen van het eigen private patrimonium (bv. zijn persoonlijke goederen). Dit is sterk aan te bevelen bij riskante en sterk concurrerende bedrijfstakken.
 - Als men het bedrijf intact wil bewaren. Immers bij een eenmansbedrijf kunnen er moeilijkheden ontstaan bij een sterfgeval, of bij onenigheid onder de opvolgers. Een vennootschap behoudt haar eigen zelfstandigheid wat er familiaal ook moge gebeuren.
 - Om de fiscale lasten wat te milderen. Indien uitsluitend om deze redenen een vennootschap wordt gesticht, dient men vooraf goed na te gaan of de verminderde belastingen wel opwegen tegen de meerkosten inzake boekhouding en fiscalist. Daartoe moeten simulatieberekeningen opgemaakt worden. Bovendien bij het stichten van de vennootschap en bij het beheer ervan dient ervoor gezorgd dat de fiscus niet te hard kan toeslaan als de vennootschap opgedoekt wordt. Daarop wordt meestal niet genoegzaam gewezen.
- Vooraf een goede specialist raadplegen. Want er zijn ook vele belachelijke en nutteloze vennootschappen.

Serge Blondeau

Accountant IDAC - Fiscaal Adviseur EHSAL

FRANSE SCHILDERS IN VLAANDEREN

Tentoonstelling Vinkemkerk te Beauvoorde

"Franse schilders in Vlaanderen, van Eugene Boudin tot Edouard Pignon", tentoonstelling in de Vinkemkerk van Beauvoorde, 4 juli tot 16 augustus 1998.

Deze 24ste Beauvoordse zomertentoonstelling haalt met dit thema een primeur. Het gaat hier om Fransen, die in Vlaanderen gewerkt of zich in Vlaanderen geïnspireerd hebben. Vlaanderen betekent voor de organisatoren zowel Belgisch als Frans-Vlaanderen. Als de kunst geen staatsgrenzen kent, zo zijn die in het landschap en in "l'âme flamande" er al evenmin. De taal is NIET gans het volk.

Het betreft Franse schilders uit de 19de en 20ste eeuw. Eugène BOUDIN schilderde dikwijls Vlaamse stadsgezichten, René DE GRAEVE konterfeitte boten aan onze kust,

Charles FOUQUERAY legde tijdens de oorlog '14-'18 Diksmuide en omstreken vast in pastels en aquarellen. In Beauvoorde stelt Roger FREZIN een triptiek met gezicht op Oostende tentoon. Pierre HENNEBELLE ziet Westende, Felix LABISSE, geboren in Douai, is een zoon van een reder uit Heist en is in Vinkemkerk vertegenwoordigd met drie werken, Vlaams van inspiratie. Georges LAPORTE is er met een marine, Eugène LEROY, Henri LE SIDANER, Alfred MANESIER laten er zich elk op hun manier bewonderen.

Het museum van Schone Kunsten van Calais veroverd de affiche met "Les Ostendais à Calais", een groot werk van Henry LHOTELLIER met uithangbordje "Men spreekt Vlaams".

Edouard PIGNON heeft er een sterke presentie met Oostendse strandgezichten, vissers, hanenkampen.

Jean-Claude THUILLIER penseelt de pontons in Duinkerke en ziet een Vlaamse huisvrouw de vaat wassen.

Arthur VAN HECKE, geboren in Douai maar met een jeugd in 't Brugse, wordt tijdens vernissages in Rijsel steevast door de Fransen "le flamand" genoemd. Hij zal in Beauvoorde zijn met sterk geschilderde marines en personages. Claude VALLOIS zag "Het land van de vos" en "Het huis van de jachtwachter". Maurice de VLAMINCK schildert een fauvistisch stillevens in Vlaanderen.

Verschillende Franse musea en Franse particulieren werken enthousiast mee met de samensteller kunstcriticus Joost DE GEEST, verantwoordelijk voor het kunstopatrimonium van het Gemeentekrediet van België

Tegankelijk van 4 juli tot 16 augustus '98, elke dag van 14 tot 18 uur. Op zon- en feestdagen van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur. Een catalogus wordt voorzien. Georganiseerd door vzw Opbouwwerk IJzerstreek.

ACHTSTE SCHREVENPROMENADE TE LEISELE

Zondag 19 juli 1998

Dit wandel- en fietsgebeuren leidt de deelnemers langs rustige wegen rond het dorp Leisele en doet ook de mooie hoekjes van Frans-Vlaanderen aan.

Bij de twee vorige edities van deze gordel waren er meer dan 1.500 deelnemers. Naargelang de gekozen omloop deden zij verschillende dorpjes aan, aan weerszijden van de landsgrenzen.

Gordelen betekent te Leisele wandelen, joggen of fietsen langs verkeersarme wegen. Dit kan men individueel of in groep, steeds op eigen tempo. Men kan kiezen uit vijf omlopen, nl. 8, 15, 25, 45 en 65 km op een bijna volledige vlak parkoers zonder hindernissen.

Verscheidene monumenten kunnen onderweg bezocht worden. Speciaal hierbij te vermelden is de Stalijermolen. Deze Leiselse staakmolen uit 1804 werd prachtig gerestaureerd. Op de dag van de

Schrevepromenade kan hij gratis bezocht worden en geeft een molenaar er een antwoord op alle vragen. Voor wie onbekend is met de streek of meer wil weten over de bezienswaardigheden onderweg is er een korte routebeschrijving beschikbaar.

Het is niet absoluut noodzakelijk om de picknickmand mee te brengen want onderweg komt men geregeld plaatsen tegen waar honger en dorst gestild kunnen worden.

De organisatoren hebben ook een technische ploeg voor wie onderweg pech met de fiets zou krijgen.

Zoals steeds heeft de Schrevepromenade plaats op de derde zondag van juli, dit jaar dus op zondag 19 juli.

Starten kan reeds vanaf 6 uur in de morgen en men wordt terug verwacht voor 18 uur 's avonds. Ook nu weer is het mooie verkeersvrije dorpsplein van Leisele zowel vertrek- als aankomstplaats.

Voor wie eerder aankomt is er doorlopend animatie. Enkele muziekgroepjes houden er de sfeer in en ook voor de kinderen zullen er attracties zijn.

Eten en drinken kan men voldoende vinden in de diverse café's en restaurants of op de terrassen rondom het oude dorpsplein.

Voor wie moeilijk zijn fiets kan meebrengen is er de mogelijkheid om fietsen te huren ter plaatse, hiervoor is echter noodzakelijk deze vooraf te reserveren op het nummer 058/29.90.66. Er wordt bij deelname een bijdrage van 50 frank gevraagd en voor iedere deelnemer ligt er nadien een mooie herinnering te wachten.

Wie meer informatie over deze achtste "Schrevepromenade" wil, kan die steeds verkrijgen bij de organisatoren, de "Gordelcomité Schrevepromenade" vzw, tel. 058/29.90.66 - fax 058/29.99.68.

Jaarlijks verlof van
16 juli tot 2 augustus !

medische pedicure

Katrien
Myny - Weemeeuw

Prof. O. Rubbrechtstraat 54
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 13 57

VOOR AL UW FEESTEN Gasthof

Huwelijks- feesten*

(tot 250 personen)

**gratis
een prachtige
ceremoniewagen
(witte Cadillac met open dak)
of paardenkoets
of luxueuze
bruidskamer.*

Communie- feesten

*ook afhaaldienst
mogelijk.*

Familie- en jubileum- feesten

Recepties

*bij mooi weer
in onze
prachtige tuin.*

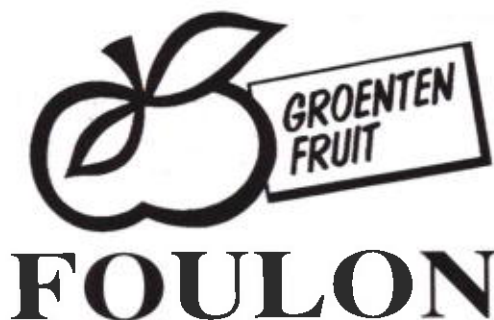
Rouw- maaltijden

Het menu wordt zorgvuldig en naar uw wensen samengesteld.

Ruime parking !

Familie NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73, 8972 Proven - tel. 057/30 03 35 - Sluitingsdag : dinsdag

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 17 tot en met zaterdag 20 juni

KOMKOMMER

2 voor 25 fr.

CITROENEN

9 voor 50 fr.

**EXTRA
PERZIKEN**

64 fr./kg
per plateau $\pm$ 4 kg
aan **59 fr./kg**

BONK TOMATEN

3 kg voor 96 fr.

**KIWI'S
NIEUW ZEELAND**

13 voor 99 fr.

PAS VERSCHENEN Zannekin Jaarboek 1998

In de loop van de geschiedenis zijn een groot aantal gebieden van de culturele en historische eenheid, die de Nederlanden wordt genoemd, afgescheurd en binnen de politieke invloedssfeer van Duitsland en Frankrijk gekomen. Over de banden die nu nog bestaan tussen Oost-Friesland, de landen van Betheim, Kleef en Gelre, de Limburgse gebieden in Duitsland en de Vlaamse in Frankrijk en het oorspronkelijk centrum van de Nederlanden (Nederland - België), handelen de artikelen in dit 20e jaarboek Zannekin.

Inhoud : *De evolutie van het Standaard-Nederlands in de grensgebieden* (H. van der Plank) ; *Fénelon, bisschop van Kamerijk, pleitbezorger voor de Nederlanden* (Ward Corsmit) ; *Nederlandstalige schrijvers en rederijders in Wormhout* (Antoon Lowyck) ; *De visie van de Franse pers op het proces Gantois* (Kristof Papin) ; *De Luxemburgse beweging en de lotsbestemming van Luxemburg* (Paul de Ramaix) ; *Expansie van kunst en cultuur der Nederlanden* (A.A.F. Teurlinckx) ; *De reizen van J. van Ruysdael naar het Nederlands-Duits grensgebied* (Zeno Kolks).

Een prachtig geïllustreerd boek van 224 pagina's. Prijs : 700 fr. (verzendingskosten inbegrepen) te storten op rekening 464-8220251-39 van de Vereniging Zannekin, Paddevijverstraat 2, 8900 Ieper.

AFSTANDSONDERWIJS COM- PUTERKLAS ROESBRUGGE

Bijna zit het eerste cursusjaar Word voor beginners erop. De 10 kandidaten maken zich al dan niet op om in de komende weken het examen af te leggen. In september start een nieuwe reeks (3.000 fr. voor 16 lessen) Word voor beginners, Word voor gevorderden en eventueel Excel voor beginners. Ook start Tele-art, een project van de Poperingse tekenschool voor jongeren die computertekenen wel zien zitten.

Voor sommige cursussen zijn nog enkele plaatsen vrij, en meer uitleg daaromtrent is op school te bekomen (300.626). Vlug inschrijven is de boodschap.

Ondertussen loopt de computercursus van Basiseducatie ook op haar laatste been-tjes. Tien mensen volgden deze opleiding, en hopelijks zien we later het team van Basiseducatie nogmaals terug op school met een ander aanbod. Tijdens dit schooljaar volgden meester Jan, juf. Els en juf. Annick ook een opleiding voor het aanmaken van een eigen website : onze eerste dappere pogingen zijn te bewonderen op www.digilife.be/teleducatie/vbsroes/default.htm

Ons e-mailadres is vbsroes@digilife.be

Wie thuis over Internet beschikt, is steeds van harte welkom !

LEUKE PRIJS VOOR ROES- BRUGSE DIGITALE SCHOOL

Op woensdag 10 juni vond in Flanders Expo in Gent de prijsuitreiking plaats van de Microsoft Road Ahead wedstrijd van Digikids. 531 Vlaamse scholen werden er uitgenodigd om hun prijs in ontvangst te nemen in het bijzijn van astronaut Dirk Frimout, Vlaams Minister van Onderwijs Luc Van den Bossche, en Microsoft-Europabaas Patrick Desmedt.

Ook onze school was daar vertegenwoordigd (Geert en Jan).

Misschien een kort woordje uitleg. Digikids organiseerde een wedstrijd waarin elke school kon vertellen hoe ze het werken met Internet in de klas verantwoord kon inschakelen. Wij kozen voor een e-mailproject met de Vrije Basisschool in Hollebeke. Wekelijks speelden kinderen van de 2de graad aan elkaar leerstof en gegevens door voor het hoekenwerk : dieren, planten, raadsels, bekende figuren, ...

Voor deze inspanning kreeg onze school een uithangbord "Digitale School" en een CD-rom Encarta Winkler Prins (waarde ongeveer 7.000 fr.) met oneindig veel zoekmogelijkheden voor onze leerlingen in de computerklas.

Voor ons is het duidelijk : we zetten verder stappen op de informatiesnelweg !

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

**Uw bestelling THUIS GELEVERD
op donderdag**

NATUUR/DIEET

Nu Wedena 500 gr. **65,-**
Noedels Soya 500 gr. **115,-**
Confituur Prodia z. suiker
12 stuks **89,-**

TEXTIEL

T-shirts *vanaf* **130,-**
Korte broekjes **200,-**
Heren-/damesslips

NON-FOOD

Shout 500 ml **99,-**
Dash 7,5 kg **559,-**
Mr. Propre 2 l **115,-**
Ambi Pur navulling **119,-**
Scheerschuim Will 200 ml **89,-**

Onze spruit
is geboren!
Enkel open in de voormiddag
van 8.30 tot 12.00 u.

PET-FOOD

Cheba 100 gr. **23,-**
Pedigree Pal 405 gr. **35,-**
Nieuwe Pedigree Pal Rix
2 + 1 kg GRATIS

VOEDING

LU koekjes 3 pakjes
+ gratis zonnebril
Crunch chips **27,-**
Mentos mint/fruit 150 gr **39,-**
Rijst kookbultjes 1 kg **119,-**
Marie Thumas 400 gr **29,-**
- groentenmacedoine
- erwten zeer fijn
- erwten/wortelen zeer fijn
- hele sperziebonen zeer fijn
Delmonte Perzik 415 gr **41,-**
Tonijn provençaals 185 gr **53,-**
Target Beef 340 gr **83,-**
Douwe Egberts koffie 250 gr **85,-**
Devos-Lemmens Sausen **49,-**
- cocktail - curry
- andalouse - béarnaise
Becel Dressing 500 ml **85,-**
+ bon -5 fr.
Jupiler 24 st. **289,-** + lgg
Hoegaarden wit 24 st. **396,-** + lgg
Kasteelbier 4 x 33 cl **155,-** + lgg

TOPPER

19/6 t.e.m. 28/6

**GRILL HAM
430,-**

CHARCUTERIE

CrèmePATé **240,-**
Fijnkost **420,-**
Zalmsla **450,-**
Pizza **390,-**

ONS KAAS- HOEKJE

Maaslander zoutarm **370,-**
Passendale **390,-**
Brie **320,-**
Oud Brugge **420,-**
Nieuw ! Paillardin Netelkaas

ZUIVEL

Chocovit 0,5 l **22,-**
Puddis vanille/choco
4 x 125 gr **39,-**
Halfvolle melk Stab. Brick 1 l **25,-**
Mosselen azijn 110 gr **39,-**
Fama 500 gr. **59,-**
Wedena Minarine 250 gr **36,-**

DIEPVRIES

Kroketten 1 kg **45,-**
Cornets Winny 6 st. **59,-**

Folder geldig van vrijdag 19/06 t.e.m. 05/07 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

officieel verdeler

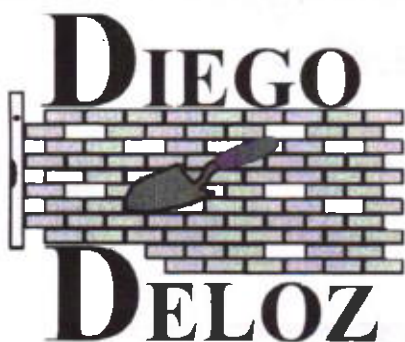
Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

PETRAVER NV
Petroleumprodukten Andy Vermeersch

- ☆ Gasolie
- ☆ Diesel
- ☆ Petroleum
- ☆ Benzine
- ☆ Tankstation
- ☆ Butaan- & Propaangas
- ☆ Oliën
- ☆ Smeermiddelen
- ☆ Kolen
- ☆ Brandhout
- ☆ Mazouttanks

**Wij verzekeren een snelle
en trouwe bediening
aan de laagste prijzen.**

Vanaf heden : KOLEN aan ZOMERPRIJZEN + geschenk

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

**Schrijnwerkerij
Kristof REGHEERE**

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaienburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaienburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

BOEGBEELDEN

**Een voortvarend cultureel zomer-
programma op de IJera 1998**

Nieuw en voortvarend is dit cultureel programma dat samengesteld werd door de Werkgroep IJera onder begeleiding van samenlevingsopbouw Westhoek (SOW) en in samenwerking met Toerisme Vleteren.

De innovatieve tentoonstelling gaat nu haar derde seizoen in op de binnenlander IJera, het educatief-toeristisch bezoekerscentrum voor de IJzer.

Boegbeelden tijdens deze zomer, van 7 juni tot 20 september, een gevarieerd aanbod rond onderwerpen die telkens in relatie staan tot de regio en de IJzer. Het lijkt ons een waardevolle aanvulling voor de streekdynamiek.

PROGRAMMA :

- **zondag 21 juni** om 14.00 u.
EEN VENSTER OP DE IJZERVALLEI, een landschap leren zien en interpreteren.
 - **van 5 tot 31 juli**
VAN IJZER EN STEEN, expositie met werk van assemblagekunstenaar Patrick Steen.
 - **donderdag 9 juli** om 20.00 u.
EEN GRENSGEVAL, de grens (en de wet) overschrijden met smokkelverhalen uit de Westhoek.
 - **zondag 26 juli** om 10.30 u.
VERHALEN UIT HET KRAAIENEST, Martine Lefevere, jeugdschrijver uit Stuivkenskerke, verhaalt uit eigen werk.
 - **van 2 tot 30 augustus**
VAN STEEN EN IJZER, expositie met werk van Marin Van Elslande.
 - **donderdag 6 augustus** om 20.00 u.
TEGENSTROOM, Piet Chielens en Koen Decauter doorbreken mythes en roeien tegenstroom.
 - **donderdag 20 augustus** om 20.00 u.
DIALECTEN LANGS DE IJZER, we laten ons bij deze voordracht van Hugo Ryckeboer drijven op "vlamsche klanken"
 - **donderdag 3 september** om 20.00 u.
ROERGANGERS, vroegere schippersfamilies vertellen over het wel en wee aan boord van binnenschepen op de IJzer en langs vroegere waterwegen.
 - **zondag 6 september** vanaf 14.00 u.
OP HET RECHTE PAD, gezinswandeling
 - **zondag 20 september** om 14.00 u.
ONDERGRONDS, een verrassende vertelling over landschap en archeologie.
- De "ISERA" ligt aangemeerd op de IJzer aan de kade te Elzendamme-Vleteren, langsheen de weg N8 Ieper - Veurne. Fietsend en wandelend langs de IJzer volg je de bewegwijzering.
- Je kan er elke dag terecht tussen 1 juli en 31 augustus van 10.30 u. tot 17.30 u. Het schip is gratis te bezoeken. Voor de toegang tot de expositie betaal je 50 fr. Kinderen en groepen (vanaf 10 personen) betalen 40 fr. p.p. Kom je in groep, geef dan liefst een seintje vooraf. Buiten het toeristisch seizoen enkel op afspraak.
- ISERA : tel. 057/40 14 14
SOW : tel. 051/50 34 86
SOW : fax 051/50 11 23
Toerisme Vleteren : tel. 057/40 00 99

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (6)

Proces Cool-De Wee. - De getuigen.

Geschreven relaas over de inhoud van de getuigenissen hebben we helaas niet. Wel hebben we nagelaten sporen van een bekechterij tussen Cool en De Wee aangaande het getuigenverhoor.

Op 26 mei 1716 moet op het tribunaal van het bisdom een verhoor plaatsvinden van de getuigen opgeroepen door de heer De Wee. Op de zitting brengt echter de procurator of pleitbezorger van De Wee, een zekere heer Heestock (of Heestack ?), ter kennis, dat vier getuigen om zeer wettige redenen verhinderd zijn op die dag te verschijnen. Het was hen onmogelijk zich te verplaatsen. Hij legt ook getuigschriften voor die zulks bewijzen. Hij vraagt dat een pastoor van een of andere naburige parochie ertoe gemachtigd zou worden die getuigenissen af te nemen.

Na inzage en aanvaarding van de getuigschriften treffen de heren rechters volgende beslissing : (vertaald uit het Latijn) "door ons gekend zijnde de onkreukbaarheid en de kundigheid in rechterlijke aangelegenheden van de heer pastoor van Proven, machtigen wij hem bij deze om, vergezeld van een voor beide partijen onverdacht persoon, op een door hem bepaalde dag en na de partijen opgeroepen te hebben, over te gaan tot het getuigenverhoor van Gregorius Neudt, heer en meester F. Le Leu pastoor van Oost-Cappel, de heer Du Pont en Simon Christiaens, en vervolgens zorg ervoor te dragen de ingewonnen informatie in behoorlijk gesloten omslag aan ons of aan de secretaris van ons hof te laten geworden".

Bij rechtsgeldig exploit van 8 juni 1716, wordt pastoor Cool ervan op de hoogte gebracht dat, uit kracht van de te leper genomen beslissing, de heer pastoor van Proven in gezelschap van zijn adjunct, over zal gaan tot het verhoor van de vier getuigen, op de daarop volgende maandag 15 juni, "ten huysse ende woonste van de EE. paters karmelieten tot Rousbrugge". Hij wordt ertoe opgeroepen daarbij aanwezig te zijn. het kloosterke van de discalsen blijkt dus wel een onverdacht en neutraal territorium te zijn.

Denk nu maar niet dat die zitting zal plaatsvinden. De heer pastoor schiet in vuur en vlam, wil de pastoor van Proven wraken en hem, evengoed als de getuigen, al bij voorbaat ongeloofwaardig maken. Hij wapent zich met een heel arsenaal pijlen om dat door De Wee opgezet spel af te schieten. Hij schrijft dus meteen naar de officiaal, onder de vorm van een "libellus supplex", d.i. een "smeekschrift". (We vatten samen of vertalen letterlijk uit de Latijnse tekst).

Vooreerst, die vergunning om getuigen door de Provense pastoor te laten horen, heeft beklagde De Wee op listige wijze

weten te bekomen. Hij, eiser Cool, werd daarvan vooraf niet op de hoogte gebracht. Was dat wel gebeurd, dan had hij de kans gehad om mede te delen dat hij zelf besloten had om diezelfde heer pastoor als getuige te laten oproepen. Meteen zou gebleken zijn, dat aan diezelfde persoon geen afvaardiging tot getuigenverhoor verleend kon worden, vermits men niet tegelijk rechter en getuigen kan zijn in dezelfde zaak.

(Pastoor Cool schijnt hierbij wel uit het oog te verliezen dat De Wee, bij monde van zijn procurator, niet *die* bepaalde pastoor, maar een pastoor "uit het omliggende" had gevraagd.)

Vervolgens, zo gaat het betoog verder, zit er wel een procedurefout in het feit dat de beklagde op een al te voorbarige wijze vroeg om een gevolmachtigde. Hij wist immers nog niet eens of het de heer officiaal misschien niet mogelijk was om zelf te komen voor dit verhoor. Was hem dat wél mogelijk, en was hij ook ertoe bereid, dan was er geen delegatie nodig geweest.

Ten derde. De getuigschriften die voorgelegd werden op de zitting van 26 mei, werden niet ter inzage gegeven aan de eiser. Men kan er derhalve geen waarde aan hechten. Had hij wel kennis ervan gekregen, dan had eiser ongetwijfeld aan de heer Officiaal veel onwaarheden erin kunnen signaleren. Onder meer deze : Gregorius Neudt had best met zijn gespan de reis kunnen ondernemen. De heer Du Pont, de eerwaarde heer pastoor van Oost-Cappel en Simon Christiaens waren heel goed in staat om de verplaatsing aan te kunnen.

Wat evenwel de eiser het meest dwars zit is, dat aan de heer pastoor van Proven (hij wordt nooit bij name genoemd) de macht werd toegekend om zich een adjunct te kiezen naar zijn believen. Zonder de minste twijfel zal hij immers iemand kiezen uit het dorp Roesbrugge. Welnu (luister nu goed naar wat de pastoor zelf letterlijk zegt) : "al de inwoners van het dorp, op zeer weinig uitzonderingen na, volgen hun eigen gemakzucht in, en zijn hun pastoor en de parochiekerk vijandig gezind."

De heer Cool eindigt zijn smeekschrift met een diplomatische suggestie waarna zijn uitiem verzoek : "Indien Uwe hoogheid zelf niet kan komen om de partijen te horen, dan zou stellig de heer De Vos, schrijver (van het Officiaalaat), wiens rechtvaardigheid, evenals die van Uw Hoogwaardigheid, door iedereen gekend en geprezen wordt, niet weigeren te komen. Om reden van dit alles neemt dus de smekeling zijn toevlucht tot Uwe Hoogwaardigheid ... verzoekend dat de vergunning aan de pastoor van Proven toegekend om zich een adjunct te kiezen naar zijn goedgevallen, herroepen zou worden."

Samenvattend overzicht

Zoals zovele rechtsgedingen, wordt ook het proces Cool - De Wee - St.-Sebastiaansgilde op den duur een labyrint. We treffen echter tussen de paperassen van de heer Cool nog twee kladschriftjes aan, waarin goede samenvattingen voorkomen van de bijzonderste punten waarom het gaat. We willen ze onze weetgierige lezers niet onthouden. Het eerste is blijkbaar een blaadje waarop Cool voor zichzelf de zaken op een rijtje zet, en waarbij hij vooral de schuttersgilde op het oog heeft. Hij schreef het dan ook in de moedertaal. Het tweede is een in het Latijn gestelde samenvatting van wat hij ter overweging zal geven op het dioceesaan tribunaal en betreft meer de zaak Cool - De Wee.

Eerste tekst :

"Dat sij sullen bekennen dat den pastor soo wel pastor is van Rousbrugge als Haeringhe ende omme de sacramenten te administreren soo in de capelle als elders ;
- dat de gilde van Sinte Sebastiaen geen missen nochte ander diensten en sal doen doen in de capelle noch daer gaen met trommel, vendel, schuifvelaer ende piekeman omme misse te hooren ofte te offeren ten waer door den pastor ;
- datter op die maniere door niemant geen misse ofte diensten in de capelle en sal wezen gedaen ;
- dat in cas lof moet wesen gedaen buyten de ure ofte alsoock wideninghe van gaj ende pijlen ofte den Te Deum moet wezen ghesongen naer het afschieten van den gaj, dat de selve sullen moeten wezen gedaen door den pastor ofte ten vollen verboden ;
- dat den heere De Wee geen solemneele missen in de capelle en sal moghen doen nochte op sijne pyne laeten doen door andere dan door het consent van den pastor ;
- dat de offeranden in de capelle den pastor toecommen.

Tweede tekst (Vertaald uit het Latijn) :

Uwe Hoogwaardigheid gelieve in overweging te nemen,
1° - ons pastoorsrecht in de kapel,
2° - dat de heer De Wee niet eigenlijk "kapelaan" van de kapel is. Het is eerder de heer Crousel.
3° - dat noch de kapelaan van de kapel, noch de abt die patronus is iets "plechtigs" mag doen in de kapel, dus ook niet de heer De Wee of een andere priester,
4° - dat de heer De Wee helemaal niet kan bewijzen enig recht te hebben om te solemniseren in de kapel,
5° - dat de heer de Wee niet kan bewijzen recht te hebben op de offergaven van de

kapel, doch dat die aan mij pastoor toekomen,

6° - dat de schuttersgilde steeds naar de moederkerk te Haringe kwam om de plechtige mis bij te wonen en plechtig hun gaven te offeren,

7° - dat het de kapelaan niet geoorloofd is plechtig te celebreren voor de gilde, tenzij met goedvinden van de pastoor. Hij mag het niet in de kapel, dus evenmin in de kerk. Ik kan dat bewijzen uit de handelswijze van mijn voorganger en ook uit mijn eigen manier van doen. Meermalen immers heb ik zelf, in tegenwoordigheid van de kapelaan en met zijn assistentie, plechtig gecelebreerd voor de gilde.

8° - Dat alle kerkelijke diensten die gedaan moeten worden ten gunste van de gilde aan de pastoor toekomen.

9° - Dat, als iemand anders het ooit deed, hij het deed ten onrechte, zonder bevoegdheid, in kwade trouw en zonder fundament.

10° - dat de gilde door die samenkomsten in de kapel onze kerk minachtend bejagent, want al het volk stroomt naar die plechtigheden en aldus wordt onze kerk, die juist door die solemniteiten tot bloei zou moeten komen, ten onder gebracht, wat dan ook gebeurt tot groot nadeel van kerk en pastoraat.

11° - dat de tienden die ons toekomen ons niet werden toegekend ter compensatie van de offergelden in de kapel.

Men kan de indruk krijgen, dat bij het rechtsgeding Cool - De Wee nogal lang werd stilgestaan. Feit is dat we maar een korte inhoud geven van wat we vinden in de nagelaten paperassen.

Daarbij dient overigens nog vermeld, dat het proces ook nog werd gevoerd voor een rechtsinstantie te Ingelmunster, voor zover het ook de Toparch of Baron van Ingelmunster betrof, die eigenaar en materieel beheerder was van de kapel. (Ter plaatse werd hij daarbij vertegenwoordigd door een baljuw). En omdat alle goede dingen bestaan uit drie, werd er ook nog geprocedeerd te Clarques (bij Terwaan), om na te gaan in hoever de rechten en plichten van de Abt van de abdij van St.-Augustinus ook in 't geding waren. De diocesane rechtbank van Ieper had, spijs het verzet van de heer Cool, aan kapelaan De Wee toegestaan ook op die beide plaatsen te procederen voor alles wat buiten het territorium of buiten de rechtsbevoegdheid van het eigen bisdom viel. Hij mocht er ook getuigen laten horen en alles aanbrengen wat hij tot zijn verdediging nodig achtte. Verslagen van de zittingen buiten het Iepers bisdom, zijn niet te vinden. Ze schijnen ook meer van civielrechtelijke aard geweest te zijn.

Een prangende vraag blijft ons natuurlijk kwelen ... : Hoe is finaal het proces afgelopen en hoe luidde de uitspraak ? Merkwaardig genoeg is er nooit een finale uitspraak geweest.

Wel moeten we 46 jaar wachten alvorens we dit vernemen. Het is pastoor Delfly (over wie verder), die ons in 1759 weet te vertellen

dat de betwisting tussen de heren Cool en De Wee niet zijn opgelost maar "in slaap gewiegd" door de provisionele beslissing van de heren vicarissen generaal van 22 augustus 1716 (waarover op het einde van onze vorige bijdrage). Om immers de ergerlijke schandalen te Roesbrugge te doen ophouden hebben : "d'Heeren geordoneert bij provisie ende sonder prejudictie van elck recht dat alle de diensten, soo syngende messen in de weke, predication, catechismus ende lofven soudén gedaen woorden gelyck de jaeren voor het proces". Zonder dat dus uitspraak gedaan wordt ten gronde en in afwachting daarvan, moet alles blijven zoals het gebeurde in de jaren voor het proces. In een schrijven van 3 september 1716 laat men vanuit het bisdom aan de heer Cool weten, dat én de abt van de St.-Augustinusabdij én de heer baron van Ingelmunster volledig met die beslissing akkoord gaan. Daarop durven noch de pastoor, noch de kapelaan verder aandringen ... en zo slaapt de affaire in ... om een kleine halve eeuw later opnieuw te ontwaken !

Al bij al heeft de heer De Wee toch een zekere overwinning behaald. De enkele gezongen missen die hij voor het proces deed (al was het misschien maar een paar jaar) mag hij voortdoen, het feit echter dat het geding omgaande de "rechten in de kapel" niet tot een uitspraak ten gronde werd gevoerd zal zich later wreken.

Andere moeilijkheden

We zagen vroeger, dat pastoor de Wintre helemaal niet opgezet was met de komst van de karmelieten op zijn parochieterritorium. Ook de heer Cool droeg hen geen goed hart toe. De onenigheden die hij hier zocht en vond, hielden verband met het biechtthoren. Hij hield het ervoor, dat de de geëigende plek tot biecht spreken en biecht horen (buiten stervensgevaar) de parochiekerk was. Daàr alleen bevonden zich immers biechtstoelen. Op dit punt was de heer De Wee gemakkelijk in toom te houden. De pastoor heeft immers nooit de nodige stappen gedaan om biechtjurisdictie voor hem te bekomen ..., hij kon dus niet geldig biechtthoren (tenzij in stervensgevaar). De paters hadden echter hun biechtvergunning onafhankelijk van de pastoor. Wel stond in de vergunningsbrief, dat ze van hun macht enkel gebruik mochten maken "sine praejudicio pastorum", d.i. "zonder benadeling van de pastoors" ..., of "zonder het recht van de pastoors te schenden", of "zonder bezwaren van de pastoors".

De paters hoorden echter biecht in de sacristie van de kapel, of bij hen thuis. Pastoor Cool kwam hevig daartegen op, én omdat daar geen biechtstoelen waren, én omdat hij zich gekrenkt voelde in zijn pastorale rechten. Enkel in de parochiekerk waren biechtstoelen, dus biechten moest men in de parochiekerk, bij hem dus of bij de onderpastoor aldaar.

Hoe liep die betwisting af ? Ook hier was er geen afloop. Beide partijen hielden het been stijf. De pastoor bleef bij zijn verzet, en de paters bleven doorgaan met biechtthoren.

De "directores sacelli", zij dus die instonden voor het materieel beheer van de kapel, deden een poging tot oplossing. Ze bestelden het nodige materiaal tot oprichting van een biechtstoel in de kapel. Wegens het verzet van de pastoor is die er nooit gekomen, en het hout dat ervoor bestemd en besteld was is blijven weggroten aan de oever van de IJzer ... !

Zalig afsterven van de heer Cool

Het had plaats op 13 mei (en niet op 3 mei zoals we vaak lezen) 1743. Kapelaan De Wee (aan wie de parochie toch een bescheiden jaargeld had moeten toestaan, waarschijnlijk op last van het bisdom) heeft hem een paar jaar overleefd.

Pastoor Antonius Cool ligt begraven in de parochiekerk van Haringe in de linkerzijbeuk. Zijn grafsteen is de enige in heel de kerk die een tekst draagt integraal in het Latijn, de taal die hij zo zwierig hanteerde. In die, voor zijn parochianen onverstaanbare (en heden ook zo goed als onleesbare) taal wordt hulde gebracht aan zijn vroomheid, ijver en toewijding. In de loop van zijn 32-jarig pastoraal apostolaat, zal de man daarvoor ook wel blij gegeven hebben. En daarbij, over de overledenen niets dan goed.

(Vervolg.)

J.L.Hosten o.p.

FEESTMAALTIJD IN BASIS-SCHOOL TE ROESBRUGGE

De Inrichtende Macht, directie en leerkrachten van de Vrije Basisschool Roesbrugge nodigen u graag uit op de jaarlijkse feestmaaltijd op zaterdag 27 juni om 19 uur en op zondag 28 juni om 11.30 uur en om 13 uur in de schoollokalen.

Wij laten u de keuze :

- gevarieerde koude visschotel & drankje : 420 fr.
- gevarieerde koude vleeschotel & drankje : 380 fr.
- kip aan het spit met groenten & drankje : 250 fr.
- kinderhamburger met groenten & drankje : 250 fr.

Graag vooraf inschrijven (057/300 626 of 057/301 279) op school of bij de leerkrachten (uiterlijk tegen 24 juni '98 graag).

Met de opbrengst van dit feestweekend kopen we een nieuwe reeks taalboeken voor het 4de leerjaar, nieuw bouw materiaal voor alle kleuterklassen en betalen we voor een deeltje de nieuwe rekenboeken voor elke klas.

Uw komst is voor onze school een flinke steun in de rug !

Hopelijk mogen wij u verwelkomen, samen met familieleden, grootouders en vrienden.

Info bij Geert Six, Prof. O. Rubbrechtstraat 58, 8972 Roesbrugge.

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

Onze toonzaal zit
vol ideeën en we geven U
graag advies bij de realisatie
van uw sanitair,
volledig vrijblijvend,
ook op zaterdag

Een uitvoerige dokumentatie ligt voor u klaar

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service !

ZEBRA

&

Coiffure MARK

BEVEREN-IJZER - 057/300 279

blijven bereikbaar

HOBBYZAAK

BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

*Verkoop van voeders voor honden,
katten en alle neerhofdieren.*

Verkoop van alle populaire rassen
met deskundig advies,
ingeënt, ontwormd en met garantie :
Mini-mini Yorkshire, Mopshondjes, Franse
Bulldog, Cavalier King Charles, Schih-Tzu,
Malteser, Cesar (Westie), Teckeltjes,
prachtige Berner Sennen hond, Rotweiler
alsook gekruiste honden.

Sapristie : hondenparfum

Gans het jaar door op
alles voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart

WAAR KOMT HET VANDAAN?

DE DRAAK MET IETS STEKEN *De spot met iets drijven*

In de zesde eeuw zou prins-bischof Georgius van Capadocië (in Klein Azië) het leven gered hebben van een maagd die door een draak werd bedreigd. In de Middeleeuwen werd hij beschouwd als de ridder die het heidendom of het kwaad bestreed. St. Georgius of St.-Joris werd dan ook in processies en stoeten voorgesteld als een ridder die met zijn lans stak naar een draak in linnen en opgevuld met stro. Dat draaksteken was dus maar gekheid, want er was geen draak en die werd helemaal niet gestoken.

GARAGE - CARROSSERIE **F. DECLERCK** Roesbruggestraat 72 8691 BEVEREN Tel. 057/30 04 16

verdelers HYUNDAI

- Toyota Carina E TD '97
- Toyota Carina E D Axis '95
- Peugeot 306 D 3-deurs '97
- VW Polo benz. '94
- Peugeot 205 TD '95
- Peugeot 205 D 5-deurs '94

okkasieauto's met waarborg

Voor het herstellen van uw schoenen, boekentassen, reistasen, alle ritssluitingen nu ook stikken van jeansbroeken, enz, ... wendt men zich met volle vertrouwen naar

SCHOENMAKERIJ "NOEL"

DEVOOGHT - VANDROMME

Provenplein 62 - PROVEN

*Vakkundig en sterk werk
Voordelige prijzen
Snelle bediening
39 jaar ervaring*

*Parfumerie - Pedicure - Manicure
Maquillage - Esthetiek - 2 Zonnetunnels*

- **NIEUW : UV CONTROL**
Beschermdende dagcrème die ook dienst doet als zonnecrème
- **PROMOTIE**
op een reiniging van de huid
NORMALE PRIJS : 145 fr.
NU : 645 fr.
Kom en profiteer nu !!!

Prof. O. Rubbrechtstraat 44
Op afspraak : 057/30 14 12
Iedere woensdag ook nog verzorgingen na 19 u. (op afspraak)
Gesloten zondagnamiddag en dinsdag
Open van 9 tot 12 u. en van 13.30 tot 19 u.

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN
BERNARD WYFFELS
MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE 057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER
Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9
8640 Vleteren (Oost)
Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

**HAANTJES aan 4 weken • MECHELSE KOEKOEK
TUINPLANTJES**

TOP Kristof

Prof.O.Rubbrechtstr. 113, Roesbrugge - 057/30 18 80
Openingsuren : zaterdag : 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.
dinsdag tot vrijdag : 10 - 12 u. en van 16 - 19 u.
zondag en maandag gesloten

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND JUNI

Kaartingen

- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 23 juni puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 27 juni maandelijkse kaarting voor de leden

MAAND JULI

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen woensdag 8 juli puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 11 juli
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 28 juli puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 25 juli maandelijkse kaarting voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 11 en zondag 12 juli smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 12 juli : smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Overlijdens :

- Pater Decadt André, overleden op 1 juni 1998, 69 jaar, woonachtig te Haringe.

KBG ROESBRUGGE-HARINGE

Op woensdagnamiddag 15 juli 1998 een mooie halve dagreis naar de omgeving van Tielt en de Molenlandroute.

Vertrek om 11.50 u. aan de Molenwal, om 12.00 u. aan de Markt te Roesbrugge, om 12.15 u. aan het klooster te Haringe, Haandekot, Hoeve Camerlynck, Anseeuw, ...

In Tielt worden we verwelkomd door de gids. Rondrit langsheen de mooie Molenlandroute met koffiestop (koffie met pannenkoeken) in de Naelde te Kanegem, het bloemendorp. Vervolg van de rondrit en halte voor een drankstop in het Domein Lippensgoed-Bulskamp-veld te Beernem. Einde omstreeks 18.30 u. te Tielt.

Avondstop in het Vijverhof te Wevelgem voor koude schotel en frietjes.

Prijs : 750 fr. per persoon. Inbegrepen : bus, dienstgeld chauffeur, gidsbegeleiding, koffiestop met pannenkoeken, koude schotel met frietjes. Niet inbegrepen : vrije drankstop in Beernem en drank bij de koude schotel.

Ook niet-leden zijn van harte welkom. Inschrijven bij de bestuursleden, zo mogelijk voor 1 juli.

DAGUITSTAP NAAR ZEELAND

NCMV-IJzerbode biedt U op zondag 9 augustus 1998 een aangename dagreis aan naar Zeeland met als gids Mevr. Christiane Versavel uit Wijtschate.

Vertrek vanuit de opstapplaatsen Abele, Watou, Proven en Roesbrugge om 6.40 u.

Bezoek aan Middelburg, Vere, Walcheren, Maritiem Attractie Centrum Vlissingen.

De prijs bedraagt 1.700 fr. per persoon (150 fr. korting voor de leden en gepensioneerden). In die prijs is alles inbegrepen : busreis, chauffeur en gids, boot, toegangsgelden, koffiestop, middag-picknick, avondmaal en dranken.

Inschrijven voor deze mooie eendagstrip kan bij de bestuursleden van NCMV-IJzerbode. Stel uw inschrijving niet uit, want er zijn slechts 57 plaatsen beschikbaar.

GARAGE CAPPOEN Denis & Dirk

Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

*Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten*

**VW Sharan 19 TDI '98
VW Passat TDI mei '97
VW Golf TDI cabrio mei '97
Renault 19 TDI '91
Opel Corsa 1200 benz. '91**

SCHOONHEIDSINSTITUUT

Valerie
VIANE

SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

NIEUW assortiment verzorgingsproducten
in de lagere prijsklasse.
Het proberen waard !

NIEUW gamma zonneproducten
en "bruin zonder zon"

Maak tijdig uw afspraak !

Esthetiek - Parfumerie - Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners

Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Het vaderland is weer gered. De Generale Bank, de grootste bank van het land, is gefuseerd met Fortis, en blijft ingekaderd in een Belgische instelling. Van een samengaan met de Nederlandse ABN-Amro bank wilde de Belgische francophone financiële elite niet weten. De koning weigerde zelfs de ABN-Amro topman Jan Kalff in audiëntie te ontvangen.

Nochtans waren de experts het erover eens dat het Nederlandse project beter was voor de toekomst van de Generale, ook beter voor het personeel van de bank en voor het land. Het was namelijk een project dat de Generale Bank integreerde in een grote Europese bank en haar een steviger positie zou geven in de nieuwe Europese Muntunie. Daardoor zouden financiële grenzen verschoven worden en de concurrentiekracht zou in hoge mate toenemen. De directie van de Generale had het ook zo begrepen, maar de Raad van Beheer en andere slippendragers van de Belgische "haute finance", en een partijdige Commissie voor het Bank- en Financiewezen wilden het niet. Bovendien, zo bleek, waren die Nederlanders de Franse taal niet machtig, en daarmee was het hek helemaal van de dam. Eyskens heeft die lieve Belgen goed getypeerd : "Ze willen Europeanen worden en ze kunnen nog geen Beneluxers zijn !" Als tenslotte de gigantische hoge prijs die voor de bank betaald moest worden, ergens moet worden uitgespaard, zullen er vele kleine kantoren gesloten worden.

Nog een ander leuk voorvalletje : in het Vlaamse Parlement werd het decreet Suykerbuik gestemd, waarbij een paar tientallen, in eer herstelde, slachtoffers van de hysterische repressie van meer dan 50 jaar geleden, een kleine schadeloosstelling zouden toegekend krijgen : ongeveer 20.000 fr. Hoewel we het enige land ter wereld zijn waar nog geen amnestie voor de Tweede Wereldoorlog is verleend, verzetten de Walen zich tegen een dergelijke vergoeding. Vlaanderen zou daartoe niet bevoegd zijn. Maar Vlaanderen is wel bevoegd om elk jaar vele miljarden naar Wallonië te draineren. Happart is gedegouteerd en vraagt de Waalse partijen alles in het werk te stellen om Voeren uit het "administratieve gewest Vlaanderen" te laten stappen.

Om aan het krakeel een einde te maken heeft eerste-minister Dehaene beslist het geval voor te leggen aan het Arbitragehof, om te weten of de Vlaamse regering ja dan niet bevoegd is voor een dergelijke maatregel.

"Handig gespeeld", zegt Gusta, "daarmee is de zaak van de eerste keer van de baan, want nog voor het arrest van het Arbitragehof zal vallen, zullen alle rechthebbenden overleden zijn".

Loodgieterswerk,
Pol

ONZE HOSPITALISATIEVERZEKERING : UW ZEKERHEID !

- Toetreden kan tot uw 65ste.
- Bestaande aandoeningen worden niet uitgesloten.
- Recht op een éénpersoonkamer naar keuze.
- Erelonen worden vergoed (tot 200 % RIZIV)

Vrijstelling ? Uitsluitingen ? Wachtijden ?

Raadpleeg Uw kantoorhouder :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

CDV-nr. 26975

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Was op 'n woensdag en Juultje Lanoote moeste zyn vrouwmens Germaine, naar de markt in Veurne voeren met de chieken, nieuwen auto. Ze hadden veertig jaar è boert op 'n groote hofstee teegen 't Fransche en waaren nu naar Lo gaan rentieren. Je moet weten dat 't Germaine was die dien nieuwen auto è kocht had, want Juultje had daar niet veele te zeggen; 't was Germaine die commandeerde, arrangeerde en dikkers op Juultje reclameerde... Maar Juultje verdroeg dat ol styf gelaaten, omdat 'n wiste dat 'n beetje de gevolgen moeste draagen voor entwot dat meer of veertig jaar vroeger gebeurd was ...

't Was binst de laasten oorloge. Juultje was toen twintig, ging te boere gaan werken en blauwde onder-tusschen. Maar 't kwam dat Juultje moeste doen gelijk veele anderen en hem, entwaar te lande, gaan weg-duiken voor den Duits. Olzoo kwam het dat Juultje belandde op d'hofstee van Gusten Verhammes, teegen Hondshoote. De boer was blijde van zoo è jonge hulpe te krygen, want buiten zyn vrouwe en zyn dochter Germaine, van achttien jaar, hadden ze niemand. Juultje vond dat daar goed, en achter 'n moment was is daar gelijk 't kind van den huuze ...

" 't Is maar jammer!" zei Juultje ... "da'je de zondag nievers kunt gaan om je t'amuseeren!" Maar algauw vond 'n è beetje 'distractie' ter plekke ... Olzoo kwam het dat Juultje en Germaine, op 'n zwoelen, zomer-schen zondagachternoene, tevullen beezig waaren met te genieten van d'opperste genoegens van de liefde, ols d'Engelsche vliegers olmetnekeer boven 't hof vloogen... Juultjes eerste gedacht was : ols ze nu moesten bommen smyten, waare'k nu beter in de kelder of op den hooizolder... Maar dat één momentje van verstrooitheid, kreeg nadien onverwachte gevolgen... Nu, om kort te vertellen, olles draaide nog ten besten uit ... Den oorlooge was è daan. Juultje gerochte zoogezeid, de boer, maar 't was Germaine die olles dirigeerde ... De hofstee draaide goed ... De veertig jaaren passeerden ... de zeune had ollange 'n schoone posite in 't buitenland en nu dat ze rentieren, liet Germaine heur naar Veurne voeren met de nieuwe voituure ... Juultje ontzag dat, omdat 'n wiste dat 'n nu niet veele ging meugen mispekkelen met die nieuwe voituure, ofdat er ging opzitten ...!

"Je moet die deure zoo hard niet toeslaan!" begost ze ol by het instappen. Juultje knikte ... 'n Moment laater : "Let op in dien korten draai! ... en zie je dien vent met z'n veloo!" Juultje kwam nerveus ... "Je rijdt te naar van de bordeuren!" riep ze olmetnekeer.

"Maar 'k rijden ik niet te naar van de bordeuren!" riep Juultje "Of moe'k olzoo, over de witte schreeve rijden misschien ?!". Maar zoodat 'n dat manuever deed, zag 'n telaate dat de combi van de gendarmen achter hem was ... Ze staaken vooren en Juultje moeste stoppen... "Meneere, 'k ga je moeten opschrijven!" zei de gendarme, binst dat 'n z'n boek uithaalde ... "je reed daar zigzag over de witte lijn!" Juultje knikte, maar Germaine begoste... "Zie je dat nu, met ol je domme trekken!" schreeuwde ze ... "je peinst oltyd da'je de slimsten zyt!" en ze verweet Juultje voor ol dat schoone en leelyk was. De gendarme bleef 'n moment staan horkten ... "Is dat joen vrouwe?" vroeg 'n toen. "Jaa't!" knikte Juultje.

"Rijd maar zeere voort!" zei de gendarme, ol zyn boek wegsteeken... "je zyt ol voor je leeven è straf olzoo!"

KWAAK

Amana

Nr. 1 in Amerikaans keukencomfort

MADE IN U.S.A.

geventileerde koude in koelkast - uniforme temperatuur en vochtigheidsgraad

delicatessenlade met afzonderlijk regelbare temperatuur

extra gekoelde bar met afzonderlijk regelbare temperatuur

diepvriezer No-frost **** geen rijmvorming

2 laden voor groenten en fruit met regelbare vochtigheidsgraad

vanaf
52.990 fr.

60 CM DIEP
5 LUXE-INTERIEUR MET TEMPERATUURZONES

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE - Tel. 057/30 05 94
SERVICE & KWALITEIT

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 7-8 juli-augustus 1998
Afgiftekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabonnement : 280 fr.

Internationale belangstelling voor het museum GEORGE GRARD te Gijverinkhove

In een uniek bucolisch landschap, omringd door de al even rustige als bekoorlijke dorpen Leisele, Izenberge, Sint-Rijkers, Hoogstade en Beveren, ligt Gijverinkhove. Een onooglijk agrarisch nest met een paar honderd zielen, waar de brouwerij Vandenbroucke er nog het langst stand hield. Met de Norda Pils, de Hella Export, de Stout en de Super Ale verdween echter ook het leven uit het dorp.

Toen eeuwen geleden de legendarische ridders Rudolf, Hendrik en Baldewijn hun kasteel verlieten om ieder *zijn eigen weegs te gaan*, werd het reeuwlaken over *Ghyvendynchove* (1120) getrokken.

Meer dan een halve eeuw later verschenen de drie ridders als stokoude mannen bij de ruïnes van hun kasteel. Zij lieten drie kapellen bouwen, waarvan er twee de tand des tijds overleefd hebben, de *Kattekapel* en de kapel van de *Drie Boompjes*.

Waar eertijds hun wegen scheidden (*weegschede*) herinnert een estaminet *De Drie Ridders Weegscheede* aan hun exodus.

Een kapel van jongere datum, toegewijd aan O.L.Vrouw van Fatima, bevindt zich op het kruispunt van de Ekestraat en de Elzendammestraat en is een legaat van Achilles Vandenbroucke, wiens nazaten tot voor enkele jaren boerden in de Ekestraat nr. 1. Na een leegstand van een goed jaar kocht de Stichting Grard de boerderij, renoveerde de site en installeerde daar een van de mooiste en meest inventieve musea van onze contreien.

De Stichting George Grard die voor de Westhoek een geschenk en van onschatbare waarde is, krijgt enthousiaste bewonderaars van binnen- en buitenland over de vloer.

Een unieke gelegenheid om tijdens de zomervakantie het museum te bezoeken. De Stichting George Grard, Ekestraat 1 te Gijverinkhove, heet u hartelijk welkom.

Hommage George Grard

Een van de grootste beeldhouwers van de twintigste eeuw is zonder twijfel de op 26 november 1901 te Doornik geboren kunstenaar, George Grard. Sedert 1931 woonde hij in een piepklein vissershuisje in de Veurnestraat te Sint-Idesbald-Koksijde waar hij niet alleen door zijn burens, oud-IJslanvaarders en andere ruige visserspopulatie op de handen werd gedragen, maar die eveneens gerenommeerde kunstenaars over de vloer kreeg. Paul Delvaux, Taf Wallet, Pierre Caille, Walter Vanbeselaere, Edgard Tijtgat, Robert Giron, Valerius de Saedeleer, Oscar Jespers, Paul en Luc Haesaerts, Constant Permeke, Karel Jonckheere en vele anderen waren vrienden aan huis. Huis dat zij zelf "In de Zoete Inval" noemden.

Tien jaar na zijn overlijden te Sint-

Idesbald, op 26 september 1984, werd in 1994 door Francine Grard-Van Mieghem en neef Franz Trenchant, de Stichting-Fondation Georges Grard opgericht met het doel het omvangrijke oeuvre van de beeldhouwer te conserveren en dit op een zo ideale manier aan het publiek te laten zien.

Deze opdracht, - eigenlijk de laatste wilsbesluiten van de kunstenaar -, kon niet hard gemaakt worden in het kleine vissershuisje te Sint-Idesbald. Er werd een ideale plaats gezocht wat een veilig onderkomen zou worden voor de grote nalatenschap gipsen en bronzen beelden, de vele tekeningen en het omvangrijk archief, waarin zeer belangrijke correspondentie met tal van kunstenaars.

Ook al had Grard niet de minste binding of enige connectie met de hoeve in de Ekestraat nr. 1 te Gijverinkhove, de Stichting kocht de hoeve Vandenbroucke en liet deze

rationeel en verantwoord renoveren.

Tal van herdenkingstentoonstellingen George Grard en het verschijnen van de prestigieuze monografie over de kunstenaar (1) sensibiliseerden Francine Van Mieghem en Franz Trenchant en de leden van de Raad van Beheer van de Stichting om alles op alles te zetten, zodat de opening van het museum op 30 juni 1996 kon verwezenlijkt worden.

De ganse site, gelegen langs de Ekestraat, en vooraan deels omwald, is een lust voor het oog. De ruime binnenkoer is geplaveid met kasseien die in brede strepen van het grote smeedijzeren toegangshek opwaarts naar de centrale woonst lopen. In een groen decor, midden een goed onderhouden en steeds kort geschoren gazon, de beeldentuin zeg maar, staan talrijke beelden van George Grard opgesteld. Daarrond lig-

De ruime binnenkoer met beeldentuin

gen de diverse ateliers, de eigen bronsgieterij, de voormalige schuur van de hoeve die mettertijd een podium wil bieden aan jonge kunstenaars. Verder treft men er een gezellige cafetaria met ruim terras, waar ook kleine gerechten en snacks geserveerd worden, de sanitaire cel en de museumshop.

De museumzalen bevinden zich rond het binnenplein en in de diverse vitrinekasten aldaar wordt in chronologische volgorde de evolutie geschetst van meer dan een halve eeuw actief kunstenaarschap.

Grard was zijn leven lang een zeer harde werker. Hij was een gedreven kunstenaar met grote zelfdiscipline, die steeds en voortdurend met zijn kunst bezig was. Een perfectionist ook die weken en maanden aan eenzelfde beeld modelleerde en correcties aanbracht en zo het summum van schoonheid en oprechtheid in zijn creaties legde.

De ruime zalen laten ook toe, de beelden als *De Zee* (Oostende, 370x100x160), *De Waternimf* (Doornik, 300x86x50), *De grote Afrikaanse* (Antwerpen, 180x50x40), *De Kwartel* (Kortrijk, 150x314x196), *Vrouw die naar de zon kijkt* (Veurne, 348x90x70) en vele andere in hun ware grootte te bewonderen. De "Blauwe Zaal" leent zich uitstekend om de witte gipsen beelden tegen het mediterrane blauw te contrasteren.

Grard is altijd de kunstenaar geweest die op zoek is gegaan naar *het licht*. Het licht aan de zee heeft hem meer dan vijftig jaar geïnspireerd in zijn omvangrijk oeuvre.

Wij kunnen ons, als geprivilegieerde kustbewoners, moeilijk voorstellen wat het licht-van-bij-ons betekent voor zij die er ver van af wonen. Jaak Dreesen, hoofdredacteur van *De Bond*, weekblad van de leden van de Bond voor Grote en Jonge Gezinnen (BGJG) schreef op 22 mei 1998 : "*De Westhoek ? Wie mij wil overhalen om daarheen te reizen heeft het gemakkelijk. Dat heeft met de luchten en het licht aldaar te maken.*" (2)

Ook voor Grard was *het licht* een enorme factor. Hij versleepte zijn beelden in wording van de ene kant van zijn atelier naar de andere om steeds een ideale lichtinval te hebben. Grard hield van de zon en het licht.

In zijn *Credo* verzuip de kunstenaar a.h.w. in de bron van elk leven, de zon...

"In onze tijd behoort het tot de geplogenheden het leven te negeren en het bekijken van de *zon*, de dieren en de planten als een soort zonde te beschouwen. Welnu, deze zonde is er nu juist een die me ligt !"

George Grard schreef op 23 februari 1962 in zijn vissershuisje te Sint-Idesbald zijn *Credo* t.g.v. een tentoonstelling in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel. Uit dit *Credo* wilden wij u voorgaande zin niet onthouden. Prof. dr. Ulrich Libbrecht verduidelijkt wat Grard bedoelt : "In het Oosten is de natuur een sacraal gegeven. Bij ons is de natuur drager van al wat slecht is". (3) Waarschijnlijk was dit de hoofdmoot waarom Grard aan de leer van de Westerse katholieke kerk nooit een boodschap heeft gehad.

Misschien is de zon van de Westhoek en het licht van de zee de reden geweest waarom hij nooit meer naar zijn roots, het Doornikse, terugkeerde. Hij bleef genieten

van het bekoorlijke fascinerende licht van bij ons dat vaak overweldigend, mild of romantisch mooi kan zijn, zoals een zonsopgang op zee getuigt van een ontroerende schoonheid.

Toen het met de gezondheid van de inmiddels bejaarde Grard minder goed ging en het modeleren en versjorren van de beelden te grote inspanningen vergde, maakte hij schetsen en tekeningen naar levend model in een harmonieuze sensualiteit. Ook in deze discipline bleef hij de kunstenaar van het vrouwelijk naakt. Het archief van de Stichting beschikt over honderden pen- en penseeltekeningen in Oost-Indische inkt die getuigen van zijn grote liefde voor het model in dit nieuw medium, een variatie op zijn groot thema, de schoonheid van het vrouwelijk naakt.

Grard maakte van die tekeningen ook nooit portretten. Net als in zijn beelden creëerde hij niet een vrouw, maar *dé* vrouw, "met zware schouders, naakt en lenig en katachtig-soepel (félin). Met tedere glimlach wordt zij tot heldin verheven, maar blijft mysterieus en opgesloten in zichzelf.

Men voelt het leven tintelen in haar serene weelderigheid. Grard biedt een harmonieuze sensualiteit aan, geen schaamteloos ontbloten, op voyeurisme gestoelde nieuwsgierigheid. Zij schenkt een rustige, intense waarneming die een synthetisch temperament verradert." (Marcel van Jole) (1)

George Grard leeft verder in zijn vele beelden en tekeningen die te Gijverinkhove de bezoeker aanspreken. Hij die met de eenvoud van Gezelle, Molière, La Fontaine of Georges Simenon zijn beelden concipieerde, was een natuurmens. Hij bewonderde Michelangelo, Rodin, Claus Sluter, Georges Minne, Oscar Jespers, Zadkine e.a. Hij modelleerde *dé* vrouw met schone welvingen, curven en rondingen, de symbolen van de natuur. In de armen en dijen van zijn creaties vinden wij reminiscenties van Griekse en Romeinse sculpturen, die steeds de Belgische en Franse beeldhouwkunst hebben geïnspireerd.

"De levensblijheid van Grard, zijn geloof in de mens, zijn vertrouwen in de kunst, vormen het geestelijk testament die voorrang aan de geest, de droom en de poëzie verleende en wiens oeuvre voor het nageslacht een mijlpaal op de "Koninklijke Route" van de Belgische sculptuur zal blijven". (Marcel van Jole) (1)

Het museum Grard

Wij mogen de stichters-beheerders, mevrouw Francine Grard-Van Mieghem en de heer Franz Trenchant, oomzegger van G. Grard, terecht dankbaar zijn dat zij de Stichting Grard in 1994 te Gijverinkhove in de Diepe Westhoek een vaste stek gaven.

Ik heb tal van bezoekers uit Vlaanderen, Nederland, Duitsland, de Skandinavische landen e.a. mogen rondleiden in het muse-

Een hoekje van de grote zaal.

um Grard. Bedrijfsleiders en kaderpersoneel uit Europese landen, die seminars meemaakten in bedrijven in Zuid-West-Vlaanderen, streken neer te Gijverinkhove.

Argeloos bekeek de boer van 't midden "zijn" land, de dubbele zwarte taxi's, de glimmende limousines, de vreemde nummerplaten die de Ekestraat opreden. Hij ziet bussen komen met enthousiaste bezoekers, fietsers en gezinnen met de glimmende Japanse wagen die er een dagje op uit trekken.

De bezoekers staan perplex. De rust en de stilte van dit idyllisch oord is haast spreekwoordelijk.

Tot voor een paar miljoen jaar strandden hier op het Plateau van Izenberge de laatste ijsbergen die de IJzervallei een gezicht gaven. Uniek in de Lage Landen, maar dan zijn daar de bezoekers voor om ons hier duidelijk op te wijzen.

"Juist, madame, het is hier schoon..."

In deze paradijselijke omgeving stappen zij de beeldentuin in, midden een oneindigheid aan koren, weiden en vruchten. Voorzichtig en sprakeloos om de rust niet te schaden. Zij schrijden in deze versteende stilte van het ene kunstwerk naar het andere.

Grard mag zich gelukkig achten. De schoonste plaats heeft men hem aangeboden, een erepark dat zijn gelijke niet kent.

Nu maar hopen dat deze site ook de autochtonen zal bekoren. Het is een aanrader.

Het museum is open van 1 juli tot 15 september van 11 u. tot 18 u.

Groepen o.l.v. ervaren gidsen kunnen een afspraak maken op tel. nr. 058/29 82 19. Toegang : 100 fr. p.p. Groepen (vanaf 15 pers.) : 80 fr. Kinderen tot 14 jaar gratis.

Elie E. Balduck

Noten :

1. Marcel van Jole & Marie-Anne Gheeraert, *George Grard*, Monografie/catalogus, 272 blz., gebonden (25x31), talrijke illustraties, uitgev. Stichting Kunstboek, Brugge Stichting George Grard, Gijverinkhove (1995), ISBN 90-74 377-27-0. Prijs : 2.700 fr.
2. Jaak Dreesen, *In de Westhoek is de Grote Oorlog altijd binnen handbereik*, *De Bond*, 22 mei 1998, blz. 8 en 9
3. "Omtrent", periodiek v.h. Davidfonds Leuven, 2e trimester 1998, prof. dr. Ulrich Libbrecht, *Het Christendom Boeddhiseren*, blz. 8.

Roesbrugge, Haringe en Beveren tijdens de Brabantse Omwenteling en de Franse Bezetting 1789-1802 (3)

5.4. De Fransen te Roesbrugge

Op zaterdag 16 juni 1792 rond 11 uur komt een groep Frans paardenvolk te Roesbrugge aan onder het bevel van generaal De Carle. Emigranten spreken van overlopers, maar de bevolking ziet aanstonds dat ze mis zijn. Op de markt stijgt de generaal van zijn paard en vraagt hoofdman Ruysen, een ongeschaafde boer die zijn hoed op zijn hoofd houdt, vijftig man. De hoofdman twijfelt en er dreigt onheil. Griffier Smagge schiet toe maar de militair verstaat hem niet. De spanning stijgt tot advocaat Reyphins de verzekering geeft dat er 50 mannen komen.

Ze werken aan de aanleg van een soldatenkamp in de weiden aan de noordkant van de Krombeeksestraat, dicht bij het dorp. Knotwilgen en openingen in de hagen worden gekapt.

Rond 11.30 u. hoort men de trommel slaan. Er komen 7000 tot 8000 man voetvolk, gedeeltelijk linietroepen en gedeeltelijk nationale wachters. Het verschil tussen beide, in het begin van de oorlog, is dat linietroepen beroepsofficieren hebben en onder de Franse koning gediend hebben. Ze zijn ietsje meer gedisciplineerd dan de nationale wachters. Dit zijn vrijwilligers van de revolutie die per dorp of stad compagnies vormen en hun officieren uit hun rangen kiezen. Ze slepen ook kanonnen en munitie met zich mee. Die nacht slapen ze in tenten, enige officieren uitgezonderd die bij de burgers logeren.

Enige emigranten-priesters staan deze passage op straat te bekijken. De pastoor van Leffrinckoucke wordt met de bajonet bedreigd, een andere moet in een huis vluchten.

5.5. Op zoek naar pastoor Asaert te Haringe

Na de middag gaan zes Franse boeren met een soldaat naar Haringe om er de pastoor te beledigen. Onder het gaan maken ze hun bedoeling kenbaar aan een Roesbruggenaar. Hij verklaart dit aan Asaert die zich verbergt bij een particulier. De boeren vinden de pastoor niet thuis en wenden zich tot de koster. Ze zeggen hem dat ze wat op het orgel willen spelen en verplichten hem mee naar de kerk te gaan. De koster kan de deur niet openen, wat hij of de boeren ook draaien met de sleutel in het slot. De soldaten vloeken erbij, kloppen en stampen op de deur. Tot eindelijk Isabelle De Breyne, uitgevallen vrouw van Bambeke, van binnen de grendel wegschuift en onmiddellijk wegstuift. "Hoe is die teef daarin geraakt?" vragen de Franse boeren. Samen met de koster gaan ze binnen, spelen er een liedje op het orgel en keren naar Roesbrugge terug. De pas-

toor zit ondertussen met angst en vrees. In zijn huis liggen de vermaarde boekjes met zijn preken tegen de Franse Revolutie. Niet wetend dat inmiddels de Franse boeren vertrokken zijn, vraagt hij Reyphins een verzoekschrift op te stellen voor generaal De Carle. Zijn huis moet bewaakt worden door vier fuseliers en een sergeant. Dat wordt hem toegestaan. Deze wacht begeleidt hem van Roesbrugge naar zijn pastorie en hij slaapt 's nachts in zijn huis.

"Dit is het begin van alle benauwdheid die wij te Roesbrugge hebben uitgestaan tijdens deze wrede oorlog," schrijft G. Vandermeulen.

Jonker Delattre de Cappelbrugge, landhouder, is 's avonds met een schepen van Veurne gekomen om de rust te handhaven.

's Anderendaags, op zondag 17 mei, is de ganse troep vertrokken naar Ieper, zonder iemand te hinderen. De landhouder en de schepen schatten de schade aan de weiden.

De boeren van Haringe, Beveren, Stavele en Proven leveren ongeveer 100 wagens om de bagage van deze troep te vervoeren. Schepen Moeyaert van de kasselrij Veurne komt ter plaatse om alles te regelen. De Fransen betalen alle kosten voor het gebruik van deze wagens. Zij schijnen aldus te willen naleven wat zij beloofd hebben in hun oorlogsverklaring.

Maar deze menslievendheid is maar van korte duur geweest. Wie heeft de Franse revolutionairen aangespoord om de Nederlanden binnen te vallen? Midden juni 1792 bezetten de Fransen Ieper, Poperinge, Kortrijk en Menen. In het Franse leger zijn er Bethunisten, Vonckisten en Hollanders die er eigen compagnies vormen.

Wie anders kan tweetalige pamfletten opstellen?

Hollandse patriotten, aanhangers van Bethune uit het Kortrijkse en Vonckisten uit Brabant zijn naar het Franse Noorden gevlucht om te ontsnappen aan het herstel van het Oranje- en Oostenrijks gezag. Ze vertellen dat ons land zucht onder het juk van de keizer, dat er geen vrijheid bestaat. De Franse revolutionairen zijn zeer blij met deze leugens. Ze passen in hun kraam. Het is een reden te meer om ons land te "bevrijden".

Als bewijs: de eerste die op 16 juni te Roesbrugge verschijnt als Franse nationale wachter is een Ieperling, waarschijnlijk Lieverman, zoon van een tapijtwever uit de Zuidstraat.

5.6. De propagandamolen draait

De ideologische oorlogsvoering neemt onmiddellijk een hoge vlucht. Het is geen oorlog van land tegen land, van keizer tegen republiek, maar van de ene politieke idee

tegen een andere.

Alles wordt simpel voorgesteld; keizersgezinden zijn conservatief, voor kerk en adel, voor het behoud van het Ancien Régime. Republikeinsgezinden zijn voor de afschaffing van alle privileges en voorrechten, voor gelijkheid, vrijheid en broederlijkheid. Dat is de officiële propaganda.

Op 24 juni slaat men de trommel te Ieper. Men werft soldaten voor Bethune. Ze drukken boekjes om het volk aan te sporen bij hen dienst te nemen, mee te doen met Frankrijk en het Oostenrijkse juk af te schudden.

5.7. De Oostenrijkers slaan terug

Doch het Oostenrijkse leger slaat terug. Vanuit Gent rukt het op tegen Kortrijk. Generaal De Carle steekt de voorsteden van Kortrijk in brand en trekt zich terug op 29 juni.

Op 30 juni komt die tijding te Ieper en 's avonds weet men het te Roesbrugge. De Oostenrijkse overwinning te Kortrijk is aanleiding om feest te vieren te Roesbrugge. Op zondag 1 juli krijgen de Roesbruggenaren van de ontvanger van de domeinen gratis een ton bier. Bovendien schieten ze 's namiddags en 's avonds met geweren, lopen tot in Oost-Cappel en smaden er de opgedrongen pastoor en de koster. De emigranten-geestelijken sporen hen hierbij nog aan.

Hier ligt de oorzaak van de brand van Roesbrugge. Zo lang de sermoenen van de pastoor van Haringe en van de emigranten-geestelijken voortduren, zolang ook blijven de buitensporige verwaandheden duren.

's Anderendaags komen er commissarissen van Veurne om een onderzoek te doen. Niemand wordt gestraft. De politie zou de sermoenen van de emigranten gewoon moeten verbieden zoals te Watou en te Waasten. Het beleid van gedoogzaamheid haalt niets uit.

De maand juli verloopt verder rustig.

Te Ieper komt een garnizoen Oostenrijks soldaten toe. Af en toe patrouilleren ze in de streek.

5.8. Brug over de IJzer te Haringe afgebroken

Woensdagmorgen 22 augustus komen 25 gewapende en 25 ongewapende Bambeke-naren naar Haringe. Ze stelen op de hoeve van Pieter-Jacobus Houcke, drie melkkoeien, drie runderen en een veulen. Bij het terugkeren slaan ze een deel van de draai-brug over de IJzer, die daar de grens vormt tussen Haringe en Bambeke, kapot. Die brug wordt veel gebruikt door de misgangers. Deze weigeren op zondag de mis bij te wonen van de opgedrongen pastoor. Tijdens

dit werk schieten ze met geweren en tieren ze gelijk wilden. Eenmaal terug te Bambeke laten ze de dieren, enkele dagen later, terug vrij.

5.9. Brug te Roesbrugge afgebroken.

Op donderdag 13 september 1792, 's morgens te 9 uur komen 200 Fransen, dragonders, voetgangers en werklieden van Rexpoëde naar Roesbrugge. Ze hebben houwelen, breekalaam en drie caissons mee, geladen met munitie. Bij de grote brug gekomen, plaatsen zij op alle hoeken van de straten schildwachten om het vluchten van de inwoners te verhinderen. Iedereen moet komen helpen met spaden, hamers en houwelen bij het afbreken van de brug. Zelfs de borstwering moet eraan geloven. Van de vijf bogen worden er drie ingeslagen. Dan stelt men vast hoe sterk deze brug is. Men begint ook aan de kleine brug. Maar plots komt er een spion te paard uit leper die aan de bevelhebber meldt dat de Oostenrijkers op komst zijn. Ze zijn te 3.30 u. naar Bergen vertrokken. Vóór hun vertrek strooien ze veel buskruit bij de brug en steken het in brand. Het vuur laait hoog op maar gelukkig zijn er geen strooien daken in de buurt. In het begin dreigen ze ook van twee huizen bij de brug af te breken.

De Fransen vertellen aan de Roesbrugge-naars dat ze de afbraak van hun schone brug verdienen. Ze onderhouden immers Franse emigranten-geestelijken en die preken vaak tegen de burgerlijke constitutie van de geestelijkheid. Ook worden Franse onderdanen gesmaad en mishandeld die te Roesbrugge inkopen doen. Bij de aankomst van de Fransen trekt Karel Provoost naar de kapel en denkt eraan alarm te luiden. Maar de bedienaar van de kapel verhindert dat.

Te Beveren gaat het gerucht dat Roesbrugge door de Fransen geplunderd wordt. Aan de prefatie van de hoogmis, het is in de noveen van Onze Lieve Vrouw, vlucht iedereen de kerk uit. Alleen de pastoor blijft op het kerkhof. Ook hier wil men alarm luiden, maar het wordt belet.

's Avonds komt er een bode uit Veurne die de schade aan de brug opmeet. Ze wordt geschat op 700 pond groten. De brug dateert van 1732.

Omdat beide delen van Roesbrugge nu gescheiden zijn, legt men planken over de bogen zodat de voetgangers kunnen overgaan. De rijtuigen moeten langs Stavele rond rijden. De andere bruggen over de Heibeek worden ook door Franse boeren afgebroken.

Na het vertrek van de Fransen komen de Roesbrugge-naars uit hun huizen. Ze zijn blij dat alleen maar de brug is afgebroken. Maar met het ondergaan van de zon is de ellende nog niet voorbij.

(t vervolgt)

Franz Denys

MENSEN VAN BIJ ONS

Op zondag 21 juni 1998 vierde E.H. Jozef Gesquière met een eucharistieviering in de St.-Annakerk te Stene (bij Oostende) de 60ste verjaardag van zijn priesterwijding.

Pastoor Jozef Gesquière werd geboren op 30 november 1912 te Roesbrugge, als oudste zoon van horlogemaker Henri Gesquière en Lucie Devloo. Hij werd tot priester gewijd op 1 mei 1938 te Brugge. Op 10 oktober 1937, zeven maanden voor zijn priesterwijding, werd hij aangesteld tot leraar in het Klein Seminarie te Roeselare. Op 18 augustus 1947 werd hij medepastoor van de parochie Heilig Hart te Izegem. Hij bleef er 18 jaar tot hij benoemd werd, op 15 oktober 1965, tot pastoor van de St.-Annaparochie in Stene-dorp.

Nadat hij op 27 december 1989 eervol ontslag kreeg, bleef hij in Stene wonen. Ondanks zijn hoge leeftijd gaat hij nog dagelijks de eucharistieviering voor bij de zusters Clarissen.

Wij vernemen, zij het wat laattijdig, het overlijden te Oostende op 24 januari 1998, van Camille (gezegd Hector) Verlet. Hij was geboren te Roesbrugge op 21 december 1920, als zoon van Eugène Verlet († 1959) en Blanche (Katrien) Maerten († 1937) uit de Oosthoek. Na zijn lager onderwijs werd Camille-Hector beroepsmilitair, waar hij zijn carrière beëindigde als adjudant van de Marine. Hij was gehuwd met Marguerite Ryckeboer, de dochter van douanier Désiré Ryckeboer, die woonde op de Beverenkalsijde.

KORTING
50-PLUSERS
MET
WAARBORG

TANLABO RAHEEN

GEBROKEN GEBIT ? KLAAR TERWIJL U WACHT !

Bruggestraat 75, POPERINGE - Tel. 057/33 86 47
Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER Roland

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken :
gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnewering

Waaenburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

Geert DOOLAEGHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

✕ Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading ✕ Gasolie diesel ✕ Smeermiddelen ✕ Kolen ✕ Gas	✕ Lamppetroleum ✕ Mazouttanks ✕ Veevoerders
---	---

DECORATIE - SCHILDERWERKEN

LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

TERREIN LUC DECLERCK

ZONDAG 26 JULI 1998

ALVERINGEM-BEVEREN

start 10 uur

ZATERDAG 26 JULI

Kip aan 't spit vanaf 18.30 u.

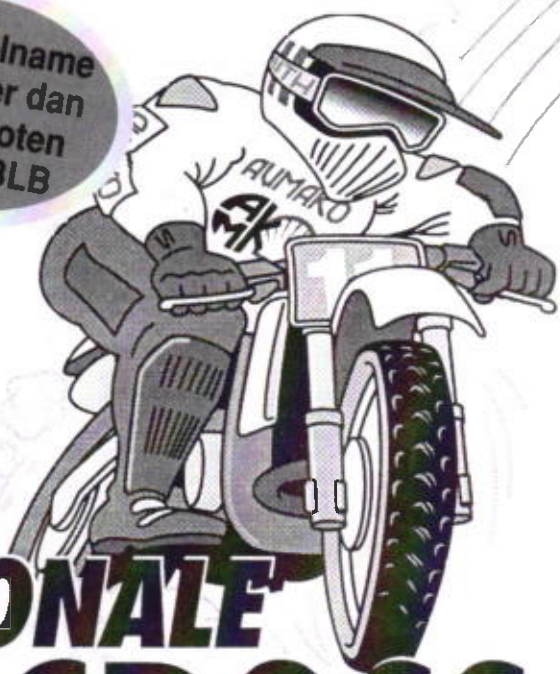
nadien in de feesttent

CROSSFUIF met DJ SPEEDO

inrichting : **MC De Putcrossers**

Met deelname
van meer dan
450 piloten
MCB - BLB

**GRATIS
TOEGANG**

8ste INTERNATIONALE MOTORCROSS

MCB - BLB clubpiloten : Lieven & Bart REGHEERE - Steven DECLERCK

ACHTSTE MOTORCROSS TE BEVEREN-IJZER OP ZONDAG 26 JULI Terrein Luc DECLERCK

De gemeente van Groot-Alveringem heeft een traditie in de motorcrosssport. Het begon met de befaamde cross van de Kallebeek te Beveren-IJzer met deelname van de latere zesvoudige wereldkampioen Joël Robert.

Onmiddellijk daarop volgden de gloriejaren op de Kasteelhoeve te Gijverinkhove. Het dorp had zelfs voor een gedeelte zijn naam bekendheid te danken aan dit evenement. Daar zijn alle grote piloten van dat ogenblik met elkaar in de clinch gegaan. De namen van Robert Decoster, Sylvain Gebroers, Baeten en nog vele andere blijven voor het plaatselijke publiek als de wereldtop van toen doorgaan.

Daarna werd het een ganse periode stil in de Westhoek. De organisatie van een BMB-cross was niet meer haalbaar. Ondertussen waren diverse liefhebbersbonden uit de grond gerezen, met de bedoeling deze sport als pure hobby te kunnen uitoefenen. Juist geteld 10 jaar geleden begonnen de gebroeders Regheere bij de toenmalige MCB-federatie van zich te doen spreken. De motorcrossclub "De Putcrossers" werd opgericht.

Na de eerste kampioenentitel van Lieven in 1990, volgde de eerste organisatie te Alveringem in 1991. Datzelfde jaar werden beide broers in hun categorie kampioen.

Twee jaar daarop in 1993 werd de derde organisatie naar Beveren verschoven. Daar kreeg ook Steven Declerck de microbe te pakken, met als gevolg dat hij dit jaar opnieuw voor de zesde keer op eigen terrein mag aantreden. Ondertussen is Steven via de Beloften en Nieuwelingen, reeds opgeklimmen naar de Juniores.

Hij heeft dit seizoen reeds eenmaal bij de Juniores het podium bereikt. Op zondag 26 juli zal hij in het strijdperk treden voor een kampioenschapsploef, daarbij hoopt hij zijn klassering te verbeteren voor eigen volk.

Bart Regheere, die dit jaar meestal succesvol in de top-5 rijdt, hoopt bij de Seniores 250 cc net zoals vorig jaar de overwinning binnen te halen.

Lieven Regheere rijdt, sinds zijn verhuis naar Oost-Vlaanderen in de grote bond BMB.

De organisatie gaat door op de terreinen van de hoeve van Luc Declerck. 057/300 075.

Op zaterdagavond is er in de feesttent kip aan 't spit vanaf 18.30 uur (prijs 300 fr.) met daarna de traditionele crossfuif, waarvoor de toegang gratis is.

Een 450-tal piloten zorgen voor een ganse zondag cross-spektakel, van 10 uur 's morgens tot 19 uur in de namiddag (inkom 280 fr.).

Inrichting en inlichtingen : Putcrossers vzw Alveringem 058/289 663.

3^e ABS BARBECUE

29 augustus 1998 19.30u.

nadien

BAL met DJ Bart

op de hoeve van

Luc en Gerda Butaye

Krombekestraat 80, Stavele

volwassenen : 400 fr.

kinderen : 200 fr.

Org.: ABS en VABS Groot-Alveringem

Kaarten te verkrijgen tot 23 augustus
bij de bestuursleden of bij :

Gerda Butaye - 057/30.03.23

Marnik Vandenbroucke - 058/28.84.36

Kris Mahieu - 058/28.81.35

Marc Lagache - 057/40.00.65

Claudine Debandt - 058/31.16.07

Denis Vandromme - 057/30.05.75

D. Bruynoghe - 058/28.80.45

Ann Dewaele - 058/29.94.77

G. Ryckeboer - 058/29.93.04

Maria Degadt - 057/30.00.34

COIFFURE RONNY

Blekerijweg 12, 8972 Proven
op afspraak : tel. 057/300 958

JAARLIJKS VERLOF : van 2 augustus tot 14 augustus

Het Vlaamse Kruis

Afdeling Westhoek

CURSUS E.H.B.O.

(eerste hulp bij ongevallen)

- x 1ste les zaterdag 5 september 1998
- x aantal lessen 13 x 3 uur
- x telkens van 9 tot 12 uur
- x lokaal dienstencentrum,
Deken de Bolaan 97, 8970 Poperinge
- x inschrijvingen en inlichtingen :
Deken de Bolaan 76, 8970 Poperinge
Tel. 057/33 66 07
Nachtegaalstraat 1, 8972 Roesbrugge-Haringe
Tel. 057/30 16 02

CURSUS "Jeugdhelper"

(eerste hulp bij ongevallen voor 12 - 15 jaar)

- x 1ste les zaterdag 12 september 1998
- x aantal lessen 10 x 2 uur
- x telkens van 13.30 tot 15.30 uur
- x lokaal dienstencentrum,
Deken de Bolaan 97, 8970 Poperinge
- x inschrijvingen en inlichtingen :
Kapellestraat 26, 8978 Watou
Tel. 057/38 83 86

Het Vlaamse Kruis - Werf 134, 8970 Poperinge

Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

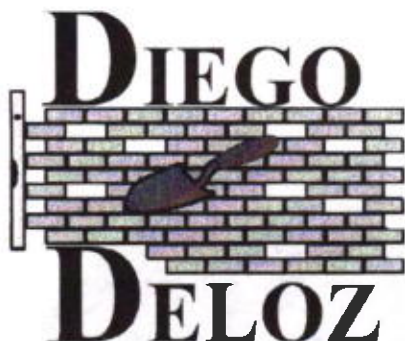
PETRAVER nv

Petroleumprodukten Andy Vermeersch

- ☆ Gasolie
- ☆ Oliën
- ☆ Diesel
- ☆ Smeermiddelen
- ☆ Petroleum
- ☆ Kolen
- ☆ Benzine
- ☆ Brandhout
- ☆ Tankstation
- ☆ Mazouttanks
- ☆ Butaan- & Propaangas

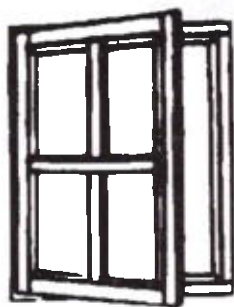
***Wij verzekeren een snelle
en trouwe bediening
aan de laagste prijzen.***

Vanaf heden : KOLEN aan ZOMERPRIJZEN + geschenk

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

Schrijnwerkerij Kristof REGHEERE

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaenburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaenburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

19° ZANNEKINTOCHTEN

Zaterdag 8 augustus 1998

De ideale wandeltochten om de Westhoek en Frans-Vlaanderen te ontdekken. Drie mogelijkheden :

- Lampernisse (Diksmuide) naar Cassel (Frankrijk) : afstand 42 km. Vertrek : Café Zannekin te Lampernisse met vrije start van 6.30 tot 9 uur. Langs rustige landelijke wegen door de Westhoek en Frans-Vlaanderen nemen we ongeveer dezelfde weg welke Nikolaas Zannekin genomen heeft om te strijden tegen het leger van Koning Philippe IV op 23 augustus 1328.
- Haringe (Poperinge) naar Cassel (Frankrijk) : afstand 19 km. Vertrek : Café Sint-Jozef in Haringe met vrije start van 10 tot 12 uur. Op dezelfde omloop als de 42 km trekken we over de "schreve", het werkterrein van Karel de Blauwer. Tesamen komen we aan in Cassel om uit te rusten en te genieten van een stokbrood met kaas, streekgerecht van Frans-Vlaanderen.
- Cassel (Frankrijk) : afstand 6 - 12 - 21 km. Vertrek : Salle polyvalente, Place Vandamme met vrije start van 9 tot 15 uur. Drie prachtige omlopen met prachtige vergezichten in de mooiste streek van Frans-Vlaanderen.

Info en inlichtingen : een bus vertrekt om 11 uur aan ons lokaal Café Normandie, Grote Markt, Diksmuide naar Lampernisse-Haringe-Cassel. Prijs heen en terug : 250 fr. Inschrijving : 40 fr. Bus terug naar Haringe : 150 fr. + 20 fr. na inschrijvingsdatum. Bus terug naar Lampernisse : 200 fr. + 20 fr. na inschrijvingsdatum. Voor de bussen, inschrijving gewenst vóór 1 augustus 1998 op rekeningnummer 280-0268711-58 van de Diksmuidse Wandelclub. Vermeld naam, adres en gewenste. Gratis vervoer voor de treinreizigers van Diksmuide naar Lampernisse, mits vooraf te verwittigen.

Inlichtingen bij : Vandenberge Alex, Sint-Jacobsstraat 17, 8600 Diksmuide, 051/50 26 48. - Baert Leon, IJzerlegerstraat 2a, 8600 Diksmuide, 051/50 19 03 - Vanoverberghe Willy, Stokerijstraat 1, 8600 Diksmuide, 051/50 28 12.

STAVELE - BEVEREN-IJZER BURGERLIJKE STAND

Huwelijken

- Philippe Beun met Linda Meeuw, beiden van Beveren
- Albert Henken met Anne-Marie Calbrecht, beiden van Stavele.

Overlijdens

- Joël Lahaye, 75 j., weduwnaar van Angéla Lefever (Stavele)
- Adrien Hoofd, 62 j., echtgenoot van Lucienne Timperman (Beveren-IJzer)
- Valère Neuville, 75 j., weduwnaar van Marie-Roos Debacker (Beveren-IJzer)
- René Butaye, 89 j., weduwnaar van Maria Jamar (Stavele).

WELKOM VOOR ALLE FEESTEN Gasthof

**Huwelijks-
feesten***
(tot 250 personen)

**gratis
een prachtige
ceremoniewagen
(witte Cadillac met open dak)
of paardenkoets
of luxueuze
bruidskamer.*

Recepties
*bij mooi weer
in onze
prachtige tuin.*

**Communie-
& verjaardags-
feesten**

**Rouw-
maaltijden**

**Elke dag van de week :
Dagschotel
Aan de kaart
Verschillende soorten slaatjes**

Het menu wordt zorgvuldig en naar uw wensen samengesteld.

Ruime parking !

Familie NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73, 8972 Proven - tel. 057/30 03 35 - Sluitingsdag : dinsdag

FOULON

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 15 tot en met zaterdag 18 juli

**NIEUWE
AARDAPPELEN**
4 kg voor 45 fr.

MELOENEN
3 voor 49 fr.

APPELS
3 kg voor 90 fr.

Verlof van 26 juli t.e.m. 4 augustus

brandhout - kwaliteitskolen
schoorsteenonderhoud

KOLENHANDEL tel. (057)20 08 03
VANACKER

KWALITEITSKOLEN IN MEENEEMVERPAKKING VAN 25 KG.

hobby-voeder & meststoffen

Alles voor weide afsluiting

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

*Uw bestelling THUIS GELEVERD
op donderdag*

NATUUR/DIEET

Lima Chef	89,-
Rijst 1 kg	59,-
Canderel 75 gr	105,-

TEXTIEL

KOOPJES
-10% -20% -30%
t.e.m. 31/7

NON-FOOD

Winny wc-papier 6 rollen	39,-
Willa haarlak 300 ml	99,-
Acé Delicat 1 l	115,-
Calgonit Double Action 60 st.	
nu : +20% GRATIS	

JAARLIJKS VERLOF
van 20 juli t.e.m. 2 augustus
open van 8.30 u. tot 12 u.
ook op maandagmorgen
zondag 26 juli
& 2 augustus gesloten !

Groenten en fruit

van 17/07 t.e.m. 20/07

Abrikozen 200 gr	39,-
------------------	------

PET-FOOD

Whiskas 400 gr.	29,-
- rund	- kalkoen
- kip	- gevogelte
Oké kattenbakvulling	NIEUW

VOEDING

Chips Croky 150 gr	29,-
- zout	- paprika
- pickles	- ketchup
- bacon	- bolognese
Deegwaren Soubry 250 gr	15,-
- spaghetti fijn	- vermicelli
- macaroni	- spirelli
- capellini	- hoorntjes
Olvarit babyvoeding	49,-
- bloemkool / ham	
- spaghetti / tomaten / rundsvlees	
- Ardeense ham	
- groentefestijn / rijst / kip / enz.	
Target Beef 134 gr	48,-
Maïsolie - slaolie 1 l V.D.M.	69,-
Coca-Cola / Fanta / Sprite	
6 x 1,5 l	299,-
Martini	279,-

TOPPER

18/7 t.e.m. 25/7

GRILL HAM
430,-

CHARCUTERIE

Cobourg gez.	470,-
Gekookte achterhesp	290,-
Crémepaté	180,-

ONS KAAS- HOEKJE

Jonge kaas	250,-
Manchego	NU 620,-
Passendale	390,-
Netelkaas	430,-
Corsendonck	NU 450,-

ZUIVEL

Alpro Des 4 x 125 gr	63,-
caram. / choc / praliné	
Stabilac 6 x 1 l	117,-

DIEPVRIES

Mövenpickijs 111 gr.	39,-
- choc. - walnuts	
IJs 2,5 l.	129,-
Milky Way / Cornets /	
Smurf / Playcup	251,-

Folder geldig van vrijdag 18/07 t.e.m. 02/08 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

BEHANG - VLOERBEKLEDING - VERF

ons ruim assortiment

BEHANGPAPIER

**SIGMA
COATINGS**

VERVEN

GLASGORDIJNEN

Ado, Gardisette, Weyers, Unland, Aristo,...

OVERGORDIJNEN

Ado, Gardisette, Aristo, Venillia, Crowson, Vriesco,... steeds de beste prijzen !

VLOERBEKLEDING

vanaf 189 fr./m² (4 m breed)

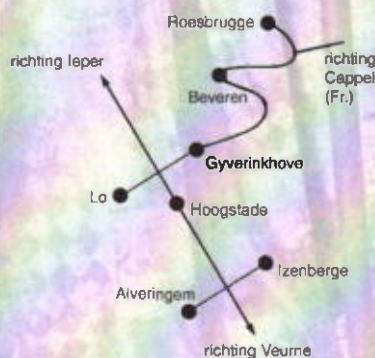
VASTTAPIJT

vanaf 269 fr./m² (4-5 m breed)

TAPIJTEN SYNTHETISCH

(bv 2-3 m 3.499) WOL vanaf 5.999 2/3

VLIEGENDEUREN, DONSDEKENS, LAKENS

**SUPER
SOLDEN**

-10 %
-20 %
-30 %
-40 %
-50 %

DIREKTE KORTING !

MASSA BEHANG

**Prof. O. Rubbrechtstraat 67
8972 ROESBRUGGE
Tel. (057) 30 10 20**

open : ma. : 13u30 tot 19u
di. - vr. : 9u tot 12u &
13u30 tot 19u
za. : 9u tot 12u &
13u30 tot 18u

BEHANG - VLOERBEKLEDING - VERF

Roesbrugge Haringe

in woord & beeld

Een fotoboek
samengesteld door
Roger-A. Blondeau
Guido Schoonaert

Dit boek brengt het verhaal van twee dorpskernen, die onafscheidelijk met elkaar verbonden zijn, Roesbrugge en Haringe. Ze leefden vele eeuwen samen in eenzelfde parochie, en twee eeuwen lang in eenzelfde gemeente. Ook de Beverenkalsijde wordt erbij betrokken, omdat deze straat sociaal-economisch, niet in rechte, maar in feite, als een deel van Roesbruggedorp kan beschouwd worden. Het verhaal begint in de prehistorie en bestrijkt een periode van tweeduizend jaar, in goede en kwade dagen. De twintigste eeuw wordt verteld in honderden beelden die alle aspecten van het bestaan belichten. Beelden waarbij de ouderen zullen wegdromen in het verleden, en waarnaar ze telkens zullen teruggrijpen in hun nostalgie naar de tijd van toen. Terwijl de jongeren van nu en van straks verwonderd zullen opkijken als ze het boek zullen doorbladeren, om te zien hoe het er destijds uitzag, of op zoek naar hun groot- of overgrootouders die een rol hebben gespeeld in het dorpsleven.

Een boek dat thuishoort in elk gezin van Roesbrugge-Haringe, maar ook in de boekenkast van de velen die nu elders wonen en door geboorte of verblijf met onze dorpen verbonden zijn.

Het boek,
21 op 30 cm groot,
telt 256 bladzijden
en bevat maar liefst
450 foto's.
Prijs : 1.200 fr.
(+ ev. 130 fr. portkosten)

Het boek is vanaf heden
te verkrijgen bij
Boekhandel Schoonaert
Bergenstraat 14-16
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 15 57
of door overschrijving
op rekening
285-0339583-15
of 385-0055761-49.

HARINGE heeft een pastoor

Op de uitvaartplechtigheid van pater André Decadt, waren er tal van paters-scheutisten aanwezig die in Congo missionaris waren geweest en de overledene goed hadden gekend.

Eén onder hen, pater Jozef van Acker, afkomstig van Ardoio, een dynamisch man van 67 jaar, die na 42 jaar missionarisch werk in Belgisch Kongo en Zaïre, onder het regime van Kabila verplicht werd vervroegd naar ons land terug te keren, had vanwege zijn oversten reeds een paar aanbiedingen gekregen om pastoor te worden van een Vlaamse parochie, o.a. Haringe, waarvan men wist dat pater Decadt terminaal ziek was.

Pater Van Acker kwam naar de uitvaartplechtigheid, keek eens goed rond in de kerk en de parochiezaal, "zag dat het goed was" en vroeg zijn oversten om er zijn kandidatuur te mogen stellen. Zo kwam het dat hij op dinsdag 7 juli door de bisschop van Brugge tot parochieherder van Haringe werd benoemd.

Pater Jozef van Acker werd te Ardoio geboren op 9 juli 1930. Hij studeerde aan het Klein Seminarie te Roeselare. In 1943 verloor hij binnen enkele weken zijn beide ouders. Samen met zijn broer (naderhand gemeentesecretaris van Ardoio) en zijn zuster, werd hij door familieleden opgevoed.

In 1949 deed hij zijn intrede bij de paters van Scheut, en zes jaar later werd hij er priester gewijd. In 1956 vertrok hij als missionaris naar het toenmalige Belgisch Kongo. Hij bleef er als reispatroon in de brousse - zelfs tijdens de woelige dagen van 1960 - tot 1 maart van dit jaar.

Op donderdag 9 juli, precies op zijn 68ste verjaardag werd hij door deken P. Mol te Haringe geïntroduceerd. Op zondag 2 augustus wordt hij er plechtig aangesteld.

ZOMERSE ORGELCONCERTEN IN HARINGE

De Vrienden van het Van Peteghemorgel serveren opnieuw een zomerse reeks orgelconcerten.

Op vrijdag 3 juli om 20 u. vond het openingsconcert plaats met Gentenaar Frank Agsteribbe.

Op 17 juli om 20 u. treedt de Nederlander Peter Van Dijk naar voor.

De bekende Jos Van Immerseel, de Antwerpse culturele ambassadeur van Vlaanderen, concerteert op vrijdag 31 juli om 20 u.

Op zaterdag 15 augustus speelt Kristiaan Van Ingelgem om 18 u. Ook het lepers Kamerkoor werkt mee. Na het concert is er de jaarlijkse maaltijd waarvan de opbrengst volledig gaat naar het onderhoud van het orgel.

Afsluiter is Dorthy De Rooij op vrijdag 28 augustus om 20 u.

Een losse kaart kost 250 fr., een abonnement voor de vijf concerten 750 frank.

ROESBRUGGE Barbecue t.v.v. "De Blauwers"

De plaatselijke minivoetbalploeg "De Blauwers" heeft dit jaar een prachtig seizoen gespeeld in de Poperingse Hoppecup en hoopt volgend jaar hetzelfde of nog beter te kunnen doen. Traditiegetrouw nodigen "De Blauwers" iedereen uit op hun jaarlijkse barbecue, de tweede zondag van de kermisweek (13 sept.), vanaf 12 u. bij P. Gunst te Roesbrugge. Zoals gewoonlijk wordt ook gezorgd voor een video- en leeshoek voor de kinderen en een dessertbuffet.

Kaarten zijn te verkrijgen bij P. Gunst of bij de leden (F. Meerschaert, M. Vanstraele, E. Ameloot, K. Decaestecker, B. Huyghe, J. Bisschop, F. en G. Monkerhey, F. Degrauwe, D. Soenen, J. Top, L. Faes, L. Parent). Prijs volw. 350 fr. - kinderen 200 fr., aperitief en 1 consumptie inbegrepen.

ROESBRUGGE 22^e FOLKLORISTISCHE HOEVEDAG ZONDAG 16 OOGST 1998 - vanaf 14 uur

baan Roesbrugge - Krombeke
Loods loonbedrijf Kris Veramme-George,
weide van Frans Alexander
en Marc Wyckaert

Nieuw : Van 11.30 tot 13.30 u.
Kip met frieten of koude schotel met frieten
Prijs : 350 fr. (inkom inbegrepen)

Vooraf inschrijven bij W. Vandermarliere - 057/30 05 05

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (7)

Pastoor Delfly (te Haringe van 1750 tot 1766).

Interludium. De onmiddellijke opvolger van pastoor Cool was de heer Albert Plaetevoet, die te Haringe de herderlijke functie waarnam van 1743 tot 1750. Hij was een vreedzaam man en conflicten met de parochianen, inbegrepen de Roesbruggenaren, deden zich niet voor. We worden echter wel een paar maal eraan herinnerd dat er vuur blijft smeulen onder de as.

Na het afsterven van de heer De Wee sloeg een klein vlammetje uit, wanneer de karmeliet pater Joannes aanstalten maakte om de plechtige missen die kapelaan De Wee opdroeg over te nemen. Het was evenwel de proost van Beauregard, hoofdbediende van de kapel, die zich ertegen verzette en het vlammetje doofde uit.

Even later werd het erger. De parochianen van Roesbrugge, ongetwijfeld samen met hun goedwillige pastoor, kozen zich een nieuwe seculiere kapelaan in vervanging van de vorige. Hij werd aanvaard onder zowat dezelfde voorwaarden als destijds de heer De Wee. Zijn naam was Franciscus Devick en hij moet in functie getreden zijn in 1745 tot 1746. Nu ging spoedig duidelijk blijken dat de betwistingen tussen de heren Cool en De Wee inderdaad wel in slaap gewiegd, maar niet ten gronde opgelost waren. Cool en De Wee waren overleden... leper had al sinds 1721 weer een bisschop, en zelfs sinds 1732 een volgende. Bleef de provisionele beslissing destijds door de grootvicarissen van het openstaande bisdom getroffen nog van kracht?

De heer Devick meende van wel, en ging dus verder met het celebreren van plechtige missen bij bepaalde gelegenheden. Ditmaal echter waren het de abt en de monniken van de St.-Augustinusabdij die dwars gingen liggen. Zij beriepen zich op hun patronaatsrecht over de kapel, en hielden staan dat wat de heer De Wee er deed als kapelaan, hij enkel mocht doen krachtens toelating bekomen vanwege de abt. Het was juist vooral op dat principe dat De Wee zich destijds ook beriep om zijn onafhankelijkheid tegenover de pastoor te bepleiten. De beslissing door de grootvicarissen genomen in 1716 werd dus beschouwd als niet meer van kracht. Nu was het dus de abt die de bevoegdheid van de seculiere kapelaan wilde beperken tot het lezen van enkele stille missen en het geven van wat catechismus, en die staande hield dat enkel de proost van Beauregard echt kapelaan te Roesbrugge was.

Kapelaan Devick legde zich daarbij niet neer. Hij verdedigde een radicaal tegenovergestelde stelling, nl. dat de abt en zijn monniken geen enkel recht, geen enkel gezag, geen enkele jurisdictie hadden over de kapel, doch enkel bepaalde belastende ver-

plichtingen die ze moesten nakomen. Zijn grote steun bij het verdedigen van die stelling was de baron van Ingelmunster. Het vuur laaide weer zo hoog op dat het nogmaals kwam tot een proces. De abt daagde de heer Devick voor een gerechtelijke instantie te Belle. (Zonder nadere precisering wordt gezegd "coram praesidiali Balliolano"). Dat het te Belle was is minder te verwonderen dan het lijkt, want we bevinden ons in de periode van de Oostenrijkse successieoorlog en onze contreien zuchten weer eens onder Franse bezetting... d.w.z. onder Franse overheersing.

Bij een eerste uitspraak van de rechtbank werd de aanklacht van abt en monniken ontvankelijk verklaard en werden ze dus toegelaten tot het inbrengen van hun bewijsvoering. Voor het echter zover kwam, maakte in 1748 de Vrede van Aken een einde aan de oorlog en ... aan het proces. Frankrijk moest de bezette gebieden afstaan en we kwamen terug onder de moederlijke heerschappij van keizerin Maria Theresia van Oostenrijk. Roesbrugge en Belle waren dus opnieuw van elkaar gescheiden door een rijksgrens. Het bracht mee dat het geding niet verder door kon gaan waar het begonnen was... en de twistende partijen hadden het er niet meer voor over zich te wenden tot een ander tribunaal. Kapelaan en baron hebben dus in feite hun slag thuisgehaald, en Devick ging door zoals hij begonnen was. Niets wijst erop dat pastoor Plaetevoet bij die betwisting ook maar één keer tussenbeide gekomen zou zijn.

Pastoor Delfly en de paters norbertijnen en karmelieten.

De heer Joannes Baptista Delfly wordt parochieherder van Haringe in 1750 en zal het blijven tot aan zijn overlijden in 1766. Al die tijd was de heer Devick kapelaan te Roesbrugge en steeds hebben pastoor en kapelaan in goede verstandhouding met elkaar geleefd. Bij zijn ambtsaanvaarding was de nieuwe pastoor met de kapelaan overeengekomen, dat ze zich allebei zouden houden aan het provisioneel verdict van de heer grootvicarissen de dato 22 augustus 1716.

Er dreigden evenwel gevaren uit een andere hoek. De pastoor hield nauwlettend de gedragingen van de paters in het oog, zowel van de witte papen van Beauregard als van de karmelieten van het dorp, en stelde vast dat die, naar zijn oordeel, hun boekje te buiten gingen. Begin november 1759 schrijft hij een omstandige klachtenbrief aan Mgr. Guil. Delvaux, bisschop van leper van 1732 tot 1761. Het volstaat een kijkje te nemen in de bewaarde documenten om te weten waarover het gaat en om in de heer Delfly een "Cool redivivus" te herkennen.

(We vatten samen of vertalen uit het Latijn).

Eerst roept Delfly de herinnering op aan de vroegere betwistingen en het proces Cool-De Wee betreffende de "solemnelle missen in de kapel en de aldaar ontvangen offerandegelden", alsook aan de beslissing van de vicarissen die een *modus vivendi* oplegden. Aan die beslissing heeft hij, Delfly, zich steeds gehouden, maar dat doet niet iedereen. Luister maar.

1. Tot dit jaar (1759) werd nog nooit op een zondag een plechtige gezongen mis opgedragen in de kapel, tenzij wanneer het feest van St.-Niklaas, verjaardag van de inzegening van de kapel, op een zondag viel. Wanneer een van de andere heiligenfeesten die volgens de bestaande *modus vivendi* een plechtige mis mogen krijgen op zondag viel, dan werd die mis uitgesteld tot de volgende dag. Maar nu gebeurt net het tegenovergestelde. St.-Sebastiaan viel op een zaterdag, en omdat het op die dag marktdag is en dit minder goed uitkwam voor de schuttersgilde, heeft men de plechtige mis naar de zondag verplaatst. Pater Pagart, proost van Beauregard heeft plechtig de mis gezongen te 9 u. ! Met het gevolg natuurlijk dat vrijwel niemand van de gilde naar de mis in de parochiekerk kwam en ook vele andere mensen evenmin opdaagden. En hetzelfde heeft hij gedaan, eveneens voor de gilde, op de zesde zondag na Pasen.
2. Al maar vaker wordt een plechtige mis opgedragen op een heiligenfeest, of ook een requiemmis, en wordt dan zelfs aangekondigd dat er in de avond lof zal zijn met uitstelling van het Allerheiligste, wat enkel mag gebeuren om heel bijzondere redenen goedgekeurd door de bisschop.
3. Pater Bavo, karmeliet, heeft het goed gevonden enkele malen, zonder medeweten van de pastoor, in de kapel een korte aansporing te houden voor het volk. Als daar niet tegen in gegaan wordt, zullen die woordjes geleidelijk aan langer worden. En als dan na een zekere tijd de pastoor of zijn opvolger zal vragen met welk recht ze zoiets doen, zal het antwoord zijn : het is een verworven recht. Publieke aanmaningen mogen niet gebeuren zonder wettige zending daartoe. Van wie de pater die zending heeft, weet ik niet.
4. Pater Hieronymus, een andere karmeliet, heeft eenmaal, misschien zelfs tweemaal een plechtige mis gecelebreerd ter ere van de H. Dorothea, weer met lof en uitstelling. Ervan op de hoogte gebracht dat dit de pastoor niet aanstond, heeft hij het niet meer gedaan. Maar pater Bavo was drierster. In de maand juli celebreerde hij een plechtige mis en lof ter ere van

O.L.Vrouw van de Karmel... en hield staande dat dit mocht, hoewel de bisschop het hem bij zijn laatste visitatie verboden heeft.

Dit alles druist in tegen de rechten van de parochie, en is ook niet te verzoenen met de eerbied en de gehoorzaamheid verschuldigd aan de bisschop en de erkenning van diens rechten. "Dientengevolge verzoek ik met aandrang Zijne Hoogwaardigheid :

- te willen verbieden dat nog plechtige missen worden opgedragen in de kapel op zon- en feestdagen;
- duidelijk te willen bepalen op welke dagen het Allerheiligste mag uitgesteld worden, indien hij dit nuttig vindt;
- de paters karmelieten te verbieden plechtige missen en loven in de kapel op te dragen, alsook er publieke aansporingen te houden voor het volk tenzij hen dat uitdrukkelijk geoorloofd wordt."

Mgr. Delvaux stuurde op 13 november 1759 dit schrijven door naar de prior van de karmelieten te leper, met het verzoek hem te laten weten wat zijn oordeel was over de klachten van de pastoor.

Replik van de paters karmelieten.

Het zijn evenwel de karmelieten van Roesbrugge die antwoord sturen naar de bisschop. Vertaald uit het Latijn is dit de inhoud:

"We erkennen dat jaarlijks meermalen in de kapel te Roesbrugge plechtig de mis en het lof worden gevierd, maar niet door de paters karmelieten. In de loop van de acht of negen jaar dat de huidige pastoor te Haringe in functie is hebben ze driemaal plechtig de H. Mis gecelebreerd. Tweemaal op aanvraag van enkele prominenten van het dorp op het feest van de H. Dorothea, en dit op dagen waarop in de parochiekerk geen enkele dienst doorging. De derde maal gebeurde het in de loop van dit jaar ter ere van de H. Maagd Maria van Napels. Jaarlijks zingen we ook een jaargetijde voor de adellijke familie van de baron van Ingelmunster, daartoe gehouden als tegenprestatie voor onze residentie op zijn leengoed. Nooit ondervonden we daarbij enig verzet, noch van de huidige pastoor noch van zijn voorgangers.

Wat betreft die aanmaningswoordjes waarvan pater Bavo beschuldigd wordt... Hij heeft inderdaad in de loop van twintig jaar drie of vier maal na het offertorium van de mis zulk een korte aansporing gedaan naar aanleiding van heel bijzondere gebeurtenissen die zich te Roesbrugge hadden voorgedaan. Eenmaal bij een tragische subiet sterfgeval, een andere maal om de mensen aan te sporen om in groter getal het H. Sacrament te vergezellen bij de berechting van een zieke (met moeite een paar mensen uit de duizend inwoners doen dat, al is het in volle dag) en nog eens bij een soortgelijk geval. En die aanmaningen duurden zowat de tijd die nodig is om te leper van de markt naar het bisschopshuis te gaan.

Dat zijn dus de feiten waarover klacht

werd neergelegd. Moge het Zijne Hoogwaardigheid behagen nu te oordelen welke zending of titel daartoe vereist wordt. Overigens, wij zijn van oordeel dat we een zending hebben. (We willen nu nog niet inbrengen, dat we op 17 april 1715 van de heren vicarissen van het openstaande bisdom de vergunning kregen om op Goede Vrijdag na de middag een sermoen te houden over de smarten van de H. Maagd Maria, teneinde het volk tot grotere devotie op te wekken, wat we nu niet meer doen). Maar we zijn wel van oordeel dat we zending ontvingen van de huidige pastoor en van zijn voorganger om bij dag en bij nacht de zieken bij te staan, en hen de sacramenten toe te dienen, alsook om op de donderdag in de kapel catechismus te onderwijzen als de pastoor en zijn onderpastoor ertoe verhinderd zijn. Zijn dat geen bewijzen van "zending" ? We hebben er ook geen weet van dat Zijne Hoogwaardigheid ons ooit iets uitdrukkelijk verboden zou hebben bij gelegenheid van zijn laatste visitatie, zoals de pastoor van Haringe beweert. We hebben nochtans alle eerbied voor de verordeningen van Zijne Hoogwaardigheid en zullen ze ook steeds in ere houden."

Op 21 november 1759 stuurt de bisschop dit schrijven van de paters door naar de pastoor, met het verzoek kennis ervan te nemen, en te laten weten wat hij erover denkt.

Replik van de pastoor.

Op 5 december 1759 stuurt de pastoor antwoord naar de bisschop. We kunnen wel vermoeden dat de pastoor niet toegeeft. Het kan volstaan losjes te vertellen wat we zoal lezen in dat schrijven.

Pater Bavo moet het fel ontgelden. Hij is een stijfkop. Dat hij het aandurfde tot het volk aanmanende woordjes te richten, druist in tegen de verordeningen van het Concilie van Trente. Of die woordjes kort zijn of lang doet niets ter zake en is bijkomstig. Waar gaan we naartoe als dat zo maar kan zonder toelating?

Als aan kloosterlingen van een bedelorde toegestaan wordt zich ergens te vestigen, is het altijd onder voorwaarde dat ze zich niet mengen in wat hoort tot de taken van de pastoor, tenzij met medeweten, toelating en goedvinden van de wettige overheden. - Wat zouden de paters van het karmelietenklooster van leper ervan denken, moest de pastoor van de parochie waar ze wonen in hun kerk datgene gaan doen wat de karmelieten op de parochie van Haringe zich vermeten te doen ?

En dan is er nog dit. De paters beroepen zich erop "zending" te hebben, aangezien ze bij dag en bij nacht zieken bijstaan en hen de sacramenten toedienen. Dat ze dit doen, berust louter op een goedwillige toelating die ze daarvoor krijgen, helemaal niet op een zending. Welnu, toelating voor het ene brengt nog geen toelating mee voor het andere. Geheel hun zending bestaat erin, dat de heer onderpastoor hen een paar keer gevraagd heeft om op de donderdag in zijn

plaats catechismussen te geven wanneer hij ertoe verhinderd was. En dat hen de toelating tot sacramentstoediening aan de zieken gegeven werd, spijt me nog altijd.

Het ware beter dat ze zich daarin niet bemoeiden en zich beperkten tot uiterste noodgevallen waarbij geen uitstel mogelijk is."

Hij eindigt zijn lang epistel met de eerbiedige betuiging van zijn algehele onderwerpenheid aan het oordeel van Zijne Hoogwaardigheid.

Maar nu is bisschop Delvaux het blijkbaar beu. Hij laat er een drietal weken over heengaan, grijpt dan de pen en schrijft een zeer kort briefje van deze inhoud :

Zeet eerwaarde Heer Pastoor,

Wil Uw Eerwaardigheid bij al dat gekibbel met de paters me eens duidelijk maken wat naar zijn oordeel in de kapel toegelaten kan worden en wat moet verboden worden.

Algeheel de Uwe.

+Guillelmus, bisschop van leper,
leper, de 28ste december 1759.

Hierbij voor een keer kopie van dit schrijven :

Reverende domine Pastor

KERKROEUF
HARINGE

*Inter istas allocutiones cum Patribus
inducit nobis D.N. quid judicet posse
permittere in sacello, quid prohiberi
sum totus Pastor*

Apris 28. 1759
+Guillelmus
KERKROEUF
HARINGE

Laatste schrijven van de pastoor.

Het duurt tot 16 april 1760 alvorens de pastoor antwoordt. Hij heeft blijkbaar al die tijd nodig gehad om zijn stuk op te stellen, want het vult 14 vellen groot ministerpapier. Hij beschrijft de historiek van de kapel van Roesbrugge vanaf haar eerste duister begin. De vele twisten waartoe ze aanleiding heeft gegeven... vanaf de ruzies tussen de abt van de abdij van Terenburg enerzijds en Willem van Bethune en Elisabeth van Pont Rohard anderzijds, tot aan de processen Cool-De Wee en de schuttersgilde..., de moeilijkheden van kapelaan Devick en tot slot zijn eigen miseries.

Hij verdedigt andermaal zijn recht op de offerandegelden, ook als die gebracht worden in de kapel. Beklemtoont het verschrikkelijk nadeel dat de parochiekerk ondervindt door de plechtige missen in de kapel. Als niet krachtdadig opgetreden wordt tegen al die flagrante misbruiken... wanneer zal men dan ooit erin slagen ze te doen ophouden ?

Vergeeten we niet, dat de paters karmelieten geen schijn van recht kunnen laten gelden in de kapel te Roesbrugge. Het is immers geen kloosterkerk of kloosterkapel van hen. En moest de baron van Ingelmunster weet hebben van alles wat ze hier durven, het zou hem stellig weinig bevalen.

Overigens, als ze zo doorgaan, zullen ze niet alleen de pastoor van Haringe maar ook de abt van St.-Augustinus tegen zich in het harnas jagen. Onlangs heeft pater Bavo, naar aanleiding van het plotse overlijden van een jongeling, weer een korte oproep gedaan in de kapel... zonder het oordeel van Zijne Hoogwaardigheid dienaangaande af te wachten. Ze vinden dat het toch de moeite niet loont over zo'n kleinigheden klacht in te dienen. Als het de moeite van een klacht niet waard is, loont het ook de moeite niet zo'n kleinigheid te doen. Laten ze het dus niet doen en ik zal niet klagen !

Hoe de bisschop heeft gereageerd, vinden we nergens meer beschreven.

Het spook van de gezongen zondagmis in de kapel heeft de heer pastoor blijkbaar achtervolgd tot op zijn sterfbed. Hij verwisselde het tijdelijke met het eeuwige op 12 juni 1766. Het laatste document dat we vinden in zijn bundel is een schrijven van de abt van de St.-Augustinusabdij op datum 15 januari 1765, en het is echt te pittig om het niet even aan te halen. De pastoor heeft duidelijk bij de abt klacht neergelegd tegen de proost van Beaugard die plechtig gecelebreerd heeft in de kapel op een zondag. Zeer vriendelijk, maar met een vleugje ironie antwoordt de abt aan "Monsieur et cher Curé". Hij deelt mee dat hij aan de proost geschreven heeft dat hij zoiets in 't vervolg niet meer zou doen... Maar fijntjes voegt hij eraan toe :

"... je ne puis m'empêcher de vous dire en même temps que vous souffrez peut-être un peu de délicatesse dans un rien. Car je serais me persuader que la célébration d'une seule messe solennelle dans l'année le jour du dimanche dans Roesbrugge pourrait causer un scandale dans votre paroisse..."

Je suis très parfaitement

Monsieur et cher Curé

Votre très humble et très obéissant
serviteur Fr. Marche
abbé de St. Augustin.

Een korte tussenbeschouwing.

Na alles wat we hebben meegemaakt in deze en vorige afleveringen moeten we toch besluiten dat de bediening van de kapel te Roesbrugge een troebele aangelegenheid was. Ze was een broeihaard van tal van belangenconflicten, rechtsaanspraken en rechtsbetwistingen. Waren daarbij betrokken: de pastoor van Haringe op wiens parochieterritorium de kapel zich bevond ; de abt en de monniken van de St.-Augustinusabdij die het patronaatsrecht bezaten over parochiekerk en kapel ; de paters van Beaugard als oudste en eerste bedienaren van de kapel; de paters karme-

lieten er gekomen op aandringen van de bewoners; de baron van Ingelmunster als eigenaar van de kapel; de parochianen van het dorp Roesbrugge als onmiddellijk geïnteresseerde gelovigen; vanaf de heer De Wee ook nog de seculiere kapelaan (of quasi-kapelaan ?) van de Roesbrugse kapel; en tenslotte nog het bisdom Ieper, hetzij in de persoon van de bisschop, hetzij in zijn grootvicarissen, hetzij in zijn officiaal of voorzitter van wat toen de "curia spiritualis", of "het geestelijk Hof" werd genoemd.

Zonder te gewagen over de moeilijkheden van de oudste tijden maakten we dus reeds mee vanaf het eerste kwart van de 18de eeuw : het conflict Cool-De Wee met als medestanders van De Wee : de monniken, de baron en de Roesbruggenaren met in hun eerste gevechtlinie de dappere schutters van de St.-Sebastiaansgilde; het conflict St.-Augustinusabdij-Devick, waarbij de laatste gesteund werd door de baron; het conflict Delfly-paters, zowel norbertijnen als karmelieten... telkens met al de verwickelingen die ieder bedrijf meebracht. Daarbij komen de tussenkomsten vanwege het bisdom. De enigen die als toeschouwers nog steeds aan de zijlijn staan, zijn de bewoners van het landelijke Haringe. Zij worden inderdaad nog steeds niet rechtstreeks bij de schermutelingen betrokken. Hun passieve afzijdigheid schept evenwel een groeiende kloof tussen hen en hun medeparochianen van het dorp.

Hete oorlog zal het worden in het eerste kwart van de volgende eeuw.

't Vervolgt

J.L. Hosten o.p.

VOORNAME LITERAIRE PRIJS voor GWIJ MANDELINCK

De vijfjaarlijkse Maurice Gilliams-prijs voor poëzie is toegekend aan Gwij Mandelinck (Guido Haerynck van Watou en stadsbibliothecaris te Poperinge) voor zijn dichtbundel *Overval* die door prof. dr. Hugo Brems "een huiveringswekkende bundel en grote poëzie" werd genoemd.

De prijs (100.000 fr.) uitgeschreven door de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, wordt uitgereikt tijdens de openbare vergadering van de Academie op woensdag 28 oktober te Gent.

Gwij Mandelinck is de onovertreffbare organisator van de jaarlijkse poëziezomer te Watou. Hij heeft onze Diepe Westhoek tot ver over de grenzen bekend gemaakt, door de unieke manier waarop hij de symbiose van poëzie en beeldende kunst weet te etaleren. Dat alles heeft zelf zijn weerslag op het economisch leven van Watou. Een notaris heeft het zeer treffend uitgedrukt : "Mandelinck heeft met zijn poëziezomer onverkoopte huizen weer verkoopbaar gemaakt".

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

Onze toonzaal zit
vol ideeën en we geven U
graag advies bij de realisatie
van uw sanitair,
volledig vrijblijvend,
ook op zaterdag

Een uitvoerige dokumentatie ligt voor u klaar

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service !

KLEINE FISKALE KRONIEK Onverantwoorde Investerings

Om een bedrijf of een beroep te starten, dienen er onvermijdelijk kosten gemaakt en meestal ook serieuze investeringen gedaan.

Grote bedrijven die met een bijkomende activiteit beginnen, doen aan marktonderzoek. Zij gaan na, of laten nagaan, in hoeverre een nieuwe of aanvullende bedrijfstak kan renderen, wat de afzetmogelijkheden en de normale winstmarges zijn; wat de concurrentie betekent; welke kapitalen er dienen aangewend en waar die vandaan moeten komen (eigen reserves, leningen, subsidies).

De kleine zelfstandige die wil starten of uitbreiden moet ook bovenstaande factoren onder ogen zien. En het is meestal nuttig daartoe een vakman, een accountant (een

expert-boekhouder) met ervaring te raadplegen, die de waagkansen beter kan inschatten.

Leningen afsluiten gaat gemakkelijk, meestal te gemakkelijk, maar de annuïteiten plus de interesten terugbetalen, is vaak een zware, ja soms een onmogelijke opgave.

Investerings zijn voor bedrijven onmisbaar. Verouderde inrichtingen en installaties zijn het begin van het einde, maar onverantwoorde investeringen betekenen moeilijke dagen en binnen afzienbare tijd het faillissement.

Bezint eer je begint, en denk eraan dat het verkeerd is bevoegde mensen te raadplegen als alle contracten en verbintenissen zijn getekend.

Dat is een goede raad van :

Serge BLONDEAU

Accountant IDAC - Fiscaal Adviseur EHSAL

Kris Wyffels

T I M M E R B E D R I J F

Hondschotenstr. 18
8691 Beveren a/d IJzer
tel (057) 30 18 64

Pro O prive
8972 Boesegrugge
tel (057) 30 14 32

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabrikatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

GRATIS EN VRIJBLIJVEND
PRIJSOFFERTE

HOBBY- ZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

- Verkoop van voeders voor honden, katten en alle neerhondieren.

- Verkoop van
ALLE POPULAIRE RASSEN
met deskundig advies, ingeënt,
ontwormd en met garantie :

vb. : Mini Yorkshire, Maltjezer,
Chihuahua, Mops,
Franse Bulldog, Tekel,
Jack Russel, Westie,
prachtige Berner Sennen,
Rotweiler, en andere
mooie lieve
gekreiste hondjes

Gans het jaar door op
alles voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart

WAAR KOMT HET VANDAAN?

HIJ ZIT IJZER TE VREten

Hij kan het moeilijk verwerken

Van iemand die een tegenslag of een ontgoocheling oploopt, die hij moeilijk kan verwerken, zegt men dat "hij ijzer zit te vreten".

Ijzer vreten is niet alleen een onmogelijke klus, maar als spijs ook onverteerbaar. Iemand die ijzer zit te vreten, is iemand die slechts moeizaam, of zelfs helemaal niet, een tegenslag kan verteren.

Dat is wel een uitdrukking die niet veel medeleven doet uitschijnen, maar eerder getuigt van leedvermaak.

GARAGE CAPPOEN Denis & Dirk

Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

*Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten*

**VW Polo benz. '95
Opel Vectra 1700D '96
Golf D '97**

Voor het herstellen van uw schoenen, boekentassen, reistasen, alle ritssluitingen nu ook stikken van jeansbroeken, enz, ... wendt men zich met volle vertrouwen naar

SCHOENMAKERIJ "NOEL"

DEVOOGHT - VANDROMME

Provenplein 62 - PROVEN

*Vakkundig en sterk werk
Voordelige prijzen
Snelle bediening
39 jaar ervaring*

**Schoonheidsinstituut
Natacha**

*Parfumerie - Pedicure - Manicure
Maquillage - Esthetiek - 2 Zonnetunnels*

- JAARLIJKS VERLOF

van donderdag 20 augustus
tot en met dinsdag 1 september

- PROMOTIE

Zonneprodukten van "BAYWATCH"
Bij aankoop van 2 produkten :
Gratis toilettasje

Prof. O. Rubbrechtstraat 44
Op afspraak : 057/30 14 12
Iedere woensdag ook nog verzorgingen
na 19 u. (op afspraak)
Gesloten zondagnamiddag en dinsdag
Open van 9 tot 12 u. en van 13.30 tot 19 u.

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPEER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN

BERNARD WYFFELS

MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE

057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER
Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

JAARLIJKS VERLOF van 15 aug. t.e.m. 31 aug.

Vanaf september enkel open van 16 tot 19 u.
en op zaterdag open van 9 tot 12 en 14 tot 18 u.

TOP Kristof

Prof.O.Rubbrechtstr. 113, Roesbrugge - 057/30 18 80

Openingsuren : zaterdag : 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.
dinsdag tot vrijdag : 10 - 12 u. en van 16 - 19 u.
zondag en maandag gesloten

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9

8640 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

ACTIVITEITEN EN
VERMAKELIJKHEDEN

MAAND JULI

Kaarten

- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 28 juli
puntenkaart "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 25 juli
maandelijkse kaart voor de leden

MAAND AUGUSTUS

Kaarten

- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 12 augustus
puntenkaart "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 8 augustus
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 25 augustus
puntenkaart "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 22 augustus maandelijkse kaart voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 8 en zondag 9 augustus
smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 9 augustus : smijting voor de leden.

MAAND SEPTEMBER

Kaarten

- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 9 september
puntenkaart "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 12 september
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 22 september
puntenkaart "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 26 september
maandelijkse kaart voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 12 en zondag 13 september
smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 13 september : smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND

Geboorten :

- Friedel Buseyne, geboren op 23 juni 1998,
dochter van Johan en Anja Vandenbergh.

Huwelijken :

- José Metsu van Poperinge met Katy
Declerck van Beveren-IJzer
- Bart Sioen met Nathalie Hoet, beiden van
Poperinge.

Overlijden :

- Hector Bourrée, overleden op 22 juni 1998,
85 jaar, echtg. v. Agnes Hebben.

KBG ROESBRUGGE-HARINGE

Ons jaarlijks feest ter gelegenheid van Roesbrugge-kermis gaat door op woensdag 9 september.

Om 11 uur eucharistieviering voor het welzijn van levende en overleden leden, in het bijzonder voor onze proost E.H. Decadt.

Daarna schuiven we onze voeten onder tafel : aperitief, soep, Weens gebrad in groentenkrans met gebakken aardappelen, koffie met gebak. (1 glas bier of water en 1 fles rode wijn per 4 personen).

Dit alles wordt gevolgd door ontspanning door de groep uit de Lovie "Il Sogno Particulare". Even later is er nog vrije kaart en/of bolling met prachtige prijzen : onder meer voor 4.000 fr. aan prijzen, geschonken door het feestcomité, waarvoor dank ! Dit alles voor de prijs van 630 fr.

Natuurlijk gaat ons feest door bij Julien en Patrick Gunst. Gelieve in te schrijven ten laatste tegen 30 augustus, bij Julien en Patrick, of bij uw wijkmeester(es).

Andere activiteiten : in september onze jaarlijkse Boterkaarting en op woensdag 7 oktober onze laatste halve dagreis.

W.T.C. KAREL DE BLAUWER

De jaarlijkse barbecue gaat door op zaterdag 8 augustus vanaf 18.30 uur in De Gouden Arend, Roesbruggeplein 1 te Roesbrugge. Deelname 350 fr., kinderen onder 12 jaar 200 fr. Iedereen welkom !!

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Sedert 1830 hebben de Franstaligen de Vlamingen nooit veel kansen gegund. Zij waren de meesters, wij waren de knechten en de meiden. Dat heeft, geleidelijk aan, steeds teller reacties uitgelokt, die tot toegevingen hebben verplicht en tenslotte tot federalisering hebben geleid. Maar de Franstaligen schijnen daaruit nog niet veel lessen te hebben getrokken. Ze laten alleszins niet blijken dat ze van hun dominante aanspraken willen afzien. Ze aanvaarden nog altijd niet dat de Vlamingen gelijkwaardige partners zijn en dat hun territorium dient gerespecteerd.

Wat zien we in de Brusselse Rand ? De Franstaligen komen er wonen - op Vlaamse grond - goed en wel, maar ze weigeren zich aan te passen. En van zodra ze met een zeker aantal zijn, evenwel nog altijd een minderheid, beginnen ze te eisen dat het gebied van hen is. Maar ze verwachten wel dat een Vlaming die zich in Wallonië vestigt, zich aanpast. Terecht, maar het is een schabouwelijk éénrichtingsverkeer.

Dat alles brengt mee dat de Vlaamse Beweging een verdere stap in de staatshervorming eist. Ook de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement dringen aan op meer bevoegdheid voor Vlaanderen. Met de verkiezingen in het vooruitzicht en de hete adem van het radicale Vlaams Blok in de nek, beloven de Vlaamse toppolitici in hun 11-jubiloeuschap dat ze een nieuwe ronde in de staats-hervorming gaan voorbereiden.

Maar we weten ook wat we van verkiezingsbeloften mogen geloven. En wat is de informatie van politici waard ? Zelfs in Nederland, waar alles zoveel beter schijnt te gaan, en waar ze alleszins geen communautaire twisten kennen, hebben ze daar maar weinig vertrouwen in.

Ik was onlangs enkele dagen met verlof bij onze noorderburen, en daar las ik in de Volkskrant, een Nederlandse kwaliteitskrant in de aard van De Standaard en De Morgen, in het nummer van maandag 29 juni, het volgende :

"In Nederland ligt het percentage mensen dat vertrouwen stelt in de kerken als informatiebron nogal hoog, namelijk 65 percent, aanzienlijk hoger dan het aantal mensen dat naar de kerk pleegt te gaan.

De wetenschap brengt het er nog beter af, er is een vertrouwen van 76 procent. Maar slechts 21 procent ziet in de politieke partijen een betrouwbare informatiebron".

"Ik vraag mij af" zegt Gusta, "moest men een dergelijk onderzoek bij ons doorvoeren hoe de percentages hier zouden liggen ? Ik geloof nooit dat de politici bij ons 21 procent zouden halen. En zeker niet in de Diepe Westhoek, die ze helemaal aan zijn lot overlaten".

Ik geloof het ook niet,
Pol

**INSTITUUT BEHANDELING
COLLAGEN-GINKGO BILOBA**

bent u voorbereid
op de zomerzon ?

Ontdek snel uw geschenk bij
aankoop van 1 behandeling + 1 product

SCHOONHEIDSinstituut

**Valerie
VIANE**

PROVENIEN 31 - 8672 PROVENI
TEL. 0 144 35/79 08 51

**LABORATOIRE
DR RENAUD**
PARIS

JAARLIJKS VERLOF
van 15 augustus t.e.m. 31 augustus

ONZE HOSPITALISATIEVERZEKERING : UW ZEKERHEID !

- Toetreden kan tot uw 65ste.
- Bestaande aandoeningen worden niet uitgesloten.
- Recht op een éénpersoonkamer naar keuze.
- Erelonen worden vergoed (tot 200 % RIZIV)

Vrijstelling ? Uitsluitingen ? Wachtijden ?

Raadpleeg Uw kantoorhouder :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

CDV-nr. 26975

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Wanneer de grote schoolvakantie begint, denk ik telkens terug aan mijn eigen schooltijd te Stavele, in het begin van de jaren twintig. Tijdens onze vakantie lag ons speelterrein meestal aan de oevers van de vaart (IJzer). Met bootje-varen, zwemmen en vissen met zelfge-maakt gerei, beleefden wij er veel prettige uren. Toch moesten wij altijd op onze hoede zijn voor de zeer strenge 'visgarde', die altijd plots opdook en met de zwaarste straffen dreigde als wij het ooit zouden wagen, zonder visverlof, te vissen. Eens hebben wij hem zelf in de maling genomen ... Daarover volgend gedicht :

DE VREEMDE VISSER

Er zat 'n keer 'n vreemde vent
te vissen aan de vaart ...
Die vreemde vent, die ving geen vin,
maar viste heel bedaard.

Doch plots verscheen aan d'overkant
de visgard'in 'tenue'.
Hij zag die vreemde visser daar,
en riep : "Wie is dat nu?!"

"De vissers uit den 'environ'
die zijn mij al bekend !
Wie is die vreemde visser daar ?
Wie is die vreemde vent ?"

De garde stond daar even 'paf',
doch bleef niet lang beraân,
hij daalde vlug de oever af,
en ging aan 't water staan ...

Hij loerde naar die vreemde vent,
en riep, met groot kabaal :
"Toon mij direkt je visverlof,
"of 'k maak proces-verbaal!"

Maar dienen visser die daar zat,
die scheen in slaap wellicht ...
Hij bleef daar zitten gelijk hij zat,
zijn hoed voor zijn gezicht ...

Maar toen de garde scherper keek,
toen zag hij het alras,
dat wat daar op een visser leek,
er eigenlijk geen was ...!

Die visser was ... 'n vogelschrik,
daar listig neergezet ...
en op de oever lachten luid
drie rakkers van de pret !

Romain Depuydt

Amana

Nr. 1 in Amerikaans keukencomfort

MADE IN U.S.A.

geventileerde
koude in koelkast -
uniforme temperatuur
en vochtigheidsgraad

delicatessenlade
met afzonderlijk
regelbare
temperatuur

extra gekoelde bar
met afzonderlijk
regelbare
temperatuur

diepvriezer
No-frost *****
geen rijmvorming

2 laden voor
groenten en fruit
met regelbare
vochtigheidsgraad

60 CM DIEP
5 LUXE-INTERIEUR MET
TEMPERATUURZONES

vanaf
52.990 fr.

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE - Tel. 057/30 05 94
SERVICE & KWALITEIT

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 9 september 1998
Afgiftekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabbonnement : 280 fr.

ROESBRUGGE DE BOERENKRIJG WERD HERDACHT OP KERMISZONDAG

Na de hoogmis op kermiszondag 6 september, werd in de Sint-Martinuskerk te Roesbrugge een marmeren gedenkplaat onthuld door de burgemeester van groot-Poperinge, de heer Henri, baron d'Udekem d'Acoz, in herinnering aan het lijden dat Roesbrugge heeft doorstaan in de Franse revolutionaire tijd (einde 18de eeuw) en aan het verzet van de bevolking tegen die vreemde tirannie.

Deze gedenkplaat is een initiatief van de oud-Poperingenaar Franz Denys, die zich heeft ingezet voor een Boerenkrijgherdenking in heel West-Vlaanderen (!). Daarop is ingespeeld door Roger-A. Blondeau en de Roesbrugse kerkfabriek (die instaat voor de kosten). De plaat is aangebracht achteraan de rechterkerkbeuk en draagt volgende tekst (opgesteld door Franz Denys) :

*Ter herinnering aan het verzet
van de vrijkorpsen van Roesbrugge
en omliggende
aan de brand van Roesbrugge
op 13 sept. 1793
en aan de wederopbouw van de kerk
en het dorp
1793-1813*

*in erkentelijkheid opgericht en ingewijd
op zondag 6 sept. 1998
in het Boerenkrijgjaar
door de St.-Martinusparochie*

Onder deze eucharistieviering werd door Roger-A. Blondeau een korte historische toelichting gegeven, om de draagwijdte van het gebeuren ter kennis te brengen van de kerkgangers. Na de mis volgde een prachtig orgelrecital door de hr. A. Lombaert, stadsbeiaardier te Poperinge en te Brugge. De plechtigheid werd afgesloten met een uitzonderlijke receptie in de kerk !

Hier ten behoeve van onze lezers, de historische toelichting van Roger-A. Blondeau :

Mijnheer de Burgemeester,
Eerwaarde Heer Pastoor,
Dames en Heren,

Dit jaar wordt op diverse plaatsen in ons land de BOERENKRIJG herdacht. Het is immers 200 jaar geleden dat de landelijke

bevolking, voornamelijk in de Antwerpse Kempen en in Limburg, in opstand kwam tegen de Fransen, die ons land hadden ingelijfd en onze bevolking terroriseerden.

Omdat enkele jaren vroeger ons dorp en onze mensen eveneens onder de verschrikkelijke terreur van de Franse revolutionaire troepen hebben geleden en naderhand ook daartegen in verzet kwamen, wordt ook Roesbrugge bij die herdenking betrokken.

Als blijvende herinnering aan die dramatische gebeurtenissen wordt vandaag in onze kerk, na deze toelichting, een herdenkingsplaat ingehuldigd door burgemeester Baron d'Udekem d'Acoz.

Sta mij toe in enkele minuten te vertellen wat er 200 jaar geleden hier in dit dorp is voorgevallen en hoe het zo ver is kunnen komen.

Op 14 juli - quatorze juillet - 1789, wist het gepeupel te Parijs zich meester te maken van de Bastille, de staatsgevangenis van de Franse koningen. De Franse Revolutie was daarmee een feit. De door de hogere standen verdrukte massa had er genoeg van en zou een einde maken aan oude feodale wantoestanden. Er zou een nieuwe sociale maatschappij in het leven geroepen worden onder de leuze : "Vrijheid, gelijkheid, broederlijkheid".

Maar het afreageren van lang opgekropte misnoegdheid had gruwelijke revanchedaden tot gevolg. Er werd in de rangen van adel en geestelijkheid, van kerk- en koningsgezinden een ware slachting aangericht. De Franse koning Lodewijk XVI en koningin Marie-Antoinette werden gehalsrecht. Maar zij waren niet de enigen. Het ging er zo gruwelijk en wreedaardig aan toe, dat een menslievende dokter de guillotine uitvond om het moorden een beetje proper af te werken. Maar omdat zijn systeem te tijdrovend was, werden klapboten vervaardigd waarmee men, telkens weer, tientallen personen kon verdrieken in de Seine of de Loire.

Reeds van in het begin voelden de Franse revolutionairen zich bedreigd door het Oostenrijkse huis van Habsburg, dat ook

over ons land regeerde, en dat niet akkoord ging met de gebeurtenissen in Frankrijk. Daarom verklaarde Frankrijk op 20 april 1792 de oorlog aan Oostenrijk. Drie maanden later nam ook Pruisen de wapens op tegen de Fransen. Deze oorlog zou voornamelijk in ons land en gedeeltelijk zelfs in onze streek uitgevochten worden.

Omdat Oostenrijkse soldaten zich ingegraven hadden voorbij de Beverenkalsijde, richting Frankrijk, werd Roesbrugge, van einde oktober tot begin november 1792, acht maal door Franse kanonnen beschoten. Uiteindelijk werden de Oostenrijkers omsingeld door Franse soldaten die ons dorp binnenkwamen langs het Sint-Omaarsstraatje, langs de Wijngaardstraat en langs Haringe, en alhier harde gevechten leverden, tot de Oostenrijkers werden verdreven.

Maar daarmee was de kous niet af, omdat de inwoners van de Beverenkalsijde de

Oostenrijkers hadden geholpen, staken de Fransen aldaar 17 huizen in brand.

De Franse republikeinse regering had harde maatregelen afgekondigd tegen de kerk en haar bedienaars. Alle kerkelijke goederen waren onteigend en tal van kloosters werden afgeschaft. Priesters werden staatsambtenaren die een eed van trouw aan de republiek moesten afleggen. Wie weigerde, werd ontslagen en vervolgd. Uit Noord-Frankrijk waren meerdere priesters naar hier gevlucht. Voornamelijk in het landelijke Haringe, waar pastoor Asaert voor onderduikadressen zorgde. Pastoor Asaert zelf viel in zijn sermoenen heftig uit tegen de Fransen, liet die sermoenen bovendien ter verspreiding in boekjes drukken en gaf ook ondergedoken priesters toelating om vanop de kansel te keer te gaan tegen de Franse revolutionairen. Natuurlijk kwamen de Fransen te weet wat een kern van voornamelijk godsdienstig verzet er te Haringe bestond. Ze spraken spottend van het "heilige Haringe". Een uitdrukking die we af en toe nog horen.

Maar Roesbrugge zou er het slachtoffer van worden.

Op 18 september 1793 kwam de Franse generaal Vandamme - hij was afkomstig van Cassel - met een troep ruiters naar Roesbrugge. Hij liet de Haringestraat, de Krombkestraat en de Provenstraat afzetten door schildwachten.

De dorpsbewoners werden op de markt samengetrommeld en er werd hun ter kennis gebracht dat Roesbrugge, voornamelijk wegens de anti-Franse gedragingen van pastoor Asaert, uit straf, zou platgebrand worden.

Waarom was Roesbrugge het slachtoffer van het onvoorzichtig gedrag van de pastoor van Haringe? Heel eenvoudig, omdat de pastoor van Haringe toen onze parochiepriester was en dat er te Haringe zelf geen dorpskom voorhanden was, geen woonkern die men kon treffen. Daar stond de kerk te midden van een weide met drie-vier huizen errond, en een aantal ver uit elkaar gelegen hofsteden. Roesbrugge integendeel was een fatsoenlijk, welvarend dorp, met tal van voorname bewoners.

De wanhopige Roesbruggenaren kregen een halfuur de tijd om hun dierbaarste bezittingen te verzamelen en zich naar de Beverenkalsijde te begeven waar zij het ijsselijke schouwspel van die brandstichting moesten gadeslaan.

Het vuur werd aangestoken aan de Molenwal en van daaruit werd heel het dorp in de as gelegd. In de Haringestraat, het Krekelstraatje, de Provenstraat, de Krombkestraat en de dorpsstraat werden er in totaal 248 huizen in brand gestoken, samen met de schone, grote dorpskapel, en de papiermolen die Roesbrugge toen bezat, de enige van West-Vlaanderen.

Na het vertrek van de brandstichters konden enkele huizen worden geblust, maar

220 waren uitgebrand en in elkaar gestort. In enkele uren tijd was dat schone en welvarende Roesbrugge een stinkende puinhoop geworden.

Van de inwoners die toen gevlucht zijn, zijn er een groot aantal nooit meer teruggekeerd.

Twee maanden later, op 14 november 1793, overviel een compagnie Franse soldaten de kerk te Haringe. Zij lieten de klokken door de zoldering naar beneden vallen en roofden al het koperwerk.

Maar zoveel tirannie lokte verzet uit bij de bevolking van de streek. Ook in de omgeving, in de omliggende dorpen, werd er hier en daar brand gesticht, werden de mensen voortdurend bestolen, getergd en voor een kleinigheid neergeschoten.

Jonge mannen die met lede ogen aanschouwden wat hun volk werd aangedaan, kwamen in opstand tegen die terreur, verenigden zich in vrijwilligerskorpsen en besloten een guerrillastrijd tegen de Fransen te voeren. De Oostenrijkers vroegen niet beter, steunden het initiatief en stelden wapens ter beschikking uit het arsenaal te leper.

Er bestond hier op de streek een verzetsgroep van ongeveer 75 man, waarvan een 50-tal afkomstig van Roesbrugge. Zij slaagden erin verspreide Franse soldaten, die de bevolking lastig vielen, te verjagen.

Met de hulp van soldaten van de Verenigde legers (Oostenrijkers, Pruisen, Engelsen, Hollanders) wisten zij bovendien een aarden wal aan te leggen vanaf de bossen van Proven, over de Waaiburg tot aan de IJzer tussen Roesbrugge en Beveren. Die verdedigingslijn noemde men de "Fransche Balie".

Maar de Fransen besloten een einde te maken aan die prikakties van vrijwilligers en verbondenen.

Op 25 april 1794 werd de aanval ingezet. Vanuit Roesbruggedorp kwamen er tot de tanden gewapende Franse soldaten langs de Krombkestraat en langs de Molenwalstraat naar de "Fransche Balie" toe. Daar waar die straten samenkomen was er een waterpoel - "de Scherpen Put" - en daar werd een bloedige slag geleverd tegen de vrijwilligers en soldaten achter die aarden borstwering.

Ons mensen waren niet opgewassen tegen die overmacht. Niet alleen telden zij weldra enkele gesneuvelden en gekwetsten, maar zij moesten wijken en zich terugtrekken in de bossen van Westvleteren.

Weldra behaalde het Franse leger overal beslissende overwinningen en ons land werd bij Frankrijk ingelijfd als een volwaardig deel van de Franse republiek.

In de jaren 1797-1798 hadden we nog te lijden van een openlijke godsdienstvervolging. De zgn. "Beloken Tijd" waarin de priesters verplicht werden de eed van haat aan het koninkdom en van getrouwheid aan de revolutionaire republiek af te leggen. Maar

weinig waren daartoe bereid. In het bisdom leper waren er niet minder dan 150 priesters die weigerden op dat verzoek in te gaan. Daarom werden al hun kerken en kapellen gesloten. Pastoors en kapelaans moesten zich verbergen alsof het misdadigers waren. Ze werden opgespoord en sommigen werden gearresteerd, waarvan zes hier uit de omgeving, waaronder pastoor Asaert van Haringe. Zij werden verbannen en Asaert werd verscheept naar de hel van Cayenne in Zuid-Amerika, waar hij na een verschrikkelijke lijdensweg is overleden.

Pas nadat Napoleon, einde 1799, aan de macht kwam, verbeterde de toestand. In de volgende jaren herrees Roesbrugge uit zijn as en in 1805 werd de eerste beuk gebouwd van deze kerk. De eerste kerk van Roesbrugge.

Nu wordt hier een gedenkplaat aangebracht, opdat wij en ook de komende geslachten, zouden weet hebben van een van de smartelijkste perioden uit de geschiedenis van ons dorp en van onze voorouders.

...

Na de communie van de gelovigen werd door mevr. Ingrid Sohier, het mooie gedicht "De wereld die wij willen" (1972) van de onlangs overleden Anton van Wilderode voorgedragen. Een sublieme reactie op de gruweldaden die werden herdacht.

We geven het hier in extenso :

DE WERELD DIE WIJ WILLEN

De wereld die wij willen draagt geen wapens, verdeelt zich niet in toegeruste legers met het verbitterd bliksemen van leuzen.

De wereld die wij willen is een vrede die zonder wrevel over het verleden het doek haalt van vergeven en vergeten.

De wereld die wij willen is een landschap dat onbeschadigd neerligt in de zomer verzonken in de spiegels van zijn stromen.

De wereld die wij willen is de gave van gras en brood van appels en water gezondheid die men eet en die men ademt.

De wereld die wij willen is een Vlaanderen, verlost van velerlei onvrijheid en bevoogding, weer vaderhuis voor zijn verstrooide kinderen.

De wereld die wij willen is Europa uit zoveel eeuwen ongeduld verzameld en toegezegd aan wie geen wanhoop kennen.

De wereld die wij willen is de wereld ons tot verzadiging ten deel gegeven, tot overmaat en lieflijkheid van leven.

Noten :

1. Franz Denys is de auteur van het boek : *Van Keizer tot Sansculotte - De laatste vijf maanden van het Ancien Régime in het Westland, 16 november 1793 - 25 april 1794*. Het is een uitgave van het Davidfonds Poperinge-IJzerweelde.

Roesbrugge, Haringe en Beveren tijdens de Brabantse Omwenteling en de Franse Bezetting 1789-1802 (4)

5.10. De koster van Oost-Cappel doodgeschoten

Commissaris Liegens is naar Ieper gelopen om Oostenrijkse huzaren te halen. Tegen de avond komt hij met 6 of 7 van die ruiters te Roesbrugge. En dan begint er een bange nacht die nooit uit ons geheugen zal gewist worden. Zoals het gewoonlijk gaat, wordt de aankomst van de huzaren opgeblazen tot een grote troep zodat in de aanpalende Franse dorpen alarm wordt geslagen. Van tijd tot tijd schieten ze daar met kanons. Dit wordt door de onzen beantwoordt. Die nacht heeft het alarm geluid en lopen de vrijwilligers te wapen in alle dorpen tot tegen Sint-Omaars. Te Roesbrugge weet men niet of de Franse boeren nu zullen aanvallen of niet. Het alarm en het schieten duurt van 9.30 u. tot 10.30 u. 's avonds. Dan komen er 40 voetgangers toe van het regiment van Württemberg. Na wat gerust te hebben, trekken ze rond 1 uur 's nachts, samen met enkele jonge Roesbruggenars, naar Oost-Cappel. Hier is de boerenwacht gevlucht, de koster die kapitein is, uitgezonderd. De koster verweert zich maar wordt geschoten in zijn dij en neergestoken met een bajonet. Daarop keren ze naar Roesbrugge terug. Kort daarop vertrekken ze naar Ieper, Roesbrugge zonder verdediging achterlatend. Toen pas begint de schrik van Roesbrugge. Reeds tegen zes uur 's morgens is een derde van de inwoners, met meubels en al, naar Elzendamme, Ieper of een ander dorp gevlucht.

Het dorp schijnt uitgestorven. De arme mensen vluchten het meest. De rijken verborgen alleen hun geld en zilverwerk. G. Vandermeulen heeft, als goede kroniekschrijver, een onderzoek gedaan naar de dood van de Oost-Cappelse koster.

Ofwel is hij bij ongeluk doodgeschoten door zijn eigen volk, maar dat is niet waarschijnlijk. Ofwel gebeurde het als volgt: toen de Oostenrijkers al op de terugweg zijn, ontmoet de koster boer Outers, die hij naar huis wil vergezellen. Hij haalt zijn lantaarn en op dat moment wordt hij geschoten door drie Roesbruggenars die zich verdekt hebben opgesteld. Na de schietpartij breken mannen door de haag van het tuintje van de nicht van de oude pastoor van Oost-Cappel en langs daar lopen ze weg. De koster is erg gewond en schreeuwt luidop, maar hij is slechts rond 5 uur 's morgens overleden. Die ijverige democraat is als martelaar voor de Franse constitutie gestorven. De Franse troep die voordien te Rexpoede ligt, verhuist nu naar Oost-Cappel.

6.1. Oostenrijkse patrouilles en verlatenheid

Roesbrugge krijgt een garnizoen van 12 Oostenrijkse soldaten. Ze patrouilleren wat en keren naar het binnenland terug.

Op 15 september (1792) patrouilleren de Oostenrijkers rond middernacht aan de afgebroken steendambrug tussen Haringe en Houtkerke.

Op zondag 16 september komt er een Franse troep van 300 man toe te Oost-Cappel.

Ook op 17 september is er 's nachts een patrouille van de Oostenrijkers.

Dokter Jourdain van Roesbrugge gaat, op 18 oktober, naar Oost-Cappel op ziekenbezoek. Hij wordt er als spion aangehouden en overgebracht naar Rexpoede. Daar kan hij ontsnappen omdat de wacht slordig is. Hij keert tegen de avond langs binnenwegeltjes naar Roesbrugge terug.

Op 19 september 's morgens te 5 uur, komt er een grote patrouille van 20 Württembergse soldaten en een luitenant. De soldaten zijn moe en afgemat van het voortdurend heen en weer rijden tussen Waasten en Roesbrugge. Ze vragen aan de hoofdman om naar Ieper gevoerd te worden. Rond 10 uur vertrekken ze.

Nu slaat de schrik weer toe te Roesbrugge. Het dorp is zonder verdedigers en de Fransen houden voortdurend de wacht met wel 200 man. De Oostenrijkers en de bondgenoten hebben te weinig troepen om tegen Frankrijk te oorlog.

Een ordonnantie van 20 september, waarbij het verboden wordt naar Oost-Cappel te gaan, tenzij met een attestatie en ook aan de Oost-Cappelnaars van naar Roesbrugge te komen, blijft dode letter.

6.2. Verhoogde Franse druk op Roesbrugge en bange nacht

Op 21 september 1792 komen 8 Franse soldaten naar Roesbrugge. Ze komen echter niet over de brug. Ze nemen enkele broden uit een bakkerij aan de Beverense Kalsijde en keren terug.

Op zaterdag 22 september komen er van Oost-Cappel 30 tot 40 Franse soldaten. Ze plunderen de winkels van Jacobus Puny, de kinderen Blanckaert, Jacobus Terloeze, Philip Ticket, Pieter Cardon, Joanna Depoorter, Maarten Vande Zande, Michiel Schoollaert, Pieter Doude, Cornelis Verlinde, Marie Thoris, Frans Vanden Berge en Jan Dekaessteker. Meestal nemen ze winkelwaar mee. In enige herbergen eisen ze drank en rond 10 uur vertrekken ze.

Toch zijn er in Frankrijk nog ambtenaren

die deze plundering niet toelaatbaar vinden. Zoals het gaat in zulke gevallen, neemt men wraak en weerwraak en komt er geen einde aan de plunderingen. Vanden Bavière, procureur syndicus van Bergen, is deze mening toegedaan. Rond de middag komt van hem een brief toe te Roesbrugge om over deze zaak besprekingen te beginnen. Baljuw Reyphins is eerst naar Ieper gegaan om Oostenrijkse troepen te halen. Dan gaat hij naar Vanden Bavière, samen met zijn zoon die advocaat is. De procureur syndicus belooft de effecten die gevonden worden, terug te geven. Hij nodigt bovendien beiden uit tot bij de soldaten, om de plunders te herkennen. Maar uit voorzichtigheid wijzen ze dit voorstel af.

Alhoewel Roesbrugge nu rustig lijkt na de tussenkomst van Vanden Bavière, rijst er tegen de avond een gerucht. Het zwelt aan, iedere inwoner wordt erdoor gepakt.

Om 7 uur 's avonds komen de Fransen om Roesbrugge plat te branden. Theo Geysen van de herberg 't Wit Paard, die aan de grens ligt met Oost-Cappel, komt even na 7 uur, buiten adem aangelopen, met het nieuws dat de Fransen afkomen. Bijna iedereen vlucht met huisraad, vrouw, kinderen en wiegen het dorp uit. Men hoort te Oost-Cappel de trommel slaan.

Ondertussen komt het vrijkorps in actie. Jongeren, gewapend met geweren, verzamelen aan de afgebroken brug en verschanzen er zich met takkenbossen. Nadien komen er nog bij. Ze zijn met ongeveer 200 man. Er ontstaat ruzie tussen de jongeren die Roesbrugge willen verdedigen en mensen met gezond verstand die de wapens en takkenbossen weg willen. Bijna vecht men tot baljuw Reyphins op het avondlijk toneel verschijnt. Hij slaagt erin, na lange arbeid, alles te verspreiden en de takkenbossen weg te dragen. De Hollander Veneka, die te 9.30 u. van Oost-Cappel komt, deelt mee dat daar alles rustig is.

Toch blijft men vluchten. Enkele personen durven toch naar bed gaan. Deze droevige nacht gaat voorbij zonder de Fransen te zien.

Schrik en verlatenheid zijn heer en meester van Roesbrugge op zondag 23 september.

Tegen de avond rekent men dat de helft van de Roesbruggenars naar elders vertrokken zijn. Men ziet geen volk op straat. Dan ontvangt Karel Alove van de Beverenkalsijde, een brief van zijn zwager Mathijs Coorenaert van Oost-Cappel. Hierin staat dat enige gestolen effecten teruggevonden zijn, dat de eigenaars die mogen afhalen en dat er een paal zal opgesteld worden tot waar de Fransen mogen komen.

Deze brief bezorgt Roesbrugge een rustige nacht.

6.3. Veurnse magistraat komt tussen-beide

Op 24 september 1792 wordt te Roesbrugge en te Haringe een ordonnantie van de Veurnse magistraat afgekondigd waarbij het verboden wordt te schieten op de vijand, wapens te verzamelen en te paraderen. Hoe heilzaam deze ordonnantie ook is, toch barst de gemeente uit in gramschap, emigranten op kop. De Veurnse magistraat is Fransgezind is het antwoord. Maar in hun bekrompenheid zien ze niet dat, wanneer het vrijkorps een bende van 30 tot 40 man de baas kan, dit nooit zou lukken over een grotere bende, zodat gans het dorp zou geplunderd en verbrand worden.

Toch gaat die dag rustig voorbij.

De twee volgende dagen vlucht men nog. Men installeert zich in de naburige dorpen, zelfs in de hoeven van Haringe.

Deze vlucht wordt veroorzaakt door de voortdurende sermoenen van de pastoor van Haringe en door de emigranten-priesters. De schrik komt ook voort van de twist-gesprekken tussen voortvarende winkeliers met Franse bezoekers. Soms worden ze hardhandig over de grens gezet. Zo groeit bij hen de verbittering op de Roesbruggenaaers.

Tegen de avond van 26 september ontvangt Reyphins een brief van Mathijs Coorenaert, procureur van de gemeente Oost-Cappel, die meedeelt dat de Fransen niet meer zullen komen en dat men zou pogen de gestolen goederen terug te bezorgen. Men zegt dat de Commandant van leper aan de municipaliteit van Oost-Cappel een brief geschreven heeft. Indien de Fransen nog kwaad doen te Roesbrugge, dan zal hij wraak nemen.

Een andere brief van M. Coorenaert, van 29 september, gericht aan notaris en griffier Smaghe van Roesbrugge, herhaalt deze vredelievende gevoelens. Hij deelt ook mee dat de linietroepen en de nationale wachters uit Oost-Cappel zullen vertrekken.

6.4. De "gekke" oorlog en het "oorlogstoerisme", het beleg van Rijsel

Er is in gans de oorlog van Oostenrijk tegen Frankrijk geen gekkere oorlogstoestand dan het Oostenrijks beleg van Rijsel. Te vergelijken met de "drôle de guerre" tussen Frankrijk en Duitsland van september 1939 tot 10 mei 1940.

Op de avond van 29 september hoort men te Roesbrugge, in het zuiden, het kanon bulderen. De hertog van Saksen, Oostenrijks bevelhebber, begint Rijsel te beschieten.

Op 30 september en 1 oktober 1792 hoort men voortdurend schieten. Het is als een verre donder. Te leper komt het over als een zware donder, daveren de ruiten en schijnt de aarde te beven. 's Nachts is het spektakel grandioos, gelijk vuurwerk. De mensen van de streek gaan naar de Rode Berg te Westouter, waar ze als oorlogstoeristen het geheel veel beter kunnen bekijken.

6.5. Telling van de emigranten-geestelijken en valse maren

Het bestuur van de kasselrij Veurne gebiedt op zondag 30 september 1792, een telling van alle emigranten-geestelijken, per dorp. Binnen de 24 uur moet iedere hoofdman deze emigranten op een lijst inschrijven en deze aan het bestuur afgeven. Sommige hoofdmannen gehoorzamen, andere niet.

Gisteren, vandaag en de volgende dagen keren veel vluchtelingen naar huis terug.

In deze tijd overspoelt men West-Vlaanderen met alle soorten brieven. Hierin worden de nederlagen van de Franse legers dik in de verf gezet. Het zijn echter valse berichten. De emigranten doen er nog een schepje bovenop. Er schiet geen enkele Franse soldaat meer over, het Pruisische leger is te

Parijs. Wanneer men hen zegt dat de "Gazette van Gendt" nooit gewag maakt van deze overwinningen, beweren zij dat deze gazet "Fransgezind" is.

Op 15 oktober is Roesbrugge vol met Franse soldaten die te Oost-Cappel liggen. Het is een uitstapje om te eten en te drinken. Het zijn Duinkerkenaars die voor een week de wacht optrekken aan de grens. Ze betalen in de winkels en in de herberg Sint-Joris. 's Avonds keren ze naar hun kamp terug.

Dit duurt zo een hele week.

('t Vervolgt)

Franz Denys

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER Roland

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken :
 - gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnewering

Waaenburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

KORTING
50-PLUSERS

MET
WAARBORG

TANLABO RAHEEN

GEBROKEN GEBIT ? KLAAR TERWIJL U WACHT !

Bruggestraat 75, POPERINGE - Tel. 057/33 86 47
Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

Het Labyrint - Kimmel DE OORLOG OP TAFEL 1 mei - 4 oktober 1998

Een unieke expositie voor ouderen die de oorlog hebben meegemaakt en voor iedereen die jonger is en nooit zoiets wil meemaken.

Spelletjes uit de kast van oorlogskinderen.

Het Labyrint, Dries 29 - Kimmel

Tel. 057/44 65 81.

Open elke dag van 10.00 uur tot 20.00 uur
Dinsdag : dichtdag. Groepen op afspraak.

Geert DOOLAE GHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

✕ Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	
✕ Gasolie diesel	
✕ Smeermiddelen	✕ Lamppetroleum
✕ Kolen	✕ Mazouttanks
✕ Gas	✕ Veevoeders

DECORATIE - SCHILDERWERKEN LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

officieel verdeler

Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

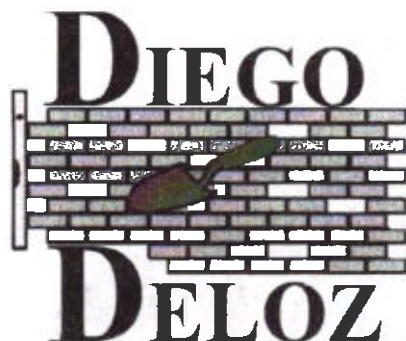
PETRAVER NV
Petroleumprodukten Andy Vermeersch

- ☆ Gasolie
- ☆ Diesel
- ☆ Petroleum
- ☆ Benzine
- ☆ Tankstation
- ☆ Butaan- & Propaangas
- ☆ Oliën
- ☆ Smeermiddelen
- ☆ Kolen
- ☆ Brandhout
- ☆ Mazouttanks

*Wij verzekeren een snelle en trouwe
bediening aan de laagste prijzen.*

*Vanaf heden kunt u nu ook bij ons
terecht om loodvrije benzine te tanken.*

Vanaf heden : KOLEN aan ZOMERPRIJZEN + geschenk

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

**Schrijnwerkerij
Kristof REGHEERE**

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaienburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaienburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

IEPER WETENSCHAPSWEK 1998

De Vlaamse Wetenschapsweek is een tweejaarlijkse, groots opgezette informatie-campagne rond wetenschappen. Ook de Openbare Bibliotheken in Vlaanderen richten hun aandacht op wetenschap. In onze streek gebeurt dit in het bijzonder door de Stedelijke Openbare Bibliotheek van Ieper.

Blikvanger in het programma is de lezing door Roger-A. Blondeau op dinsdag 13 oktober : "Wetenschap in de volkstaal". Deze lezing zal plaats vinden in de zaal van de Heilige Familie (ingang Eigenheerdstraat) om 20 u. De toegang is gratis. Roger Blondeau is een autoriteit op het vlak van wetenschapsgeschiedenis. Hij publiceerde belangrijke werken over Ferdinand Verbiest, Mercator, Jan Palfijn, maar ook over "Wetenschap in de taal der Vlamingen". Hij is lid van het Belgisch Komitee voor de Geschiedenis van de Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België; hij werd bekroond met de J. Gillispijs en de Marcel Minnaertprijs; hij ontving de Sartom-medaille, de medailles van het Museum voor Geschiedenis van de Wetenschap en van de Koninklijke Academie.

In zijn lezing schetst Roger-A. Blondeau op een overzichtelijke, en soms ludieke manier het belang van de volkstaal in de ontwikkeling van de wetenschap in onze gewesten.

In de Stedelijke Bibliotheek wordt de afdeling "wetenschappen" uitvoerig belicht, met de voorstelling van een selectie "leesbare" werken en populaire uitgaven.

Op maandag 12 en woensdag 14 oktober wordt er om 18 u. een internet-demonstratie gegeven voor geïnteresseerde leken.

Maar er is nog meer : voor informatie : 057/20 22 00.

**ANTWERPEN
UNIVERSITEIT DERDE LEEFTIJD
Universitaire cyclussen 1998-1999
24e Academiejaar :
Cyclus : Geschiedenis van de
Wetenschap**

Onze medewerker Roger-A. BLONDEAU werd uitgenodigd om op dinsdag 6 oktober 1998 een lezing te houden over :

JAN PALFIJN (1650-1730) EN ZIJN VERLOSTANG

Ziekten en geneeskunst - Hippocrates en Galenus - de Arabieren - Salerno en Bologna - de chirurgi - Vesalius - Jan Palfijn - zijn opleiding hier en in het buitenland - zijn verblijf te Kortrijk, Ieper en Gent - zijn anatomische werken - de taal van Jan Palfijn - gezworen heemeester en lector in osteologie - verloskundige instrumenten - de verlostang van Palfijn - zijn laatste jaren - zijn overlijden en zijn monumenten.

Plaats en uur : Aula van het "Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven", Minderbroederstraat 22, Antwerpen. Om 14.15 u.

WELKOM VOOR ALLE FEESTEN

Gasthof

**Huwelijks-
feesten***
(tot 250 personen)

*gratis
een prachtige
ceremoniewagen
(witte Cadillac met open dak)
of paardenkoets
of luxueuze
bruidskamer.

Recepties
bij mooi weer
in onze
prachtige tuin.

**Communie-
& verjaardags-
feesten**

**Rouw-
maaltijden**

**Elke dag van de week :
Dagschotel
Aan de kaart
Verschillende soorten slaatjes**

Het menu wordt zorgvuldig en naar uw wensen samengesteld.

Ruime parking !

Familie NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73, 8972 Proven - tel. 057/30 03 35 - Sluitingsdag : dinsdag

FOULON

DE FRUITPOORT

van woensdag 16 tot en met zaterdag 19 september

HUTSEPOTCOLLI

1 bundel PREI
1 bundel SELDER
1 bundel RAPEN
1 kg WORTELEN
1/2 kg SPRUITEN
1 GROENE KOOL
1 kg AJUNEN

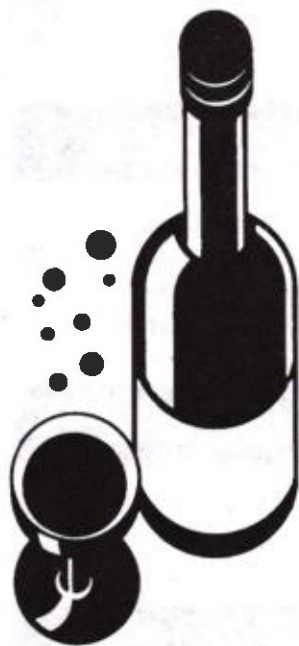
120 fr.

MANDARIJNEN PLAYBOY

49 fr. per kg
2 kg voor 95 fr.

PEREN
2 kg
voor 55 fr.

**EXTRA
DRUIVEN**
55 fr.
per kg

Uw kantoorhouder laat zich weer even gaan.

Neem deel aan de speciale spaaractie.

Periode : 16.9.98 t/m 31.10.98

PER SCHIJF VAN 50.000 BEF
AANGROEI (*) ONTVANGT U
EEN FLES PORTO

Tellen mee voor de actie
- HSA-Spaarkrediet Safety Click
- alle fondsen en clickfondsen
- euro-obligaties

- koopsommen New-Life
- kasbons
- alle spaarboekjes

Nieuwe klanten ontvangen een extra fles bij
opening van een zichtrekening of spaarboekje.

(*) = aangroei van uw beleggingen in de actieperiode
maximum 18 flessen per gezin.

Uw kantoorhouder blijft altijd gul in z'n servi-
ce, maar de speciale spaaractie loopt slechts
enkele weken.

HSA - SPAARKREDIET

Kantoor
Geert VANDENBUSSCHE - DESCHUYTTER

Haringestraat 37, 8972 ROESBRUGGE-HARINGE - Tel. 057/30 09 86 - n° C.D.V. 25.166

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

*Uw bestelling THUIS GELEVERD
op donderdag*

NATUUR/DIEET

Canderel 75 gr **105,-**
Noedels,
Spaghetti, enz ... 500 g **115,-**

TEXTIEL

PLOP lakens
Nieuwe collectie textiel
Slaapkledij & pyama's

NON-FOOD

Domex keukenrol 2 rollen **49,-**
Fanny afwas 1 st. **37,-**
Johnson Plegg Closs 250 ml **89,-**
Multy doekjes 3st. **19,-**

STRAKS NIEUWE PANTY'S

Groenten en fruit

van 18/09 t.e.m. 20/09

Witte druiven 1 kg **49,-**
Mandarijntjes 1 kg **49,-**
Witloof **KNALPRIJS**

PET-FOOD

Frolix hond 500 g **49,-**
Winnny kattenvoeding 400 g **13,-**

VOEDING

Nieuwe truffels
Saroma 74 g **18,-**
- vanille - caramel
- chocolade - pistache, enz ...
Confituur Materne 450 g **56,-**
- abrikoos - aardbeien
- vier vruchten - aalbes, enz ...
Honey Pops 500 g **119,-**
Tréfin snoep **43,-**
- hartmint - cherry bel
- o chock, enz ...
Sausen Knorr **20,-**
- witte - curry, enz ...
Peperkoek Vondelmolen 500 g **35,-**
Cote d'Or 400 g **95,-**
fondant, wit, melk
Chips Crocky 150 g **28,-**
- zout - pickles
- paprika - ketchup, enz ...
Vloeiende bloem Anco 1 kg **27,-**
Hak witte bonen (tom.saus) 720 ml **39,-**
Tonijn Imperial 100 g **39,-**

TOPPER

18/9 t.e.m. 27/9

**GEKOOKTE
HAM
270,-**

CHARCUTERIE

Droge worst **3 voor 43,-**
Petit Paris **270,-**
Kalkoenfilet **470,-**
Spek 500 g **100,-**
+ GRATIS 4 eieren

ONS KAAS- HOEKJE

Oud Brugge **390,-**
Corsendonk **430,-**
Chaumes **490,-**
Lo light 200 g **88,-**

ZUIVEL

Inex yoghurt 3 x 2 st. **69,-**
Inex melk 0,5 l x 6 st. **99,-**
Stabilac halfvolle melk
4 l + 2 l GRATIS

DIEPVRIES

Fricadellen Toppaz 5 st. **45,-**
Frieten 1 kg **39,-**

DRANK

Kronenbourg 24 st. **299,- + lgg.**
Sunkist 3 x 20 cl **27,-**
- sinaas, kers, citroen

Folder geldig van vrijdag 18/09 t.e.m. 04/10 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

ons ruim assortiment

BEHANGPAPIER

SIGMA
COATINGS

VERVEN

GLASGORDIJNEN

Ado, Gardisette, Weyers, Unland, Aristo,...

OVERGORDIJNEN

Ado, Gardisette, Aristo, Venillia, Crowson, Vriesco,... steeds de beste prijzen !

VLOERBEKLEDING

vanaf 189 fr./m² (4 m breed)

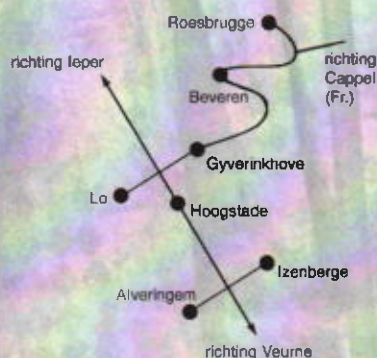
VASTTAPIJT

vanaf 269 fr./m² (4-5 m breed)

TAPIJTEN SYNTHETISCH

(bv 2-3 m 3.499) WOL vanaf 5.999 2/3

VLIEGENDEUREN, DONSDEKENS, LAKENS

**SUPER
SOLDEN**

-10 %
-20 %
-30 %
-40 %
-50 %

DIREKTE KORTING !

MASSA BEHANG

Prof. O. Rubbrechtstraat 67
8972 ROESBRUGGE
Tel. (057) 30 10 20

open : ma. : 13u30 tot 19u
di. - vr. : 9u tot 12u &
13u30 tot 19u
za. : 9u tot 12u &
13u30 tot 18u

HYUNDAI
STERK STAALTJE !

ATOS *ZEN*

339.990 BEF netto prijs

HYUNDAI
Coupe

Tiburon

674.990 BEF netto prijs

excel

OPENDEURWEEK

van 18/9 tot 25/9

GARAGE DECLERCK

Roesbruggestraat 72, 8691 ALVERINGEM
Tel. 057/30 07 16 - Fax 057/30 15 17

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (8)

E. Pastoor Franciscus Alexander Vormezeele (te Haringe van 1768 tot 1779)

Tussen pastoor Delfly († 1766) en pastoor Vormezeele hebben we nogmaals een hiaat van 2 jaar, ditmaal wegens moeilijkheden met de universiteit van Leuven. De universiteit bezat een privilege, krachtens hetwelk ze haar afgestudeerde priesters-hoogstudenten mocht tot pastoor benoemen op vacante parochies. De bisschoppen waren ten eerste tegen die praktijk gekant, omdat hun vrijheid erdoor werd beknut, en ze vaak twijfels hadden aangaande de pastorale geschiktheid van de aangeduide kandidaten. Ze maakten dan ook maar al te graag moeilijkheden. De abt van St.-Augustinus had overigens ook bezwaren en beriep zich op zijn aloude patronaatsrechten. (1) Aldus duurde het twee jaar alvorens de 33-jarige Vormezeele recht van de universiteit naar Haringe kwam.

In de tussentijd was de heer Ramault, voorheen reeds onderpastoor, dienstdoende pastoor. Hij bleef onderpastoor onder Vormezeele. De heer Devick bleef nog seculiere kapelaan te Roesbrugge tot hij in 1771 pastoor benoemd werd te Oost-Cappel. In datzelfde jaar werd hij opgevolgd door de 34-jarige heer Guillelmus Vandermeulen, die in merg en been een Roesbruggenaar was, telg van een voorname en welgestelde Roesbrugse familie. Ook die had hogere studies gedaan (zeer waarschijnlijk klassieke letteren), zodat Haringe in zijn beide secties geleerde priesters als zielenherders had. Pastoor Vormezeele noemt Vandermeulen "bedienaar van de kapel te Roesbrugge namens de parochie". (Wanneer hij het eens heeft over de heer Devick zegt hij hetzelfde. Hij is de eerste die de bedienaar van de kapel zo duidelijk associeert met de parochie). Te vermelden is ook nog dat Mgr. Delvaux in 1762 door Mgr. Felix de Wavrans werd opgevolgd als bisschop van leper.

Gedurende zowat anderhalf jaar ziet pastoor Vormezeele nauwkeurig hoe het er op de parochie aan toe gaat. In verband met de kapel vinden we van hem geen enkele tussenkomst tot in 1771, d.i. tot de heer Devick vertrokken is en G. Vandermeulen de post te Roesbrugge betreft. Van toen af zien we hem duidelijk verder gaan in het spoor van zijn voorgangers. Het zou echt eentonig worden, was het niet dat Vormezeele in zijn pastorale registers, die hij accuraat en zeer uitvoerig bijhoudt (vier lijvige cahiers), ook af en toe enkele beschouwingen ten beste geeft over zijn parochianen, vooral die van Roesbrugge. Aangezien die duidelijk verband houden met de onderliggende wederzijdse afkerigheid Haringe-Roesbrugge, zullen we die een plaats moeten geven in ons

verhaal, ... ook al klinken die beschouwingen nogal eens verre van vriendelijk. De registers van Vormezeele zijn alle geschreven in een zeer vloeiend en rijk gestoffeerd Latijn. Wat niet door mij is bijgevoegd of tussengepast, werd dus samengevat of vertaald uit het Latijn.

Eerste bemoeiingen.

1.- Pater Joachim, karmeliet, begint weer om te doen wat al vele jaren niet meer gedaan werd, nl. in de kapel een H. Mis opdragen op Witte Donderdag. De pastoor heeft hem gevraagd om dit in 't vervolg niet meer te doen. Hij heeft dat aanvaard.

Hier dient aangemerkt dat pastoor Vormezeele niet ver terugkijkt in 't verleden. Onder zijn voorganger, de heer Delfly, deed pater Bavo, de stijfkop, regelmatig een mis op Witte Donderdag, en toen Delfly het hem verbood, antwoordde hij botweg: "t Is al 50 jaar zo en 't zal zo blijven."

2.- In de maanden oktober-november 1771 komt het echter tot een ernstige aanvaring met de ingezetenen van het dorp. De pastoor schrijft in alle stilte een brief naar de bisschop hem verzoekend gezagvol te willen verbieden:

- a. het misbruik om op zon- en feestdagen in de kapel het Lof te doen rond drie uur, net het uur waarop het in de parochiekerk ook gedaan wordt;
- b. de gewoonte om op Palmzondag de palm en op O.L.Vrouw-Lichtmis de kaarsen te wijden;
- c. dat in 't vervolg nog zo vaak Lof gedaan zou worden in de kapel. Men doet het er immers nu al op al de weekdagen van de advent tot groot nadeel van de parochiekerk.

Niet de bisschop persoonlijk maar de vicaris-generaal Joannes Bartholomeus Van Roo schrijft namens de bisschop naar de heer Vandermeulen. Het schrijven is gesteld in zeer bescheiden bewoordingen. De vicaris brengt geen "bevel" over van de bisschop, doch zegt dat Zijne Hoogwaardigheid verlangt dat de palm- en kaarsenwijding niet meer zouden gebeuren, en het lof op zon- en feestdagen in de avond plaats zou hebben. De kapelaan wordt verzocht dit te doen in verstandig en eerlijk overleg met de pastoor. Van de brief van de pastoor naar het bisdom wordt geen gewag gemaakt.

Vandermeulen volgt evenwel niet de aanbevolen weg. Hij overlegt niet met de pastoor, doch wel met enkele prominenten van het dorp, nl. de baljuw, advocaat Reyphins en griffier Smaghe. Die vinden dat aan de wens van de bisschop best gevolg gegeven wordt. De kapelaan kondigt dus aan dat in 't vervolg het zondaglof tegen de avond plaats

zal hebben... en daarop barst het onweer los. De handelaars en winkeliers protesteren hevig, zeggend dat ze daardoor ernstige schade zullen ondervinden in de verkoop. Ook zijn ze hevig gebeten op de pastoor, die ze "ervan verdachten" geheel het spel op touw te hebben gezet. Het vechten stilaan gewoon, vormen ze front en richten een omstandig schrijven naar de bisschop, onderverdeeld in meerdere artikels en met het verzoek dat hij al de genomen maatregelen zou willen herroepen.

Namens de bisschop stuurt vicaris De Roo dit document door naar de pastoor op 3 november 1771, met het verzoek zijn oordeel te geven aangaande de inhoud ervan en tevens zijn inzicht over wat gedaan kan worden om de gevolgen van de overhaastige en ondoordachte handelswijze van Vandermeulen te bezweren. Hij suggereert dat een middel tot pacificatie misschien zou kunnen zijn te verordenen dat het lof in de kapel op zon- en feestdagen wel in de namiddag doch op een ander uur gedaan zou worden.

Pastoor Vormezeele wijst in zijn antwoord eerst op de onjuistheid van vele door de dorpelingen ingebrachte argumenten en op de ongegrondheid van andere. Maar... hij doet een grootmoedig voorstel om de gemoederen te bedaren. Laat Monseigneur beslissen dat het lof gedaan zou worden te 4 u., en dat de gewoonte palm en kaarsen te wijden verder geduld zal worden. De bisschopvaardigt een besluit uit in die zin en daarmee zijn vrede en rust opnieuw hersteld.

Moeilijkheden met de Baron.

Tegen het einde van 1772 doet zich iets voor dat erop wijst dat men de pastoor liefst niet veel ziet in de kapel van het dorp, en dat ook de heer Baron zich daarmee moeit.

Na de bisschop erover geraadpleegd te hebben, begint de pastoor af en toe op een weekdag een sermoen te preken in de kapel, opdat de parochianen die wegens gevorderde leeftijd of gebrekkigheid niet naar de parochiekerk kunnen komen, toch ook eens het woord Gods zouden horen. Maar zie, nadat hij dat tweemaal had gedaan, komt de heer Antonius Smaghe, baljuw van de baron van Ingelmunster, tussenbeide. De pastoor moet een stuk tekenen waarbij hij verklaart geen inbreuk te willen plegen op de rechten van de baron (of zijn belangen niet te willen schaden) zonietsal die zich gerechtelijk verzetten. De baron gaat dus blijkbaar ervan uit dat hij, als eigenaar van de kapel, kan beslissen wat wel en wat niet gedaan mag worden in "zijn" kapel. Bij een andere gelegenheid had hij zelfs al eens gedreigd ze gewoon te sluiten.

De pastoor wendt zich tot de bisschop, die verklaart dat hij niet verplicht kan worden dit document te tekenen, daar hij het volste recht heeft om op heel de parochie zijn parochianen te onderrichten. De baron (of althans zijn baljuw) wil dat blijkbaar verhinderen.

Er gaan meerdere brieven op en neer van Haringe naar Ieper. Een brief van de bisschop persoonlijk dateert van 7 januari 1773. De inhoud is natuurlijk in het Latijn, maar het adres schrijft de bisschop in "zijn" moedertaal, en we lezen :

A Monsieur De Wormezelle
Curé de la paroisse
de Haringhe
par Roosbrugge.

Een volgende brief is van de hand van de heer J.B. De Roo (29 januari 1773), omdat Monseigneur naar Brussel vertrokken is. En een laatste (5 februari 1773) eveneens van vicaris De Roo, want Monseigneur zal niet terug zijn in zijn bidsom vóór de vasten.

Het mag allemaal niet baten. De baljuw blijft aandringen en de bisschop van zijn kant laat niet meer van zich horen omdat hij zich, "naar 't schijnt", de zaak niet meer wil aantrekken. Daarom heeft de pastoor maar afgezien van die sermoenen om zich niet aan nog grotere moeilijkheden bloot te stellen.

Risico's verbonden aan een crucifix.

Eveneens in het jaar 1773 dreigt er een groot gevaar. De weduwe van de heer Ryckaseys vat het plan op om dicht bij haar papiermolen een grote kruislieveheer op te richten. Ja maar... dat is meteen dicht bij het dorp (Roesbrugge). Fluks schrijft Vormezeele naar de Doorluchtige Heer en zet hem uiteen tot wat verschrikkelijke misbruiken dat aanleiding zal geven. Op schandalige manier zal de corrupte jeugd van Roesbrugge, vooral tegen de avond, erheen gaan zogezegd uit devotie, maar in werkelijkheid zullen ze er alleen maar vrijspartijen houden. De bisschop heeft zijn klachten aanvaard en de toelating tot het oprichten van dat crucifix verboden.

Het is een kwestie die lang aangesleept heeft, want mevrouw Ryckaseys wou lange tijd toch doorzetten. Eerst na een door de bisschop aangevraagde tussenkomst van de pastoor van de St.-Martinusparochie van Ieper (waar ze woonachtig was) heeft ze toegegeven en het kruis geschonken aan de parochiekerk. Grote overwinning voor de pastoor !

Pastoor Vormezeele en de Kamer van Rhetorycke.

In de loop van het jaar 1775 breekt de pastoor totaal met de Rederijkerskamer ("die een Roesbrugse aangelegenheid was"). Hier past een volledige en letterlijke vertaling uit zijn Registrum Pastorale, deel I bl. 77 en volgende :

"Vroeger was de pastoor van de parochie

voorzitter van die vereniging, maar na het verschijnen van de instructie van Zijne Hoogwaardigheid dienaangaande heeft hij aan die titel verzaakt. Om evenwel de vrede te bewaren, behield hij 'de bestaande gewoonte om tweemaal 's jaars gratis een goddelijke dienst te houden in de kapel, nl. een Lof op het feest van het H. Sacrament en van de Lieve Vrouw Onbevlekt, en de daaropvolgende dag een plechtige mis tot zielelafenis van de overleden gildebroeders. Hij ondervond echter dat dit toch geen vruchten afwierp. De leden van de gilde gaven geen gehoor aan de heilzame aanmaningen (van de pastoor) in verband met de opvoering van hun toneelspeken. Ook gebeurde het dat op dezelfde dag in de parochiekerk diensten gehouden moesten worden.

Daarom liet hij ook die gewoonte varen. Dat bracht beroering onder de rederijkers. Met alle middelen trachtten ze de pastoor op zijn besluit te doen terugkomen, zeggend dat anders veel onheil te vreezen was, hatelijkheden, ruzies en meer. In de hoop tegemoetkoming te krijgen lieten ze het een eerste maal erbij gewoon een private mis te vragen. Omdat ze evenwel ondertussen nieuwe blijken gaven van onhandelbaarheid door de pastoor vooraf geen inzage te geven van het stuk dat ze zouden opvoeren, bleef de pastoor bij zijn weigering, wat hij deed in alle vriendelijkheid om ruzie te vermijden. Dan hebben ze maar aan de heer Vandermeulen gevraagd de diensten te doen tegen vergoeding."

Dat waren dus de feiten. Maar na dit verhaal voegt de heer pastoor enkele beschouwingen eraan toen in een "Nota" die ook het lezen waard is :

"Het is niet geraadzaam dat de pastoor zich inlaat met de bedrijvigheden van die gilde, om niet de schijn te wekken dat hij haar in bescherming neemt. Uit dat soort verenigingen komt niets goed voort maar veel kwaad, zoals profanatie van de heiligendagen, dronkenschap, danspartijen, verdrukking en leed voor echtgenote en kinderen. En wat speciaal de kamer van retorica betreft is er nog een bijzonder kwaad. Soms voeren ze stukken op waarin heel wat obsceniteiten voorkomen, zoals twee jaar geleden bij de opvoering van een voorstelling in verband met de H. Genoveva. De toeschouwers waren verwonderd dat zoiets toegelaten werd. De deken had, zo meen ik, enkel vluchtig een en ander nagekeken in de mening dat de pastoor wel alles grondig onderzocht had.

En vervolgens is er nog dit aan te merken. Alvorens ze een of ander spel ten tonele brengen, houden de acteurs enkele weken herhaling en inoefening in een herberg. Aangezien dit meestal 's avonds gebeurt, gaan af en toe personen van verschillend geslacht erheen om te kijken. Vandaar dus ontmoetingen van jongelingen en jonge meisjes die duren tot laat in de nacht. Daaruit kan natuurlijk niets goeds voortkomen. Vervolgens is er de vertoning zelf, die weer een gelegenheid is om te drinken en

aan de jonkheid de kans biedt om zich uit te leven. Daarom, alles in acht genomen, hoort het niet dat de pastoor dergelijke spelen met zijn tegenwoordigheid vereert. De acteurs zouden er zich nog door gevleid voelen en aangemoedigd om met nog meer ijver en nog vaker zich over te leveren aan hun ijdel gedoe. Daarom heb ik er ook prijs op gesteld de paters karmelieten die op het dorp verblijven te verzoeken om, voor het welzijn van de parochie en het heil der zielen, ervan af te zien dergelijke voorstellingen bij te wonen, en toeschouwers te zijn van wat terecht moet afgeraden worden en daardoor aanleiding te geven tot opspraak. De goede parochianen en de ware christenmenschen vinden onze handelswijze prijzenswaardig en de gildebroeders worden erdoor in stilte aangemaand om maar liever ermee op te houden".

Zo was dus de mening van de pastoor over de Rederijkerskamer die nochtans de zeer vrome benaming droeg van "Troostverwachters, Broeders ende Lichtdraghers van het hoogwaardigh Sacrament des Autaers".

Zijn mening over de kapel schrijft hij kort en goed neer in een "Nota". We lezen : "De kapel van Roesbrugge is te allen tijde een broeihaard geweest van tal van moeilijkheden en van veel leed voor de pastoors, zoals men kan zien in de archieven van de pastorie. Ze is een kwaal zonder geneesmiddel, aangezien ze toch ook een noodzaak is voor de parochianen, vooral voor bejaarden en zieken. Daarom moet de pastoor steeds behoedzaam en met geduld tewerk gaan".

Algemeen waardeoordeel over de parochianen.

In het tweede deel van zijn parochieregister beschrijft de pastoor uitvoerig de goddelijke diensten die doorheen het jaar op de parochie plaats hebben, de ceremonies die erbij in acht genomen worden, en de honoraria die eraan verbonden zijn. In een afzonderlijk hoofdstuk wordt ook uiteengezet hoe het staat met de bijwoning van de goddelijke diensten. Minutieus wordt alles overlopen, maar als aanhangsel van het overzicht volgen twee "Nota's", waarin de twee secties van de parochie worden geëvalueerd... doch Roesbrugge de grootste aandacht krijgt. Omdat het een nogal hartverheffende lektuur betreft, vertalen we ze integraal.

Eerste nota.

"Enkele parochianen die in het dorp (Roesbrugge) wonen, en zelfs nog vele, komen zelden of nooit naar de parochiekerk. Het zijn meestal dronkelappen, lui, die ten prooi zijn aan allerhande ondeugden, die, geestelijk afgestompt, onverschillig staan tegenover geestelijke waarden. Priesters en kerkbedienaren kunnen hen gestolen worden. Nooit horen ze de stem van hun pastoor en zo dwalen ze in de duisternis en de schaduwen van de dood.

Het zijn dezen die op zon- en feestdagen een stille mis in de kapel bijwonen en soms eens na de middag het Lof, dat met moeite

een kwartier duurt. Ze menen daarmee vol-
daan te hebben aan het voorschrift tot heili-
ging van de Sabbat.

Het is een betreurenswaardige zaak en er
bestaat geen geneesmiddel voor. Indien die
ongelukkigen nog af en toe eens naar een
naburige parochiekerk gingen, al was het
nog tegen hun zin, ze zouden eens het
woord Gods horen en daardoor misschien
tot beterschap komen. Door echter enkel
maar naar de kapel te gaan, krijgen ze nooit
de kans, en missen de aanmaningen en
onderrichtingen die nodig zijn om een chris-
telijk leven te leiden en zich te richten naar
Gods geboden. Onder dat opzicht is de
kapel de oorzaak van veel kwaad. Zoals ze
ook oorzaak er van is, dat op zon- en feest-
dagen in het dorp heel wat handel gedreven
wordt, zelfs op het uur van de goddelijke
diensten. Ook vreemdelingen komen erop
af. Ze krijgen er immers de gelegenheid om
mis te horen en meteen ook allerhande
koopwaar in te slaan. Preken en donderen
tegen dat misbruik baat niet. De ondervin-
ding leert dat, waar winst te maken is, iede-
reen zijn eigen belang zoekt... enkele men-
sen uitgezonderd die nog een fijngevoelig
geweten hebben".

Tweede nota.

"De losbollen en beklagenswaardige zon-
daars wonen meestal in het dorp. Te lande
(d.i. te Haringe) vind je met moeite iemand
die zijn Pasen niet houdt, maar telkenjare
zijn er in het dorp meerdere van dat soort.
De moeilijkheden die de pastoor ondervindt
in zijn pastorale bediening komen ook
meestal van de Roesbruggenaren, die los-
bandig van aard zijn. Zelfs de kinderen zijn
er veel verwaander dan die van te lande. Dit
blijkt zeer duidelijk uit het verschil in gedrag
tijdens de catechismusles, waar ze samen
zijn in voorbereiding op hun Eerste
Communie.

Toch vindt men in het dorp ook personen
en hele families van zeer goed gedrag, die
door hun gebeden en hun overvloedige
goede werken aan God eerherstel brengen
voor de ongerechtigheden.

Aangemerkt kan ook nog worden dat de
overheersende ondeugd bij de parochianen
van te lande de gierigheid is. Daardoor krijgt
de pastoor soms moeilijkheden bij ziektege-
vallen. Zieken blijven verstoken van hulp van
medici en chirurgijns, omdat die niet bijge-
roepen worden onder voorwendsel dat de
zieke geen medicijnen verdraagt, of de
geneesheren toch geen hulp zullen kunnen
bieden. Maar in het dorp (Roesbrugge) is de
overheersende ondeugd, vooral bij de jonge-
lui, de wellust met alles wat dit meebrengt :
veelvuldig herbergbezoek, dronkenschap,
profanatie van zon- en feestdagen, vrijpartij-
en en andere dingen van dien aard."

Pastoor Vormezeele stierf in de morgen
van 19 april 1779, pas 44 jaar oud. Hij heeft
enorm veel bijgedragen tot de rijkelijke uit-
rusting en verfraaiing van de parochiekerk.
Spijts zijn zwakke gezondheid en zijn her-
haalde bloedspuwingen heeft hij zich met al
zijn krachten ingezet voor het welzijn van de

hem toevertrouwde kudde. Hij was evenwel,
zo tijdens zijn leven als na zijn dood, een
veel omstreden man. Tegelijkertijd werd hij
door de enen geprezen tot in de zevende
hemel, door de anderen ten gronde afgebro-
ken en verguisd. Van ver buiten Haringe
kwam men zijn sermoenen beluisteren
(waarin hij soms verschrikkelijk te keer kon
gaan) of bij hem biechten. Hij werd geloofd
om zijn zorg voor zieken en armen.
Evengoed gingen talloze klachten over hem
naar het bisdom (nooit evenwel over zijn
tekort maar eerder over zijn teveel aan ijver).
Hij werd vaak beledigd, kreeg processen
aangesmeerd en kort voor zijn overlijden
heeft hij eens op straat bij valavond een
rammeling gekregen. Een geval dus waarbij
men zich kan afvragen of hij een excentrie-
keling of een heilige was. De vele schriften
die hij naliet, reveleren hem inderdaad én
met zijn gebreken en overdrijvingen én met
zijn rijke deugden en begaafdheden. Hij was
de eerste pastoor die te Haringe niet werd
begraven in de kerk maar, op zijn uitdrukke-
lijk verzoek, op het kerkhof.

(t Vervolgt.)

J.L. Hosten o.p.

Noten :

1. In het bisschoppelijk archief te Brugge bezit men het algemeen
register van het secretariaat van het oude bisdom Ieper (Y 1).
Het is een hele verzameling titels, maar méér is er ook niet.
Elke parochie wordt erin vermeld met de documenten die in
de registers of op het secretariaat bewaard werden. De docu-
menten zelf zijn echter verdwenen, en de meeste zullen dat ook
voorgoed blijven. Onder Haringe lezen we evenwel een titel als

deze : "Protestation de l'Abbé de St.-Augustin contre ce qui est
fait et se fera au préjudice de son Patronat dans la collation de
cette cure à un nommé de Louvain en 1767 et 1768". De uit-
drukkelijk vermelde jaartallen bewijzen duidelijk dat het draait
rond de benoeming van F.A. Vormezeele.

VEURNE - Bakkerijmuseum PANNENKOEKENFESTIVAL zondag 23 september vanaf 13.30 u.

**Wedstrijd : "Wie bakt de beste pan-
nenkoek?"**

Aantal deelnemers : beperkt tot 20
Reglement deelname op aanvraag te beko-
men in het museum (tel. 058/31.38.97).
Inschrijving : eveneens in het museum.
Prijzen : waardebons voor gastronomische
etentjes !

Optreden van het "Poppentheater Stijn" om
15 u. met het stuk "Het pannenkoekenre-
cept".

Doorlopend muzikale animatie en pannen-
koeken smullen !

Iedereen is welkom !

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

Onze toonzaal zit
vol ideeën en we geven U
graag advies bij de realisatie
van uw sanitair,
volledig vrijblijvend,
ook op zaterdag

Een uitvoerige dokumentatie ligt voor u klaar

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service !

FREE FALL TECHNO-EVENT

In vrije val uit de werkelijkheid, zwevend door een heelal vol heerlijke dansmuziek... dat vind je op zaterdag 10 oktober in de Maekebyldezaal te Poperinge.

Voor de gelegenheid komt een trio hoofdstedelijke faam hun kunsten tonen in onze stad. De drie staan garant voor kwaliteitsvolle, aanstekelijke muziek die de hele boog van de hedendaagse dansmuziek overspant. Zowel uptempo techno, clubhouse, dreigende drum 'n bass als revival-funk komen aan bod. De gast-dj's hebben hun sporen eerder al verdiend. DJ Piet, coming star in de FUSE, de meest trendsettende discotheek van ons land, neemt eerstdaags een live-cd op in die FUSE. Vinz en Tom hebben in de BTS hun uitvalsbasis en laatst-

genoemde vertrouwde zijn kunsten al aan een glimmend schijfje toe. Brussel wordt steeds genoemd als één van de slagaders van de hedendaagse dansmuziek, zijn DJ's worden de meest veelzijdige geheten. Het mag uniek genoemd worden dat het trio in Poperinge performt. Elk komt zeker aan zijn trekken, en in het aangepaste decor en met de fenomenale lichtshow staat het buiten kijf: het wordt een verrassende avond ... en dansen zonder weerga !

Tickets vind je in voorverkoop voor 200 bfr. in Kaffee de Keikop of JH Den Couter; aan de deur betaal je 250 bfr. voor een kaartje.

Verdere informatie : D. Crombez 057/33 63 76 of D. heyman 057/33 57 61.

Dit is een organisatie van Scouting Poperinge.

Kris Wyffels

T I M M E R B E D R I J J

Handschoolstr. 18
8691 Beveren a/d IJzer
tel. (057) 30 18 64

privé :
Deken de Bollaen 73
8970 Poperinge
tel. 057/33 80 23

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabricatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

GRATIS EN VRIJBLIJVEND
PRIJSOFFERTE

Opgelet : nieuw privé-adres !

HOBBY- ZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

- Verkoop van voeders voor honden, katten en alle neerhondfieren.

● Verkoop van
ALLE POPULAIRE RASSEN
met deskundig advies, ingeënt,
ontwormd en met garantie :

vb. : Mini Yorkshire, Maltjezer,
Chihuahua, Mops,
Franse Bulldog, Tekel,
Jack Russel, Westle,
prachtige Berner Sennen,
Rotweiler, en andere
mooie lieve
gekruste hondjes

Gans het jaar door op
alles voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart

SCHATTEMAN & COUVREUR te Beveren-IJzer

Wie "Herfst in Beveren aan de IJzer" zegt, weet meteen : een denderende herfst-avond, in een prachtige St.-Audomaruskerk, vol licht verteerbare klassieke muziek, met een sympathieke en vlekkeloze organisatie van Ciby, Cultuurinitiatief Beveren-IJzer.

Zondag 11 oktober te 18 uur is de nieuwe afspraak, na Berdien Stenberg en het ensemble Panache, nu : Schatteman & Couvreur in concert met een zevenkoppig orkest. Namen die klinken als een klok, op de drempel van de grote doorbraak. Hoe doen ze het in Beveren aan de IJzer ?

Een nieuw hoogtepunt dus, een muzikaal festijn.

Zoals steeds wordt de zo al prachtige kerk opgesmukt en omgetoverd tot een uniek decor, sfeer, gezelligheid, ongedwongenheid troef, kortom dat noemt men genieten.

Een greep uit het repertoire : Conquest of paradise, Perhaps love, Baccarole (instrumentaal), The first man to remember, Number one, A love until the end of time, Hemelsblauw, Strangers in paradise, I know him so well, Nocturne, La spagnola (stretti strett), Just show me, Amigos para siempre, Land of hope and glory, Con te partiro.

Wat Ciby beoogt : speelse, levenslustige muziek brengen, wervelend, huppelend, pit-tig en gevoelig en dit alles op een professio-

nele manier. Schatteman & Couvreur passen hier wonderwel in. Voeg daarbij het unieke klankbord van de gotische St.-Audomaruskerk, en je hebt alles voor de mooiste herfstavond van dit jaar.

Het wordt dus weer uitkijken om kaarten aan 495 frank te bemachtigen. Die kan je krijgen bij Coiffure Mark 057/30 02 79 en bij alle Ciby-leden.

HARINGE - SPREUKEN VAN DJOOS UUTENDOALE

Op zondag 25 oktober komt Gerard Debrabandere naar "De Levaard" te Haringe met zijn voordracht rond zegswijzen en spreuken van Djoos Uutendoale. Gerard was een goede vriend van de pastoor-kunstenaar en trok indertijd heel Vlaanderen rond met dia's en tekeningen van de pater en heel wat sappige verhaaltjes errond. Speciaal voor Haringe komt hij dat hier nog eens overdoen in de nieuwe "Levaard". Deze niet te missen avond start om 19 uur en de toegangsprijs bedraagt 100 fr.

ROESBRUGGE Dia-avond : JAMBO KENYA

Vrijdag 16 oktober om 20 uur
zaal "Christen Volkshuis" Roesbrugge

Enkele leden van de natuurvereniging Wielewaal Westland (Ieper) trokken een paar jaar terug naar het Afrikaanse land Kenia. Oost-Afrika staat vooral bekend als een uitgestrekt natuurgebied, bevolkt met grote bekende diersoorten en met een enorm vogelrijkdom van zowat 1.603 soorten.

Met deze streek en met veel van deze dieren maken wij kennis in de diamontage, samengesteld door een paar amateurfotografen. Uit een ruim aanbod van zowat 3.000 dia's werd de sublieme reeks samengesteld waarin wij oog in oog komen te staan met de grote koedoe, nijlpaard, krokodil, waterbok, vechtarend, Afrikaanse zeearend en nog zo veel meer.

Inrichters : CM Ziekenzorg Roesbrugge-Haringe.

Toegangsprijs : 50 fr. Iedereen is van harte welkom.

ROESBRUGGE-HARINGE in woord en beeld

21 x 30 cm - 256 blz. - 450 foto's - 1.200 fr.

Boekhandel Schoonaert

Bergenstraat 14 - 8972 Roesbrugge - 057/30 15 57

ASLK- HOSPITALISATIE- VERZEKERING

.....

**OMDAT EEN PLEISTER
NIET HELPT TEGEN HOGE
ZIEKENHUISFACTUREN**

DE ASLK-HOSPITALISATIEVERZEKERING IN HET KORT

- *bijzonder scherp geprijsd*
- *dekking van de werkelijk betaalde bedragen*
- *bepaalde jaarlijkse vrijstelling*
- *forfaitaire vergoeding voor periode voorafgaand aan en volgend op de ziekenhuisopname*
- *aangepaste waarborgen voor +65-jarigen*
- *geen wachttijd bij ongeval of infectieziekte*

DE ASLK-HOSPITALISATIEVERZEKERING SLECHTS DRIE VOORWAARDEN TE VERVULLEN

- *u bent jonger dan 65 jaar bij het begin van het contract*
- *u hebt sinds meer dan 6 maanden een actieve zichtrekening bij de ASLK*
- *u verkeert in goede gezondheid bij de toetreding*

ASLK

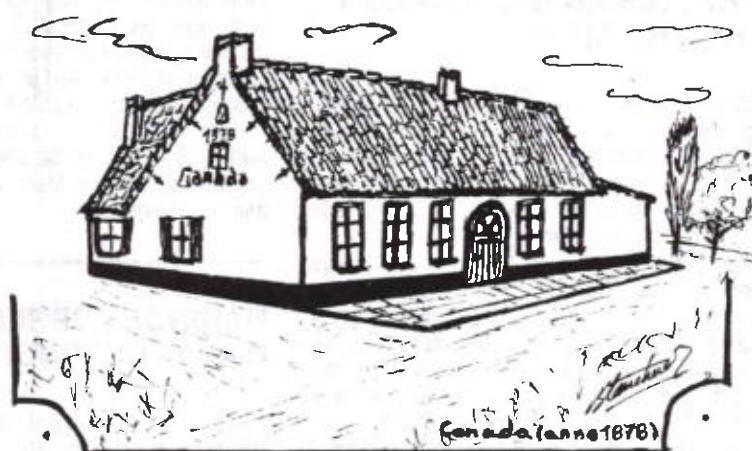
BANK+VERZEKERINGEN

EDDY AMELOOT

Prof. O. Rubbrechtstraat 14, 8972 ROESBRUGGE
057/30 08 66 - 057/30 12 42 (privé)

Landelijke Herberg CANADA

Gelegen in een bosrijke omgeving
langs de C. Witsoone fietsroute,
de Hoppelandroute en de Fleterna fietsroute.

onze topper,
steeds
verrijgbaar

Menu 1100 fr.

Aperitief van het huis

*Gegrilde scampis
op de wijze van de chef*

Côte à l'os

Irish Coffee

*1/2 fles wijn per persoon
inbegrepen*

In een gezellig en rustiek kader,
biedt ons **RESTAURANT - GRILL**
u diverse specialiteiten aan zoals :

- Steaks met saus naar keuze 420 fr.
- Gegrilde rode zalm 420 fr.
- Lamskoteletjes 450 fr.
- Côte à l'os (1,1 kg - 2 pers.) 1100 fr.
- Paling, 3 bereidingswijzen 520 fr.

Feestmenu's
op
afspraak

Menu 1450 fr.

*Aperitief van het huis
met afwachtersbordje*

*Waterkersroomsoep
met kikkerbiljetjes*

*1/2 kreeft
met ragout van garnalen en krab*

Côte à l'os

Irish Coffee

*1/2 fles wijn per persoon
inbegrepen*

Openingsuren restaurant :
vrijdagavond
zaterdagavond
zondagmiddag & -avond

nu ook open op
maandagavond

**Herberg
CANADA**

Canadaweg 44
8972 PROVEN
057/33 44 75

Menu 1450 fr.

*Aperitief van het huis
met afwachtersbordje*

Crème Agnès Sorel

*Vishbordje van rode zalm,
zeeduiwel en St.-Jacobsvruchten
in een garnalensausje*

Côte à l'os

Irish Coffee

*1/2 fles wijn per persoon
inbegrepen*

HARINGE

Zondag 27 september 1998

BLAUWERS- FEESTEN

zaterdag vanaf 19 uur

SMOKKELTOCHT

inlichtingen : 057/30 00 80

zondag vanaf 7 uur

ROMMELMARKT

inlichtingen : 057/30 02 70

250 fr.

zondag in "De Leevaard"
van 12 tot 14 u. en van 18 tot 20 u.

BLAUWERSKOST à volonté

Gans de dag verschillende attracties

- o.a. • Helicoptervluchten
- Optreden fanfare

Standen met voedingswaren niet toegelaten !!!

WAAR KOMT HET VANDAAN?

DAT IS SCHERING EN INSLAG *Dat is de gewoonte*

Het gaat hier om een uitdrukking die afkomstig is uit de textielsector, meer bepaald uit de weverijen.

Weven gebeurt door de kruising van draden: de *schering* wordt gevormd door de evenwijdig naast elkaar liggende draden die op het weefgetouw zijn gespannen; doorheen die *schering* wordt met een spoel de *inslag* aangebracht, om op die manier een gesloten stuk te bekomen. Dat is de gewone manier van weven: de gewone gang van zaken. Wordt ook wel gezegd van iets dat veelvuldig, regelmatig voorkomt.

GARAGE CAPPOEN Denis & Dirk

Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

*Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten*

VW Golf '94 1900D
OPEL Astra TD '97
VW Passat break '95 TD
MITSUBISHI Pickup
dubbele cabine '94

Voor het herstellen van uw schoenen, boekentassen, reistasen, alle ritssluitingen nu ook stikken van jeansbroeken, enz., ... wendt men zich met volle vertrouwen naar

SCHOENMAKERIJ "NOEL"

DEVOOGHT - VANDROMME
Provenplein 62 - PROVEN

*Vakkundig en sterk werk
Voordelige prijzen
Snelle bediening
39 jaar ervaring*

Schoonheidsinstituut Natacha

Parfumerie - Pedicure - Manicure
Maquillage - Esthetiek - 2 Zonnetunnels

- **NIEUWE** look maquillagekleuren & nagellakken
- **NIEUWE** sjaals & foulards
- **NIEUWE** geschenkcoffrets

Prof. O. Rubbrechtstraat 44
Op afspraak : 057/30 14 12
Iedere woensdag ook nog verzorgingen na 19 u. (op afspraak)
Gesloten zondagnamiddag en dinsdag
Open van 9 tot 12 u. en van 13.30 tot 19 u.

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN
BERNARD WYFFELS
MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE 057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER
Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9
8640 Vleteren (Oost)
Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

HONDENKORRELS : 15 kg voor 495 fr.

TOP Kristof
Prof.O.Rubbrechtstr. 113, Roesbrugge - 057/30 18 80
*Nieuwe openingsuren : zaterdag : 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.
dinsdag tot vrijdag : van 16 - 19 u.
zondag en maandag gesloten*

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND SEPTEMBER

Kaarten

- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 22 september
puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 26 september
maandelijks kaartje voor de leden

MAAND OKTOBER

Kaarten

- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 14 oktober
puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 27 oktober
puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 24 oktober maandelijks kaartje
voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 10 en zondag 11 oktober
smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 10 oktober : smijting voor de leden.

K.B.G.-Roesbrugge-Haringe Halvedaguitstap

Halvedaguitstap op woensdag 7 oktober 1998 naar de omgeving van Damme en het kasteel van Loppem.

Vertrek : 12.00 u. Huis Anseeuw, Camerlynck, Haandekot / 12.10 u. : Haringe Klooster / 12.20 u. : Molenwal / 12.30 u. : Roesbrugge Markt.

Langsheen een deel van de rante polder-route naar Oostkerke voor de koffiestop (koffie met gebak). Halte in Damme voor een kort bezoek aan het centrum met herinneringen aan Tjil Uilenspiegel en Lamme Goedzak.

In Loppem is er een geleid bezoek aan het prachtig neogotisch kasteel Caloen.

Avondstop in de Cordoba op de Zwarte Berg voor koude schotel en frietjes.

Prijs : 875 fr. per persoon.

Inbegrepen : bus, dienstgeld chauffeur, gidsbegeleiding, koffiestop met gebak, toegang en geleid bezoek aan het kasteel van Loppem, koude schotel met frietjes.

Niet inbegrepen : eventuele drankstop in Damme en drank bij de koude schotel.

Inschrijven bij de bestuursleden voor 25 september.

ROESBRUGGE-HARINGE BURGERLIJKE STAND

Geboorte :

- Phil Verstraete, zoon van Pascal en Karlien Demeulenaere.

TEKENEN OP COMPUTER

Vanaf zaterdag 3 oktober zal de Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten een experiment "digitale Beeldende Vorming" opstarten in de gemeenten WATOU en ROESBRUGGE. Dit project beoogt leerlingen, jongeren van 12 tot 18 jaar, de kans te bieden om het educatief en vooral creatief gebruik van de moderne informatie en communicatietechniek in het leerproces beeldende vorming te integreren.

Met andere woorden, jongeren uit de regio Watou, Roesbrugge maar ook Abele, Krombeke, Proven of Beveren kunnen gebruik makende van de aanwezige tekenprogrammas een nieuw artistiek medium ontdekken.

Je eigen tekeningen worden in beweging gebracht, de beelden worden bewerkt of ingekleurd en er ontstaan een korte animatie.

Kleine reclamewerkjes van je favoriete hobby's worden op CD gezet, en zoveel meer ...

Neem contact op met de Academie voor Beeldende Kunsten : iedere woensdag van 13.00 tot 18.30 u. - tel. 057/33 47 72.

De lessen vinden plaats op zaterdagvoormiddag in Watou (Basisschool, Moenaardestraat) van 9.30 tot 12.00 u. en op zaterdagnamiddag van 13.15 tot 16.15 u. in Roesbrugge (Basisschool, Prof. O. Rubrechtstraat).

De cursussen worden georganiseerd in samenwerking met het project Tele-Westhoek van de Provincie West-Vlaanderen en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De cursisten betalen 1.700 fr. per schooljaar. (Men kan genieten van het gebruikelijke verminderde tarief geldende voor het kunstonderwijs).

SCHOONHEIDSSPECIALISTE

Valerie VIANE

SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

**Nieuwe
maquillagekleuren
herfst - winter '98**

Esthetiek - Parfumerie - Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners

Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

BRIEFJE VAN EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

't Stond in de krant : "Een 56-jarige man uit Mol, die de wacht had opgetrokken bij zijn weekendverblijf, daarbij een dief betrapte en hem een pak rammel gaf, is door de rechter schuldig bevonden aan het "met voorbedachten rade toebrengen van opzettelijke slagen en verwondingen". Hij moet de inbreker bovendien alle medische schade vergoeden. De inbreker zelf, die reeds een 35-tal inbraken op zijn actief had, werd maar veroordeeld tot 15 maanden voorwaardelijke gevangenisstraf en 40.000 fr. boete." Tot zover het krantenartikeltje.

Waarschijnlijk rekent de inbreker erop dat hij zijn boete zal kunnen betalen met de vergoeding die hij vanwege zijn belager zal ontvangen.

De rechter heeft zijn uitspraak ongetwijfeld juridisch kunnen motiveren, maar heeft waarschijnlijk nooit aan Cicero gedacht, die zou gezegd hebben "dat het hoogste recht vaak het hoogste onrecht is".

Als ik dat gelezen heb, heb ik onze beveiliging anders aangepakt. De oude revolver die ik bezat - als afschrikmiddel - heb ik laten verdwijnen en ik heb op een groot stuk papier, dat ik elke avond goed zichtbaar op de tafel van de living deponeer, in grote letters het volgende geschreven :

Geachte Heren Dieven,

Veel geld hebben we niet, en wat we bezitten kunt u vinden in de commode bij de deur. Kijk in het sigarenkistje in de bovenste schuif links. Daar zit ook een klein juwelenkistje met een paar kleinigheden voor mijn vrouw. Mag ik u vragen de ring met het hartvormig zwart steentje niet mee te nemen. Het heeft niet veel waarde, maar het is een oud familiestuk en wij zijn er zeer aan gehecht.

Ga gerust uw gang we zullen u geen haar in de weg leggen, want we zouden niet graag gestraft worden wegens het aanbrengen van slagen en verwondingen.

Wil a.u.b. bij het heengaan de deur goed dicht trekken, ze sluit een beetje.

Met dank en de meeste hoogachting.

Gusta gaat daarmee akkoord. Ze zegt altijd dat men met beleefdheid het verst komt.

"Bovendien", zo voegde zij er aan toe : "De kleine man wordt nogal gauw serieus gestraft, zelfs voor een kleinigheid, maar let er eens op, de ministers die met miljoenen hebben gesjoemeld, gaan straks vrij uit. Men is al aardig aan het manoeuvreren om de zaak te laten verjaren".

Zou het waar zijn ?

Pol

ONZE HOSPITALISATIEVERZEKERING : UW ZEKERHEID !

- Toetreden kan tot uw 65ste.
- Bestaande aandoeningen worden niet uitgesloten.
- Recht op een éénpersoonkamer naar keuze.
- Erelonen worden vergoed (tot 200 % RIZIV)

Vrijstelling ? Uitsluitingen ? Wachtijden ?

Raadpleeg Uw kantoorhouder :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

CDV-nr. 26975

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Fons Looten en Mielten Carton, twee oude jonkheden, maar nog verre van versleeten, waaren vaste kalanten in d'herberge "De Zilveren Haane". Op 'n voornoe stoege ze uiteen te doen teegen Madeleine, de bazinne, dat ze van plan waaren, binst dat 't zulk warm weere wos, op 'n achternoe, naar de zee te gaan ...

"'t Gaat 'n keer veranderen voor nuus!" lachte Fons ... "je hét gie wel 'n schoon aanzichte wei Madeleine, maar 't is oek oltyd 't zelfde en 't eenige da'we zien!"

"En daar ga je ollezins meer zien of hulder aanzichte!" zei Madeleine ... "Want ze lopen daar meestol rond met hulderen 'bijkanniks' aan!" Ze gekten daarover nog 'n beetje, maar 'n paar daagen laater vertrokken Fons en Mielten, op 'n noene, met den autobus naar De Panne... Ols ze op den Dijk toekwamen, gingen ze nog eerst 'n paar pintjes drinken voordat ze naar 't strand gingen...

"Potverdikke!" zei Mielten ols ze op 't strand kwamen, "'t is gelijk dat Madeleine zei, er is hier veele 'bloot' te ziene wei!" Ze drendelden eerst 'n beetje rond, maar ze zaagen toen dat er daar waaren die 'n strandzetel huurden...

"We kunnen dat oek doen!" zei Fons en ze placeerden hulder op 'n plekke waar dat ze olles goed konden bekijken wat dat er te zien wos.

"Er loopt hier van soorten rond, wei!" zei Fons, achter dat 'n zyn brilglaazen of é vaagd had... "Kijkt 'n keer daár, zóó 'n fijn, gehandig dingen ... en vlak er nevens, zoo 'n ongehoord zwaar 'kaliber'!"

"Ja, tusschen tweeën is eigentlijk schooner, ennée!" filosofeerde Mielten ... "Maar dat bestaat toch ol in goesten!" Ze zweegen en keeken rond... "Kykt 'n keer daar, rechte voor nuus!" riep Fons olmetekeer ... "Dat is olgeheele de bazinne van 'De Leute' die daar staat!" Mielten keek goed.

"Er staan er daar twee!" zei Mielten ... "Is 't de die, die olhier kykt, of is 't de die, die met heur achterste olhier staat?"

Fons schoot in 'n lach !

En olzoo geneirden ze hulder daar met olles goed te bekyken en te bekeuren ...

"Oei! Oei!" riep Fons olmetekeer ... "Kykt 'n keer hoe laate dat 't ol is ...! En ik moeten ollezins nog entwaar é pinte drinken voordat we naar den autobus gaan!"

"'k Hén oek dust é kreegen van dat ol te zien!" lachte Mielten.

Er zat overol zoo veele volk, dat 't nog 'n tijdje duurde voor dat ze drank kreegen. 't Kwam zooverre dat ze nog 'n ende moesten lopen, want ze zaagen den autobus ofkommen ... Tenden asem waaren ze ols ze op den autobus kroopen en hulder op 'n zetel rechtover mekaar lieten neerevullen ...

"Oei! Ik zweeten nog 'n beetje wei!" kloeg Fons, binst dat 'n zyn klakke ofdeed en z'n natten kletsekop ofvaagde ...

"Maar Fonten toch!" riep Mielten die dat zag gebeuren ...

"Wuk hapert er nu?!" vroeg Fons verwonderd.

"Doet osjebliet je klakke weere op joen kop!" jaamerde Mielten, "We hén nu zooveele schoon 'bloot' é zien tegaare ... Maar geheel mien achternoene gaat 'aan de wuppe zyn', ols ik nog lange op joen roestigen kletsekop moeten blauven kyken!"

KWAAK

CONSTRUCTA
droogt op maat

vanaf
10.990 fr.

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE - Tel. 057/30 05 94
SERVICE & KWALITEIT

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 10 oktober 1998
Afgiftekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabonnement : 280 fr.

NV VANDERSCHEUREN uit Diksmuide. Uit goed ijzer gesmeed.

Veertig jaar geleden groeiden de patatten welig in de veie poldergrond, waar nu het grote complex *Metaalconstructiebedrijf Vanderscheuren NV* de blikvanger is op het Diksmuids Industrierrein. De koeien graasden er toen in onmetelijke broeken en alleen tractoren met zwaar boerenalaam baanden zich een weg door die iluviale vlakke.

In 1958 trok Daniël Vanderscheuren als allereerste een bedrijfsruimte op midden die vette polder, nu een goedogende urbanisatie met kaarsrechte brede wegen, volgestouwd met grote en kleinere ondernemingen. Geen vierkante meter blijft onbenut. Vanderscheurens allereerste bescheiden bedrijfje van zo'n 320 m² stond als het stalletje van Betlehem, eenzaam en verlaten in de oneindigheid van het vlakke land. Het was pionieren. Elektriciteit werd van de dichtsbijgelegen paal afgenomen en, zo vertelt Daniël :

"Vaak kwamen de koeien binnen gestapt als wij met onze rug tegen de draaibank een plekje zochten om 's middags onze boterhammetjes op te eten... Maar wij hadden geen tijd om op zulke kleinigheden te letten, de dagen waren zo al kort genoeg !"

Op overheidssteun kon de jonge ondernemer niet rekenen. Slechts vier jaar later, in maart 1962 werd n.a.v. het Ministerieel Comité voor Economische Expansie en Streekontwikkeling besloten een bijzonder regionaal ontwikkelingsprogramma van de Westhoek op te stellen.

Toen was Daniël al vele lengten voor en dacht hij al aan uitbreiding. Straatprofeten en bosprocureurs, die bij de start voorspeld hadden dat Vanderscheuren ooit gras zou eten om niet te verhongeren, hadden inmiddels al hun tong ingeslikt.

Van juli 1990 tot juli 1991 werd op een terrein van 1,2825 ha een modern complex van 5.200 m² opgetrokken, dat sedertdien steeds maar groeit en groter wordt.

De jonge ondernemende manager van toen is tot op heden de bescheiden, eenvoudige en beminnelijke Daniël Vanderscheuren gebleven, die samen met zijn vrouw Irène Boutens, die hij op 8 februari 1958 huwde, en hun twee zonen Rik en Luc het *Metaalconstructiebedrijf Vanderscheuren NV* runnen en het een glansrijke toekomst verzekeren.

HET WIRTSCHAFTSWUNDER.

Het begrip Wirtschaftswunder is na de Tweede Wereldoorlog, toen West-Duitsland zijn economische revival beleefde, zowat het synoniem geworden van een soort mirakel.

Alhoewel Daniël en Irène elk jaar het vliegtuig nemen naar Lourdes (Fr.) en zich hierdoor identificeren als diepgelovige christenen, toch hebben zij dit Wirtschaftswunder, dit "mirakel" niet van daar meegebracht.

Een Wirtschaftswunder binnen een economisch gestel veronderstelt dat men

1. start aan de basis met niets ;
2. dat vastberadenheid, werklust en werkracht voor handen zijn ;
3. dat het werk gebeurt in een sociaal gun-

stig klimaat waar menselijkheid en menslievendheid aanwezig zijn ;

4. dat de ploeg- en groepsgeest domineert en overkoepeld wordt door kameraadschap ;
5. dat tenslotte iedereen bij het productieproces mee betrokken wordt.

Als men deze diverse factoren projecteert op het na-oorlogse West-Duitsland, dat na enkele decennia uit zijn puinen herrijst en de sterkste economische natie van West-Europa wordt, dan wordt duidelijk wat men met Wirtschaftswunder bedoelt.

Eenvoudiger, dicht bij huis en tot groot genoegen van Diksmuide en de Westhoek, kan men deze zelfde factoren inkleuren op het Metaalconstructiebedrijf Vanderscheuren NV.

In de
Westhoek
geboren en getogen

Daniël x Irène
Vanderscheuren Boutens
(°3.7.1930) (°6.5.1927)

huwden op 8 februari 1958

Een : men start aan de basis met niets.

Grootvader Servaas en vader Albert Vanderscheuren, die in 1928 Estella Verhaeghe huwde, waren binnenschippers. Op de bijlander "André" werd op 3 juli 1930 Daniël geboren. (1)

Hij zette zijn eerste pasjes in het ruim van vaders boot, werd intern aan de Schippers-school aan de Komvest te Brugge, studeerde daarna aan het college te Diksmuide en aan het Vrij Technisch Hoger Instituut te

Kortrijk waar hij het diploma A2 behaalde met specialisatie draai- en freeswerk.

Na zijn studies ging hij in dienst bij Leon Claeys te Zedelgem, werd daarna éenen-twintig maand soldaat bij een Waalse compagnie te Luik en was na zijn afzwaaien gedurende kortere perioden tewerk gesteld bij Remi Claeys te Lichtervelde en bij Sabena te Brussel.

In 1957 huurde Daniël met zijn karig zakgeld tegen 200 fr. per maand een werkmanshuisje op de kaai aan de IJzer, recht tegenover de aanlegsteiger waar vaders bijlander eertijds aanmeerde.

Hij startte daar moederziel alleen een onderhouds- en hersteldienst voor bedrijven en kwam vooral bij de firma Roger Denecker aan zijn trekken, die zijn beste vriend en raadgever werd.

Twee : vastberadenheid, werklust en werkkraft.

Met een vastberadenheid die bergen kon verzetten en die zijn werklust en werkkraft sierde, bouwde Daniël Vanderscheuren als allereerste een bedrijfsruimte op de barre grond, wat ooit eens het Diksmuids Industrierrein zou worden. Er waren noch wegen noch nutsvoorzieningen, alleen het open veld en de gezonde boerenlucht.

In 1959 aanvaardde hij zijn eerste voltijdse werkkraft. In 1980 waren dit er al veertien en in 1987 waren er al dertig werknemers, die allen beziel met werklust en werkkraft aan één en het zelfde zeel trokken. Het Vanderscheuren-zeel dat nu al sedert meer dan veertig jaar strak gespannen staat.

Was de éénmanszaak in 1957 en kort daarop, hoofdzakelijk een onderhouds- en herstellatelier, later ontwikkelde dit zich tot een toeleveringsbedrijf voor de bouwrijverheid en de meubelindustrie. In 1973 werd de toen al bloeiende onderneming omgevormd tot de PVBA Vanderscheuren. Inmiddels werd het eerste atelier uitgebreid naar 1500 m².

Drie : sociaal gunstig klimaat.

Even op de feiten vooruitlopen om met cijfers duidelijk te kunnen stellen, hoe het sociaal gunstig klimaat bij Vanderscheuren, de menselijkheid en menslievendheid in de hand werkt.

Wij hadden het geluk op 12 december 1997 aanwezig te zijn in de Salons Saint-Germain te Diksmuide, waar "Veertig jaar Vanderscheuren" in aanwezigheid van de heer Paul Breyne, gouverneur van de provincie West-Vlaanderen, gevierd werd. Ook burgemeester Laridon van Diksmuide en tal van prominenten uit bevriende bedrijven waren aanwezig.

Het was niet de eerste keer dat de werknemers van het jubilerend bedrijf, samen met de familie Vanderscheuren hun voeten onder tafel staken.

Ik herinner me zo'n feest een paar jaar eerder, toen in 1994 de ISO 9002 werd behaald als resultaat van de optie binnen het bedrijf van dergelijke kwaliteitsfilosofie.

Hoogtepunt van dit schitterend geslaagd

Daniël Vanderscheuren (rechts) met zijn medewerkende zonen Rik en Luc, bij de overhandiging van het diploma ISO-9002.

feest, eind vorig jaar, waar alle werknemers zich in een sfeer van menselijkheid en menslievendheid terugvonden, was de veremerkking van talrijke arbeiders. Vier waren er met meer dan dertig jaar dienst, vijf hadden meer dan vijftientig jaar en nog eens vijf meer dan twintig jaar dienst bij Vanderscheuren.

Toen ze door de heer gouverneur werden gelukgewenst konden de meeste hun emoties moeilijk bedwingen en met tranen in de ogen dankten zij Daniël en Irène voor de menselijkheid waarmee zij decennia lang waren behandeld geweest.

Vier : ploeg- en groepsgeest domineert.

In 1989 kwamen beide zonen, Rik en Luc Vanderscheuren als bestuurders het directieteam van de pas omgevormde p.v.b.a. in de Naamloze Vennootschap Vanderscheuren NV versterken.

Met groot enthousiasme startten zij hun specifieke taken binnen het bedrijf.

Luc superviseert de kwaliteitscontrole en verifieert alle meet- en voorbereidingswerken, terwijl Rik als vlotte en bekwame manager de contacten met de klanten levendig houdt.

De NV Vanderscheuren werkt sindsdien hoofdzakelijk als onderaannemer van grotere bedrijven, gespecialiseerd als toeleveringsbedrijf in draai- en freeswerk en alle precisiewerk.

Dit neemt niet weg dat men grote projecten links laat liggen.

Zo werden er onlangs over de honderd mastodonten van aardappelrooiers gemaakt voor de Oostbloklanden en wielen voor de supersnelle T.M.T. (Trans Manche Train) die nu tegen zo'n 300 km per uur door de Eurotunnel van 't vasteland naar Engeland raast. Men kan het gewoon zo gek niet bedenken of het wordt van A tot Z bij de NV Vanderscheuren bestudeerd, gecalculeerd, gemaakt en afgewerkt tot grote bewondering en tevredenheid van de klanten.

Zo'n projecten zijn alleen mogelijk als een solide ploeggeest het werkteam siert waarbij ieder lid van de ploeg zijn verantwoordelijkheden opneemt en zijn opgelegde taken prioritair behartigt. Op die manier heeft iedere werknemer respect voor een ander. Men kent elkanders mogelijkheden die men waardeert en daaruit groeit een geest van kameradschap en solidariteit.

Vijf : iedereen wordt in het proces mee betrokken.

De grootste en bestendige zorg van de NV Vanderscheuren is de kwaliteit van het afgewerkte product. Iedereen wordt in dit proces betrokken en neemt hiervoor zijn verantwoordelijkheid. Een voortdurende aandacht voor verbetering van kwaliteit wordt verwezenlijkt door een gekwalificeerd personeelsbestand. Iedere werknemer vormt in dit proces een schakel in de soms lange ketting bewerkingen die een opdracht specificeert.

Door dit soort groepswork, waar iedere werknemer zijn verantwoordelijkheden op-

(Vervolg blz. 378)

Roesbrugge, Haringe en Beveren tijdens de Brabantse Omwenteling en de Franse Bezetting 1789-1802 (5)

7.1. Roesbrugge versterkt

Op zondag 21 oktober 1792 komen onverwachts 58 Oostenrijkse soldaten toe te Roesbrugge, waarvan tien te paard. Ze logeren in de herbergen en bij de burgers.

's Avonds nemen ze de planken weg die over de vernielde brug liggen en dag en nacht staat er een soldaat op wacht.

's Anderendaags, rond 11 uur, komen er nog soldaten, een kanon en een kruitwagen uit leper. Ze zijn nu met 200.

Pioniers worden opgeëist om tranchees te graven, een voor het huis van De Moor en de herberg *De Billander*, een andere recht tegenover de Cappelmolen. Deze soldaten logeren per groep van 2, 3 of 4 bij de burgers, echter in de hoofdstraten. De kleine zijstraatjes zijn te mijden. Er wordt ook een schildwacht opgesteld in het huis van mole-naar Antoine de Legher.

Op dinsdag 23 oktober slaan de soldaten de kleine brug kapot. Ze delven een tranchee in de dode-man-weg. Enigen gaan naar Stavele en vernielen er de brug over de IJzer.

De huizen die door bepaalde gevluchte families verlaten zijn worden als wachthoek gebruikt.

De tranchee aan de grote brug bij de markt wordt afgewerkt met een kanon. Die bij het huis van De Moor krijgt er een barrière bij die 's avonds gesloten wordt. Bij de tranchee van de herberg *De Billander* plaatst men een schildwacht. De wacht van Oost-Cappel bestaat uit 130 man, maar het zijn geen linietroepen. Ook daar leven ze met angst.

Op 25 oktober zijn er 250 soldaten te Roesbrugge. Ze graven greppels dwars over de steenweg naar Oost-Cappel. Bomen worden geveld en over de weg gelegd. Ze delven ook tranchees bij de Hagedooren, bij de Kasseldreef en bij de Steendam te Haringe.

Te leper wordt het bevel gegeven dat alle Franse emigranten-pastors moeten vertrekken. Het is een bevel van de keizer.

Op vrijdag 26 oktober delft men verder aan de tranchees. Nu komt er een bij de herberg *'t Wit Paard*, aan de grensscheiding met Oost-Cappel.

Wie hier voorbijkomt, moet een paspoort bezitten afgeleverd door de griffier en ondertekend door de Oostenrijkse Commandant. Deze logeert op de markt in het huis met het torentje. De Oostenrijkse soldaten nemen bij de Cappelmolen een Franse spion gevangen en Pieter Temperville van Proven. Beiden worden naar leper geleid.

7.2. Franse aanvallen

Op zaterdag 27 oktober rond 3 uur gaan de Fransen in de aanval bij de tranchee van *'t Wit Paard*. De pioniers zijn nog bezig aan

deze tranchee. De werken worden stilgelegd. De Oostenrijkers vuren op de vijand die zich terugtrekt.

Daardoor is Roesbrugge onmiddellijk in rumoer. Men vlucht weer, vooral omdat het garnizoen vertrekt en er maar weinig soldaten in de plaats komen.

G. Vandermeulen merkt hierbij op dat de Fransen maar aanvallen als de tranchees afgewerkt zijn. En dat de Oostenrijkers vertrekken met hun kanons, van zodra de Fransen aanvallen. De volgende aanval heeft 's anderendaags, zondag 28 oktober plaats om 7 uur 's morgens. 17 tot 18 Oostenrijkers achtervolgen gewapend de Fransen tot in Oost-Cappel. Ze keren zonder gekwetsten terug.

Maandag is het "Franse rustdag". Alles blijft stil. Er worden wel pioniers geroosd om te leper aan de vestingen te werken.

De derde aanval gebeurt op dinsdag 30 oktober 's morgens om 10 uur. 400 Franse soldaten, zowel linietroepen als nationale wachters, forceren de hindernissen en versterkingen. Luitenant Goquel van het Württembergse regiment verdrijft ze met een groepje van 16 soldaten. Toch wordt een oude korporaal, die 30 jaren dienst heeft, gedood. Een andere soldaat is licht gekwetst.

's Namiddags hernieuwen de Fransen hun aanval. Ze komen af langs de weg van Oost-Cappel. Een deel gaat naar de hoeve van Marcus Gingember om de Oostenrijkers te omsingelen. Maar ze worden weer verdreven. Een keizerlijke soldaat wordt licht gekwetst. Een ander wordt in de borst getroffen. Toch laadt hij nog tweemaal zijn musket en schiet. Hij wordt dan weggeleid, ondersteund door andere soldaten, tot aan de nieuwe oliemolen van Jan Kockenpoo. Vandaar draagt men hem naar de herberg *Rhetorica* en daar wordt hij bediend met de laatste heilige gerechten. 's Anderendaags verwijdt dokter Jourdain de kogel uit zijn borst. Hij is te Roesbrugge in verzorging gebleven tot 5 november. Met een rijtuig is hij dan naar leper gevoerd en daar is hij genezen. Toen de Fransen leper veroverd hadden, is hij in hun dienst getreden.

In beide gevechten sneuvelen er 33 soldaten waaronder 1 officier. 47 Fransen worden gekwetst. Vrouwen die 's anderendaags van Oost-Cappel komen om te biechten bij hun emigranten-pastors vertellen dat het kerkhof van Oost-Cappel vol verse graven ligt. De Oostenrijkse korporaal ligt er ook.

Er is algemeen alarm te Roesbrugge. Meer dan de helft van de inwoners vlucht naar de omliggende parochies.

Op 31 oktober zijn er enige dronken Franse soldaten die schieten. De vijand laat zich echter niet zien.

Om 11 uur komen 25 Württembergse soldaten aan om de anderen af te lossen die om 2 uur vertrekken.

7.3. Franse aanvallen tot de bezetting van Roesbrugge

Op 1 november gaan er 's namiddags rond 3.30 u. 400 Fransen tot de aanval over. Ze hebben een klein kanonnetje bij. Terstond trekken 16 Oostenrijkers, de luitenant met de blote degen in de hand, voorop, de vijand tegemoet. Na een gevecht van anderhalf uur verdrijven ze de Fransen tot in Oost-Cappel. Geen enkele van de onzen is gekwetst.

's Avonds roept de luitenant de pioniers bijeen op een vergadering. Ze kappen de hagen van de hoeve van Marcus Gingember. Ze delven ook twee nieuwe tranchees, een aan het einde van de Cappelstraat en een andere in de dreef van Matheus Dequidt. Deze werken zijn 's anderendaags af.

Te Haringe was er 's avonds klokgelui voor de Allerzielendienst. Twee Uhlanen die er patrouilleren, komen op het kerkhof en menen dat ze verdwaald zijn en op Franse bodem staan. Aan mensen op het kerkhof vragen ze waar ze zijn. Een is van zijn paard gestapt, is de kerk binnengegaan, maakt een vreemd geluid door het slaan met zijn lange sabel en ziet de pastoor in zijn bidbank zitten. Hij beval hem het klokgelui te laten ophouden omdat hij de betekenis ervan niet verstond.

Op 2 november is er een nieuwe Franse aanval door een Franse patrouille. Maar met 5 of 6 schoten van de Oostenrijkers lopen ze weg.

Op zondag 4 november is er troepenwisseling te Oost-Cappel. De nieuwe soldaten maken kennis met de oorlog en komen tot aan de Cappelmolen. De Oostenrijkers jagen ze terug.

's Namiddags rond 4 uur komen de Fransen nog eens terug. Bij de Cappelmolen wordt opnieuw over en weer geschoten. De Fransen hebben nu een kanon mee. Een kanonskogel vliegt tot in Roesbrugge, doorboort het dak van het huis van Antoine Vanden Berghe en slaat een venster stuk van het huis daar rechttegenover. Een andere kanonskogel valt in de IJzer.

Het is zondag na het lof. Er staat veel volk op de markt en op straat. De luitenant gebiedt aan iedereen van naar huis te gaan. Hij plaatst een schildwacht op het einde van de Haringestraat.

Eind oktober 1792 begint het grote Franse offensief tegen de Oostenrijkse Nederlanden in Henegouwen. Op 6 november verslaat de Franse generaal Dumouriez het Oostenrijks leger te Jemappes. De Oostenrijkers ontruimen ons land en de Fransen bezetten het.

('t Vervolgt)

Franz Denys

NV Vanderscheuren uit Diksmuide Uit goed ijzer gesmeed (vervolg van blz. 376)

neemt, was het voor de NV Vanderscheuren mogelijk volgende felbegeerde kwaliteitsnormen te verwerven :

ISO 9002 in 1994 en 1997

ISO 14002 (milieunorm)

Q 101 (SSR161) Fordnorm

Qualitas Fiat-New Hollandnorm

Excellent supplier for product quality and on time delivery Picanolnorm voor de jaren 1991, 92, 93, 94, 95, 96 en 97.

Een schoolvoorbeeld van het Wirtschaftswunder waarin alle vakjes op de NV Vanderscheuren kunnen ingevuld worden is zonder twijfel de aanleiding tot het succes geweest en de start van een gunstige toekomst die het bedrijf nog te wachten staat.

BLIJVEN GROEIEN

Na de recente overname van een Izegems bedrijf is het machinepark bij Vanderscheuren NV grondig uitgebreid.

Momenteel beschikt het bedrijf over 21 CNC draaibanken⁽²⁾ en 12 CNC freesmachines. Dit maakt het mogelijk dat draaiwerk CNC kan uitgevoerd worden met een diameter van 910 mm, conventioneel tot 1300 mm en freeswerk CNC tot 520 x 2200 mm.

Als men weet dat een CNC gestuurde draaibank tussen de vijf en de vijftien miljoen kost, wordt nogal rap duidelijk wat voor pionierswerk Daniel Vanderscheuren in die veertig jaar heeft verricht.

De tijd dat koeien het atelier binnen kwamen en er geen luis op het Diksmuids industrieterrein te zien was is voorbij. Daniël heeft steeds in zichzelf en zijn medewerkers

geloofd en dat heeft hem geen windeieren opgebracht.

Naast de computer gestuurde draaibanken en freesmachines beschikt het bedrijf verder over CNC plooibanken tot 170 ton (3 m lengte), over CNC lasersnijmachine (3 Kw) om staal te snijden tot 20 mm, inox tot 12 mm en aluminium tot 8 mm.

In de eerstkomende jaren wordt eveneens weer een uitbreiding van de bedrijfsruimte voorzien. Het blijft maar groeien en... goed gaan.

Het Wirtschaftswunder Vanderscheuren is geen mirakel maar een middel geweest dat de NV Vanderscheuren van in het prilste begin in zijn schild heeft geschreven.

De groeiplannen zijn echter nog lang niet voltooid. Momenteel loopt een onderzoek naar exportmogelijkheden met de ons omringende landen. In deze optiek werd een gegradueerde in expeditie aangetrokken om de mogelijkheden tot samenwerken met Frankrijk, Nederland, Duitsland en Groot-Brittannië te onderzoeken. Er zit wind in de zeilen !

WAARDERING

De Diksmuidse Perskring (DPK) was begin dit jaar op zoek naar een bedrijf dat (ik citeer) "uitblinkt in tewerkstelling, uitstraling, milieu, veiligheid en economische en regionale draagkracht".

Dit bedrijf met deze capaciteiten zou de eerste *press award* krijgen.

Na grondig onderzoek en doorlichting van een jury samengesteld uit persmensen en beheerders uit de bedrijfswereid, viel de keuze op de NV Vanderscheuren.

"Het bedrijf is ruim veertig jaar actief in Diksmuide, stelt zo'n 60 mensen te werk en was bij de aanvang hoofdzakelijk een onderhouds- en herstellingsatelier. Momenteel is

het geëvolueerd naar een hightech bedrijf dat samenwerkt met o.a. Packo, Picanol, Bekaert, Ford, Fiat, Clark e.d.m." ⁽³⁾

De andere twee genomineerden waren Salons Saint-Germain en Lagrou Autobedrijf.

Begin maart van dit jaar kreeg Daniël Vanderscheuren de *Press Award* uit handen van de heren Aimé Desimpel en Jo Lernout. Een appreciatie vanwege pers en bedrijfsleven die de NV Vanderscheuren hiermee een riem onder het hart steekt.

Niettegenstaande de behaalde resultaten en successen zijn Daniël en Irène Vanderscheuren en hun kinderen eenvoudige werkers gebleven zoals zij het van hun ouders hebben geleerd.

Als waardering voor hun inzet, menselijkheid en eenvoud waardoor zij alom geprezen worden, zijn zij in in tal van verenigingen actief. In gehandicapten- en sportorganisaties, Probus, De Witte Ranke, 't Manneke uit de Mane en vele andere. Daniël was vele jaren de wijze en toegewijde voorzitter van de Stichting Orde Driekoningen. Met engagement en charisma maken de Vanderscheuren zich allen verdienstelijk in de sociale sector en het verenigingsleven. Hun gelijknamige voetbalploeg heeft tot op heden geen enkele nederlaag moeten incasseren en staat op die manier symbool voor haar mecenas.

Op zaterdagavond of op zondag trekt Daniël met Irène ter kerke. Is dit high tech of ouderwets ? Zoveel is zeker, zij zijn en blijven wat ze veertig jaar geleden waren, wat hun ouders hen leerden, wat hen goed en beminlijk maakt. Proficiat en goed heil !

Elie E. Balduck

Noten :

- (1) Elie E. Balduck. Van Schippersjongen naar P.D.G. De IJzerbode 22ste jrg. nr. 9, sept. 1992, bladz. 325 e.v.
- (2) CNC staat voor Computer Numerical Control of computer gestuurde machines als draaibanken, freesmachines, snijbranders, plooibanken e.a.
- (3) Eerste Persprijs in Diksmuide voor Vanderscheuren NV. In "Ondernemen in West-Vlaanderen" 20 maart 1998.

Geert DOOLAEGHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

✗ Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	
✗ Gasolie diesel	
✗ Smeermiddelen	✗ Lamppetroleum
✗ Kolen	✗ Mazouttanks
✗ Gas	✗ Veevoeders

DECORATIE - SCHILDERWERKEN

LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

TE KOOP

Wandkast 3-delen, lengte 3 m 20. Tafel en stoelen (fineer eik - donker). Tel. 057/30 16 90.

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER

Roland

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken : gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnepanelen

Waaenburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

officieel verdeler

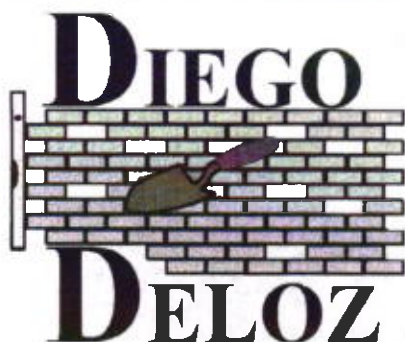
Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

PETRAVER NV
Petroleumprodukten Andy Vermeersch

- ☆ Gasolie
- ☆ Diesel
- ☆ Petroleum
- ☆ Benzine
- ☆ Tankstation
- ☆ Butaan- & Propaangas
- ☆ Oliën
- ☆ Smeermiddelen
- ☆ Kolen
- ☆ Brandhout
- ☆ Mazouttanks

*Wij verzekeren een snelle en trouwe
bediening aan de laagste prijzen.*

*Vanaf heden kunt u nu ook bij ons
terecht om loodvrije benzine te tanken.*

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

**Schrijnwerkerij
Kristof REGHEERE**

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaienburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaienburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

KLEINE FISKALE KRONIEK Niet-belastbare ontvangsten

Het gebeurt wel meer dat er bedragen onder de ontvangsten worden vermeld, die geen echte beroepsontvangsten zijn, en er dus niet thuishoren. Immers niet *alle* ontvangsten, winsten of meerwaarden worden onderworpen aan de personenbelasting.

Daarom hierbij een overzicht van de meeste niet-belastbare ontvangsten :

- teruggave van belastingen (bv. wegens te hoge voorafbetaling, of na bezwaarschrift);
- wettelijke kinderbijslagen;
- studiebeurzen toegekend door het Ministerie van Onderwijs;
- ontvangsten van het ziekenfonds;
- de uitkeringen van de individuele verzekering tegen lichamelijke ongevallen (premies zijn ook niet aftrekbaar onder de kosten);
- interesten die men ontvangt wegens :
 - laattijdige terugbetaling van belastingen;
 - laattijdige betaling van vergoedingen toegekend door gerechtelijke uitspraken (zelfs al wordt die laattijdigheid veroorzaakt door het gerecht);
- de eerste 82.500 fr. bruto-vergoeding voor vrijwillige brandweerlieden en vrijwilligers van de civiele bescherming;
- schenkingen en handgiften in geld of roerende voorwerpen;
- prijzen van publiciteitswedstrijden;
- winsten behaald uit weddenschappen op paardenkoersen, casinospelen, Lotto, enz.
- beurswinsten (maar verliezen zijn ook niet aftrekbaar).

Er zijn er nog wel een paar andere, maar die komen zelden voor.

Serge BLONDEAU
Account. IDAC-Fiscaal Adviseur EHSAL

11.11.11 IN POPERINGE

Ook dit jaar wordt er in Poperinge actie gevoerd in het kader van 11.11.11. Zoals gebruikelijk wordt er van deur tot deur gegaan om wenskaarten (4 voor 200 fr.) en notablokjes (100 fr.) te verkopen. Dit gebeurt op 11 november en in het weekend van 14 en 15 november. Hiervoor zoekt het 11.11.11.- comité nog naar mensen die meewillen helpen verkopen in de straten van Poperinge-centrum. Dit gebeurt onder het motto "111 voor 11.11.11." Er wordt gezocht naar 111 mensen die zich één uur willen vrijmaken om te helpen met de verkoop.

Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met Luk Durnez op het nummer 30.16.64. Ook in de deelgemeenten van Poperinge gaan de vrijwilligers weer de straat op om geld in te zamelen.

**VEURNE - Bakkerijmuseum
BAKDEMONSTRATIE
dinsdag 3 en woensdag 4 november**

Tijdens de herfstvakantie wordt er door ervaren bakkers op ambachtelijke wijze koeken en broden gebakken in een oude oven die met hout gestookt wordt.

WELKOM VOOR ALLE FEESTEN

Gasthof

**Huwelijks-
feesten***
(tot 250 personen)

*gratis
een prachtige
ceremoniewagen
(witte Cadillac met open dak)
of paardenkoets
of luxueuze
bruidskamer.

**Eindejaars-
feesten**
Reserveer tijdig !

**Communie-
feesten**
Denk er nu
reeds aan !

**Rouw-
maaltijden**

MENU van de maand

Aperitief

♦
Ballotine van rode zalm en koolvis met fijne boontjes

♦
Côte à l'os met saus naar keuze

♦
795,-

Indien mogelijk
reserveren !

Het menu wordt zorgvuldig en naar uw wensen samengesteld.

Ruime parking !

Familie NOTEBAERT - SAINT GERMAIN

Obterrestraat 73, 8972 Proven - tel. 057/30 03 35 - Sluitingsdag : dinsdag

FOULON

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 14 tot en met zaterdag 17 oktober

AJUINEN

5 kg voor 59 fr.

MANDARIJNEN

3 kg voor 95 fr.

**APPELEN
BOSCOOP
(RENETTEN)**

22 fr./kg

12 kg

voor 199 fr.

**EXTRA ZOETE
WITTE
DRUIVEN**

55 fr. per kg

(tot uitputting voorraad)

TONEELKRING "Met Verenigde Krachten"
Sint-Jan-Ter-Biezen brengt :
Ô dat mô goed ofloopt

Een klucht in drie bedrijven naar "Als het maar goed komt" van Ivo Maes.

Wordt gespeeld op vrijdag 30 oktober, zaterdag 31 oktober, zondag 1 november en maandag 2 november telkens om 20 uur. in café - feestzaal "De Strooyen Hen", Watouseweg 54 te Sint-Jan-Ter-Biezen. De prijs bedraagt 150 fr. er kan gereserveerd worden op 057/38 83 86 tussen 18.00 en 20.00 u. (M. Demaeght-Verhaeghe).

Voor info kan men terecht bij Ronny Houben, Weggevoerdenstraat 23 te Roesbrugge, tel. 057/30 04 26 - 057/33 70 33 - GSM 0477/43 78 02.

BOKADO

De geschenkenzaak van de streek !

OPENDEURDAGEN VAN 29 OKTOBER TOT EN MET 29 NOVEMBER

- Wij bieden u een drankje aan (tijdens weekend).
- Alle aankopen tellen dubbel op de klantenkaart.
- Voor iedere klant is er een geschenkje voorzien !
- Kom en bewonder onze nieuwe collectie geschenken !
- Tuinbeelden en fontein in vier afwerkingniveau's en hierop -10 % korting.
- Bestel tijdig de chrysanten voor Allerheiligen.

DENYS Nadine

Terenburgseweg 11, 8972 Proven - Tel. 057/30 05 66

Grote keuze bij

**Boekhandel
SCHOONAERT**

Bergenstraat 14 - 8972 ROESBRUGGE

Vraag onze speciale folder !

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

**Uw bestelling THUIS GELEVERD
op donderdag**

TEXTIEL

Slaapkledij & pyama's
van drie maand tot 16 jaar
ook voor dames & heren
Een baby, een geschenk ...
Ruime keus, kom zien !

PET-FOOD

Kitekat 400 g **23,-**
Pedigree rund 300 g **33,-**

NON-FOOD

Verfborstel + steel **NU 179,-**
Poetsborstel + steel **NU 179,-**
Stortbak 2500 **109,-**
Lacroix javel 2 l **53,-**
- frisheid, dennenfris

DE SINT

Holle figuren 250 g **69,-**
- melk, fondant, wit
Nic Nac enz ...
Getempeerde sigaren **4,-**
Gevulde diertjes 100 g **49,-**
Speculoos

VOEDING

Speculoos 250 g **28,-**
Café Noir Verkade **47,-**
Hula Hoop chips 75 g **23,-**
Rijstwafels 100 g **23,-**
Torget Beef 134 g **47,-**
Gebroken Prinsessenbonen 370 g **24,-**
Kellogg Snacks 375 g **89,-**
D.E. koffie 250 g **89,-**
- Mokka, Dessert
Bosto snelkookrijst **77,-**
- builtjes 500 g
Delmonte 400 g **40,-**
- Peren, perzik, perzik op sap
Wes sinaasappelsap 1 l **27,-**
Wes appelsap 1 l **27,-**
Plat water 6 x 1,5 l **79,-**
Maes Pils 24 st. **279,- + lgg.**
Offlé 75 cl **269,-**
+ 33 % GRATIS

TOPPER

16/10 t.e.m. 25/10

**Emmentaler
320,-**

ONS KAAS- HOEKJE

Westlite belegen **360,-**
Brigand **420,-**
Boursin 150 g **89,-**
Look of peper

CHARCUTERIE

Grill ham **420,-**
Vissalade **330,-**
Bacon gerookt **310,-**
Gentse Kop **230,-**
Vol au vent 400 g **99,-**

ZUIVEL

Stabilac halfvol brik 1 l **23,-**
Puddis 4 st. **39,-**
Vanille, choc., caramel

Groenten en fruit

van 16/10 t.e.m. 18/10

Wortelen **12,-**
Jonagold 2 kg **45,-**
Bananen **KNALPRIJS**

NATUUR/DIEET

Wedena 500 g **76,-**
Porga groentenextract 200 g **149,-**
Noedels 500 g **115,-**

Folder geldig van vrijdag 16/10 t.e.m. 18/10 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

Het betere voor uw interieur tegen de beste prijzen

GRATIS
prijsbestek meten
en plaatsen van
uw gordijnen

VERVEN
LEVIS - MATHYS
aan prijzen buiten
concurrentie

ONDERHOUDSPRODUKTEN
riem, vliegen- en mieren-
bussen, boenwas, trekkers,
keerders, vegers, dweilen,
sponsen, zeemvellen,
enz ...

BEHANG
aan
nettoprijzen

KARPETTEN wol
KARPETTEN
klassiek synth.
VLOERBEKLEDING

VOUWDEUREN

DRAPERIEEN
excl. Engelse stoffen,
Wereldmerken : ADO,
ARISTO, GARDISETTE,
UNLAND, VRIESCO,
enz ...

GORDIJNEN
wereldmerken : ADO,
GARDISETTE,
UNLAND, ARISTO,
enz ...

MASSA BEHANG

Prof. O. Rubbrechtstraat 67, ROESBRUGGE
Tel. (057) 30 10 20

Openingsuren van 9 tot 12 en van 13.30 tot 18.30 uur.
Gesloten : zondag, feestdagen en maandagvoormiddag.

SINT-MAARTENSFEEST TE BEVEREN-IJZER

Op dinsdag 10 november 1998 om 18.30 uur gaat er in de H. Hartzaal te Beveren-IJzer het jaarlijks Sint-Maartensfeest door voor alle kinderen van Beveren.

Wegens werkzaamheden in het dorp is er dit jaar geen stoet.

ZATERDAG 7 NOVEMBER 1998

AANVANG 20u.30

**MAEKE-BLYDE
POPERINGE**

ORG. BBC FLV POPERNGE

DRUKKERIJ SCHOONAERT

Bergenstraat 1, 8972 Roesbrugge
Tel. 057/30 03 79 · Fax 057/30 09 80
drukkerij.schoonaert@kmonet.be

DE LEVAARD

ACTIVITEITEN

ZONDAG 25 OKTOBER 1998

om 19.00 uur

VERTONING DIA'S SPREUKEN
van Pater Joris Declercq met
het humoristische commentaar
door Gerard Debrabandere
Inkom : 100 BEF

ZATERDAG 21 NOVEMBER 1998

vanaf 18.00 uur

KAASAVOND
Inrichting : Chiro Haro
Volwassenen : 300 BEF
Kinderen : 200 BEF

ZONDAG 22 NOVEMBER 1998

om 18.00 uur

PATER-PASTOOR
JOZEF VANACKER VERTELT
Gratis inkom

ZATERDAG 7 FEBRUARI 1999

GEZINS-DAG
Gratis inkom

ZONDAG 20 FEBRUARI 1999

om 19.30 uur

TONEEL FRANS-VLAANDEREN
Voorverkoop : 200 BEF
Ingang : 250 BEF

VRIJDAG 5 MAART 1999

DIALECTENKWIS
Inrichting : Davidsfonds

ZATERDAG 17 APRIL 1999

om 20.00 uur

WILLEM VERMANDERE

DE LEVAARD

Feest- en Cultuurcentrum Haringe

**ZONDAG
25 OKTOBER 1998**

om 19.00 uur

Vertoning dia's spreuken
van

Pater Joris DECLERCQ
met humoristische commentaar
door
Gerard DEBRABANDERE

Toegang : 100 BEF

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (9)

F. Pastoor Petrus Jacobus Asaert. (Te Haringe van 1779 tot 1798)

Zoals zijn voorganger ook door de Leuvense Universiteit voorgedragen, wordt de heer Asaert, een inboorling van de parochie, pastoor te Haringe in juni 1779. Hij was pas 31 jaar oud. Hij had er als onderpastoor de 28-jarige heer Bernard De Caestecker, en te Roesbrugge werd de functie van kapelaan reeds sinds 1771 waargenomen door de heer G. Vandermeulen, die elf jaar ouder was dan de pastoor.

Over de eerste tien jaar van het pastoraat van de heer Asaert valt niets bijzonders te vermelden. Geschreven documenten uit die periode zijn schaars, doch niets wijst erop dat zich bijzondere moeilijkheden of conflicten zouden hebben voorgedaan, al waren de verhoudingen ook niet bepaald hartelijk.

Alles gaat evenwel anders worden vanaf 1789. De Franse Revolutie zal een groot stuk van de wereld veranderen, en dat geldt in zeer hoge mate voor de parochie Haringe. Vooral in zijn sectie Roesbrugge, krijgen we de aanloop naar een totaal nieuw tijdperk. Gelegen vlak tegenaan de grens met Frankrijk, krijgen de gebeurtenissen in het buurland al zeer spoedig gevolgen op lokaal vlak in geheel onze Vlaamse Westhoek.

Trouw aan ons voornemen niet te herhalen wat elders voldoende beschreven staat (!), beperken we ons tot een korte samenvatting van wat te Haringe zal leiden tot radicale omvormingen op parochiaal gebied, en helaas meteen tot een bitter uitgevochten open oorlog tussen de twee secties van de parochie.

Definitieve ondergang van de kapel.

De Franse revolutionaire legers vallen een eerste maal ons land binnen in 1792, maar worden reeds na enkele maanden terug verdreven. De volgende inval zal plaatshebben in 1794, maar in die tussentijd blijft onze Westhoek, en niet het minst Roesbrugge, gesteerd door onophoudelijke invallen gepaard met roofpartijen, plunderingen en brandstichtingen vanwege Franse militaire of paramilitaire krijgsbenden. De Fransen zijn immers wel teruggedreven tot over de grens, maar de oorlog duurt voort.

Op 18 september 1793 wordt Roesbrugge, op last van de Nationale Conventie grondig platgebrand. De eerste twee motieven die daarbij publiek worden opgegeven, zijn :

- de sermoenen en uitgegeven boekjes van pastoor Asaert, gericht tegen de conventie en de Franse constitutie;
- de sermoenen in zijn kerk gepredikt tegen de Franse Republiek door de priesters-émigrés.

De pastoor had inderdaad in woord en schrift hevig uitgevaren tegen wat in Frankrijk aan 't gebeuren was. Hij moet dan ook in de loop van de volgende jaren herhaaldelijk onderduiken en zal met veel overtuiging behoren tot het getal van de eedweergaars die aangehouden worden en verbannen. Hij sterft een tragische dood in het ballingsoord van Frans Guyana. De dienst te Haringe wordt echter permanent verzekerd door onderpastoor (later dienstdoend pastoor) B. De Caestecker.

De heftigheid waarmee pastoor Asaert tegen de aan gang zijnde gebeurtenissen tekeer ging, schiepen een koude afstandelijkheid tussen hem en kapelaan Vandermeulen, die voorzag dat het zou leiden tot ernstige catastrofes. De kapelaan verkoos een houding aan te nemen van een gematigdheid en niet-inmenging ten einde erger te voorkomen. Dat was ook de houding waartoe de geestelijke overheid aanmaande. Het feit dat én pastoor Asaert én kapelaan Vandermeulen autochtonen waren van dezelfde parochie Haringe, kon duidelijk niet leiden tot echte vriendschapsrelaties.

Te Roesbrugge is dus de kapel in de vlammen opgegaan en ook het patershuis der karmelieten... Kapelaan Vandermeulen vlucht tijdelijk voor de gevaren van de oorlog. Hij blijft afwezig vanaf 6 september 1793 tot 6 juli 1794.

Na de brand blijft het dorp een hele tijd goedgeleed onvolkt. Na zijn terugkeer doet Vandermeulen wat hij kan door ergens de mis op te dragen in een opgekefaterd huis of geïmproviseerde kapel. Ook de paters Norbertijnen immers verdwijnen voorgoed van het toneel. Nadat de moederabdij St.-Augustinus te Terwaan al jaren eerder had opgehouden te bestaan, worden ook de proostdij Beauregard te Proven en de andere eigendommen van de abdij in Vlaanderen als nationale goederen verkocht in december 1797. De verwezing van Roesbrugge en de teloorgang van de kapel lijken wel hopeeloos. En toch ligt juist daarin de kiem van een totaal nieuw begin.

G. Pastoor Augustin Ryckewaert. (Te Haringe van 1803 tot 1808)

Roesbrugge zal herrijzen. Geleidelijk komt een groot deel van de bevolking terug en de huizen worden herbouwd.

Het Concordaat tussen Napoleon en paus Pius VII gesloten in 1801 wordt van kracht in 1802. De beschikkingen die erin getroffen worden, zullen ook voor Haringe en Roesbrugge belangrijke gevolgen hebben. De "beloken tijd" is voorbij en de kerken worden heropend. Haringe krijgt een nieuwe pastoor in de persoon van de heer A. Ryckewaert. Voor zijn benoeming hebben echter nog gebeurtenissen plaats die voor

Roesbrugge van enorme betekenis zijn.

Ingevolge de concordataire overeenkomsten dient een grondige herstructurering te gebeuren, én van de bisdommen én van de dekenijen én van de parochies. De bisdommen leper en Brugge worden afgeschaft en ongeveer geheel hun grondgebied (van binnen de voormalige landsgrenzen) wordt samengevoegd bij het bisdom Gent, dat aldus reusachtige afmetingen krijgt. En aangezien geheel het land nu reeds sinds 1795 gewoon bij Frankrijk is ingelijfd, krijgen we ook meteen Franse bisschoppen. Op 9 april 1802 wordt Mgr. Fallot de Beaumont benoemd tot bisschop van Gent. Hij komt er toe op 10 juni.

Naar een volwaardige kerk en autonome parochie.

Als trouwe medewerker met de burgerlijke overheid begint de bisschop spoedig aan de nieuwe omschrijving van parochies en dekenijen binnen zijn bisdom. De reeds zolang levende strekking om van Roesbrugge een autonome parochie te maken, krijgt vanuit het bisdom Gent onmiddellijk steun. In een decreet van 30 november 1802 vinden we reeds de bepaling, dat Roesbrugge een eigen parochie zal worden (als succursale van de parochiekerk van Haringe). De heer Alexander De Legher wordt er benoemd als "proost" met de opdracht er een kerk te bouwen. Die zogenaamde proost beschikt duidelijk over een veel grotere onafhankelijkheid van de parochiekerk en haar pastoor dan de vroegere kapelaans. Hoewel nog lang niet voltooid, wordt die kerk ingewijd op 9 september 1806. Pastoor Ryckewaert is er niet bij aanwezig. Nog een kleine maar belangrijke stap en Roesbrugge is bevrijd van wat ze reeds zolang ervaren als een soort vernederende onderworpenheid aan de parochiale suprematie van Haringe. De dag van de historische zegepraal komt er wanneer Mgr. Fallot de Beaumont bij decreet van 23 februari 1807 Roesbrugge verheft tot eigen parochie, en reeds de volgende dag de heer Reyphins, authentieke Roesbruggenaar, benoemt tot pastoor. Aangezien er volgens de door het revolutionair gezag ingevoerde regeling eigenlijk maar één strikte parochiekerk per kanton (met vredegericht) mag zijn, blijft de aloude kerk van Haringe voorts nog parochiekerk in de zeer strikte zin met Roesbrugge als "succursale" kerk, d.i. hulpkerk of bijkerk. Dit heeft evenwel niet de minste jurisdictionele betekenis en brengt helemaal niet mee dat de succursale kerk afhankelijk is van de hoofdparochie. (Geheel de dekenij Poperinge had maar drie "parochies" meer : St. Berten, Elverdinge en Haringe, alle andere kerken waren succursalen.)

Haringe afgeschaft.

Op 30 september 1807 bepaalde een decreet van keizer Napoleon, dat in het departement van de Leie (West-Vlaanderen) een aantal parochiekerken afgeschaft moesten worden. Ze kunnen blijven als "openbare bidplaatsen". De bevolking van Haringe beseft dat één van de twee parochies slachtoffer zal zijn. De koorts stijgt gevaarlijk hoog. Zal de aloude kerk van Haringe gehandhaafd worden en Roesbrugge als parochie verdwijnen of zal het omgekeerde gebeuren? Er wordt natuurlijk van beide zijden geageerd maar Haringe delft het onderspit.

Pastoor Ryckewaert noteert in het overlijdensregister van zijn parochie de laatste uitvaart die hij doet op 27 augustus 1808, en gaat de maand daarop zijn nieuw pastoraat te Elverdinge opnemen. Aldus wordt het terrein geëffend voor de grote operatie. De parochie Haringe (te lande) houdt in feite op te bestaan, en krijgt als rector (of proost of kapelaan) de heer Neudt die op 18 oktober 1808 een eerste maal een uitvaart noteert in het overlijdensregister (?). Bij decreet van 9 maart 1809 worden de pastorale rechten van Haringe officieel overgedragen aan Roesbrugge. Haringe zal het verder moeten stellen met een kerkbedienaar die men rector of proost of kapelaan kan noemen, doch in elk geval niet "pastoor". Die toestand zal duren tot Mgr. Boussen, de eerste bisschop van het in 1834 heropgerichte bisdom Brugge, Haringe terug van Roesbrugge afscheidt bij decreet van 29 juni 1835.

En hoe reageren de parochianen?

Het voorafgaand overzicht van de gebeurtenissen was nodig om te zien tegenover welke achtergrond de hevige twisten zich afspeelden die de hele lokale geschiedenis van de negentiende eeuw kenmerken, en pas zeer langzaam en zeer geleidelijk zullen wegebden in de loop van de twintigste eeuw. Het is niet overdreven te spreken over een regelrechte burgeroorlog. Er werden geen vuurwapens gebruikt maar het woord en de pen zijn ook gevaarlijke en soms zeer diep kwetsende blanke wapens.

Zoals uit de vorige bijdragen blijkt, speelden in vroegere tijden de schermutselingen zich vooral af tussen de kapelbedienaren en de bevolking van de sectie Roesbrugge enerzijds en de pastoor van Haringe anderzijds. De bewoners van het landelijke Haringe hielden zich bij de gebeurtenissen niet neutraal (ze hielden het met de pastoor en tegen het dorp) maar wel passief. Het was voldoende om op sluipende wijze een innerlijke tweespalt te doen ontkiemen en een splijtende wig te drijven tussen de twee bevolkingskernen.

Vanaf het begin van de 19de eeuw krijgt alles een ander en veel grimmiger uitzicht. Van zodra het duidelijk werd dat Roesbrugge ernstige kans maakte een eigen parochie te worden met een eigen kerk, gaat het landelijke Haringe ook als solidaire groep in het verzet. De wederzijdse aanvallen en tegenaanvallen zijn nu niet meer van de lucht. Een nieuw element is ook dat van nu af aan

de lokale politiek veel meer in het duel ontwikkeld geraakt. Het kerkelijk en het politiek aspect gaan zo grondig ineen groeien dat ze niet meer te scheiden zijn. Vandaar dat niet alleen de kerkelijke, maar ook de burgerlijke overheid het met het probleem Roesbrugge-Haringe heel erg druk gaat krijgen.

Er gaan ellenlange brieven, rekwesten, petitie's, protesten, supplieken, verweerschriften, beschuldigingen, verdedigingen naar de bisschop van Gent, naar de onderprefect van het arrondissement Veurne, naar de prefect van het departement van de Leie, naar de koninklijke commissaris van het district van Poperinge, naar de gouverneur van de provincie West-Vlaanderen, naar de Vicarissen-Generaal van het bisdom Gent, naar Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, naar de bestendige deputatie van de Provincie, naar de districtscommissaris van Ieper, naar Mgr. Boussen, bisschop van Ptolemais en administrator van het bisdom Brugge, naar dezelfde als volwaardig bisschop van het herstellende bisdom Brugge. De schriften zijn dus chronologisch te ordenen naargelang de kerkelijke of politieke constellatie van onze gebieden.

Een schuchtere beoordeling?

Heel schuchter en voorzichtig inderdaad! Het zou lichtzinnig zijn de ene of de andere partij aan te wijzen als de eerste of grootste schuldige in de tragedie die zich te Roesbrugge-Haringe heeft afgespeeld. Wie thans van op afstand en als belangeloze en onpartijdige toeschouwer de gebeurtenissen overkijkt en grondig kennis neemt van al de nagelaten documenten, kan alleen maar tot de conclusie komen dat beide partijen de strijd op een bikkelharde en vaak grove en beledigende wijze hebben gevoerd. De emoties zijn dermate overheersend, dat elke zin voor gematigdheid, voor hoffelijkheid en voornaamheid erbij zoek geraakt.

Van zodra Roesbrugge uitzicht krijgt op parochiale emancipatie gaat het oude Haringe dwars liggen. Men steekt alle vindbare stokken in het wiel om én de bouw van een eigen kerk, én de parochiale onafhankelijkheid van Roesbrugge te voorkomen, te dwarsbomen of althans te bemoeilijken en te vertragen. Nochtans is het zonneklaar dat de aspiratie van Roesbrugge onbetwistbaar gewettigd was. We kunnen dus best geneigd zijn de steen op te rapen en naar Haringe te gooien.

Maar zie, niet alleen verdedigt Roesbrugge zich op een wijze die voor Haringe vernederend en beledigend is, doch van zodra het zegepralend uit het tornooi te voorschijn komt en de parochiale suprematie over Haringe verworven heeft, gaat het manoeuvres uithalen die heel erg doen denken aan wraaknemingen voor alle verdrukking en frustratie die het in vroegere tijden moest ondergaan. We krijgen de neiging om de steen op te rapen en naar Roesbrugge te gooien. Finaal lijkt het dus veruit best maar liefst geen stenen te gooien en het te houden bij de aloude, zij het ook wat ongenueanceerde, volkswijsheid die zegt "waar twee kijven hebben twee schuld".

Onderhavige bijdrage hebben we niet onderbouwd met samenvattingen of aanhalingen van archiefmateriaal en geschreven documenten omdat die goeddeels uitgegeven en bereikbaar zijn in levende taal. Het moge dus volstaan ernaar te verwijzen. Zie voetnoot (3).

Er is evenwel één episode die in de bekende teksten maar karig wordt toegelicht en waarover in de archiefkast méér te vinden is. Ze dateert uit de meest sombere tijd, d.i. de tijd tussen 1807 en 1835, toen Haringe als parochie niet bestond en volledig onder de suprematie van Roesbrugge viel. Het gaat nl. om het kerkelijk en politiek gehakketaf rondom de bouw van een nieuwe torentrap voor Haringekerk. Omdat die episode een zo sprekende illustratie is van de heersende mentaliteit en de aangewende praktijken, en omdat meerdere bewaarde documenten niet werden gepubliceerd, zullen we een volgende (en denkkelijk laatste) bijdrage eraan wijden. ('t Vervolgt).

J.L. Hosten o.p.

Noten:

- (1) Over de invallen der Fransrevolutionaire legers en de gebeurtenissen (vooral te Roesbrugge-Haringe en geheel de Westhoek) tijdens de Franse overheersing van 1794 tot aan de val van Napoleon, zie: Kapelaan G. Vandermeulen, "Historie van den oorlog van 1794 betrekkelijk tot West-Vlaanderen", Uitgave Heemkring "Bachten de Kupe", Nieuwpoort, 1965 - Lodewijk Allaey, "Het Westland in den Franschen tijd", Ieper, 1898 - R. Lanszweert, "De Westhoek tijdens de Franse Revolutie", (Eigen uitgave, 1978) - J.L. Hosten o.p., "De Parochie Haringe en de Franse Revolutie", in "De IJzerbode", zeven bijdragen in de jaargangen van 1990 en 1991.
- (2) A. Deschrevel handelt in twee bijdragen verschenen in "De IJzerbode", jg. 6 (1976), nummers 6 en 7-8 over "De Pastoors van Haringe". In de tweede bijdrage gaat het over de periode en de gebeurtenissen waarvoor ook in onderhavig nummer. Bij de vermelding van de afschaffing van de parochie Haringe noteert hij: "Dit betekende dat in de kerk van Haringe niet meer mocht gedoopt, getrouwd en begraven worden". Dat lot, vroeger het aandeel van de Roesbrugse kapel, is Haringe goddank niet beschoren geweest. Het volstaat de parochieregisters te bekijken. Pastoor Ryckewaert verlaat Haringe in de loop van de maand september 1808, de rector of kapelaan die hem opvolgt als kerkbedienaar, de heer Phl. Jac. Neudt, vult de registers in en ondertekent met zijn naam vanaf de maand oktober daaropvolgend. Vanaf de afschaffing in 1808 tot aan de wederoprichting in 1835 had Haringe ter plaatse residerende kapelaans die wel degelijk in de eigen kerk doopten, huwelijken inzegend en begrafenisdiensten deden. Af en toe komt pastoor Reyphins ook zelf voor een dienst, en vult dan ook zelf het plaatselijk register in. Er is enkel een tijdelijke hapering geweest tussen het ontslag van de heer Neudt (circa 8 juni 1811) en de komst van zijn opvolger, de heer De Coninck (begin februari 1812). Gedurende die enkele maanden moest men wel naar Roesbrugge, tenzij pastoor Reyphins zelf naar Haringe kwam.
- (3) Zie in de eerder aangehaalde werken van Vanden Bussche enkele stukken van de gevoerde correspondentie bl. 140-152. "Reglement voor de geestelijke regeering der gelovige van de Prochie van Haringhe, dekenie van Poperinghe, diocese van Gent" bl. 136-138; inventaris van de bezittingen der oude kerk van Haringe, Annexes J, bl. 239-241; - Rubrecht, bl. 24-31. - Pastoor Bruneel, bl. 8-27 (slordig bijeen gebracht en voorzien van korte giftige commentaren. Hij is de laatste pastoor met anti-Roesbrugse animositeit).

KORTING
50-PLUSSEN

MET
WAARBORG

TANDLABO RAHEEN

GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !

Bruggestraat 75, POPERINGE - Tel. 057/33 86 47
Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

CHIRO HARO

Op zaterdag 21 november nodigt Chiro HARO u en uw vrienden uit op hun eerste kaas- en wijnavond in zaal "De Levaard" te Haringe.

Voor slechts 300 fr. serveren zij u : een glas rode, witte of rosé wijn, een uitgebreid kaasbuffet met stokbrood en dit zoveel als u eten kunt. Een met boenwas ingesmeerde dansvloer waarop u de hele avond kan swingen op aangepaste muziek.

Voor de kinderen die mee willen komen is er een aangepast buffet voorzien. Dit bestaat uit chocomousse, puddinkjes, cornflakes, broodjes, drankjes ...

De prijs voor al dit lekkers bedraagt voor de kinderen slechts 200 fr.

Kaarten kunt u kopen bij de leiding of bij Bart Haghedooren (tel. 057/30.11.41) tot 14 november.

HERFSTSCHOOLFEEST TE BEVEREN-IJZER

Op zaterdag 24 en zondag 25 oktober organiseren we opnieuw ons jaarlijks herfstschoolfeest dat bestaat uit kaasbuffet en boterwafelkaarting.

Op zaterdag 24 oktober is er kaasbuffet van 19.00 tot 22.30 u. in de zaal waarna gezellig samenzijn. Boterwafelkaarting vanaf 19.30 u. in de klassen.

Op zondag van 10.00 tot 13.00 u. boterwafelkaarting.

Aan de kaartenverkoop is een tombola verbonden. De prijzen kunnen meegenomen worden tijdens het feest.

Reservatie voor het kaasbuffet vóór 23 oktober, bij Juf. Ria Ameloot-Melis, tel. 057/30.12.42.

BIBLIOTHEEK BEVEREN - STAVELE

In Beveren wordt er vanaf dit schooljaar begonnen met de organisatie van maandelijkse klasbezoeken. Alle klassen van de plaatselijke school krijgen op die manier de kans om boeken te ontleen en die thuis te lezen. Het spreekt evenwel voor zich dat, indien de termijn van een maand voor sommigen te lang is, de boeken altijd eerder teruggebracht mogen worden.

In Stavele worden de openingsuren aangepast. Omdat gebleken is dat het voor vele leden moeilijk is nog naar de bibliotheek te komen, nu ze naar de middelbare school gaan, zal de bibliotheek voor een proefperiode van enkele maanden voortaan open zijn tot 18.30 u.

Stippen wij hierbij ook aan dat het steeds mogelijk is om informatie en documentatie over bepaalde onderwerpen aan te vragen. Dit moet evenwel minstens 1 week op voorhand gebeuren, zodat de informatie kan opgevraagd en meegenomen worden.

Brengen wij tot slot ook nog eens de adressen en openingsuren in herinnering.

BEVEREN : Sint-Brigidaplein, Oud-Gemeentehuis : zaterdag van 13.45 tot 15.00 u.

STAVELE : IJzerstraat, gemeenteschool : donderdag van 16.30 tot 18.30 u.

Wilt u beter zien dan ooit tevoren, bekijk dan goed wat volgt.

Last van verziendheid of presbyopie ? Ontdek Varilux Comfort[™] AER[™] glazen. Daarmee is dat voorgoed verleden tijd. Dichtbij of veraf, u ziet alles haarscherp. Onder alle omstandigheden. Deze exclusieve glazen werden ontwikkeld door Essilor, 's werelds grootste optiekspecialist, en garanderen u onmiddellijk een scherp zicht en optimaal kijkcomfort. Bovendien bent u verzekerd van een snelle, probleemloze gewinning. Ik sta er persoonlijk borg voor dat ik een oplossing zal vinden die helemaal afgestemd is op uw behoeften.

En dat is alles nog niet. Als u de onderstaande bon invult, ontvangt u een waardecheque van

850 BEF bij aankoop van uw toekomstige glazen. Wilt u nog sneller antwoord, bel dan het gratis nummer

0800/99 066.

Kom meteen langs. Goed zien is te belangrijk om er niet eens voor rond te kijken. Tot binnenkort.

**Een waardecheque
van 850 BEF voor u !**

(geldig bij aankoop van Varilux Comfort[™] AER[™] organische glazen met volledige "CRIZAL" behandeling (voor kraakbestendige, reflecterende, vultastende glazen))

Reserveer voor 30/11/98

Uw gespecialiseerde Varilux opticien.

Optiek LOBELLE

Burg. Bertenplein 14, 8970 POPERINGE - Tel. 057/33 67 19

Vrijblijvende informatie over Varilux Comfort[®] AER[™] glazen.

Opsturen in een ongefrankeerde envelop naar Essilor Belgium, antwoordnummer 1070/18, 1070 Brussel.

☐ JA, ik wil graag kennismaken met de unieke pluspunten van Varilux Comfort[®] AER[™] glazen. Stuur mij uw informatiepakket.

☒ Stuur ook mijn waardecheque mee. Op vertoon van deze cheque bij mijn Varilux-opticien ontvang ik 850 BEF korting bij aankoop van een stel Varilux Comfort[®] AER[™] organische glazen met volledige CRIZAL[®] behandeling.

Naam :

Voornaam :

Adres : Nr :

Bus : Postcode :

Plaats :

VARILUX[®]
EEN ESSILOR GLAS

De verzamelde gegevens zijn bestemd voor intern gebruik en verspreiding door Essilor Belgium. Ze kunnen voor marketingdoeleinden worden gebruikt. U kunt de gegevens te allen tijde wijzigen en ongewenst verwijderen (niet van 8/12/92 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer).

Kris Wyffels

T I M M E R B E D R I J

Handschoolstr. 18
8691 Beveren o/d IJzer
tel. (057) 30 18 64

privé :
Deken de Bollaen 73
8970 Poperinge
tel. 057/33 80 23

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabricatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

**GRATIS EN VRIJBLIJVENDE
PRIJSOFFERTE**

Opgelet : nieuw privé-adres !

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

Onze toonzaal zit
vol ideeën en we geven U
graag advies bij de realisatie
van uw sanitair,
volledig vrijblijvend,
ook op zaterdag

Een uitvoerige dokumentatie ligt voor u klaar

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service !

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

Gans het jaar door op
alles voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart

HOBBY- ZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

- Verkoop van voeders voor honden, katten en alle neerhondsdieren.
- Verkoop van
ALLE POPULAIRE RASSEN
met deskundig advies, ingeënt,
ontwormd en met garantie :
vb. : Mini Yorkshire, Maltjezer,
Chihuahua, Mops,
Franse Bulldog, Tekel,
Jack Russel, Westie,
prachtige Berner Sennen,
Rotweiler, en andere
mooie lieve
gekruste hondjes

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

FELICIA

FELICIA vijfdeur
vanaf 299.990 BF

FELICIA combi
vanaf 399.990 BF

OCTAVIA vanaf
469.000 BF

MAAK PLAATS VOOR DE SKODA OCTAVIA COMBI

De Skoda
OCTAVIA Combi vanaf
536.000 BF
of 8.514 BF/maand*

Eén blik en de Octavia Combi veroverd vast en zeker een plaats in uw hart. Plaats die u dubbel en dik terugkrijgt, want de Octavia Combi biedt u binnenin een indrukwekkende ruimte. Met neergeklapte achterbank bekomt u - zet u schrap - een volume van 1512 liter en een laadvloer van 1,70 meter. Geen kleintje dus. Het interieur is gewoonweg verbluffend met een prachtig gestileerd en ultra functioneel dashboard met boordcomputer, superieure benzine- en dieselmotoren die garant staan voor vinnig en zuinig rijplezier ... Om u niet te overrompelen, laten wij u de talrijke verborgen finesses van de Octavia Combi liever zelf ontdekken. Bij ons krijgt u de kans om de Octavia Combi voorgoed een plekje in uw hart te laten veroveren. Door de elegante lijn die de Vlaamse designer Dirk van Braeckel de Octavia meegaf.

* Enkel op de Octavia Combi LX 1,6 74 kW. Catalogusprijs : 536.000 BF. Voorschot 15 % hetzij 80.400 BF. Jaarlijks kostenpercentage : 7,25 %. 35 maandaflossingen van 8.514 BF en een laatste aflossing van 230.480 BF. Totale prijs op afbetaling : 608.870 BF. Verkoop op afbetaling onder voorbehoud van aanvaarding van het dossier door Volkswagen Bank GmbH, kredietverlener, Louizalaan 480/a, 1050 Brussel. HRB 617.757. Prijs op 14.09.1998. 21 % BTW inclusief.

Volkswagen Groep

HUYS YANNICK

Concessiehouder
voor uw streek

Kallestraat 16, Beveren-IJzer - Tel. 057/30 00 56

HET ASLK-INVEST & CARE PLAN BIEDT U

- een blijvende zekerheid over uw financiële autonomie in geval u hulpbehoevend wordt
- de zekerheid dat uw levenskwaliteit niet afhankelijk wordt van andermans inkomen
- de mogelijkheid om uw patrimonium en uw spaargeld te ontzien in geval u hulpbehoevend wordt
- een efficiënte bescherming tegen toekomstige inflatie zodat u uw koopkracht vrijwaart
- de mogelijkheid om, wat er ook gebeurt, de begunstigten te bedenken met een aardige som
- een fiscaal aantrekkelijke belegging dankzij de belastingvrije maandelijkse uitkeringen ingeval u hulpbehoevend wordt
- een bescherming op maat, dankzij de keuze tussen een eenmalige inlage en maandelijkse inlagen gedurende tien jaar, en dit volledig volgens uw persoonlijke financiële mogelijkheden

INTERESSE ?

Bescherming, veiligheid en rendement, drie hoekstenen van het ASLK-Invest & Care Plan.
Ga er eens over praten in uw ASLK-verkooppunt.

ASKL

BANK+VERZEKERINGEN

EDDY AMELOOT

Prof. O. Rubbrechtstraat 14, 8972 ROESBRUGGE
057/30 08 66 - 057/30 12 42 (privé)

INTEL PENTIUM II 333 Semi-Professioneel Systeem

Harde schijf 4,3 GB Seagate
Intern geheugen 64 MB SDRAM
32 speed CD-Rom
15" Relisys monitor
4 MB S3 3D AGP video kaart
ABIT moederbord
Midi Tower ATX
Geluidskaart + Boxen 120 Watt
Toetsenbord + muis
Windows 98 OEM Full CD versie

47.990,-

Meerprijs

17" Philips Monitor
Harde schijf 4,3 GB 6,4 GB

+ 7.000,-
+ 1.400,-

Onze troeven ...

- ✓ Professionele kwaliteit aan betaalbare prijzen.
- ✓ Jarenlange ervaring in hard- en software.
- ✓ Eigen assemblage en service na verkoop.
- ✓ Ook upgrade of eventuele overname van uw huidig systeem.

Enkele prijzen ...

CD-ROM 32x speed	2.100,-
HD Seagate 4.3 GB IDE Ultra DMA	6.780,-
IOMEGA Interne zipdrive	4.500,-
64 Mb SDRAM 100 Mhz	4.100,-
HP printer reeds vanaf	7.990,-
Epson printer reeds vanaf	7.800,-
A4 Flatbed scanner reeds vanaf	4.000,-
Windows 98 licentie	4.500,-

Openingsuren :

Elke werkdag van 18 tot 20 uur.
Zaterdag van 9 tot 12 en van 13 tot 17 uur
Ook op afspraak.

sy h a r o

Weggevoerdenstraat 23
8972 Roesbrugge
057/30.04.26
0477/43.78.02
syharo@computer4u.com

Ieperstraat 63A
8970 Poperinge
057/33.56.65

INTEL PENTIUM II 350 Professioneel Systeem

Harde schijf 6,4 GB Seagate
Intern geheugen 64 MB SDRAM
36 speed CD-Rom
17" Philips monitor
8 MB AGP ABIT videokaart
ABIT moederbord
Super Midi Tower ATX (design)
Geluidskaart Creative Labs
Pioneer Speakers 120 W
Cherry PS2 toetsenbord
Microsoft PS2 muis
Modem 56 Kns Intern Be Appr.
Windows 98 OEM Full CD versie

67.990,-

Gratis prijsofferte
voor systeem op maat.

Merkcomputers op aanvraag.

Volledige Multimedia
Pentium 300 MMX
vanaf 33.000,-

Alle prijzen zijn inclusief BTW.
Prijzen geldig tot 31 oktober 1998

ASFALTWERKEN

***Renovatie en nieuwbouw van platte daken
Alle dichtingswerken met polyester-materiaal Polyflex
Asfalteren van goten
Geregistreerd aannemer met 20 jaar vakbekwaamheid***

Gegarandeerde afwerking volgens de regels van de kunst

***Bel voor gratis en vrijblijvend prijsbestek
tel/fax : 057/33.91.02 of GSM : 0477/21.63.09***

Boeschepestraat 67, 8970 Poperinge

WAAR KOMT HET VANDAAN?

IEMAND AAN DE TAND VOELEN
*Pogen los te peuteren wat hij weet,
of wie hij is;
of tasten naar zijn bedoeling.*

Dat is een spreuk die afkomstig is uit de paardenhandel. Immers een paard wordt gekeurd aan de tanden. Zo is het aan de tanden van het paard te zien hoe oud het is; althans dat het nog niet ouder is dan ongeveer zeven jaar, want tegen die tijd verdwijnt de holte in de kroon van de kiezen.

In feite had de spreuk moeten luiden "iemand naar de tanden kijken" maar het is "aan de tand voelen" geworden.

Iemand aan de tand voelen is dus in feite een onderzoek naar hem instellen.

GARAGE CAPPOEN Denis & Dirk

Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

*Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten*

AUDI 80 break TDI '93

VW Golf D '94

VW Sharon '97

OPEL Astra 1700 D '97

Voor het herstellen van uw schoenen, boekentassen, reistassen, alle ritssluitingen nu ook stikken van jeansbroeken, enz, ... wendt men zich met volle vertrouwen naar

SCHOENMAKERIJ "NOEL"

DEVOOGHT - VANDROMME

Provenplein 62 - PROVEN

*Vakkundig en sterk werk
Voordelige prijzen
Snelle bediening
39 jaar ervaring*

**Schoonheidsinstituut
Natacha**

*Parfumerie - Pedicure - Manicure
Maquillage - Esthetiek - 2 Zonnetunnels*

- **NIEUWE** damespantys voor deze winter
"PROMOTIE"
2 paar voor 299,-
i.p.v. 398,-

- **NIEUWE** winterkousen voor de heren
- **NIEUWE** collectie damessjaals & foulards

Prof. O. Rubbrechtstraat 44

Op afspraak : 057/30 14 12

Iedere woensdag ook nog verzorgingen na 19 u. (op afspraak)

*Gesloten zondagnamiddag en dinsdag
Open van 9 tot 12 u. en van 13.30 tot 19 u.*

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN

BERNARD WYFFELS

MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE

057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER

Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

- KOLEN 25 KG
- PROPAAAN- & BUTAANGAS
- MAZOUT

TOP Kristof

Prof.O.Rubbrechtstr. 113, Roesbrugge - 057/30 18 80

*Nieuwe openingsuren : zaterdag : 9 - 12 u. en van 14 - 18 u.
dinsdag tot vrijdag : van 16 - 19 u. - zondag en maandag gesloten*

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9

8640 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND OKTOBER

Kaartingen

- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 27 oktober puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 24 oktober maandelijkse kaarting voor de leden

MAAND NOVEMBER

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen woensdag 11 november puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Roesbrugge, bij P. Gunst dinsdag 24 november puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 28 november maandelijkse kaarting voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon zaterdag 7 en zondag 8 november smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst zaterdag 8 november : smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE BURGERLIJKE STAND

Geboorte :

- Jorik Vanstraeselee, zoon van Marc en Greet Leupe.
- Felix Devos, zoon van Renaat en An Aernout
- Birger Coutereel, zoon van Eddy en Sandy Bonnez
- Lars Cappoen, zoon van Dirk en Karen Orbie

Overlijdens :

- Yvonne Herreman, 70 j., dochter van wijlen Maurice en Angèle Top.

K.B.G. ROESBRUGGE-HARINGE

- Ons jaarlijks Herfstfeest voor alle leden gaat dit jaar door op donderdag 5 november om 14.00 u. in het Kristen Volkshuis.

Programma : Welkomstwoord door de voorzitter, Korte bezinning door de proost, ontspanning (groep uit Westouter), koekeboterhammen met koffie, overhandiging van een herfstpakket aan elk lid. Deelnameprijs voor dit alles is 80 fr., niet-leden 100 fr. Inschrijven a.u.b. bij P. Gunst of wijkmeester(es). Iedereen welkom ! Ook nieuwe leden !

- Op vrijdag 13 november is er het jaarlijks Herfstfeest voor alle senioren van Groot-Poperinge in de Maekebydezaal om 14.00 u. Op het programma staan tombola, ontspanning, boterkoeken met koffie. Inkom : 50 fr.
- Op woensdag 18 november om 14.00 u.

stipt in 't Kristen Volkshuis bij P. Gunst : voordracht voor alle leden van K.B.G. en vrienden over "Hitler in Vlaanderen" door de Heer Lucien Van Acker uit Ardooie. 50 fr. (één consumptie gratis).
Het Bestuur.

TREKKING TOMBOLA

W.T.C. Karel de Blauwer

Hartelijk bedankt voor de steun. Prijzen kunnen afgehaald worden in ons lokaal "De Gouden Arend". De prijzen moeten afgehaald worden vóór 31 oktober anders blijven ze eigendom van de club.

1021 - 1172 - 1304 - 1307 - 1354 - 1359 - 1383 - 1392 - 1437 - 1452 - 1471 - 1521 - 1554 - 1657 - 1699 - 1718 - 1743 - 1754 - 1769 - 1804 - 1846 - 1863 - 1852 - 1881 - 1906 - 2010 - 2082 - 2091 - 2164 - 2307 - 2354 - 2356 - 2363 - 2447 - 2465 - 2538 - 2563 - 2600 - 2765 - 2776 - 2804 - 2807 - 2813 - 2847 - 2884 - 2893 - 2903 - 2939 - 2953 - 2981

Reservenummer : 2604

K.A.V. ROESBRUGGE-HARINGE

Herfstfeest op vrijdag 23 oktober

19.00 u. Eucharistieviering te Roesbrugge

19.45 u. Maaltijd bij Patrick Gunst

Aperitief, warme hesp met groentekrans, dessertwaaier met koffie.
Bingospel met verrassingsets !!!

Kostprijs : 670 fr. Inschrijven bij Marie-André vóór 16 oktober, tel. 30.09.66.

K.A.V. ROESBRUGGE-HARINGE

Jongeren en (hun) geld !

Op donderdag 5 november om 19.30 gespreksavond over jongeren en (hun) geld om 19.30 u. in het kerkzaaltje.

SCHOONHEIDSINSTITUUT

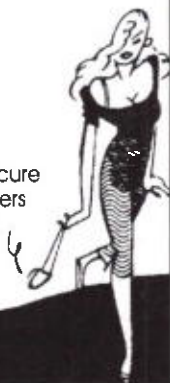
Valerie
VIANE

SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

**Nieuwe
haarspelden
sjaals & handtassen**

Esthetiek - Parfumerie - Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners

Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

We zitten volop in het fameuze Agusta/Dassault-proces, waar nu ministers in beschuldiging zijn gesteld.

Ministers die ietwat mispeuterd hebben moeten voor het Hof van Cassatie verschijnen, het hoogste rechtscollege van het land. De bevoegdheid om ministers te berechten werd in 1832 precies aan het Hof van Cassatie toevertrouwd, omdat de raadsheren van Cassatie, niet meer hoger kunnen, geen hogere benoemingen van de politiek te verwachten hebben, en dus ook politiciers in volle onafhankelijkheid kunnen beoordelen.

Het onderzoek in de zaak Agusta/Dassault heeft het land reeds veel honderden miljoenen gekost, en naargelang het proces verder gaat heb ik zo de indruk dat er niet veel van zal overblijven.

De mannen aan de top weten van niets. Kregen miljoenen voor hun verkiezingscampagnes, maar wisten niet waar ze vandaan kwamen, en zijn diep gekwetst als ze horen hoe de vork in de steel zit. Dus totaal onschuldig.

Alleen oud-minister Claes zit wat gewrongen met een drietal miljoenen, die zijn vrouw als een spaarpotje zou achtergehouden hebben. Een overschotje van zijn verkiezingscampagne die zij zorgzaam heeft aan de kant gelegd voor de "oude dag". Het is te hopen dat iedereen begrip zal tonen voor zoveel moederlijke bekommernis. De minister zelf, wist van niks !

De kern van het probleem zit in de datum waarop de geldbedragen door de vliegtuigbouwers zijn ter beschikking gesteld. Gebeurde dat vóór de bestellingscontracten werden ondertekend dan is dat uitkoperij ofte corruptie en dus strafbaar. Gebeurde dit na ondertekening van het contract, dan gaat het om een simpele gift, wat toegelaten is, en dus is er geen vuiltje aan de lucht.

Er is over die kwestie al zoveel over en weer gepraat. De ene zegt : "Vóór de ondertekening van het contract", een andere beweert modicus : "Na de ondertekening". Uiteindelijk zullen allen het natuurlijk eens zijn dat het gaat om een zuivere gift die geschonken werd nadat de aankoop van de helicopters al lang in kannen en kruiken was. Politiekers zijn gewoon de zaken te verbloemen en ze doen het meesterlijk.

De vooruitzichten zijn wellicht niet zo goed voor Luc Walley, voormalig SP-adjunct-secretaris-generaal, die bijna dertig miljoen heeft besteed aan een villa in Zuid-Frankrijk. Hij beweert echter dat het grootste deel betaald werd door zijn vader.

"Inderdaad" zegt Gusta, "zijn vader was maar een kleine bediende bij de spoorwegen maar zou een groot fortuin verdiend hebben met de beurs. Dus ook niet schuldig !"

Wie blijft er nog over ?

Pol

ONZE HOSPITALISATIEVERZEKERING : UW ZEKERHEID !

- Toetreden kan tot uw 65ste.
- Bestaande aandoeningen worden niet uitgesloten.
- Recht op een éénpersoonskamer naar keuze.
- Erelonen worden vergoed (tot 200 % RIZIV)

Vrijstelling ? Uitsluitingen ? Wachtlijden ?

Raadpleeg Uw kantoorhouder :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

CDV-nr. 26975

CONSTRUCTA
droogt op maat

vanaf
10.990 fr.

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE - Tel. 057/30 05 94
SERVICE & KWALITEIT

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Bijkans vlak tegen de Fransche frontieren, verdookten achter 'n reeke dikke, donkere bollaards, stoeg het dooningsche van Pros Flouw. In den tijd, wos dat zijn vader Camiel, die daar boerde. Dat wos dertig jaar geleën en ols Pros trouwde met Stance Pezers, deeden zieder de boerderij voort, en bleef vader Camiel bij hulder, omdat'n niet te goed meer weg kon. Olzoo kwam het dat ze in de streeke, meest é kent waaren ols den 'ouden' en de 'jongen' Flouw.

Op 'n dag had de garde daar op 't hof é weest om papieren in te vullen en had é zien met wuk 'n ouden, versleeten paspoort dat Pros daar voor den dag kwam. Pros kreeg acht daagen den tijd, om naar het gemeentehuis te gaan om 'n nieuwen ...

'n Dag of drie laater, binst dat Pros bezig wos met de muil in te spannen en de zakken graan op zijn driewielkarre te zetten, om naar de meulen te gaan, kwam Stance in 'n haaste buiten en riep : "Zou je nu, binst da'je op route zijt, naar 't gemeentehuis niet gaan en vader ondertusschen naar den dokter doen voor zijn bloed te laten meeten ? Je zoudt olzoo twee vliegen met één lap slaan !"

" 't Is toen nog waar oek !" knikte Pros ... "doet 'n maar gereed !" Stance deed Camiel 'n proper hemde aan en zijn beste veste en zijn klakke en Pros hielp hem op de karre kruipen en placeerden hem met zijn rik tegen de tarwezakken ... "Je gaat nu'n beetje ongemakkelijk zitten tot aan de meulen, zei Pros, maar 't is niet verre en je gaat toen ol de plekke van de wereld hén !" Hij deed 't achterbard van de karre toe en ze vertrokken. Pros zette hem op 't karresnak, omdat 't nogol vuil en oneffen wos in de dreeve naar de straate. Nu en toen keek 'n keer omme, om te zien of zijn vader nog osan mei wos.

Op de route ging het beter en ze kwamen olgaww aan de meulen. Van daar naar de plaatse wos 't nog redelijk verre, maar 't weere wos goed. Ze kwamen toe aan het gemeentehuis en Pros legde het peerd vast, met het kordeel aan 't karresnak. Hij zei nog entwot teegen zijn vader en ging binnen in het gemeentehuis. Hij keek eerst goed aan welke deure dat 'n moeste zijn ... 't Is begot van de laatste stemming da'k hier nog in dat kot é weest hén !" grolde Pros in z'n eigen. Hij klopte, hoorde dat er entwien 'binnen' riep en stak de deure open, binst dat 'n z'n klakke ofdeed ...

"Dag secretaris !" zei Pros ... "k zijn hier om 'n nieuwen 'permissiejour' te vragen, de garde zei da'k van de weeke moeste kommen !"

"Goed, Pros !" knikte de secretaris ... "zet je, 'k gaan dat subiet arrangeeren !"

"En ols je mien vader moet zien, secretaris !" zei Pros ... é zit buiten, op mien karre die vor de deure staat !"

"Hoe zeg je dat," vroeg de secretaris, verwonderd ... "joen vader zien ... ? Wien zegt er da'k joen vader moeten zien ?!" "Héwè, de garde zei dat ols 'n kwam !" antwoordde Pros ... "en voor mien past dat wel, 'k moeten er oek mei naar den dokter !" "Maar je hè gie zeker mis verstaan !" lachte de secretaris. "Nee nee'k, secretaris !" zei Pros ... "k weeten wel dat 'n zei : "je moet goed onthouden, ols je naar het gemeentehuis gaat om je 'permissiejour', da'je 'den ouden' mei doet !"

KWAAK

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 11 november 1998
Afgiftekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabonnement : 280 fr.

HET NEDERLANDS IN DE WETENSCHAP EN HET ONDERWIJS (1)

R.A. BLONDEAU

*Wetenschapsgeschiedenis is bij uitstek geschikt
om de kloof tussen literatuur en wetenschap te overbruggen.*

(G. Sarton aan E.J. Dijksterhuis)

Net als de meeste West-Europese volken zijn wij maar een beetje laattijdig aan serieuze wetenschapsbeoefening en wetenschappelijke geschriften begonnen.

Onze beschaving kwam eigenlijk pas laat op dreef. De oudste culturen van betekenis zijn elders ontstaan. Onder de heldere lichten van Zuid-Europa; van de noordelijke rand van Afrika en in Voor-Azië, bleiden schitterende beschavingen, werden geleerde zaken op schrift gesteld, zelfs hele bibliotheken opgebouwd, toen de Oude Belgen nog in het stenen tijdperk leefden, primitieve potten bakten en er een zeer rudimentaire levensstijl op nahielden.

We halen even het geschiedenisboekje boven :

Omstreeks de aanvang van onze jaartelling begon hier een bijna vijf eeuwen durende Romeinse overheersing, waaruit wel iets te leren viel. De Romeinen vestigden zich echter overvloediger in het zuiden van ons land, wat aldaar een grondiger romanisering tot gevolg had dan in het huidige Vlaanderen. Zo ontstond de taalgrens, waarmee we na zoveel eeuwen af en toe nog in de knoop zitten.

Toen in het begin van de 5de eeuw de Romeinen ons grondgebied verlieten om Rome te beschermen tegen de bedreiging van de barbaarse West-Goten, werd Vlaanderen en de kuststreek door de Friezen en de Saksen bezet en het overige deel door de Franken, die kwamen van over de Rijn.

Het was de tijd van de Merovingers, met Clovis als voornaamste koning, die niet alleen de soldaat die de vaas van Soisson brak, de schedel kliefde, maar zich ook liet dopen en hiermee de verspreiding van het christendom mogelijk maakte. Wat ertoe leidde dat - voornamelijk in de 7de eeuw - in onze streken veel kloosters ontstonden. Daar kwamen zendelingen uit Aquitanië (!) maar hoofdzakelijk uit Ierland en Engeland onze monniken het Latijn aanleren. De Angelsaksen waren in de 5de en de 6de eeuw direct vanuit Rome gechristianiseerd en hadden samen met het geloof ook het Latijn aangenomen. Het Latijn was de taal

van de Kerk en van de daarbijhorende toenmalige intelligentsia. Het volk sprak oud-Germaanse dialecten, die men vaak globaliseert onder de naam Neder-Frankisch.

Onze geschreven taal

Uit de dynastie van de Merovingers kwamen de Karolingers voort, die met Karel de Grote - een vorst die zelf niet kon lezen of schrijven - opnieuw belangstelling kreeg voor de Romeins-christelijke beschaving en daarmee voor een culturele opbloei zorgde, die achteraf de naam kreeg van *Karolingische Renaissance*.

Onder het impuls van Karel de Grote werd in het paleis te Aken een intellectueel centrum gecreëerd, waar hij hofschriftvers in dienst had die hij, omstreeks het jaar 800, verhalen in de volkstaal liet optekenen. De Angelsaksische monnik Fl. A. Alcuin (ca. 730-804) was door Karel geroepen om leider te worden van de hofschool (*schola palatina*). Daar zou voor de *lingua theotisca*, de taal van het 'dicht' of het volk een soort elementaire spraakkunst zijn samengesteld die evenwel verloren is gegaan. Zo kreeg de taal die door het volk werd gesproken, voor het eerst een schriftelijke neerslag.

Het ging om een weergave van het dialect, gespeld zoals het werd uitgesproken, met letters en klanken ontleend aan het Latijn. Een taal die zowel in het Neder-Rijng gebied als in Limburg werd begrepen : Duits-Diets, en die naderhand, vele eeuwenlang *Nederduits* werd genoemd. Dat was

*De Limburgse minnezanger
Hendrik van Veldeke
(een oude afbeelding met geïdealiseerd portret)*

nog het geval tot in de tweede helft van de 19de eeuw.

Toen op 23 februari 1851 te Gent het Willemsfonds werd gesticht, stond er in de statuten als doelstelling : "willende de nederduitsche tael- en letterkunde en al wat haer aangaet krachtig ondersteunen...". Pas in 1895 wist Theophiel Coopman, de schrijver van het bekende "Mijn Vlaanderen heb ik hartelijk lief", de Koninklijke Academie voor Taal- en Letterkunde, gesticht te Gent in 1886, ertoe te bewegen een motie te stemmen dat de *officiële benaming van onze taal* het "Nederlandsch" zou zijn.

Middelnederlands (1170-1500)

Na de opgeschreven volksvertellingen onder Karel de Grote kwam in de volgende eeuwen een ontluikende letterkunde tot

stand, die sterk teruggreep op Frankrijk en ook wel eens op Duitsland. Omstreeks 1170 schreef Hendrik van Veldeke, in een eigen Limburgs Diets-Duits, zijn verhalende en minnepoëzie. Deze intelligente man, waarvan we eigenlijk weinig afweten, kreeg hiervoor een standbeeld, waarbij hij zit uit te rusten op een bank, in een stadsplein te Hasselt.

Geleidelijk aan zouden anderen volgen, met lyriek en romantiek in ridderliteratuur, maar na 1250 kwam er didactische poëzie. De opengebloede burgerij wilde wel nog wat romantiek, maar voornamelijk literatuur die het aangename aan het nuttige wist te paren, met wetenswaardigheden allerhande.

Omstreeks 1270 voltooide Jacob van Maerlant, de gemeentesecretaris van Damme, een soort berijmde encyclopedie - in die tijd werden de meeste werken in verzen geschreven - bestaande uit bijna 17 000 versregels, getiteld *Der Naturen Bloeme*. Het werk handelde over de mens, de dieren, de vogels, de planten en de mineralen. Er zijn hiervan verscheidene handschriften bewaard gebleven en in de 19de eeuw werd het boek met tekstbegeleiding uitgegeven. Nog in 1989 verscheen hiervan in Nederland een bloemlezing in pocketvorm.

In de Middeleeuwen waren de abdij- en kapittelscholen uitsluitend Latijnse scholen en in de eerste plaats bedoeld voor de opleiding van de toekomstige geestelijkheid. Maar in de 13de eeuw kwamen er in de handelssteden (leper, Gent...) kleine particuliere scholen tot stand, waar men leerde lezen en schrijven in de volkstaal, naast rekenen met penningen en cijfers. (2) Het ging om de zgn. „Duytsche“ (Vlaamse scholen). Zo namen de geschriften in de volkstaal geleidelijk aan toe.

Weliswaar bestond er geen voorgeschreven spelling of grammatica en het kwam wel eens voor dat een auteur op één en dezelfde pagina een woord op twee verschillende manieren schreef, maar toch kwam men weldra tot vaste gewoonten.

Wetenschappelijke manuscripten

Van de 13de en 17de eeuw moeten er vele duizenden handschriften van alle genres zijn opgesteld, en sommige moeten vaak gekopieerd zijn, in acht genomen het aantal dat men ervan in binnen- en buitenland heeft teruggevonden. De Vlaamse filoloog Willem de Vreese (1869-1938) heeft in zijn *Bibliotheca Neerlandica Manuscripta* 11.000 Nederlandstalige handschriften beschreven, daterend van de 12de tot de 17de eeuw. Toch is dat maar een deel van de geschriften die in de voornoemde eeuwen in de Nederlanden werden neergepend. Vele werden achteraf vernietigd. In het British Museum te Londen zijn niet minder dan 194 Middelnederlandse manuscripten teruggevonden. De meeste waren van godsdienstige aard (gebedenboeken, bijbelteksten, heiligenlevens, enz.), maar er waren toch 33 stuks bij van min of meer wetenschappelijke aard.

Hoe kwamen die Middelnederlandse teksten, hoofdzakelijk afkomstig uit Vlaanderen, in Engeland terecht?

In het begin van de 19de eeuw ontstond er een bibliomanie, een verzamelwoede voor boeken, voornamelijk in Engeland. Na de Franse tijd kwamen in onze verarmde gewesten, rijke Engelse verzamelaars bibliotheken opkopen, die meestal voortkwamen van de door Jozef II in 1784 en door de Fransen in 1796 afgeschafte kloosters. Zo bv. heeft de bekende Engelse verzamelaar Richard Heber meer dan 150.000 boeken uit onze contreien naar Engeland verscheept. Naderhand werden die gedeeltelijk doorverkocht aan het British Museum.

De wetenschappelijke geschriften in het Middelnederlands hadden voornamelijk betrekking op hetgene waarover de mens door de eeuwen heen het meest bekommerd is geweest: zijn gezondheid en lichamelijk welzijn. Het waren dan ook hoofdzakelijk geschriften die handelden over gezondheidsregels en remediën tegen allerhande kwalen. Zij bespraken chirurgische ingrepen, aderlatingen, purgeren, diëet, baden, hygiëne, medicatie en plantkunde in dienst van de geneeskunde.

Jan Yperman

Onder de Middelnederlandse medische manuscripten zijn in het bijzonder te vermelden, twee geneeskundige tractaten van een zekere Jan Yperman, blijkbaar iemand die van leper afkomstig was. Het eerste tractaat behandelde de chirurgie, het tweede de gewone geneeskunde. Beide werken zouden dateren van omstreeks 1310. Yperman schreef in proza. Ongetwijfeld had hij aan een leperse school de Nederduitse schrijftaal geleerd. Zijn taal is het West-Vlaams en sterk lokaal getint. Maar zijn schrijftechniek reikt reeds ver boven die van Jacob van Maerlant. (3)

Toen die handschriften die pas in de 19de eeuw gevonden werden, door medici nauwkeurig waren bestudeerd, werd de auteur ervan, dat was in 1845, „le père de la chirurgie flamande“ - de vader van de Vlaamse heilkunde - genoemd.

Emiel de Sagher, de toenmalige stadsarchivaris van leper, ging in de oudste archieven snuffelen, en vond daar tal van gegevens die samen met hetgene in Ypermans geschriften voorkomen, de historici in staat stelden zijn leven bij benadering te reconstrueren. Hij zou geboren zijn omstreeks 1260; zich in 1303 of 1304 in de omgeving van leperstad hebben gevestigd en tot chirurgijn van het leperse gasthuis *Van Belle* zijn benoemd.

In die tijd werd geneeskunde op twee niveaus uitgeoefend. Men had de universitaire doctoren, die alleen maar theoretisch geschoold waren; die de diagnose stelden en de behandeling voorschreven, zonder zelf hun handen vuil te maken. Voor wond-

verzorging, aderlatingen, kleine chirurgische ingrepen, vroegen ze mannen die met het mes konden omgaan, d.w.z. barbiers. Voor al die zaken en ook nog voor verstuingen en fracturen deed de volksmens weldra rechtstreeks beroep op de barbier-chirurgijn. Dat was de eerstelijns geneeskunde van toen. Die mannen werden, in die tijd, nog niet opgeleid in scholen, maar kregen hun vorming, zoals andere ambachtslieden, van knecht tot meester.

Evenwel was Jan Yperman toch een chirurgijn van een betere soort. Velen onder zijn beroepsgenoten konden noch lezen noch schrijven. Maar Yperman zou gestudeerd hebben, kende Latijn, beschikte over een goed voorziene bibliotheek, waar hij in zijn geschriften naar verwijst, en hij zou kort na 1300 met een soort studiebeurs van de leperse stadsmagistraat zich verder bekwaamd hebben in de heilkunde, te Parijs.

Uit zijn werken bleek dat hij een vooruitstrevend medicus was. Men vindt er methoden beschreven, die men van veel jongere datum waande, zoals het toesnoeren van bloedvaten. Ook werd er een wijze van wondbehandeling aanbevolen, die men nooit in de Middeleeuwen zou vermoed hebben. (4) Terwijl er sprake was van operaties die men meende tot de moderne heilkundige technieken te moeten rekenen. Hoewel we hieraan moeten toevoegen, dat hij ook wel eens een kind van zijn tijd bleek te zijn. Hoe kan het ook anders?

Zijn boeken, in manuscript, het resultaat van kennis en ervaring schreef hij in de volkstaal ten behoeve van zijn zoon, die zijn opvolger zou worden. Maar zijn werk over chirurgie moet meerdere malen door andere geïnteresseerden afgeschreven zijn, want men heeft in de 19de eeuw vier kopieën ervan weergevonden: een te Londen, een te Cambridge, een te Gent en een te Brussel.

Niet alleen zijn naderhand de boeken van Yperman, om hun betekenis in de geschiedenis van de geneeskunde, in hedendaags Nederland hertaald en van commentaar voorzien, maar bovendien werden op diverse tijdstippen delen van zijn heilkundig werk in het Frans, het Duits en het Engels vertaald. Nog in 1969 kwam er een Italiaanse vertaling. (5) Dit bewijst alleszins hun betekenis.

Jan Yperman, die na 1329 niet meer voorkomt op de leperse stadsrekeningen, is waarschijnlijk enkele jaren later overleden.

In de tijd van Jan Yperman, maar nog meer in de volgende eeuwen, werden vele medische verhandelingen in de volkstaal neergeschreven, zij het meestal van mindere betekenis, maar die toch allemaal bijgedragen hebben aan de langzame ontwikkeling van een eigen Nederduitse taal.

(Vervolg blz. 398)

Roesbrugge, Haringe en Beveren tijdens de Brabantse Omwenteling en de Franse Bezetting 1789-1802 (6)

8.1. Roesbrugge bezet

Maandag 5 november (1792) is voor Roesbrugge een dag geweest vol schroom en gramschap, vol bitterheid. Deze dag zal door de inwoners nooit vergeten worden, schrijft G. Vander Meulen. 's Morgens om 5 uur komen te Oost-Cappel 700 Franse soldaten aan, onder de leiding van generaal De Rivier. Ze roepen pioniers op. Vooraleer zij naar Roesbrugge vertrekken, doet Mathijs Coorenaert, procureur van de gemeente en steeds ons dorp genegen, een knieval voor de generaal een smeekt hem Roesbrugge te sparen. Te 7 uur zijn de pioniers klaar. Ze beginnen de bomen en wegversperringen weg te slepen. Het leger volgt de pioniers op de voet naarmate de weg vrijkomt. Niettegenstaande hun overmacht durven de Fransen de tranchee aan het einde van de Cappelstraat niet aanvalen. Een groep soldaten maakt een omsingeling tot achter de huizen die in het westen staan en komt rond 9 uur door het Sint-Omaarsstraatje op de Beverenkalsijde. De Oostenrijkers zijn verbaasd de vijand voor hen en achter hen te zien. Ze zijn afgesneden maar toch banen ze zich al schietend een terugtocht tot aan de kleine brug. Enige Oostenrijkse soldaten zoeken hun commandant en vinden hem in de Bloemstraat (nu Prof. O. Rubbrechtstraat). Hij geeft hen het bevel verder te vechten. Maar de toestand aan de kleine brug wordt te gevaarlijk en ze trekken achteruit tot in het retranchement van de markt.

Ondertussen hebben de Fransen de tranchee van de Cappelstraat gevuld en zijn met een kanon tot aan de kleine brug gekomen. Bij het verslepen van dit kanon werkt ijverig een inwoner van Beverenplaats mee. Nu vullen ze de tranchee bij de herberg *De Billander*, niet alleen met aarde, maar ook met stoelen en banken van deze herberg. Daar plaatsen ze hun kanon.

Ze worden echter zodanig onder vuur genomen door de Oostenrijkers die verschanst staan op de markt, dat de Fransen rond 11 uur hun kanon terugtrekken. Ze krijgen versterking en De Rivier beveelt ten aanval. Op dit ogenblik wordt hij dodelijk gekwetst. De Fransen zeggen dat een inwoner hem geschoten heeft en dat het schot gelost wordt uit het huis van Pieter Desenap die aan de Beverenkalsijde woont. Hij is meester-bakker en is ooit soldaat geweest onder de Spanjaarden.

Kort na het schot is Desenap gevlucht naar Alveringem. Wat er van zij, zijn huis wordt door de Fransen het eerst afgebrand. Andere Roesbruggenaars zeggen dat De Rivier niet voor het huis van Desenap dit dodelijk schot gekregen heeft, maar wel voor

dat van Arseen Bachelez dat zuidwaarts bij de kleine brug staat.

Toch verliezen de Fransen hun moed niet. Ze winnen langzamerhand veld en steken in de namiddag de dode IJzer over. Enige soldaten sluipen achter de huizen die ten oosten staan, breken die open en vuren van daaruit op de Oostenrijkers. Alzo zijn ze meester van het eiland tussen de armen van de IJzer.

Terwijl ze even rusten en zich hergroeperen, komt een bende Fransen van Bambeke, lopen door de weiden en komen uit in de poort van de blekerij van Geeraard Decandt. Zij zien veel volk aan de kleine brug en menen dat het Oostenrijkers zijn. Ze vallen hen aan en doden er talrijke vooraleer ze bemerken dat ze mis zijn.

Wanneer de aanval begint, is boer Marcus Gingember aan het ploegen op zijn land. Hij is bang om bestolen te worden en loopt naar zijn huis. Hij neemt zijn geld, steekt het in zijn zak en wacht af op zijn mesthoop. Een Franse soldaat heeft zijn groep verlaten, komt op de hoeve en eist geld. Zijn dochter die naast hem staat, vertaalt het, maar hij antwoordt: "Vlucht weg, ik zal voor mezelf zorgen". Beiden lopen weg. Maar de soldaat achtervolgt hen, schiet Gingember dood en rooft 30 guiniën. Een andere soldaat die ook gevolgd was, wil zijn deel hebben. De eerste weigert, wordt doodgeschoten en de tweede soldaat is ermee weg.

Nadien wordt de hoeve grondig door Franse soldaten geplunderd. Ondertussen blijven de Oostenrijkers vechten als leeuwen, niettegenstaande hun klein aantal en de overmacht van de vijand. Hun luitenant moedigt hen aan en staat in "schuim en zweet". Als een kwade hond wijst hij hen de weg naar de roem, roepend en schreeuwend: "Mes amis, combattez pour votre souverain", vrienden, vecht voor jullie keizer!

Soms vecht hij met zijn degen, soms met een geweer, als een simpele soldaat.

Reeds rond 10 uur heeft dit moedig volk gebrek aan cartouchen en schroot. Maar enkele Roesbruggenaars, die niet gevlucht waren, weten een winkel waar dat voorradig is. Ze stampen de deur in en zo hebben ze nieuwe munitie. Men trekt ook het lood van een visnet. De keizerlijke soldaten, die wat rusten en hun geweer kuisen, worden mild beschenken met jenever en koffie. Ondertussen naderen de Fransen de kaai. Ze bouwen er een retranchement, maar de Oostenrijkers beschieten ze dapper. Het gevecht zou zeker nog uren geduurd hebben, maar de vijanden komen toe van alle kanten. Bij de Steendam verdrijven de Fransen een Oostenrijks groepje en komen in de loop van de namiddag door het kerkhof

van Haringe naar de weide van het huis van plaisance van juffrouw Muls. Daar stellen zij zich in slagorde op, na eerst wat tijd genomen te hebben om dit huis te plunderen. Verder gaan ze door de velden en nemen de weg naar de Molenwal en komen zo op de steenweg. Een andere groep geraakt zo in de Haringestraat. Enigen gaan in het Kregelstraatje, anderen bereiken de steenweg. Zo omsingelen ze de Oostenrijkers.

Doch een man uit de Haringestraat verwittigt de Oostenrijkers die prompt achteruit trekken. Aan het begin van de Haringestraat gekomen, vuren de Fransen op de Oostenrijkers. Die trekken weg langs de Krombekestraat. De Franse soldaten, die tussen de bruggen liggen, horen hun kameraden naderen, nemen planken uit de herberg *Duinkerke*, bewoond door Maurice Doncker, en smijten die over de gebroken bruggen. Bij dit werk worden ze tot tweemaal toe onder vuur genomen door een Oostenrijkse schutter die in het notenbosje van het huis van de heer Reyphins verschoolen zit.

Het spelletje is echter uit. Hij gooit zijn musket tegen het retranchement en wil zich overgeven. De Fransen roepen hem: "Roep 'Vive la Nation'". "Niks nation", antwoordt hij. Hij springt de IJzer in en zo ontsnapt hij.

De Fransen, die van de Haringestraat komen, nemen de vensters van de herberg van Jacobus Schillewaert, smijten die over de brug en zo is Roesbrugge rond 4 uur ingenomen.

Ondertussen is rond drie uur de munitie van de Oostenrijkers uitgeput. De luitenant vertrekt met een sjees naar leper. De soldaten, zwart als moren, gaan richting Proven. Bij de Molenwal ontmoeten ze een luitenant van de Württembergers met 32 soldaten die hen komen aflossen.

Enkel kerens terug en vechten nog wat, maar de luitenanten zijn vertrokken. De eerste samen met de tweede rijden naar leper. De Fransen zijn kwaad omdat zij zo lang door een klein aantal Oostenrijkers tegengehouden zijn. Zij zeggen dat er toverij in het spel is. Indien Roesbrugge nog lang verzet geboden had, dan zou het dorp platgebrand zijn.

In dit gevecht schieten de Fransen vanuit Oost-Cappel met een achttienponder. Een vierponder schiet van bij de kleine brug over de dode IJzer. Toch zijn er veel kanonballen verloren geschoten die in de weiden terecht gekomen zijn, zodat de schade beperkt blijft. Twee ballen vliegen door het dak van het huis van kroniekschrijver G. Van der Meulen, dat in de Haringestraat staat. Duiven en mussen vliegen heen en weer in alle angst.

Ze schuilen achter schoorstenen en vliegen dan weer op.

8.2. Huizen afgebrand op Beverenkalsijde

Aan de Beverenkalsijde branden 30 huizen uit. De Franse generaal, die gekwetst is, geeft bevel om Roesbrugge plat te branden tot aan de Dode IJzer. Doch enige menslievende Franse officieren hebben dit branden belet.

Het in brand steken begint op maandag om 11 uur 's morgens. Het eerste huis is dat van bakker Desenap. Het huis van Michiel Schoolaert volgt.

De Roesbruggenaaars, die gevlucht zijn naar Krombeke en Eversam, zien een soort mist boven Roesbrugge hangen, veroorzaakt door de rook van de brandende huizen. Op donderdag smeult er nog vuur tussen de puinen van de huizen.

Lijst met uitgebrande huizen :

Aan de westzijde van de Beverenkalsijde, van aan de herberg *De Kroon* tot de Cappelstraat :

1. Ignatius Olyve, horlogeur ; 2. Baptist Fyselle, werkman; 3. Pieter Desenap, bakker; 4. Felix Trioen, pompmaker; 5. Jacobus Elle, wasmaker; 6. Jan Trioen, winkelier; 7. Baptist Vandenberghe, stoeldraaier; 8. Jozef Bekaert, hovenier; 9. Wed. Dansercour, viswinkel; 10. Pieter Defever, kaashandelaar; 11. Joos Defever, idem.

In de Cappelstraat te beginnen met het huis ten westen

12. ... Aloyk, tabakwinkel; 13. Ph. Trioen; 14. Wed. Donné; 15. Pieter Lajonne, voerman.

Aan de oostzijde, te beginnen van het noorden

16. Charles Decock, boer; 17. Michiel Schoolaert, kleermaker; 18. Joannes Kockenpoo, olieslagersbaas; 19. Baptist Duponcelle, smid; 20. Wed. Flaheau; 21. dochters Koene, strijksters; 22. brigadier van de douanen; 23. Ph. Lauriere, kleermaker; 24. Frans De Cock, grachtendelver; 25. de ontvanger van de douanen; 26. een huis voorheen bewoond door V. Cambie; 27. een douanier; 28. Wed. Colpaert; 29. Jacobus Lauriere, kleermaker; 30. Martinus L. Lauriere, idem.

In de achterkeukens van twee verbrande huizen wonen nog twee families, Godfried Slosse en Pieter Castelin.

Bij deze huizen mag men ook nog dat van Jacobus Van Toortelboom rekenen, alhoewel het vuur daar niet aangestoken is geweest. Het staat op de zuidkant van het Schottershof, parochie Haringe.

(t Vervolgt)

Franz Denys

Het Nederlands in de wetenschap en het onderwijs (1)

(vervolg van blz. 396)

Volgende keer :

*Andere Middelnederlandse handschriften;
Het Cruydeboek van Rembert Dodoens;
De reformatietijd.*

Noten :

- (1) Aquitanië is een streek in Zuid-Frankrijk, ongeveer het Garonnegebied.
- (2) H. Pirenne, *L'instruction des marchands au moyen-âge*, *Annales d'histoire économique et sociale*, 1, 1929, p. 13-38.
- (3) L. Elaut, *Jan Yperman veertiende eeuwse chirurgisch fenomeen*, in : *West-Vlaanderen*, 70, jg. 12, juli-aug. 1963, p. 203.
- (4) E.C. van Leersum, *De „Cynurgie” van meester Jan Yperman*, Leiden, 1912. Inleiding, p. XVI.
- (5) M. Tabanelli, *Jehan Yperman, padre della Chirurgia Fiaminga*, Firenze, 1969, 359 p. - zie „*Scientiarum Historia*”, jg. 11, 1969, p. 129-130.

ROESBRUGGE PRIJSUITREIKING BALLONWEDSTRIJD

Prijzen af te halen op zondag 29 november om 11.45 uur in het stadhuis te Roesbrugge. Er werden 30 ballonkaartjes teruggestuurd.

Hier volgen de gelukkige winnaars :

1. Berquin Emelie
2. Cappel Goedele
3. Deprey Olivier
4. Debruyne Maaike
5. Decloedt Angelique
6. Frenoy Rachele
7. Toussaint Jorg
8. Lasure Siebe
9. Busschaert Manon
10. Soenen Jolien
11. Beun Meghann
12. Deplaecie Mangel
13. Ronveaux Tamara
14. Logghe Jonas
15. Vanallemeersch Jan
16. Geerardyn Robyn
17. Buseyne Frauke
18. Six Jasmien
19. Ronveaux Tamara
20. Vandenbroucke Ward
21. Vandenbroucke Andy
22. Ganne Siegmund
23. Vandevoorde Stijn

24. Schoonaert Thijs
25. Vandenbroucke Annie
26. Cappoen Niels
27. Carrein Marvin
28. Benault Elodie
29. Bossaert Heidie
30. Vandenbroucke Anja

VRIJE BASISCHOOL LEKKER SCHOOLGEBAK

Opnieuw bieden wij u een interessante verkoop van eindejaarsgebakjes aan. U maakt rustig uw keuze uit de verschillende soorten gebak en u bezorgt ons uw bestelling. De betaling gebeurt wel vooraf bij de bestelling. Na 15 december krijgt u dan uw bestelling thuis geleverd.

Ons assortiment gebakjes bestaat telkens uit dozen van 1 kg of 800 g. Wij garanderen u een lange versheid van deze gebakjes, zodat u zonder problemen een lekkernij in huis hebt voor de komende feestdagen.

- confituurgebakjes 200 fr./doos 1 kg
- frangipangebakjes 200 fr./doos 1 kg
- nieuwjaarswafeltjes 200 fr./doos 800g

Mogen wij u deze gebakjesverkoop ten eerste aanbevelen ? Praat erover met vrienden, burens of grootouders. Met de opbrengst ervan proberen we de computerklas uit te breiden. Er is reeds nieuwe software besteld voor zowel kleuter als lager.

TAFELTENNIS

Door onvoorziene omstandigheden gaat het 2e deel van ons tafeltennis seizoen pas nu van start.

We hebben in Roesbrugge een ruime sportzaal en daar willen we ook maximaal gebruik van maken. We beschikken er reeds over 5 tafels, doch we hopen naast de jongeren, die er steeds aanwezig zijn, wat meer volwassenen te zien opdagen.

Eenieder heeft er deugd van, wat aan sport te doen. Zet de eerste stap en kom vanaf nu op woensdag om 19 uur naar het ontmoetingscentrum "Karel de Blauwer".

Jongeren (tot 18 jaar) betalen 25 fr. per avond en volwassenen 50 fr.

BOKADO

Terenburgseweg 11
PROVEN
057/30.05.66

De eindejaarsfeesten zijn in aantocht.

Kom naar de Opendeurdagen tijdens de maand november en bewonder onze nieuwste collectie. Ruime keuze.

Geschenken voor verenigingen : kom tijdig bestellen.

Alle geschenken worden gratis verpakt en met een wenskaartje, ook deze onder de 100 fr.

TE KOOP

- Zeer mooie **haardgaskachel**.
10.000 kalorien. Prijs overeen te komen.
Tel. 057/33 61 86.

officieel verdeler

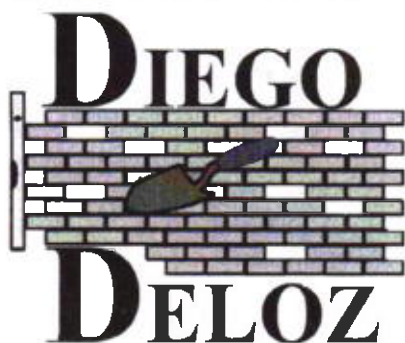
Blekerijweg 35
8972 Proven
Tel. 057/30 04 13
Fax 057/30 14 13

PETRAVER NV
Petroleumprodukten Andy Vermeersch

- ☆ Gasolie
- ☆ Diesel
- ☆ Petroleum
- ☆ Benzine
- ☆ Tankstation
- ☆ Butaan- & Propaangas
- ☆ Oliën
- ☆ Smeermiddelen
- ☆ Kolen
- ☆ Brandhout
- ☆ Mazouttanks

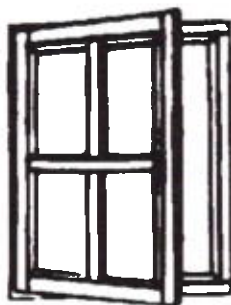
*Wij verzekeren een snelle en trouwe
bediening aan de laagste prijzen.*

*Vanaf heden kunt u nu ook bij ons
terecht om loodvrije benzine te tanken.*

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

**Schrijnwerkerij
Kristof REGHEERE**

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaenburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaenburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

KLEINE FISCALE KRONIEK Huurcontracten en registratierecht

Bij de verhuring van een onroerend goed (woning, bedrijfsgebouwen, gronden) zijn er twee mogelijkheden om een huurovereenkomst af te sluiten.

Het kan gaan om een *mondelinge* ofwel om een *schriftelijke* overeenkomst of contract.

1.- Een mondelinge overeenkomst :

In dit geval bestaat er geen enkele verplichting. De overeenkomst moet en kan natuurlijk niet geregistreerd worden, dus is er ook geen registratierecht verschuldigd.

Maar bij een mondelinge huurovereenkomst kunnen er gemakkelijk na enige tijd betwistingen rijzen.

2.- Een geschreven huurovereenkomst :

Een geschreven huurovereenkomst is het veiligst. Maar ook hier zijn er twee mogelijkheden :

De *onderling* opgemaakte huurovereenkomst, die op schrift gesteld wordt zonder de tussenkomst van een notaris, en een *notariële* huurovereenkomst.

Steeds moet een geschreven huurovereenkomst geregistreerd worden en daarop is registratierecht verschuldigd.

Een geregistreerde huurovereenkomst is een veiligheid voor de huurder. Immers indien het verhuurde goed wordt verkocht moet de nieuwe eigenaar de huurovereenkomst naleven, net alsof hij zelf de huurovereenkomst heeft afgesloten.

Een huurovereenkomst afgesloten voor een periode van meer dan 9 jaar moet verplicht voor de notaris gebeuren.

Een onderlinge huurovereenkomst moet geregistreerd worden binnen de vier maanden na het afsluiten van de overeenkomst.

Serge BLONDEAU
Account. IDAC - Fiscaal Adviseur EHSAL

13e KERSTSTALLEN- TENTOONSTELLING IN DE KERK TE VOORMEZELE

Van zondag 6 december tot en met maandag 14 december heeft nu al voor de 13e maal de Kerststallententoonstelling plaats in de parochiekerk. In 1986 was het de eerste keer, een heel klein begin die uitgroeide tot een heuse publiekstrekker.

Als opening van de tentoonstelling heeft op zaterdag 5 december om 18 uur in de kerk een "Kerstevocatie" plaats. Deze wordt verzorgd door het jeugdkoor "Cantans Juvenes" en het O.L.Vrouweparochiekoor met poëzie en zangstonden van kerstliederen. Inkom 50 fr.

Op het dorp, langs de straten zullen er weer kerststallen opgesteld zijn. Op zondag 20 december wordt er voor het eerst een wandeling langs de kerststallen georganiseerd.

De kerstexpo is open op zondag 6 en 14 december van 10 tot 12 uur en van 14 tot 18 uur. In de weekdagen van 14 tot 17 uur.

Info : E.H. O. Denorme, tel. 057/20.15.69, fax 057/20.91.80 of bij Wilfried Desodt, Dorp 28, 8902 Voormezele-leper, tel. 057/20.13.88.

Familie
NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73
8972 Proven
Tel. 057/30 03 35

Kerstmenu

Aperitief
vergezeld van afwachtertjes

Griet- & zalmfilet
badend in champagneroomsaus
of

Gerookte zalm extra doux

Parelhoen met verfijnde sinaasappelsaus,
gestoofd witloof,
warme peer in rode wijn,
groene boontjes en kroketjes

Kerstgebak

Mokka met versnaperingen

1.450 BEF

Alle dranken, wijnen, dienst en BTW inbegrepen

Kerstavond 24 december 1998
om 19.30 uur
Kerstdag 25 december 1998
om 12.30 uur

Reservatie is noodzakelijk

Eindejaarsmenu

Cocktail op het oudejaar met feestelijke hapjes,
aangeboden door het huis

Zeekreeft op zijn best

Grietfilet in pittige blanke botersaus
opgesmukt met groene pepers

Poperings jeneverdje van hop of sorbet

Ossenhaas met gratinaardappelen
vergezeld van het beste uit de tuin
en een sausje met kalfszwezerik

Bordje van goede voornemens
en beste wensen voor 1999

Mokka en zoetigheden

2.500 BEF

Geselecteerde wijnen, dranken tot 5 uur 's morgens,
dienst en BTW inbegrepen

Aanvang vanaf 19.30 uur.
Dans, sfeer en amusement
met Studio Popeye.

*Gelieve vóór 22 december een voorschot
van 1.000 Bef. te storten op
rek. nr. BBL 385-0056796-17
Enkel dan is uw reservatie geldig !*

Geachte klant,

- De drukke dagen zijn weerom in 't verschiep, handen tekort, er moet nog zoveel gedaan worden. Maar geen nood !! Gasthof 't Rozenhof is er voor u met z'n prachtige menu's of bereide gerechten.
- Dit menu is geldig gans de maand januari !!!
- Bereide gerechten zijn gans het jaar verkrijgbaar.
- Voor alle inlichtingen **057/300 335**.
- Voor onze bejaarde mensen bestellen wij graag aan huis, ook voor jullie is een dagschotel dagelijks te verkrijgen.

AFHAALMENU

Kerstmenu

Griet- & zalmfilet
badend in champagneroomsaus
of

Gerookte zalm extra doux

Parelhoen met verfijnde sinaasappelsaus
gestoofd witloof,
warme peer in rode wijn,
groene boontjes en kroketjes

Kerstgebak

850,- BEF

AFHAALMENU

Oudejaarsavond- of Nieuwjaarsmenu

Marmietje met het fijnste
uit de Noordzee
of

Gerookte zalm extra doux

Varkenshaasje met champignonroomsaus
erwtjes en spekreepjes,
appeltje met veenbessen,
gestoofd witloof en amandelskroketjes

Feestgebak

900,- BEF

FOULON

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 18 tot en met zaterdag 21 november

**BERG-
APPELSIENEN
PLAY-BOY**
3 kg voor 99 fr.

**EXTRA
JONAGOLDEN**
4 kg voor 96 fr.

**1 GROENE KOOL
1 RODE KOOL
1 WITTE KOOL**
samen **49 fr.**

WITLOOF
extra : 58 fr.
2 kg voor 110 fr.
kl II : 40 fr.

Volgende week : speciale actie KIWI
geldig van 25 tot en met 28 november

DEMONSTRATIE

Bloemschikken voor de Kersttijd

IN HET TUINCENTRUM

"Au Petit Jardin"

Indevuyst Gilbert

Couthoflaan 32, 8972 Proven - Tel. 057/33 39 63

De bloemenserres
zijn iedere zondag
van het jaar open
van 9 tot 19 uur.

Sluitingsdag : maandag.

**ZATERDAG 5 DECEMBER '98
ZONDAG 6 DECEMBER '98**
telkens van 14.30 tot 18 uur

Iedereen welkom !!!
Toegang gratis !!!

VOEDING JOHAN

Prof. Rubbrechtstraat 21
Roesbrugge
Tel. 057/30.05.85

Openingsuren:

open van 8.30 u tot 12.00 u
en van 14.00 u tot 19.00 u
zondag van 8.30 u tot 12.00 u
gesloten van zondagmiddag
tot maandagmiddag

**Uw bestelling THUIS GELEVERD
op donderdag**

TEXTIEL

Plop-lakens 1 persoon
Kindercollants 2 tot 16 j. vanaf **140,-**
Kindersouspulls 1 tot 16 j.
ook voor heren

PET-FOOD

Whiskas 190 g **22,-**
Winnie hondenvoeding
1230 g **37,-**

NON-FOOD

Vania Rosci nacht **109,-**
Sterad tablet 30 st. **59,-**
Rexona Deo spray **99,-**
Duracell ultra AA **NU 229,-**

Groenten en fruit

van 20/11 t.e.m. 22/11

Bergappelsienen **45,-**
Mandarijnen **39,-**
Witloof **KNALPRIJS**

VOEDING

Lukken Destrooper 720 g **159,-**
Zeevruchten 250 g **135,-**
Petit Lu geschenkpak **NU 159,-**
Lu koeken 4 dozen **199,-**

GRATIS DIENBLAD

Smiths chips 80 g **35,-**
grills - cheetos
Pizza - Ringlings
Soubry 250 g **16,-**

Spaghetti - alfabet
Macaroni - Tagliatelli - enz...
Kelloggs Variety **99,-**
Vanillesuiker **21,-**
Zelfrijzende bloem Imp. 1 kg **35,-**
Hak 370 cl **22,-**

erwtten/wortel - rode kool
Ravioli 400 g **37,-**
Royco M.S. **45,-**

tom./basil - tom./supr.
4 rode groent. - tom./groent.
D.E. 250 gr. **75,-**

mokka - dessert
Evian 6 x 1,5 l **165,-**
Schuimwijn Henri Gluck **159,-**

TOPPER

20/11 t.e.m. 29/11

**Jonge kaas
1/2 kg 110,-**

ONS KAAS- HOEKJE

Old Amsterdam **520,-**
Chamois D'or **540,-**
Roquefort **KNALPRIJS**

**Uw KAASPLANK
met alles erop !
Bestel op voorhand**

CHARCUTERIE

Gekookte ham **270,-**
Paté grof **KNALPRIJS : 270,-**
Kalkoen salami **470,-**
Hespenworst look **230,-**
Geldig van 27/11 t.e.m. 6/12

ZUIVEL

Inex flan **25,-**
chocolade - vanille
Winnie halfvolle melk
bric 6 x 1 l **119,-**
Eieren 10 st. **NU 35,-**
Lompviseieren **NU 69,-**

NATUUR/DIEET

Grankenkoffie 500 g **139,-**
Wedena 500 g **NU 65,-**
Pralines dieet 100 g **99,-**
Canderell 300 **199,-**

Folder geldig van vrijdag 20/11 t.e.m. 6/12 of tot uitputting voorraad en onder voorbehoud van drukfouten

Het betere voor uw interieur tegen de beste prijzen

GRATIS
prijsbestek meten
en plaatsen van
uw gordijnen

VERVEN
LEVIS - MATHYS
aan prijzen buiten
concurrentie

ONDERHOUDSPRODUKTEN
riem, vliegen- en mieren-
bussen, boenwas, trekkers,
keerders, vegers, dweilen,
sponsen, zeemvellen,
enz ...

BEHANG
aan
nettoprijzen

KARPETTEN wol
KARPETTEN
klassiek synth.
VLOERBEKLEDING

VOUWDEUREN

DRAPERIEEN
excl. Engelse stoffen,
Wereldmerken : ADO,
ARISTO, GARDISETTE,
UNLAND, VRIESCO,
enz ...

GORDIJNEN
wereldmerken : ADO,
GARDISETTE,
UNLAND, ARISTO,
enz ...

MASSA BEHANG

Prof. O. Rubbrechtstraat 67, ROESBRUGGE
Tel. (057) 30 10 20

Openingsuren van 9 tot 12 en van 13.30 tot 18.30 uur.
Gesloten : zondag, feestdagen en maandagvoormiddag.

DE LEVAARD

ACTIVITEITEN

ZATERDAG 21 NOVEMBER 1998

vanaf 18.00 uur

KAASAVOND

Inrichting : Chiro Haro
Volwassenen : 300 BEF
Kinderen : 200 BEF

ZONDAG 22 NOVEMBER 1998

om 18.00 uur

**PATER-PASTOOR
JOZEF VANACKER VERTELT**
Gratis inkom

DINSDAG 22 DECEMBER 1998

KERSTMARKT

Inrichting : "De Lovie"
Vrije toegang

DONDERDAG 31 DECEMBER 1998

om 20.00 uur

**TRAITEUR DIRK stelt voor
ADIEU 1998, WELKOM 1999**
Reservatie vóór 22 december
Prijs : 1400 BEF All-in
kinderen beneden 12 j : 600 fr.

ZONDAG 7 FEBRUARI 1999

GEZINSFEEST
Gratis inkom

ZONDAG 20 FEBRUARI 1999

om 19.30 uur

TONEEL FRANS-VLAANDEREN
Voorverkoop : 200 BEF
Ingang : 250 BEF

ZATERDAG 27 FEBRUARI 1999

om 20.00 uur

BLAUWERSFUIF
Inrichting : Haringe Jeugd

VRIJDAG 5 MAART 1999

DIALECTENKWIS
Inrichting : Davidsfonds

ZATERDAG 17 APRIL 1999

om 20.00 uur

**WILLEM VERMANDERE
m.m.v. DE AMBASSADEURS**

DE LEVAARD

Feest- en Cultuurcentrum Haringe

TRAITEUR DIRK

stelt voor

ADIEU 1998, WELKOM 1999

Aperitief à gogo

Rode zalm op zijn oudejaars

(Champignons) roomsoepje

Warm vleesbuffet
met groenten en aardappelen

Koffie en versnaperingen

Discobar, toeters en hoedjes ...

Start om 20.00 u.

Prijs : **1.400,-** All-In ☆ Kinderen -12j. : **600,-**
aangepaste wijn en dranken gedurende de hele nacht inbegrepen

Reservatie gewenst vóór 22 december, tel.057/30 02 70

BEVEREN-IJZER TWEELANDENWANDELTOCHT OF DE "PICON-TOCHT"

Na het succes van vorig jaar, meer dan 500 deelnemers bij een rotweer, richt het feestcomitee samen met de wandelclub "De Colliemolen" uit Oostnieuwkerke, opnieuw de "Tweelandenwandeltocht" in op zaterdag 28 november 1998. Afstand naar keuze, 7 km, 14 km of 22 km, tijdig voorzien van een rustpauze en over zeer landelijke wegen.

Er kan ingeschreven worden vanaf 7 uur tot 14 uur in de H. Hartzaal. Langs stille landelijke paadjes komen de wandelaars bij onze zuiderburen om dan terug Vlaanderen binnen te wandelen. Alle controleposten zijn op Belgisch grondgebied, zodat dit jaar "verrassingen" uitgesloten zijn.

Hopelijk zit het weer mee en komen ook niet-professionele wandelaars uit Beveren en omstreken genieten van deze leuke recreatieve sport.

Coiffure Mark

BEVEREN-IJZER

Alle dagen
staan wij voor u klaar.

Wij blijven bereikbaar !

Op afspraak
057/30 02 79

BEVEREN-IJZER • Hondshoofstraat 7

*Reeds maanden speurden wij
in het buitenland
naar het mooiste en origineelste
voor de eindejaarsfeesten.*

*Import uit :
Kenya - Ghana
Zimbabwe - Marokko
India
Mexico*

Open : di - wo - do - vr - za
van 9 tot 12 u. en van 14 tot 18 u.

Leonidas

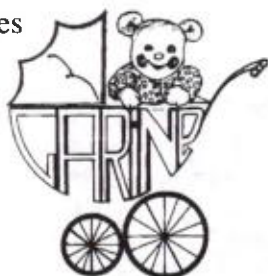
Mijn
DOOPSUIKER - Confiserie Carine natuurlijk!

Zeer ruime keuze voor doop,
communie en huwelijk.

Vernieuwd assortiment ...
de meest actuele doopartikelen aan de beste prijzen.

Groot assortiment geboortekaartjes
en doopsuikerverpakking.

- gratis naamkaartjes
- gratis doopmand
- gratis levering materniteit
- Ieper - Poperinge - Veurne
- snelle levering

Bergenstraat 1, Beveren-Roesbrugge
tel. 057/30 10 16 - gsm 0477/30 87 98

LEONIDAS PRALINES

bekend als de beste

Jaar in jaar uit
steeds met het grootste assortiment.

Een waaier van mogelijkheden.

Pralines - likeurpralines
zeevruchten - marsepein
cacaotruffels
Sinterklaas- en Paasfiguren
Eindejaarsgeschenken

**Gesloten op maandagvoormiddag
en op woensdag.**

Open op zon- en feestdagen

VERKOOPAKTIE

"WINKELEN IN HET DORP"

MIDDENSTAND
Afdeling IJZERBODE

ABELE - BEVEREN
KROMBEKE - PROVEN
ROESBRUGGE-HARINGE
STAVELE - WATOU

476 waardebons
5 dec. - 3 jan.

Trekking : 9 januari 1999
in Café "De Kikker" te Watou

KINDERAKTIE

Sponsors kinderaktie :

PRINZIE
VERZEKERING & DANSTRAAT
Rue de la Danse 10 8972 Watou
Tel. 057/300 960 - 057/311 333
CDI registered 1122
Verzekeringen worden steeds ingewikkelder
Verzeker in het dorp een andere levenswijze

**Kantoor
Pyfferoen**
Verzekeringen
Beleggingsadvies
Kredieten
Graaf van Hoorweg 9
8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 06 24

ANHYP
Roger DEPREY - PARRET
Moenaardestraat 54
8978 WATOU
Tel. 057/38 82 40

G
Generale bank
Waarschijnlijkst het bekwaamst

KBC
KB - ABB - CERA

**VOEDING
JOHAN**
Prof. O.
Rubbrechtstraat 24
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/300 585
Natuur- en diervoeding
Kinderkoffie

**24 UUR
OP 24 UUR**
VERZEKERINGSKANTOOR
SOENEN
TEL. 057-33 41 41 - FAX 057-33 24 62
GASTHUISSTRAAT 11 - 4970 POPERINGE

BBL
Monckhey Frans directeur
Kantoor Roesbrugge
Roesbruggeplein 7
8972 Roesbrugge
Tel. 057/30 03 18

HSA
ALLE BELEGGEN - LENINGEN - VERZEKERINGEN
Kantoor
Geert VANDENBUSSCHE - DESCHUYTTER
Hempenstraat 37 - 8972 ROESBRUGGE-HARINGE
Tel. 057/30 00 86

BOSS
paints
Specialist in gebouwen verven

Gebr. Odul
ABELE

Paul Hespeel
WATOU

Bertin Ryckeghem
KROMBEKE

De lijst van de deelnemende winkeliers verschijnt in het volgende nummer van de IJzerbode.

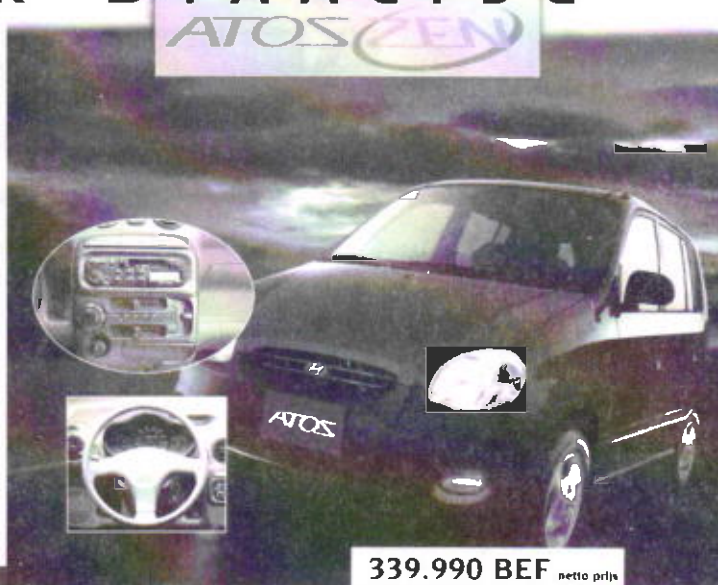
HYUNDAI

S T E R K S T A A L T J E

EXTRA KORTING

EXCEL

- 3-deurs **-20.000,-**
- 4-deurs **-30.000,-**
- 5-deurs **-20.000,-**

339.990 BEF netto prijs

New *Lantra*
DIESEL

Elektrisch bediende ramen
Servostuur
Centrale deurvergrendeling
Radiocassettespeler met 4 luidsprekers
Van binnenuit te openen benzineklepje
en kofferdeksel
In de hoogte verstelbare hoofdsteunen achteraan
Mistlichten vooraan

Break GLD

H100 -20.000,-

LANTRA benzine & diesel
berline & break

tot -50.000,-

Coupé 1.6 cc

-25.000,-

Coupé 2.0 cc

-40.000,-

GARAGE DECLERCK

Roesbruggestraat 72, 8691 ALVERINGEM • tel. 057/30 04 16 - fax 057/30 15 17

SINT-ELOOI

Frituur Café Feestzaal

**We nodigen U vriendelijk uit ...
op ons SINT-ELOOI FEEST**

**zaterdag 28 november
zondag 29 november
maandag 30 november**

**1 kotelet en worst
met veldsla, witte bonen
en gebakken aardappelen
*300 fr.***

**SINT-ELOOI horeca
Obterrestraat 8, B-8972 Poperinge-Proven • tel. (0032)(0)57/30 04 83**

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (10)

De Torentrap.

Over de talloze troebelen en nooit aflaten-de betwistingen tussen Haringe-dorp (Roesbrugge) en Haringe-te-lande, die zich voordeden in de periode vanaf de oprichting van Roesbrugge tot autonome parochie gevolgd door de afschaffing van het landelijke Haringe als parochie (1807-1808) en de heroprichting van Haringe als eigen parochie (1835), werd voldoende geschreven en gepubliceerd. In deze bijdrage willen we het enkel hebben over één bepaalde schermutseling die zich voordeed tegenaan het einde van dit sombere tijdperk. Ze kan dienen als illustratie van de heersende sfeer en de aard van de aangewende praktijken gedurende al die tijd. Over die episode werden ook enkele maar toch weinig documenten uitgegeven.

Hoewel geen parochiekerk meer, blijft de oude kerk van Haringe bediend door een kapelaan, en de mensen mogen voor doopsels, huwelijken en begravenissen vrij kiezen tussen een van beide kerken. Aldus had het bisdom Gent (waaronder Haringe toen ressorteerde) het bepaald. (1)

Ook had de kerk een "kerkmeester" (benoemd door het bisdom op 18 mei 1811) die er legaal gezien geen was. Hij behoorde niet tot de leden van de kerkfabriek van Roesbrugge. Hij was dus eerder een soort "kerkverzorger", doch noemt zichzelf "kerkmeester", en is ook de man die veelal in naam van Haringe de strijdcorrespondentie, zo al niet schrijft, dan toch ondertekent. Het is de heer Franciscus De Saegher. Hij neemt met veel toewijding de belangen van de oude kerk ter harte.

Aanvraag en voorstel

Op datum van 2 augustus 1823 stuurt de heer De Saegher een schrijven naar "Zijne Excellentie den heer Staatsraad Gouverneur van Westvlaanderen". Hij betoogt dat de oude kerk van Haringe allerhande herstellingen nodig heeft maar dat die vooral dringend noodzakelijk zijn "aen den trap leyden-de naer den thooren". De kerk van Haringe is echter "geheel onvoorzien van penningen". Al haar onroerend goed en de inkomsten ervan zijn inderdaad overgegaan naar de parochie Roesbrugge (die nu ook Haringe-te-lande omvat). Roesbrugge deed ook twee pogingen om zich een groot deel van het roerend bezit (liturgische gewaden, kerkklinnen, vaten en bepaalde kunstvoorwerpen) van Haringe toe te eigenen, doch die mislukten.

De Saegher doet een voorstel. Op het kerkhof van Haringe staan vijftig bomen, "te gaeder ter weerde van ontrent een honderd negen en tachtig guldens". Slechts 5 ervan zijn geschikt voor timmerhout, de andere enkel goed voor brandhout. De

Saegher vraagt om het goede hout te mogen gebruiken voor de herstellingswerken, en de rest openbaar te verkopen om de reparatiekosten te dekken. Ook verbindt Haringe zich ertoe "Onmiddellijk daer naer nieuwe boomen, en van goed slach, te planten, in vervulling der gonne gevelt en verkocht." (2) Men zou denken... een aanvaardbaar voorstel. Roesbrugge moet niet opdraaien voor de kosten en Haringe wordt uit de nood gered. Maar...

Op 18 augustus 1823 stuurt de gouverneur het schrijven terug met deze precisering: "De rekestrant wordt bij dezen geïnformeerd, dat de aanvraag door de *Kerkfabriek* behoort gedaan en alvorens onderworpen te worden aan het *advijls der plaatselijke Regering*." (De onderlijning is van de gouverneur). Haringe wordt dus op volkomen legale wijze overgeleverd aan de suprematie en de goed- of kwaadwilligheid van de kerkfabriek en de gemeenteraad van Haringe (Roesbrugge) en nu is het dat de zoveelste carroussel kan beginnen draaien. (2)

De beraadslagingen

Om te beginnen begint men met niets te beginnen... en laat de affaire maar aanslepen tot 1831. Ondertussen is België geboren. Op 30 september van dit jaar wordt eindelijk het thema behandeld door de kerkfabriek van Roesbrugge. Maar... driewerf "helaas"... het verslag van die zitting is nergens te vinden, en de inhoud ervan is juist van cruciaal belang. (3)

Uit andere stukken blijkt dat in die zitting de aanvraag tot verkoop van de bomen ten einde de torentrap in orde te laten brengen, werd ingewilligd, alsook dat de besluiten van die kerkraad door de gemeenteraad en vervolgens ook door de "Gedeputeerde Staeten" (de "Bestendige Deputatie van de Provincie"), werden goedgekeurd. Werden er aan die inwilliging door de kerkfabriek nog andere voorwaarden of preciseringen toegevoegd? We kunnen het enkel gissen op grond van aanhalingen eruit en verwijzingen ernaar in andere documenten... maar die zijn telkens "commentariërend", en die commentaren verschillen sterk van mekaar naargelang ze van Roesbrugge-gezinden of van Haringe-gezinden uitgaan. Ook sommige andere stukken die erbij aansluiten, ontbreken. We zullen trachten zo eerlijk en objectief mogelijk het beste ervan te maken.

Bestek van het uit te voeren werk

Hoewel de "Gedeputeerde Staeten" de overeengekomen transactie in beginsel goedkeuren, laten ze toch weten via de districtscommissaris van Ieper (schrijven van 1 november 1831) dat eerst een bestek van

de werken dient opgemaakt, vervolgens te bespreken door kerkfabriek en gemeenteraad.

Aan de provinciale bouwmeester wordt opgedragen dit bestek op te maken. Op 18 augustus 1832 dient hij een bestek in "beloepende tot f. 616,45 en inhoudende al de voorgestelde werken tot maeken meer gemelden trap in de kerke te Haringe..." (We stellen vast dat de sommen niet steeds in dezelfde munteenheden worden uitgedrukt.) Nu is het weer de beurt aan de kerkfabriek. De heren kerkmeesters vergaderen op 14 september 1832... en de botsingen en tegenstrijdigheden beginnen. De adviezen, het ene al harder dan het andere, zijn de volgende:

1. De heer Cousyn, gewezen burgemeester en thans voorzitter van de kerkfabriek: de opbrengst van de verkoop gebruiken tot het maken van de trap volgens "den devies" van de bouwmeester en de overschot storten "ten profytte van de fabrique conformeleyk der eerste deliberatie in dato 30 september (1831)." De vraag is of dat laatste zinnetje zich echt bevindt in de geschreven tekst van die deliberatie. Is het misschien een commentariërende inlassing die aansluit bij de mondelinge bespreking? Duidelijk wordt in elk geval dat Roesbrugge zijn graantje wil meepikken bij de verkoop der Haringse kerkhofbomen "ten profytte" van de verdere afwerking en toerusting van de kerk van Roesbrugge.
2. De heer Waels, thans burgemeester: op 30 sept. 1831 werd overeengekomen (schriftelijk?, mondeling?) dat de trap diende gemaakt "met gespaerzaamheid" verzoekende de bouwmeester een plan te maken dat niet méér mocht bedragen dan 200 à 300 gulden "vermits het eene gifte is van den kant der kerke van Rousbrugge aan die van Haringhe". Tegen de verwachtingen in echter heeft de bouwmeester een veel hoger bedrag becijferd. Dus er dient een nieuw plan opgemaakt dat op een veel kleiner bedrag uitkomt. Dit was dus de zienswijze van de heer B.W. Waels, "médecine Doctor Burgemeester" en hij is radikaal. De bomen sinds jaren gegroeid op het Haringse kerkhof, zijn, met alles wat van Haringe was, eigendom geworden van de Roesbrugse kerk... en wat die uit de opbrengst ervan aan Haringe afstaat is gewoon een welwillende "gifte". Net dus of Haringe ineens gewoon niet meer tot het geheel van de parochie behoort, en rechtens niet het minste beroep kan doen op de middelen waarover de kerkfabriek van Roesbrugge beschikt tot onderhoud van de kerken, ook die van Haringe. De vraag is hier weer of

de heer Waels "aanhaalt" uit het geschreven verslag van de zitting van 30 september 1831 of "inlegt en commentarieert". We luisteren naar de deliberatie.

3. De heer J.B. Ruysen, schatbewaarder "is van advies dat den devis van den trap der kerke van Haringe veel te hoog is en dat er behoorde een anderen gemaakt te zijn die maar en belooft tot een derde van den tegenwoordigen devis en dat het restant geheel nodig is tot den opbouw van onze nieuwe parochiale kerke van Rousbrugge".

4. De heer J.J. Kockenpoo is van hetzelfde gedacht als voorgaande. Dus allebei nemen ze ook het harde standpunt in.

5. De heer Decock "is uyt de zitting getreden zonder zijn advies te willen uytbrengen of verklaren".

Daarmee wordt de zitting gesloten... en we voelen goed aan dat de sfeer geladen is en hier en daar een brokje dynamiet verscholen zit. - Maar het is nog niet alles. Er is nl. nog een naschrift. De heer "J.J. Reyphins, pastor van Haringe tot Rousbrugge" was op die zitting niet aanwezig en geeft achteraf schriftelijk zijn oordeel. Hij wil de vrede tussen de schapen behartigen en verklaart daarom wat volgt. Hij : "protesteert tegen alle uitlatinge van de penningen voortkomende uyt de verkogte boomen toebehorende aan de fabrique van de parochiale kerke die verplaatst is binnen het dorp van Rousbrugge gemeente van Haringhe. Hij aensiet het advies van den heer president van de kerkfabriek als eene enkele uytlagginge aengezien hij toestemt meer als de koopsomme bedraegt en nogtans dat het overig zal gestort worden in de schatkiste van de fabriek. Niet te min als herder van deze prochie zoo veel het in hem is hij stemd toe dat uyt de voorsegde middelen soude gegeven zijn de somme van drie honderd franken uyt gratie en enkele gifte, om den vrede tusschen de schaepen te houden, aengezien de oude kerke blijft bezitten alle de meubelen, ornamenten en zilverwerk en terwyl van den anderen kant zoo vele onkosten moeten gedaen zijn om de nieuwe kerke van de zelve te voorzien...". (4) Duidelijk zit het hem nog steeds hoog, dat de pogingen om de oude Haringse kerk ook haar roerend bezit afhandig te maken, mislukt zijn. Het standpunt van de heer pastoor is dus nog harder dan hard. Valt nu te bezien in welke mate de Haringse parochianen het vredesgebaar van hun herder zullen appreciëren.

De Gemeenteraad aan 't woord

11 dagen later, nl. op 25 september 1832, vergadert reeds de gemeenteraad om zich te beraden over de stellingname van de kerkfabriek waarover hierboven. Het wordt een woelig duel Rousbrugge versus Haringe en vice versa.

1. De heer burgemeester B.W. Waels blijft bij het advies dat hij voorstond op de zitting van de kerkfabriek. Dus het harde stand-

punt.

2. De heer Rousseeuw, eerste assessor (schepen) is zeer verwonderd dat de kerkheren afweken van hun eerste deliberatie van 30 september 1831 waarbij ze eenparig vroegen "om eenen nieuwen trap te maeken". Hij verzoekt om de uitvoering van dit besluit en "protesteert tegen het gebruik dezer penningen tot een ander onderwerp zonder voorafgaende autorisatie van den gemeenteraad." M.a.w. hij wil niet dat Rousbrugge de centen tot eigen profijt aanwendt. Het is weer de vraag wat op de zitting van 30 september 1831 precies overeengekomen en schriftelijk vastgelegd werd. Alles draait rond de inhoud en de interpretatie van dit document. Uit de tekst van Rousseeuw, en ook uit andere die nog volgen, lijkt dat we mogen aanvaarden dat in de schriftelijk geconsigneerde weergave van die deliberatie - die achteraf door de gemeenteraad werd goedgekeurd - alleen sprake was van het aanwenden van de verkochte bomen tot constructie van de trap.

3. De heer Demeester, tweede assessor, is van oordeel dat de opbrengst van de verkoop der Haringse bomen gebruikt moet worden "tot maeken van den nieuwen trap gevraagd bij deliberatie van den 30n september 1831, maer niet meer als dat de verkoop bedraegt".

4. De heer Dehollander, raadslid, is van oordeel "dat den devis van den bouwmeester gevolgd worde en dat het tekort betaeld worde door de gemeenzaemheyd".

5. De heer Delanote, raadslid, "protesteert tegen de deliberatie van het kerkbestuur in daeten van 14 september 1832", en sluit zich aan bij de zienswijze van de heer Rousseeuw.

6. De heer Declerck, raadslid, vindt "dat het werk van eenen nieuwen trap zou moeten voltrokken worden met gespaerzaamheyd, dus vier à vierhonderd vijftig gulden noodig zijnde... wenst niet veel meer toe te staan."

7. De heer Louis Vanhoutte, raadslid, "als niet tegenwoordig geweest zijnde in de bovenstaende deliberatie, denkt het voorbeeld te moeten volgen van den heer pastoor van ook naederhand zijn advies te geven." Hij is het ook volledig eens met de heer Rousseeuw, en "protesteert tegen de nieuwe deliberatie van het kerkbestuur in daeten van 14 september 1832, vermits zij teenemaal tegenstrijdig is aen hunne eerste deliberatie van de 30sten september 1831 gedeposeerd bij de heeren Gedeputeerde Staeten te Brugge, vragende om de boomen te mogen verkoopen... alleenlyk tot maeken van eenen trap in de aloude en gedenkwaardige kerke van Haringhe. Hij verklaert dat dit geene gifte is van de nieuwe kerke van Rousbrugge, maer dat de boomen op het kerkhof van Haeringhe gegroeid zijn" en "Hij aenziet de deliberatie van de kerkmeester van Rousbrugge als eene enkele passie tegen de kerke van Haringhe". Hij vecht eveneens (maar dan met andere bedoeling dan de pastoor) de geldigheid

aan van de "benaemingen en vernieuwingen" van de actuele kerkmeesters en beweert dat er zelfs één lid aan hun college ontbreekt." Tot slot verwondert hij zich ook nog over de wijze waarop de heer pastoor de vrede onder de schapen denkt te handhaven...

Wat ons nu reeds kan opvallen, is dat de kerkraad overwegend Rousbruggegezind is en de gemeenteraad overwegend Haringegezind. Het is een contrast dat gaandeweg nog in hevigheid toeneemt.

Escalatie van het conflict

De openbare verkoping van de Haringse kerkhofbomen is gebeurd. De opbrengst bedraagt fl. 525,05. Minder dus dan het bestek van de bouwmeester dat fl. 616,45 bedroeg. De schatbewaarder van de kerkfabriek (J.B. Ruysen) heeft het bedrag ontvangen, doch weigert de fondsen te besteden tot uitvoering van het dringend werk. Luisteren we nu hoe, niet de gehele gemeenteraad, maar "het plaatselijk bestuur van Haeringhe" (burgemeester en schepenen) op dat alles reageert bij zitting van 26 augustus 1833.

Ze zijn dus met drie : de heer burgemeester (en dat is nu niet meer B.W. Waels maar de heer Guillaume Vanhamme, die noch van Haringe-te-lande noch van Haringe-dorp maar van Leuven afkomstig is...) en de heren Rousseeuw en Demeester. Eerst komen er afgewisseld enkel "geziens" en "overwegingen", waarna een kloek "besluit".

Gezien de deliberatie van het kerkbestuur van 30 september 1831 (verzoek aan de "Gedeputeerde Staeten" om toelating de Haringse kerkhofbomen te verkopen om de opbrengst ervan te gebruiken "tot nieuwmaeken eenen trap...")

Overwegende

- dat deze deliberatie "op zulkdaenige voorwaarde" werd goedgekeurd door de gemeenteraad en door de Gedeputeerde Staeten;
- dat ingevolge daarvan de regering (der gemeente) de provinciale bouwmeester vroeg een bestek op te maken. Wat gebeurde op 18 aug. 1832. Het beliep fl. 616,45;
- dat de schatbewaarder van de kerkfabriek het bedrag van de verkoping, nl. fl. 525,05 ontving.

KORTING
50-PLUSERS

MET
WAARBORG

TANLABO RAHEEN

GEBROKEN GEBIT ?
KLAAR TERWIJL U WACHT !

Bruggestraat 76, POPERINGE - Tel. 057/33 88 47
Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

Gezien

- "eene naeder deliberatie van dezelve kerkfabriek van den 14 september 1832 waerbij de leden van de kerkfabriek afwijken van hunne engagementen genomen bij hun eerste resolutie",
- "de naedere pogingen aangewend zoo door den gemeenteraad en de Districts-commissaris als door heren gedeputeerde Staeten om deze zaak te eyndigen".

Overwegende "dat de kerkfabriek hierin voort gaat met kwaede trouw en zo wel direct als indirect weijgert de fondsen te besteden tot uitvoeren van dit dringend werk.

Gezien "de naeder resolutie van den Gemeenteraad van den 25 september 1832..."

BESLIST (de regering van de gemeente) :

"heren gedeputeerde Staeten van West-vlaenderen worden verzocht de Regering van Haringhe te magtigen om de administratie der kerkfabriek in justitie te betrekken tot uitvoeren der engagementen zoo solemneel bij haere deliberatie van den 30 september 1831 genomen, indien heren gedeputeerde staeten niet begeeren ex officio gemelde werken te doen uitvoeren en de administratie der kerkfabriek tot haere pligt te roepen".

Het stuk wordt dus ondertekend door de Burgemeester G. Vanhamme, de assessoren Rousseeuw en Demeester, alsook (zoals alle stukken) "bij ordonnantie" door de secretaris F. Rubbrecht.

(t Vervolgt)
J.L. Hosten o.p.

Noten

- (1) Zie de tekst van dit "Reglement" bij W. Bruneel o.c. bl. 12-13 en bij E. Vanden Bussche o.c. bl. 136-138. Het was enkel een bevestiging van het reeds bestaande gebruik.
- (2) De tekst van De Saegher en de nota van de gouverneur kan men vinden bij W. Bruneel o.c., bl. 21.
- (3) Ik dank de heren pastoors Lamote van Roesbrugge en Van Acker van Haringhe, die op mijn verzoek nog eens gingen snuffelen in hun respectievelijk parochie-archief... maar zonder resultaat.
- (4) Behoudens toevoeging van enkele leestekens werd deze tekst letterlijk overgenomen, ook met de schrijfvarianten en onduidelijkheden die erin voorkomen. - De heer Reyphins zegt ook "dat g'heel deze zaak in geender deelen wettelyck kan aensien worden" en slaat aan 't einde van zijn verhaal met een harde klap de deur dicht zeggend "bij geene hoegenaemde vergaderingen meer te zullen komen om de belangen van de kerke te brengen onder het bestier van die, die hier toe geene het minste regt en hebben". Ik kan niet met zekerheid uitmaken waarop die bewering van de heer pastoor steunt. Is het omdat in het nieuwe (Belgische) staatsbestel de leden van de kerkfabriek misschien nog geen nieuwe legale erkenning hebben gekregen ??? Een aanmerking die we even verder zullen ontmoeten, lijkt in die richting te wijzen.

NEGENDE KERSTMARKT TE LEISELE

Het rustige grensdorpie Leisele maakt zich terug op voor zijn jaarlijkse kerstmarkt. Dit evenement is op zaterdag 12 december reeds aan de negende editie toe en ieder jaar wordt deze markt sfeervoller.

De organisatoren, de Leiselse feestcommissie en de uitbater van het gasthof 't Voshol, zorgen er ook nu weer voor dat deze kerstmarkt een uniek karakter heeft.

Zelfs nu er de laatste jaren een overaanbod van kerstmarkten ten allen kante is, blijft de kerstmarkt van Leisele enig in zijn soort, omdat er geen kunstgrepen nodig zijn om een typische sfeer te creëren daar het ruime, landelijke en met kasseien bezaaide

dorpsplein rond het met oude bomen beplante kerkhof de bezoeker dadelijk in nostalgische kerststemming brengt. De feeërieke kerstverlichtingen en de vele kerststallen doen de rest.

Mensen die de vorige kerstmarkten bezochten, zullen zich zeker de grote kerststal met de prachtige houten figuren herinneren. Ook dit jaar doen de organisatoren een extra inspanning om met een zeer grote dennenboom het plaatje compleet te maken.

Met de eindejaarsfeesten in zicht is deze kerstmarkt natuurlijk de ideale gelegenheid om de kerst- en nieuwjaarsgeschenken aan te schaffen. Daarnaast zal men er ook kerstbomen en ander versieringsmateriaal vinden om de kerstsfeer mee naar huis te brengen.

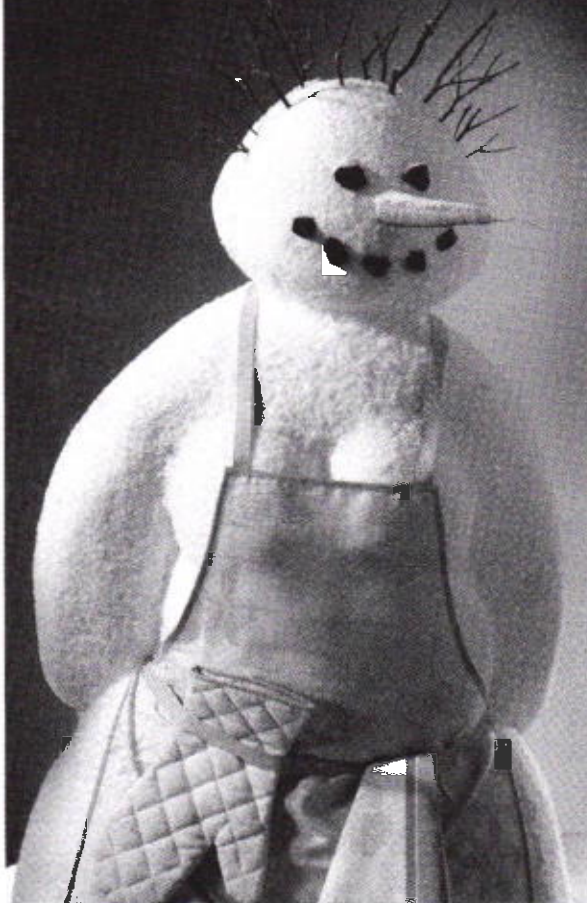
Net als de voorgaande jaren zal ook nu de kerstman de hele namiddag op post zijn.

De muzikale omlijsting wordt ondermeer verzorgd door de koninklijke harmonie St.-Cecilia. Deze negende kerstmarkt heeft dus plaats op en rond het verkeersvrije dorpsplein op zaterdag 12 december vanaf 14 uur. Belangstellenden die een stand wensen in te nemen kunnen dit gratis doen vanaf 13 uur.

Voor meer inlichtingen hieromtrent kan men terecht bij gasthof 't Voshol (tel. 058/29.81.57) of bij Houtmeyers August (tel. 058/29.80.48) (fax 058/29.99.68).

De deelnemende standhouders worden gevraagd van hun stand zoveel mogelijk te versieren in de sfeer van Kerstmis.

Grote Spaaractie bij HSA-Spaarkrediet.

Van 1 december 1998 tot en met 15 januari 1999 kunt u op een HSA-Spaarkrediet Spaarboekje prachtig keukentextiel bij elkaar sparen. In samenwerking met de Belgische kwaliteitsfabrikant Santens, lieten we een exclusieve en kwalitatieve reeks keukenninnen ontwerpen en vervaardigen. Stijlvol eigentijds in fris groene tinten. Pannelappen, keukenhanddoeken, sponshanddoeken, ovenwanten, broodmandjes en keukenschorten, alle met hetzelfde mooie kruidenmotief. Het zegt u wel iets? Al wat u moet doen is sparen: hoe meer u spaart, hoe meer geschenken u verzamelt. Ga snel langs bij uw HSA-Spaarkrediet kantoorhouder.

HSA - SPAARKREDIET

Kantoor

Geert VANDENBUSSCHE-DESCHUYTTER

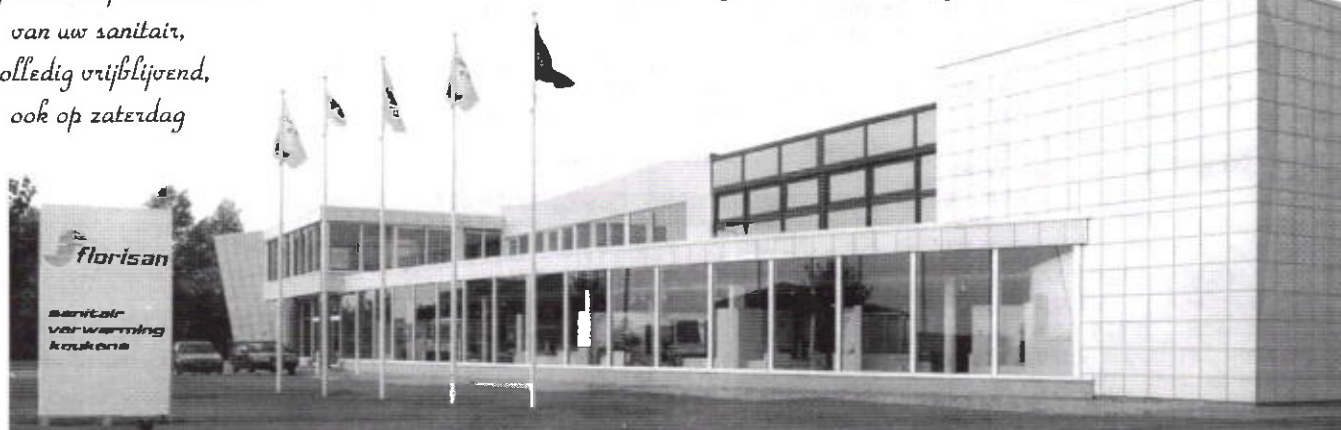
Haringestraat 37, 8972 ROESBRUGGE-HARINGE
tel. 057/30 09 86 - n° C.D.V. 25.166

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

Onze toonzaal zit
vol ideeën en we geven U
graag advies bij de realisatie
van uw sanitair,
volledig vrijblijvend,
ook op zaterdag

Een uitvoerige dokumentatie ligt voor u klaar

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service !

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

Gans het jaar door op
alles voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart

HOBBY- ZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

- Verkoop van voeders voor honden, katten en alle neerhofdieren.
- Verkoop van
ALLE POPULAIRE RASSEN
met deskundig advies, ingeënt,
ontwormd en met garantie :
vb. : Mini Yorkshire, Maltjezer,
Chihuahua, Mops,
Franse Bulldog, Tekel,
Jack Russel, Westie,
prachtige Berner Sennen,
Rotweiler, en andere
mooie lieve
gekruste hondjes

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

BEVEREN AAN DE IJZER EN DE KERSTPERIODE 98 : EEN DORP MAAKT ZICH KLAAR

Het is niet meer weg te denken in Beveren aan de IJzer. Immers, vanaf eind november wordt om en rond de kerk alles omgetoverd in een stemmig kerstfeest. En daar kan geen enkele wegniswerk iets in de weg leggen voor het orgelpunt : de Middernachtmis

Ze zijn van geen kleintje vervaard in Beveren : een uiterst moeilijk te bereiken dorpskom en voor iedereen al te lang aanslepende opgebroken wegen, waardoor het centrum haast afgesneden is van de buitenwereld, het deert de echte Beverenaars niet. Schatteman en Couvreur kregen bij "Herfst in Beveren" een nooit geziene bijval in de kerk, en dit bij een haast verzopen dorpskom. Men had er van heinde en ver de moeilijke toegang voor over. En voor de Middernachtmis loopt alles opnieuw storm.

Op 28 november is er in de H.Hartzaal een info-avond over het gesteunde project van Krista en Bernard dat vorig jaar het dubbele van 65.000 frank opbracht. Men krijgt alle uitleg over hoe dit geld is besteed en welke de vorderingen zijn.

Er is de echte kerststal met echte beelden: levensgrote Maria, Jozef, kindje Jezus en herders en Koningen. En echte schapen. Een verlicht kerkplein en kerk, kerstbomen alom en stemmige muziek, de meterhoge kerstbomen in de kerk, die de kinderen van Beveren versieren.

De Middernachtmis in Beveren met de kinderen, de jeugd, het Zangkoor en gans Beveren die een eigen kerstspel opvoeren, ieder jaar weer een unieke uitbeelding van dat steeds weer nieuw Kerstverhaal, beelden uit zowat 2000 jaar terug.

Centraal in dit intiem gebeuren is uiteraard de doop van een Kerstkindje, altijd weer een unieke gebeurtenis.

En na de mis, in de kerk en op het kerkplein, gezellig bij de vuren met gloeiende cokes : de Glühwein, gewone wijn of niet-alcoholische chocolademelk. De echt warmte komt van binnenuit.

En dan nu een gouden raad ... Nodig familie en vrienden bij u thuis om samen te tafelen of naar een van die gezellige Westhoekrestaurants. Zak met het gezelschap tegen 23.30 uur af naar de St.-Audomaruskerk van Beveren, laat u meevoeren in dit intiem kerstgebeuren.

Trakteer na de mis je vrienden op een Glühweintje en het wordt je warmste nacht van het jaar in Beveren, dorp aan de IJzer, waar de sterre op Kerstnacht blijft stille staan.

En schrijf ook 8 januari al in je nieuwe agenda : dan wordt fameus gestookt in Beveren, dan staan alle kerstbomen in vuur en vlam.

INFO-AVOND OEGANDA TE BEVEREN-IJZER

De Kerstactie in Beveren aan de IJzer en Stavele haalde vorig jaar effenaf een schitterend resultaat. Het project voor kindervoeding in Oeganda haalde om en bij het dubbele van 65.000 fr. Zeg nu zelf eens, voor deze twee nederige dorpen ...

De opbrengst is intussen via ACT, de niet-gouvernementele organisatie aan het project besteed.

Dat het succes zo groot was, heeft waarschijnlijk veel te maken met Krista en Bernard, beiden van hier, die aan de wieg van dit project stonden. Ze werkten een jaar in Hoima, Oeganda.

Een verantwoordelijke van ACT is in de streek van Hoima gaan kijken en zag dat het goed was.

Op zaterdagavond 28 november om 20 uur vindt in de H. Hartzaal in Beveren aan

de IJzer een info-avond plaats precies over het project Oeganda, Hoima. Wat is er met de opbrengst gebeurd? Waaruit bestaat het project precies waar Krista en Bernard in werkten? Hoeveel staat het ermee? Wie is Act die de projecten coördineert?

Al deze en andere vragen worden boeiend beantwoord door de verantwoordelijke van Act en uiteraard Bernard en Krista zelf.

Er worden unieke beelden getoond van Oeganda, over de streek Hoima ... en tijdens de pauze kan je gratis proeven van een alle-daags Oegandeese gerechtje. Kortom, alle zintuigen worden op die avond aangesproken : zien, horen, voelen, ruiken, smaken.

Deze avond is vrij toegankelijk voor iedereen, en is gratis. Warm aanbevolen ! En waar gaat de opbrengst van de Kerstperiode dit jaar naartoe? Juist !

Kris Wyffels

T I M M E R B E D R I J F

Hondschotenstr. 18
8891 Beveren a/d IJzer
tel. (057) 30 18 64

privé :
Deken de Bolaan 73
8970 Poperinge
tel. 057/33 80 23

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabrikatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

GRATIS EN VRIJBLIJVEND
PRIJSOFFERTE

Opgelet : nieuw privé-adres !

Uw lokale gasverdelers :

WILLY NEUVILLE

Weggevoerdenstraat 2, 8972 Roesbrugge
tel. 057/30 02 68

in opvolging van
KRISTOF TOP
die u dankt voor de
jarenlange trouw

Butaan - Propaan
Ook in grote flessen
Ook voor gas in bulk

 Shell GAS

FIETSPAD

Gedurende de voorbije zomer namen enkele bezorgde ouders het initiatief om bij de overheid aan te dringen op een volwaardig veilig fietspad, gescheiden van de rijweg langs het traject Proven-Poperinge. Alle gebruikers van deze weg kennen de gevaren: (te) hoge snelheden van het gemotoriseerd verkeer, onvoldoende bescherming van de fietsers, vervaarlijk diepe grachten.

Op de eerste plaats wordt de veiligheid van de vele jonge fietsers uit Proven, Roesbrugge en Haringe beoogd. Heel wat ouders voeren immers liever hun kinderen, die school lopen in een secundaire school, met de auto dan ze met de fiets langs de drukke weg te laten rijden. Bijgevolg is er heel wat meer autoverkeer op bedoelde weg en in het Poperings stadscentrum. Niet alleen de enkele honderden scholieren, maar ook wie met de fiets naar het werk kan of wie recreatief fietst zou gebaat zijn met een veilig fietspad d.w.z. een fietspad dat gescheiden ligt van de rijweg. Momenteel wordt de enige "bescherming" van de fietsers gevormd door een geschilderde onderbroken lijn op het wegdek ...

Poperinge telt onderhand al verscheidene volwaardige fietspaden: richting Elverdinge, richting Westvleteren, richting Reningelst, richting Abele, richting Watou.

Bovendien zijn Proven en Roesbrugge verbonden door een dubbel fietspad. Het zou dus erg logisch zijn indien het fietspad zou doorgetrokken worden tot in Poperinge.

Ook het fietstoerisme dat o.a. de met fietspaddestoelen bewegwijzerde routes volgt, zou dit fietspad kunnen gebruiken.

Deze vraag naar een volwaardig fietspad kreeg de steun van 11 belangrijke verenigingen uit Proven en Roesbrugge (goed voor

zo'n 1200 leden!). Met de steun van deze achterban vertrokken in de voorbije weken brieven naar het stadsbestuur van Poperinge, de Administratie van Wegeninfrastructuur en Verkeer te Brugge en naar de kersverse Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, de heer Steve Stevaert.

Het stadsbestuur reageerde met de mededeling dat ook de stad Poperinge bij de AWV te Brugge op de aanleg van het fietspad heeft aangestuurd.

Minister Stevaert antwoordde dat hij de mogelijkheid laat onderzoeken en de voorstellen in het dossier zal melden.

Hopelijk wordt dit dossier snel opgevolgd en uitgevoerd in het belang van elk zwakke weggebruiker op de fiets in onze Westhoek.

MENSEN VAN BIJ ONS Eervolle benoeming

Onze gewezen dorpsgenoot CARLOS SIX, zoon van Georges en Elfrieda Prophète, uit de Haringestraat te Roesbrugge, maar thans wonende te Grimbergen, is met terugwerkende kracht vanaf 1 oktober 1977 benoemd tot directeur-generaal in overtal om de functie van tweetalig adjunct uit te oefenen bij de directeur-generaal van de Administratie der directe belastingen.

Onze bijzondere gelukwensen.

Als een jonge man uit de Westhoek, uit een of andere administratie, naar Brussel trekt, scheert hij er hoge toppen. De Poperingenaars Roger D'Amour en Felix Quaghebeur werden er respectievelijk directeur-generaal van de registratie en van de BTW. Nu is er Carlos SIX bij de directe belastingen!

DE "HANGAARS" ZIJN BESCHERMD MONUMENT

In het *Belgisch Staatsblad* van 14 oktober 1998 konden we lezen dat "de voormalige tramstelpplaats met klein station (nevengebouwde) van de Nationale Maatschappij van de Buurtspoorwegen, gelegen op de weg van Roesbrugge naar Beveren (maar grondgebied Beveren, Roesbruggestraat 66, 67) wordt beschermd als monument wegens zijn industrieel-archeologische waarde".

Dit is gebeurd bij besluit van de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, van 26 juni 1998.

De Tweede Wereldoorlog

DE TWEEDE WERELDOORLOG IN FOTO'S

Dit boek bevat ruim 900 foto's met duidelijke bijschriften, afkomstig uit zeer veel verschillende bronnen. Elk belangrijk strijdtooneel wordt behandeld, van de ijzige zeeën van de Noordpool tot de jungles rond de Grote Oceaan, van de woestijnen in Noord-Afrika tot de steppen in Rusland.

Prijs : 799 fr.

Boekhandel SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16, Roesbrugge
057/30 15 57

Geert DOOLAEGHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

✗ Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	
✗ Gasolie diesel	
✗ Smeermiddelen	✗ Lamppetroleum
✗ Kolen	✗ Mazouttanks
✗ Gas	✗ Veevoeders

DECORATIE - SCHILDERWERKEN

LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER
Roland

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolliiken : gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren, plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnewering

Waaienburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

DE NIEUWE PAREL bvba

Robert en Carine TOUSSAINT - HAMPE

BEGRAFENISSEN Funerarium - Crematies

Alle formaliteiten - Dag & nacht tot uw dienst
Rouwtransport - binnen- & buitenland
Erkend door Luikse Verzekeringen
Grafzerken - Bloemen

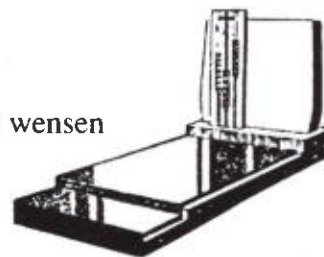

Bergenstraat 1, Beveren-Roesbrugge
Tel. 057/30 10 16
GSM 0477/30 87 98

GRAFZERKEN (Groot- en kleinhandel)

GOEDKOOP en KWALITEIT
IS ONZE REKLAME

Alles volgens uw ideeën en wensen
en op maat gemaakt.

*Gesloten op maandagvoormiddag
en op woensdag.*
Open op zon- en feestdagen.

HET ASLK-RENTEPLAN BIEDT U

een levenslang aanvullend inkomen op basis van een eenmalige storting
naar keuze een maandelijks, drie- of zesmaandelijks of zelfs jaarlijkse rente-uitkering
die één periode na de ingangsdatum van het contract al ingaat
een afdoende bescherming tegen toekomstige inflatie
een onmiddellijke en aantrekkelijke opbrengst
een fiscaal aantrekkelijke belegging
drie formules die u toelaten het ASLK-Renteplan
af te stemmen op de behoeften van een alleenstaande, samenwonenden of gehuwden
overdraagbaarheid van de rente-uitkering op uw partner of een andere persoon

INTERESSE ?

Zekerheid, veiligheid en rendement, drie hoekstenen van het ASLK-Renteplan.
Ga er eens over spreken in uw ASLK-verkooppunt. We beantwoorden met plezier al uw vragen.
Desgewenst bezorgen we u ook een cijfervoorbeeld, volledig volgens uw eigen behoeften en mogelijkheden

ASLK

BANK + VERZEKERINGEN

EDDY AMELOOT

Prof. O. Rubbrechtstraat 14, 8972 ROESBRUGGE
057/30 08 66 - 057/30 12 42 (privé)

WAAR KOMT HET VANDAAN?

HIJ VERKEERT IN ALLE STATEN *Hij verkeert in grote opwindning*

Met het woord "staat" wordt hier niet het nationaal grondgebied bedoeld. Dit woord heeft meerdere betekenissen.

Met "staat" bedoelt men ook gesteldheid of toestand : hij is in staat van genade, maar ook in staat van dronkenschap; zij is in gezegende staat en hij is in staat van beschuldiging gesteld, enz.

In alle staten verkeren betekent dus zich in alle mogelijke toestanden bevinden. Meer bepaald wil dit zeggen : vele emoties ondergaan, dus in grote opwindning verkeren, buiten zichzelf zijn.

GARAGE CAPPOEN Denis & Dirk

Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

*Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken • schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten*

BMW 318 TDS '95
FORD Escort 1800 TD '98
VW Sharan 1900 TDI
OPEL Kadett D

Voor het herstellen van uw schoenen, boekentassen, reistassen, alle ritssluitingen nu ook stikken van jeansbroeken, enz., ... wendt men zich met volle vertrouwen naar

SCHOENMAKERIJ "NOEL"

DEVOOGHT - VANDROMME
Provenplein 62 - PROVEN

*Vakkundig en sterk werk
Voordelige prijzen
Snelle bediening
39 jaar ervaring*

DRUKKERIJ SCHOONAERT

Bergenstraat 1, 8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
fax 057/30 09 80

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPEER
Tel. + Fax 057/21 93 59

ALGEMENE BOUWWERKEN- & DAKWERKEN

BERNARD WYFFELS

MOLENWALSTRAAT 1, 8972 ROESBRUGGE

057/30 04 54

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER
Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9
8640 Vleteren (Oost)
Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

KRISTOF TOP
dankt u voor het gestelde vertrouwen.

Blijvend levering van voeders.

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND NOVEMBER

Kaartingen

- Krombeke, zaal "Witsoone"
Vrijdag 20 en zaterdag 21 november
Kippenbilenkaarting
t.v.v. wielrenner Bart Blanckaert
inleg 40 fr. of 3 voor 100 fr.
Doorlopend video over wedstrijden van Bart
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 24 november
puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 28 november
maandelijkse kaarting voor de leden

MAAND DECEMBER

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 9 december
puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 22 december
puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 26 december
maandelijkse kaarting voor de leden

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 11 en zondag 12 december
smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 12 december
smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE BURGERLIJKE STAND

Overlijdens :

- Paula Degroote, 75 j., ongehuwd.

K.B.G. ROESBRUGGE-HARINGE

- Op woensdag 18 november om 14.00 u.
stipt in 't Kristen Volkshuis bij P. Gunst : voor-
dracht voor alle leden van K.B.G. en vrienden
over "Hitler in Vlaanderen" door de Heer
Lucien Van Acker uit Ardoie. 50 fr. (één con-
sumptie gratis). Het Bestuur.

K.A.V. ROESBRUGGE-HARINGE

- Woensdag 25 november om 19.30 u. bij
Patrick Gunst : kookdemonstratie "Sausen
maken het gerecht".
- Dinsdag 8 december om 19.30 u. in het
kerkzaaltje te Roesbrugge : "Zingen met ple-
zier".

K.V.L.V. ROESBRUGGE-HARINGE

- Vrijdag 4 december : Zwemmen met het
hele gezin. Het zwembad is voorbehouden
voor K.V.L.V. en gezinsleden.

ROESBRUGGE - Roesbruggeplein

1e KERSTMARKT

12 december - 14-19 u.

Allerhande artikelen
Glühwein - warme chocolademelk
barbequeworsten

Bezoek van de kerstman
tussen 15 en 16 uur

WIJN PROEVEN

Met de eindejaarsfeesten in het verschiert heeft de Bond van Grote en Jonge Gezinnen gemeend er goed aan te doen een avondje wijnproeven op het programma te plaatsen.

Doch niet alleen bij feestelijkheden wordt een glaasje wijn gedronken. Iedere dag één of twee glaasjes komen onze gezondheid ten goede.

Nadat een Amerikaans professor beweerde dat één glas wijn per dag zeer goed was om hart- en vaatziekten te voorkomen, beweerde de Heer Montignac in hoogst eigen persoon dat zelfs twee glaasjes per dag bij het diëten niet alleen toegelaten, maar zelfs ten zeerste aanbevolen waren.

Doch om geen katten in zakken te kopen of in andere woorden om geen wijn te kopen zonder te proeven wordt eenieder een avond wijnproeven aangeboden op vrijdag 11 december om 19 uur in het "Kristen Volkshuis" bij Patrick Gunst.

Er worden een zestal wijnen voorgesteld en gedegusteerd en vrijblijvend is er de mogelijkheid om wijn te kopen aan voordelige voorwaarden. Kom en proef ! Iedereen is welkom ! Voor het bestuur zal het echt een steuntje in de rug betekenen.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Als de motorcross-federatie naar een terrein zoekt om spectaculaire wedstrijden te geven, waar de coureurs, tot groot jolijt van de omstaanders, als slijkhonden doorheenspartelen, dan kunnen we daartoe alleszins Beverendorp aanbevelen.

Men is daar sedert Pasen bezig met werken uit te voeren in de straten, om alle nutsvoorzieningen, aardgas, waterleiding, telefoon- en elektriciteitskabels, in de grond te stoppen. Maar dat gebeurt op een dusdanige klungelachtige wijze dat Beveren heden ten dage behoort tot de "verwoeste gewesten". De Kalle-, Hondshoote, en Roesbruggestraat liggen nu al maanden open, in plaats dat men systematisch straat per straat of zelfs straatzijde per straatzijde gaat afwerken. Overal wordt het wegdek volledig weggebroken inclusief de voetpaden, en er worden putten en sleuven gegraven. Het werk gaat bovendien niet vooruit wegens gebrek aan mankracht. In acht genomen het bestendige regenweertje van deze zomer en nazomer is natuurlijk heel het dorp in een modderbad herschappen.

De overheid, meer bepaald Openbare Werken, is hier grotendeels in de fout gegaan. De aannemer mag blijkbaar het werk regelen zoals het hem best past, zonder rekening te houden met een redelijke termijn, noch met de bevolking die bijna geïsoleerd is van de rest van de wereld. De coiffeur, de herbergierster en de winkelierster kunnen er zeker niet om lachen.

Wie vanuit Roesbrugge-Haringe of Proven naar Veurne wil, moet over Krombeke en/of Stavele om het ontoegankelijke Beveren te vermijden. Maar ook over Krombeke gaat het moeilijk, want ook daar zijn langzaam-aanwerken aan de gang. Van het dorp naar de Waaienburg is er reeds maanden geleden een sleuf gegraven, die het verkeer hindert en die ligt te wachten op de aardgasbuizen die ernaast liggen, maar blijkbaar hun bestemming niet vinden.

Omdat het maar om kleine landelijke dorpen van de Westhoek gaat, heeft er niemand belangstelling voor die wantoestanden. Zelfs de grote gazetten wijden niet de minste aandacht aan die situatie. Er komen in Brussel voor minder moeilijkheden veel mensen op straat. Hier wordt er alleen maar binnenmonds gevloekt. En onze volksvertegenwoordigers, de mensen die in Brussel het volk vertegenwoordigen en voor zijn belangen moeten instaan, waar zitten ze nu ? Maar ja, het gaat toch maar om een handvol kiezers.

"We weten nog niet wie de grote schuldege is, ofwel de overheid, ofwel de aannemer", zegt Gusta, "maar in ieder geval moet er toch één van de twee de Lamme-Goedzak-prijs voor 1998 krijgen".

Dat vind ik ook,
Pol

SCHOONHEIDSINSTITUUT

Valerie
VIANE

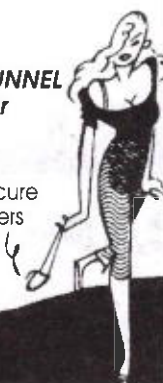
SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

Nieuwe parfum van
pupa "plumos"

Superpromotie ZONNETUNNEL
november en december
6+2 gratis voor 800 fr.

Esthetiek - Parfumerie - Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners

Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

ONZE HOSPITALISATIEVERZEKERING : UW ZEKERHEID !

- Toetreden kan tot uw 65ste.
- Bestaande aandoeningen worden niet uitgesloten.
- Recht op een éénpersoonskamer naar keuze.
- Erelonen worden vergoed (tot 200 % RIZIV)

Vrijstelling ? Uitsluitingen ? Wachtijden ?

Raadpleeg Uw kantoorhouder :

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

CDV-nr. 26975

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

In d'herberge "De Vlierboom" 'n ende buiten de plaatse in Houtem, waaren Miesten Bruneel en Remieten Valcke binnen é kommen. Ze waaren bezig met pattaten uitrijden op 'n stik daar entwaar in 't gebuurte. Alida, de bazinne had djuuste é pinte é schonken voor Fonten Corte, die uit de keuken kwam, waar dat n' é reparatie é daan had aan den elektriek. Op 't zelfde moment ging de voordeure open, en kwam Fikken Cappelle binnen. Fikken wos entwot 'n raaren swiester, die oltijd op toer wos met zijn veloo, die van 't eene naar 't ander trok en alzoo geen goest had om te werken ...

Op dat moment waaren d'andere ol ferme in koutenantie met Fonten over 't slecht weere en de slechte pattaten en 't veele werk en Fikken stoeg en horkten want 'n koste daarover niet mei klappen ... maar 'n begoste olmetkeer zelve

"Hé je dat vrouwmens é zien gisteren in den televisie ?" vroeg Fikken teegen Miesten "Je weet wel die oude van veele meer of honderd".

"Nee ik" : zei Miesten "Wuk is ervan ?"

"Héwé, ols ze heur vroegen wuk dat ze é daan had om zoo oud te kommen, zei ze dat ze nooit nieten é daan had !"

"Ha !" lachte Miesten ... "Héwé, ols dat é zoo is, je ga gie toen ook zoo oud kommen, want 'k hen ik nog nooit anders é weeten of da'je gie nieten é daan hêt !" ze lachten allemaal en Fikken lachte mee ...

"Ik hen ze ook hooren klappen !" zei Remieten "en ze het daar é goed advies é geven !"

"Wuk zei ze dé" vroeg Fonten.

"Da je geen overdaad meugt doen in eeten en drinken en da'je j'n eeten altijd goed moet knabbelen !"

"Dat is waar ook !" zei Alida "overtijd de menschen die te boere wrochten waaren é zoo niet op é jaagd !"

"En pap, daarop moest je niet knabbelen", lachte Remieten. "Ha, mien eeten moet ook osan goed é knabbelt zijn voor da'k het inzwelgen !" zei Fikken.

"Wuk zeg je daar ?" vroeg Miesten, "joen eeten goed é knabbelt ... En je hêt schier geen tanden meer ! Doet 'n keer je grooten mond open !" Fikken deet het en d'andere keeken ...

"Je moet 'n keer kyken !" vervolgde Miesten "t is begot gelyk 'n tranchée van binst den eersten oorloge met 'n paar scheefgeschooten staken ...! Wuk zou je gie goed gaan knabbelen !"

"Jamaar, jamaar" grimmelde Fikken ... "ik knabbelen het zelve niet wè ... de bazinne van 't Everzwijntje doet dat olle nuchtende voor mien, en 'k zyn daarvan styf content, want d'ee-ne keer hêt 'n beetje 'n achtersmaake van bier en d'andere keer van kortendrank ...!"

KWAAK

Miele

NOVOSTELLAA

*De ster
onder de wasautomaten*

38.990 F

**extra premie
-3.000 fr.**

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE - Tel. 057/30 05 94
SERVICE & KWALITEIT

DE IJZERBODE

Verantwoordelijke uitgever :
Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 1
8972 Roesbrugge
tel. 057/30 03 79
385-0056775-93

INFORMATIEBLAD voor de DIEPE WESTHOEK
met bijdragen over regionale en populaire wetenschap
28e Jaargang Nr. 12 december 1998
Afgiftekantoor 8972 Roesbrugge

Wordt maandelijks
gratis verspreid in :
Roesbrugge - Haringe
Proven - Krombeke
Stavele - Beveren - Watou
Jaarabonnement : 280 fr.

Roger-A. Blondeau krijgt zijn "Liber Amicorum"!

Reeds 234 intekenaars!

Wetenschaphistoricus ROGER-A. BLONDEAU, auteur van pure beschavingsgeschiedenis

Toen drie dagen na de plechtige uitreiking van de Sartonmedaille en het Sartondiploma aan de Gentse universiteit, Roesbruggenaar Roger-A. Blondeau, als wetenschaphistoricus te Poperinge werd gehuldigd, bleek pas echt wat voor belangrijke rol Blondeau vertolkt in het kader van de geschiedenis van de wetenschap.

Op zondag 8 maart sprak prof. em. dr. Michel Thiery, voorzitter van het Sartoncomité, in de gotische zaal van het stadhuis, het laudatio uit tijdens die ontroerende hommage, die een vriendschapsecho was van de academische plechtigheid te Gent op donderdag 5 maart.

"Wetenschapsgeschiedenis", beklemtoonde M. Thiery, "is de enige geschiedenis waarvan kan verwacht worden dat zij de vooruitgang van de mens in beeld brengt. Kortom, dit is meer dan wetenschap + geschiedenis. *Het is pure beschavingsgeschiedenis.*"

Prof. dr. George Sarton ⁽¹⁾ naar wie de hoge universitaire onderscheiding wordt genoemd, was zijn carrière begonnen met de studie van de hemellichamen. In zijn spoor inspireerde de studie van sterrenkunde en hemelmechanica de jonge Blondeau die aan de Gentse universiteit 1939 met onderscheiding de graad van kandidaat in de wis- en natuurkunde behaalde.

Toen brak de oorlog uit. Sarton vluchtte over Engeland naar Amerika. Roger Blondeau beëindigde zijn universitaire studies. Een portret.

De Beverenkalsijde

Op de Beverenkalsijde te Beveren aan de IJzer werd op Goede Vrijdag 18 april 1919 Roger-Albert Blondeau geboren. De Beverenkalsijde die met de Roesbrugse centrumstraat een lange gesloten lintbebouwing heeft, ligt zo'n drietal kilometer van de Beverense agglomeratie. Te ver om aldaar met de parochiale bedrijvigheden mee te doen en de kansen die Roesbrugge bood, zo maar te laten liggen.

Hij liep dan ook school te Roesbrugge, deed er op Palmzondag van 1931 zijn plechtige communie en leefde er het leven van een landelijk dorp. Een dorp dat eigenlijk boven zijn stand leefde en zich de allures aanmat van een stedeke. Zoveel is zeker, tot net vóór W.O. II was Roesbrugge als binnehaven bij de schippers zeer bekend en de grote trafiek en bedrijvigheid aldaar zorgde er voor dat het grootste deel van de populatie zich indekte met enige praal en luister. Eind vorige eeuw tekende de Kortrijkse architect Pierre Nicolas Croquison (1806-1887) een soort neogotisch kasteel als

gemeentehuis, waar heel wat grote steden een punt konden aan zuigen.

"Bewust van de belangrijkheid van hun dorp en mede van hun eigen importantie, lieten de burgervaders boven de ingang van het gebouw, in hard steen, het woord *Stadhuis* beitelen". ⁽²⁾

Blondeau lag er niet wakker van. Hij liep school bij meester Pauwels, was een begaafde leerling en maakte de mooiste opstellen van de klas, die vele jaren lang als stichtend voorbeeld ter overweging werden voorgelezen.

Na de lagere school volgde hij middelbaar onderwijs te Poperinge en spijkerde zijn lievelingsvak wiskunde bij met cursussen van de *Vlaamse Hogeschooluitbreiding*, zodat hij met succes aan de Rijksuniversiteit te Gent het toelatingsexamen kon afleggen van burgerlijk ingenieur.

Nadat hij eerder toevallig met het werk *Histoire de l'Astronomie* van prof. dr. E. Boquet had kennis gemaakt werd hem duidelijk dat niet alleen sterrenkunde maar evenzeer de geschiedenis van de evolutie van deze wetenschap belangrijk was. Vanaf

In de Westhoek
geboren en getogen

Roger-A. Blondeau x Suzanne Pyfferoen
(°18.04.1919) (°28.10.1917)

huwden op 19 oktober 1948

de waarnemingen van de Oud-Babyloniërs, stap voor stap in het spoor van honderden geleerden en evoluerend naar de huidige wetenschap, boeide die materie hem zodanig dat hij ganse bibliotheken las en evolueerde.

Men kan feitelijk stellen dat Roger Blondeau, zonder de redenering van Sarton toen reeds te kennen, de stelling van deze geleerde onderschreef en van dit vaderemcum zijn levensideaal zou maken:

1. *Wetenschap is gesystematiseerde positieve kennis;*
2. *Verwerven van gesystematiseerde positieve kennis is de enige activiteit van de mens die wezenlijk cumulatief en progressief kan worden genoemd.*
3. *Wetenschapsgeschiedenis is de enige geschiedenis waarvan verwacht wordt dat zij de vooruitgang van de mens in beeld brengt. Pure beschavingsgeschiedenis bijgevolg.* ⁽³⁾

Ambtenaar.

De mobilisatie en de daaropvolgende Duitse bezetting maakten een definitief einde van wat voor Roesbrugge nog enige zelfstandigheid betekende. De scheepvaart op de IJzer lag lam en zou zich nooit meer herpakken, vervoer en transportmogelijkheden werden beperkt en de isolatie van het eertijds florerend stedeke tekende zich vanaf de oorlogsjaren duidelijk af.

Roger werd opsteller langs het Vast Wervingssecretariaat met als opdracht administratieve controle op de zuivelfabrieken in de Westhoek. In zijn vrije tijd studeerde hij veel, las stapels boeken en gaf op 12 oktober 1941 samen met drukker Marcel Schoonaert het eerste nummer van *De Dorpsbode* uit. Een weekblaadje dat nog op artisanale manier werd ingeblikt. Hiermee werd een traditie uit 1856 verder gezet toen drukker en Vlaams voorvechter Désiré Allaert (° Veurne 15.08.1828 - † Roesbrugge 30.08.1905) *De Dorpsbode, een Berigten en Aankondigingsblad voor de streek van Rousbrugge* uitgaf.

De Sportbode was echter geen lang leven beschoren. Wegens papierschaarste en het verbod van de bezetter om hiermee verder te gaan, werd het weekblad opgedoekt en mocht Roger als hoofdredacteur van het verschijnen van het vijftiende nummer ergens anders een pint drinken.

Na de bevrijding in september 1944 werd hij met de klasse '41 onder de wapens geroepen en mocht in kakiplunje optrekken om 't dierbaar vaderland een duwtje in de rug te geven.

Na zijn legerdienst kwam hij als technisch klerk in dienst op de controle der belastingen te Poperinge. Hij werd achtereenvolgens verificateur, controleur-diensthof en hoofdcontroleur om tenslotte op 1 maart 1977 benoemd te worden en later zijn carrière af te sluiten met de (nu niet meer bestaande) graad van "inspecteur van de geschillen" voor Zuid-West-Vlaanderen.

Home, sweet home.

Op 19 oktober 1948 huwde hij Suzanne Pyfferoen, de jongste dochter van Jules en Emma Deblonde. Afkomstig uit Staden en op de vlucht bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog kwam de familie Pyfferoen te Roesbrugge terecht. Zij trokken na enige tijd verder naar Rocminie in Bretagne om na de Grote Oorlog zich definitief te Roesbrugge te vestigen.

Afgezien van acht maanden te Wevelgem zal Roger zijn ganse leven doorbrengen in

de hem zo vertrouwde en verkleefde Westhoek. Meerdere aanbiedingen om inspecteur te worden te Gent, Oostende en Roeselare, en verder carrière te maken wees hij kortdaat af om in zijn dorp aan de idyllische oevers van de IJzer te kunnen blijven.

Zijn ganse leven heeft hij zijn vrije tijd besteed aan de geschiedenis van de wetenschappen en aan de sterrenkunde.

Door dit engagement werd hij uitermate geboeid door het leven en werk van pater Ferdinand Verbiest waarover zeer weinig documenten te raadplegen waren. Met de koorts van een goudzoeker ging hij een paar decennia lang tot in de verste uithoeken van de wereld zoeken, wat uiteindelijk resulteerde in het standaardwerk *Mandarijn en astronomie, Ferdinand Verbiest s.j. (1623-1688) aan het hof van de Chinese keizer* ⁽⁴⁾, waarvoor hij in 1974 de prof. dr. Gillisprijs van de Koninklijke Academie (Geschiedenis van de Wetenschappen) kreeg.

Maar het was na 4 oktober 1957, toen de eerste Spoetnik werd gelanceerd en in feite het tijdperk van de ruimtevaart werd ingezet dat voordrachten over dit onderwerp zodanig in de lift zaten dat hij meer dan tweehonderd spreekbeurten over gans Vlaanderen ging houden.

Met een spartaanse discipline werkt en studeert hij ieder uur van de dag als andere verplichtingen geen voorrang hebben. Hij is o.a. afgevaardigd-beheerder van het Maria-ziekenhuis te Poperinge, lid van de Raad van Beheer van het regionaal ziekenhuis "Jan Yperman" (Ieper), lid van de Raad van Beheer van het Medisch Pedagogisch Instituut De Lovie, te Poperinge, allemaal verantwoordelijke functies die veel van zijn vrije tijd opeisen. Dichter en essayist Gwy Mandelincx typeert hem als volgt: *Graag rij ik bij valavond in de Haringestraat te Roesbrugge huize "ter Wijngaerde" voorbij. Dan lijkt het grote raam van Blondeaus massief huis op de wand van een aquarium. Ik zie er de auteur actief, met beweeglijke gebaren grijpend naar de telefoon, toetsend op zijn computer, mensen toesprekend in een taal van afgemeten gestes, zijn woorden bedachtzaam loslatend als bellen van een vis. Hij zit er altijd in hemdsmouwen. Een man waarvan je kan zeggen dat kennis hem gelukkig maakt.*

Publicist.

In oktober 1971 verscheen bij drukkerij-uitgeverij Schoonaert het eerste nummer van het inmiddels gerenommeerd maand-schrift voor geschiedenis en populaire wetenschap. *De IJzerbode*, de trots van stichter-hoofdredacteur R. Blondeau. In de loop der jaren publiceerde hij daarin honderden bijdragen over geschiedenis en wetenschap, elke maand opnieuw onafgebroken sedert negenentwintig jaar. Een wonder eigenlijk hoe een periodiek met zo'n inhoud sedert bijna drie decennia overeind blijft. Het troetelkind van Roger die alle teksten naleest, corrigeert en daarin dag na dag zeer veel tijd investeert.

Werken van langere adem, waarvan velen bekroond of onderscheiden zijn, naast het

hierboven vermelde *Mandarijn en astronomie, Ferdinand Verbiest s.j. (1623-1688) aan het hof van de Chinese keizer*. Desclée de Brouwer 1970, 525 p. zijn:

- *Wetenschap in Vlaanderen, van de 17de tot de 20ste eeuw* in reeks "Twintig eeuwen Vlaanderen", dl. 12, Heideland, 1974, 220 p.
- *Ferdinand Verbiest s.j. Als Oost en West elkaar ontmoeten*, Lannoo, 1983, 144 p.
- *Ferdinand Verbiest als wetenschapsman*, Schoonaert, 1987, 142 p.
- *Geuzen in de Westhoek, in het epicentrum van de beeldenstorm*. Reinaert-Het Volk. 1e druk 1988, 2de druk 1988, 3de druk 1989, 272 p.
- *Wetenschap in de taal der Vlamingen, van Jacob van Maerlant tot de stichting van de Academiën*, Reinaert-Het Volk 1992, 380 p.
- *Mercator van Rupelmonde*, Lannoo, 1993, 160 p.
- *Jan Palfijn (1650-1730)*, Lannoo 1997, 250 p.

Om zijn eruditie en grote verdienste als wetenschapshistoricus werd Blondeau benoemd tot Lid van het Belgisch Comité voor Geschiedenis van de Wetenschappen en medewerkend lid van de Bestendige Commissie voor de Geschiedenis van de Wetenschappen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België.

Hij ontving volgende onderscheidingen,

- Laureaat van de prof. dr. Gillisprijs 1974 van de Koninklijke Academie (Geschiedenis van de Wetenschappen).
- Sartommedaille en Sartondiploma van de universiteit Gent (academiejaar 1991-1992) voor zijn gezamenlijk werk op het gebied van de geschiedenis van de wetenschappen.
- Medaille van het Museum voor Wetenschap en techniek van de universiteit Gent (1992).
- Cultuurtrofee van de stad Poperinge (8 maart 1994).
- Herinneringsmedaille van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België. (Mei 1994 voor zijn boek over Mercator)
- Prof. dr. Marcel Minnaertprijs. (Maart 1998 voor zijn werk "Wetenschap in de taal der Vlamingen").

Tien jaar geleden, eind 1988 werd Roger Blondeau in zijn eigen dorp uitgebreid gehuldigd. De provinciegouverneur en de kerkelijke overheid drukten hem erkentelijkheid uit voor zijn wetenschappelijk werk, zijn onuitputtelijke creativiteit en zijn talrijke publicaties. Het werd een onvergetelijke hommage aan de onverdroten werker die door de bischop van Brugge verermerkt werd met het Gouden Eretoken van de Heilige Donatianus.

Zondag 18 april 1999

Over enkele maanden, op zondag 18 april, dag-op-dag tachtig jaar geleden, werd Roger-A. Blondeau op de Beverenkalside geboren.

(Vervolg blz. 420)

HET NEDERLANDS IN DE WETENSCHAP EN HET ONDERWIJS (2)

R.A. Blondeau

Handschriften, incunabelen en post-incunabelen

Hadden tal van Middelnederlandse wetenschappelijke handschriften met de gezondheidszorg te maken, er waren toch enkele andere die verband hielden met het materiële bestaan. Er zijn immers wel enkele manuscripten teruggevonden die betrekking hadden op praktische wiskunde, d.i. cijferkunst, en elementaire meetkunde ten behoeve van oppervlaktebepaling en inhoudsmeting, of die handelden over eenvoudige regels inzake boekhouding en handelstransacties.

Ook waren er geschriften over elementaire sterrenkunde, die als een praktische wetenschap werd beschouwd, omdat ze van belang was voor het vaststellen van de kalender, waarmee de gunstige en ongunstige dagen konden bepaald worden voor allerlei medische ingrepen en zeker ook voor vele landbouwwerkzaamheden. Een soort verwaterde astrologie, een erfenis van de Grieks-Romeinse beschaving.

Halverwege de 15de eeuw werd de boekdrukkunst uitgevonden. Het oudste bij ons gedrukte wetenschappelijke tractaat in de volkstaal werd gepubliceerd te Leuven in 1481. Het was een bundeltje geneeskundige opstelletjes. (6)

In 1508 verscheen te Brussel een boekje over rekenkunde, en vijf jaar later een werkje over meetkunde, gesteld in het Nederduits. (7)

Geleidelijk aan kwamen er meer gedrukte boeken op de markt, maar daaronder telde men niet zoveel wetenschappelijke werken; bovendien maar weinig in de volkstaal en verhoudingsgewijze veel almanakken. De oudst bekende almanak werd uitgegeven te Utrecht in 1476 bij Jan Veldener. (8)

De almanakken floreerden, in de volgende eeuwen over het hele land. In elke stad, zelfs in vele provinciestedjes (9) verschenen er elk jaar een of meer. Ze waren bijna altijd opgesteld door een medicijnmeester of chirurgijn, die geneeskundige voorschriften ten beste gaf, steunende op een astrologische achtergrond, en gekoppeld aan de stand van de maan of van de planeten.

Rederijkers en reformatie

Op het einde van de 14de eeuw kwamen in de Zuidelijke Nederlanden, naar Frans voorbeeld, letterlievende verenigingen tot stand waar aan dichtkunst en toneelspelkunst werd gedaan, de zgn. "Rederijkerskamers", die meer dan twee eeuwen lang een grote invloed hebben gehad in de opbouw van onze taal.

De zg. "Vlaamsche scholen" die reeds van in de 13de eeuw in de grotere steden

bestonden, kwamen in de 15de en 16de eeuw ook in provinciestedjes tot stand. En in sommige Latijnse scholen werd zeker de moedertaal onderwezen. In 1533 werd te Veurne een accoord gesloten die betrekking had op de "Latinsche ende Vlaemsche scholen". (10) Te Poperinge werd de stadsschool vanaf 1568 genoemd "de gehemeene schoole vander stede". Daar werd nog wel Latijn onderwezen, maar het accent lag voortaan op het gebruik van een "suyvere Vlaemsche sprake". Men leerde er "spellen, lesen, schryven, legghen van pennynghen en cyfferen". (11)

De reformatie die omstreeks 1520 onze gewesten binnendrong en er weldra doorheen lutheranisme, anabaptisme en calvinisme stevig wortel schoot, riep om bijbels en geschriften in de volkstaal, ten einde de nieuwe leer een zo ruim mogelijke verspreiding te geven. De Antwerpse drukker Jacob van Liesveldt bracht reeds in 1545 een Nederduitse vertaling van de Luther-bijbel op de markt, maar hij werd door de inquisitie opgepakt en onthoofd.

De voornaamste reformatische geschriften zouden echter weldra door geloofsemi-granten in het buitenland worden gedrukt. Wezel en Emden werden centra van de bijbelverspreiding naar de Nederlanden. Te Emden werden in de jaren 1557-1558 niet minder dan 2500 bijbels gedrukt die voor de Nederlanden bestemd waren. (12) De Liesveldt-bijbel kreeg in de jaren 1559-1561 nieuwe uitgaven te Emden, bij drukker Gillis van der Erven.

Het Cruydeboek van Rembert Dodoens

In het kader van de gezondheidszorg werd er ook al vroeg in de volkstaal gepubliceerd over plantkunde. De oudst bekende kruidboeken zijn in het Nederduits geschreven! In 1482 verscheen te Utrecht het *Herbarius of Kruidboek* van Matthias Goes, en in 1514 werd te Antwerpen bij Claes de Grave gedrukt: *Den groten Herbarius met al sijn figueren Die Ortus santatis ghenaeemt is met sijnder tafele in latyn ende in duytsche*. Het waren echter, naar het woord van prof. dr. A.J.J. Vande Velde, boeken die amper "wetenschappelijk" konden genoemd worden, omdat ze "onmethodisch bewerkt en op een naïeve wijze opgesteld" waren. (13)

In 1542 verscheen te Bazel, in Zwitserland, een degelijk en baanbrekend botanisch werk in het Latijn, waarin een 500-tal plantensoorten werden beschreven en tevens 512 prachtige afbeeldingen van planten voorkwamen. Het was van de hand van een professor in de medicijnen van Tübingen, Leonard Fuchs, een geleerde van internationale faam - zijn naam werd naderhand gegeven aan een bloem, de *fuchsia*. Het jaar daarop, 1543, verscheen hiervan

Portret van Rembert Dodoens
Reproductie van een houtsnede uit 1553
in het Plantijnmuseum te Antwerpen.

een Nederduitse vertaling, onder de naam *Den Nieuwen Herbarius*, hij was van de hand van de 25-jarige Mechelse medicus Rembert Dodoens (1517-1585).

Geïnspireerd door het werk dat hij vertaald had, ging Dodoens zelf aan de slag en ongeveer 10 jaar later, in 1554, verscheen te Antwerpen van zijn hand, het *Cruydeboek*, waarin meer dan 1000 planten waren beschreven, met 715 afbeeldingen, en waarin hij de planten in zes groepen verdeelde. Daar de geneeskundige kruiden er als een derde groep uitvoerig behandeld werden, werd het werk lange tijd als een farmacopee beschouwd.

Belangrijk is dat in dit boek alle planten in het Nederduits werden benoemd en dat voor elke plant een nauwkeurige uiteenzetting werd gegeven. Daarmee was meteen bewezen dat wetenschappelijk werk in de volkstaal mogelijk was.

Hoe komt het dat Dodoens, die nochtans Grieks en Latijn kende, wat uit zijn andere publicaties is gebleken, tot twee keer toe een werk over plantkunde heeft gepubliceerd in de volkstaal? Terwijl alles wat van enige betekenis was op wetenschappelijk gebied, in die tijd, in het Latijn werd geschreven. En hij bovendien kon vermoeden dat een dergelijk werk in het Nederduits toch maar een beperkte verspreiding zou vinden.

We hebben er reeds op gewezen dat de praktische geneeskunde in de Middeleeu-

wen beoefend werd door chirurgijns. En dat bleef zo tot in de 19de eeuw. Dat waren - zoals gezegd - medici die hun stiel hadden geleerd bij een andere chirurgijn en meestal geen Latijn kenden. Zij hadden echter wel behoefte aan kennis van de planten, voornamelijk omdat de door de doctoren voorgeschreven medicatie hoofdzakelijk uit planten bestond. "Botanie en geneeskunde waren, voor en na de Renaissance, om zo te zeggen Siamese zusters", schreef professor L. Elaut. (14)

Ook de apothecarissen, gegroeid uit de wereld van de kruideniers of herboristen, en die handel dreven in medicinale planten, waarvan de opleiding ook nog niet was gereguleerd, hadden baat bij een dergelijk werk. En precies voor die Latijnonkundigen, die een grote rol speelden in de gezondheidszorg, was dat werk geschreven. Dodoens maakte dat duidelijk in de inleiding van zijn boek!

Dit prachtige werk werd vertaald in het Frans, het Engels en het Latijn, en dankzij de daarin gevolgde manier van indelen en beschrijven der planten, heeft het eeuwenlang de wetenschappelijke plantkunde gedomineerd. Het werd zowel in het Engels als in het Nederlands enkele keren herdrukt en nog in 1792 kwam er een Japanse vertaling.

Dit fameuze werk vindt men nog hier en daar, als oud familiestuk terug, en in 1975 werd een exemplaar van de eerste uitgave op een boekenveiling te Amsterdam verkocht voor meer dan 651.000 BEF.

In het TV-programma *Wie schrijft die blijft* van 16 april 1986 werd de West-Vlaamse letterkundige Karel Jonckheere geïnterviewd, ter gelegenheid van zijn 80ste verjaardag. Jonckheere vertelde dat hij eens, jaren vroeger, de diepe Westhoek ging verkennen, en terecht kwam te Watou, een bekend dorp gelegen aan de Franse grens. Op de middag ging hij zijn boterhammetjes verorberen in een net dorpscafé. Hij ging er naar het toilet, en daar zag hij, aan een grote ijzeren haak, bladen bengelen uit een boek. Dat trok zijn aandacht, want Karel Jonckheere was ook inspecteur van de bibliotheken. Tot zijn consternatie zag hij dat het ging om bladen uit het gerenommeerde 16de-eeuwse *Cruydeboek* van Rembert Dodoens. Verontwaardigd nam Jonckheere enkele bladen mee naar de gelagzaal, en zei tot de herbergierster: "Madame, kijk ne keer hier wat er in uw WC hangt!" - "k Weet het meneere", zegde de vrouw deemoedig in het eigen dialect, "k heb al vele reclamaties gehad, 't is 't hard en 't is te dikke, maar 't is bijkans op!" ('t is bijna opgebruikt).

Maar denk nu niet dat men zoveel onwetendheid alleen maar terugvindt in de Westhoek.

Op vrijdag 27 september 1991, in het programma *Waagstuk* van VTM, ondervroeg Luc Appermont drie kandidaten: een politieagent van De Panne, een licentiaat geschiedenis, leraar aan het O.L.V.-college te Antwerpen en een leraar Germaanse talen. Allerhande vragen, waaronder enkele in verband met

Midden-Europese moderne literatuur, werden vlot beantwoord. Maar toen men vroeg wie de Vlaming was, met initialen R.D., die in de 16de eeuw het *Cruydeboek* samenstelde, bleef iedereen het antwoord schuldig. Over geschiedenis van de wetenschap is men bijzonder onwetend. En nochtans, "veel aspecten van de wetenschap in hun actuele vorm zijn alleen maar door specialisten te begrijpen, maar de historische ontwikkeling van de wetenschap kan door velen gevolgd worden" (prof. K. van Berkel, Utrecht).

Van Zuid naar Noord

Te Antwerpen kwamen in de periode 1500-1540 tal van boekdrukkerijen tot stand. En hoewel er enkele wetenschappelijke werken van betekenis verschenen, zoals de botanische werken van Rembert Dodoens, Carolus Clusius en Mathias Lobelius, naast het cartografisch werk van Gerard Mercator en Abraham Ortelius en de anatomische studies van Joannes Valverde en Andreas Vesalius, kwam er op dat gebied toch maar weinig in de volkstaal van de pers.

De bekende Antwerpse drukkerij van Christoffel Plantijn, heeft in de loop van 35 jaren bedrijvigheid - dat was van 1555 tot 1589 - niet minder dan 2450 publicaties gedrukt. Hiervan waren er 202, of ongeveer 8 t.h. min of meer wetenschappelijke uitgaven, slechts 32 waren gesteld in het Nederduits, waarvan 22 almanakken.

Ook de oplage van de zuiver wetenschappelijke werken was veel kleiner dan bij boeken van meer algemene aard, wat ten andere ook heden ten dage nog het geval is!

Ondertussen hadden taalliefhebbers al aardig wat aan de volkstaal gewerkt en kreeg de Nederduitse/Nederlandse spelling een eigen gestalte.

Reeds in 1550 had Joos Lambrechts van Gent een *Nederlandsche Spellinghe* laten verschijnen, maar die steunde nog op het streekdialect. Kort daarop (hij stierf voor 1557) publiceerde hij een Nederlands-Frans woordenboek, *Naembouck van allen natuerlicken ende ongheschuimde vlaemsche woorden, ghestelt in ordene by a b c*.

Maar het bijzonderste woordenboek met het Nederlands als uitgangspunt verscheen in 1573 bij Plantijn. Het gaf de vertaling Nederlands-Latijn-Frans onder de titel, *Thesaurus Theutonicae linguae. Schat der Nederduytscher Spraken. Inhoudende niet alleen de Nederduytsche woorden, maer oock verscheyden redenen ende manier van spreken, vertaelt ende overgeset int Fransois ende Latijn*. Een boek waaraan de taalkundige Cornelis Kiliaan (1529-1607), die als corrector bij Plantijn werkzaam was, waarschijnlijk een stevige bijdrage had geleverd. Kiliaan zou ten andere op zijn beurt een *Dictionary Teutonico-Latinum* in 1574 laten verschijnen.

Ook was in 1568 de eerste Nederlandse grammatica, *Voorreden vanden noodich ende nutticheit der Nederduytscher taalkunste*, verschenen van de hand van Johan

Radermacher, een Antwerpse koopman, die als protestant naar Londen was uitgeweken. Hij behandelde in zijn boek spelling, woordvorming en zinsbouw.

Kanunnik Pontus de Huyter (1535-1602) afkomstig van Delft, die te Leiden had gestudeerd, kende zowel de dialecten van het Noorden als van het Zuiden, omdat hij op zoveel plaatsen had verbleven. Daaruit wist hij, in zijn *Nederduitse orthographie* (die te Leiden verscheen in 1581) een soort algemeen Nederlands te distilleren, in een vereenvoudigde spelling.

We zaten toen echter in een miserele tijd. Nadat in het begin van de 16de eeuw de leerstellingen van Luther de Nederlanden waren binnengedrongen, werd met keizerlijke plakaten en pauselijke inquisiteurs tegen zijn aanhangers opgetreden. Wie de denkbare beelden van Luther of naderhand van Calvijn erop nahield, had vaak te kiezen tussen heengaan of de brandstapel. Aanvankelijk trok men naar Engeland, Duitsland of Frankrijk, maar vanaf 1580 ging het voornamelijk naar de noordelijke provincien, die zich in 1579 met de Unie van Utrecht hadden samengebondeld voor de strijd tegen Spanje.

Niet alleen om religieuze motieven verliet men onze gewesten, ook velen die vrijheid en verdraagzaamheid zochten, of alleen maar belangstelling hadden voor vernieuwde wetenschappelijke inzichten (universiteit van Leiden - 1575), gingen er heen. Zij zouden er *Hollands Gouden Eeuw* helpen voorbereiden. Zo trok in 1582 ook Rembert Dodoens naar het Noorden om er professor in de medicijnen te worden aan de jonge Leidse universiteit. Justus Lipsius was hem reeds voorgedaan, vele anderen zouden volgen: Nicolaas Mulerius, Carolus Clusius, Petrus Bertius, Judocus Hondius, Petrus Plancius, en zeker niet te vergeten: Simon Stevin van Brugge. De wetenschap verhuisde van Zuid naar Noord!

In 1584 verscheen bij Plantijn, die zich toen in Leiden had gevestigd een grammatica die zeker uitsteeg boven deze van Jan Radermacher. Zij was van de hand van de Amsterdamse magistraat en humanistisch dichter Hendrik Laurenz. Spieghel (1549-1612) en droeg als titel, *Twe-spraak vande Nederduitse letterkunst*, het was een uitgave van de Amsterdamse rederijderskamer *In Liefde Bloeyende*.

Spieghel noemde "onze tael verre de oudste en de ryckste". En zo kort na haar oprichting ging hij reeds het bestuur van de Leidse universiteit aanporren om in alle colleges het Nederlands te gebruiken.

Volgende keer:
Simon Stevin;
Jan Pallijn;
De 18de eeuw.

Noten:

- (6) Het verscheen bij Conrad Braem te Leuven, zie R.A. BLONDEAU, *Wetenschap in de taal der Vlamingen*, Gent, 1991, p. 66.

Kerst bij kaarslicht

Kerstavond om 19.30 uur
Kerstdag vanaf 12.00 uur
Wij zijn er ook voor u op Nieuwjaarsdag!
Gelieve tijdig te reserveren

GRENSSTRAAT 7, 8691 BEVEREN A/D IJZER
Tel. 057/30 14 00 of 056/51 47 81

Menu

*Aperitief maison
met koude en warme hapjes*

*Keizerbaarsfilet
met bieslook en nantuasaus*

*Fazantfilet in wintergarnituur
fine champagnesaus*

Kerststronk met advocaat

Mokka en lekkernijen

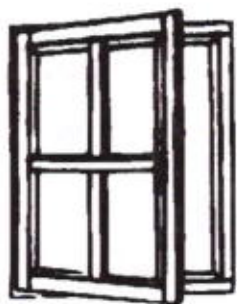
Prijs: 1.600 fr.

Aangepaste wijnen inbegrepen.

**BOUWEN - VERBOUWEN
VLOEREN - FAIENCEN**

Hoogstraat 3, 8972 Haringe
Tel. 057/30 16 72

Schrijnwerkerij Kristof REGHEERE

- Alle nieuwbouw en verbouwing
- Eigen fabricatie van ramen en deuren in hout
- Plaatsen van PVC-ramen, rolluiken
- Leveren en plaatsen van massieve binnendeuren
- Daktimmerwerken

Waaienburgseweg 66
8972 Krombeke

Tel. 057/40 03 71
Fax 057/40 15 74

MICHEL CAPOEN

Waaienburgseweg 67

KROMBEKE

Tel. 057/40.08.54

LOOD- en ZINKWERKEN

- (7) Verschenen bij Thomas van der Noot, onder de titel, *Die maniere om te leeren cyffren na die rechte consten Alginismi. In gheheele ende int ghebroken.*
- (8) Jan Veldener, afkomstig van Würzburg in Beieren. Hij studeerde medicijnen te Leuven en vestigde zich in 1478 te Utrecht.
- (9) In de jaren 1560 tot 1563 verscheen er te Antwerpen een *"Almanack ende Prognosticatie Ghecalculeert op den Meridian der stede van Poperinge"*, van de hand van de Poperingse chirurgijn Nicolas van Basel of Bazelus.
- (10) F. Van den Berghe, *Geschiedenis van de Latijnsche schoolen en van het bisschoppelijk college te Veurne*, Veurne, 1952, p. 19.
- (11) G. Schoonaert, *Onderwijsstructuren te Poperinge in de 16e eeuw. De gemeene schoolen vander stede*, in: *Aan de schreeve*, 15, 1985, nr. 2, p. 28-29.
- (12) R. van Roosbroeck, *Emigranten*, Davidfonds Leuven, 1968, p. 289.
- (13) A.J.J. Vande Velde, *De Kruidboeken van Dodoens, Clusius en de Lobel*, in: *Verslagen en Mededeelingen der Kon. VI. Academie voor taal en letterkunde*, Gent, 1928, p. 16.
- (14) L. Elaut, *Het Cruydeboek van Rembert Dodoens vierhonderdjarig*, in: *De Vlaamse Gids*, 2, 1954, p. 411.

TE KOOP

• AANHANGWAGEN

Zich wenden naar Bergenstraat 12, tel. 057/30 11 27 of naar Bergenstraat 14 (Boekhandel Schoonaert), tel. 057/30 15 57.

- nieuwe as 750 kg
- nieuwe velgen met banden
- nieuwe spatborden
- afm. 1m65 x 1m05

KERSTCONCERT: "VERSTILDE NACHT"

Davidfonds Poperinge-IJzerweelde wil aansluiten bij de traditie van kerstconcerten, maar er terzelfdertijd vernieuwende elementen aan toevoegen. De kerstfeer wordt muzikaal opgeroepen door een unieke combinatie van klassieke instrumenten: gitaar, hobo en orgel.

Bovendien wordt op deze avond het stuk "Verstilde Nacht", een trio voor gitaar, hobo en orgel, een compositie van Ludo Geloën, in première gebracht.

Het concert is verder opgebouwd rond de drie solisten, allen streekgenoten en lesgevers aan verschillende plaatselijke muziek-academies:

- Christine Devos, hoboïste en gedreven promotor van blaasmuziek met een ruim muzikaal interesseveld van barok- tot film-muziek.

- Ludo Geloën, organist en beiaardier. Hij is tevens actief als componist en vertolkt op elk van zijn concerten eigen werk.

- Andy Waeyaert is een begenadigd gitarist, die zich steeds meer als solist profileert in binnen- en buitenland.

De confrontatie met deze eerste rangartiesten vindt plaats op woensdag 23 december 1998 om 20.15 u. in de kapel van de Zusters Benedictinessen te Poperinge, Boeschepestraat (parkeergelegenheid vlakbij). De inkomprijs bedraagt 350 fr. (Davidfondsleden: 300 fr.) Reservatie is wenselijk, gezien het beperkt aantal plaatsen dit kan bij Domien Doise (057/33 46 20 - na 18.00 u.) en bij Jan Jacobs (057/33 74 65 - na 18.00 u.). Contactpersoon wat het trio betreft: Ludo Geloën, Capucienestraat 97, 8900 Ieper, tel. 057/20 31 24.

**Wetenschapshistoricus Roger-A. Blondeau,
auteur van pure beschavingsgeschiedenis**
(vervolg van blz. 416)

Deze verjaardag laten wij zomaar niet voorbijgaan.

In aanwezigheid van de heer gouverneur, minister van cultuur, de bisschop van Brugge, burgemeester, deken en hoogwaardigheidsbekleders, wordt in de gotische zaal van het stadhuis te Poperinge een *Hommage Roger-A. Blondeau* georganiseerd, waarvan het gedetailleerd programma tijdig in *De IJzerbode* wordt meegedeeld.

Te 10.30 u. is er een academische zitting waar twee professoren een laudatio zullen uitspreken. Hoofdmoot van deze plechtigheid is het aanbieden aan de gehuldigde van een *Liber Amicorum* of *Vriendenboek*.

Iedereen die daadwerkelijk wenst mee te participeren in deze hulde kan zijn naam in het *Liber Amicorum* laten opnemen. Momenteel zijn er reeds meer dan tweehonderd die op deze manier hun naam vereeuwigen in een bibliothele uitgave die onmiddellijk na verschijnen antiquarisch wordt gezocht gezien de dure en beperkte oplage.

Er zijn twee mogelijkheden om in te tekenen. Ofwel stort men 990 fr. (ingenaaid exemplaar) of 1.415 fr. (gebonden ex.) eventueel vermeerderd met 130 fr. verzendingskosten op rekeningnr. 000-0582300-09 van E. Balduck te Brugge met vermelding *Liber Amicorum R. Blondeau*.

Alle voorintekenaars worden in het *Liber Amicorum* opgenomen, ontvangen hun boek op 18 april of kort daarop en worden als eregenodigde uitgenodigd op de feestviering te Poperinge. Het is de schoonste hulde en blij van vriendschap die men wetenschapshistoricus Roger Blondeau kan brengen. Doen!

Elie E. Balduck

Noten

- (1) Prof. dr. George, Alfred, Léon Sarton (1884-1956) is de zoon van Alfred Sarton (ingenieur bij de Belgische Spoorwegen) die in 1845 te Poperinge werd geboren.
- (2) R.A. Blondeau & G. Schoonaert, *Roesbrugge-Haringe in woord en beeld*, p. 53. Uitg. Schoonaert Roesbrugge (1998).
- (3) Prof. em. dr. Michel Thiery, *George Sarton en de Wetenschapsgeschiedenis*. Referaat gehouden in de gotische zaal van het Popenings stadhuis op zondag 8 maart 1992.
- (4) Uitg. Desclée De Brouwer, Brugge, 1970.

LIBER AMICORUM Roger-A. BLONDEAU

In deel 15 van de G.N.L. Encyclopedie wordt op pagina 176 *Liber Amicorum* als volgt omschreven:

Liber Amicorum o. (Lat. boek, geschrift van vrienden)

Gedrukt werk, aan een wetenschapsman of een hoogleraar aangeboden bij een verjaardag, jubileum, emeritaat of afscheid dat wetenschappelijke bijdragen van collega's en vrienden bevat.

Het *Liber Amicorum* Roger-A. Blondeau dat als een monument aan de gehuldigde op zondag 18 april 1999 zal worden aangeboden, telt 330 bladzijden (formaat 210 x 297 mm) en bevat boeiende en vlot geschreven bijdragen van vele vrienden.

Men kan tot 15 januari 1999 intekenen op een ingenaaid of gebonden exemplaar. De namen van de voorintekenaars verschijnen in het *Liber Amicorum* en al deze intekenaars worden uitgenodigd naar de feestelijke hulde te Poperinge op zondag 18 april 1999.

De inhoud van dit bibliothele werk dat vlot leest en zich pikeert op gebeurtenissen in de regio, de Westhoek en Vlaanderen, is een ideaal geschenk dat op 18 april a.s. verschijnt bij drukker-uitgever Schoonaert te Roesbrugge.

HARTELIJK DANK

vanwege:

Suzanne PYFFEROEN en Roger-A. BLONDEAU aan allen die voor een attentie zorgden ter gelegenheid van hun Gouden Bruiloft: een kaartje, een postogram, een bloemetje, een geschenk, of een bijdrage - soms zeer royaal - voor Rogers LIBER AMICORUM.

Ze kunnen dit nooit vergeten.

LIBER AMICORUM ROGER-A. BLONDEAU

Lijst van de medewerkers en titel van hun bijdrage:

Elie E. Balduck, *Roger-A. Blondeau. Van de Beverenkalsijde tot het Paleis der Academiën*;

Gwij Mandelinck, *Een portret, niet ingelijst*.

Elie E. Balduck, - *Bibliografie Roger-A. Blondeau*.

- *Het Combisme tijdens de Derde Republiek*.

De gevolgen te Poperinge en aan weerskanten van de schreve;

Dr. Ghislain Beeuwsaert, *Portus Itius, een nieuwe en wellicht beslissende lokalisatie*.

Prof. dr. Dirk Callebaut, *Oppervlaktespanning en stabiliteit van Joseph Plateau tot heden*.

Dr. Frans Debrabandere, *De familienaam Blondeau*.

Dr. Jan Decavele, *Nieuwsgaring te Gent, over de godsdienstberoerten in westelijk Vlaanderen tijdens het "Wonderjaar"*.

Prof. dr. Karel Declerck, *Achiel Van Acker in 1944*.

Dr. Gaston Demarée, *Annus mirabilis A.D. 1783: de kroniek van merckenwaardigste voorvallen langs de schreve*.

Frans Denys, *Louis Reyphins, Roesbruggenaar, advocaat, politicus en kosmopoliet*.

Prof. dr. Frans Depuydt & dr. E. Van Ermen, *Historiek van 400 jaar systematische kartering van het huidige België*.

Prof. em. dr. A.-K. Evrard, *De opvolgers van de Gentse pionier prof. dr. Joz. Guislain (1797-1860)*.

Dr. Noël Goossens, *Broeder Jacob, frère Jacques de Beaulieu*.

Prof. J. Heyndrickx, *Ferdinand Verbiest in eer hersteld in het Cijaiwoordenboek*.

Abt Anselm Hoste, *Thomas Becket in Vlaanderen*.

Dr. J. Hosten, *Stille samenzwering van de Leuvense theologen tegen de hertog van Alva*.

Prof. em. dr. Piet Lenders, *De onderwijspolitiek van Jozef II: de veeartsenijsschool en de andere initiatieven van hoger onderwijs*.

Prof. em. dr. Ulrich Libbrecht, *Welk soort wetenschap bracht Verbiest naar China?*

Prof. em. dr. ir. A. Maton, *Oorsprong en evolutie van de hopteelt in het Poperingse*.

K. Papin, lic. hist., *Maurits Dewulf (1867-1947)*,

de vader van de geschiedenis van de filosofie?

G. Schoonaert, *Van Reformatie tot Contrareformatie. Meester Jan Sluyzeman te Ieper (1579-1584), te Poperinge (1585-1590) en te Wervik (1590-1605)*.

Dr. L. Spyckerelle, *Geld en koffie, of de zonderlinge geschiedenis van de zilveren Maria-Theresiadaalder*.

Prof. em. dr. Michiel Thiery, *De epische strijd tegen de moederstuipen*.

W. Tillie, *Kleinzoon van Roesbrugge wever ontdekt de bronnen van de Niger (1879)*.

J. Van Acker, lic. hist., *De Veurnse voorouders en verwanten van Simon Stevin*.

L. Vanacker, lic. hist., *Harvey Cushing en Mendinghem te Proven*.

Prof. em. ir. D. Vandepitte, erector universiteit Gent, *Ethische bekommernissen bij de uitoefening van de wetenschap en de techniek*.

Prof. em. dr. L.-J. Vandewiele, *De Westhoek en de farmacie*.

Prof. dr. G. Vanpaemel, *Omtrent Dodoens. Wetenschapsgeschiedenis en de cultuur van het nationaal erfgoed*.

Voor meer inlichtingen over het prestigieuze *Liber Amicorum*
Bel Elie Balduck 050/38 27 90

Bij het ter perse gaan van dit blad, reeds 234 intekenaars.

Het betere voor uw interieur tegen de beste prijzen

GRATIS
prijbsbestek meten
en plaatsen van
uw gordijnen

VERVEN
LEVIS - MATHYS
aan prijzen buiten
concurrentie

ONDERHOUDSPRODUKTEN
riem, vliegen- en mieren-
bussen, boenwas, trekkers,
keerders, vegers, dweilen,
sponsen, zeemvellen,
enz ...

BEHANG
aan
nettoprijzen

KARPETTEN wol
KARPETTEN
klassiek synth.
VLOERBEKLEDING

VOUWDEUREN

DRAPERIEEN
excl. Engelse stoffen,
Wereldmerken : ADO,
ARISTO, GARDISETTE,
UNLAND, VRIESCO,
enz ...

GORDIJNEN
wereldmerken : ADO,
GARDISETTE,
UNLAND, ARISTO,
enz ...

MASSA BEHANG

Prof. O. Rubbrechtstraat 67, ROESBRUGGE
Tel. (057) 30 10 20

Openingsuren van 9 tot 12 en van 13.30 tot 18.30 uur.
Gesloten : zondag, feestdagen en maandagvoormiddag.

Familie
NOTEBAERT - SAINT GERMAIN
Obterrestraat 73
8972 Proven
Tel. 057/30 03 35

Kerstmenu

Aperitief
vergezeld van afwachtertjes

Griet- & zalmfilet
badend in champagnesaus
of
Gerookte zalm extra doux

Parelhoen met verfijnde sinaasappelsaus
gestoofd witloof,
warme peer in rode wijn,
groene boontjes en krokettjes

Kerstgebak

Mokka met versnaperingen

1.450 BEF

Alle dranken, wijnen, dienst en BTW inbegrepen

Nieuwjaarsmenu

Aperitief naar keuze

Gerookte zalm extra doux
met cruditeiten

Marmietje
met het fijnste uit de Noordzee

Hertenkalfilet
met z'n wintergamituur,
gratinaardappeltjes

Dessertbord

Mokka en versnaperingen

1.400 BEF

Alle dranken, aperitieven, dienst en BTW inbegrepen

Kerstavond 24 december 1998
om 19.30 uur
Kerstdag 25 december 1998
om 12.30 uur

Reservatie is noodzakelijk

Een gelukkig Nieuwjaar !
In Gasthof 't Rozenhof
krijgt u een gastronomisch diner
aangeboden voor een vriendenprijsje !
Het aperitief wordt u aangeboden
vanaf 12.30 uur.

Reservatie is noodzakelijk

Geachte klant,

- De drukke dagen zijn weerom in 't verschiet, handen tekort, er moet nog zoveel gedaan worden. Maar geen nood !! Gasthof 't Rozenhof is er voor u met z'n prachtige menu's of bereide gerechten.
- Dit menu is geldig gans de maand januari !!!
- Bereide gerechten zijn gans het jaar verkrijgbaar.
- Voor alle inlichtingen 057/300 335
- Voor onze bejaarde mensen bestellen wij graag aan huis, ook voor jullie is een dagschotel dagelijks te verkrijgen.

ZATERDAG 27 MAART '99

**OPTREDEN VAN
JO VALLY**

met gastronomisch diner

AFHAALMENU

Kerstmenu

Griet- & zalmfilet
badend in champagneroomsaus
of

Gerookte zalm extra doux

Parelhoen met verfijnde sinaasappelsaus
gestoofd witloof,
warme peer in rode wijn,
groene boontjes en krokettjes

Kerstgebak

850,- BEF

AFHAALMENU

Oudejaarsavond- of Nieuwjaarsmenu

Marmietje
met het fijnste uit de Noordzee
of

Gerookte zalm extra doux

Varkenshaasje met champignonroomsaus
erwtjes en spekreepjes,
appeltjes met veenbessen,
gestoofd witloof en amandelskroketjes

Feestgebak

900,- BEF

FOULON

Prof. Rubbrechtstraat 99
ROESBRUGGE
tel. 057/30.11.40
fax 057/30.15.21

DE FRUITPOORT

van woensdag 16 tot en met zaterdag 19 december

**APPELS
BOSCOOP**

**5 kg voor
slechts 100 fr.**

**SOEP-
GROENTEN**

**6 zakjes
voor 95 fr.**

KIWI'S

**12
voor 99 fr.**

**extra grote
LITCHI'S**

**1 kg
voor 99 fr.**

**extra grote
CLEMENTINES**

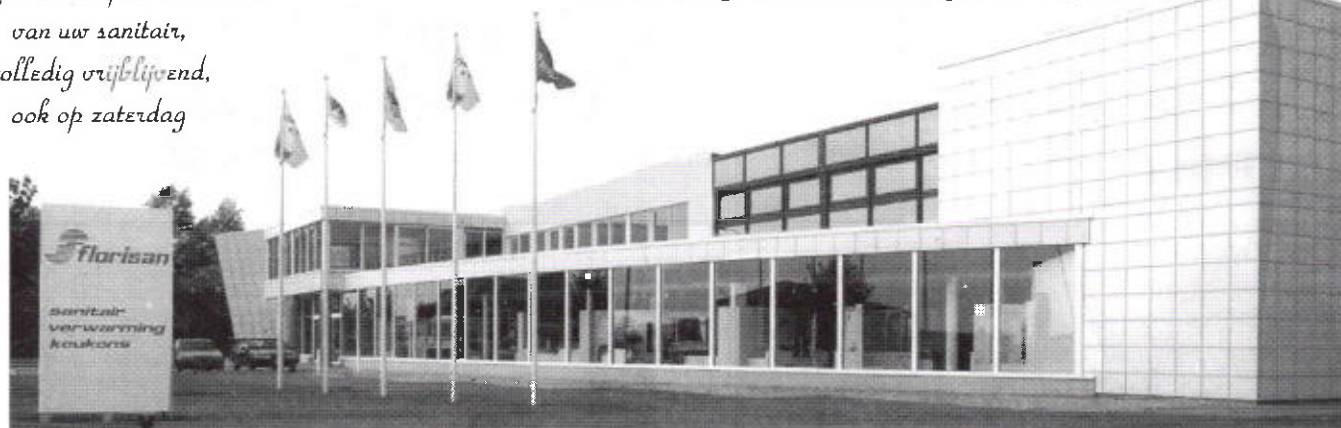
**2 kg
voor 96 fr.**

BADKAMERS VERWARMING KEUKENS

*Onze toonzaal zit
vol ideeën en we geven U
graag advies bij de realisatie
van uw sanitair,
volledig vrijblijvend,
ook op zaterdag*

Een uitvoerige dokumentatie ligt voor u klaar

Florisan nv - Albert I laan 25 - 8630 VEURNE - Tel. 058/315.315

ook uw installateur waardeert onze service !

DE LEVAARD

ACTIVITEITEN

DINSDAG 22 DECEMBER 1998

KERSTEVOCATIE

"In het licht ontmoet je de ander"
door : "Het Huis in het Park" (De Lovie)
i.s.m. het Parochiaal Zangkoor Haringe
Locatie : Sint-Martinuskerk te Haringe

Inkom : Gratis
Tijdstip : om 18.00 u.

KERSTMARKT

Inrichters :
"Het Huis in het Park" (De Lovie)
Locatie :
Feest- en Cultuurcentrum De Levaard

Inkom : gratis
Tijdstip : om 19.00 u.

*Het huis presenteert er eigen
kunstambachtelijke producten.*

Kerststemming met Glühwein -
warme chocolade - allerhande dranken

ZONDAG 7 FEBRUARI 1999

GEZINSFEEST
Gratis inkom

ZATERDAG 20 FEBRUARI 1999

om 19.30 uur

TONEEL FRANS-VLAANDEREN

Voorverkoop : 200 BEF
Ingang : 250 BEF

ZATERDAG 27 FEBRUARI 1999

om 20.00 uur

BLAUWERSFUIF

Inrichting : Haringe Jeugd

VRIJDAG 5 MAART 1999

DIALECTENKWIS
Inrichting : Davidsfonds

ZATERDAG 17 APRIL 1999

om 20.00 uur

WILLEM VERMANDERE
m.m.v. DE AMBASSADEURS

ZATERDAG 6 JUNI 1999

2^e BLAUWERSMEETING
VOOR VW-KEVERS & BUGGY'S
Nostalgie uit de jaren '60-'70
Info : 057/30 06 36

DE LEVAARD

Feest- en Cultuurcentrum Haringe

DINSDAG 22 DECEMBER 1998

KERSTEVOCATIE

"IN HET LICHT ONMOET JE DE ANDER"

door : "Het Huis in het Park" (De Lovie)
i.s.m. het Parochiaal Zangkoor Haringe
locatie : Sint-Martinuskerk te Haringe

Inkom : Gratis
Tijdstip : om 18.00 u.

KERSTMARKT

INRICHTERS : "Het Huis in het Park" (De Lovie)
locatie : Feest- en Cultuurcentrum De Levaard

Inkom : Gratis
Tijdstip : om 19.00 u.

*Het huis presenteert er eigen
kunstambachtelijke producten.*

Kerststemming met Glühwein -
warme chocolade - allerhande dranken

Abeelseweg 178
8970 Poperinge
Tel. & Fax 057/33 65 61

Onuitgegeven documenten over ROESBRUGGE-HARINGE (11)

Verdere verharding van het conflict.

De drukke correspondentie naar alle geleidingen van de overheid die rond dezelfde tijd plaats heeft, werd voor een klein gedeelte gepubliceerd door pastoor W. Bruneel, die ze, waar nodig, uit het Frans vertaalt in het Nederlands. (1) We vatten samen.

Op 12 oktober 1833 richtte het kerkbestuur een omstandig schrijven naar de provinciale overheid. We kennen de inhoud ervan door een brief van de districtscommissaris van leper de dato 18 oktober daaropvolgend, gericht aan het gemeentebestuur. We kunnen eruit opmaken dat in de tussentijd een nieuw bestek (ten belope van 1304,65 fr.) werd opgemaakt voor het bouwen van een nieuwe trap *buiten* de kerk. Voorheen werd blijkbaar enkel verstaan dat herstelling of nieuwbouw zou gebeuren *in* de kerk, waar de trap zich steeds bevonden had.

De kerkraad gaat hevig in protest. Vooreerst beroept hij zich erop dat de kerk van Roesbrugge legaal in 't bezit werd gesteld van al de goederen die voorheen aan de kerk van Haringe toebehoorden. Er wordt een attest voorgelegd, getekend door 81 bewoners der gemeente, die verklaren dat de kerk van Haringe helemaal geen nieuwe trap nodig heeft, dat de onkosten ervoor nutteloos en belachelijk zijn, daar voor een som van 300 à 400 fr. het nodige werk opgeknapt kan worden.

De raad betoogt verder dat alleen de kerk van Roesbrugge parochiekerk is. Die van Haringe bestaat enkel "par tolérance". Enkel het kerkbestuur van Roesbrugge kan beschikken over alle goederen en zij alleen is bevoegd om te oordelen en te beslissen aangaande de nodige werken. Het gemeentebestuur gaat zijn macht te buiten. Haringe beoogt niets anders dan zijn oude suprematie terug te winnen, en wil daarom steeds maar stokken in 't wiel steken voor de verdere bouw en toerusting van de kerk van Roesbrugge.

Een tiental dagen later, op 21 (of 25 ?) oktober 1833, stuurt de Haringse fractie op haar beurt een lang epistel (in 't Nederlands) naar Mgr. Boussem, hulpbisschop-administrateur van het bisdom Gent te Brugge (dat nog niet als eigen bisdom heropgericht is). Ze noemen zich de "bijzonderste lastgelden der gemeente Haringhe". Er wordt hard geschopt tegen de kerkfabriek van Roesbrugge die haar engagementen genomen in haar deliberatie van 30 september 1831 (steeds weer die!) niet wil nakomen. Het is hun enkel erom te doen "met looze middelen" de profijten van de boomverkoop voor zichzelf in te pikken. Alle leden van de kerkfabriek, behalve de burgemeester, zaaien twist en tweedracht onder de bevolking door een petitie te doen tekenen gericht tegen het werk dat ze nochtans zelf aan-

vroegen. Ze hebben nog nooit één duit betaald voor onderhoud en herstelling van de gedenkwaardige kerk van Haringe. Mag die dan helemaal niet medegenieten van de fondsen voortkomend uit het goed dat van haar afgepakt werd ?

Tegelijkertijd stuurt Haringe ook een soort-gelijk smeekschrift naar de Gedeputeerde Staten van West-Vlaanderen. Eveneens smeekt men én de provinciale én de bisschoppelijke overheid ten einde "den vrede in het gemeente te bekomen" de kerk van Haringe te willen onttrekken aan de macht van Roesbrugge, opdat ze weer een eigen administratie en kerkfabriek zou hebben.

Op 27 mei 1834 wordt het bisdom Brugge als eigen autonoom bisdom heropgericht. Reeds in de maand juni daaropvolgend stuurt Haringe aan Mgr. Boussem een schrijven met de dringende smeekbede dat hij de kerk van Haringe zou willen heroprichten tot eigen parochiekerk, onafhankelijk van die van Roesbrugge, met een eigen volwaardige pastoor. De aangevoerde argumenten zijn de aloude bekende: de kerk van Haringe bevindt zich in het centrum van de gemeente, die van Roesbrugge aan de uiterste rand ervan, en vooral zeer ver van het zuidelijk gedeelte. Ze bezit al het nodige voor een waardige cultus, een pastorie met tuin, een kerkhof, een armenschool. Van die gebouwen alleen vraagt ze het eigendomsrecht, voor de rest aanvaardt ze wat de burgerlijke en kerkelijke autoriteiten volgens de normen der verdelende rechtvaardigheid zullen beslissen.

We moeten evenwel eerst nog even terug naar de torentrap.

Het "zoete en krachtadige middel" van de gemeenteraad.

De gebeurtenissen hebben niet stil gestaan. Er is een aanbesteding der werken gebeurd. Ze werden toegewezen aan "Sieur Philippus Neut meester timmerman te Roesbrugge op Haringhe voor de somme van 1100 fr". Aldus goedgekeurd door de Gedeputeerde Staten. De werken zijn voleindigd. Ze hadden inderdaad plaats in de loop van 1833, en we kunnen nog steeds vaststellen dat de trap wel degelijk werd geconstrueerd in een bouwwerk aangebouwd tegen de buitenmuur van de kerk. Maar het drama is verre van ten einde.

Het gemeentebestuur vergadert op 12 augustus 1834. Zijn tegenwoordig: de heer Vanhamme, burgemeester, en de heren Demeester, Delanote, De Hollander, Vanhoutte en secretaris Rubbrecht. Ze overwegen de gebeurtenissen, alsook dat de heer schatbewaarder der kerkfabriek de opbrengst van de boomverkoop, nl. 1104,76 fr. ontvangen heeft, doch steeds maar weigert

de aannemer uit te betalen. Ze overwegen "dat er hierdoor een onvrede tusschen de inwoonders van Haringhe en de geene van het dorp Rousbrugge gesproken is". Ze willen evenwel de vrede in geheel de gemeente behouden, en daarom verkiezen ze de kerkfabriek niet te pramen tot betaling langs gerechtelijke weg, doch "tegen de zelve eenen zoeteren en krachtadigen middel van verhael in recompensatie te gebruiken, met de jaarlijksche subsidie van 317,46 fr. voor huur van het pastorijs huis te Rousbrugge de fabriek toebehorende, en in de gemeente begroting toegestaan, in te houden en te betaalen aan de aannemer tot de som van fr. 1100 welke den trap gekost heeft geheel betaeld zal zijn". Dat zal dus gebeuren gespreid over drie jaar en een deel van het vierde. Daarna zal de gemeente weer geheel de subsidie uitkeren. Ze houden het ervoor "dat door dezen middel den vrede onder de inwoonders zal behouden worden, hetgene de eerste plicht der plaetselijke overheden is". Men zal dus dit besluit van de deliberatie (die door al de vermelde aanwezigen ondertekend wordt) ter goedkeuring voorleggen aan de heren Gedeputeerde Staten van de provincie West-Vlaanderen.

Bij gebrek aan verdere documentatie weten we niet hoe die affaire verder afgelopen is. Het valt echter ten zeerste te betwijfelen of de vrede door de geplande afbetaling bevorderd werd! Er zijn gegronde vermoedens om het tegenovergestelde te vreezen... zoals de komende tijd ruimschoots zal bewijzen.

Een laatste stille getuige.

Iemand die de gebeurtenissen van dichtbij heeft meegemaakt en ongetwijfeld in stilte veel geleden heeft, is kapelaan P.J. Plancke, die, in onderhorigheid aan Roesbrugge, te Haringe de bediening van de oude kerk waarnam van 1815 tot aan zijn overlijden in 1835. Hij moet een ingoede, vrome en toegewijde priester geweest zijn. Haringe heeft zijn aandenken lang in ere gehouden.

In de gegeven historische context is het wel merkwaardig aan te stippen dat de heer Plancke een geboren Roesbruggenaar was (geboren in de "Oosthoek". Zijn ouders verhuisden naar het naburige Beveren toen Pieter nog een peuter was). Zou het vermetel zijn hem te aanzien als een onbevooroordeeld en objectieve getuige ?

In geheel de archiefkast van de Haringse pastorie is welgeteld één blaadje papier te vinden met schrift van zijn hand. Het moet het kladschriftje zijn van een brief aan de bisschop waarin hij, in een niet erg vlot Latijn, zijn nood klaagt en voor Haringe ten beste spreekt. Uit de data die hij vermeldt en

de gebeurtenissen waarover hij het heeft, kunnen we opmaken dat het briefje geschreven moet zijn in het jaar 1832. De vertaling ervan zal u laten zien dat hij a.h.w. een korte samenvatting geeft van de dramatische gebeurtenissen.

"Smeekschift en korte uiteenzetting van mijn situatie hier van (of sinds) 1815. Hier toegekomen vond ik het onderpastoorshuis betrokken door een ongehuwd paar. Zonder veel moeite en tegen een bescheiden vergoeding kon het aangeworven worden en werd het ingericht tot een school voor handvaardigheden. (Ze werd ook wel "armenschool" genoemd.) De Heer heeft die onderneming gezegend.

Een tijd later is men zich vanuit Rohardsbrugge (in de volksmond Roesbrugge) erop gaan toeleggen om zich al het waardevolle uit onze kerk toe te eigenen en haar geleidelijk aan van al haar rechten te beroven. Dank zij Gods bescherming is die poging niet succesvol verlopen. In het jaar .?. ben ik uit het budget ("ex budjeto".. uit de begroting) gegooid, maar na twee jaar bekwam ik een integrale restitutie.

In het jaar 1826 stierf onze koster, die zich reeds eerder wegens zijn hoge leeftijd uit de school teruggetrokken had. Het was moeilijk er een nieuwe te bekomen. Wegens obstructie van de tegenstanders bekwam hij eerst na twee jaar en drie maanden de toelating om de school te houden.

Eens de school bekomen, vergaten we al spoedig de moeilijkheden en schenen vrede en eendracht teruggekeerd te zijn. Het duurde echter niet lang alvorens een nieuwe moeilijkheid zich voordeed. Er werd een aanvraag gedaan om na publieke verkoping de bomen uit ons kerkhof te mogen vellen met de bedoeling een nieuwe torentrap aan te maken. De beide raden, zo de gemeenteraad als de kerkraad van Roesbrugge, keurden dit goed. Men zond een aanvraag, door beide raden ondertekend, naar de gouverneur, die eveneens goedkeurt. De publieke verkoping ging door. De architect maakt een ontwerp van de trap. Maar zie, de kerkraad van Roesbrugge, één lid uitgezonderd, verzet zich en eist de opbrengst van de verkoping voor zich op.

De parochiekerk van Roesbrugge kreeg bezit van alle goederen die eertijds aan deze kerk (van Haringe) toebehoorden, nl. ongeveer 23 gemeten (mensurae) grond, de fundaties en de cijnsen, alsook de betoelagingen uit het budget. Uit de opbrengsten van dat alles en uit het budget heb ik, sinds de tijd dat ik hier ben, nog nooit een cent ontvangen ten bate van deze kerk, die enkel het jaarlijks inkomen heeft van de verhuring der kerkstoelen en van de verkoop van het maaigras van het kerkhof, wat een totaal geeft van 260 fr.

Het is wel waar dat deze kerk over kerk-linnen beschikt, maar dat brengt geen jaarlijkse winst op, terwijl integendeel de opbrengsten die de kerk van Roesbrugge nu reeds 25 jaar geniet ruim de waarde overtreft van het kerkgerief waarover onze kerk beschikt.

Het is om deze weloverwogen redenen dat ik mij tot de Doorluchtige Heer wend met de bede, dat hij zich moge gewaardigen met de macht en het gezag waarover hij beschikt, de beide kerken onafhankelijk van elkaar te verklaren, en naar billijkheid te bepalen welke goederen ze respectievelijk als hun eigendom mogen beschouwen. Dit is het enig middel om de plagerijen te doen ophouden, om de haat en de tweedracht uit te roeien, alsook om de vrede en de samen-horigheid en nog vele andere waarden, vooral geestelijke, tot bloei te brengen. Smekend, om 's Heren wille, deze gunst van uw vaderlijke goedheid te mogen bekomen, onderteken ik met diepgemeende eerbied en onderdanigheid".

Uwe etc.

Einde van ons lang verhaal.

De goede kapelaan Petrus Jacobus Plancke overleed op 23 mei 1835. Bij decreet van de bisschop van Brugge wordt een maand later de oude Haringse kerk terug als zelfstandige parochiekerk erkend op 29 juni 1835. Een onderpastoor van Roesbrugge, de heer Petrus Jacobus Delye, wordt er de eerste pastoor.

De bisschop erkent in het heroprichtings-decreet dat uit de vereniging met de kerk

van Roesbrugge "meerdere en zware ongemakken" zijn voortgekomen. Daarom wil hij "voor het geestelijk welzijn der inwoners" in een geschikte remedie voorzien.

Toch zal een eeuw tijd nog niet volstaan om de wederzijdse toegebrachte en gekregen slagen en verwondingen te helen.

J.L. Hosten o.p.

Noten:

(1) W. Bruneel, *Haringe en zijn kerk. Een brokje geschiedenis*, 1961, p. 22-24.

KORTING
50-PLUSERS
MET
WAARBORG

TANLABO RAHEEN

GEBROKEN GEBIT ? KLAAR TERWIJL U WACHT !

Bruggestraat 76, POPERINGE - Tel. 057/33 88 47
Open : iedere werkdag, zaterdag inbegrepen

Schilder- & decoratiebedrijf

B. RYCKEGHEM-DUERINCK

- wand- en vloerbekleding
- gordijnen
- rol-, vouw- en reepgordijnen
- spuitwerken

Blasiusstraat 17C - 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40.09.40

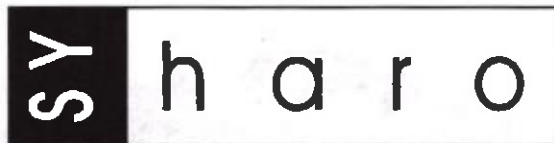
BOKADO

Terenburgseweg 11
PROVEN
057/30.05.66

Voor alle
eindejaarsgeschenken
ook voor doopsuiker
kunt u steeds
bij ons terecht.

Tot einde jaar
iedere dag geopend !

PRETTIGE EINDEJAARSFEESTEN !

Weggevoerdenstraat 23
8972 Roesbrugge
057/300 426
0477/437 802
syharo@computer4u.com

Ieperstraat 63 A
8970 Poperinge
057 / 335 665

SYHARO wenst U prettige eindejaarsfeesten

Speciaal voor het eindejaar stellen we U een systeem voor dat geschikt is voor de meest uiteenlopende doeleinden en vooral schikt in de meeste portemonnees...

De PC is een waardevol instrument voor elk gezin. U moet af en toe eens een brief schrijven? U zou een fax willen versturen? Uw studerende kinderen moeten voor school veel informatie opzoeken of een eindwerk maken? U wilt meer informatie over uw vakantiebestemming? Of U wilt gewoon af en toe wat ontspanning met een prettig spelletje? De computer kan voor dit alles een grote hulp betekenen. Volledige encyclopedieën zijn op de PC te raadplegen en Internet is het venster op de wereld.

Budget Line Pentium Multimedia

AMD K6-2 3D 333 Mhz MMX processor
Moederbord 1 MB cache
Harde schijf 4.3 GB
32 MB Ram 100 Mhz geheugen
VGA AGP 4 MB S3 videokaart
14" PHILIPS scherm
CD-ROM 36x Speed
Floppy drive 3.5"
Toetsenbord+ Muis PS/2
Geluidskaart + 120 Watt Boxen
MS Windows 98

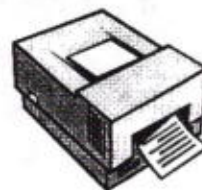
36.990,-

Maar ook de meer professionele gebruiker laten we uiteraard niet in de kou staan. Al is SYHARO nog jong, wij hebben een **jarenlange ervaring** in de computerbranche. Bovendien bieden wij **professionele kwaliteit** aan zeer **scherpe prijzen**. En wie ons zijn vertrouwen al heeft geschonken zal het zeker beamen, **service** is bij ons geen ijdel woord!

Professioneel Systeem Pentium II

INTEL PENTIUM II 350 Mhz
Abit moederbord ATX (Intel 440 BX)
64 MB Ram 100 Mhz
VGA AGP 8 MB Abit
Harde schijf 4.3 GB
15" Philips scherm (1024x768)
CD-ROM 36x Speed
Modem 56 Kbs Belgacom Appr.
Miditytower (ATX)
Floppy drive 3.5"
Cherry Toetsenbord+ Microsoft Muis PS/2
Geluidskaart + 120 Watt Boxen
MS Windows 98

53.990,-

HP 710 C	10.299,-
HP 895 C	16.299,-
HP Laserjet 1100	19.399,-

Nog vragen? Aarzel niet en contacteer ons voor informatie of een vrijblijvende offerte. Alle systemen kunnen volledig op maat samengesteld worden. Onderdelen zijn los verkrijgbaar.

Alle prijzen INCL. BTW

299.990 BEF

**Tegen zo'n prijs,
is het nu of nooit.**

**Tegen zo'n prijs, wat zou u
doen met het bespaarde geld?**

De Hyundai Excel Spirit heeft alle troeven om u te verleiden: **B4 PK** die popelen van ongeduld, een **comfortabel interieur** met genoeg plaats voor de hele familie. En dan hebben we het nog niet gehad over de **ijzersterke garanties** van Hyundai: 3 jaar volledige waarborg plus 6 jaar waarborg tegen corrosie plus 3 jaar Hyundai Euro-Service bijstand in heel Europa. Verkrijgbaar met 3, 4 of 5 deuren. Hyundai Excel Spirit: de auto waar u altijd al van droomde. Tegen een prijs waarvan u nooit had durven dromen.

**SPECIALE VOORWAARDEN
OOK OP ANDERE MODELLEN**
LANTRA • ATOS
JEEP • EXCEL
CAMIONETTEN H100 • H200

**TUDELJK
AANBOD**
354.990 BEF
-55.000 BEF
Ofwel 15,5% korting

HYUNDAI
STERK STAALTJE

GARAGE DECLERCK

Roesbruggestraat 72, 8691 BEVEREN-IJZER • tel. 057/30 04 16 - fax 057/30 15 17

ROESBRUGGE IN EEN NIEUW KLEEDJE

Aanleg nutsleidingen en verfraaiings- werken

Stad Poperinge brengt het gasnet in de deelgemeenten aan. Zo zijn de werken in Proven reeds achter de rug en is men druk bezig in Krombeke. Ook Roesbrugge komt aan de beurt in het jaar 2000.

Net als in alle gemeenten is het de bedoeling om ook de elektriciteitsleidingen ondergronds te leggen terwijl het gasnet wordt aangebracht. Dankzij de samenwerking tussen de leden van Samenlevingsopbouw Westhoek en de leden van *Roesbrugge Bruist* maakt stad Poperinge van deze gelegenheid gebruik om de dorpskern te verfraaien én veiliger te maken. De gemeentelijke overheid vraagt hiertoe Europese subsidie aan.

Een ontwerp van de plannen om de verkeerssituatie veiliger te maken, de kaai aantrekkelijker te laten ogen en de markt heraan te leggen is klaar. Deze werken zullen de aantrekkelijkheid van het dorp zeker bevorderen.

Op een vergadering van Samenlevingsopbouw Westhoek (SOW) en *Roesbrugge Bruist* werd het ontwerp voorgesteld door de ingenieur van stad Poperinge in aanwezigheid van de heer Burgemeester en twee schepenen.

De grootste bekommernis van *Roesbrugge Bruist* is een goede en correcte informatiedoorstroming naar de bevolking van Roesbrugge toe. Daarom plant Roesbrugge Bruist en SOW, samen met de stad Poperinge, een dorpsvergadering in april of mei 1999, waarbij u de kans krijgt de plannen in te zien en uw vragen te formuleren.

Concrete informatie met datum, uur en plaats wordt nog meegedeeld.

Wij houden u zeker op de hoogte.

Roesbrugge bruist.

KERSTZINGEN MET GREGORIAANS KOOR "CUM JUBILO"

N.a.v. het feest van Kerstmis 1998 bouwt het *Gregoriaanse Koor Cum Jubilo* haar programma uit rond twee muzikale peilers: traditionele volkse kerstliederen en wondere Gregoriaanse koorzang. Alle uitvoeringen vinden plaats in het kerkje van Sint-Jan ter Biezen.

Volkse kerstliederen die behoren bij de romantische sfeer rond Kerstmis worden op kerstnacht, donderdagavond 24 december, gebracht vanaf 23.45 u. Onder het thema "kerstzingen rond de stal" zullen koor en aanwezigen samen, de mooiste muziek van onze Vlaamse kerstliederen zingen om de geboorte van de Heer aan te kondigen.

Om 24.00 u. wordt dan de Gregoriaanse middernachtmis opgedragen. Het koor zal dan de eigen Gregoriaanse gezangen van de nachtmis uitvoeren. Op de hoogfeest van Kerstmis zelf, vrijdag 25 december luistert het koor om 10.30 u. de plechtige dagmis op met de eigen misgezangen voor het feest van Kerstmis "Puer natus est" of een "kind is ons geboren".

WEEKEND-SLAGERIJ

HANS

DECLERCK GYVERINKHOVE

WEEGSCHEDÉ 36

Tel. 058/29.90.98

open op donderdag, vrijdag & zaterdag
van 8.00 u. tot 12.30 u. & van 14.00 tot 19.00 u.

specialiteiten :

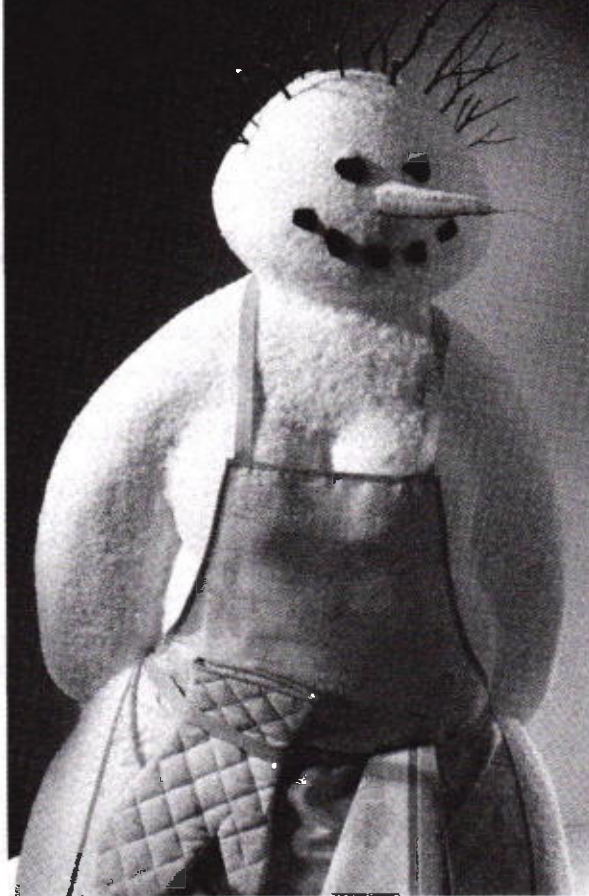
- Rundsvlees
- Varkensvlees
- Struisvogelvlees
- Fijne vleeswaren

*Dit alles aan
zeer voordelige
prijzen*

Bereide fondue & gourmetschotels
op aanvraag

Grote Spaaractie bij HSA-Spaarkrediet.

Van 1 december 1998 tot en met 15 januari 1999 kunt u op een HSA-Spaarkrediet Spaarboekje prachtig keukentextiel bij elkaar sparen. In samenwerking met de Belgische kwaliteitsfabrikant Santens, lieten we een exclusieve en kwalitatieve reeks keukenninnen ontwerpen en vervaardigen. Stijlvol eigentijds in fris groene tinten. Pannelappen, keukenhanddoeken, sponshanddoeken, ovenwanten, broodmandjes en keukenschorten, alle met hetzelfde mooie kruidenmotief. Het zegt u wel iets? Al wat u moet doen is sparen: hoe meer u spaart, hoe meer geschenken u verzamelt. Ga snel langs bij uw HSA-Spaarkrediet kantoorhouder.

HSA - SPAARKREDIET

Kantoor

Geert VANDENBUSSCHE-DESCHUYTTER

Haringestraat 37, 8972 ROESBRUGGE-HARINGE
tel. 057/30 09 86 - n° C.D.V. 25.166

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 22 oktober 1998 is Eugene Dacquin overleden. Hij zou nu 92 jaar zijn geworden.

Eugene Dacquin werd op 15 december 1906 geboren te Beveren-IJzer. Hij liep school te Poperinge en koos voor het drukkersberoep, waardoor hij in Brugge belandde.

Hij huwde op 7 november 1933 - hij stierf dus kort voor zijn 65ste huwelijksverjaardag - met Marcella Lapouter en vestigde zich voorgoed te Sint Andries.

Als drukker was hij vele jaren werkzaam in de drukkerij Unitas te Oostende om de laatste jaren over te gaan naar de drukkerij Herreboudt, waar hij in 1971 op rust ging.

BEVEREN AAN DE IJZER EN DE KERSTPERIODE '98 : EEN DORP MAAKT ZICH KLAAR.

De voorbereidingen voor de kerstviering zijn volop bezig. Orgelpunt wordt weer eens de middernachtmis met alle ingrediënten erin.

Er komt heel wat bij kijken, en dit is inderdaad het wonder van het enthousiasme van de mensen. En dan niet te vergeten dat de opbrengst van dit alles gaat naar het kindervoedingsproject in Hoima, Oeganda, waar Krista en Bernard, afkomstig uit Beveren en Stavele, aan de grondslag lagen. Daarnaast gaat de bijdrage naar het Pauselijke Werk voor Kinderen, voor die projecten waar helemaal geen achterban voor is.

De kerkdeuren zijn open van 23.30 u.

Op 8 januari gooit de Landelijke Gilde de kerstbomen op een hoop en maakt er een indrukwekkend vuurspektakel van.

BEAUVOORDE, DORP VOOR KERSTVREDE

Enkele jaren geleden schreef de vzw. OPBOUWWERK IJZERSTREEK een kerststallenwedstrijd uit voor jong en oud. Later werd in en rond Huize de Bryarde een alternatieve Kerstevocatie opgezet.

De medewerking van de Beauvoordenaars: Een kerstboom buiten aan de gevel en versierd volgens eigen smaak, Beauvoorde ziet er in volle winter eens anders uit.

PEDICURE

Mevr. Vandewalle-Decaestecker
Veurnestraat 9

8640 Vleteren (Oost)

Op afspraak : tel. 057/40 01 01

Ook verzorging aan huis.

Woensdagnamiddag gesloten

Alle voetverzorgingsprodukten
en benodigdheden

Vanaf zondag 20 december '98 tot 10 januari '99 (zondag na Driekoningsdag) een kerststalletje, eventueel met licht, aan de vensters. Op pleintjes of vrije hoeken een grotere kerststal, waar de wijk samen aan werkte. Op deze manier geeft dit dorp uiting aan zijn verlangen naar ware vrede. Velen doen mee.

Op zaterdag 26 december, tweede Kerstdag om 17 u. brengt de Beauvoordse Sint-Omaarsgilde achteraan in de Wulveringemkerk het Kerstoneel "Kerstoneel aan de IJzer 1915". Toegang gratis. Duur: een half uur. Nadien gratis een glas glühwein in Huize de Bryarde.

Tentoonstelling "van klei tot keramiek" van de hand van Cilia, Huize de Bryarde, dagelijks gratis van 15 tot 18 u. van 24 december 1998 tot en met 10 januari 1999.

Dubbele poststempels : Beauvoorde - Christkindl (Oostenrijk) op zondag 10 januari 1999 van 10 tot 17 u. Onthaalcentrum & Gasthof Driekonigen. Sinds 1976 wordt in Beauvoorde, rond Driekoningendag in een speciaal geopend postkantoor een Belgische postzegel naast de Oostenrijkse afgestempeld. Dit gebeurt op kaarten en enveloppen, die hiervoor speciaal uit Christkindl overgebracht worden.

Kris Wyffels T I M M E R B E D R I J F

Hondschrootstr. 18
8691 Beveren a/d IJzer
tel. (057) 30 18 64

privé :
Deken de Bolaan 73
8970 Poperinge
tel. 057/33 80 23

U KAN BIJ ONS TERECHT VOOR :

- eigen fabricatie houten ramen, deuren en poorten
- ramen en rolluiken in PVC
- binnendeuren in alle stijlen
- veranda's
- daktimmerwerken, ...

GRATIS EN VRIJBLIJVEND
PRIJSOFFERTE

Opgelet : nieuw privé-adres !

HOBBYZAAK BUSSCHAERT

Blasiusstraat 16, 8972 KROMBEKE
Tel. 057/40 00 97 - Fax 057/40 10 39

- Verkoop van voeders voor honden, katten en alle neerhoofdieren.
- Verkoop van hondenkorrels voor jonge en kieskeurige hondjes.
- Verkoop van ALLE POPULAIRE RASSEN met deskundig advies, ingeënt, ontwormd en met garantie :
vb. : Mini Yorkshire, Maltjezer, Chihuahua, Mops, Cocker Vlinder, Franse Bulldog, Teckel, Jack Russel, Westie, prachtige Berner Sennen, Rotweiler, Am. Stafford en andere mooie lieve gekruiste hondjes
- Ook alles voor neerhoofdieren.

Gans het jaar door op
alles voor kat & hond
-10 %
op klantenkaart

Coiffure Stefanie

Ik kom bij U thuis
maar u kunt ook steeds terecht in de
Moenaardestraat 82,
8972 Roesbrugge, Haringe

voor een afspraak :
GSM 075/94 86 14
Tel. 057/30 00 43 (bij afwezigheid)

GARAGE **SERVICE**
NEVEJAN
OKKAZIEMARKT

Met WAARBORG op werk en wisselstukken inbegrepen

100.000 - 200.000 fr.

FORD	FIESTA	benzine	90
FORD	FIESTA	benzine	91
FORD	TRANSIT	diesel	92
FORD	ESCORT CLX	benzine	93
OPEL	CORSA	benzine	94

200.000 - 300.000 fr.

MERCEDES	250	diesel	88
RENAULT	SAFRANE	benzine	93
VW	VENTO	diesel	93

300.000 - 500.000 fr.

VW	GOLF	diesel	94
AUDI	A4	diesel	95
AUDI	A6	diesel	96

+ 500.000 fr.

MERCEDES	C	diesel	95
VW	PASSAT	diesel	97
MERCEDES	C 220	diesel	97

Graaf van Hoornweg 16, 8972 KROMBEKE Tel. 057/40.00.35

WAAR KOMT HET VANDAAN?

ZE NIET ALLE VIJF OP EEN RIJTJE HEBBEN *Onverstandig of onredelijk zijn*

Met "alle vijf" worden de vijf zintuigen bedoeld, nl. het gezicht, het gehoor, de reuk, de smaak en de tastzin.

Als men zegt dat iemand "ze niet alle vijf op een rijtje heeft", wil dat zeggen dat men eraan twijfelt of hij wel normaal is, of hij wel over alle zintuigelijke vermogens beschikt, meer in het bijzonder over zijn verstandelijke vermogens.

Die uitdrukking wordt ook wel schertsend gezegd tegen iemand die wat vertelt waarmee men niet akkoord gaat.

Parfumerie - Pedicure - Manicure
Maquillage - Esthetiek - 2 Zonnetunnels

*De eindejaarsfeesten
staan weer voor de deur !!!*

- ruime keuze uit
KLEINE & GROTE geschenkmanden
- **NIEUWE DAMES- EN HERENPARFUMS**
- **KINDERGESCHENKEN**

Prof. O. Rubrechtstraat 44

Op afspraak : 057/30 14 12

Iedere woensdag ook nog verzorgingen
na 19 u. (op afspraak)

Gesloten zondagnamiddag en dinsdag
Open van 9 tot 12 u. en van 13.30 tot 19 u.

TIMMER- EN SCHRIJNWERKEN

VERYSER

Roland

- Nieuwbouw en verbouwingen
- Ramen en deuren in hout, PVC en Alu
- Garagepoorten + automatisatie
- Rolluiken :
gewone en elektrische bediening
- Binnenhuisinrichting : binnendeuren,
plafonds, trappen, parket
- Veranda's
- Zonnewering

Waaenburgseweg 11A, 8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 06 79 - Fax 057/30 15 09

RIMAL b.v.b.a.

- RENOVATIE VAN GEVELS
- ALGEMENE VOEGWERKEN
- ELASTISCHE VOEGEN
- HYDROFOBEREN VAN GEVELS

LANGE TORHOUTSTRAAT 48, 8900 IEPEER
Tel. + Fax 057/21 93 59

Piano's VANOUTRYVE

Stemmen - restauratie
Aan- en verkoop
Nieuw en tweedehands

Sint-Omaarsstraat 8, 8691 BEVEREN-IJZER
Tel. (057) 30 13 21 - GSM (075) 78 41 82 - Fax (057) 30 12 80

Geert DOOLAEGHE

Kleine Markt 20, 8978 WATOU
Tel. 057/38 80 19 - Fax 057/38 89 37

verdelers van BP-OIL producten

✕ Gasolie verwarming -> automatische bevoorrading	
✕ Gasolie diesel	
✕ Smeermiddelen	✕ Lamppetroleum
✕ Kolen	✕ Mazouttanks
✕ Gas	✕ Veevoeders

DECORATIE - SCHILDERWERKEN LEO PARENT

- ☐ Binnenhuisdecoratie "van vloer tot plafond"
- ☐ Exclusieve verftechnieken
- ☐ Verkoop en plaatsing laminaat parket

Duinkerkestraat 200, 8970 POPERINGE
Tel. & Fax 057/33 72 71

medische pedicure

Katrien
Myrny - Weemeeuw

Prof. O. Rubrechtstraat 54
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 13 57

ACTIVITEITEN EN VERMAKELIJKHEDEN

MAAND DECEMBER

Kaartingen

- puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 22 december
- puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 26 december
- maandelijks kaarting voor de leden

MAAND JANUARI

Kaartingen

- Haringe, in de schoollokalen
woensdag 13 januari
- puntenkaarting "Derde Leeftijd"
- Haringe, in "Sint-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 23 januari
- maandelijks kaarting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst
dinsdag 26 januari
- puntenkaarting "Derde Leeftijd"

Vogelpik

- Haringe, in "St.-Jozef", bij Cecile Ryon
zaterdag 9 en zondag 10 januari
- smijting voor de leden
- Roesbrugge, bij P. Gunst
zaterdag 9 januari
- smijting voor de leden.

ROESBRUGGE-HARINGE BURGERLIJKE STAND

Geboorte :

- Gillian Vandepitte, z.v. Marc en Nadine Vandamme.

Huwelijksaankondiging :

- Filip Druant en Cindy Jacques van Poperinge.

Overlijdens :

- Jenny Decroo, 66 j., weduwe van Willy Hampe en van Gilbert Hampe.

K.A.V. Roesbrugge-Haringe

- Cursus Markerborden: Op een moderne wijze worden motieven en technieken zoals kruissteek, open stopwerk, witwerk en zoveel meer verwerkt en geoefend op een eigen merkklap en dat alles onder de deskundige leiding van Lieve Arnauts. Deze cursuss vindt plaats op 26 jan.i, 2 en 23 febr., 2 en 23 maart telkens van 13.15 u. tot 16.15 u. in O.C. "Karel de Blauwer". 950 fr. voor leden - 1400 fr. voor niet-leden, alles inbegrepen. Inschrijven vóór 28 febr. bij Alice Tant, tel. 057/30 01 41.

Feestelijk gebak

- Op donderdag 17 december 1998 om 19.30 uur in het Kristen Volkshuis bij Patrick Gunst is er een bakavond met als thema : Feestelijk gebak, een idee voor het Kerstmenu. Een avondje om er een idee op

te doen over Kerstgebak en Biscuit.
Toegangsprijs : 100 frank - Iedereen van harte welkom. Gelieve bord en bestek mee te brengen voor de proevertjes.
Inr.: CM Ziekenzorg Roesbrugge-Haringe.

Meubelen DECLERCK

vanaf nu ook
depot slijperij DELMOTTE

Weegscheide 36, 8691 GYVERINKHOVE
Tel. 058/29.90.98

GARAGE CAPPOEN Denis & Dirk

Prof. O. Rubbrechtstraat 32
8972 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 03 59 - 057/30 13 52

*Nieuwe en tweedehandse auto's
Alle carrosseriewerken - schilderen
Personenauto's en vrachtwagens
Depannagediensten*

FORD Escort 1800 TD '98

OPEL Kadett 1600 D '89

AUDI A4 TD '96

SCHOONHEIDSINSTITUUT

Valerie
VIANE

SCHOONHEIDSSPECIALISTE
CAMOUFLAGISTE
van wijnvlekken en littekens
KLEUR- EN STIJLADVIES

NIEUW: gelaatsbehandeling
"LIFT TENSEUR" enorm ontspannend effect
gedurende twee weken!

- Maquillage met de nieuwste maquillagetrends
- Parfums, Eau de toilettes, coffrets in alle prijsklassen dames en heren
- Waardebons
- Zonnetunnel 6 + 2 GRATIS

Esthetiek - Parfumerie - Pedicure
Zonnebank - 3 gezichtsbruiners

Provenplein 53
8972 PROVEN
Tel. 057/30 08 51

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

We staan aan de vooravond van een nieuw jaar. Eerst nog een paar leuke eindejaarsfeesten en dan begint het. De komende maanden zullen we in het vooruitzicht van de verkiezingen overstelpt worden met schone beloften. Dat de ene belofte de andere onmogelijk maakt, en dat er dus niet veel zal van overschieten moet nu reeds duidelijk zijn.

Je moet eens goed luisteren: de gewezen SP minister van Onderwijs, Luc Van den Bossche en zijn opvolger Eddy Baldewijns zijn het erover eens dat de kleuterjuf en de onderwijzer evenveel moeten betaald worden als een regent. Die gelijkschakeling kost 3.400 miljoen!

De staatsambtenaren zullen ongetwijfeld ook opslag vragen. En die is er meer dan nodig, want bekwame krachten willen niet meer in staatsdienst. Als men dus competente administraties wil, zal er moeten betaald worden. Ook de spoorwegen voorzien een investering van 3.700 miljoen, want hun boel is verouderd en ze zitten om de haverklap met serieuze pannes.

Twee sociaal-bewogen CVP-kamerleden Greta D'Hondt en Jan Lenssens willen dat de laagste lonen minder belastingen betalen. Wat we ten zeerste toejuichen.

Minister Stevaert vraagt vele miljoenen voor de aanleg en het onderhoud van fietspaden. Andere sossen spreken van de pensioentjes en de steun aan de minstbedeelden te verhogen. Wat zeer lofwaardig is, want in de categorie van de kleine gepensioneerden leven er vele duizenden op de grens van de armoede.

Agalev van zijn kant vraagt extra-middelen voor de bestrijding van de kansarmoede en voor het opdriven van Nederlandstalige onderwijsvoorzieningen in Brussel.

En zo zijn er nog meer eisen om onze welvaartspositie te verhogen.

Dat zal allemaal veel geld kosten.

En daar tegenover staat dat de liberalen, weer eens de belastingvermindering uit de oude doos hebben gehaald. Ze doen dat reeds sedert 1946. Maar veel effect heeft het nooit gehad, want de belastingen zijn altijd maar de hoogte ingegaan, ook toen de liberalen aan de macht waren. Nu hebben de Vlaamse liberalen een plan klaar om in de Vlaamse begroting 10 miljard frank uit te trekken voor een vermindering van de personenbelasting.

Veel meer uitgaven en minder inkomsten. 't Zal 't ene noch 't ander zijn, denk ik.

"En toch moeten we gelukkig zijn", zegt Gusta, "want onze Vlaamse zwemmer Fred Deburghgraeve heeft op de 100 meter 27 honderdsten van een seconde vlugger gezwommen dan vorig jaar. En dát doet onze miserie vergeten".

't Zou moeten waar zijn,
Pol

Een klassieke spaarrekening met een maxirendement : DE MAXIREKENING

gezien op
WTV

Basisrente = 2,75 %
Getrouwheidspremie (*) = 1,00 %

Tarieven geldig d.d. 01/12/98

(*) Getrouwheidspremie voor deposito's die onafgebroken gedurende 12 maanden op de rekening blijven.

Tot 55.000 fr. intresten vrijgesteld van roerende voorheffing.

KRIS ROSSEEUW

Provenplein 48, Proven - Tel. & Fax 057/30 03 55

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Wos triestig weere dien achternoeene dat Fientje Catteels moeste kaffie gaan drinken naar Mance Turcks. Ze keek buiten en zag dat 't ferme é smoot wos in de straate ... "Doe maar 'n goe sjerpe aan je nekke", zei Disten, die bezig wos met in 't parochieblad te kijken.

"'t Is precies maar tot hier tenden de straate !" zei Fientje in 't buitengaan. Eenigte huizen verder kwam Stiene van Doors djuuste buiten, die ook moeste gaan. Ols ze bij Mancas deure kwamen, moesten ze niet bellen, want Mance had de deure teegen é laten, ols ze Lieve Saevers binnen é laten had. 't Waaren oltijd de vier zelfde, die elk op zijn toer, zoo'n achternoeene hielden.

Ze voelden de warmte teegen kommen ols ze, in de gang, hulderen frak ofdeeden en de reuke van de kaffie sloeg in hulder neuze onze de voorplekke binnengingen. Ze zeiden 'goendag' teegen Liese, die ol aan tafel zat, en placeerden hulder ook ... Mance schonk de kaffie en presenteerde de koekskes, ze proefden en keurden de kaffie en ondertusschen begon de conversatie ...

"Is dat 'n donkeren dag vandaage !" jaamerde Mance ... "Jamaar, vandaage zóó stijf é smoot en gisteren zóó ongehoord waaien !"

"Ols je klapt van waaien!", zei Fientje ... "k Hén gisteren nog 'n toer zien gebeuren ols ik van mien zusters kwam ... 'k Zag Mielteje Carreau buiten kommen uit "'t Zwaantje" en é springt op zijn veloo, maar er kwam daar djuuste zo'n ferme windbotte en Mielteje vloog daar, "kul over kasse" in den dijk ... Velge, den brouwer, kwam daar djuuste toe en ie hét 'n uit é trokken en mei é daan weere in d' herberge ! 'n Wos voorzeker "zochte" zei Mance. Ze lachten.

"Ols je klapt van den brouwer, weet je dat d'oudste dochter ga trouwen in 't korte ?"

"Ja, Jaak !" kwetterde Liese ... "en ze gaan ol in 't lange zijn !" "Maar, met wien trouwt ze dé ?" vroeg Stiene van Doors. "Ja, hoe gaan 'k dat best explikerén dé !" vervolgde Liese, ol op 'n koekske knabbelen ... "Je kent den notaris Rekenmans?" ze knikten ... "Je weet ook dat er daar 'n zeune is, die weg is van zijn wuuf en op 'n chieke villa wunt in De Panne !" "Is 't met dienen?" vroeg Fientje, ongehoord kerieus. "Jamaar, neen 't begot !" schudhoofde Liese ... "'t is met den dienen die daar olle weeke de gazons gaat gaan ofrijden !" 't Wos gelijk niemand die daarop entwat zei, en ze klaptén van entwat anders ...

"Kyk, 't is waar !" zei Stiene van Doors teegen Lieve ... "k hén je vent gisteren é zien en 'k hén é zaid dat 'n den keun ga meugen kommen haalen da'je é vraagt hét. Hét 'n 't é zaid tegen joen ?!"

"Oei, oei" zuchtte Liese ... "n hét garantie vergeeten ! En bovendien, 'n is weere in z'n noveene dat 'n geen twintig woorden é zegt op 'n geheelen dag !" Ze lachten en keeken naar mekaar ...

"Jamaar, 't is olzoo, wei !" vervolgde Liese ... "Kijk, gelijk gisteren ... olmetekeer komt 'n binnen é loopen, zet hem in de zetel en trekt 'n raare aanzichte ... springt op en loopt naar de W.C. ... ik loopen achter, en vraagen wuk dat er happert ... maar geen antwoorde enné, djuuste é grol ... ik moeten 't ik zuiveruit ol rieken ... !" Ze snoot heur neuze ... 't Wos 'n moment stille ...

"Hét er nog entwien goeste op kaffie ?" vroeg Mance ... "we zouden toen misschien kunnen é partie kaarten ..." En olzoo hadden ze weere 'n schoonen achternoeene ...

KWAAK

extra premie
-3.000 fr.

ok
31 990^{fr}
of 1400/maand
geen voorschot

ok
34 990^{fr}
of 1500/maand
geen voorschot

ELEKTRO CAPPOEN

Prof.O.Rubbrechtstraat 12 - ROESBRUGGE - Tel. 057/30 05 94
SERVICE & KWALITEIT